
THE LIBRARY OF CONGRESS

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Γ. ΔΑΡΛΑΚΟΥ

ΕΘΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

1919

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Τὸ παρὸν ἔργον, ὅμοιον τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει ἐκδοθῇ διὰ μέσου τῶν αἰώνων, καθ' οὓς σταδιοδρομεῖ ἡ 'Ορθόδοξος τοῦ Χριστοῦ θρησκεία, ἀναποσπάστως συνδεδεμένη μετὰ τῆς 'Ελλάδος, ἀποσκοπεῖ τὴν διατήρησιν πάντων τῶν 'Ελλήνων ὑπὸ τὴν σημαίαν ἐκείνην, ἥτις ἐστέγασεν ἐπὶ τόσους αἰῶνας τὴν 'Ελληνικὴν Φυλὴν καὶ διεφύλαξεν αὐτὴν ἀκεραίαν καὶ κατὰ τοὺς σκοτεινοτάτους χρόνους τῆς δουλείας, ἥτις μόνην παρήγορον δύναμιν εἶχε τὴν Πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν.

'Απὸ τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν ἤντλει ἡ 'Ελληνικὴ ψυχὴ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ἔχουσα ἐν τῇ πρωτοπορείᾳ αὐτῆς καὶ τὸν ἀνώτερον καὶ κατώτερον Κλῆρον, ὁ ὁποῖος μὲ ἐθνομάρτυρας ἐστόλισε τὸ 'Ελληνικὸν Πάνθεον.

Οἱανδήποτε σελίδα τῆς 'Ελληνικῆς ἱστορίας καὶ ἂν μελετήσῃ τις, θὰ ἴδῃ τὸν Κλῆρον πρωταγωνιστοῦντα, τόσον τὸ ἱερατεῖον τῆς ἐποχῆς τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ, ὅσον καὶ τὸν ἱερὸν κλῆρον τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, δι' ἧς ἀνεπλάσθη ὁ 'Ελληνισμὸς καὶ δι' ἧς ἐκραταιώθη, δυνηθεὶς ν' ἀποτινάξῃ τὸν 'Οθωμανικὸν ζυγόν. Καὶ ἐξακολουθεῖ ἀποτινάσσων τοῦτον, ἔχων πάντοτε πρυτανεύουσαν δύναμιν εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῶν ἐνεργειῶν του, τὸν ἱερὸν Κλῆρον, τόσον τὸν ἐγγράμματον, ὅσον καὶ τὸν ἀγράμματον, τὸν ἔγγαμον ἢ ἄγαμον.

Τὰ Μοναστήρια, αἱ σκῆται, αἱ χαράδραι καὶ τὰ σπήλαια τῶν ἀβάτων βουνῶν τῆς ἐρήμου, εἶχον μετασχηματισθῇ εἰς 'Ελληνικοὺς προμαχῶνας, εἰς ἐκπαιδευτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφοίτων οἱ 'Ελληνόπαιδες τοῦ σκλαβωμένου Γένους καὶ ἐδιδάσκοντο τὰ πάτρια διὰ τῆς ἀθανάτου 'Ελληνικῆς γλώσσης, μὲ διδασκάλους τοὺς μεγάλους διδασκάλους τοῦ Γένους, οἵτινες ἐσφυρηλάτησαν τὴν γενεὰν τῶν ἡρώων τοῦ 21. Διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ των ἐκεῖνοι, ἡνωμένοι μὲ τὸν πατριωτισμὸν τῶν 'Ιεραρχῶν, ἱερέων καὶ μοναχῶν, τῶν σφαγιαζομένων, ὡς ἐξιλαστηρίων θυμάτων, εἰς τὸν ἱερὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς 'Ελλάδος, μετέδωκαν εἰς τὴν νεωτέραν γενεὰν τὸ «Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος», ὥστε οἱ νεώτεροι

νὰ πολλαπλασιάσουν τῆς ἐλευθερίας τὰ τρόπαια διὰ τοῦ χυθέντος τιμίου αἵματός των εἰς τὰ ἔνδοξα ἐκεῖνα ἐδάφη, τὰ ὁποῖα ἐδέχοντο τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀθανάτου ἱστορίας, ἥτις συνεγράφη μὲ τὸ ἀθάνατον αἷμά των.

* * *

Μερὶς τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν τῶν ἱερομαρτύρων καὶ ἐθνομαρτύρων τῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας καὶ Πατρίδος, μερὶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει παραχθῇ ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀθάνατον γενεάν, ἀπὸ πολλοῦ ἐγκατασταθεῖσα εἰς τὴν φιλόξενον αὐτὴν χώραν, ἐπίστευσα ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἑνὸς τοιούτου συγγράμματος, ὡς τὸ Ἐθνικοθρησκευτικὸν Κυριακοδρόμιον, ὅπως ὑπομιμνήσκῃ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς μερίδας, καὶ ἡνωμένως ἀκόμη, τὸν ἱερὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχωσιν, ἵνα διατηρήσωσι καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀθάνατον Φυλήν, τὴν φυλὴν ἐκείνην, ἥτις ἐγένετο ἡ μήτηρ τῶν φώτων, τῆς προόδου, τοῦ πολιτισμοῦ ὅλης τῆς οἰκουμένης, διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Διὰ τῶν ἑρμηνειῶν τῶν περικοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τῶν κατὰ Κυριακὰς εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένων, καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως, ἐπιδιώκεται ἡ ἐμμονή μας εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων μας, ἥτις θρησκεία εἶναι τέλειος παραλληλισμὸς καὶ διὰ τὴν τύχην καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Ἐπεδίωξα, ὅση μοι δύναμις, νὰ μεταφέρω πάντα Ὀρθόδοξον Χριστιανὸν Ἕλληνα διὰ τοῦ ἔργου τούτου εἰς τοὺς ἐνδόξους ἐκείνους χρόνους τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς εὐκλείας, τῶν συμφορῶν καὶ τῶν δακρύων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Πατρίδος καὶ νὰ ἀφήσω τὸν ἀναγνώστην νὰ σκεφθῇ ἂν πρέπῃ μιὰ τέτοια θρησκεία καὶ μιὰ τέτοια ἔνδοξον πατρίδα νὰ λησμονήσῃ, ἢ νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν δόξαν τὴν ἐθνικοθρησκευτικήν, ἡ ὁποία ἐστέγασε τὴν φυλὴν ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς μεταβολάς. Ἡ ὁποία τοῦ ἐχάραξεν ἀθάνατα ἴχνη, ὅπως εἰς τὴν ξένην καὶ ὁπουδήποτε εὑρεθῇ ἀκολουθήσῃ αὐτά, καυχώμενος, ὅτι εἶναι γόνος τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, ἥτις, ἂν δὲν ὑπῆρχεν, οὔτε ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς θὰ ὑφίστατο, οὔτε τὸ ἱερὸν τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον θὰ ἦτο διαδεδομένον εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον.

* * *

Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Ἐσταυρωμένου θρησκείας καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἑρμηνευταί, κατὰ τὴν περίοδον τῶν Χριστιανικῶν διωγμῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν περίοδον, καθ' ἣν ἡδραιοῦτο ἡ Ὀρθόδοξος Θρη-

σκεία, ἐκήρυξαν καὶ ἐδίδαξαν καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τῶν θεοπνεύστων αὐτῶν συγγραμμάτων τὴν δύναμιν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους. Οἱ ἅγιοι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἑπόμενοι εἰς τὰς Ἀποστολικὰς δηλώσεις «πάντα ἀφήκαμεν καὶ ἠκολουθήσαμέν Σοι» ὕψωσαν τὴν σημαίαν τοῦ Ἐσταυρωμένου πρὸς ἀνάπλασιν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, δυνάμει τῶν Εὐαγγελικῶν διατάξεων. Ὅταν ὅμως ἡ δύναμις τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐξηπλώθη καὶ ἐστέγασεν ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον ὁμοιομόρφως, διὰ τῶν διατάξεων τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας, ἐθέσπισεν ὡς ἐπίσημον τοῦ Κράτους θρησκείαν, τὸ Κράτος ἐκεῖνο ἔπεσε στενάζον ὑπὸ τὴν πτέρναν βαρβάρου κατακτητοῦ, ὅν, δυστυχῶς, ὑπεβοήθησε τὰ μέγιστα καὶ ἡ Παππικὴ Ἐκκλησία. Μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν Πατριαρχῶν του καὶ τοῦ λοιποῦ ἱεροῦ Κλήρου ἐκραταίονε τὴν δύναμιν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, μὴ ἀσχοληθὲν εἰς τὴν κραταίωσιν τῆς Ἐθνικῆς τοιαύτης, ἥτις ἦτο ἀναποσπάστως συνδεδεμένη μὲ τὴν Χριστιανικήν. Ἡ Ἐθνικὴ ἐκείνη Πίστις ἀλλοιωθεῖσα, ἐλλείψει καταλλήλου διδασκαλίας, ἀπέσβεσε τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἔργων τοῦ πατριωτισμοῦ, ὅστις μοιραίως παρέδωκε τὸ Γένος εἰς τὴν δουλείαν τὴν τόσον φρικαλέαν ὅσον καὶ μακραίωνα. Μετὰ τὴν πτῶσιν ἔμεινεν ἡ καλλιεργηθεῖσα πίστις πρὸς τὸν Χριστὸν ἀναλλοίωτος. Ἔμεινεν ἡ μεγάλη ἐκείνη δύναμις, ὡς τηλαυγὴς φάρος, νὰ φωτίζῃ τὸν δοῦλον Ἕλληνα ἐπὶ τὸ ἐθνικὸν καθῆκον, διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ τρομεροῦ τῆς δουλείας κλοιοῦ. Ἡ δὲ Ὀρθόδοξος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία εἶχε μεταβληθῆ εἰς συγκεντρωτικὸν φακόν, συγκεντροῦντα ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς τεμένους τὰ δοῦλά της τέκνα, καλοῦσα ταῦτα ὄχι μόνον πρὸς παρηγορίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνάστασιν τῆς Ἐθνικῆς Πίστεως «παιδιά μου ὀρφανά μου, σκορπισμένα 'δῶ κ' ἐκεῖ». Μεθ' ὅλα ταῦτα, ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς τυραννίας, καίτοι διεφύλαξεν ἀκεραίαν τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμα, δὲν ἦτο δυνατὸν ποτὲ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου ἢ περικοπῶν τούτου καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως, φοβουμένη τὸν ἀπαίσιον τύραννον καὶ κατακτητήν.

Ἔχομεν λοιπὸν τὴν δύναμιν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, τῶν παλαιῶν χρόνων τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς Πατρίδος, κατὰ τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς δουλείας, θεράπαιναν τῆς ἐθνικῆς Πίστεως, ἣν ἐθεράπευεν, ἐγαλούχει καὶ ἐμεγάλωνεν εἰς τὰς τότε καρδίας. Καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἐξυφάνθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία, τῆς ὁποίας τὸ κυανοῦν καὶ λευκὸν χρῶμα, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω, ὅτι συμβολίζει τὴν Χριστιανικὴν καὶ Ἐθνικὴν Πίστιν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Λυτρωτοῦ μας καὶ Θεοῦ, οὗ τὸ σύμβολον—ὁ Τίμιος

Σταυρός—εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον, ὅπως ἀποκαλύπτῃ τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεώς των.

Ἤδη ὅμως, ὅτε οὔτε κραταίωσιν Χριστιανισμοῦ ἐπιδιώκομεν, οὔτε τοὺς φόβους τῆς δουλείας ἔχομεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς εἰς τὰ πατροπαράδοτα, ἐσκέφθην, ὅτι ἓν τοιοῦτον ἔργον—Ἐθνικοθρησκευτικὸν Κυριακοδρόμιον—πρέπει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς, διὰ νὰ κατίδῃ ὁ Ἕλλην ἀμφοτέρας τὰς ψυχικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας, τῆς Πίστεως ἐπὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Πατρίδα, καὶ χαράξῃ νέαν ὁδόν, ὡς παραστάτας αὐτοῦ ἔχων τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα, αἵτινες εἰσὶν αἱ μόναι δυνάμεις, αἱ ἐξυψοῦσαι αὐτὸν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς δόξης, τῆς τιμῆς, τοῦ μεγαλείου αὐτῶν τούτων καὶ τοῦ ἰδίου. Καὶ οὕτω σκεπτόμενος νὰ προχωρήσῃ ἀπροσκόπτως ἐντὸς τῆς μεγάλης ἐκείνης λεωφόρου, εἰς τῆς ὁποίας τὸ ἄκρον ἵσταται ὁ στέφανος τῆς δόξης, ὅπως δοθῇ πρὸς πάντα Χριστιανὸν καὶ Ἕλληνα ὡς ἀθάνατον βραβεῖον τῆς ἐνταῦθα καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου ζωῆς.

Παραδίδων τὸ παρὸν σύγγραμμα πρὸς τὸν Ὀρθόδοξον Ἑλληνισμόν, τόσον τὸν βιοῦντα εἰς τὴν φιλόξενον αὐτὴν χώραν, ὅσον καὶ τὸν εἰς τὴν ἔνδοξόν μας Πατρίδα, τὴν ἀντιγράφουσαν ἤδη τὴν παλαιάν της εὔκλειαν, ὡς μικρὸν βοήθημα πρὸς διατήρησιν τῶν πατρίων, εὔχομαι, ὅπως τὰ ἐλλείποντα τούτου εὑρεθῶσι καὶ συμπληρώσουν ἄνδρες ἐμοῦ ἀνώτεροι καὶ ἱκανώτεροι.

Νέα Ὑόρκη, Ἰανουάριος, 1919.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Γ. ΔΑΡΛΑΚΟΣ
Δικηγόρος
Παρὰ τοῖς ἐν Ναυπλίῳ καὶ Ἄργει
Δικαστηρίοις.

ΕΘΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

Ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Α΄.—1.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν· Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· οἵ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός· πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας· Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ

κέκραγε λέγων: Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσεως ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

Γλυκομίλητα τῶν Προφητῶν λόγια, τὰ ὁποῖα, ἓν πρὸς ἕν, ἐπαληθεύετε, λάβετε καὶ σεῖς, αὐτὴν τὴν στιγμήν, σάρκα καὶ ὀστᾶ! Βάνετε καὶ σεῖς ἀνθρωπίνη καρδιὰ καὶ παρουσιασθῆτε μαζὺ μὲ ἐκείνους, τῶν ὁποίων τὰ μνημεῖα ἠνεώχθησαν καὶ ἀπὸ τὰ ἀνεῳγμένα ἐκεῖνα μνημεῖα, ἐξῆλθον σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων, κατὰ τὴν θείαν τοῦ Λυτρωτοῦ Σταύρωσιν καὶ παρουσιάσθησαν εἰς πολλούς! Γλυκομίλητα τῶν Προφητῶν λόγια λάβετε σάρκα· καὶ κηρύξατε, σεῖς πρῶτοι, τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ἐπροφητεύσατε! Λάβετε ζωήν, δύναμιν καὶ ὕπαρξιν, σεῖς οἱ λόγοι τοῦ Ἡσαΐου, τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Δαυΐδ, καὶ τῶν λοιπῶν Προφητῶν καὶ βοηθήσατε τὸν ἄγγελον νὰ κυλίσῃ τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου! Βοηθήσατε τὸν ἄγγελον ν' ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον, διὰ νὰ σαλπίσετε εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ, θάνατον πατήσας!»

Ἐλθέ, Προφῆτα καὶ Πρόδρομε, μὲ τοὺς ζωντανούς Σου λόγους, νὰ ἴδῃς τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, Σὺ ὁ ὁποῖος ἦλθες νὰ μαρτυρήσῃς περὶ τοῦ Φωτός. Ἔλθετε μὲ σφρῖγος, μὲ θάρρος, μὲ χαρὰν σεῖς οἱ Προφῆταί του, νὰ ἰδῆτε Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὰ ἴδια καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ἔλθετε, νὰ τὸν ἰδῆτε, ποῦ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν! Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, λαμβάνον τὴν ἀρχικήν του ὑπόστασιν κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος».

Ἔλθετε ὅλοι σήμερον νὰ πανηγυρίσωμεν τὸ χαρμωσυνώτερον γεγονό; διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη, ἐκ νεκρῶν»!

Καὶ εἰς τὴν πανήγυριν αὐτὴν τῶν πανηγύρεων, εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἑορτῶν, θὰ σᾶς ἐκδηλώσωμεν, ἀκόμη μιὰ φορά, τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν σεβασμόν μας δι' ὅσα τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος προεφητεύσατε καὶ μᾶς ἐδείξατε τὸν δρόμον, ἵνα ὑποδεχθῶμεν τὸν Λυτρωτήν μας καὶ Θεόν. Καὶ φαιδρῶς πανηγυρίζοντες νὰ ψάλλωμεν ἔμπλεοι χαρᾶς «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» λύσας τὰ σκότη τοῦ Ἅδου καὶ συντρίψας τὴν ἁμαρτίαν, ἐξαλείψας τὸ ἁμάρτημα τοῦ προπάτορος Ἀδάμ!

Σύ, θεόπνευστε Μωϋσῆ, Σὺ ποῦ ὡδήγησες τόσας φορὰς καὶ μὲ τόσας πικρίας ἐποτίσθης, Σὺ ποῦ ἔσωσες τὸν ἀχάριστον Ἰουδαϊκὸν λαὸν καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, παραλαβών, ἀπὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ τὰς πλάκας τῶν 10 ἐντολῶν, ἐλθὲ νὰ ἴδῃς Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου πανηγυρίζομεν τὴν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασιν. Ἐλθὲ νὰ ἴδῃς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος συνεπλήρωσε τὸν Θεόσδοτον Νόμον σου, ὁ ὁποῖος ἐδόθη μὲν πρὸς Σὲ ἀπὸ τὸν Θεόν,

ἀλλὰ ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον Γένος, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο!

Ἔλθετε ὅλοι οἱ προκαταγγείλαντες τὴν ἔλευσιν Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν Σταύρωσιν, τὴν Ἀνάστασιν, διὰ νὰ θαυμάσητε τὴν δόξαν ἐκείνου, περὶ τῆς ὁποίας ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς «καὶ ἡμεῖς τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐθεασάμεθα, δόξαν Υἱοῦ μονογενοῦς παρὰ Πατρός» τοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρχε Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ προτοῦ διαπλασθῇ τὸ Σύμπαν!

«Δός δέ μοι, Πάτερ, τὴν δόξαν, ἣν εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί». Καὶ ἡ δόξα ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸ τοῦ κτισθῇ ὁ κόσμος, τοῦ ἐδόθη διὰ τῆς Ἀναστάσεως, τὴν ὁποίαν ἡ Ὀρθόδοξος θρησκεία του εὐλαβῶς πανηγυρίζουσα ψάλλει «Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα, Κυρίου Πάσχα. Ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, Χριστὸς ὁ Θεός, ἡμᾶς διεβίβασεν».

Λάβετε, σεῖς πάντες, μὲ τοὺς θεοπνεύστους λόγους σας, ζωήν, καὶ ἐν ὀνόματι τῆς Φιλανθρωπίας τῆς μεγάλης τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἐνισχύσατέ μας. Ἐνισχύσατε καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους καὶ ἁμαρτωλοὺς διὰ νὰ γίνωμεν τέκνα Θεοῦ, Θεοῦ ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν καὶ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς του δώσαντος τὴν χάριν καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν εἰπὼν «τετέλεσται».

Τὴν χαρὰν ἐκείνην τοῦ θεοπνεύστου λόγου σας, ἔχοντες μέσα στὴν καρδιά μας, μετὰ πίστεως εἰλικρινοῦς διακηρύσσομεν τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον Πάσχα τῆς ἀπολυτρώσεώς μας, ὡς τὸ ὑπέρτατον τῆς Πίστεώς μας σύμβολον «καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός».

* * *

Ἂν δὲ ἀναξίως πανηγυρίζωμεν ἐν τῇ ἀναστάσει τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μας ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, ἂν σεῖς οἱ Προφῆται καὶ μάρτυρες δὲν θέλετε τὴν συμμετοχὴν ἡμῶν τῶν ἀναξίων, Σᾶς ἱκετεύομεν, νὰ γενῆτε μεσῖται πρὸς τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, νὰ μᾶς συγχωρήση τὴν ἀτέλειαν τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὴν ὁποίαν ἀνάστασιν Σεῖς, μετὰ τῶν ἀγγέλων, πανηγυρίζετε εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐξέλθετε εἰς ὑποδοχὴν ἐκείνου, διὰ τὸν ὁποῖον προεφητεύσατε «παιδίον ἐγεννήθη καὶ ἐδόθη ὑμῖν, οὗ ἀρχὴ ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ» καὶ τὸ ὁποῖον «ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη!»

Σταθῆτε, Προφῆται καὶ Μάρτυρες μιὰ στιγμή, νὰ ἰδῆτε τὴν ὑψηλοτέραν τῶν οὐρανῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πάντων ἀνωτέρα. Ἡ Παναγία Μητέρα του, ἡ ὁποία πανηγυρίζει τὴν ἀνάστασιν τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ της, ἡ ὁποία τόσον εὐλαβῶς προσκυνεῖται ἀπὸ πάντα Ὀρθόδοξον Χριστιανὸν «ὡς Θεοτόκος καὶ Μητέρα τοῦ Φωτός». Εἶναι ἡ Μάνα μας, ἡ ὁποία λέγει τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου νὰ μᾶς δώση θάρρος καὶ ἐλπίδας, διὰ νὰ πληρωθῇ χαρᾶς ἡ καρδία μας «Νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες εὐφράνθητε, σήμερον!»

Ὅσον γνωρίζομεν, ὅτι αἱ προφητεῖαι σας ἐξεπληρώθησαν, τόσον

Σᾶς εὐγνωμονοῦμεν καὶ τόσον βλέπομεν διανοιγομένους Χριστιανικοὺς ὁρίζοντας, νὰ δεχθοῦν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀναστάσεως, δυνάμει τῆς προφητείας τοῦ Προφητάνακτος Δαυῒδ «δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου, τὰ πέρατα τῆς γῆς!»

Τὸ χυθὲν αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἦτο τὸ προοίμιον τῶν αἱμάτων τῶν χυθέντων ὑπὲρ Πίστεως. Τῆς Πίστεως ἐκείνης, ἥτις μὲ ἀρχηγὸν τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν κατεκόσμησε τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, τοῦ ὁποίου σήμερον οἱ θόλοι δονοῦνται καὶ ἀπὸ Σᾶς καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ψάλλοντας τὸν ἐπινίκειον ὕμνον «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ, θάνατον πατήσας».

Τὰ γλυκολάλητα λόγια σας, ἐγένοντο τὸ οὐράνιον φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου ἐγνωρίσαμεν, νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Χριστόν. Ἐγίνατε σεῖς οἱ προαναγγέλλοντες, ἐνῷ οἱ ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐγένοντο αἱ νέαι σάλπιγγες, ἀναγγέλλουσαι τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας κάθε ἀνθρωπίνη καρδιὰ ὑψοῦται εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ζητήσῃ τὰ φῶτα τῆς θείας της καταγωγῆς.

Δώσατέ μου δύναμιν Σεῖς Προφῆται καὶ μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι παρίστασθε καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, νὰ ἴδω τὰς ἀπελπισμένας ἐκείνας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι «ὄρθου βαθέος», πρὸ τοῦ, καλὰ-καλά, γλυκοχαράξῃ, ἐπῆραν μῦρα, διὰ νὰ μεταβοῦν καὶ ἀλείψουν τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ! Τὰς βλέπω καὶ προχωροῦν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ, στὰς γυναικείας ἐκείνας καρδίας, ὁ ἀόριστος φόβος τῆς νυκτός!

Ἡ πίστις πρὸς τὸν θεῖον Διδάσκαλον—τὸν Ῥαββὶ—ἐξαλείφει, ἀπὸ τὰς καρδίας των, πᾶσαν δειλίαν καὶ πάντα δισταγμόν. Τοῦτο μόνον τὰς ἀκούω νὰ λέγουν μεταξύ των «Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου».—«Καὶ ἐλθοῦσαι ταχύ» «ἀκούουν οὐκ ἔστιν ὧδε! ἀλλ' ἐγήγερται!»—Εὑρέθη ὁ λίθος μετηρμένος! Ἡ πίστις τῶν Μυροφόρων μεγαλοποιεῖται εἰς χαρὰν ἀνέκφραστον. Παραιτοῦν τὰ μῦρα, τὰ ἴδια διὰ κοινοὺς νεκροὺς καὶ τρέχουσαι ἐφώναζον «ἑωράκαμεν τὸν Κύριον» «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν».

Τὰς βλέπω ἐρχομένας ἐδῶ, τὰς βλέπω εἰς ὅλας τὰς παρελθούσας γενεὰς νὰ προσέρχωνται καὶ νὰ μᾶς λέγουν πρῶται, καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν....!»

Πάλλεται ἐκ χαρᾶς πᾶσα καρδία σήμερον καὶ καταθέτει πρὸ τῶν ποδῶν Ἐκείνου καὶ πάντων τῶν προφητῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων τὸν ἐγκάρδιον σεβασμόν. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως, ὅταν ἀκούῃ «Φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ Σὲ ἀνέτειλεν» βλέπει τὸν Λυτρωτήν μας καὶ Θεὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν!

Καὶ τὴν χαρὰν ἐκείνην, ἡ ὁποία, τὰ δάκρυά της χαρμώσυνα, παρουσιάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, τὴν χαράν μας ἐκείνην ἂς δώσωμεν ὡς δεῖγμα σεβασμοῦ εἰς τὸν Σωτῆρα καὶ Θεόν μας ψάλλοντες τὸ χαρμόσυνον τῆς ἀναστάσεως, «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν....»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Κ΄—19.

Οὔσης ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταί, ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν: Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπών, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν Δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι Μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ, πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. Ὅτι ἑώρακάς με, Θωμᾶ, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

«Ταῦτα γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἐστὶν ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες, ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

* * *

Νὰ διαδώσετε, ὅτι σᾶς ἐπῆρεν ὁ ὕπνος καὶ ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐκοιμᾶσθε, ἐπωφελήθησαν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ βαρέος ὕπνου σας. Καὶ ἐλθόντες ἐν ὥρᾳ νυκτός, ἀπεκύλισαν τὸν λίθον τοῦ μνημείου καὶ ἔκλεψαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴν τὴν συμβουλὴν ἔδωσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, εἰς τοὺς φυλάσσοντας στρατιώτας, τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ. Τοὺς προσέθηκαν μάλιστα, ὅτι ὅταν διαδώσουν αὐτά, νὰ μείνουν ἥσυχοι, διότι αὐτοὶ θὰ τοὺς ἀπαλλάξουν ἀπὸ πᾶσαν κατηγορίαν, διὰ τὴν παράβασιν τοῦ καθήκοντός των, διότι τὰ εἶχον καλά, μὲ τοὺς προϊστα-

μένους των.—Καὶ διὰ τὸ ἔγκλημά των τοῦτο, ἐδωροδόκησαν τοὺς φυλάσσοντας στρατιώτας, μὲ ἀρκετὰ χρήματα.

Οἱ στρατιῶται, μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἐπίστευσαν, εἰς τὴν ἀνάστασιν, τὴν ὁποίαν κατάπληκτοι καὶ κατὰ γῆς πεσόντες ἀντελήφθησαν, ἰδόντες ἀκολούθως, τὸ μνῆμα κενόν, ὄχι μόνον δὲν ἐπίστευσαν, ἀλλ' ἔπραξαν, ὅπως τοὺς ὡδήγησαν οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι καὶ διέδωκαν «ὅτι ἡμῶν κοιμωμένων» ἐκλάπη τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ δὲ διάδοσις ἐκείνη, περὶ τῆς κλοπῆς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑφίστατο μέχρι τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγράφη τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει τὸ εἰρημένον γεγονός.—Τόσον μῖσος, τόσην ἐκδίκησιν εἶχον ἐναντίον τοῦ Θεανθρώπου οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι, ὥστε εἶχον μεταβῆ τὴν ἡμέραν, ποῦ παρέλαβε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἰωσὴφ ὁ Ἀριμαθείας, στὸν Πιλάτον καὶ τοῦ εἶπον «Ἐκλαμπρότατε» ἤλθομεν νὰ σὲ παρακαλέσωμεν, νὰ στείλῃς φρουράν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ φρουρήσῃς τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, διότι, ἐκεῖνος ὁ πλάνος, εἶπεν, ὅτι θὰ ἀναστηθῇ μετὰ τρεῖς ἡμέρας.—«Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον, μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας μήποτε ἐλθόντες, οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν». Καὶ μετά τινας, ἀκόμη συζητήσεις μὲ τὸν Πιλάτον, ἐκεῖνοι μετέβησαν καὶ ἠσφάλισαν τὸν τάφον. Τὸν ἐσφράγισαν καὶ ἐγκατέστησαν ἀνάλογον φρουράν, μὲ ἀνάλογον στρατιωτικὴν δύναμιν.

Ἐκ τῆς συζητήσεως αὐτῆς τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισσαίων μετὰ τοῦ Πιλάτου, δύο τινὰ δύνανται νὰ προκύψουν.—Ἤ, οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισσαῖοι, ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας ἡ διάδοσις, δὲν τοὺς συνέφερεν, ἢ εἶχον ἀτελεῖς πληροφορίας περὶ τῶν Μαθητῶν, πιστεύοντες, ὅτι οἱ Μαθηταὶ θὰ μετέβαινον νὰ κλέψουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ διαδώσουν, ψευδῆ γεγονότα, ὡς ἀληθῆ.

Ἐνῷ δὲ οὕτω ἐσκέπτοντο ἐκεῖνοι, οἱ Μαθηταὶ εἶχον ἐγκαταλείψῃ τὸν Χριστόν, ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ συνελήφθη!—Ὁ ἀκολουθήσας ἀπὸ μακρὰν τὸν Χριστόν, Πέτρος, ἤρξατο ἀναθεματίζων καὶ ὀμνύων ὅτι οὐκ οἶδε τὸν ἄνθρωπον! Οἱ ἄλλοι Μαθηταί, μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Χριστοῦ, φοβούμενοι μήπως συλληφθοῦν καὶ ὑποστοῦν τὴν ἰδίαν τύχην, ἣν ὑπέστη ὁ Χριστὸς «ἦσαν κεκρυμμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων».—Θὰ ἦτο μὲ κάποια δικαιολογία ὁ φόβος τῶν Γραμματέων, ὅτι δυνατὸν νὰ κλέψουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ἂν ὁ Πέτρος «ὁ ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος» ἐδείκνυε κάποια ζωὴν μέσα του, ὅταν ἠρωτήθη, κατ' ἐπανάληψιν, ἂν ἦτο καὶ αὐτὸς ὀπαδὸς τοῦ Ναζωραίου.

Ἂν δεχθῶμεν, ὅτι, οἱ στρατιῶται, διέδωσαν ἀλήθειαν, ὅτι δηλαδὴ οἱ μαθηταὶ μετέβησαν καὶ ἔκλεψαν τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς ἀποσύνθεσιν, μὲ ποίαν πίστιν, αὐτοί, οἱ δειλοὶ χαρακτῆρες, θὰ ἐπίστευον πλέον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔλεγε «μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι;» ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐπῆγαν καὶ τὸ ἔκλεψαν ἀπὸ τὸ μνημεῖον; Μὲ ποιὰ δύναμιν, μὲ ποιὸ κουράγιο, αὐτοὶ οἱ Μαθηταί, θὰ ἐπήγαινον

νὰ κλέψουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, κατ' ἐπανάληψιν, τοὺς εἶπεν, ὅτι θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν;—"Αν λάβωμεν ὡς ἀλήθειαν, ὅτι αὐτοὶ ἔκλεψαν τὸ σῶμα, πρέπει νὰ λάβωμεν ὡς ἀληθὲς συμπέρασμα, ὅτι ὁ Διδάσκαλος ποὺ τοὺς εἶπεν, ὅτι θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν—τοὺς ἔλεγε ψέμματα!—'Αφοῦ γιὰ τὸν ἑαυτόν·του τοὺς εἶπε ψέμματα, πῶς εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ εἶναι ἀληθινὴ ἡ θρησκεία του.

Μὲ ποιὸ κουράγιο, αὐτοὶ οἱ Μαθηταὶ νὰ πᾶνε, στὸν κόσμον ὅλον, νὰ κηρύξουν τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ἐγνώριζον, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκλάπη, τὸ σῶμά του, ἀπ' αὐτούς!

"Οταν ἔχωμεν ἕνα φίλον, πολύτιμον, λατρευτὸν καὶ ἀκολούθως αὐτὸν τὸν φίλον τὸν εὕρομεν ψεύτην, ἀπατεῶνα, εἶναι ἑπόμενον, ὅτι οὔτε κἂν θέλομεν νὰ τὸν ἀκούωμεν, ἂν ζῇ, ἢ ἂν ἀπέθανε! "Ολα του τὰ λόγια ἀποδεικνύονται πλέον ψεύτικα, λόγῳ τῆς διαγωγῆς του.—'Ο φίλος αὐτὸς μᾶς εἶπε «Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι». Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῶ ἐκ νεκρῶν καὶ αὐτὸς δὲν ἀνασταίνεται! 'Ο φίλος ἐκεῖνος δὲν μᾶς εἶπεν ἀλήθειαν. Τότε τί συμφέρον ἔχουμε, ἀφοῦ δὲν μᾶς εἶπεν ἀλήθειαν καὶ δὲν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν; τὰ ψέμματά του αὐτά, νὰ τὰ κηρύξωμεν ὡς ἀλήθειαν καὶ μὲ κίνδυνον ὑπάρξεως τῆς ἰδίας μας ζωῆς;—Εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον, μία τέτοια ψεύτικη ἀφοσίωσις, νὰ μείνῃ στὴν καρδιὰ κανενὸς ἀνθρώπου. Μάλιστα δὲ νὰ κηρυχθῇ τὸ φαινόμενον αὐτό, ὡς θρησκεία, ἡ ὁποία νὰ εἶναι θεμελιωμένη ἐπὶ τοῦ ψεύδους!

Ἐν τούτοις ἡ διάδοσις, διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἔλαβεν εὐρείας διαστάσεις, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔτρεμον ἀπὸ τὸν φόβον οἱ Μαθηταί, μήπως, ὡς ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, ὑποστοῦν τὸ αὐτὸ σταυρικὸν μαρτύριον! «Ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, διὰ τὸν φόβον τῶν 'Ιουδαίων»—'Ενῷ οἱ μαθηταὶ εἶχον σφαλίσῃ ἑρμητικῶς τὰς θύρας, αὐτοὶ εἶχον διαδώσει, ὅτι ἔκλεψαν τὸ Σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ.—"Αν ἐπρόκειτο νὰ κλέψουν κανὲν ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ χρηματικὴν ἀξίαν, δυνατὸν νὰ ἐγίνοντο πιστευτοὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι, ἀπὸ τὸν ὄχλον. 'Αλλὰ καταγγέλλονται ὅτι κοιμωμένων τῶν στρατιωτῶν ἔκλεψαν ἕνα νεκρὸν σῶμα! Τί νὰ τὸ κάμουν; Νὰ τὸ μεταφέρουν ἀπὸ ἕνα τάφον, εἰς ἄλλον;

Κανεὶς τυμβωρύχος δὲν ἔκλεψε νεκρὸν σῶμα, ἀλλὰ μόνον τοῦ ἔκλεψεν, ἂν ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ τάφου του, κανὲν πολύτιμον ἀντικείμενον! Οὔτε φρενοβλαβὴς δὲν ἐσκέφθη ποτέ, νὰ ἀνοίξῃ τάφον καὶ νὰ κλέψῃ νεκρόν!

Περισσότερον ἀκόμη δὲν ἐσκέφθησαν νὰ διαπράξουν τοιαύτην κλοπὴν οἱ μαθηταί, οἱ ἀρνηθέντες τὸν Χριστόν, ἅμα τῇ συλλήψει του.—"Ας παραδεχθῶμεν, ὅτι δὲν τὸν ἠρνήθησαν καὶ ὅτι μετέβησαν καὶ ἔκλεψαν τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἔθαψαν ἀλλοῦ, τότε κατ' ἀνάγκην, θὰ δεχθῶμεν, μεγαλειτέραν δειλίαν καὶ περισσότερον τρόμον, δι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἔγκλειστοι μὲ κλεισταὶς τὴς πόρταις, διότι ἠπατήθησαν ἀπὸ τὸν Χριστόν.—Ἕνας ὅμως ὁπωσδήποτε

ἐξαπατηθείς, δὲν θὰ ἔχῃ ποτὲ τὴν ψυχικὴν δύναμιν νὰ μείνῃ ὑπὸ τὴν ἀπάτην καὶ τὸ ψεῦδος καὶ νὰ διατρέχῃ τὸν κίνδυνον τῆς συλλήψεως ἀπὸ τοὺς φανατισμένους Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους!—Τί παρατηροῦμεν ὅμως· οἱ ἔγκλειστοι Μαθηταί, οἱ περίτρομοι, οἱ ἀρνηθέντες αὐτὸν πρὸ τῆς Σταυρώσεως, ἀκούουν «εἰρήνη ὑμῖν» καὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἐμφανίζεται ἐντὸς τῆς οἰκίας ὁ Ἰησοῦς Χριστός! Δεικνύει πρὸς αὐτοὺς τὰ σημάδια ποῦ εἶχον ἀφίσει τὰ καρφιὰ ποῦ τὸν ἐσταύρωσαν καὶ λέγει στοὺς τρομαγμένους μαθητάς. «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς». «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον πρὸς κραταίωσιν τῆς Πίστεώς σας καὶ ἐβγᾶτε νὰ κηρύξητε τὴν ἀνάστασίν μου!

«Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἐστὶν ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες, ζωὴν ἔχητε, ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

Ἐκεῖνοι, ἐναντίον τῶν ὁποίων ὑφίστατο ἡ βαρεῖα κατηγορία, ὅτι ἔκλεψαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ πανηγυρίζουν τὴν ἀνάστασιν! Σβύνει ἀπὸ τὴν καρδιά τους ἡ δειλία, ὁ φόβος, ὁ τρόμος! «Ἐχάρησαν οὖν οἱ Μαθηταί, ἰδόντες τὸν Κύριον!» Τρανοτάτη ἀπόδειξις ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐκλάπη τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ ὡπλισμένοι μὲ τὴν θείαν παντοδυναμίαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν πηγαίνουν στὰ χωριὰ νὰ κηρύξουν στοὺς ἀμορφώτους καὶ ἀγραμμάτους τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ εἰς τὸ μέσον τῆς Ἱερουσαλήμ! Ἡ ἀναγνωσθεῖσα περικοπὴ σήμερον τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων, μᾶς παρουσιάζει, ὅτι ὁ φόβος τῶν κεκλεισμένων μαθητῶν μεταβάλλεται εἰς θάρρος! Ἡ δειλία εἰς ἀνδρείαν καὶ ὁ τρόμος εἰς ἀκατανίκητον δύναμιν, ἡ ὁποία ἔκαμε σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸν λαόν! Ὁ ἀρνηθεὶς τὸν Χριστὸν Πέτρος πρωτεύει καὶ εἰς τὸ κήρυγμα καὶ εἰς τὰ θαύματα καὶ οἱ πάντες πρόθυμοι καὶ ἐνθουσιώδεις νὰ ὑποστοῦν τὸ μαρτύριον χάριν τοῦ θείου Διδασκάλου, ὁ ὁποῖος ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ δὲν ἐκλάπη ὑπ' ἐκείνων!

Ὡπλίσθησαν καὶ ἀνοίγουν τὴς κλεισμένες πόρταις διάπλατα, ἔχοντες ὡς μόνα ὅπλα τὴν Πίστιν πρὸς τὸν ἀναστάντα Θεόν, ὁ ὁποῖος, παραγγείλας αὐτοὺς νὰ μαθητεύσωσι πάντα τὰ ἔθνη, ἐγένετο ἄφαντος, διὰ νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ ὅτι εἶναι μαζύ των πάντοτε μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ὡς πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.

Ἐνῷ δὲ τὸ σπῆτι τῶν κεκρυμμένων μαθητῶν ἦτο γεμάτο χαρὰ ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἐνῷ οἱ Ἀπόστολοι ἐλάμβανον τὴν ἐξουσίαν ἐκείνην ποῦ ἐδόθη τοῦ Χριστοῦ «Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ τινὲς τούτων ἐδυσπίστουν ἀπὸ ὑπέρμετρον χαράν, ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους ἦτο ἀπών.

Δὲν παρευρέθη εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην χαράν, τὴν ὁποίαν, ὅταν ἐπέστρεψε, τοῦ ἀνήγγειλαν οἱ Μαθηταὶ μὲ τὸ «ἑωράκαμεν τὸν Κύριον». Ὄχι μόνον ἀνέστη ἀλλ' ἦλθεν ἐδῶ καὶ τὸν εἴδομεν! Ἔκπληκτος ὁ ἀπὼν μαθητής, ἔκπληκτος ὁ Θωμᾶς, δὲν πιστεύει. Δὲν πιστεύει οὔτε τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε ὅτι ἐπῆγε στοὺς μαθητὰς καὶ οἱ ὁποῖοι τὸν εἶδον καὶ τὸν προσεκύνησαν.

Τόσον ζωηρὰ ἐφάνη ἡ ἀπιστία του, ὥστε λέγει στοὺς χαίροντας Μαθητάς· «ἐὰν μὴ ἴδω τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτου, οὐ μὴ πιστεύσω». «Ἂν δὲν ἴδω μὲ τὰ μάτια μου τὰ σημάδια ποῦ ἔχει ἀπὸ τὰ καρφιὰ καὶ ἂν δὲν ἀκουμπήσω τὸ δάκτυλό μου ἀπάνω στὰ σημάδια, καὶ ἂν δὲν βάνω τὸ χέρι μου στὴν πλευρὰν ποῦ τοῦ ἄνοιξαν τὴν πληγὴ οἱ Στρατιῶται, κατὰ τὴν σταύρωσιν, δὲν θὰ πιστεύσω!»

Ἡ ἀπιστία τοῦ Θωμᾶ φανερώνει καὶ τρόμον ἀκόμη! Ἡ ἀπιστία ἐκείνη μαρτυρεῖ, ὅτι, ποτὲ δὲν τοὺς ἐγεννήθη σκέψις νὰ πᾶνε νὰ κλέψουν τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ! Ὅσον ζωηροτέρα ἡ ἀπιστία ἐκείνη, τόσον ἀληθεστέρα ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ διὰ τοὺς Μαθητάς, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶδον καὶ ἔπλεεν ἡ καρδία των ἐντὸς τῆς χαρᾶς «ἑωράκαμεν τὸν Κύριον».

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του ἦλθεν καὶ πάλιν ὁ Σωτὴρ καὶ εὑρίσκει καὶ τοὺς ἕνδεκα Μαθητὰς συναθροισμένους. Δηλαδὴ εὗρε καὶ τὸν Θωμᾶν, εἰς τὸν ὁποῖον λέγει: «Ἔλα Θωμᾶ. Βάλε τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸν τύπον τὸν ἥλων καὶ βάλε τὴν δεξιάν σου εἰς τὴν πλευράν μου! Ἰδοὺ οἱ τύποι—ἰδοὺ τὰ σημάδια—καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός, διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν! Τρέμων καὶ χαίρων ὁ Θωμᾶς, καὶ ἀπὸ ἔξαλλον χαρὰν καταληφθείς, φωνάζει «ὁ Κύριός μου καὶ Θεός μου!»

«Ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας; Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύοντες». Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὰς σκέψεις τὰς ἀληθεῖς, διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν.—Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἡ βάσις τῆς Πίστεως, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ Ἀπόστολοι ἐξῆλθον εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Λυτρωτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ διδάξουν πάντα πιστεύοντα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

* * *

Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύοντες. Ὥστε μακάριοι οἱ ἀκούοντες καὶ πιστεύοντες. Ἐφάνησαν ἀκούοντες καὶ πιστεύοντες διαδοχικῶς καὶ δυνάμει τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, πάντες ἐκεῖνοι, ὅσοι ἔπεσαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως! Τὸ ἑορτολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι γεμᾶτον ἀπὸ τοὺς μάρτυρας ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν ἴσχυσαν τόσοι διωγμοί, τόσων αἰώνων, διὰ νὰ ἐξοντώσουν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν!

Ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Νέρωνος ἑκατοντάδες, ἑκατοντάδων μαρτύρων, ἔπεσαν καὶ ἔχυσαν τὸ αἷμά των ὑπὲρ Χριστοῦ ἑπόμενοι εἰς τὸ παράγγελμά του «Μακάριοι, οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύοντες!....» Δὲν εἶδον ἐκεῖνοι τὴν ἀνάστασιν, δὲν ἔβαναν τὸν δάκτυλόν τους εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων— σὰν τὸν Θωμᾶ.—Ἀλλ' ἀκούσαντες, ἀλλὰ διδαχθέντες ἐπίστευσαν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, προσδοκῶντες, ὅπως καὶ πᾶς ὀρθό-

δοξος Χριστιανὸς «ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ὁ ὁποῖος «θανάτῳ, θάνατον, ὤλεσεν». Τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο τέρας ὁ Νέρων, ὃν ἀνέφερα ἀνωτέρω θέλων νὰ φωταγωγήσῃ τοὺς κήπους του καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης διέταξε καὶ κατέσφαξαν χιλιάδας Χριστιανῶν. Τὰ πτώματα τῶν Χριστιανῶν τούτων, τὰ ἔκαμε τεμάχια καὶ τὰ ἔβανεν μέσα σὲ ἀσκιὰ γεμάτα μὲ πίσσα καὶ τὰ ἤναψε διὰ νὰ φωταγωγήσῃ τὴν Ῥώμην καὶ τοὺς κήπους! Τὰ ἅγια ἐκεῖνα λείψανα καιόμενα, ἀπέδιδον τὸ εἰλικρινέστερον θυμίαμα τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, τὸ βασισθέν, ὄχι ἐπὶ τοῦ τύπου τῶν ἥλων τοῦ Θωμᾶ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ρητοῦ τοῦ Χριστοῦ «Μακάριοι, οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύοντες», τὸ ὁποῖον εἶναι σχεδὸν συνώνυμον πρὸς τὸ «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν!»

Εἴθε καὶ ἡμεῖς ἅπαντες νὰ ἔχωμεν τὴν πίστιν ἐκείνην τῶν Ἀποστόλων, τὴν Πίστιν τῶν Μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας, διὰ νὰ δυνηθῶμεν, μὲ τέτοια πίστιν ἐφωδιασμένοι, νὰ δεχθῶμεν τὸν Χριστὸν μέσα στὴν καρδιά μας. Μέσα στὴν καρδιά μας, ἡ ὁποία μοιάζει σὰν τὸ κλεισμένο σπῆτι, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον καταφύγει οἱ Μαθηταὶ κρυφθέντες ἀπὸ τὸν φόβον τους, μήπως τοὺς συλλάβουν οἱ Ἰουδαῖοι.

Ἔτσι πρέπει νὰ τρέμῃ πρὸ τοῦ ἁμαρτήματος καθενὸς ἀνθρώπου ἡ καρδία καὶ νὰ ἐλπίζῃ ὅπως οἱ ἀπόστολοι! ἕως ὅτου ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ μᾶς εἴπῃ «εἰρήνη ὑμῖν».—Ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐλπὶς ζῇ καὶ πέραν τοῦ τάφου, ἡ πίστις, εἶναι, ἐπίσης ἀληθές, ὅτι χορηγεῖ τῆς ἐλπίδος τὰ μέσα, διὰ νὰ ζήσῃ καὶ πέραν τοῦ τάφου. Μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα πρὸς τὸν Χριστόν μας, ὅταν ὁπλισθῶμεν, θέλομεν ζήσῃ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν χαίροντες πάντοτε: Θὰ ἔχωμεν πάντοτε παρόντα τὸν Χριστὸν εἰς ὅλας τὰς φάσεις τοῦ βίου μας, ἀκολουθοῦντες δὲ τὰ Εὐαγγελικά του παραγγέλματα πάντοτε θὰ ἔχωμεν βοηθὸν τὸν Χριστὸν καὶ γεμᾶτοι, ἀπὸ μύχιον χαράν, θὰ λέγωμεν ὅτι καὶ οἱ ἀπόστολοι «ἑωράκαμεν τὸν Κύριον».

Τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἀμφισβητεῖ ὁ Θωμᾶς, τὴν ὁποίαν ἠμφισβήτησαν καὶ μερικοὶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Μαθητάς του, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν λέγοντα «προσελθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ οἱ δὲ ἐδίστασαν», τὴν βλέπω, πιστώτατα νὰ ἔχῃ ἀντιγραφῆ διὰ τὴν Ἑλλάδα. — Εἶδα καὶ γι' αὐτὴν τὸ συνέδριον τῶν παρανόμων καὶ τοῦ ὄχλου τῶν Τουρκικῶν ὀρδῶν φωνάζοντα διατόρως «σταύρωσον, σταύρωσον αὐτήν»—Ἀνῆλθε καὶ ἐκείνη εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῆς Ἐθνικῆς Σταυρώσεως παραδοῦσα τὸ πνεῦμά της εἰς κάθε Ἑλληνικὴν καρδιά, ἡ ὁποία ἐπίστευσεν ἀκραδάντως, ὅτι θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, σχίζουσα τὰ σάβανα τῆς φρικώδους της σκλαβιᾶς.

Καὶ ὅπως οἱ μαθηταὶ ἦσαν κλεισμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἔτσι καὶ οἱ Ἕλληνες ἦσαν κεκλεισμένοι — ὑπὸ τὴν σκλαβιὰν — ἀναμένοντες τὴν ἀνάστασιν, μερικοὶ τῶν ὁποίων εἶχον γίνῃ Θωμάδες, καὶ

ἄλλοι δύσπιστοι ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ἐλπίδα, ἡ ὁποία κατέκλυζε τὴν σκλαβωμένην τους καρδιά.

Τότε στρατιῶται ἐφύλασσον τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τότε, στὴν ἐποχὴ τῆς σκλαβιᾶς, βάρβαροι δυνάσται ἐφύλασσον τὸν τάφον τῆς θαμμένης καὶ λησμονημένης Ἑλλάδος, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὁλόκληρον. Οἱ Μαθηταὶ τρέμοντες συνεζήτουν, κλεισμένοι, διὰ τὴν ἀναμενομένην Ἀνάστασιν.—Τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ οἱ σκλάβοι Ἕλληνες. Κλεισμένοι καὶ αὐτοὶ μέσα σὲ ὑπόγεια, εἰς σκοτεινὰς κατοικίας, συνεζήτουν τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ φυτρώνῃ στὴν καρδιά τους, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ παρηγορία.

Καὶ ὅπως τῶν θυρῶν κεκλεισμένων παρουσιάσθη ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ἔτσι, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων—στὴν Ἁγία Λαύρα—παρουσιάσθη ἡ ἀναστᾶσα Ἑλλὰς πρὸς τὸν δύσπιστον ἀπὸ ὑπερβολικὸν ἐνδιαφέρον Ἀρχιεπίσκοπον Γερμανόν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶπεν ἀντὶ τοῦ «Εἰρήνη ὑμῖν» «Ἰδοὺ ἑώρακάς με!»

Ὁ Ἐθνικὸς αὐτὸς ἅγιος ἀπὸ ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν βροντοφωνεῖ τὴν ἀνάστασιν καὶ ὑψώνει τὸ λάβαρον τῆς ἀναστάσεώς της, στὴν κλεισμένην ἐκείνην καὶ ἄσημον Μονήν, καὶ ἐξέρχεται μὲ τοὺς δειλοὺς καὶ πεφοβισμένους Ἕλληνας ἀπὸ τὸν τουρκικὸν τρόμον, νὰ κηρύξῃ τὴν Ἐθνικήν μας ἀνάστασιν καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν Μονὴν εἰς Ἐθνικὸν Πανάγιον Τάφον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξῆλθεν ἡ ἀναστᾶσα ἐκ νεκρῶν, ἡ ξεσκλαβωθεῖσα ἀθάνατη Ἑλληνικὴ Πατρίς.

Διέδωσαν οἱ Τοῦρκοι ὅτι εἶναι κλεφτοπόλεμος. Ἔκαμαν κ' ἐκεῖνοι ὅτι καὶ οἱ Γραμματεῖς «ἡμῶν κοιμωμένων ἐκλάπη». Ὅσον ψευδὲς τὸ διαδοθὲν περὶ Χριστοῦ, ἄλλο τόσον ψευδὲς τὸ διαδοθὲν περὶ Ἑλλάδος.—Καὶ ὅπως τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐπεσφράγισαν τὰ ἀπαράμιλλα δείγματα τῆς πρὸς Ἐκεῖνον πίστεως, ἔτσι καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος ἐπεσφράγισαν τὰ μεγάλα τῶν προγόνων μας κατορθώματα, κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, κατὰ τὸν ποιητὴν γράφοντα.

«Σὺ μαρτύρησον, ὦ κῦμα τῆς σφριγώσης Μεσογείου·
καὶ σεῖς, ἅγια ἐδάφη τῆς Γραβιᾶς καὶ τῶν Κλεισόβων,
Καὶ σεῖς μάρτυρες αὐτόπται, βράχοι τοῦ Μεσολογγίου,
ποῖον εἰς τοὺς πολεμίους ἔσπειρεν, ὁ Ἕλλην, φόβον».

Οἱ δειλοὶ καὶ τρέμοντες Μαθηταὶ πατοῦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς εἰδωλολατρείας, μὲ μόνον ὅπλον «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου».

Οἱ περίτρομοι καὶ βαρειόπληγοι Ἕλληνες πατοῦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν τουρκικῶν στρατιῶν, μὲ μόνον ὅπλον «ὁ Χριστός μου καὶ ἡ Ἑλλάς μου»—Ὅπως οἱ Μαθηταὶ ἐπίστευσαν εἰς τὰς δηλώσεις καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξέλιπε πᾶν ἴχνος δυσπιστίας ἀπὸ τούτους, τοιουτοτρόπως ἐπίστευσαν καὶ οἱ Ἕλληνες διὰ νὰ ἀγκαλιάσουν μὲ ψυχικὸ πόνο τὸ ρητὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ συνδέσουν μὲ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς διδασκαλίαν καὶ ἡμῶν «ταῦτα γέγραπται ἵνα πιστεύσητε

ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀναστήσας τὴν Ἑλλάδα καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν ἀνάστασίν του μετέδωκε καὶ εἰς τὴν μητέρα σας».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. ΙΕ΄—43.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτόν, εἰ πάλαι ἀπέθανε. Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι, καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ Σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς Σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου· καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον; ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος, ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς Μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ.

«Τὰ μῦρα, τοῖς θνητοῖς ὑπάρχει ἁρμόδια. Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος».

* * *

Μόνον, διὰ τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους, ἁρμόζουν τὰ μῦρα. Ὄχι ὅμως καὶ διὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐτάφη διὰ νὰ ἀναστηθῇ. Ἐτάφη καὶ δὲν ἔπαθε καμμίαν καταστροφὴν τὸ ἅγιόν του Σῶμα! Δὲν εἶναι, μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστὸς κοινὸς ἄνθρωπος, κοινὸς θνητός, ποῦ πηγαίνετε σεῖς αἱ Μυροφόροι νὰ τοῦ ἀλείψετε, κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν ἔθιμον, τὸ σῶμα

μὲ μῦρα. Εἶναι Θεὸς καὶ διὰ τὸν Θεὸν δὲν ἁρμόζουν τέτοια πράγματα. «Τὰ μῦρα, τοῖς θνητοῖς ὑπάρχει ἁρμόδια».

Ἐν τούτοις προχωρεῖτε, Μυροφόροι, διότι ἂν τὰ μῦρα τὰ ὁποῖα φέρετε μαζύ σας διὰ τὸν γλυκύτατον Ῥαββί, δὲν εἶναι γι' αὐτὸν ἁρμόδια, ἐν τούτοις εἶναι λίαν τιμητικὴ ἡ εὐάρεστος αὕτη πρᾶξίς σας, ἡ ὁποία ἐκδηλοῖ τὴν μεγίστην σας λατρείαν καὶ τὸν μεγάλον σεβασμὸν πρὸς τὸν ἀδικοσταυρωθέντα θεάνθρωπον, ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ!

Προχωρεῖτε, Μυροφόροι, εἰς τὸν τάφον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον προώρισεν ἡ θεία Πρόνοια νὰ γίνῃ τὸ σεβασμιώτερον σημεῖον τῆς γῆς. Καὶ ἐφ' ὅσον οἱ αἰῶνες παρέρχονται, τόσον ἐκεῖνος θὰ καθίσταται σεβαστώτερος, διότι εἰς τὸ καινὸν ἐκεῖνο μνημεῖον ἀπετέθη ὡς νεκρός, ὁ ἀθάνατος! Προχωρεῖτε καὶ μὴν φοβεῖσθε τὸ σκότος τῆς νυκτός, τὸ ὁποῖον, ὡς ποῦ νὰ φθάσετε θὰ τὸ φωτίσῃ ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης.— Προχωρεῖτε σεῖς αἱ μέλλουσαι χαρμόσυνοι καὶ ἡδύλαλοι ἀηδόνες τῆς ὑπερλάμπρου ἀναστάσεως. Γνωρίζετε τὸν δρόμον; Μάλιστα, διότι, ἀπὸ μᾶς ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ προχθές, μετὰ τὴν σταύρωσιν παρετήρησαν ποῦ τίθεται—εἰς ποιὸ μνημεῖον ἐβάλθη τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ.—Προχωρεῖτε. Πλὴν «Χριστός, διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος!»

Δὲν φαντάζομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν εὐαίσθητον καρδίαν τῆς γυναικός, ἡ ὁποία εἰς τὴν μικροτέραν λύπην ἀναλύεται εἰς δάκρυα. Δὲν φαντάζομαι τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην της, ὅσον τὸ θάρρος τῶν Μυροφόρων αὐτῶν καὶ τὴν γενναιότητά των ποῦ ἐν σκότει, μόναι, μακρὰν τῆς Ἱερουσαλήμ, τεθλιμμέναι, μὲ καρδίαν αἱμάσσουσαν, προχωροῦν ν' ἀνοίξουν τὸν τάφον, νὰ μποῦν μέσα νὰ ἀλείψουν, μὲ μῦρα, τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ!

Ὦ τῶν σοφῶν Σου κριμάτων Χριστέ! Ἀπὸ Σέ, Χριστέ μου, ἔλαβον τὸ θάρρος καὶ ἐπῆραν μαζύ των, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα. Ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν καρδιά τους, πόνον καὶ φόβον καὶ ἔβαναν ἐντὸς αὐτῆς πόθον καὶ σεβασμόν!

Ἔρχονται πρὸς τὸν Χριστόν, πρὸς τὸν Διδάσκαλον, μὴ γνωρίζουσαι ὅτι «τὰ μῦρα , τοῖς θνητοῖς ὑπάρχουν ἁρμόδια». Πηγαίνουν ἐκεῖ, νὰ γονατίσουν, διὰ τελευταίαν φοράν, πρὸ τοῦ θείου Διδασκάλου, νὰ χύσουν ἓν ἀκόμη δάκρυ πόνου ἡνωμένο μὲ τὰ μῦρα ποῦ κρατοῦν.—Πηγαίνουν σὲ ἕνα ἁπλοῦν μνημεῖον, μοναχό, ἐντὸς ἑνὸς κήπου. Καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦτο ξένος! Δὲν ἦτο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ βασιλέως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς! Ὁ τόπος αὐτὸς ἦτο τοῦ εὐσχήμονος ἐξ Ἀριμαθείας βουλευτοῦ, Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν πιστευόντων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Προχωρεῖτε Μυροφόροι. Δὲν ταράσσει κανεὶς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐκτιμήσεώς σας πρὸς τὸν Λυτρωτήν. Οὔτε ἐγώ, οὔτε οἱ ἀκροαταί μου εἴμεθα ἱκανοὶ συνοδοιπόροι σας καὶ πιστοί σας σύντροφοι. Διότι στὴν καρδιά μας δὲν ὑπάρχει ὁ ἴδιος πόνος, ποῦ ὑπάρχει στὴν ἰδική σας.

Θὰ μείνωμεν ἐδῶ στὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν 'Εκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον σεῖς πηγαίνετε τὰ μῦρα. Καὶ ἕως ὅτου ἐπιστρέψετε, ἐγὼ θὰ εἴπω μερικὰ ἀκόμη λόγια στοὺς Χριστιανούς μου καὶ ἀδελφούς, λαμβάνων ἀφορμήν, νὰ τοὺς γνωρίσω, ποῦ πηγαίνετε. Καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφήν σας, μοῦ δίδετε τὸ ἅγιόν Σας θάρρος, νὰ εἴπω ἀκόμη μερικὰ διὰ τὸ ὅλον ἔργον σας, τὸ ὁποῖον εἶναι βγαλμένο ἀπὸ τὴν καρδιά σας—ἢ μᾶλλον ἡ καρδιά σας αὐτή, φερομένη ὡς πολύτιμον μῦρον πρὸς τὸν ἐν νεκροῖς ἀθάνατον.

* * *

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὡς προεῖπον ἀνωτέρω περὶ τοῦ 'Ιωσὴφ τοῦ ἀπὸ 'Αριμαθείας, ὁ 'Ιωσὴφ λόγῳ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος, ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ πρὸς τὸν Πιλάτον (ἐζήτησεν ἀκρόασιν, ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον) καὶ γενάμενος δεκτὸς ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ, ἔχων πληροφορηθῆ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐξέπνευσεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. 'Ο Πιλάτος ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ 'Ιωσήφ, ὅτι ὁ 'Ιησοῦς ἀπέθανεν ἐξεπλάγη δυσπιστῶν καὶ ἐκάλεσεν, ἀμέσως, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Κεντυρίωνα, ἂν πραγματικῶς ἀπέθανεν. Βεβαιωθεὶς οὕτω περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, ἐδώρησε τὸ σῶμα πρὸς τὸν 'Ιωσήφ. — Καὶ ἀφοῦ ἠγόρασε σινδόνα, μετέβη καὶ ἐξεκάρφωσε τὸ Σῶμα ἀπὸ τὸν Σταυρόν. Τὸ ἐτύλιξε μὲ τὴν σινδόνην καὶ ἀκολούθως τὸ μεταφέρει πρὸς ἐνταφιασμόν. Τὸ ἀπέθηκεν ἐντὸς ἑνὸς μνημείου, τὸ ὁποῖον ἦτο λαξευμένον στὸ βράχο. Τοποθετήσας δὲ τοῦτο ἐκεῖ, τὸ ἐσκέπασε μὲ μίαν μεγάλην πλάκα.

Ἄσημος καὶ ἄδοξος, ὡς ὁ ἔσχατος τῶν καταδίκων, ἀποτίθεται εἰς τὸν τάφον! Οὔτε ὁ κόσμος, οὔτε τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ τὸ ὁποῖον ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν, ἕως κάτω, οὔτε τὰ ἀνοιχθέντα μνημεῖα τῶν κεκοιμένων ἁγίων, οὔτε τὸ σκότος τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἐφ' ὅλης τῆς γῆς, ἕως ὥρας ἐννάτης, ἦσαν ἱκανὰ νὰ πείσουν τὴν μοιχαλίδα καὶ ἄπιστον τῶν 'Εβραίων γενεάν, ὅτι ὁ Σταυρωθεὶς ἦτο Θεός! Μόνον ὁ Κενταρίων, ὁ παρεστηκώς, ἰδὼν τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα εἶπεν: «ἀληθῶς, υἱὸς Θεοῦ ἦν οὗτος». Καθὼς καί τινες ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἐκπλαγέντες «ἔτυπτον τὰ στήθη των» ὑποστρέφοντες καὶ κατερχόμενοι ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶν!

Διὰ πάντας τοὺς λοιποὺς ἦτο κακοῦργος, ἐν μέσῳ δύο ληστῶν. Πᾶσα πολυτελὴς κηδεία ἀπηγορεύετο! Στερεῖται τιμῶν ὁ κακοῦργος, στερεῖται νεκρικῆς πομπῆς. Μίαν τοιαύτην καταδίκην μετὰ θάνατον, ἔχουν πολλαὶ ἐθνότητες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Πατρίδα μας, ἥτις δὲν ἀρνεῖται μὲν τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἀλλὰ ὁ ἱερεὺς τὴν ψάλλει ζῶντος τοῦ καταδίκου, καὶ καθ' ὁδόν, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται ν' ἀναβιβάσουν τὸν κατάδικον στὴν καρμανιόλα! 'Ενῷ ὁ κατάδικος, ὁ δικαίως, ἢ ἀδίκως, μέλλων νὰ καρατομηθῇ βαδίζει μὲ βῆμα σφαλερόν, πρὸς τὸ ἰκρίωμα, ἀκούει σιγά, σιγὰ καὶ τὴν νεκρώσιμόν του ἀκολουθίαν «ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, ἀλληλούϊα!»

Ἤμην μαθητὴς εἰς ἀνωτέραν γυμνασιακὴν τάξιν εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ μετέβην παρασυρθεὶς ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς μου, νὰ παραστῶ εἰς

5—6 θανατικὰς ἐκτελέσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπρόκειτο νὰ γίνουν εἴς τινα πλατεῖαν, ὄπισθεν τῆς πόλεως Ναυπλίου, ὀνομαζομένην «'Αρβανιτιά».

Οἱ στρατιῶται ἔφερναν ἕνα, ἕνα κατάδικον καὶ τὸν ἀνέβαζαν στὴν καρμανιόλα καὶ ὅταν οἱ δήμιοι ἐτελείωσαν τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο ἔργον, 4—5 ὑπάλληλοι τοῦ καθαρισμοῦ τῶν δρόμων, παρέλαβον τὰ πτώματα τῶν καρατομηθέντων, τὰ ὁποῖα ἔβγαναν ἀπὸ ἕνα λάκκον, ἀκέφαλα! Τὰ πτώματα ταῦτα, δίκην σκυλιῶν ποῦ ψοφοῦν στοὺς δρόμους, τὰ πέταξαν ἐντὸς ἑνὸς κάρρου, τὸ ὁποῖον εἶχον προωρισμένον διὰ τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ σκουπίδια τῆς πόλεως! 'Ακολούθως ἀπὸ ἕνα σακκὶ ἢ ἀπὸ τὸν ἴδιον λάκκον (δὲν ἐνθυμοῦμαι καλὰ) ἔβγαλαν εἴτε κρατῶντες ἀπὸ τὰ μαλλιά, εἴτε ἀπὸ τὰ αὐτιὰ τὰ κεφάλια τῶν καταδίκων, ἄμορφα, αἱματοβαμμενα, ἄλλο μὲ ἀνοικτὸ στόμα, ἄλλο μὲ ἀνοικτὰ μάτια, ἄλλο μὲ δαγκωμένη τὴν γλῶσσα καὶ τὰ ἐπέταξαν, μὲ κτηνώδη ἀπάθειαν, καὶ αὐτὰ ἐντὸς, τοῦ εἰρημένου, κάρρου!

Ἔφευγεν ὁ κόσμος τρέμων, περίλυπος, πενθίμως συζητῶν, ταρασσόμενος καὶ φρικιῶν, ἀπὸ τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο θέαμα!....

Ἔμειναν μερικοὶ περίεργοι, οἱ ὁποῖοι διά τινος ὁδοῦ τοῦ προαστείου «Πρόνοια» ἠκολούθουν τὸ πτωματοφόρον ἐκεῖνο κάρρο, τὸ ὁποῖον ἔφθασεν εἴς τι ἄκρον τοῦ νεκροταφείου Ναυπλίου. Εὑρέθημεν πρὸ ἑνὸς εὐρυτάτου λάκκου χαίνοντος, ἵνα ὑποδεχθῇ τοὺς καρατομηθέντας ἐν 20ῷ αἰῶνι!—τὸ κάρρον προχωρεῖ μέχρι τοῦ χείλους τοῦ λάκκου. Ὁ καρρογωγεὺς βγαίνει τὴν μαναβέλα ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ κάρρου, καὶ μὲ μία του σπρωξιά, τὰ πτώματα εὑρέθησαν ἐντὸς τοῦ λάκκου ἀνακατωμένα μὲ τὰ κεφάλια!....

'Ανέφερα τὸ γεγονὸς τοῦτο, διὰ νὰ σᾶς δείξω πόσους κόπους θὰ κατέβαλεν ὁ 'Ιωσήφ, διὰ νὰ πάρῃ τὸ σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ πρὸς ἐνταφιασμόν.

Ἂν εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα συμβαίνουν τὰ ἀνωτέρω, δύνασθε νὰ φαντασθῆτε, ἀγαπητοί, τὶ ἔπρεπε νὰ συμβαίνῃ στὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μάλιστα διὰ τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον ἀδίκως καὶ ἀστόργως κατεδίκασεν ὁ ἄτιμος Φαρισσαϊκὸς φανατισμός. Καὶ ὅσον περισσότερον φαντάζεταί τις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τόσον εὐγενέστερον εὑρίσκει τὸν ἀπὸ 'Αριμαθαίας 'Ιωσήφ, τὸν τρέφοντα μέγαν καὶ ἄκρον σεβασμὸν πρὸς τὸν 'Ιησοῦν Χριστὸν ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη «'Επικατάρατος ὁ ἐπὶ ξύλου». 'Επικατάρατος καὶ ἄτιμος διὰ πάντα τὸν 'Ιουδαϊκὸν λαόν, μέγας καὶ δίκαιος ἀπὸ τὸν κρύφιον ἐκεῖνον μαθητήν, ὁ ὁποῖος παρέδωσε τὸ ὄνομα του εἰς γενεὰς γενεῶν, διὰ νὰ ὑμνῆται καὶ ἐκεῖνος καὶ τὸ θεσπέσιον ἔργον του. «'Ητήσατο δοθῆναι τὸ σῶμα τοῦ 'Ιησοῦ!»—'Εζήτησε νὰ τοῦ δοθῇ τὸ σῶμα 'Ιησοῦ, νὰ ἀποδώσῃ μόνος, συνοδευόμενος ἀπό τινας γυναῖκας καὶ τὸν 'Ιωάννην καὶ τὸν Νικόδημον, ὄχι τιμάς, ἀλλὰ σεβασμὸν ἐκδηλωθέντα μὲ ἓν εὐλαβείας δάκρυ! Στὴν καρδιὰ τοῦ 'Ιωσὴφ βασιλεύει θάρρος καὶ ἀποφασιστικότης! Ἂν ὅλος ὁ κόσμος ἐχαρακτήρισε τὸν Λυτρωτήν, ὡς κακοῦργον, ὁ 'Ιωσήφ, τὸν παραλαμβάνει ὡς ἀθῷον, διότι τὸν ἐγνώρισε καὶ ἐγένετο κρύφιος αὐτοῦ μαθητὴς καὶ συμμαθητής, μὲ

τὸν ἄλλον ἔξοχον χαρακτῆρα, τὸν Νικόδημον, ὧν ἀμφοτέρων τὸ ἅγιον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐγκωμιάζει καὶ γεραίρει ψάλλουσα «Ἰωσὴφ κηδεύει, σὺν τῷ Νικοδήμῳ, νεκροπρεπῶς τὸν Κτίστην».

Τὸν ἀπέθηκαν εἰς τὸ ἐκ πέτρας λελατομημένον μνημεῖον. Καὶ ἐξελθόντες, ἔσπρωξαν ἕνα ὀγκόλιθον — τὴν πλάκα τοῦ μνημείου καὶ τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἔκλεισαν, ἀπῆλθον βαρυαλγεῖς καὶ τεθλιμμένοι διὰ τὴν ἄτιμον καταδίκην, τοῦ θείου διδασκάλου.... Ἐγένοντο δὲ ταῦτα, καθ' ἣν στιγμήν, οἱ στρατιῶται παραγγελθέντες ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους μετέβησαν νὰ φρουρήσουν τὸν τάφον, μήπως ἐλθόντες οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτός, κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν: «ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν».

Ὅσον καὶ ἂν θέλουν νὰ κρύψουν τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λυτρωτοῦ, τὸν ὁποῖον πρὸς ἄκρον χλευασμὸν ἐστεφάνωσαν πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν «Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται, ὁ τῶν ἀγγέλων Βασιλεὺς» τόσον ζωηροτέρα θὰ κάμῃ τὴν ἐμφάνισίν της ἀπὸ ἀθῷα πλάσματα, ἀπὸ ἀδόλους καὶ ἀπὸ ἀνυπόπτους γυναῖκας Μυροφόρους! Οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι ἔβαλαν κουστωδίαν νὰ φυλάξῃ τὸν τάφον, μήπως κλέψουν τὸ Σῶμα οἱ Μαθηταί, ἀλλὰ δὲν ἀπηγόρευσαν τὴν εἴσοδον τῶν Μυροφόρων, διότι αὐταὶς ἦσαν ἀνίκαναις νὰ κλέψουν, ἦσαν ὅμως ἱκαναὶ νὰ κηρύξουν τὴν Ἀνάστασιν.—Καίτοι στὴν καρδιά, τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισσαίων, ὑπῆρχεν ἀμφιβολία περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὰς γυναῖκας ὅμως δὲν ὑπῆρχε οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι αὐταὶ δύνανται νὰ κλέψουν τὸ σῶμα, πρῶτον διότι δὲν ἦσαν ἀπόστολοι καὶ Μαθηταὶ καὶ δεύτερον διότι ἐκείνας τὰς ὡδήγησεν εἰς τὸν τάφον τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθιμον, τοῦ ἀλείφειν, μὲ μῦρα, τοὺς νεκρούς.

Καὶ διαγενομένου τοῦ Σαββάτου καὶ μόλις ἐξημέρωσε τὸ Σάββατον αἱ τρεῖς Μυροφόροι, Μαρία ἡ Μαγδαληνή, Μαρία τοῦ Ἰωσῆ καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα καὶ ἐξεκίνησαν νύχτα νὰ πᾶνε στὸν τάφον, διὰ νὰ ἀλείψουν τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.—Καθ' ὁδὸν συνεζήτουν περὶ τῆς γυναικείας ἀδυναμίας των, ὅτι δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ σπρώξουν τὸν λίθον τοῦ μνημείου, ὁ ὁποῖος ἦτο μέγας σφόδρα! Ἦτο παρὰ πολὺ ὀγκώδης. «Ἔλεγον δὲ καθ' ἑαυτάς, τὶς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;»

Καὶ ἔτσι, καθὼς συνωμίλουν, ἔφθασαν εἰς τὸν τάφον ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου, κατὰ τὰ γλυκοχαράγματα.

«Καὶ θεωρήσασαι εἶδον ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος». Καὶ μόλις εἰσῆλθον, εἶδον ὅτι ὁ λίθος τοῦ μνημείου εἶχεν ἀποκυλισθῇ καὶ ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ μνημεῖον, τὸ ὁποῖον εὗρον κενόν! Εἶδον μόνον ἕνα νεανίσκον, καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν καὶ τὰ ἔχασαν. Ἔμειναν κατάπληκτοι, ἐξεθαμβώθησαν! Ὑπὸ τὴν κατάπληξιν ἐκείνην ἀκούουν τὸν νεανίσκον, λέγοντα: Ποῖον ζητεῖτε; Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον; Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Πηγαίνετε δὲ νὰ εἴπῆτε εἰς τοὺς Μαθητάς του καὶ εἰς τὸν Πέτρον, ὅτι ἀνέστη ἐκ νε-

κρῶν καὶ νὰ πᾶνε νὰ τὸν ἀνταμώσουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.—Αἱ Μυροφόροι τρέμουσαι ἀκούουν τὴν ἀνάστασιν, ἀπὸ τὸν νεανίσκον.—τὸν ἄγγελον—καὶ ἀπὸ τρόμον καταληφθεῖσαι ἔφυγον τρέχουσαι ἀπὸ τὸ μνημεῖον «καὶ ταχὺ ἐξελθοῦσαι οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ». Τέτοιος τρόμος καὶ ἔκστασις κατέλαβε τὰς γυναῖκας αὐτάς, ὥστε ἀπὸ τὸν φόβον τους, ἕως ὅτου συνέλθουν, δὲν ἐμαρτύρησαν, σὲ κανένα, ἀπολύτως τίποτε.

'Απὸ τὰς Μυροφόρους αὐτὰς τὰς τρεμούσας ἀπὸ τὸν φόβον, μόνον ἀπὸ τὸ πρόσωπον δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὶ συνέβη, τὶ εἶδον ἐκεῖ.

'Ιδοὺ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς ἐδῶ, χωρὶς μῦρα. Ἔχουν καταληφθῆ ἀπὸ τρόμον καὶ ἔκστασιν καὶ χωρὶς νὰ μᾶς λέγουν, διὰ λόγου, τίποτε, τὸ ἅγιόν των πρόσωπον, ἐκδηλοῖ τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως, τὸ ὁποῖον εἶδον!—Δὲν παρουσιάζει τὸ πρόσωπον ὀδύνην. Οὔτε στενοχωρίαν ἀπὸ τὸ διώξιμο, τῶν στρατιωτῶν. Μαρτυρεῖ ὁλοζώντανη τὴν χαρὰν ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου των, ὅπως ἐπίσης ὅτι ἡ γλῶσσά τους ἀπὸ τὴν ἀνεκλάλητον χαράν, τὸν φόβον διὰ τὸ ὑπερφυσικὸν φαινόμενον, τὸν τρόμον ποῦ εὑρέθησαν πρὸ τοῦ λευκοφοροῦντος ἀγγέλου, εἶναι δεμένη καὶ ἡ φωνή τους, πνιγομένη στὸν λάρυγγα, λόγῳ τῶν φυσικῶν αὐτῶν φαινομένων, ἀδυνατεῖ νὰ διαλαλήσῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ!—Καὶ σεβόμενος αὐτὴν τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν, ἔκρινα ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῶν Μυροφόρων καὶ σᾶς ἀνήγγειλα μὲ τὴν φτωχή μου γλῶσσα τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ μὲ ἀκούουν παροῦσαι κατὰ τὴν ἱερὰν αὐτὴν στιγμὴν καὶ ἐπιβεβαιοῦσαι τὸ «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ, θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος».

Ἡ ἀλήθεια ἐκείνη τῆς Σταυρώσεως καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ μετάβασις τῶν Μυροφόρων πρὸς τὸ μνημεῖον ἄριστα δύναται νὰ παραλληλισθῇ καὶ μὲ τὴν τύχην τῆς ἀθανάτου Πατρίδος μας, τῆς Ἑλλάδος.—Βλέπω, ἀντὶ Ἑβραίους, Τούρκους σταυρωτὰς ὑποθαλπομένους ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους τῆς Δυτικῆς 'Εκκλησίας τῶν Λατίνων οἱ ὁποῖοι προέβησαν εἰς τὴν 'Εθνικήν της σταύρωσιν!—Βλέπω τὴν Γλυκειά μας Πατρίδα πίπτουσαν νεκρὰν καὶ ἕνα εὐσχήμονα νεώτερον 'Ιωσὴφ—τὸν Πατριάρχην Γεννάδιον—νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πιλάτον τὸν Κατακτητὴν Μωάμεθ, νὰ κηδεύσῃ ἐθνικῶς τὸ ἅγιόν της σῶμα! 'Αλλ' ἐνῷ μὲ σπαράσσουσαν καρδίαν παρακολουθῶ τὸ καινόν της μνημεῖον—τὸν τάφον καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀπὸ τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης. 'Ενῷ βλέπω πλάκα μεγάλην, συμφορᾶς, ἐπιτεθειμένην στὸ μνῆμά της, βλέπω τρεῖς ἄνδρας Μυροφόρους, ὄρθου βαθέος, στὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς, νὰ κρατοῦν μῦρα! Τοὺς βλέπω νὰ κρατοῦν τὴν φωτιὰ τοῦ πατριωτισμοῦ, διὰ νὰ ἀλείψουν μὲ αὐτὸν τὸ σῶμα τὸ 'Εθνικῶς νεκρόν!—Ὁ Σκουφᾶς, ὁ Τσακάλωφ καὶ ὁ Ξάνθος, οἱ μεγάλοι οὗτοι μυροφόροι, εἰσέρχονται εἰς τὸν κῆπον καὶ βλέπουν τὰ ἔργα των, ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν.—«Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἐγήγερται» λέει ἕνας ἄλλος ἄγγελος—στὰ βουνὰ τῆς Ἁγίας Λαύρας, ὁ 'Αρχιεπίσκοπος Γερμανός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐδῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ μᾶς φωνά-

ζει.—«Ἕλληνες νὰ γίνετε καὶ σεῖς μυροφόροι, ὑπὸ διπλῆν ἰδιότητα. Καὶ ὡς Χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες, διὰ νὰ ἀναστήσετε τὰ παιδιά σας, ὡς πραγματικοὺς Χριστιανοὺς καὶ Ἕλληνας, διὰ νὰ πανηγυρίσετε τὴν Ἀθανασίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς!. . . .»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Ε'—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ἐπὶ τῇ Προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐνῷ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καί περιεπάτει· ἦν δὲ Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών· Ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ οἶδε τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

«Σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί σοι, ἆραι τὸν κράββατον»

* * *

Εἶναι Σάββατον, εἶναι ἡμέρα ἀπολύτου ἀργίας καὶ ἀναπαύσεως. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάμῃ κανεὶς ἀπολύτως τίποτε. Οὔτε εἰς τὸν θεραπευθέντα παραλυτικὸν ἐπιτρέπεται νὰ πάρῃ τὸ κρεββάτι του καὶ νὰ φύγῃ μετὰ τὴν θεραπείαν! Ἔτσι τοῦ εἶπον τοῦ Παραλυτικοῦ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν τὸν εἶδον ὑγιᾶ. «Σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον».

Δηλαδὴ ἔγιναν καὶ νομοφύλακες καὶ ἠθέλησαν νὰ δώσουν εἰς τὸ τυπικὸν μέρος τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, δύναμιν καὶ ζωὴν «Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ Σου». Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἔτσι διέταξεν ὁ Μωσαϊκὸς νόμος,

τοῦ νὰ θεωρῆται τὸ Σάββατον ὡς ἡμέρα ἀργίας καὶ ἀναπαύσεως. Μεθ' ὅλην ὅμως τὴν ἀπόλυτον ἀργίαν, ἐν τούτοις τὴν περιτομὴν τὴν ἐξετέλουν καὶ Σάββατον ἀκόμη οἱ Ἑβραῖοι. Ἄρα, ἔδιδον ἑρμηνείαν εἰς τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως ἄλλοτε διασταλτικὴν καὶ ἄλλοτε συσταλτικήν, ἀναλόγως τοῦ συμφέροντός των. Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ παρεβίαζον τὸν Νόμον, δὲν ἐδίστασαν πλαγίως νὰ κατακρίνουν τὸν Χριστόν, εἰπόντα εἰς τὸν Παραλυτικόν, «ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει....» Ἀλλὰ τοῦ παραλύτου εἶπον «δὲν σοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον, σήμερον ποῦ εἶναι Σάββατον, νὰ πάρῃς τὸ κρεββάτι στὸν ὦμο καὶ νὰ πᾷς στὸ σπίτι σου.—Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καλὰ εἶπον, στὸν παράλυτον, ποῦ ἐφορτώθη τὸ κρεββάτι του, ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου· καὶ συνεπῶς ὁ Χριστὸς παρέβη τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋσέως «Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου». Πρὸ τοῦ δὲ προβῶμεν εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς περικοπῆς αὐτῆς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία ἔχει ληφθῇ, ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ μέρος, εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθωμεν, ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο, ἔχει δίκαιον. Οἱ Ἰουδαῖοι ποῦ κατέκριναν καὶ εἶπον, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραβιάζεται ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου, ἢ ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος τὴν παρεβίασεν καὶ ἔκαμε καλά, κατέστησεν ὑγιᾶ, τὸν Παράλυτον, περὶ τοῦ ὁποίου μᾶς διηγεῖται σήμερον ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Ἐμεῖς, ἂς παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν αὐστηροὶ τηρηταὶ τοῦ Σαββάτου· καὶ τόσον αὐστηροί, ὥστε νὰ σταυρώνουν τὰ χέρια τους, νὰ μένουν νηστικοὶ καὶ ἀκίνητοι.—Ὅτι, ἐν ἑνὶ λόγῳ, διὰ μέσου τῆς γενεᾶς των, οὐδέποτε παρεβιάσθη ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου. Ἅμα θέσωμεν αὐτό, ὡς βάσιν, ἂς ἴδωμεν πλέον ἂν τὸν παρεβίασεν ὁ Χριστὸς τὸν Νόμον καὶ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι, οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν παραβίασιν.

Γράφων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ἔλεγε «ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· ΟΥΔΕΝ ΓΑΡ ΕΤΕΛΕΙΩΣΕΝ Ο ΝΟΜΟΣ» καὶ πρὸς τοὺς Γαλάτας ἔγραφεν «ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ὑμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκ ἔτι ὑπὸ παιδαγωγὸν ἐσμέν». Ἐκ τῶν δύο τούτων περικοπῶν, δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως ἦτο θετὸς νόμος, παραγγελμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, πρὸς διαπαιδαγώγησιν καὶ χαλιναγωγίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.—Λαμπρὸς καὶ Ἅγιος ὁ Νόμος αὐτὸς «Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου». Εἶναι ὅμως, ἕνας ἄλλος Νόμος, θεόσδοτος, ἀνώτερος τοῦ Νόμου αὐτοῦ τοῦ Μωϋσέως, ὁ ὁποῖος εἶναι αἰώνιος καὶ ἀμετάβλητος καὶ ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται φυσικὸν δίκαιον! Ὁσάκις λοιπὸν συμπέσουν διὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν, οἱ δύο αὐτοὶ νόμοι, ὁ θετὸς καὶ ὁ φυσικός, οἱ ὁποῖοι φαίνονται ἀντιμαχόμενοι, τότε πρὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου ὑποκύπτει ὁ θετός. Καὶ οἱ δύο νόμοι θεῖοι, πλὴν ὁ ἕνας ἀνώτερος τοῦ ἄλλου! Ὁ ἕνας ἐμποδίζει, ὡς εἴπομεν, τὴν ἐργασίαν ἐν Σαββάτῳ, ὁ ἄλλος ἐπιβάλλει νὰ συντρέχωμεν καὶ βοηθῶμεν τοὺς πάσχοντας! «Οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν Νόμον ἢ τοὺς Προφήτας, ἀλλὰ πληρῶσαι», Ἐπειδὴ λοιπόν, κανένας νό-

μος δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸν φυσικὸν νόμον, πρὸς τὸ φυσικὸν δίκαιον, διὰ τοῦτο, ὅπου συμπέσουν οἱ δύο αὐτοὶ νόμοι, ἐφαρμόζεται ὁ ἐπικρατέστερος νόμος, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ φυσικὸν δίκαιον! Ὥστε πολὺ ἄσχημα ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι, νὰ κάμουν παρατηρήσεις στὸν Παράλυτον ποῦ ἐπῆρε τὸ κρεββάτι του στὸν ὦμο, τὸ ὁποῖον φαινόμενον ἦτο ἡ συνήθεια τῆς θεραπείας καὶ δικαίως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεραπεύων, ἐν Σαββάτῳ, ἐκήρυξεν ἔργῳ, ὅτι τὸ φυσικὸν δίκαιον πρέπει νὰ τίθεται, ὑπεράνω παντὸς ἄλλου κανόνος τοῦ δικαίου!

Οἱ μὲν Ἰουδαῖοι, καρφωμένοι εἰς τὸ γράμμα τοῦ Νόμου, ἐφώναζον «οὐκ ἔξεστί σοι» ὁ δὲ Λυτρωτής, διὰ τῶν θαυμάτων, ἐδίδασκεν «ἔξεστί σοι». —Ἀλλαχοῦ μάλιστα τοὺς ἀποκαλεῖ ὑποκριτὰς καὶ τοὺς λέγει «οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;»—Ἀφοῦ εὑρίσκεται, ἐν ἀπολύτῳ δικαίῳ, ὁ Δίκαιος Κριτής, ἂς τὸν ἴδωμεν καὶ πάλιν, σήμερον, φιλανθρωποῦντα! Ἂς τοῦ ἴδωμεν τὸ ἄπειρον ἔλεος, μὲ τὸ ὁποῖον περιβάλλει ἕνα Παράλυτον, κατεχόμενον ἀπὸ παραλυσίαν ἐπὶ 38 χρόνια ὁλόκληρα!

Ὅτε ὁ θεάνθρωπος ἦτο ἐν μέσῳ ἡμῶν, μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα.—Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπ' ἔξω ὑπάρχει ἡ κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ, ἡ λεγομένη Προβατικὴ καὶ Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, ἔχουσα πέντε στοάς. Εἰς τὰς στοὰς αὐτὰς ὑπῆρχε πολὺς κόσμος ἀπὸ ἀσθενεῖς, ἀπὸ τυφλούς, κουτσούς, παραλελυμένους, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον νὰ κινηθῇ τὸ νερὸ τῆς Κολυμβήθρας! Ἀνέμενον δὲ ἐκεῖ οἱ ἀσθενεῖς, διότι «κατὰ καιρὸν» ἄγγελος κατερχόμενος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐτάρασσε τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας· λοιπόν, ὁ πρῶτος ποῦ θὰ ἔμπενε στὴν κολυμβήθρα, ἀμέσως μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ἀμέσως ἐγίνετο ὑγιής, ἀπὸ οἱανδήποτε ἀρρώστεια, καὶ ἂν εἶχε.—Εἰς τὰς στοὰς ἐκείνας, ἐν μέσῳ τόσου ἀσθενοῦς κόσμου, τόσων τυφλῶν καὶ παραλύτων καὶ τόσων ἄλλων ποῦ ἀνέμενον νὰ ρίψουν τοὺς ἀσθενεῖς συγγενεῖς των, ἦτο καὶ κάποιος ἄνθρωπος, ἕρμαιον τῆς τύχης του, ἀβοήθητος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς φωνάς, τὰς ἱκεσίας, τὰ δάκρυα δὲν προσεῖχε κανείς.—Τὸ παράλυτο ἐκεῖνο σῶμα ἐτυραννεῖτο 38 ὁλόκληρα χρόνια καὶ οὐδεὶς ὁ εὐεργέτης. Οὐδεὶς ὑπῆρχε νὰ τὸν ρίψῃ πρῶτον εἰς τὴν Κολυμβήθραν, μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος. Πάντες παρήρχοντο καὶ ἴσως τὴς περισσότεραις φοραὶς ἐξωργισμένοι ἀπὸ τὰς παρακλήσεις τοῦ ἐλεεινοῦ καὶ δυστυχισμένου ἐκείνου ἀνθρώπου. — Τοῦτον ἀφοῦ τὸν παρετήρησεν ὁ Χριστὸς καὶ ὡς καρδιογνώστης γνωρίζων πόσον καιρόν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλπίδος πῶς θὰ βρεθῇ ἄνθρωπος, νὰ δείξῃ τὴν φιλανθρωπίαν του πρὸς αὐτόν, θὰ μείνῃ ἀκόμη εἰς τὸ μέρος αὐτὸ κατάκοιτος, τοῦ λέγει: «Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;» «Θέλεις νὰ γιατρευθῇς;» Ὁ Παράλυτος, τοῦ ἀπαντᾷ: Κύριε, δὲν ἔχω κανένα ἄνθρωπον, γιὰ νὰ μὲ βάλῃ μέσα στὸ νερὸ τῆς Κολυμβήθρας μετὰ τὴν ταραχήν του. Δὲν μοῦ δίδει κανένας χεῖρα βοηθείας καὶ ἔτσι ἐνῷ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς τὴν Κολυμβήθραν, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.—Ὄχι μόνον ὁ παράλυτος δὲν ἐκάθητο ἐκεῖ, γιὰ νὰ διακονεύῃ, ἀλλὰ καὶ ἐκδηλῶν τὴν θέλησιν τῆς

θεραπείας του, διηγεῖται εἰς τὸν Χριστόν, πῶς εἶναι ἀδύνατον εἰς αὐτὸν νὰ θεραπευθῇ, μὴ εὑρισκομένου οὐδενὸς φιλανθρώπου, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν συνδρομήν του εἰς βοήθειαν!—Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς. Σήκω ἀπάνω, πάρε τὸν κράββατόν σου καὶ πήγαινε στὸ σπῆτί σου. «Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐγένετο ὑγιής! Τὸ παράλυτο κορμὶ συνέρχεται, ἀναλαμβάνει τὴν ὑγιᾶ του κατάστασιν καὶ ἐπῆρεν ἐπ' ὤμου τὸ κρεββάτι διὰ τοῦ ὁποίου τὸν εἶχον φέρει ἐκεῖ καὶ περιπατοῦσε....

Τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ, συνέπεσε νὰ γίνῃ Σάββατον. «Ἦν δὲ Σαββάτῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ». Οἱ Ἰουδαῖοι ἂν καὶ εἶδον τὸ θαῦμα, ἐν τούτοις εἶπον πρὸς τὸν θεραπευμένον: «Σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον». Ὁ δὲ θεραπευθεὶς τοὺς λέγει: τί τὸ λέτε πρὸς ἐμένα; Νὰ τὸ εἰπῆτε Ἐκείνου ποῦ μ' ἔκαμε καλά. Αὐτὸς μοῦ εἶπεν «ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Ὡμίλησε δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ παράλυτος πρὸς αὐτούς, διότι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐθεράπευσεν, ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν θεραπείαν διὰ μέσου τοῦ πολλοῦ κόσμου, μετὰ τὸ θαῦμά του, ἔφυγε.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εὑρίσκει τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποῦ ἐθεράπευσεν εἰς τὴν Συναγωγήν—ἐν τῷ ἱερῷ—καὶ τοῦ λέγει: «Ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται». Ἄνοιξε τώρα τὰ μάτια σου. Ἰδού, ὅτι ἔγινες καλὰ καὶ φρόντισε νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς πλέον, γιὰ νὰ μὴν πάθῃς χειρότερα.—Ἀνεχώρησεν ὁ ἄνθρωπος καὶ μεταβὰς εἰς τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς ἀνήγγειλεν, ὅτι ἐκεῖνος ποῦ τὸν ἔκαμε καλά, εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Κηρύττει τὸ ἔλεος, κηρύττει τὴν φιλανθρωπίαν καὶ δὲν ἀποκρύπτει τὴν εὐεργεσίαν ὁ σημερινὸς Παράλυτος, ὑπὲρ τῆς ἀσθενείας τοῦ ὁποίου ἐκυριάρχησε τὸ ὑπέρτατον, ὅλων τῶν δικαίων, δίκαιον. Κηρύττει τὴν εὐεργεσίαν σ' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔρριψαν βλέμμα συμπαθείας κατὰ τὰ 38 ἔτη τῆς παραλυσίας του, ἀλλ' εὑρέθησαν, ὡς ψεύτικοι φύλακες τοῦ Νόμου, νὰ τὸν ἐμποδίσουν νὰ μὴν πάρῃ τὸν κράββατον καὶ φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον τῶν διαφόρων σακάτηδων, ποῦ εἶχον συσσωρευθῆ στὰς στοὰς τοῦ Σιλωάμ! Νὰ τὸν βλέπουν παράλυτον βεβαίως ἤθελον. Ἀλλὰ νὰ τὸν ἴδουν ὑγιᾶ καὶ φέροντα ἐπ' ὤμου τὸν κράββατον, ὄχι μόνον δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἴδουν, ἀλλὰ κάμνοντες παρατήρησιν, γιατὶ ἐργάζεται φέρων τὸν κράββατόν του, τὸν ἐχαρακτήριζον, ὡς ἀσεβῆ, πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐνῷ ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ἄγνωστόν του Θεὸν καὶ σωτῆρα παρέδωκε τὴν θέλησίν του διὰ νὰ τὸν κάμῃ καλά.—«Ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται». Μὴν ἀκοῦς, Χριστιανέ, τοὺς Φαρισσαίους, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατόν σου.—Μὴν ἀκοῦς ποτὲ ἐκείνους ποῦ ὅταν σὲ ἔβλεπον στὴν δυστυχίαν σου, στὴν φτώχειά σου, στὴν παραλυσίαν τὴν ψυχικήν, δὲν ἐγύριζαν νὰ σὲ κυττάξουν! Πόσες φορὲς αὐτοὶ οἱ καινούργιοι ὑποκριταί, ποῦ φοροῦν ἔξωθεν τὸ δέρμα τοῦ προβάτου καὶ μέσα εἶναι λύκοι, μᾶς ἔδιωξαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους, καὶ

ἔβαιναν τὴ δουλά τους, νὰ μᾶς εἰποῦν «βγῆκε ἔξω τ' ἀφεντικό!» Πόσες ἄλλες φορὲς ἀκόμη μὲ ἀπατηλὰς καὶ ἀτίμους ὑποσχέσεις, ἰσοδυναμούσας πρὸς ἄτιμον καὶ ἄνανδρον περιφρόνησιν, δὲν ἐμένομεν νηστικοὶ καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν νὰ μᾶς βγῇ τὸ σπῆτι ἢ τὸ χωράφι στὸν πλειστηριασμό, γιατὶ δὲν εἴχαμεν ἄνθρωπον μὲ πόνον, μὲ ἐνδιαφέρον, μὲ καρδιά, νὰ μᾶς βάλῃ κ' ἐμᾶς στὴν Κολυμβήθρα τοῦ Σιλωὰμ γιὰ νὰ σωθοῦμε!

Πόσες φορὲς δὲν παρηγκωνίσθησαν μεγάλαι ἀξίαι, αἱ ὁποῖαι, ἐλλείψει βοηθείας, ἔμειναν νεκραὶ καὶ παράλυτοι στῆς φτώχειας τὸ κρεββάτι καταπίνουσαι τὰ δάκρυά των γιὰ νὰ ἀνακουφίσουν τὸν πόνον τους!

Καὶ ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς καὶ Λυτρωτής μας, εἶπε: «ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται». Καὶ τὸ βλέπομεν σήμερον εἰς τὸ θαῦμά του. 38 χρόνια ζωντανὸς νεκρός, μὲ μιὰ εἰλικρινῆ θέλησιν, γιὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ βάσανά του, σώζεται ἀκούων «ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου». Ἤθελα νὰ ἤμουν ἀναμάρτητος, νὰ ἔλεγα τοῦ Χριστοῦ, «Χριστέ μου τὴν Κολυμβήθρα σου, τὴν ἁγίαν Σου Ἐκκλησίαν, ἂν καὶ εἶσαι πανταχοῦ παρών, ἔλα νὰ ἴδῃς ὅτι τὴν ἐκμεταλλεύονται οἱ ἐπιτήδειοι. Ἔλα νὰ ἴδῃς τὴν κατάστασίν μας, ὅτι οἱ περισσότεροι, ἀπὸ μᾶς, εἴμεθα μακρὰν τῆς ἐρωτήσεώς σου «θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι».—Οἱ Ἰουδαῖοι οἱ νεώτεροι κάθηνται γύρω καὶ δὲν ἀφίνουν τὴν θέλησιν νὰ φέρῃ τὴν ἴασιν, διότι θὰ ξεσκεπασθοῦν ἐκεῖνοι καὶ διὰ τοῦτο θέλουν τοὺς Χριστιανοὺς μὲ κλειστὰ τὰ μάτια, νὰ μὴν δύνανται νὰ ἴδουν τὰ φῶτα τῆς Χριστιανικῆς Σου δυνάμεως, ὀχυρούμενοι ὄπισθεν τοῦ «Σάββατον ἐστίν, οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον» .

Δὲν κηρύττεται ὁ Χριστός, ἀγαπητοί, ἀπὸ μᾶς ὅπως ἐκηρύχθη ἀπὸ τὸν θεραπευθέντα παράλυτον. Ἐκεῖνος ἐπῆγεν στοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἶπε ποιὸς τὸν ἔκανε καλά, ἐνῷ ἡμεῖς, οὔτε κἂν ἐρχόμεθα νὰ τὸν προσκυνήσωμεν ποῦ μᾶς ἔκαμε μεγαλείτερον καλό, ἀπὸ τὸν παράλυτον, διότι διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος μᾶς ἔβγαλε τὴν παραλυσίαν τῆς ψυχῆς, ποῦ εἴχομεν ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν.

Ἐνῷ οἱ Ἰουδαῖοι κατέκρινον τὸν παράλυτον, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅταν τὸν συνήντησε τοῦ εἶπε: Πρόσεχε νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς, καὶ πάλιν, τώρα ποῦ ἔγινες καλά, μήπως σοῦ συμβῇ κανένα μεγαλείτερον.

Χριστιανὲ «θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι»; Πέταξε μὲ τὴν θέλησίν σου ἀπὸ πάνω σου τὸν φθόνον, τὴν κακίαν, τὴν καταλαλιάν, τὸ μῖσος, τὴν ἐκδίκησιν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν τράπουλαν, ἡ ὁποία σὲ ὁδηγεῖ κατ' εὐθεῖαν γιὰ νὰ γίνῃς βλάσφημος, ἐναντίον Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον φωνάζει ὁ, ἐπὶ 38 ἔτη, παράλυτος, ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ.—Ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατόν σου.—Μὴν ἀκοῦς ποῦ σοῦ λένε «ἔχουμε καιρὸ καὶ στὴν Ἐκκλησία νὰ πᾶμε καὶ νὰ μετανοήσουμε. Πίσω, εἶναι τὰ χρόνια μας. . . .» αὐτοὶ εἶναι ὅμοιοι τῶν Ἰουδαίων.—Μὲ τὴν θέλησίν σου δύνασαι νὰ καταργήσῃς τὸν φραγμὸν τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου καὶ νὰ μετανοήσῃς εἴτε Κυριακὴ εἶναι ἢ καθημερινή.—Σήκω, παράλυτο τῆς χαρτοπαιξίας καὶ τῆς ἀσωτείας παιδί, ποῦ ἀντὶ νὰ γεμίσῃς ἀπὸ ἀρετὰς καὶ καλὴν ανα-

τροφήν, ἐγέμισες ἀπὸ ἐλαττώματα! Σήκω, ἔχεις ἀρκετὴν θέλησιν, πάρε τὸ κρεββάτι αὐτὸ τῆς ψυχικῆς σου συμφορᾶς δι' ἐνθύμησιν καὶ περιπάτει καὶ θὰ τὸν βρῆς, μὲ τὴν θέλησίν σου, τὸν Χριστὸν νὰ σοῦ εἴπῃ: «μηκέτι ἁμάρτανε».—Φύγε Χριστιανὲ ἀπὸ τοὺς βρωμεροὺς τόπους, ἀπὸ τὰς ἀναθυμιάσεις ἐκείνας, ποῦ προκαλοῦν σωματικὰς καὶ πνευματικὰς βλάβας καὶ ἔλα σ' αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι σοῦ λεγαν τὰ ἀνωτέρω καὶ εἰπέ τους «μὲ τὴν θέλησίν μου καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ» ἔφυγα ἀπὸ τὴν παραλυσίαν, τὴν μέθην, τὰς ἀσωτείας καὶ περπατῶ τοῦ Θεοῦ τὸν δρόμον, διὰ νὰ μὴν μοῦ ἔλθῃ κανένα χειρότερον κακόν!—Ὅσον γρηγορότερον γεννᾶται ἡ θέλησις, τόσον εὐκολώτερον θεραπεύεται τὸ ἁμάρτημα. Ἄνθρωπος ποῦ ἐπιμένει νὰ ζῇ εἰς τὴν ἀσωτείαν, νὰ κυλίεται εἰς τὰ τελευταῖα καταγώγια καὶ νὰ συναναστρέφεται διεφθαρμένα ὑποκείμενα τῆς κοινωνίας, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶναι κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι δοῦλος τῶν ἐπιθυμιῶν του καὶ ἐκεῖναι τοῦ βαίνουν χαλινάρι καὶ τὸν ὁδηγοῦν ὅπου θέλουν, καὶ τοῦ λένε «οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατόν σου». Κάθισε ἐδῶ γιατὶ εἶναι γιορτὴ καὶ πρέπει νὰ γλεντήσουμε, νὰ διασκεδάσουμε. Ἐνῷ ὁ Χριστὸς λέγει «ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει».

Φαντασθῆτε τὸν Παράλυτον. Παράλυτος ἐπὶ 38 χρόνια καὶ ἤθελε νὰ σωθῇ! ἱκέτευεν, ἐξελιπάρει, ἔκλαιε. Ἡ παραλυσία του, καθὼς μᾶς βεβαιοῖ ὁ Χριστός, προήρχετο ἀπὸ διάπραξιν πολλῶν ἁμαρτιῶν. Ἐνῷ ἐκεῖνος παράλυτος, δὲν ἐβαρύνθη τὴν ζωήν, ἡμεῖς κάνουμε τὸ ἀντίθετον. Πηγαίνουμε πρὸς τὴν παραλυσίαν. Ἐπιδιώκομεν νὰ γίνωμεν παράλυτοι! Γιατί, Χριστιανέ μου ζητεῖς νὰ καταστρέψῃς τὴν ὑγείαν σου; Γιατί, γιατροὺς καὶ γιατρικὰ καὶ ὄχι χαρές;—Καὶ τὸ σίδερο μέσα στὸ ἁλμυρὸ νερὸ τρώγεται καὶ χάνει τὴν παλαιά του ὑπόστασιν. Γεμίζει τρύπες καὶ σκουριά!—Τὸ κορμί σου ποῦ δέρνεται στὸ ἁλμυρὸ νερὸ τῆς ἀκολασίας καὶ τῆς διαφθορᾶς τί θέλεις νὰ γίνῃ; «Ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Νέκρωσον, παιδί μου, τὰς ἀθεμίτους ἐπιθυμίας καὶ τράβα τὸν ἴσον δρόμο καὶ ἄφισε νὰ λέῃ, ἡ παλαιά σου παρέα «οὐκ ἔξεστί σοι, ἆραι τὸν κράββατόν σου». Ἄφησε τὴν παρέα αὐτὴ νὰ κυλισθῇ εἰς ἐκφράσεις αἰσχράς, εἰς σκέψεις αἰσχροτέρας, ἕως ὅτου Σὺ ἀνορθωθῇς καὶ ἐπιπλεύσῃς.

Εἶναι ἀδύνατον, σὲ ἀρωστειάρικο κορμί, νὰ ὑπάρχῃ, διαύγεια πνεύματος, ὅπως καὶ ἡ διαύγεια τοῦ πνεύματος, τὸ γερὸ μυαλό, ὑπάρχει εἰς ὑγιὲς σῶμα. Ἔτσι λένε οἱ Λατῖνοι SANA MENS IN CORPORE SANO (σάνα μὲνς ἰν κόρπορε σάνο) δηλαδὴ ὑγιὴς διάνοια, εἰς ὑγιὲς σῶμα.—Φρόντισον διὰ τὴν ὑγείαν σου, διότι πρέπει νὰ σκεφθῇς καὶ τὸ κακό. Ἄνθρωποι ποῦ ἔδειξαν ἐπιμέλειαν διὰ τὴν ὑγείαν των, χωρὶς νὰ ἐννοήσουν, ἐπιμελοῦντο καὶ τοῦ νοός των.—Οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται γυμναζόμενοι, ἐκοιμοῦντο ἀπάνω στοὺς καλαμῶνας τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα.—Τὰ θαύματα τῆς ὑγείας των ἐξεδηλοῦντο εἰς ἀνδρείαν καὶ σωματικὴν καὶ πνευματικήν.—Ἂς λάβωμεν ἕκαστος τὸν κράββατόν μας, ἂς

ἐφοδιασθῶμεν μὲ τὴν θέλησιν τὴν Χριστιανικήν, καὶ ἂς προχωρήσωμεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἠθικῆς, οἱ ὁποῖοι ἀνάγονται εἰς τοὺς κανόνας τοῦ φυσικοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον σήμερον διὰ τοῦ θαύματος τοῦ Παραλύτου ἀνασταίνει σὲ κάθε ἀνθρωπίνη καρδιὰ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ ὁποῖος διδάσκει καὶ ἡμᾶς ὅλους νὰ ἀποπλύνωμεν ὅτι κακὸν ἔχουμε μέσα στὴν καρδιά μας καὶ νὰ ἤμεθα προσεκτικοί, ἀλλήλους ἀγαπῶντες, ἀλλήλους ὑποστηρίζοντες, καὶ ἀγαθοεργοῦντες, μήπως πάθωμε καὶ ἡμεῖς καμμίαν συμφοράν. Ἂς ἀκούσῃ ἕκαστος ἀπὸ μᾶς γιὰ νὰ διορθωθῇ, ὄχι τὰ λόγια τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ τὰ λόγιατοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα εἶπε πρὸς τὸν Παράλυτον: Ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται....»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΜΠΤΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Δ'—5.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Σιχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου, ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς, κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν. Οἱ γὰρ Μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σύ, Ἰουδαῖος ὤν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, κα τὰ θρέμματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί. Ὑμεῖς προσκυ-

νεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καί αληθεία· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν, ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἢ Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Ραββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ Μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν, ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης. Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμειναν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ· τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι οὐκ ἔτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν, ὅτι οὗτος ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, δεῖ προσκυνεῖν».

* * *

Μία παντοδύναμος δύναμις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήθη τὸ σύμπαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται, ἀπὸ τὴν ὁποίαν βασίζεται, καὶ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ὁποίας ὑπακούει κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Δαυΐδ: «ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσηται, ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς» ἐξέρχεται σήμερον ἀπὸ τὸ ἀληθέστατον στόμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Βγαίνει, σήμερον, ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας, ὅτι ἐκεῖνος ὁ κατασκευάσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν εἶναι πνεῦμα ἄπειρον ἐν τῇ συλλήψει τῶν στοχασμῶν τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, τοῦ ἀνθρωπίνου λογισμοῦ.

Εἶναι πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διέπει καὶ κυβερνᾷ τὸ σύμπαν, ὡς πανταχοῦ παρών, ὡς παντογνώστης καὶ παντοδύναμος. «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» «Ἕνα τοιοῦτον Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι πνεῦμα—πανταχοῦ παρόν—πᾶς ἄνθρωπος εἶναι ὑποχρεωμένος, μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν καὶ μὲ πεποίθησιν ἀκλόνητον καὶ ἀπόλυτον νὰ τὸν προσκυνῇ». «Ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».—Διὰ τοῦ κηρύγματος τούτου, διὰ τῶν δηλώσεων αὐτοῦ ὁ Χριστός, σήμερον σπάζει τὰ δεσμὰ τοῦ τυπικοῦ μέρους τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου καὶ κηρύττει ἐκεῖνο ποῦ ἐκήρυξεν ὁ Δαυῒδ «αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ» καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεσφράγισεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος κηρύττων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους «οὐκ ἐν χειροποιήτοις Ναοῖς κατοικεῖ ὁ Θεός.

«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Δὲν περιορίζεται ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, οὔτε τὸ ἅγιον αὐτοῦ πνεῦμα ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι πεπερασμένον ὂν «κύριος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων.» Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Χριστιανὸς μὲ ὅλην του τὴν ψυχήν, ὅπου δήποτε καὶ ἂν εὑρίσκεται δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειάν του προσευχόμενος.—Οἱ ναοί, αἱ Ἐκκλησίαι, ἔχουν τὸν προορισμὸν ὡς τόπον λατρείας καὶ προσευχῆς, ἀλλ' ὄχι ὅπως ἐφαντάζοντο οἱ Ἑβραῖοι «ὅτι μόνον ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖται, ὁ Θεός». Ἡ προσευχή, διὰ τῆς δυνάμεώς της τραβᾷ, προσελκύει τὸν προσευχόμενον εἰς τὸν Πλάστην. Καὶ ὅπως τὸ Πνεῦμα εἶναι πανταχοῦ παρόν, οὕτω καὶ ἡ προσευχὴ δύναται νὰ λάβῃ χώραν ὅπου δήποτε καὶ καθ' οἱανδήποτε στιγμὴν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός, ἀρκεῖ νὰ γίνεται μὲ καθαρὰν καρδίαν καὶ συνείδησιν «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Ἄλλο τόπος Λατρείας.—Ἄλλο τρόπος προσευχῆς.—Εἰς τὸν τόπον τῆς λατρείας τελεῖται ἡ κοινὴ προσευχὴ—ἡ ὁμοκάρδιος—ὅλων τῶν πιστευόντων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἰς τὰς Ὀρθοδόξους αὐτοῦ Ἐκκλησίας τελεῖται ἡ Λατρεία καὶ προσευχὴ διὰ τοῦ Λειτουργοῦ του, πάντων ἡμῶν παρισταμένων, ὡς μία καρδιὰ καὶ μία ψυχή! Δυνάμεθα ὅμως ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» νὰ προσκυνῶμεν τὸν Θεὸν καὶ ἰδιαιτέρως «καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ Πατρί Σου» λέγει ὁ Χριστός.— Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως, παρεκκλίναντες καὶ συγχύσαντες τὸν τόπον τῆς Λατρείας καὶ τῆς προσευχῆς, ἐκήρυξαν καὶ ἐδίδαξαν «ὅτι, ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν».

Σήμερον ὅμως ὁ Ἰησοῦς καταργεῖ τὴν ψευδῆ αὐτὴν θεωρίαν καὶ μεταφέρει τὸν νοῦν πρὸς προσευχήν, ὁπουδήποτε διαλαλῶν «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

Παραδίδει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος, τῆς ψυχῆς, δυναμένης νὰ

προσεύχηται, ὄχι μόνον ἐν Ἐκκλησίαις, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ. Ἐξάγει τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν πλάνην ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν εἶχον εἰσαγάγῃ οἱ Ἑβραῖοι καὶ καθιεροῖ τὴν ἐλευθερίαν τῆς προσευχῆς, τὴν ὁποίαν ἀναγγέλλει εἰς τὴν ἁμαρτωλὴν Σαμαρείτιδα, ἐξαγαγὼν αὐτὴν ἀπὸ τὴν πολυκύμαντον ἁμαρτίαν, ἡ ὁποία ἀποπλύνεται διὰ τῆς Μετανοίας καὶ τῆς προσευχῆς. Ἐνῷ δὲ πρὸς αὐτὴν διδάσκει τὸ «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» ταὐτοχρόνως τὴν διδάσκει ἀνεξικακίαν· τῆς λέγει ἀντίθετα, ἀπὸ ὅτι ἐκράτει ἕως τὴν ἐποχὴν ἐκείνην «οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι, Σαμαρείταις». «Πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστέ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Καὶ διὰ νὰ κατανοήσωμεν βαθύτερον ἀκόμη τὴν σημασίαν τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἐντείνωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Διότι ἐκ τῆς ἑρμηνείας ἐκείνης θὰ κατανοήσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀφαιρεῖ τὸν ἁμαρτωλὸν χιτῶνα τῆς Σαμαρείτιδος καὶ τὴν ἐνδύει μὲ νυμφικὴν στολήν, προωρισμένην διὰ τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἦτο ἀκριβῶς μεσημέρι, ποῦ ἔφθασεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τοὺς Μαθητὰς εἰς τὴν πόλιν Σιχὰρ τῆς Σαμαρείας, πλησίον τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ, στὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ.—Ἐκεῖ ἦτο καὶ ἡ πηγή, τὸ πηγάδι, τοῦ Ἰακώβ. — Ὁ Χριστὸς ἀποσταμένος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν, διὰ νὰ ξαποστάσῃ, ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε στὸ πηγάδι, καθ' ἣν στιγμὴν ἦλθε μιὰ Σαμαρεῖτις—μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν—γιὰ νὰ βγάνῃ νερό, ἀπὸ τὸ πηγάδι.—Ὅταν ἡ Σαμαρεῖτις ἤρχετο γιὰ νὰ βγάνῃ νερό, οἱ Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἀφῆκαν μόνον καὶ εἶχον μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν γιὰ νά ψωνίσουν τρόφιμα. Μόλις ἡ Σαμαρεῖτις ἔβγαλε τ' ἀσκί της ἀπὸ τὸ πηγάδι, ὁ Ἰησοῦς τῆς ζητεῖ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ πιῇ λίγο νερό.—Ἡ Σαμαρεῖτις πρὸ τῆς παρακλήσεως τοῦ Χριστοῦ μένει ἔκπληκτος καὶ τὸν ἐρωτᾷ: «Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὤν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι, Σαμαρείταις». Ἀπορῶ, τοῦ λέγει, πῶς ἐσύ, ὁ ὁποῖος εἶσαι Ἰουδαῖος γυρεύεις νὰ πιῇς νερὸ ἀπὸ μένα ποῦ εἶμαι ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν καὶ γνωρίζεις, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουν κανένα νταραβέρι, κανένα λογαριασμό—δὲν μᾶς χωνεύουν ἐμᾶς ποῦ εἴμαστε ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν».—Ἂν ἐγνώριζες, τῆς εἶπεν ὁ Χριστός, τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ σοῦ γυρεύει νὰ πιῇ νερό, σὺ ἂν τοῦ γύρευες νὰ σοῦ δώσῃ γιὰ νὰ πιῇς, ἐκεῖνος θὰ σοῦ ἔδιδε νὰ πιῇς τὸ ἀθάνατο νερό, «ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν». Ἡ Σαμαρεῖτις μὴ ἐνοήσασα τὰς λέξεις τοῦ Χριστοῦ, τοῦ λέγει.—Κύριε, οὔτε ἀσκὶ ἔχεις γιὰ νερό, ἀλλ' οὔτε εἶναι εὔκολον νὰ βγάνῃς, διότι τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ.—Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν θὰ βγάλῃς τὸ ἀθάνατο νερό, γιὰ νὰ μοῦ δώσῃς νὰ πιῶ; Σὺ δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι μεγαλείτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος μᾶς ἄφησε αὐτὸ τὸ πηγάδι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπινε κ' ἐκεῖνος νερό, καὶ τὰ παιδιά του καὶ τὰ πρόβατά του.

Τῆς ἀπαντᾷ ὁ Ἰησοῦς: «Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος, ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον».—Ὅποιος πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸν ποῦ ἔχει το πηγαδι αυτό, πάλιν θὰ διψήσῃ· ἀλλ' ὅποιος πιῇ ἀπὸ τὸ νερὸν ποῦ θὰ τοῦ δωσω ἐγώ, ὄχι μόνον δὲν θὰ διψάσῃ ποτέ, ἀλλ' αὐτὸ τὸ νερὸν θὰ τοῦ γινῃ πηγη, η οποια θα τον φερῃ εις την αἰώνιον ζωήν». Ἡ Σαμαρεῖτις, παρακαλεῖ τὸν Χριστὸν νὰ τῆς δώσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀθάνατο νερό, γιὰ νὰ πιῇ.—Ὁ δὲ Χριστός, τῆς λέγει· «Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε». «Κύριε, λέγει ἡ Σαμαρεῖτις, δὲν εἶμαι παντρεμένη· «ἄνδρα, οὐκ ἔχω».—Μάλιστα, τῆς εἶπεν ὁ Χριστός, εἶμαι σύμφωνος καὶ μοῦ εἶπες ἀλήθειαν, ὅτι δὲν εἶσαι παντρεμμένη, ἀλλ' εἶχες ὅμως πέντε ἄνδρας καὶ τώρα αὐτὸν ποῦ ἔχεις δὲν τὸν ἔχεις νυμφευθῇ· καὶ ὁ ἕκτος δὲν ειναι νόμιμος σύζυγός σου. «καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνήρ. Τοῦτο ἀληθῶς ειρηκας». Ἡ Σαμαρεῖτις ἐκπλαγεῖσα, τοῦ λέγει: Κύριε, πιστεύω, ὅτι Σὺ εἶσαι προφήτης! Ἀλλὰ τί δουλειὰ ἔχεις ἐδῶ; Οἱ πατέρες μας σ' αὐτὸ τὸ ὄρος προσεκύνησαν καὶ σεῖς λέγετε ὅτι ὁ Θεὸς προσκυνειται μόνον στὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ προσκυνῆται ὁ Θεός. Ἀφοῦ μᾶς χωριζει καὶ τόπος λατρειας ἀκόμη, πῶς σὺ προφήτης, ἔρχεσαι σ' ἐμένα την ἁμαρτωλήν; Τὸ στόμα τῆς ἀληθείας καταργεῖ τὴν πλάνην καὶ διδει την χαραν πρὸς τὴν γυναῖκα: «Πίστευσόν με, τῆς λέγει, ὅτι ἔρχεται ἡ ὥρα, κατα τὴν ὁποίαν οὔτε σ' αὐτὸ τὸ βουνο, οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ προσκυνήσετε τὸν Θεόν! Σεῖς προσκυνεῖτε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνωρίσατε, ἀλλ' ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ἐκεῖνο ποῦ ἐγνωρίσαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου, θὰ προέλθῃ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους.—Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ στιγμὴ καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ παροῦσα, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἀληθῶς πιστεύοντες, προσκυνήσουσι τὸν Θεόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».—Ἡ Σαμαρεῖτις πλήρης εὐλαβείας καὶ προσοχῆς, ὅταν ἤκουσε τὰ ἀνωτέρω εἶπε στὸν Χριστόν.—Γνωρίζω, ὅτι ἐκεῖνος ποῦ θὰ μᾶς ἀναγγείλῃ αὐτά, ποῦ μοῦ λέγεις, ὅτι εἶναι ὁ ἐρχόμενος Μεσσίας, ὁ Χριστός.—«Ἐγὼ εἰμὶ ὁ λαλῶν σοι». Ἐγὼ εἶμαι ποῦ σοῦ κουβεντιάζω, τῆς λέγει ὁ Χριστὸς καὶ διεκόπη ἡ συζήτησις, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθον οἱ Μαθηταὶ καὶ ἐξεπλάγησαν, ποῦ τὸν εὗρον νὰ συνομιλῇ μετὰ γυναικὸς Σαμαρείτιδος, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε κανεὶς νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποίαν συζήτησιν εἶχεν.—Ἐνῷ οἱ Μαθηταὶ ἤρχοντο καὶ ἐπλησίασαν, ἡ γυναῖκα ἀφίνει τὴν στάμνα της καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὰ διατρέξαντα εἰς τοὺς συμπολίτας της πλήρης ἐκπλήξεως καὶ χαρᾶς! Ἐλᾶτε, ἐφώναζε, στοὺς συμπολίτας της, ἐλάτε νὰ ἰδῆτε ἕνα ἄνθρωπον Ἰουδαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀπεκάλυψε ὅλα μου τὰ ἁμαρτήματα, ἓν πρὸς ἕν, ποῦ ἔχω κάμῃ. Ἐλᾶτε νὰ ἰδοῦμεν μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός.—Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐλάμβανον χώραν εἰς τὴν πόλιν καὶ οἱ κάτοικοι ἤρχισαν νὰ πηγαίνουν, διὰ νὰ ἴδουν τὸν Χριστόν, οἱ Μαθηταί, παρεκάλουν, τὸν Ἰησοῦν, νὰ φάγῃ, λέγοντες: «Ῥαββί, φάγε».

Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει: «Ἐγὼ ἔχω φαγητὸν διὰ νὰ φάγω, τὸ ὁποῖον σεῖς δὲν γνωρίζετε. Οἱ Μαθηταὶ ὅταν ἤκουσαν τὴν δήλωσιν αὐτήν, ἔλεγον μεταξύ των. Μήπως κανένας ἄλλος τοῦ ἔδωσε τίποτε καὶ ἔφαγε; Ἐπεμβὰς δὲ ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῶν σκέψεών των, λέγει: «Ἐμὸν βρῶμα ἐστίν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον». Ἡ τροφὴ ἡ ἰδική μου εἶναι νὰ ἐκτελέσω τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου καὶ νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἔργον του. Παρατηρήσατε γύρω σας «ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν» καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι τὰ σπαρτὰ εἶναι ὥριμα γιὰ θερισμόν. Καὶ ἐκεῖνος ποῦ θερίζει πέρνει τὸν κόπον του καὶ συνάγει τὸν καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ νὰ χαίρῃ καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔσπειρε τὰ χωράφια, μαζὺ μ' ἐκεῖνον ποῦ τὰ ἐθέρισεν. Εἰς τοῦτο στηρίζεται ὁ λόγος ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ σπορεύς, ἄλλος αὐτὸς ποῦ ἔσπειρε καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.—Ἐγὼ σᾶς ἀπέστειλα νά θερίσετε τὰ σπαρτά, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχετε σεῖς κοπιάσει γιὰ νὰ τὰ σπείρετε. «Ἄλλοι κεκοπιάκασι καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτὸν εἰσεληλύθατε».

Μόλις ἐτελείωσε τὴν θαυμασίαν αὐτὴν συμβουλὴν ὁ Χριστός, προσῆλθον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Σαμαρείτιδα, οἱ συμπολῖταί της καὶ ἐκείνη παρουσίᾳ πάντων λέγει, «δεικνύουσα τὸν Λυτρωτὴν» «εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποίησα» αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, μοῦ ἀπεκάλυψεν, ὅσα ἔχω κάμει μέχρι σήμερον!

Οἱ Σαμαρεῖται, ἐκτιμήσαντες τὸν Χριστόν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ μείνῃ πλησίον των καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἐπὶ δύο ἡμέρας. Ἐπίστευσαν πολλοὶ εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ κήρυγμα λέγοντες πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα. Δὲν πιστεύομεν διότι μᾶς εἶπες σὺ τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ διότι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἀκούσαμεν καὶ τὸν ἐγνωρίσαμεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός, ὁ κηρύττων καὶ «τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» ὅπως καὶ ἡ Σαμαρεῖτις, ἡ ἀποβαλοῦσα τὸν ἁμαρτωλόν της βίον καὶ γενομένη ἁγία! Εἶναι ἡ Ἁγία Φωτεινή.

Κάθε ἀνθρώπινο κορμί, μοιάζει, σὰν τὰ φύτρα τοῦ σιταριοῦ.—Ὁ γεωργὸς σπέρνει τὸ σιτάρι στὸ χωράφι. Ἀλλ' ἂν ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ δὲν σαπίσῃ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φυτρώσῃ. «Ἂν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου, πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἀποθάνῃ, οὐ δύναται καρπὸν φέρειν».—Ἂν δὲν πιασθῇ τὸ παιδὶ στὴν κοιλιὰ τῆς μάνας, εἶναι ἀδύνατον νὰ γεννηθῇ.—Τὸ χωράφι παρουσιάζει τὸν σπόρον εἰς φύτρον· καὶ τὸ φύτρον ἐκεῖνο, δίδει τὰ στάχυα, δίδει τὸν καρπὸν τοῦ σιταριοῦ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ εὐχαριστεῖται καὶ ἐκεῖνος ποῦ θερίζει, ὅταν βλέπῃ παχειὰ τὰ στάχυα καὶ ὁ γεωργὸς ποῦ ἔσπειρε. Πέρνει ὁ γεωργὸς καὶ οἱ θεριστάδες τὰ δεμάτια, τὰ μεταφέρουν στὸ ἁλῶνι, τὰ ἁλωνίζουν, τὰ λυχνίζουν καὶ ὕστερα μαζεύει τὸν καρπὸν καὶ τὸν πάει στὴν ἀποθήκη του. Τέτοιο φύτρο, εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Θεός, καρτερεῖ νὰ δώσῃ καρποὺς τῆς πίστεώς του, ὡς Ὀρθόδοξος Χριστιανός. Περιμένει νὰ μαζεύσῃ τοὺς καρποὺς οἱ ὁποῖοι λέγονται «Χριστιανικὰ ἔργα». Περιμένει τὸν ἄνθρωπον νὰ προσκυνήσῃ καὶ λατρεύσῃ τὸν Θεόν του,

τὸν δώσαντα εἰς αὐτὸν ζωὴν καὶ ὕπαρξιν, «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» μὲ ἀφοσίωσιν, μὲ σεβασμόν, γιὰ νὰ χαρῇ καὶ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἱδρυταὶ ἅγιοι τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἂν κρυπτώμεθα ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἔργα μας εἶναι κάκιστα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρυφθοῦμε, ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ «Πνεῦμα ὁ Θεὸς» πανταχοῦ εἶναι παρών. Παντοῦ εἶναι μπροστά μας! Ἂν πολλοὶ ἐγκληματίαι, κατώρθωσαν καὶ ἐξηπάτησαν τὴν δικαιοσύνην, ἂν κατώρθωσαν καὶ ἀπέκρυψαν ἀπὸ τὰ ὄμματα αὐτῆς καὶ τῆς κοινωνίας τὸ ἔγκλημα, ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν κατώρθωσαν νὰ κρυφθοῦν.

Πολλοὶ κρύψαντες τὸ ἔγκλημά τους, παρέδωσαν ἀθώους εἰς τὰς φυλακάς, παραπλανήσαντες τὴν δικαιοσύνην καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐλθόντες εἰς τὸ πηγάδι ἐκεῖνο, ποῦ λέγεται τάφος, ἤκουσαν, ἐλεγχόμενοι ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς «ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου» καὶ ἀπεκάλυψαν τὸ ἔγκλημα αὐτῶν! Συνησθάνθησαν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, μετανοήσαντες διὰ νὰ λυτρωθοῦν, ὅπως καὶ ἡ Σαμαρεῖτις, «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» προσκυνήσαντες τὸν Θεόν!—Ὅποιος ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος συναισθανθῇ τὸ ἁμάρτημά του καὶ ζητήσῃ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, τὸν Θεόν τὸν ἔχει ἔμπροσθέν του—Πνεῦμα ὁ Θεός.—Καὶ ὅταν μὲ συντριβὴν καρδίας μετανοήσῃ, ἂς ἀκούσῃ τὶ λέγει ὁ Θεὸς «χαρὰ μεγάλη γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ μετανοοῦντι ἁμαρτωλῷ». Παραδίδει καρπούς, γιὰ τὴν ἀποθήκην τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ χαρῇ ἐξ ἴσου καὶ ὁ σπείρων καὶ ὁ θερίζων.—Λαμβάνει τὸ ἀθάνατο νερό, τουτέστι τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν κληρονομίαν τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν. «Πηγὴν ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.» Ἂν σήμερον ὁ Χριστὸς καταργῇ τὰς διακρίσεις καὶ διαψεύδει αὐτὸ ποῦ καθιέρωσαν οἱ Ἑβραῖοι «οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις» κατὰ περισσότερον λόγον πρέπει νὰ τὸ λάβωμεν ὑπ' ὄψει ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, διὰ νὰ ἤμεθα, ἂν θέλωμεν νὰ ἤμεθα, πραγματικοὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί. Καὶ διὰ νὰ ἤμεθα τοιοῦτοι, εἶναι ἀνάγκη, νὰ πᾶμε νὰ βροῦμε καὶ τοὺς ἄλλους ὁμοδόξους μας, ποῦ δὲν πατοῦν στὴν Ἐκκλησίαν, νὰ τοὺς ἀναγγείλωμεν τὰ ὅσα καὶ ἡ Σαμαρεῖτις διὰ τὸν Χριστόν, ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς συμπολίτας της. Δηλαδὴ νὰ ἐφοδιασθῶμεν διὰ τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης ὑπὸ ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα μας τὸν Χριστόν!

Νὰ εἴπωμεν πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ Ὀρθόδοξοι «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, δεῖ προσκυνεῖν». Ἡ ἁμαρτωλὴ Σαμαρεῖτις, ὅταν ἤκουσε ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, ᾐσθάνθη, μέσα στὴν καρδιά της, ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μὲ προφήτην. Ὅταν ὁ Χριστός, τὴν προέτρεψεν, ἐκείνη ἀμέσως νοερῶς ἐφαντάσθη τὸ ἐπιλήψιμον παρελθόν της. Παρ' ὅλην δὲ τὴν δικαιολογίαν, ἡ ὁποία εἶναι φυσικὴ ἀδυναμία, νὰ μὴν ἀποκαλύπτῃ ὁ ἔνοχος τὸ ἔγκλημά του, ἀλλ' ἂν καὶ τὸ ἀποκαλύψῃ τὸ κτενίζει μὲ πλείστας δικαιολογίας, παρ' ὅλην λέγω τὴν δικαιολογίαν, ἐκείνη μαρτυρεῖ ἀπροκαλύπτως καὶ μετὰ παρρησίας πρὸς ὅλους τὰ ἁμαρτήματά της εἰποῦσα «εἰπέ μοι, ὅσα ἐποίησα!»

Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου. Πήγαινε νὰ φωνάξῃς τὸ ἁμάρτημά σου, λέγει καὶ ἡ ὀρθόδοξός μας πίστις, πρὸς πάντα πιστεύοντα.—Παύσατε λέγει ὁ Χριστὸς τὰς δικαιολογίας.—Φωνάξατε τὸν ἄνδρα σας—εἰπέτε ξάστερα τὰ ἁμαρτήματά σας καὶ προσκυνήσατε ἐκεῖνον, ποῦ θὰ σᾶς φέρῃ στὸ ἐπίπεδον τῆς 'Αγίας Φωτεινῆς, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, μὲ πᾶσαν εἰλικρίνειαν καὶ ἀφοσίωσιν.—Εἴμεθα στάχυα στὸ χωράφι τοῦ Χριστοῦ. Ποῦ εἶναι οἱ καρποί μας; Ποιὰ τὰ καλά μας ἔργα;

Καὶ ἡ Σαμαρεῖτις ἦτο ἀπὸ τὸ ἴδιο χωράφι, ἀλλ' ἦτο εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀκολασίας κυλισμένη. «Πέντε ἄνδρας ἔσχες». Μήπως ἐμεῖς δὲν κυλιόμεθα σὰν τὴν Σαμαρείτιδα στὸν ἴδιον βόρβορον; Ἔχομεν πέντε αἰσθήσεις, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωσε διὰ πᾶσαν ἀγαθοεργὸν πρᾶξιν καὶ ἡμεῖς τὴς δώσαμεν στὸν ἕκτον, ὁ ὁποῖος λέγεται κακία, ἁμαρτία. Μᾶς ἔδωσεν τὴν ὅρασιν, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦμεν διὰ νὰ φθονήσωμεν, νὰ ἐκδικηθῶμεν. Μᾶς ἔδωσεν τὴν ἀκοὴν γιὰ νὰ ἀκοῦμε πᾶσαν ἠθικὴν διδασκαλίαν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐσκλαβώσαμε σὲ ἄλλες βρωμερὲς δουλειές. — Μᾶς ἔδωσε τὴν ὄσφρησιν τὴν ὁποίαν ἐδώσαμεν — γιὰ νὰ πέρνουμε μυρωδιὰ—γι' ὅλα τὰ εἴδη τῆς κοινωνικῆς δυσοσμίας.—Μᾶς ἔδωσε τὴν γεῦσιν, τῆς ὁποίας παραγνωρίσαντες τὴν ἀξίαν τὴν ἔχομεν διὰ νὰ γευώμεθα τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ παρουσιαζώμεθα γυμνοὶ ἀπὸ κάθε Ἐθνικὸ καὶ Ἐκκλησιαστικὸ παράγγελμα. Μᾶς ἔδωσε τὴν ἀφήν, τὴν ὁποίαν δὲν διεθέσαμεν δι' ἔργα φιλανθρωπίας, ἀλλὰ τὰ χέρια διὰ νὰ φονεύσωμεν, νὰ κλέψωμεν, νὰ παραλάβωμεν δι' αὐτῶν ὅλα τὰ προϊόντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μᾶς παρέχει πᾶσα κακοήθεια. Καὶ τὸ σύνολον ἀκόμη τῶν πέντε αἰσθήσεων, τὸ ἔχει καὶ τὸ διευθύνει ὄχι ὁ ὑγιὴς νοῦς, ἀλλὰ ἡ γλῶσσα! Ὕπαγε, Χριστιανὲ καὶ φώναξε τὸν ἄνδρα σου.—Φέρε μου ἐδῶ τὴν γλῶσσά σου νὰ τὴν ἐρωτήσω, πόσες φορὲς τὴν ἡμέραν εἶπε τὸν καλὸν λόγον καὶ πόσες τὸν ἄσχημο! Φέρε την, νὰ τὴν ρωτήσω γιατὶ ἐγκρέμισε τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ γείτονά του, καὶ εἰς τὸ φανερὸ καὶ στὸ κρυφό! Ἂν εἶχα μιὰ σάλπιγγα νὰ ἀκουστῇ σὲ ὅλο τὸν 'Ορθόδοξο 'Ελληνισμὸ καὶ τὸν ἐρωτοῦσα «Πόσες φορὲς ἡ γλῶσσά σου ἐβλαστήμησε τὸν Χριστὸ καὶ πόσοι τὸν βλαστημᾶτε «Βεβαιωθῆτε ὅτι καὶ παπάδες ἀκόμη θὰ μοῦ ἔδιδον πληροφορίαν ὅτι βλαστημοῦνε τὸν Χριστόν! «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Εἶναι στοὺς πλείστους ἄγνωστα πράγματα! Καὶ ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς «δίδει ὕδωρ ἁλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον» εἰς πάντα ἀκολουθοῦντα τὸ ἱερὸν ἔργον τῆς Σαμαρείτιδος.

Ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ ὁ Χριστὸς προσκυνεῖται καὶ τιμᾶται ἀπὸ τοὺς Σαμαρείτας, οἱ ὁποῖοι τὸν παρεκάλεσαν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των. Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, δυστυχῶς, οὐδέποτε εἰλικρινῶς τὸν παρεκαλέσαμεν νὰ εἰσέλθῃ στὴν καρδιά μας. Οὐδέποτε εἰλικρινῶς τοῦ εἴπομεν «καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου». Χριστιανὸς ποῦ δὲν ἔχει τὸν Χριστὸν μέσα στὴν καρδιά του, ἔχει κατ' ἀνάγκην τὸν Σα-

ταναν, ὅπως εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς «ὁ μὲν ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι» καὶ «ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει». Ὁ μένων πιστὸς εἰς τὸν Χριστόν, πιστώτερος καθίσταται πρὸς τὴν Πατρίδα μας, διότι στὴν καρδιὰ τοῦ Ἕλληνος τὰ δύο αὐτὰ εἶναι ἀχώριστα καὶ ἀδιαχώριστα «Πίστις καὶ Πατρίς».

Ἐκεῖνος ποῦ δὲν πράττει, ὅτι καὶ ἡ Σαμαρεῖτις διὰ νὰ διορθώση τὰ λάθη του, τὰ σφάλματά του, δὲν εἶναι γιὰ θερισμὸν πρὸς συγκομιδὴν καρποῦ, ἀλλ' εἶναι ἄχυρον. Εἶναι σταφύλι, ἀπὸ ἄγριο ἀμπέλι, τὸ ὁποῖον βγαίνει μόνον ξῦδι καὶ οὐδέποτε κρασί.—Δὲν σπέρνει μέσα στὴν καρδιά του τὴν ἀλήθειαν καὶ συνεπῶς σκορπίζει καὶ γίνεται ἐπιζήμιος σὲ κάθε καλὸ καὶ θρησκευτικὸ σκοπό.—Ὁ ἀδιάφορος διὰ τὴν θρησκείαν του, γίνεται ποιὸ ἀδιάφορος διὰ τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποίαν λησμονεῖ καὶ ἀφομοιοῦται μὲ τὸ περιβάλλον καὶ παραδίδεται εἰς τὸ περιβάλλον.

Στὸ πηγάδι τοῦ πατρός μας Ἰακώβ, στὴν καρδιὰ τῆς Πίστεως ἐκείνης ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίδα, ἐπότισε τὰς γενεάς της καὶ τὰ λογικά της ποίμνια, τοὺς Ἕλληνας, βλέπω καὶ κάθηνται δύο ξένοι καὶ πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα μας, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας ποῦ γυρεύει νερὸ νὰ πιῇ, δὲν εἶναι ὁ Χριστὸς—εἶναι ψευδόχριστος, εἶναι Ἐθνοκτόνος.—Εἶναι μία σπεῖρα ἀρνησιθρήσκων Ἑλλήνων, δυστυχῶς, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἠρνήθησαν τὴν Πίστιν των, ἀφοῦ ἀπηρνήθησαν τὸ ἅγιόν τους Βάπτισμα, πλησιάζουν νὰ δηλητηριάσουν κάθε λεβέντικη καρδιὰ Ἑλληνικὴν εἰς τρόπον ὥστε νὰ δεχθῇ τὰς ψευδεῖς δοξασίας των, διὰ τῶν ὁποίων ἐκεῖνοι, ὡς κατάπτυστοι προδόται θέλουν νὰ καταστρέψουν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Φυλήν.—Κάθηνται τώρα στὸ πηγάδι μας, ὄχι Χριστὸς καὶ Σαμαρεῖτις, ἀλλὰ οἱ ἀπαίσιοι ἐκεῖνοι ταρτοῦφοι, ἀφ' ἑνὸς ἡ προπαγάνδα τοῦ προτεσταντισμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου κάποιοι ἄλλοι ἀπαίσιοι «Χιλιασταὶ ἢ Σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν» λεγόμενοι.—Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, δι' ὅλων τῶν ἀτίμων μέσων, ἐπιδιώκουν τὴν ἐξόντωσιν τῆς Φυλῆς. Μάλιστα οἱ δεύτεροι, οἱ Χιλιασταί, εἶναι ὄργανα φαῦλα, τῆς φαύλης καὶ Χριστοκτόνου, τῶν Ἑβραίων, γενεᾶς!—Ἀνάγκη νὰ ἐντείνωμεν τὰς προσπαθείας μας καὶ νὰ ξεκομπίσωμεν τὰ φαῦλα αὐτὰ καὶ ἐπικίνδυνα στοιχεῖα, ἂν δὲν δυνηθῶμεν νὰ τοὺς πείσωμεν ν' ἐπανέλθουν εἰς τὰ πατροπαράδοτα» καὶ ὡπλισμένοι μὲ θέλησιν, μὲ Πίστιν ἀκράδαντον, μὲ ἀφοσίωσιν εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ καρδίαν συντετριμμένην «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Θ'—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγων ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ραββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ

Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθε τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπών, ἔπτυσε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ (ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος). Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν. Ἄλλοι δέ· Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεῴχθησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος, λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους τὸν ποτὲ τυφλόν. Ἦν δὲ Σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέ μοι ἐπὶ τοὺς ὀφαθλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καί βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ Σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος. Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη: πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον. Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται· διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν· Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὤν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ Μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτὸν καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἴδα-

μεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἴδαμεν δέ, ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτόν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

«Οὐ καίουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸ μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα λάμπῃ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ».

* * *

Δὲν ἀνάβουν ποτὲ τὸ λυχνάρι καὶ ἀναμμένο νὰ τὸ τοποθετοῦν στὴν βάσιν τοῦ λυχνοστάτη, ἀλλὰ τὸ καρφώνουν, ἢ τὸ κρεμνοῦν ἀπὸ τὸν λυχνοστάτη, γιὰ νὰ φωτίζεται ὅλο τὸ σπῆτι καὶ αὐτοὶ ποῦ κατοικοῦν μέσα στὸ σπῆτι.

Ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ οὐρανός, μὲ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν οὐρανίων σωμάτων, τὰ ὁποῖα φεγγοβολοῦν καὶ ρίπτουν τὸ γλυκύ τους φῶς, ἐπὶ τῆς γῆς, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ κατὰ καιροὺς φωτισμὸς τῆς αὐξανομένης σελήνης, τῆς ὁποίας τὸ μελιχρὸν φῶς ὕμνησαν καὶ ποιηταί, οὔτε τὸ στερέωμα ἐκεῖνο θὰ εἶχε τὴν ἀξία του, οὔτε ὁ Δαυῒδ θὰ ἔψαλλεν «οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα».

Ἂν ὑπῆρχεν ὁ οὐρανός, χωρὶς ἀστέρας, ρίπτοντας τὸ φῶς των, ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ποῦ ὑπάρχουν τοποθετημένοι, κατὰ τὸν Προφητάνακτα «Σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθελίωσας» ἡ νυχτιὲς θὰ μᾶς παρουσιάζοντο μὲ τὴν φρικαλεωτέραν τους μορφήν.—Τὸ σκότος καὶ τὸ ἔρεβος τῆς νυκτός, ὄχι μόνον θὰ ἦτο τρομακτικόν, ἀλλὰ καὶ καθένας, ἀπὸ μᾶς, θὰ ἦτο καθ' ὅλην τὴν νύκτα, μακρὰν τοῦ σπητιοῦ του, τελείως τυφλός, μὴ δυναμένου τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὁράσεως νὰ ἐνεργήσῃ, γιὰ νὰ βλέπωμεν.—Ἡ θεία ὅμως πρόνοια, διὰ νὰ ἔχωμεν σαφῆ ἰδέαν περὶ τοῦ φωτός, μᾶς ἔδωσε τὸν ἥλιον καὶ τὰ μάτια μας. Καὶ διὰ νὰ καταλάβωμεν περισσότερον τὴν ἀξίαν του, μᾶς ἔδωσεν, ὡς ὅρον συγκρίσεως, τὸ σκοτάδι καὶ τὰ μάτια μας.—Ὥστε διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὅρασις, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ φῶς! Ὅπου δὲν ὑπάρχει φῶς, ὅπου ὑπάρχει σκότος, τὸ μάτι εἶναι πλέον περιττόν, διότι καθίσταται ἀνίκανον νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ! Ἡ ἄπειρος σοφία καὶ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἀπὸ τὰ κτίσματα καθο-

ρᾶται ὡς ἀΐδιος δύναμις, μᾶς παρουσιάζει τὸν ἥλιον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἡ ὅρασις βλέπει, μᾶς παρουσιάζει τὸ σκότος, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ὅρασις παύει! Καὶ ὅπως ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες φέγγουν, ἀπὸ ὑψηλά, πρὸς τὰ χαμηλά, ἔτσι καὶ ὁ μικρούτσικος ἥλιος τοῦ σπητιοῦ, τὸ λυχνάρι τότε φέγγει, ὅταν ἀναφθῇ καὶ τοποθετηθῇ στὸ λυχνοστάτη καὶ τότε φωτίζει πάντας τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν οἰκίαν!

Καὶ ὅπως ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες εἶναι τὰ μάτια τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως τὸ λυχνάρι, ἀναμμένο, εἶναι τὸ φῶς τοῦ σπητιοῦ, ἔτσι καὶ τὸ μάτι τοῦ κορμιοῦ μας, ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός, ὁ ὁποῖος μεταφέρει τὰς ἐξωτερικὰς παραστάσεις εἰς τὸν ἐγκέφαλον.—Ἂν ὁ ὀφθαλμός σου, λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἶναι ὑγιὴς καὶ βλέπει καλά, τότε ὅλον σου τὸ σῶμα βλέπει.—Ἀλλ' ἂν δὲν βλέπης, ἂν ἔχῃς χάση τὴν ὅρασιν «τὸ σκότος, τὸ ἐν σοί, πόσον;» ἡ τυφλότης σου πόσον μεγάλη εἶναι; Ἂν σβεσθῇ ὁ Ἥλιος θὰ ἔχωμεν σκότος ἐφ' ὅλην τὴν γῆν. Ἂν σβεσθῇ τὸ λυχνάρι τοῦ σπητιοῦ, ὅλο τὸ σπῆτι θὰ γεμίσῃ ἀπὸ σκοτάδι. Ἂν μᾶς σβεσθῇ ἡ ὅρασις—τότε τυφλοί, στὸ διαρκὲς σκότος, μὲ σφαλερὸν βῆμα, ἢ διὰ τοῦ ραβδιοῦ, ἢ ἀπὸ τὸ χέρι θὰ ὁδηγούμεθα!....

Σβύνει τὸ λυχνάρι τοῦ κορμιοῦ καὶ τὸ κορμὶ γίνεται ἕρμαιον ξένης κινήσεως «οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει».—Πόσες βραδυὲς τοῦ χειμῶνος, βαρυσκοτεινιασμέναις, παρετηρήσαμεν τὴν ἔλλειψιν τοῦ φωτός, ποῦ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ κινηθῶμεν οὔτε πρὸς τὰ ἐμπρός, οὔτε πρὸς τὰ ὀπίσω! Καὶ ἂν ἀκόμη ἀστραπαί, διασχίζουσαι τὸν οὐρανὸν πρὸς στιγμήν, ἐκεῖναι, μετὰ τὸ σβύσιμό τους, καθιστοῦν ἀκόμη σκοτεινοτέρα τὴν νυχτιά!—Ἂν, τὸ φαινόμενον αὐτό, τὸ παρετηρήσαμεν, γιὰ μιὰ στιγμή, ἂν ἐκάναμεν τοὺς ἀνωτέρω ὑπολογισμούς, ἂν ἐφαντάσθημεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀναμμένου λυχναριοῦ στὸ σπῆτι, μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ φαντασθῶμεν τὴν διαρκῆ τύφλωσιν—αὐτῶν τῶν ἀτυχῶν θυμάτων—ποῦ εἶχαν τὴν ἀτυχίαν νὰ στραβωθοῦν! Μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ δείξωμεν ὅλην μας τὴν συμπάθειαν στοὺς τυφλούς, ὅπως εἶναι καὶ ὁ σήμερον ὑπὸ τοῦ εὐαγγελίου περιγραφόμενος τυφλός. Τοῦ ὁποίου τυφλοῦ, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ἤνοιξε τὰ μάτια νὰ ἰδῇ, ὅπως ἡ μάνα μας ἀνάβει τὸ λυχνάρι καὶ κρεμάει στὸ λυχνοστάτη, γιὰ νὰ ἰδοῦμε, γιὰ νὰ φωτισθῇ, μαζὺ μ' ἐμᾶς καὶ τὸ σπῆτι.

Ὅτι εἶναι ἕνας ξένος, ποῦ ὁδοιπορεῖ σὲ ξένους, σὲ ἀγνώστους τόπους, διαρκῶς πατῶν ἐπὶ σφαλεροῦ ἐδάφους, ἔτσι εἶναι καὶ ἕνας τυφλός! Πάντοτε σκοντάβει, πάντοτε παραπαίει! Κάθε του σκόνταμα καὶ μιὰ μαχαιριὰ στὴν πονεμένην του καρδιά! «Κόσμο ἀκούει καὶ κόσμο δὲν βλέπει! Μέσ' στὸ σκοτάδι παραπατεῖ!....» Ἄλλοτε κτυπᾷ ἀπάνω σὲ δένδρα, ἄλλοτε γλυστρᾷ, ἄλλοτε πέφτει ἐπάνω σὲ κανένα ἄτομον, τὸ ὁποῖον, ἀντὶ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὴν τύφλωσιν, τὸν ὑβρίζει, τὸν σπρώχνει, τὸν ἀποπέμπει. Διέρχονται πρὸ τοῦ τυφλοῦ παρελάσεις, ἑορταί, κόσμος!... Ἀκούει μόνον· καὶ ἀκούων σπαράσσεται, διότι δὲν ἔχει τὴν αἴσθησιν τῆς ὁράσεως. Εἶναι, στὸ σπῆτί του, σβυσμένο τὸ λυχνάρι! Παρέρχεται ἡ μυροβόλος ἄνοιξις, ὡς βαρύτατος χειμών, πρὸ αὐτοῦ! Ὡς ἀπαισία καὶ φρι-

κώδης σκοτειδιασμένη βραδυά!—Ἀκούει τὸν θροῦν τῶν φυλλωμάτων τῶν δένδρων καὶ νομίζει ὅτι εἶναι τὸ ἐλαφρὸν ἀεράκι τῆς ἀνοίξεως, ἐνῷ εἶναι ἡ πτῶσις τῶν φύλλων τοῦ φθινοπώρου! Δὲν βλέπει! Εἶναι τυφλὸς καὶ τὸ λυγνάρι τοῦ σώματός του, εἶναι σβυσμένο!....Φαντάζεται τὴν ὅρασιν. Καὶ διὰ τῆς φαντασίας μόνον ἀντιγράφων, ἀπανολῶν τὴν περασμένην του ζωὴ καὶ ἐκείνην συγκρίνων, μὲ τὴν τύφλωσίν του, πληγώνεται περισσότερον! Εὐτυχὴς ὁ σημερινὸς τυφλὸς ὁ θεραπευθεὶς ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὅσον εὐτυχεῖς εἶναι καὶ οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι ποῦ βρίσκουν Χριστιανοὺς φιλανθρώπους διὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν! Πανηγυρίζει τὴν χαράν του σήμερον ὁ τυφλός. Ὁ Χριστός, τοῦ ἀνάβει τὸν λύχνον τοῦ σώματος· τοῦ δίδει τὸ φῶς ποῦ εἶχε χάση, διὰ νὰ γίνῃ φωτεινὸς λύχνος νὰ ἴδῃ καὶ νὰ τὸν ἰδοῦν πάντες!

Ὁ σημερινὸς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἔγινε καλὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἶναι τυφλότερος ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἀνέφερα ἀνωτέρω. Εἶναι τυφλὸς ἐκ γενετῆς. Τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ὁράσεως, δὲν τὴν εἶδε, ἀλλὰ μόνον τὴν ἤκουσε! Ἐμάνθανε ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ τὸν κόσμον, ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη αἴσθησις, τὴν ὁποίαν αὐτὸς στερεῖται, ἐκ γενετῆς.—Πᾶσα πληροφορία διαβιβαζομένη περὶ ὁράσεως καὶ φωτός, ὅσον χιμαιρικὴ καὶ ἂν ἦτο, ἦτο ὅμως μία βεβαίωσις, ἡ ὁποία τοῦ ἐσπάρασσε τὴν καρδιά.—Ἦλθεν ὅμως τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν πρὸς αὐτόν. Διῆλθε αὐτοῦ τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ τῶν αἰώνων.—Περνᾷ ἀπὸ μπροστά του ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν καὶ εὐσπλαγχνίσθη. Τὸν εἶδε σὲ κάποιο γωνιακὸν μέρος νὰ ἐπαιτῇ, ν' ἁπλώνῃ τὸ χέρι του, ὁτὲ μὲν πρὸς τὰ ἐκεῖ, ὁτὲ δὲ πρὸς τὰ ἐδῶ, ἱκετεύων νὰ δείξουν τὴν φιλανθρωπίαν των οἱ διερχόμενοι. — Καθ' ἣν στιγμὴν τὸν παρετήρει ὁ Χριστὸς καὶ ταὐτοχρόνως τοὺς διερχομένους, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διήρχοντο ρίπτοντες βλέμμα περιφρονήσεως, οἱ Μαθηταὶ τὸν ἐρωτοῦν. «Διδδάσκαλε, αὐτὸς ἔπταισεν, ἢ οἱ γονεῖς του, διὰ νὰ γεννηθῇ τυφλός;» «Οὔτε ἐκεῖνος, ἀπαντᾷ ὁ Χριστός, οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ δοξασθῶ ἐγώ, ὁ πράττων τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου καὶ διὰ τὰ ὁποῖα προωρίσθην νὰ ἐργάζωμαι».

Ἔπτυσε κατὰ γῆς, καὶ μὲ τὸ πτύσιμον ἐκεῖνο, ἔκαμε ὀλίγη λάσπη, μὲ τὴν ὁποίαν ἤλειψε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, εἰπὼν πρὸς ἐκεῖνον. «Ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ».Σὲ ἀποστέλλω νὰ πᾷς τώρα νὰ νιφθῇς στὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ!—Ὁ τυφλός, μὴ γνωρίζων τὸν εὐεργέτην, μὴ βλέπων τὸν Χριστόν, ἀλλὰ μόνον τὴν φωνήν του ἀκούων, ἀπηλπισμένος καὶ ἀπὸ τοὺς γιατρούς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ὅρασιν, μετέβη καὶ ἐνίφθη. Μόλις ἔβαλε τὸ νερὸ στὰ μάτια του, ἐπέστρεψε, γεμᾶτος χαρὰ ἀλλόφρονα, βλέπων! Οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ, οἱ γείτονες κατάπληκτοι τὸν ἐρωτοῦν ποιὸς τὸν ἔκαμε καλὰ καὶ μεταξύ των ἔκπληκτοι ἔλεγον, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, ποῦ ἐκάθητο στὰς γωνίας τῆς πόλεως καὶ ἐζητιάνευε; Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐκείνων ὁ τυφλὸς ἔλεγεν: «Ἕνας ἄνθρωπος, μοῦ ἄλειψε τὰ μάτια μὲ πηλὸν καὶ μοῦ

εἶπε νὰ πάω νὰ νιφτῶ, στὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ.—Μόλις ἐπῆγα καὶ ἐνίφτηκα ἐγύρισα, βλέπων!—Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, ἔκαμε ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου. Τοῦτο ἔδωσε καὶ πάλιν ἀφορμὴν εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ὁμιλοῦν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι ἀσεβὴς πρὸς τὸν Θεόν.—Τὸ ἐλατήριον ὅμως τὸ κινοῦν τοὺς Ἰουδαίους, δὲν ἦτο τόσον ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν τύπον τῆς ἀργίας τοῦ Σαββάτου, ὅσον νὰ ἐξουδετερώσουν τὸ ἐκπλῆσσον, πάντα ἄνθρωπον, ὑπερφυσικώτατον αὐτὸ θαῦμα, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ὀφθαλμολογία καὶ ἡ ἐν γένει Ἐπιστήμη, ἡ ἐξετάζουσα τὴν σύνθεσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, καταπλήσσεται!—Ἡ φιλοπεριέργεια τῶν Ἰουδαίων ἔφθασεν εἰς ὑπερέντασιν. Διεξήχθησαν θορυβώδεις καὶ πολυτάραχοι συζητήσεις, ὄχι διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, ὅσον διὰ νὰ ἀμαυρώσουν τὴν δύναμιν ἐκείνου, ποῦ εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὰ σάρκινα καὶ τὰ ψυχικὰ μάτια νὰ θεραπεύῃ.

Ἐκάλεσαν τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ καὶ τοὺς ὑπέβαλον εἰς λεπτομερῆ ἀνάκρισιν διὰ νὰ δυνηθοῦν καὶ ἀποσπάσουν κἄτι τι ὑπὲρ Χριστοῦ, διὰ νὰ τοὺς ἀφορίσουν, νὰ τοὺς κάμουν ἀποσυναγώγους. Οἱ γονεῖς λέγουν στοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους: Ξέρουμε, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ παιδί μας! Ξέρουμε ὅτι τὸ παιδὶ αὐτὸ ἐγεννήθη τυφλό! Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα, πῶς ἔγινε καλὰ καὶ ποιὸς γιατρὸς τὸν ἔκαμε καλὰ «ἡλικίαν ἔχει καὶ ἐρωτήσατε αὐτόν».—Ἐρωτᾶται καὶ πάλιν ὁ τυφλὸς ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἀπαντᾷ «ἄνθρωπος μοῦ ἄλειψε τὰ μάτια μὲ λάσπη καὶ μοῦ εἶπε νὰ πάω νὰ νιφτῶ στὴν Κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ. Ἐπῆγα, ἐνίφτηκα καὶ ἐγύρισα βλέπων.—Ἐπῆγα στραβὸς καὶ ἐγύρισα μὲ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Μοῦ ἔβανε λάδι, στὸ λυγνάρι, καὶ φυτῆλι· καὶ ἐπῆγα καὶ τὸ ἄναψα στὴν κολυμβήθραν διὰ νὰ βλέπω καὶ φωτίζω πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Καὶ βλέπω καὶ μὲ βλέπετε πάντες! Οἱ Ἰουδαῖοι θέλοντες νὰ δηλητηριάσουν τὴν πίστιν τοῦ τυφλοῦ καὶ νὰ τοῦ ἐξουδετερώσουν τὴν χαράν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ὁράσεώς του, τὸν προτρέπουν νὰ δοξάσῃ τὸν Θεὸν καὶ ὄχι τὸν Χριστόν, διότι ἐκεῖνος καταργεῖ τὸ Σάββατον, ἐνῷ ὁ Θεὸς λαλήσας, διὰ τοῦ Μωϋσέως, καθιέρωσε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.

Ἡ ἀναγεννηθεῖσα ἐκείνη ὕπαρξις λέγει πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι ὁ Θεὸς εἰσακούει μόνον τὰς παρακλήσεις τῶν εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι λατρεύουν Αὐτὸν καὶ ἐκτελοῦν τὸ θέλημά του. Δὲν ἀκούει ὅμως τοὺς ἁμαρτωλούς. «Ἁμαρτωλῶν ὁ Θεός, οὐκ ἀκούει».—Τόσον ὠργίσθησαν ἐναντίον του οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι, ὥστε τὸν ἐξεδίωξαν ὑβρίζοντες.—Ἐν τῷ μεταξὺ εὑρίσκει ὁ Χριστὸς τὸν τυφλόν καὶ τοῦ λέγει ἂν πιστεύῃ ἐκεῖνος, αὐτὸν ποῦ τοῦ ἔδωκε τὸ φῶς.—Ὁ τυφλὸς τὸν ἐρωτᾷ, ποῖος εἶναι διὰ νὰ πιστεύσῃ. Ὁ δὲ Χριστὸς τοῦ λέγει καὶ τὸν ἔχεις ἰδῇ καὶ ἐκεῖνος ποῦ ὁμιλεῖ μαζύ σου, εἶναι ὁ Χριστός.—Ὁ τυφλὸς χαίρων καὶ τρέμων ἀπὸ εὐγνωμοσύνην καὶ χαρὰν προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας του λέγων: «Πιστεύω Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ».

«Ὕπαγε, νῖψαι εἰς τὴν Κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ», εἶπεν ὁ Χριστὸς

εἰς τὸν τυφλόν, ἀφοῦ τοῦ ἄλειψε τὰ τυφλά του μάτια μὲ τὴν ἰδίαν ὕλην— μὲ τὸν ἴδιον πηλὸν—ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπλάσθη! Δὲν τοῦ ἔδωσε γιατρικά, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν τοῦ πηλοῦ, τῆς λάσπης, διὰ τῆς ὁποίας συνεπληρώθη ἡ ὅρασις. Μετέβη καὶ ἔγινε λύχνος ἀναμμένος, μὴ τεθεὶς ὑπὸ τὸν μόδιον, ἡ ὅρασις. Μετέβη καὶ ἔγινε λίχνος ἀναμμένος, μὴ τεθεὶς ὑπὸ τὸ μόδον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, διὰ νὰ ἴδουν τὸ θαῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ μάτια ποῦ τὸν προσεκύνουν καὶ τὰ μάτια ποῦ τὸν φθονοῦσαν! Καὶ τὰ μάτια τῶν ἀσυνειδήτων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καίτοι εἶδον τὸ θαῦμα, ἐν τούτοις κατελάλουν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός—Ὅταν ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε τὸν Παρθενῶνα τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως, τὰ ὄνειρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν Ἁγία Σοφία, ἔθηκε ἔξωθι τὴν τῶν προπυλαίων τοῦ περικαλλοῦς ἐκείνου ναοῦ, τοῦ συμβολίζοντος θρησκείαν καὶ Πατρίδα, μίαν ἐπιγραφὴν τὴν ἑξῆς: νίψον ἀνομήματα, μὴ μόναν ὄψιν». Καθάρισε, πλῦνε ὄχι μόνον τὸ πρόσωπον ,ἀλλὰ καὶ τὰς ἁμαρτίας!.... Ὕπαγε νῖψαι ἑαυτόν.—

Χριστιανοί μου, θέλουμε νὰ 'μοιάσουμε τοῦ ἀναμμένου λυγναριοῦ, ποῦ λάμπει καὶ φωτίζει ὅλους τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ; Ἔχουμε στὴν καρδιά μας τύφλωσιν. Ἄλλοι ἔχουν τύφλωσιν ἀπὸ γράμματα, ἄλλοι ἀπὸ μόρφωσιν κοινωνικήν, ἄλλοι θρησκευτικήν, ἄλλοι Ἐθνικήν! Καὶ ὅπως ὁ τυφλὸς δὲν βλέπει ποῦ ὑπάγει, ἔτσι εἶναι καὶ ἐκεῖνος, ποῦ ἔχει τὰ ἀνωτέρω εἴδη τῆς τυφλώσεως.

Δὲν θέλουμε νὰ πᾶμε τὸ σακάτικο κορμί μας, νὰ τοῦ ξεπλύνουμε τὴν ἁμαρτίαν στὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ἡ ὁποία εἶναι σήμερον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ μόνη ἁρμοδία νὰ βγάνῃ, διὰ τῶν ποιμένων αὐτῆς καὶ διδασκάλων, τὴν θρησκευτικήν μας ἀδιαφορίαν, τὴν τύφλωσιν ἐκείνην, ἥτις μοιραίως θέλει μᾶς ὁδηγήσει εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν.—Μένομεν ἀκόμη σβυσμένα λυγνάρια καὶ δὲν θέλουμε νὰ δώσωμεν τὸ φῶς τῆς προόδου μας, τῆς ἀρετῆς μας, τῆς φιλανθρωπίας μας. — Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς πλουσίους μας ποῦ ἔχουν ἀνάγκην νὰ διδαχθοῦν τὸν προορισμόν των, διὰ νὰ συντρέξουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα, οἱ περισσότεροι, λέγω, εἶναι τόσον τυφλοὶ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν, ὥστε νὰ καταντήσουν χειρότεροι τῶν Ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι ἐχλεύασαν καὶ ἐμυκτήρισαν καὶ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν Χριστόν.

Τυφλὲ πλούσιε, ποῦ ὑπέθεσες, ὅτι, ἔχων τὰ πλούτη σου, ἔγεινες μεγάλος, ἄνοιξε τὰ μάτια σου καὶ ἰδὲ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ! Ἀλλ' ἀφοῦ κυττάξῃς ποῦ εἶναι οἱ πλούσιοί σου συνάδελφοι, ποῦ εἶναι οἱ ἑκατομμυριοῦχοι, ποῦ εἶναι τὰ Ἡλιογαβάλεια δεῖπνα, ποῦ εἶναι τὰ Λουκούλεια τραπέζια, τότε ἄνοιξε τὰ στραβά σου καὶ θὰ τὰ ἴδῃς, ἂν ἐπιζοῦν, εἰς τάφους κεκονιαμένους, εἰς τάφους ἔξωθι τῶν ὁποίων γράφει «Ἐνθάδε κεῖται»— Τί κεῖται ἐνθάδε; ἕνας ἄμορφος σωρὸς ἀπὸ κόκκαλα, ἀπὸ κόκκαλα μαῦρα καὶ μουχλιασμένα, μὲ ἕνα ἀπαίσιον κρανίον εἰς τὸ ὁποῖον, ὅπως λέγει ὁ Δ. Παπαρρηγόπουλος «νῦν ἡ ἀράχνη νωχελῶς τὸ ὕφασμα ὑφαίνει. ἢ κατοικεῖ ὁ σκορπιὸς καὶ τὴν οὐράν του σαίνει!....»

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀθλιότητα, ὑπάρχουν τὰ ροῦχα ποῦ εἶχον ἐνδύση τὸν ζάπλουτον ἐκεῖνον, κουρέλια, κομμάτια σάπια, τρύπιακκαὶ μουχλιασμένα καὶ σκωληκοφαγωμένα παλιοπάπουτσα! Ὅσα κουρέλια ἐφόρει εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ τυφλὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐδιακόνευε, τόσα, τυφλὲ πλούσιε, ποῦ σὲ ὡδήγει ἡ ἡδονή, αἱ ἀπολαύσεις καὶ ἡ πλεονεξία, τόσα κληρονομεῖς, μετὰ θάνατον, διὰ νὰ γίνῃς διακονιάρης, παντοτεινός, ἔξωθεν τοῦ Παραδείσου!—Ἐνῷ κληρονομῇ μόνον κουρέλια, ἐκεῖνα τοῦ φοροῦν οἱ δυστυχεῖς τῆς γῆς, ἡ περιουσία του διασπαθίζεται ἄλλοτε ἀπὸ ἄσωτα τέκνα, τυφλὰ σὰν τὸν γονειό τους καὶ ἄλλοτε ἀπὸ ἄλλους κληρονόμους, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν ἁμαρτωλῶν πράξεών των, ἐπισύρουν τὸ ἀνάθεμα εἰς εὐρυτέραν κλίμακα!

Ἰδοὺ ἡ τύφλωσις ποῦ τοὺς ὁδηγεῖ.—«Ὕπαγε, νῖψαι σεαυτὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ». Πηγαίνετε πλούσιοι στὸν Χριστόν, νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ ὅτι ὁ προορισμὸς δὲν εἶναι αὐτὸς ποῦ νομίζετε.—Δώσατε τὰ φῶτα τῆς φιλανθρωπίας σας, τῆς μεγαλειτέρας, ἢ μᾶλλον τῆς βασιλίσσης τῶν ἀρετῶν, τῆς ψυχῆς. Δείξατε τὴν δύναμίν σας, διὰ νὰ βγάνετε πολλοὺς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Ἐθνικὴν τύφλωσιν, διὰ νὰ σᾶς ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι. Γενῆτε Ἕλληνες τέλειοι καὶ βγάλετε ἀπὸ τὴν τύφλωσιν τὰ Ἑλληνόπουλα, ἀνοίγοντες Σχολεῖα!—Κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ, δὲν εἶναι μόνον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, εἶναι καὶ ἡ Ἑλλάς, εἶναι καὶ ἡ Πατρίδα μας, ἡ ὁποία, πολλῶν τέκνων της ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ ἔπεσαν ὑπὲρ Πατρίδος, Πίστεως, νὰ παραδειγματισθοῦν καὶ πλούσιοι καὶ πένητες, τοὺς ὁποίους ἡ Πατρίδα μας θεωρεῖ ἴσους. Θεωρεῖ παιδιά της! Ἄλλοι διὰ τῶν γενναιοφρόνων δωρεῶν των, ἄλλοι μὲ τὰς γνώσεις, ἄλλοι μὲ τὰ Συγγράμματά των, ἔβγαλαν καὶ αὐτὴν τὴν Πατρίδα μας ἀπὸ τὴν τύφλωσιν—ἀπὸ τὴν μακραίωνα ἐκείνην δουλείαν, ἀπὸ τὴν τρομερὴν ἐκείνην Σκλαβιά, παραδώσαντες— ὡς ἀναμμένα λυγνάρια τὰ κορμιά των εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας.

Ὅταν, κατὰ τὴν ἐπανάστασίν μας, κατεστράφη ἡ Χίος, ὁ Βελῆ-πασσᾶς συνέλαβε τὸν Μητροπολίτην τῆς Χίου, Πλάτωνα. Ἀφοῦ τὸν ἐβίασε ν' ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ ἐκεῖνος ἐνέμενεν εἰς τὸ ἀνέσπερον φῶς ποῦ τὸν ἐφώτιζεν ἡ Ὀρθόδοξος θρησκεία, καὶ δὲν ἠρνήθη τὸν Χριστόν, ἰδοὺ τὶ ἔκαμε τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο τέρας, ἡ ἀνθρωπόμορφος τίγρις. — Διέταξε καὶ ἀπὸ ἕνα στόμιον ἑνὸς κανονιοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο τοποθετημένον στὸ φρούριον καὶ ἔδεσαν ἕνα παλαμάρι. Ἀκολούθως διέταξε νὰ γεμίσουν καλὰ τὸ κανόνι καὶ ἀφοῦ τὸ κάνουν ἕτοιμον, νὰ γδύσουν τὸν Δεσπότη ὅπως τὸν ἔκαμε ἡ μάνα του καὶ νὰ τοῦ δέσουν τὸν λαιμό, μὲ τὸ σκοινί, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ μία ἄκρη ὡς σᾶς εἶπον, εἶχε δεθῇ στὸ στόμα τοῦ κανονιοῦ! Μόλις ἔγιναν ἕτοιμα, τοῦ ἔδωσαν μιὰ σπρωξιὰ καὶ τὸν ἐκρέμνισαν γιὰ νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κανονιοῦ.—Ἀκολούθως ἔβαναν φωτιὰ στὸ κανόνι τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως ἔφερε τέτοια ταραχή, ὥστε τὸ στόμα τοῦ Μητροπολίτου ἐκομματιάσθη καὶ ἔπεσε κάτω στὴ χαράδρα τοῦ φρουρίου, κομμάτια! Κυττάξατε ἕνα ἀναμμένο

φανάρι πῶς φωτίζει καὶ πῶς παρέχει τὸ φῶς του στὴν δοξασμένην Πατρίδα!—τοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος. Ἂς καθαρίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἄρρωστα μάτια ἀπὸ τὴν ἐθνικοθρησκευτικήν μας κολυμβήθραν, διὰ νὰ δώσουμε τὸ φῶς μας, ὅπως ὁ Χριστός, στὸν τυφλόν, ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν ὡς Μέγαν Φάρον, διὰ νὰ φωτίζῃ εἰς γενεὰς γενεῶν τὸν Ἐκκλησιαστικόν μας καὶ Ἐθνικόν μας προορισμόν, ἂν θέλωμεν νὰ ἤμεθα πραγματικοὶ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ, ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Ζ΄—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ο Υἱός σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις· οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας· καί τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν, ὅτι πάντα, ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα, ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἔτι εἰμί ἐν τῷ κόσῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

«Πάτερ Ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου,, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς».

* * *

Πάτερ ἅγιε, διατήρησον αὐτοὺς πιστοὺς διὰ τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης των πρὸς ἐμέ, διότι μοῦ τοὺς ἔδωσες σύ. Δός δύναμιν εἰς αὐτοὺς τόσην, ὥστε νὰ μὲ ἀγαπήσουν, καὶ νὰ παρα-

σταθοῦν πρὸς ἐμέ, ὡς ἓν σύνολον, ὅπως καὶ ἡμεῖς εἴμαστε ἕνα πρόσωπον.—Δὸς πρὸς αὐτούς, ἔχοντας τὴν θέλησιν, τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Σου Πνεύματος, διὰ νὰ κραταιωθῇ καὶ μείνῃ ἀδιάσειστος ἡ ἀγάπη των πρὸς ἐμὲ καὶ ἐκδηλωθῇ διὰ τῶν ἔργων ἐκείνων τῆς Πίστεως, τὰ ὁποῖα παρουσιάζω καὶ ἐγὼ πρὸς Σέ, ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, διὰ νὰ σώσω καὶ αὐτούς, καὶ ὅλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα!

Χάραξον, μὲ ἀνεξάλειπτα γράμματα, εἰς τὰς καρδίας των, τὴν ἀγάπην ἐκείνην, ὥστε, ὡς ἓν σύνολον, νὰ ἐξέλθουν εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης νὰ κηρήξουν τὸν Ἱδρυτὴν τῆς παγκοσμίου ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης. Νὰ κηρύξουν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ εὐαγγελίζεται, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.—ὥπλισον αὐτοὺς μὲ τὸν θυρεόν τῆς Πίστεως, διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολήν, καὶ τὴν δύναμιν ποῦ τοὺς ἔδωκα, νὰ πατήσουν ἐπάνω τῶν ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, τῆς ὁποίας τὰ δεσμὰ σπάζει ὁ Σταυρικός μου θάνατος! «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν ὀνόματί σου, ἵνα ὦσιν ἕν».—Μία ἄλυσσος ἀγάπης μὲ βάσιν τὸν Θεόν, εἶναι ἡ σημερινὴ προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ. Ζητεῖ τὸ ἔλεος τοῦ πατρός Του νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν Μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι μέλλουν, μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, νὰ κηρύξουν αὐτὴν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του, νὰ κηρύξουν τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς ψυχῆς διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος «μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν».

Ζητεῖ ἑνιαῖον καὶ ἀδιαίρετον σύνολον ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τούτου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς ἀγάπης, εἶναι ἓν σύνολον—μιᾷ καρδίᾳ καὶ μιᾷ ψυχῇ—στεγαζόμεναι ὑπὸ τὴν νέαν φωτεινὴν νεφέλην—τὸν Εὐαγγελικόν Νόμον.

Ἀλλ' ὅταν διὰ τῶν λέξεων ποῦ ἑρμηνεύω παρατηρεῖ τις τὴν ἀγάπην, τόσον ζωηρότερον διαβλέπει τὸν πόνον τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν ἁμαρτωλὴν ἀνθρωπότητα, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀφίνει τοὺς Μαθητάς του, ὅπως διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τοῦ Πατρός, φέρῃ αὐτὴν εἰς νομὰς σωτηρίους.—Λησμονεῖ ὁ Χριστὸς τὰ μέλλοντα νὰ τοῦ συμβοῦν, ὅτι ὁδηγεῖται εἰς τὴν ἀτίμωσιν, εἰς τὸ φραγγέλιον, εἰς τὸν χλευασμόν, εἰς τὰ κολαφίσματα μὲ τέλος αὐτῶν τὸ Σταυρόν! Τὰ πάντα λησμονεῖ, ἵνα σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τοῦ Σταυρικοῦ του θανάτου, προσεύχεται εἰς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, νὰ διατηρήσῃ ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοὺς ποῦ ἐξέλεξε λέγων: «Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε».

Ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ δοξάσῃς τὸν υἱόν σου. Ποία εἶναι ἡ ὥρα ἐκείνη; Μήπως πρόκειται ὁ Χριστὸς νὰ εἰσέλθῃ θριαμβεύων καὶ νὰ γίνῃ ἄρχων ἢ Βασιλεύς; Μήπως πρόκειται ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς νὰ ἐνθρονίσῃ αὐτὸν Βασιλέα του; Ποία ὥρα ἐλήλυθεν τὴν ὁποίαν ζητεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ δοξασθῇ; Ἡ ὥρα, ἡ στιγμὴ ποῦ θὰ ἀναβῇ στὸν Σταυρόν,

διὰ νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του! Ἰδοὺ ποίαν δόξαν ζητεῖ! Τὴν ἀνάβασίν του εἰς τὸν Σταυρόν, στὸν ἀτιμωτικώτερον καὶ φρικωδέστερον τῶν θανάτων!

Ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων ἀγάπη, ἔχει ἀποτέλεσμα κάποιο εὐχάριστον. Ἡ κηρυσσομένη σήμερον, ἀπὸ τὸν Χριστόν, ἀγάπη, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐπικαλεῖται τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔχει, ὡς ἀποτέλεσμά της, τὰ ἀνωτέρω. Ἡ οὐρανία ἀγάπη, ἣν ζητεῖ ὁ Χριστὸς διὰ νὰ φυτρώσῃ ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ζητεῖ ἀξιώματα, ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεις καὶ συναλλαγάς, ἀλλὰ τὸ μαρτύριον καὶ τὰ βασανιστήρια! «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα....τήρησον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ» διὰ νὰ ἱκανωθοῦν καὶ ἐκεῖνοι νὰ ὑποστοῦν, ἐν τῷ κόσμῳ, ποῦ θὰ μὲ κηρύξουν, τὰ ἴδια, ὅσα ὑπέστην καὶ ἐγώ!

«Δόξασόν σου τὸν υἱόν».—Ὡς μόνην του δόξαν, ἐν παραμοναῖς τῶν ἁγίων του Παθῶν, ζητεῖ Σταύρωσιν καὶ ἀνάστασιν. «Τίς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα;» Ποίου σοφοῦ ὁ νοῦς μπορεῖ νὰ καταλάβῃ αὐτὰ τὰ πράγματα;

Καὶ ἐν τούτοις, χάριν τῆς ἀνθρωπότητος τοιαύτην δόξαν ζητεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστός! Καὶ τέτοια δόξα ζητεῖ καὶ διὰ τοὺς μαθητάς του, μέλλοντας νὰ μείνουν ἐν τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Χριστόν, ἀπαράλλαχτα, ὅπως ἐκεῖνος πρὸς τὸν Πατέρα του, ὅταν τοῦ ἔλεγεν «πλὴν οὐχ ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ».—

Πᾶς Ὀρθόδοξος Χριστιανὸς ἔλαβε, τὴν ἀνάστασίν του, διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τὴν χάριν τῆς ἁγίας δωρεᾶς, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται διὰ τῆς σημερινῆς προσευχῆς, διὰ τοὺς Μαθητάς του, οἱ ὁποῖοι ἀνακαινισθέντες, μέλλουν νὰ λάβουν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπως μείνουν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ.

* * *

Ἡ Ὀρθόδοξός μας Ἐκκλησία ἀφοῦ προέταξε, διὰ τῶν προηγουμένων Εὐαγγελίων, τὴν Παντοδυναμίαν τοῦ θεανθρώπου, σήμερον, διὰ τῆς προσευχῆς του, ἐπικαλεῖται τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς ἀληθεῖς Χριστιανοί, νὰ ἄρωμεν τὸν Σταυρόν μας, νεκρώσωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας καὶ ἀνυψωθῶμεν πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν «τήρησον καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ ἀγάπῃ τὴν ὁποίαν ἔχομεν πρὸς Σὲ τὸν Λυτρωτήν». Τήρησον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγάπην Σου, τὴν ὁποίαν εἶχον οἱ Μαθηταί Σου, καὶ οἱ σήμερον πανηγυριζόμενοι, Ἅγιοι Πατέρες.—Διὰ μέσου τῶν αἰώνων, εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην παρουσιάσθησαν διάφοροι θρησκεῖαι. Καμμία ὅμως θρησκεία δὲν ἐστάθη, ἀλλ' ἔπεσε καὶ θὰ πίπτουν καὶ αἱ ὑπάρχουσαι. Τὰ διάφορα ἐκεῖνα θρησκεύμετα ὑπεσχέθησαν τὴν γηΐνην εὐδαιμονίαν. Ἐκ τοὐναντίου ὁ Χριστιανισμός, δὲν ὑπεσχέθη οὐδὲν πρόσκαιρον ἀγαθόν. Μετέφερε τὴν ψυχὴν πρὸς τὸν Πλάστην, καὶ ἐκήρυξε τὴν δόξαν ποῦ ἐζήτησεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὴν ὁποίαν ἐζήτησαν τόσοι καὶ τόσοι μάρτυρες ἀγωνισάμενοι τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, διὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν ἀγάπην ἐκείνην, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς προσηύχετο «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς».

Διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλύπτει τὸν πόνον του διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν θέλει ὑψωμένον εἰς ὑπέρτατον πνευματικὸν ἐπίπεδον, θεμελιούμενον ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου του, καὶ ἀρχίζει ὡς ἑξῆς τὴν προσευχήν, τὴν προσευχὴν ἐκείνην, ὁποία εἶναι τὸ μεγαλείτερον ἀριστεῖον διὰ πάντα Ὀρθόδοξον Χριστιανόν. Εὐτυχὴς δὲ ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ λάβῃ τὴν προσευχὴν ἐκείνην καὶ ἰδικήν του προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ ἀγάπῃ του πρὸς τὸν Χριστόν.

«Πάτερ, εἶπε προσευχόμενος, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα. Ἡ ὥρα τοῦ νὰ δοξασθῶ ἦλθεν· δόξασόν σου τὸν υἱόν, διὰ νὰ δυνηθῇ καὶ ἐκεῖνος νὰ σὲ δοξάσῃ, ὅπως τοῦ ἔδωσες τὴν ἐξουσίαν διὰ πάντα ἄνθρωπον, ἐπὶ πάσης σαρκός, ὥστε πᾶν ὅ,τι τοῦ ἔδωσες νὰ μὴν πάθῃ τίποτε, νὰ μὴν χαθῇ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ πρὸς αὐτὸ αἰώνιον ζωήν! Αὐτὴ καὶ μόνον εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γνωρίζουν Σὲ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλες εἰς τὴν γῆν. Αὐτὴ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκουσί Σε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν!»

Καὶ τώρα, δόξασόν με, Σὺ πάτερ. Δόξασόν με, μὲ τὴν δόξαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν εἶχον πλησίον σου, πρὸ τοῦ κατασκευασθῇ ὁ κόσμος.—Εἰς τοὺς ἀνθρώπους ποῦ μοῦ ἔδωσες, εἰς τοὺς Μαθητάς μου, ἐφανέρωσα τὸ ὄνομά σου. Ἰδικοί σου μαθηταὶ ἦσαν καὶ πρὸς ἐμὲ τοὺς ἔδωσες καὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν διατηρήσει τὸν λόγον σου. Ἔχουν ἐννοήσει, ὅτι ὅσα μοῦ ἔχεις δώσει, ὅτι εἶναι ἰδικά σου, ὅτι ἡ διδασκαλία μου εἶναι ἰδική σου, τὴν ὁποίαν παρέδωκα εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκεῖνοι τὴν ἐδέχθησαν πεισθέντες ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον καὶ πιστεύσαντες ὅτι σὺ με ἀπέστειλες ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐγὼ περὶ τῶν Μαθητῶν τούτων παρακαλῶ· δὲν παρακαλῶ διὰ τὸν κόσμον, ἀλλὰ δι' αὐτοὺς ποῦ μοῦ ἔδωκες, διότι ἀνήκουν πρὸς σέ.—Τώρα ποῦ ἐγκαταλείπω τὸν κόσμον καὶ ἔρχομαι πρὸς σέ, Σὲ παρακαλῶ «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ».—Τώρα, ἔρχομαι, Πάτερ ἅγιε, πρὸς σὲ καὶ Σὲ ἱκετεύω καὶ τοιαύτην παράκλησιν διατυπῶ, μὲ τὴν προσευχήν μου διὰ νὰ ἔχωσι τὴν χαράν μου πάντοτε μαζύ των «ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμήν, πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς».

«Τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου». Καθ' ἣν στιγμήν, ὁ Χριστὸς μεταβαίνει διὰ νὰ σταυρωθῇ, διαπέμπει τὴν γλυκυτέραν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μέλλουν ν' ἀκολουθήσουν τὸ ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας. Δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ λάβουν ἐπ' ὤμου τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ κηρύξουν εἰς τὰ εἰδωλολατροῦντα ἔθνη, τὸν Εὐαγγελικὸν Νόμον.—Ζητεῖ νὰ δοθῇ πρὸς τοὺς Μαθητάς του τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ἐκπορευόμενον ἀπὸ τὸν Πατέρα, διὰ νὰ δοξασθῇ τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον, διὰ νὰ ἀξιωθοῦν νὰ παρουσιάσουν τὴν ἰδίαν δόξαν, τὴν ὁποίαν παρουσίασε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐπὶ τῆς γῆς.—«Ἔγνωσαν ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον

καὶ ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας».—Ἤδη ἔχουν ὅλην τὴν ἀλήθειαν μαζύ των οἱ Μαθηταὶ καὶ πῶς ἀκολούθως πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρός, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Δαυῒδ «ἐκ γαστρός, πρὸ Ἑωσφόρου ἐγέννησά σε». Ἔχοντες λοιπὸν τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν μαζύ των, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐφοδιασθοῦν καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ ἔχουν ὄχι μόνον τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν χαρὰν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. — Τὴν χαρὰν ἐκείνην καὶ ἀφοσίωσιν, ἥτις μέλλει νὰ ὁδηγήσῃ, ὑπὲρ τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ, τούτους πρὸς τὰ μαρτύρια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀναμένουν αὐτούς.

Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθη ὁ Χριστὸς προσευχόμενος, ἐδόθη μετὰ τὴν ἀνάστασίν του—στοὺς ψαράδες καὶ ἀγραμμάτους ἀνθρώπους—καὶ ἐκεῖνοι ἐξελθόντες ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ἱερόν του Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἀκολούθως ἐκήρυξαν καὶ οἱ σήμερον ἑορταζόμενοι ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.—Πάντες δὲ οὗτοι κηρύξαντες τὸν Χριστόν, προσεύχονται καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, λέγοντες ὅτι καὶ ὁ Χριστός. «Τήρησον αὐτοῖς ἐν τῷ ὀνόματί σου, διὰ νὰ ἔχωσιν τὴν χαράν μας πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς». —«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα» εἶπον πάντες ἐκεῖνοι, ποῦ ἐπερίμεναν, ὄχι φθαρτὴν καὶ ἐπίγειον δόξαν, ἀλλ' οὐρανίαν τοιαύτην, μένουσαν ἄφθαρτον! Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἔλεγον οἱ Μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔτρεχον γεμάτοι χαρὰν εἰς τὰ μαρτύρια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοὺς ὡδήγουν μὲ ἀμαράντους στεφάνους εἰς τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν Ἁγιότητα.—Ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διὰ νὰ δοξασθοῦν καὶ ἐδοξάζοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μείνῃ τὸ ὄνομά του δεδοξασμένον εἰς τοὺς αἰῶνας!—Προσερχόμενοι εἰς τὰ πολύμορφα αὐτὰ καὶ πολυώνυμα βασανιστήρια καὶ προσευχόμενοι «τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου» μᾶς ἄφιναν ἱερὰν παρακαταθήκην νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰ ἴχνη των, ἂν ἤμεθα πραγματικῶς Χριστιανοί! Ὁδηγούμενοι καὶ ἐκεῖνοι εἰς τὸν μαρτυρικὸν θάνατον, δὲν ἔπραττον τίποτε ἄλλο ἢ ὅτι σήμερον λέγει ὁ Χριστὸς «Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις».—Ἀπεκάλυπτον, ἐκήρυττον, ἐνώπιον Βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων, τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ ἔμπλεοι χαρᾶς ὡδηγοῦντο εἰς τὸ μαρτύριον! Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος πιστὸς τηρητὴς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ὑφίσταται πλείστας κακουχίας καὶ στερήσεις εἰς τὴν ἐξορίαν του, ἐξορισθεὶς ἀπὸ τὴν Αὐτοκράτειραν τοῦ Βυζαντίου Εὐδοξίαν, διότι ἔλεγε τὰς παρανομίας της ἀπαγγείλας τὸν περιώνυμον ἐκεῖνον λόγον του «Πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται, πάλιν ταράττεται. . . .» Ἄλλοι ἠρνήθησαν ὑψηλοτάτας θέσεις, τὰς ὁποίας κατεῖχον ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐπέταξαν τὰ πρόσκαιρα αὐτὰ ἀξιώματα, τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην ματαιότητα τῶν ἐπιδείξεων καὶ ἔλαβον τὸν Σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου προσευχόμενοι «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα δόξασόν σου τὸν υἱόν». Ἐνῷ δὲ ἐκεῖνοι προσήρχοντο, ὅπως καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεώς μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πρὸς τὸ μαρτύριον, ὁ Χριστὸς μένων πλησίον τοῦ οὐρανίου Πατρὸς

ἔλεγε δι' αὐτοὺς «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου. . . ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς».

Ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν καὶ ἐκήρυξαν τὸν Χριστόν, ὅλοι ἐκεῖνοι ἔχυσαν ὑπὲρ Χριστοῦ τὸ αἷμά των καὶ ἐθεμελίωσαν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὅλοι ἐκεῖνοι ἦσαν προπάτορές μας! Εἶναι Ἕλληνες! Μὲ τὴν ἀθάνατον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, πίπτοντες εἰς βασανιστήρια τῶν βαρβάρων ἐκείνων διωκτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἕως ὅτου ἐπέλαμψε τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἐκήρυττον καὶ οἱ ἀτίμως φονευόμενοι, νὰ γίνουν ἔνδοξοι, νὰ γίνουν ὅσιοι, νὰ γίνουν δίκαιοι, νὰ γίνουν ἅγιοι! Ὁ μαρτυρικὸς καὶ ἄτιμος θάνατός των, ὁ τάφος ὁ ὁποῖος ἔκλεισε τὰ σώματα ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τότε ἐθεωροῦντο κακοῦργοι, σήμερον ὁ θάνατός των προσκυνεῖται εὐλαβῶς καὶ εἰς τὰ ἄδοξα μνημεῖά των, ἤδη κλίνει γόνυ εὐλαβείας πᾶς ὀρθόδοξος Χριστιανός! Ὁ τόπος τῆς ἀτιμίας, εἶναι ἤδη τόπος εὐσεβείας καὶ ἁγιότητος. Ἕνας τέτοιος τόπος εἶναι κ' ἐκεῖνος, ποῦ ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ νὰ κάμη τὴν προσευχὴν ἐκείνην τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς Μαθητάς του, διὰ νὰ ἔχωσι τὴν χαρὰν τοῦ Χριστοῦ «πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς».

* * *

Οἱ Ἕλληνες ἅγιοι, οἱ δοξάσαντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διὰ τῆς Χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔλαβον ἀπὸ τὸν Πατέρα μας καὶ Θεόν, ὅταν καὶ γι' αὐτοὺς «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα» ἐδόξασαν καὶ τὴν γλυκειά μας Πατρίδα! Τὰ ἄλλα πρόβατα ποῦ ἔχει, ὅταν εἶπεν ὁ Χριστός, τὰ ἄλλα πρόβατα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀπὸ τὴ στάνη τῶν Ἑβραίων, τὰ πρόβατα αὐτὰ εἶναι ὁ Ἑλληνισμός! Αὐτὰ τὰ πρόβατα ἔδωσαν στὴν ποίμνη τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ὀρθόδοξόν μας θρησκείαν, τὴ ζωή τους, τὸ μαλλί τους, τὸ τυρί τους, τὸ γάλα τους! Αὐτοὶ ἐθυσιάσθησαν! Αὐτοὶ ἐκήρυξαν, αὐτοὶ ἔγιναν Λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου, αὐτοὶ ἐθαυματούργησαν, κηρύξαντες «τὰ πάντα δυνάμεθα, ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι ἡμᾶς Χριστῷ». Ταῦτα ὅμως πράττοντες, ἔπραττον καὶ κἄτι ἄλλο—ὅταν ἔπιπτον ὑπέρ τοῦ Χριστοῦ. Τότε ἀνώρθωναν καὶ ἐδόξαζον τὴν Ἑλλάδα! ἀφίνοντες καὶ σὲ μᾶς τὴν ἔμπρακτον αὐτῶν διδασκαλίαν νὰ τοὺς μιμηθῶμεν, καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰ ἔργα των! Ὁ πίπτων ὑπὲρ Χριστοῦ, δοξάζει καὶ τὴν πατρίδα του.—Καὶ ὁ πίπτων ὑπὲρ Πατρίδος δοξάζει τὸν Χριστόν μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα Ἕλληνα. Ναί, πάντα Ἕλληνα! Πάντα Ἕλληνα, γιὰ νὰ ἐννοήσῃ καλὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς ὑπηρεσίας ποῦ προσέφεραν οἱ προπάτορες καὶ πατέρες του. Τὰ ἔργα ποῦ προσέφεραν οἱ σημερινοὶ ἥρωες τοῦ Μπιζανιοῦ, τοῦ Κιλκίς, τῆς Κρέσνας, τῆς Τζουμαγιᾶς, τῶν Γιαννιτσῶν, τοῦ Σαρανταπόρου, τοῦ Σκρᾶ! Γιὰ νὰ ἐννοήσῃ καλὰ ὅτι τὸ «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα» τὸ φωνάζει καὶ ἡ Πατρίδα μας, γιὰ νὰ σεβασθῶμεν τοὺς Νόμους της, ν' ἀγαπήσουμε τὰ παιδιά της καὶ περισσότερον ἐκεῖνα ποῦ εἶναι στὴ σκλαβιά.—Νὰ καταλάβουμε ἀκόμη βαθύτερα, ὅτι ὅποιος ἀρ-

νεῖται τὴν Πατρίδα γίνεται ἀρνητὴς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ Εὐαγγέλιον ἐκήρυξαν οἱ πρόγονοί μας! Ὅπως ὁ Χρίστὸς προσηυχήθη πρὸς τὸν Θεόν, ἔτσι προσεύχεται καὶ ἡ Πατρίδα μας, γιὰ μᾶς. «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου» διὰ νὰ λατρεύσουν Σέ, καὶ νὰ ἀγαπήσουν τὸ γλυκύτερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποίαν ἐξυμνῶν, ὁ φιλόσοφος Πλάτων, ἔλεγε «Πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων, τιμιώτερον ἐστίν, ἡ Πατρὶς καὶ σεμνώτερον καὶ ἁγιώτερον!. . . .»

Χριστιανοὶ «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα!» Νὰ δοξάσωμεν τὸν Θεόν, διὰ νὰ μᾶς δοξάσῃ καὶ ἐκεῖνος καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς σύνολον, διότι χωρὶς τὴν δύναμίν του εἶναι ἀδύνατον νὰ φρουρήσωμεν Θρησκείαν καὶ Πατρίδα.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΟΗ, ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Ζ΄—37.

Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς Ἑορτῆς, εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέποτε ἐδοξάσθη). Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ Γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυῒδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυΐδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; Ἐρεύνησον καὶ ἴδε, ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

«Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

* * *

Ὡς κυρίαρχος τοῦ σύμπαντος, ὡς βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς κηρύττει σήμερον τὸ πανάγιον στόμα τοῦ Ἰησοῦ τὴν πανταδυναμίαν του, ὄχι μόνον ὡς ἐξουσίαν ἐπὶ πάσης σαρκός, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς πνεύματος! Διὰ τῶν δηλώσεών του, τὰς ὁποίας κάνει διὰ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ὑψώνει τὴν Σημαίαν τῆς ἀναστάσεως τῆς ψυχῆς καὶ τὴν μεταφέρει εἰς ἀνωτέρους πνευματικοὺς ὁρίζοντας!

Μεταλαμπαδεύει εἰς αὐτὴν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ της καὶ ἐγκαταλείψῃ τὴν σκοτίαν—τὴν ἁμαρτίαν—εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο βυθισμένη. Ὁ θεμελιωτὴς τῆς θρησκείας θέλει τὸν ἄνθρωπον τέλειον, ὅπως τὸν εἶχε πλαστουργήσῃ ὁ Πατὴρ καὶ Θεός μας «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν». «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος εἰμί». Τὸν θέλει ἠλαττωμένον βραχύ τι παρ' ἀγγέλους. Τὸν θέλει στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμήν, τὰς ὁποίας εἶχεν εἰς τὸν Παράδεισον τῆς ὀνειρώδους ἐκείνης εὐδαιμονίας, πρὸ τοῦ ἁμαρτήσῃ.—Δι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχυσε τὸ τίμιον αἷμά του ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑψοῦται σήμερον ἡ Σημαία τῆς ὁμολογίας καὶ διαγγέλλεται πρὸς σύμπαντα τὸν κόσμον τὸ μέγα διάγγελμά του: «Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου!»—Διὰ μέσου τῶν αἰώνων, οἱ ὁποῖοι εἶδον τόσας καὶ τόσας θρησκείας δὲν εἶχον τέτοιον Ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν Πίστεως, ὅπως εἶναι ὁ Μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς Θεοὺς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους προσεκύνησεν ὡς τοιούτους ὁ εἰδωλολατρικὸς κόσμος, κανεὶς δὲν εἶπεν τὸ «Ἐγὼ» τοῦ Θεοῦ μας καὶ Λυτρωτοῦ!—Καὶ αὐτὸς ὁ Μωάμεθ, ὁ ὑλοποιήσας τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὑποσχεθεὶς στοὺς Μωαμεθανοὺς ὑλικὴν εὐδαιμονίαν καὶ αὐτὸς δὲν εἶπε τὸ ἐγὼ ἐκεῖνο, μὲ τὸ ὁποῖον σήμερον ἐμφανίζεται ὁ Χριστός, μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς Θεότητός του.—Ὁ Μωάμεθ παρ' ὅλην του τὴν θρησκείαν, δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ «Ἐγὼ». Εἶπεν «ὁ Ἀλλὰχ εἶναι τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς» (ὁ Θεὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς) καὶ ὄχι ἐκεῖνος. Ἡ ἀνθρωπίνη του ἀτέλεια, δὲν τὸν ἄφισε νὰ εἴπῃ τίποτε, διότι καὶ ἐκεῖνος ἦτο κοινὸς θνητός!

Οἱ τόσοι φιλόσοφοι Ἕλληνες καὶ ξένοι, οὐδέποτε ἐκήρυξαν τὰ φιλοσοφικά των συστήματα μὲ τὸ ἐγώ.—Ὁ τέλειος ὅμως, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ὢν θεὸς ἀληθινὸς ἐλθὼν ἐκ τῶν κόλπων τοῦ οὐρανίου Πατρός. ἐπὶ τῆς γῆς, διακηρύττει «Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς!....» Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον ἔδωσα πρῶτον εἰς τὸν φυσικὸν ἥλιον. Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ποῦ ἐδημιούργησα τὰ κτίσματα ὅλα. Ἐγὼ εἶμαι ὁ πλαστουργὸς τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὰ τέκνα τῆς ὁποίας ἐμφανιζόμενος κηρύττω «ὅποιος μὲ ἀκολουθήσῃ, δὲν θὰ περιπατήσῃ ποτέ του στὸ σκοτάδι, ἀλλὰ πάντοτε μαζύ του θὰ ἔχῃ τὸ φῶς τῆς ζωῆς, τόσον τῆς προσκαίρου, ὅσον καὶ τῆς ζωῆς τῆς ὁποίας τὴν πόρτα μόνον ὁ τάφος

ἀνοίγει καὶ ἐκεῖθεν προχωρεῖ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν μέλλουσαν—ζωήν!

Ἑκατομμύρια ὅλα ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του ἐπὶ τῆς γῆς ἐρχόμενα καὶ παρερχόμενα, ὡς διαβάται, ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου, ἑκατομμύρια Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ αἱρετικῶν, ἤκουσαν μὲ εὐλάβειαν τὰς δηλώσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μὲ γόνυ εὐλαβείας ὑπέκυψαν πρὸς αὐτάς, ἀνταποδίδοντες εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰς δηλώσεις «ἐγώ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ Κόσμου».

Μακάριοι δὲ ἀπὸ ὅλους τοὺς θνητοὺς ἦσαν οἱ Ἀπόστολοι αὐτοῦ, οἱ λαβόντες τὸν Κύριον καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν πυρίναις γλώσσαις διὰ νὰ κηρύξουν πρῶτοι ἐκεῖνοι τὰ θεῖα διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πρὸ παντὸς, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου! Τοῦτο δὲ κηρύττοντες κατήχουν τὴν οἰκουμένην νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἀνέσπερον φῶς, διὰ νὰ μὴ περιπατήσῃ ποτέ της στὸ σκοτάδι.

Ἡ δὲ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία εὐγνωμονοῦσα καὶ ἐκείνη διὰ τὴν μεγίστην τῶν δηλώσεων, δήλωσιν τοῦ Χριστοῦ, ψάλλει εὐλαβῶς «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἁλιεῖς ἀναδείξας καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας».

Ὅσον φιλοσοφικώτερον ἐξετάσῃ τις «ἐγώ εἰμί, τὸ φῶς τοῦ κόσμου» τόσον ὑψηλότερον εὑρίσκει τὸν Ἱδρυτὴν τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ τόσον μεγαλειτέραν εὐγνωμοσύνην βγάνει ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του, διὰ τὸν Θεόν μας καὶ Σωτῆρα Χριστόν, ὁ ὁποῖος, διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας, μᾶς προσκαλεῖ νὰ τὸν ὁμολογήσωμεν καὶ τὸν δοξάσωμεν ὑπεράνω πάντων τῶν ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν προσφιλεστέρων μας ὑπάρξεων, ὁμολογοῦντες τοῦτον ὡς Θεὸν καὶ Λυτρωτήν! «Πᾶς ὅστις μὲ ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θὰ ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς».—Ἰδοὺ τὶ ζητεῖ τὸ φῶς τοῦ Κόσμου—ὁ Χριστός. Ζητεῖ ὁμολογίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀποτέλεσμα σταθερᾶς καὶ ἀκλονήτου πίστεως παντὸς πιστεύοντος πρὸς τὸν Χριστόν.—Ὁμολογίαν πίστεως τοιαύτην, ὥστε πρὸ ἐκείνης νὰ θάπτωνται τὰ ὑλικὰ συμφέροντα, αἱ κοσμικαὶ πράξεις καὶ ἐπιθυμίαι.—Ὁμολογίαν, ἡ ὁποία δὲν στρώνει τὸν δρόμον μὲ ἄνθη, ἀλλὰ μὲ πόνους, μὲ στεναγμούς, μὲ πικρίας, μὲ ὑπομονήν. Φαινόμενα τὰ ὁποῖα δίδουν, ὡς ἀποτέλεσμα, τὸν στέφανον τῆς νίκης, πρὸς κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος φέρων τὸν Σταυρὸν ἐπ' ὤμου, βαδίζων σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀξιοῦται τῆς αἰωνίου μακαριότητος καὶ λαμβάνει τὸ φῶς τῆς πέραν τοῦ τάφου, ἀληθινῆς ζωῆς!

Θέλησις καὶ Πίστις ,παρουσιάζουν εἰς κάθε ἀνθρωπίνην καρδιά, τὸ ἔδαφος τῆς Χριστιανικῆς ὁμολογίας, ἡ ὁποία κάνει δύο τινά: Ἰσχυροποιεῖ τὴν πίστιν καὶ ἀποκαλύπτει τὴν πίστιν.—Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα μᾶς γυρεύει ὁ Χριστὸς κηρύττων, οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς, τῆς ζωῆς». Πρέπει νὰ ἔχῃ ὅρασιν ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς. Πρέπει νὰ ἔχῃ πίστιν ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανός, διὰ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ ἐκτελέσῃ τὰ παραγγέλματά του. Ὅπως ὁ τυφλὸς δὲν βλέ-

πει καὶ δὲν διακρίνει τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν νύχτα, ἔτσι καὶ ὁ ἄπιστος ἢ ὁ δύσπιστος, δὲν μπορεῖ νὰ ἴδῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως.

* * *

Μὲ φόβον, μὲ τρόμον, μὲ κίνδυνον συλλήψεως ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, οἱ Μαθηταί, δὲν ἔχασαν τὴν πίστιν των καὶ ἀνέμενον, κεκλεισμένοι, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς διὰ νὰ λάβουν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ τῶν «θυρῶν κεκλεισμένων τοῖς Μαθηταῖς ἐπέστη, ἡ πάντων ἀνάστασις!» Τὸ φῶς τοῦ κόσμου εἰσέρχεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν καὶ ἀκούεται ἡ φωνή: «Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον! Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται!» Δίδει τὸ φῶς τὸ αἰώνιον, ὁ Χριστός, ὄχι μόνον τὴν δύναμιν τῆς ὁμολογίας, ἀλλὰ καὶ τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν ἀλήθειαν παντὸς μετανοοῦντος, ὅπως, μετὰ τὴν μετάνοιάν του, ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν! καὶ τοῦτν ὁμολογῶν σωθῇ.

Ἦσαν, λέγουν, αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ὅλοι οἱ Μαθηταί, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, συνηγμένοι σὲ κάποιο σπῆτι, μένοντες ἐκεῖ μὲ κλεισμένες τὲς πόρτες ἀπὸ φόβον, πρὸς τοὺς Ἰουδαίους.—Ἐνῷ δὲ ἦσαν κεκλεισμένοι ἀκούεται τρομερὸς ἦχος «ἐγένετο ἦχος ὥσπερ φερομένης βιαίας πνοῆς καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον, οὗ ἦσαν καθήμενοι». Ἐκεῖ ἐνεφανίσθη πρὸς αὐτοὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τοὺς ἐφάνησαν ὡς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι, ὅπως εἶναι ἡ γλώσσαις τῆς φωτιᾶς καὶ ἑκάστη πυρίνη γλῶσσα ἐκάθισεν ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπλήσθησαν πάντες Πνεύματος Ἁγίου διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ὁποίου ἤρχισαν νὰ λαλοῦν ξένας γλώσσας, καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοὺς ἔδιδε τὴν δύναμιν διὰ νὰ ὁμιλοῦν. Οὕτω ἐφωδιασμένοι διεχύθησαν ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε συρρεύσῃ κόσμος διαφόρων Ἐθνικοτήτων, ὁ ὁποῖος ἤκουεν εἰς τὴν ἰδίαν του γλῶσσαν τὸ θεῖον κήρυγμα, τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, εἰς τὴν ὁποιαν μετέβησαν.

Μετέβησαν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον διὰ νὰ κηρύξουν τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του. Νὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου καὶ νὰ τοῦ εἰποῦν ὅτι μόνον ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἀκολουθῶν Ἐκεῖνον, δὲν θὰ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ. Μετέβησαν νὰ διδάξουν ἐκεῖνο ποῦ εἶπεν ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν, τήν μεγάλην, τῆς Πεντηκοστῆς. «Ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. Ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος θὰ ρεύσουν ἀπὸ τὴν κοιλίαν του, (ἐννοῶν τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν ἤθελον λάβῃ οἱ πιστεύοντες πρὸς αὐτόν). Ἐπῆγαν στὸν κόσμον νὰ ὁμολογήσουν τὸν Χριστόν, ὡς Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννηθέντα.—Πηγαίνουν ἐπίσης, μαζὺ μὲ τὴν ὁμολογίαν των περὶ τοῦ Χριστοῦ, νὰ εἴπουν τὴν ἀτιμίαν καὶ τὸν φθόνον τῶν Ἰουδαίων, ποῦ ὅταν ὁ Χριστὸς ἐκήρυττε τὰ ἀνωτέρω καὶ πολλοὶ ἔλεγον «οὗτος ἐστὶν ἀληθῶς ὁ Προφήτης» ἄλλος ἔλεγεν «Οὗτος ἐστὶν ὁ Χριστὸς» ἄλλοι ἐπίσης ἔλεγον «Μὴ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς

ἔρχεται;» Μεταβαίνουν νὰ κηρύξουν ὅτι μέγα σχίσμα—μέγας θόρυβος ἐγένετο—μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα μερικοὶ ἐζήτησαν νὰ τὸν συλλάβουν. — Ὅταν δὲ οἱ ὑπηρέται ἦλθον στοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισσαίους καὶ ἀνήγγειλαν πρὸς αὐτοὺς τὰ διατρέξαντα, ἐκεῖνοι τοὺς ἐπέπληξαν διατί δὲν τὸν συνέλαβον, λέγοντες πρὸς αὐτοὺς «Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;» Μήπως ἔχετε καὶ σεῖς παραπλανηθῇ; Κανένας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας ἢ ἀπὸ τοὺς Φαρισσαίους δὲν τὸν ἐπίστευσεν, ἀλλὰ μόνον ὁ ὄχλος, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει τὸν νόμον καὶ δὲν καταλαβαίνει τὶ τοῦ γίνεται καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ἐπικατάρατος. Ὅταν δὲ ὁ Νικόδημος εἶπεν πρὸς αὐτούς, ὅτι ὁ νόμος, κανένα δὲν κρίνει ἀναπολόγητον καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀκούσουν καὶ νὰ γνωρίσουν τὶ πράττει, αὐτοὶ δὲν ἀπήντησαν τίποτε, διότι δὲν τοὺς συνέφερεν, ἀλλὰ τὸν παρέπεμψαν εἰς τὴν ἔρευναν τῶν Γραφῶν λέγοντες: «Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε, ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἐγήγερται».

Ταῦτα, ἐν συνοπτικῇ ἑρμηνείᾳ, μεταβαίνουν νὰ κηρύξουν οἱ Ἀπόστολοι, οἱ μετὰ παρρησίας ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν εἰπόντα, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς «Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων: Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

Ἡ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκείνων κατελθοῦσα θεία χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐνισχύει τὸ ἀποστολικόν των ἔργον, ἐν πυρίναις γλώσσαις φωτίζουσα αὐτούς, καὶ ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων ἀπολυθέντες κατώρθωσαν νὰ δεσπόσουν τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, τὰς ὁποίας ἀναπλάσσοντες ἐπανέφερον εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Σωτὴρ εἶναι τὸ φῶς τοῦ Κόσμου....

Βλέπω μίαν πιστὴν εἰκόνα, μιὰ ὁλοζώντανη ἀκόμη προφητείαν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Γένος! Διὰ τῶν γραμμῶν τῆς σημερινῆς περικοπῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, βλέπω τὴν μάνα μας τὴν Ἑλλάδα! Τὴν βλέπω νὰ παρηγορῇ τὸν πολυθεϊστικὸν κόσμον καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: Ἐκεῖνος ποῦ διψᾷ ἀπὸ φιλοσοφικὴν ἀλήθειαν, ἂς ἔλθῃ νὰ τοῦ δώσω νὰ πιῇ, νὰ δροσισθῇ ἡ γλῶσσά του. Ἂς ἔλθῃ ὅποιος διψᾷ νὰ πιῇ νερὸ ἀπὸ τὰς ἀκενώτους πηγὰς τῶν Ἑλλήνων Φιλοσόφων! Ἐνῷ δὲ κατόπιν μακρᾶς σταδιοδρομίας ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου ἔπεσεν ἐξηντλημένη καὶ παρεδόθη ἁλυσσόδετος εἰς τὴν δουλείαν, βλέπω τὰ τέκνα της, ἀπὸ τὸν φόβον τῆς σκλαβιᾶς νὰ ἦναι κρυμμένα. Νὰ ἔχουν κλειστὲς τὶς πόρτες τοῦ Ἔθνους, ὡς Ἔθνος καὶ ὡς Κράτους! Ἦσαν σκλάβοι, ἦσαν ραγιάδες, ἔχοντες μόνον πρὸ τοῦ Τούρκου τὸν ντεμενᾶ τους καὶ τὴν ζωήν τους! Ἐνῷ δὲ οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι τῆς Δύσεως ἐπίστευον ὅτι ἐξέλιπε πᾶσα ἐλπὶς ἀναστάσεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς μάνας ἐκείνης ποῦ ἐξεπολίτισε τὸν κόσμον, εὑρέθη ἕνας ἄλλος Νικόδημος.—Ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Ἂν οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι εἶπον τοῦ Νικοδήμου «προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται» ἡ ἄτιμη παπικὴ τιάρα ἔλεγεν «ἐλπὶς ἀναστάσεως τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπάρχει».

Καὶ αἴφνης ἐγένετο ἦχος καθάπερ φερομένης βιαίας πνοῆς καὶ σ' ἕνα κλειστὸ Ἐκκλησιδάκι στὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, μπαίνει τὸ φῶς τοῦ Κόσμου—ὁ Χριστός—! Ἐκεῖ ἀκούεται ἡ φωνή Του ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν σκοτίᾳ. . . .»

Ἕνας μέγας τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἀπόστολος ἐπ' ὀνόματι τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ὡς πυρίνην γλῶσσαν, ὡς δύναμιν τῆς Χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ, ψάλλει τὴν ἀνάστασίν της καὶ τὴν παλιγγενεσίαν, κηρύττων τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὴν σκλαβιά.

Πύριναι γλῶσσαι πολλαὶ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν τρεμόντων σκλάβων ὑπεράνω ἐστάθησαν· καὶ μετεβλήθησαν στὸ ἀθάνατο καρυοφίλι, στὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ παληά, τὰ ὁποῖα παρεδόθησαν στὰ χέρια τῶν σταυρωτῶν καὶ στὰ ναυτόπουλα τῆς νέας γενεᾶς. διὰ νὰ κηρυχθῇ τὸ Ἐθνικὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον εἶναι Πίστις καὶ Πατρίς.

ΕΘΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

Ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Α´ Ἑβδομάδος μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΩΤΗ, ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Ι´—32.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς· πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δ᾽ ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ὑμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.

«Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα».

* * *

Θὰ πατήσῃς καὶ θὰ ἀνέβῃς ἀπάνω σὲ φείδια ἰοβόλα, θὰ ἀναβῇς ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον, ἐπὶ πτερωτῶν φειδιῶν καὶ θὰ καταπνίξῃς λέοντα καὶ δράκοντα.—Μὲ αὐτὸν τὸν ὑπέροχον συμβολισμόν, προφητεύει ὁ Προφητάναξ Δαυΐδ, τὴν κάθοδον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς, ἐρχομένου νὰ συντρίψῃ τὴν ἑπτακέφαλον ἐκείνην Λερναίαν Ὕδραν, τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα, ἀπὸ τὰς πηγὰς τῶν ὁποίων κατηρδεύθη, ἐποτίσθη ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος, δηλητηριασθεῖσα ἀπὸ τὰς ἀνομίας! Ἔρχεται νὰ συντρίψῃ τὰς κεφαλὰς τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτημάτων καὶ συντρίβων ταῦτα, νὰ θεραπεύσῃ τὰς χαινούσας πληγὰς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος σαρκικῶς καὶ πνευματικῶς, διὰ νὰ μὴ ξαναδαγκωθῇ, ἀλλὰ νὰ εὕρῃ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν εὐρωστίαν, ποτιζόμενον ἀπὸ τὰ νάματα τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, διὰ τοῦ ὁποίου, ὁ μέγας τῆς ἀγάπης ἱδρυτής, ἔδωκε πρὸς πάντα πιστεύοντα τὴν δύναμιν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἂν θανάσιμόν τι καταπιῇ, δὲν θὰ τὸν βλάψῃ.—Ἐνῷ δὲ ὁ Δαυῒδ καταγγέλλει τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἰσχυροῦ καὶ δυναμένου νὰ καταστρέψῃ τὴν ἁμαρτίαν νὰ ἀναβῇ ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον, νὰ καταπατήσῃ λέοντα καὶ δράκοντα, ὁ ἐλθὼν Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν προφητείαν του ἐκείνην παραδίδει, ὡς ἱερὰν ἀποθήκην, εἰς τοὺς Μαθητάς του, εἰς πάντα ὀρθόδοξον Χριστιανόν. Καὶ παραδίδει τὴν παρακαταθήκην αὐτὴν λέγων: «δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων!»

Τὴν ἐντολὴν αὐτὴν ὁ Χριστὸς δὲν τὴν ἔδωκε μόνον προφορικήν, ἀλλὰ καὶ ἔμπρακτον! Ἔδωκε πρὸς πάντα πιστεύοντα, ἕνα ὅπλον ἀκαταμάχητον τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν! «Κύριε ὅπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν Σταυρόν σου ἡμῖν δέδωκας! Φρίττει γὰρ καὶ τρέμει, μὴ φέρων καθορᾶν αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ὅτι νεκροὺς ἀνιστᾷ καὶ θάνατον κατήργησεν!» ὅπως ψάλλει ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία.—Τοῦτο τὸ ὅπλον —ὁ Σταυρὸς—εἶναι ἱκανὸς νὰ συντρίψῃ πᾶσαν δύναμιν ἐναντίον μας κινουμένην, ὅπως διὰ τούτου κατέλυσεν ὁ Χριστὸς τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ ἀπήλλαξε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις φόβῳ θανάτου, διὰ παντὸς τοῦ ζῆν, ἔνοχος ἦτο δουλείας, ὅπως λέγει ὁ Οὐρανοβάμων Παῦλος! Τοῦτο τὸ ὅπλον τὸν Σταυρόν, ἔλαβεν ὁ Χριστὸς καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν Γολγοθᾶ, ἵνα ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσει καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα».

Τοῦτον τὸν Σταυρόν, ἔδωκε πρὸς τοὺς σήμερον πανηγυριζομένους Ἁγίους Πάντας, οἱ ὁποῖοι κρατῶντες αὐτόν, ὡς ὅπλον ἀκαταμάχητον, ἐξῆλθον εἰς τὴν οἰκουμένην νὰ ὁμολογήσουν τὸν Χριστὸν ὡς καθαιρέτην τοῦ Ἅδου! Νὰ ὁμολογήσουν τὸν Χριστόν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καὶ λάβουν τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως, διὰ νὰ γίνουν υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Καὶ διὰ τοῦ Σταυροῦ Τούτου, ὁμο-

λογοῦντες τὸν Χριστόν, ἐξετέλουν τὴν ἐντολὴν ἐκείνου «δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων». Ὡπλισμένοι μὲ τὸν τίμιον Σταυρόν, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς Πίστεως, ἐξῆλθον, ὑπακούοντες εἰς τὸ παράγγελμα «Πᾶς ὅστις μὲ ὁμολογήση ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἔδωσαν τὰ φῶτα τῆς πίστεως εἰς τὸν τότε εἰδωλολάτρην κόσμον καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, ἥτις ἀκολουθήσασα τὰ θεῖα τοῦ Εὐαγγελίου κηρύγματα ἔλαβε τὸν Σταυρὸν καὶ ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, ἵνα καὶ ἐκείνη, ἀγομένη ἐνώπιον βασιλέων καὶ δυναστῶν τῆς γῆς, ὁμολογήση τὴν θεότητα αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐπιβῇ ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον καὶ καταπατήση λέοντα καὶ δράκοντα! Τῆς μεγάλης βουλῆς ὁ ἄγγελος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, κηρύττει σήμερον ὅτι καταπατήσας πᾶν ἁμάρτημα ζητεῖ, πάντα Χριστιανόν, νὰ γίνη ὀπαδός του, διότι ὅποιος τὸν ἀρνηθῇ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καὶ Ἐκεῖνος θὰ ἀρνηθῇ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πατρός του, τοῦ ἐν Οὐρανοῖς.

Ἐκεῖνος, λέγει ὁ Χριστός, ποῦ τιμᾷ καὶ σέβεται, «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα» ἀνώτερα ἀπὸ τὸν Χριστόν, ἐκεῖνος δηλαδὴ ποῦ ἔχει τὸν Χριστὸν εἰς κατωτέραν μοῖρα, ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἄξιος νὰ ἦνε ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅποιος ἐπίσης δὲν λαμβάνει τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ δὲν μὲ ἀκολουθεῖ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.—Τότε λέγουν οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Χριστόν. Ἐμεῖς ποῦ ἀφήσαμε τὰ πάντα, ποῦ Σὲ ἀνεγνωρίσαμε Θεόν, ἐμεῖς ποιὸ κέρδος ἔχουμε; «Τὶ ἄρα ἔσται ἡμῖν;» Τὸ στόμα τὸ ἅγιόν τοῦ Χριστοῦ ἀπαντᾷ: Σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές με εἰς τὴν παλιγγενεσίαν αὐτήν, διὰ νὰ ξεκαθαρίσωμεν τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, σεῖς θὰ καθίσετε σὲ δώδεκα θρόνους νὰ κρίνετε τὰς 12 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, ἤτοι τὴν Οἰκουμένην ὁλόκληρον.

* * *

Οἱ ἀκολουθήσαντες τὸν Χριστὸν εἰς τὴν παλιγγενεσίαν καὶ τὴν ἀνάπλασιν τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, ἐπῆραν ἐπ' ὤμου τὸν Σταυρὸν καὶ εἰς πᾶσαν τὴν κτίσιν ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν ἀπὸ πτωχοὶ ψαράδες, μετεβλήθησαν εἰς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Ἐγέμισεν ἡ σαγήνη, ἐγέμισαν τὰ δίχτυα τους, ἀπὸ ἀνθρώπους ἐμφορουμένους μὲ ἔνθεον πίστιν, οἱ ὁποῖοι τὰ πάντα ἀφέντες, οἱ ὁποῖοι προετίμησαν τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἔβαλαν ὑπεράνω ἀπὸ τὰς προσφιλεῖς των ὑπάρξεις, ὑπεράνω τοῦ φθαρτοῦ πλούτου, ὡμολόγουν ἐνώπιον βασιλέων καὶ ἡγεμόνων τὸν Χριστόν, μαρτυροῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς Νέας Χριστιανικῆς Πίστεως.—Διὰ τῆς πίστεως, αὐτοὶ οἱ ἅγιοι Πάντες, τῶν ὁποίων ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία σήμερον τὴν μνήμην σεμνοπρεπῶς πανηγυρίζει, ἐξελθόντες νὰ ὁμολογήσουν τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἐνίκησαν βασιλείας ὁλοκλήρους καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη τὰ μετέβαλον εἰς Χριστιανικά.

Ἀντὶ τῶν εἰδώλων, τὰ ὁποῖα προσκυνοῦσε ὁ τότε κόσμος, οἱ ἅγιοι Πάντες, ἔθηκαν εἰς τοὺς εἰδωλολατρικοὺς Ναούς, τὸν Χριστόν, τὸν Σταυρόν του, τὴν Παναγίαν του Μητέρα, τοὺς ἁγίους τῆς Ὀρθοδόξου

Ἐκκλησίας.—Διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὅμως τὴν θρησκευτικήν, τὴν κοινωνικήν, τὴν πνευματικὴν ἀνόρθωσιν, ὑπέστησαν τὰ σκληρότερα τῶν μαρτυρίων, τὰ φρικαλεώτερα τῶν βασάνων.—Ὡς πρόβατα ὑπὸ λύκων σπαρασσόμενα, ὡμολόγουν τὴν Πίστιν των πρὸς τὸν θεμελιωτὴν τῆς Ὀρθοδοξίας μας, τὸν Χριστόν.—Λέγει ὁ σημερινὸς ἀπόστολος. «Ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον. Ἐλιθοβολήθησαν, ἐπριονίσθησαν, ἐν στόματι μαχαίρας ἀπέθανον. Περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, εἰς τὰς ἐρήμους περιπλανώμενοι, εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰς ὀπὰς τῆς γῆς! Ἐρρίφθησαν εἰς τοὺς λέοντας, εἰς τὰ θέατρα.—Ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἄσβεστον, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν πυράν, ἀνεσκωλοπίσθησαν, ἐσταυρώθησαν! Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς ἐθαυματούργουν! Ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἔσβυσαν δύναμιν πυρός! Ἔλαβον γυναῖκες τοὺς νεκρούς των ποῦ ἀνέστησαν καὶ διὰ ποταμῶν αἱμάτων ἐθεμελίωσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογοῦντες αὐτόν, ὡς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, τὸν ἐλθόντα ἐπὶ τῆς γῆς νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ τὸ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν!

Ἡ διδασκαλία τῆς νέας θρησκείας, ἡ ὁποία μόνον οὐράνια ἀγαθὰ ὑπέσχετο καὶ κανένα κοσμικόν, ὅσον ἐπολεμεῖτο, τόσον ηὔξανεν. Ὅσον μάρτυρες ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐφονεύοντο, τόσον ἐπολλαπλασιάζοντο ἔχοντες τὴν δύναμιν ἐκείνην ποῦ εἶπεν ὁ Δαυΐδ: «ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα». Πλὴν ὅμως τῆς προφητείας, ἐξεπλήρουν μέχρι κεραίας τὴν παραγγελίαν τοῦ Χριστοῦ «δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐντολὴν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων».—Ἐπάτησαν γυμνόποδες καὶ ἄοπλοι, ἀμόρφωτοι καὶ ἀγράμματοι ἀπάνω σὲ φείδια, σὲ σκορπιοὺς τῆς εἰδωλολατρείας, τοῦ φθόνου, τοῦ μίσους, τῆς ἐκδικήσεως. Τὸ δηλητηριῶδες δάγκωμα τῶν ἰοβόλων αὐτῶν ὄφεων, δὲν τοὺς ἔβλαψεν, ἀλλ' ἐκ τοὐναντίον τοὺς ἐδυνάμωσε τόσον, ὥστε τὸ ἄτιμον σύμβολον τῶν Ἑβραίων—τὸν Σταυρὸν νὰ τὸν θέσουν ὑπεράνω τῶν στεμμάτων τῶν αὐτοκρατόρων καὶ βασιλέων ψαλλόντων τῶν Ἁγίων Πάντων, «ἐν τούτῳ, σκῆπτρα ἀνάκτων ἥδρασται!»

Ὁ ἀγοράσας ἡμᾶς Χριστός, διὰ τοῦ τιμίου του αἵματος, παρέλαβε καὶ τὸ χυθὲν αἷμα τῶν μαρτύρων διὰ νὰ στολίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν του μὲ πορφύραν καὶ βύσσον. Καὶ ἵνα διδάξῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους νὰ τοὺς μιμηθῶμεν διὰ τῶν καλῶν μας ἔργων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱκανὰ νὰ μᾶς δώσουν τὴν δύναμιν νὰ ἀναβῶμεν ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον καὶ νὰ καταπατήσωμεν λέοντα καὶ δράκοντα.

* * *

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι σήμερον πανηγυρίζομεν τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν, ποίους ἁγίους πανηγυρίζομεν καὶ ποίους Ἁγίους προσκυνοῦμεν.—Προσκυνοῦμεν καὶ λατρεύομεν Ἕλληνας Ἁγίους! Ὅλοι οἱ πανηγυριζόμενοι, σχεδόν, σήμερον εἶναι προπάτορές μας. Εἶναι Ἕλληνες Ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς Πίστεώς

των, ἐξεχριστιάνισαν τὸν κόσμον! Ἡ ἰδία χώρα, ἡ γλυκειά μας Πατρίδα, ἡ ὁποία ἔβγανε φιλοσόφους, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν φιλοσοφίαν των ἔγιναν πρόδρομοι τῆς Νέας θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἰδία μας Πατρὶς ἔβγανε ἁγίους νὰ συνδέσουν, χύνοντες τὸ αἷμά των, τὴν Ἑλληνικὴν Φιλοσοφίαν μὲ τὸν Χριστιανισμόν. Νὰ χαράξουν στὴν καρδιά μας, πατροπαραδότως, τὰς ἀναλλοιώτους λέξεις «Πίστις καὶ Πατρίς».—Χύνοντες τὸ αἷμά των εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεως, παρέδιδον πρὸς ἡμᾶς τὸ παράδειγμα πρὸς ἀπομίμησιν. Ἐπάτησαν ἐπὶ ὄφεων καὶ σκορπίων διὰ νὰ λάβουν τὸν στέφανον τῆς νίκης, τῆς νίκης ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξέπληξε καὶ θὰ ἐκπλήττῃ τὰς ὀρθῶς σκεπτομένας γενεὰς καὶ θὰ δημιουργῇ καὶ πρὸς ἐκείνας τὴν δύναμιν τῆς ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς πίστεως, ἡ ὁποία ὑψώνει τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν οὐράνιον αὐτοῦ πατέρα. Τῆς πίστεως ἐκείνης, ἡ ὁποία τὰ πάντα καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πέραν τοῦ τάφου, κατορθώνει καὶ ἡ ὁποία τὰ μικρὰ ἔργα κάνει μεγάλα κατὰ τὸν Παῦλον—λέγοντα, «μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ».

Ἡ Χριστιανικὴ Πίστις, ἐπέδρασε καὶ ἐβελτίωσε τὴν πίστιν τῶν πατέρων μας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς πίστεως ἐκείνης, τῆς τόσον ἐπιμελῶς καλλιεργηθείσης, παρουσίασαν τὰ πρωτοτυπώτερα καὶ ἐκπληκτικώτερα ἔργα εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὁποῖοι ἔχοντες τὸν Χριστὸν βοηθόν, ὁμολογοῦντες πίστιν πρὸς Ἐκεῖνον, κατώρθωσαν καὶ Ἐθνικῶς νὰ ἀναβοῦν ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον καὶ νὰ καταπατήσουν λέοντα καὶ δράκοντα!

Ἔπεσεν ἡ Πατρίδα μας ὑπὸ τὸ ξῖφος βαρβάρου δυνάστου, τοῦ Τούρκου! Ὅλα τὰ εἴδη τῶν δηλητηρίων τῆς σκλαβιᾶς ὁ ἄπιστος Ὀθωμανὸς τὰ ἔδωσε στὴν δοξασμένην ἐκείνην φυλὴ νὰ τὰ πιῇ, ὅπως ὁ διάβολος ὅλας τὰς κακίας στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ, πρὸ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐλθὼν ὁ Χριστός, ἐπάτησε τὸν λέοντα καὶ τὸν δράκοντα τῆς ἁμαρτίας, πλὴν ἔδωσεν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν δύναμιν νὰ πατήσουν ἐπὶ τῶν ὄφεων καὶ τῶν σκορπίων τῆς σκλαβιᾶς καὶ νὰ συντρίψουν τὴν κεφαλὴν τῆς τυραννίας καὶ τῆς καταδυναστεύσεως.—Διὰ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Χριστόν, οἱ προπάτορές μας ἀντιγράφουν τὰ χρόνια τῶν διωγμῶν, τὰ χρόνια ἐκεῖνα ποῦ τόσον τραγικῶς διαδραματίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν καὶ τὰ φέρνουν ὁλοζώντανα, στὰ χρόνια τῆς Σκλαβιᾶς!

Φέρουν ἐπ' ὤμου τὸν Σταυρὸν τῆς Ἐθνικῆς Πίστεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐξέρχονται νὰ πατήσουν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βαρβαρισμοῦ!

Καὶ ὅταν τοῦτο σκέπτωμαι, βλέπω τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὡς τελείαν εἰκόνα, διὰ τὴν Ἀνάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς Βλέπω Ἕλληνας—Ἐθνομάρτυρας τῆς Πατρίδος—νὰ ὑφίστανται τὰς αὐτὰς κακουχίας καὶ στερήσεις, τὰ αὐτὰ βασανιστήρια, τὰ αὐτὰ μαρτύρια, διὰ νὰ πάρουν τὸν δάφνινον, τῆς Πατρίδος, στέφανον!

Παρεδίδοντο εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, ἐνθουσιῶντες, ὅπως οἱ Μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας. Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι, τότε, ἔπιπτον ὑπὸ τὸν πέλεκυν τῶν Χριστιανομάχων, ποιμένες καὶ διδάσκαλοι ἔπιπτον κατὰ

τοὺς χρόνους τῆς Σκλαβιᾶς, ἀντιγράφοντες τὴν ἀφοσίωσιν τῶν πρώτων.
Ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ πατήσατε ἐπὶ ὄφεων καὶ σκορπίων, ἤχει ἔναυλος εἰς τὰ ὦτα τῶν πατέρων μας, οἱ ὁποῖοι ἵδρυον τρόπαια νίκης ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ ὑπὲρ Πατρίδος.

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὁ ἑδρεύων σατράπης, στὴν Τρίπολιν, ἔμαθεν ἀπὸ κάποιους προδότας, οἱ ὁποῖοι δυστυχῶς καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν διωγμῶν καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη παρουσιάζονται, μόνον διὰ νὰ δώσουν μεγαλειτέραν λάμψιν εἰς τοὺς ἐντίμους χαρακτῆρας, ἔμαθε, λέγω, τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ ποῖος εἶναι ὁ πραγματικός της σκοπός.—Διὰ νὰ καταπνίξῃ δὲ πᾶν κίνημα στρεφόμενον ἐναντίον τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἔστειλε διάγγελμα, διὰ τοῦ ὁποίου προσεκάλεσε τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς προὔχοντας τῆς Πελοποννήσου, νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὴν Τρίπολιν, πρὸς αὐτόν, ὅπως συσκεφθοῦν περὶ σπουδαίων ζητημάτων, ἀφορώντων τὴν Αὐτοκρατορίαν καὶ τοὺς Ἕλληνας ραγιάδες. Προσῆλθον πολλοὶ προὔχοντες καὶ ἀρκετοὶ Ἀρχιερεῖς. Τὸ ἀπαίσιον Ὀθωμανικὸν τέρας, μόλις συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν Τρίπολιν, διατάσσει καὶ τοὺς συλλαμβάνουν ὅλους, καὶ τοὺς ἔρριψαν στὰ περιώνυμα «Μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς'» Αἱ κακουχίαι, αἱ στερήσεις, οἱ χλευασμοί, τὰ βάσανα, μόνον διὰ πινέλου ἀρίστου ζωγράφου, δύνανται νὰ ζωγραφισθοῦν! Ἐκεῖ μέσα ποὺ εἶχαν πεταχθῇ, εἶχον δεθῇ στὸ φρικωδέστερον βασανιστήριον—στὸ λεγόμενον «κούτσουρο» τὸ ὁποῖον ἦτο ἕνα μεγάλο πάτερο μὲ τρύπες, κατὰ διαστήματα καὶ μέσα στὴς τρύπες ἐκείναις, τοὺς ἔβαζαν τὰ πόδια καὶ τοὺς ἐτυράννουν!—Ὅλοι σχεδὸν, στὰ μπουντρούμια αὐτά, ἀπέθανον ἐκεῖ μέσα, ἀπὸ τί νομίζετε; Ἀπὸ φθειρίασιν! Ἐγέμισε τὸ δέρμα τους ψεῖρες! Διηγεῖται ὁ διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Τριπόλεως Δανιήλ, ὁ Παπαζαφειρόπουλος, ὁ ὁποῖος ἐπέζησεν, ὅτι, ὅταν ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ μπουντρούμια νεκρὸ τὸν Πανάγον Δεληγιάννην, διὰ νὰ τὸν πᾶνε πρὸς ἐνταφιασμὸν στὴν Γορτυνίαν, τὸ μουλάρι ποῦ τὸν εἶχαν φορτώσῃ ἄσπρισε ἀπὸ τῆς πολλὲς ψεῖρες τοῦ μεγάλου Ἐθνομάρτυρος, νεκροῦ! Οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι πατέρες τοῦ Ἔθνους ἀντέγραψαν ἐπακριβῶς τὰ τῶν διωγμῶν. Αἱ γυναῖκες ἐπίσης.—Τότε ὅσιαι καὶ ἅγιαι. Τώρα ἐνάρετοι πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς Πατρίδος.—Ἡ Ἀργείτισσες γιὰ νὰ μὴν πέσουν στὰ χέρια τοῦ Κεχαγιᾶ—μπέη, ἔπεσαν στὰ πηγάδια τοῦ Ἄργους καὶ ἐπνίγησαν! Ἡ Βερροιώτισσες, ἔτρωγαν κάρβουνα μέσ' στὰς φυλακὰς τῆς Βερροίας ποῦ τῆς εἶχε πετάξῃ ὁ Τζεζάρ-πασσᾶς.—Οἱ Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας μας Ἱεράρχαι ἐκρέμαντο στὴς πόρτες τῶν Μητροπόλεων ἀπηγχονισμένοι' Τὸ νέφος ἐκεῖνο τῶν Ἐθνομαρτύρων, ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος, ἐπάτησεν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων! Συνέτριψε τὰ δεσμὰ τῆς σκλαβιᾶς κτὶ ἔδωσε τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν συνέχισαν καὶ οἱ νέοι μας ἥρωες πατῶντες καὶ ἐκεῖνοι, σὲ δάφνινα κλαδιά!

«Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσει καὶ καταπατήσῃς λέοντα καὶ δράκοντα» καὶ Σὺ Χριστιανὲ καὶ Σὺ Ἕλληνα! Πάρε ὡς ὅπλον τῆς Πί-

στεώς Σου τὸν τίμιον Σταυρόν, τὴν Ὀρθόδοξόν σου Πίστιν. Ἐφοδιάσου μὲ τὴν πραγματικὴν Πίστιν καὶ τότε θὰ ἴδῃς, ποιὸ ξάστερα, τὰ λίγα αὐτὰ λόγια, ὅτι εἶναι τόμοι ὁλόκληροι ἀναφερόμενοι στὴν Πίστιν καὶ στὴν Πατρίδα, στὰς δύο αὐτὰς δυνάμεις ἐπὶ τῶν ὁποίων, ἐστηρίχθη, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὁ Ἑλληνισμός.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Δ'—18.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τον λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς), καί λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδλφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

«Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων».

* * *

«Ἀκολουθήσατέ με, ἐλᾶτε κοντά μου καὶ ἐγὼ ἀπὸ ψαράδες, κοινοί, ποῦ εἶσθε, θὰ σᾶς κάμω ψαράδες, νὰ πιάνετε μὲ τὰ δίχτυα σας ἀνθρώπους.» Δεῦτε ὀπίσω μου.—Ἐλᾶτε μαζύ μου. Τὸ πρῶτον ἐγερτήριον, ἀλλὰ καὶ πρῶτον προσκλητήριον, σάλπισμα, ἐξέρχεται σήμερον ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Μέγας ἀναμορφωτής, ὁ ὁποῖος, μετά τινα καιρόν, πρόκειται χάριν τῆς Εὐαγγελικῆς του διδασκαλίας, νὰ δώσῃ τὸν ἑαυτόν του εἰς μάστιγας καὶ τὸ πρόσωπόν του νὰ μὴν ἀποστρέψῃ ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων, ὁ γλυκὺς καὶ πρᾷος διδάσκαλος τῆς ἀγάπης, καλεῖ σήμερον τοὺς κοινοὺς ψαράδες, διὰ νὰ τοὺς ἀναθέσῃ τὸ μέγα ἔργον τῆς διδασκαλίας του, διὰ νὰ τοὺς μεταβάλῃ εἰς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Ἡ πρόσκλησις αὕτη «δεῦτε ὀπίσω μου»—ἀκολουθήσατέ με—εἶναι ἡ διακοπὴ τῶν σχέσεων τοῦ κόσμου, μὲ τὸν διάβολον. Διὰ τῆς προσκλήσεως ταύτης «Δεῦτε ὀπίσω μου» γίνεται ἡ ἐπίσημος στρατολογία παντὸς εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύοντος, ὁ ὁποῖος ἦλθε

νὰ καταργήσῃ «τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν διάβολον καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι, φόβῳ θανάτου, διὰ παντὸς τοῦ ζῆν, ἔνοχοι εἶναι δουλείας! Ἐπιλαμβανόμενος τῆς σωτηρίας τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὄχι τῆς σωτηρίας τῶν Ἀγγέλων, κατὰ τὸν Παῦλον, λέγοντα: «οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται», διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας.—Ἡ διακοπὴ αὐτὴ τῶν σχέσεων, μὲ τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν, διὰ τῆς προσκλήσεως ταύτης, ἐπισημοποιεῖται σήμερον μὲ τὴν εκδηλωθεῖσαν ἔμπρακτον θέλησιν τῶν δύο ἀδελφῶν Σίμωνος τοῦ λεγομένου Πέτρου καὶ Ἀνδρέου, οἵτινες ἀφοῦ ἤκουσαν τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ, ἀμέσως ἤκουσαν καὶ ὑπήκουσαν.

Ὁ νέος Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεως καὶ ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης ἐξέδωκε τὸ μέγα αὐτοῦ διάγγελμα ἀντάξιον αὐτοῦ, ὅσον ἐπίσης τιμητικὸν καὶ γι' αὐτοὺς ποῦ τὸ ἀποδέχονται, διὰ νὰ τὸ ἐκτελέσουν.

Τὸ διάγγελμα τοῦτο «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων» ὅσον καὶ ἂν θεωρηθῇ ἐγερτήριον, ὅσον καὶ ἂν χαρακτηρισθῇ προσκλητήριον, ἄλλο τόσον πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ πολεμικόν. Ὅπως οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν νίκην καταρτίζουν πάντα τὰ πρὸς πόλεμον ἀναγκαῖα, δίδοντες τὴν διοίκησιν εἰς τοὺς στρατηγούς των καὶ μετὰ μουσικῶν ἀποστέλλουν αὐτοὺς εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, διὰ νὰ γράψουν τὰ ὀνόματα αὐτῶν μὲ χρυσᾶ γράμματα εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀπαράλλαχτα συμβαίνει καὶ μὲ τὸν Βασιλέα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς—τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, — ὁ ὁποῖος στέλλει τοὺς Μαθητάς του εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον νὰ ἁλιεύσουν ἀνθρώπινες καρδιές.—Ἐνῷ δὲ ἀπαράλλαχτα συμβαίνει ἡ πρόσκλησις καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς ὑπηρεσίας, δὲν εἶναι ὅμως ὅμοια τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ νικήσουν καὶ θὰ καταγάγουν θριάμβους.—Ἐκεῖνοι μὲ σπαθιά, μὲ ὅπλα, μὲ κανόνια, οἱ Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὰ λόγια, μὲ τὸ Εὐαγγελικόν των κήρυγμα.— Ἐκεῖνοι διὰ τῆς διπλωματίας ὑπογράφουν τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης στηριζομένης ἐπὶ σφαλερῶν συνήθως βάσεων καὶ ἄλλοτε δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων ἢ παροχῶν, ἐνῷ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ θεμελιώνει τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ὄχι διὰ νὰ κυριαρχήσῃ τὸ ρητὸν τοῦ Κικέρωνος: «ἐὰν θέλῃς εἰρήνην, ἑτοιμάζου γιὰ πόλεμον», ἀλλ' ἡ εἰρήνη ἐκείνη, ἥτις δημιουργεῖται διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ διὰ τῆς πειθοῦς, ἐχούσης μόνον ὅπλον τὴν ἀλήθειαν.

«Ἐγὼ δὲ κατεστάθην Βασιλεὺς αὐτοῦ, ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου» διαπρυσίως προφητεύει καὶ κηρύττει ὁ Δαυῒδ καὶ ἰδοὺ τὸ διάγγελμα τοῦ Χριστοῦ τὸ σωτηριῶδες «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων». Δὲν ζητεῖ ὁ κατασταθεὶς Βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, οὔτε στρατηγούς, οὔτε στρατεύματα, οὔτε μέσα ἐξοντωτικά, διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς οὐρανίας του ἀρχάς.—Προσκαλεῖ τοὺς κοινοὺς καὶ ἀγραμμάτους θνητούς—τὴ φτωχολογιὰ—τοὺς ψαράδες. Εἰς αὐτοὺς ὑπόσχεται νὰ τοὺς κάμῃ ψαράδες, νὰ ρίχνουν τὰ παραγάδια τους,

ὄχι γιὰ ἄψυχα ὄντα, ἀλλὰ γιὰ ἀνθρώπινες καρδιές, αἱ ὁποῖαι ἔπλεον ἐντὸς τοῦ ὠκεανοῦ τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἐξαχρειώσεως....

Τὸ προσκλητήριον ἐσήμανεν. Ἡ στρατολογία ἤρχισεν.

Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν. Πόλις ποῦ ἔπλεες εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ, κύτταξε στὸ ἀκρογιάλι σου, τοὺς ψαράδες σου, μὲ ποιὸν συνομιλοῦν. Κουβεντιάζουν μὲ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶπε περὶ σοῦ «ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου εἶδε φῶς μέγα».

Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, ἐλᾶτε μαζύ μου, γιατὶ ἡ καρδιά μας εἶναι Γαλιλαία. Καὶ ἀντὶ νὰ πάρω τοὺς Γαλιλαίους, θὰ προτιμήσω σᾶς. Ἐλᾶτε σὲ μιὰ μεριὰ τῆς ἀκροθαλασσιᾶς νὰ ἰδοῦμε τὸν Χριστόν, τὶ κάνει στὴν παραλίαν ἐκείνην. Ἀκολουθήσατέ με νοερῶς καὶ ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι ἡ ὅλη ἑρμηνεία τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς θὰ εἶναι ἡ προσοχή σας καὶ τὸ συμπέρασμά σας.—Ἐκεῖ στὴν ἀκροθαλασσιὰ περιπατῶν ὁ Χριστὸς βλέπει δύο ἀδελφοὺς Σίμωνα τὸν ἕνα, Ἀνδρέαν τὸν ἄλλον, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἔφτειαξαν τὸ δίχτυ τους, ἑτοιμάσθησαν νὰ τὸ ρίψουν στὴν θάλασσαν, γιὰ ψάρεμμα, «βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν». Μόλις ἦσαν ἕτοιμοι νὰ τὸ ρίψουν, ἀκούουν τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ: «Δεῦτε ὀπίσω μου· καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων».—Ἀφῆτε τὰ δίχτυα καὶ τὶς πετονιὲς καὶ ἐλᾶτε μαζύ μου, γιὰ νὰ σᾶς κάμω ἄλλου εἴδους ψαράδες, γιὰ νὰ ψαρεύετε, εἰς τὸ μέλλον, ἀνθρώπους, προωρισμένους διὰ τὴν σαγήνην τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης, τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ ἀγκίστρι διὰ πᾶσαν εὐκολοσύλληπτον καρδιά.—Τὴν πρόσκλησιν, οἱ δύο ἀδελφοί, τόσον εὐχαρίστως ἤκουσαν, ὥστε «εὐθέως» ἀμέσως, χωρὶς χρονοτριβάς, ἀφῆκαν τὰ δίχτυά τους καὶ τὸν ἠκολούθησαν.—Μὲ τοὺς δύο πρώτους μαθητὰς προχωρεῖ στὴν παραθαλασσίαν καὶ σὲ μιὰ πλησίον ἀμμουδιά, εἶδε ἄλλους δύο ἀδελφούς, παιδιὰ τοῦ Ζεβεδαίου, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώρθωναν τὰ δίχτυά τους, τοὺς ὁποίους καὶ ἐκάλεσέν, ὅπως τὸν ἀκολουθήσουν. Μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἐκεῖνοι—εὐθέως—ἀφέντες τὸ πλοῖόν των καὶ τὸν πατέρα των, τὸν ἠκολούθησαν.—Μὲ τοὺς τέσσαρας μαθητὰς—τοὺς προορισθέντας, μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους ποῦ θὰ στρατολογήσῃ, νὰ γίνουν ψαράδες ἀνθρώπων, διῆλθε τὴν Γαλιλαίαν καὶ διδάσκων εἰς τὰς συναγωγάς—εἰς τὶς Χάβραις—κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ θεραπεύων πᾶσαν οἱασδήποτε φύσεως ἀσθένειαν εἰς τὸν λαόν.

* * *

Καὶ ἔγιναν ἁλιεῖς ἀνθρώπων; Ἔρριψαν οἱ ἀγράμματοι ἐκεῖνοι Μαθηταὶ τὰ δίχτυά τους; ἐμάζευσαν εἰς τὴν σαγήνην τους ἀνθρώπινα πλάσματα, ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα ποῦ ἔγραψεν ὁ Δαυῒδ «προσώζευσαν καὶ ἐσάπισαν οἱ μώλωπες;» Μάλιστα διδάσκει ἡ ἱστορία. Ἤκουσαν τὴν πρόσκλησιν καὶ προέβησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς στρατολογοῦντες τοὺς Μάρτυρας καὶ ἱερομάρτυρας τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ὑπὲρ ἧς ἔχυσαν τὸ αἷμά των.

Ἔλεγον οἱ προπάτορές μας φιλόσοφοι «τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν

τ' ἀγαθ' οἱ Θεοί». «Διὰ τοῦ κόπου μας ἀγοράζουμε τὰ ἀγαθά μας». Ὅμοιον πρᾶγμα συμβαίνει καὶ διὰ τὰς πνευματικὰς εὐτυχίας καὶ ἔτι περισσότερον διὰ τὴν ὑψίστην τῶν ἰδεῶν, τὴν ἀλληλεγγύην τῆς ἀγάπης, ὑπὲρ ἧς ἐστρατολογήθησαν οἱ Μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐγεννήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ καὶ παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων, ὅπως κηρύττει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος καὶ ἔδρεψαν τὰς Ἐκκλησιαστικὰς δάφνας, νικήσαντες τὸν ἐχθρὸν τῆς Πίστεως καὶ στήσαντες τῆς ὀρθοδοξίας τὰ τρόπαια.—Δηλαδὴ τὶ ἔκαμαν ἐκεῖνοι, ποῦ ἤκουσαν «Δεῦτε ὀπίσω μου»; Ἐθυσίασαν τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἰδέας, ἥτις σήμερον ζωηροτάτη ἐπιφαίνεται εἰς τὰς λέξεις «ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν Πατέρα, ἠκολούθησαν αὐτόν». Ἀφῆκαν περιουσίαν καὶ γονεῖς, διὰ νὰ γίνουν ἁλιεῖς ἀνθρώπων, νὰ ἀποπλύνουν, διὰ τοῦ αἵματός των, τὸ προπατορικὸν ὄνειδος.—Δεῦτε ὀπίσω μου εἶπεν ὁ Χριστὸς καὶ ἐκεῖνοι τὰ πάντα ἐγκαταλείπουν πρὸς κραταίωσιν τῆς πίστεως, εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὁποίας ἐθυσιάσθησαν ἑκατομμύρια μάρτυρες, ἵνα ἐπαληθεύσῃ ὁ Δαυΐδ, προειπὼν «Πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν Σου, Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου».

Ἀλλ, ὅσον βλέπω ὑποτεταγμένους τοὺς Μαθητὰς εἰς τὴν πρόσκλησιν, τόσον θαυμάζω τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀξίας τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ μας.—Τὸ κῦρος τοῦ προσώπου τοῦ διακηρύσσοντος μίαν ἀλήθειαν, εἶναι ἡ μόνη δύναμις, ἡ ὁποία παρασύρει τὰς εὐγενεῖς ψυχάς, διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὸ εὐγενὲς καθῆκον. Καὶ ὄχι μόνον νὰ τὸ ἐκτελέσουν, ἀλλὰ καὶ νὰ φέρουν εἰς αἴσιον πέρας, ἀψηφοῦντες τὰ πάντα καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον μὲ ὅλα, τὰ πρὸ τούτου, φρικώδη βασανιστήρια.

«Δεῦτε ὀπίσω μου» ὑπὲρ τίνος σκοποῦ; Νὰ ἀναπλάσητε τὴν καταφθαρεῖσαν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Μὰ ὁ Νέρων; καὶ ἐκεῖνο τὸ ἀπαίσιον τέρας φωνάζει στὰ ὅμοια αἱμοχαρῆ τέρατα. Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ λάβετε ὡς παραγγελίαν τὴν σύλληψιν τῶν Χριστιανῶν! Θέλω νὰ περασθοῦν αὐτοὶ οἱ ἁλιεῖς τῶν ἀνθρώπων διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκεῖνοι καὶ οἱ ὅμοιοί του ἠκολάσταινον παρουσίᾳ καὶ αὐτῶν τῶν συζύγων των, μετὰ τῶν μητέρων, τῶν ἀδελφῶν, τῶν συγγενῶν!....Καθ' ἣν ἐποχὴν ἀπεκαλοῦντο ἄνδρες τόσων γυναίων καὶ γύναια τόσων ἀνδρῶν!....

Ἐφ' ὅσον τὰ μαρτύρια ἐκυριάρχουν ἐπὶ τοσοῦτον οἱ μάρτυρες, τοῦ «Δεῦτε ὀπίσω μου» ἐκραταίωνον τὴν Πίστιν καὶ οἰκοδομοῦσαν ναοὺς ἐπ' ὀνόματι Ἐκείνου, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σάλπισμα ὑπήκουσαν.—Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Χριστιανομάχων ἦτο ἡ τρομερωτέρα στρατολογία ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, διὰ νὰ καταπνίξουν τὴν ἀλήθειαν, νὰ στήσουν τὸ δίχτυ τῶν ψαράδων, διὰ νὰ μείνῃ ὁ κόσμος ὅμοιος μὲ ἐκείνους τοὺς διεφθαρμένους, ποῦ εἶχον στὰ ἀνάκτορά των.

Ἔτσι μὲ τὸ «Δεῦτε ὀπίσω μου» ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως. Τὸ ἐννοήσατε λοιπὸν τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον ἑρμηνευόμενον;

Ἐπέρασαν χρόνια, παρῆλθον αἰῶνες καὶ ἡ Ἐκκλησία μας φωνάζει διὰ πάντα πιστεύοντα «Δεῦτε ὀπίσω μου». Πόσοι χριστιανοὶ ἀκούουν

στὸ κέλευσμα αὐτό; Πόσοι ἀκολουθοῦν τὸν Χριστόν; Ἄχ! ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, οἱ σημερινοὶ Χριστιανοὶ ὄχι μόνον δὲν ἀκούουν τὴν πρόσκλησιν, ὄχι μόνον ἔχουν βουλωμένα τὰ αὐτιά τους, ἀλλὰ καὶ ἂν τὰ ἀκούσουν, προτιμοῦν τὰ δίχτυα τους, προτιμοῦν τὸ πλοῖον.... Ὅσον φωνάζει ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία «Δεῦτε ὀπίσω μου» τόσον ἡμεῖς κρατοῦμε σφιχτότερα τὰ δίχτυα τῶν κοσμικῶν καὶ τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τόσον περισσότερον θέλουμε τὰ δίχτυα αὐτὰ νὰ τὰ τοποθετήσουμε στὸ πλοῖον—στὴν καρδιά μας—καὶ ἀνερμάτιστοι νὰ διαπλεύσωμεν τὸν ὠκεανὸν τῆς βιοπάλης, προτιμῶντες ἐκεῖνο ποῦ ὑποπίπτει εἰς τὰς αἰσθήσεις μας καὶ τὸ ὁποῖον λέγεται συμφέρον, παράδες, ὕλη, πλούτη ἀθέμιτα!

Ἐνῷ δέ, στὰ σημερινὰ χρόνια ἡ ὀρθόδοξός μας Ἐκκλησία, ἥτις διετηρήθη δύο χιλιάδας χρόνια, καὶ θὰ ἐξακολουθῇ διατηρουμένη μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων, καλεῖ «Δεῦτε ὀπίσω μου», εἶναι μερικοὶ καὶ δυστυχῶς κατὰ τύπους ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἐπούλησαν τὴν Χριστιανικὴν καὶ τὴν Ἐθνικήν των συνείδησιν ἀντὶ πινακίου φακῆς καὶ προσεκολλήθησαν εἰς ξένα σωματεῖα, ὡς ψευδαπόστολοι καὶ κηρύττουν «Δεῦτε ὀπίσω μου».

Κηρύττουν τὸν προτεσταντισμόν. Κηρύττουν τὸν Χιλιασμόν. Καὶ μερικοί, ποῦ δὲν εἶχαν, μέσα στὴν καρδιά τους, οὔτε κόκκον συνάπεως πίστιν, προσέτρεξαν εἰς αὐτοὺς τοὺς φονηάδες τῆς Ὀρθοδοξίας, μόνον διὰ νὰ καταστρέψουν, διὰ τοῦ μέσου τούτου, τὴν διαιώνισιν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, γενόμενοι Ἐθνοκτόνοι, φονηάδες τῆς φυλῆς, φονηάδες τῆς Πίστεως, φονηάδες τῆς Πατρίδος....

Αὐτοὶ εἶναι οἱ στρατολόγοι πάσης κακοηθείας, ἡ ὁποία τείνει νὰ διασαλεύσῃ ἐκ θεμελίων τὸ Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἕλλην μετανάστης ἀνεγείρει ἐνταῦθα διὰ τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων σαλπίγγων, αἱ ὁποῖαι κηρύττουν δεῦτε ὀπίσω μου διὰ νὰ μείνητε πιστοὶ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν καὶ Ἕλληνες εἰς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα.

Ἐνῷ ἡ στρατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κηρύττει διὰ τοῦ Δεῦτε ὀπίσω μου τὴν ἀνύψωσιν τοῦ καταπεσόντος θρησκευτικοῦ φρονήματος, τὴν ἀναστήλωσιν τῆς σχεδὸν ναυαγησάσης ἀπὸ πολλοὺς ἠθικῆς, δυνάμει τῶν Εὐαγγελικῶν διατάξεων, ὑπάρχουν οἱ ψευτόφιλοι —οἱ ψευτοβλάμηδες—οἱ ὁποῖοι λέγουν εἰς τὰς τρυφερὰς καρδίας τῆς νεότητος «τὶ θέλετε νὰ πᾶτε στὴν Ἐκκλησία, τὶ νταραβέργια ἔχετε μὲ τὸν Παπᾶ καὶ μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐλᾶτε νὰ πᾶμε....» Ποῦ νομίζετε; ποῦ τοὺς ὁδηγοῦν οἱ πρόμαχοι τῆς ἐξαχρειώσεως; Σὲ κάποια κέντρα ἢ τοῦ χαρτοπαιγνίου, ἢ δυσωνύμων οἴκων, διὰ νὰ βγοῦν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ κέντρα αὐτὰ γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι, ἔχοντες χάσῃ πάντα χαλινὸν αἰδοῦς!....

Οἱ Ἀπόστολοι ἀφῆκαν τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν, ὡς μεγάλοι Σημαιοφόροι τῆς ἀναστάσεως τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν. Ἀφῆκαν, λέγω, τὸ πλοῖον νὰ γίνουν ἁλιεῖς ἀνθρώπων, νὰ δυνηθοῦν καὶ θεραπεύσουν πᾶσαν ψυχικὴν ἀσθένειαν, ὁμοίαν πρὸς τὰς

ἀσθενείας ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἐθεράπευεν ἐν τῷ λαῷ ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου «καὶ περιῆγε πάσας τὰς πόλεις θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ».—Ὡπλίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὸ θούριον προσκλητήριον τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνον νὰ ἀφίσουν τὰ πάντα, ὅπως τὸ εἶπον οἱ ἴδιοι πρὸς τὸν Χριστὸν «πάντα ἀφήκαμεν καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι» ἀλλὰ καὶ ἐν γνώσει νὰ πάθουν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα τὰ ὅμοια, ὅσα ὑπέστη ὁ Χριστός, ἀναβαίνοντες τὸν μεγάλον αὐτὸν ἀνήφορον, διὰ τῶν μαρτυρίων καὶ γίνουν ἱερὸν σύμβολον τῆς μεγάλης ἐννοίας, τὴν ὁποίαν περικλείει τὸ «Δεῦτε ὀπίσω μου». Ἀφῆκαν τὰ πάντα, διὰ νὰ ὁμοιάσουν κατὰ τὰ θεῖα λόγια, τοῦ Λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸς πόλιν κτισμένην στὴν κορυφὴν βουνοῦ «οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη».

* * *

Γιὰ στάσου, μιὰ στιγμὴ Χριστιανέ. Γιὰ δῶσε προσοχήν, ὁμοίαν ποῦ ἔδωσες διὰ τὴν Εὐαγγελικὴν ἑρμηνείαν. Μέσα στὰ στήθη σου μήπως αἰσθάνεσαι καμμίαν ταραχήν; Μήπως ἡ καρδιά σου αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχῃ περισσοτέρους καὶ ἀτάκτους παλμούς; Ἂν ἔχῃ τέτοιους παλμούς, σοῦ τοὺς προεκάλεσε τὸ ἀθάνατο Ἑλληνικὸ αἷμα ποῦ ρέει εἰς τὰς φλέβας σου. Ἂν δὲν ἔχῃ, θὰ τῆς γεννηθοῦν ἀμέσως. Προσοχή! «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς Ἕλληνας πραγματικούς». Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς δοξασμένης Ἑλλάδος! Ἀκούσατε τὴν Μάνα μας. Τὴν Ἑλλάδα μας. Ἕλληνες, παιδιά μου, «Δεῦτε ὀπίσω μου, ἂν ὄντως ἦσθε παιδιά μου. Παιδιὰ χώρας ἐνδόξου, παιδιὰ τῆς μάνας τῶν φιλοσόφων, οἵτινες ἤκουσαν τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ συνδέσουν τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν μὲ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου, ὅπως μᾶς παραδώσουν τὸ ἀθάνατον «Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος».

Ἀκούσατε τὴν ἀθάνατη φωνὴ Χριστοῦ καὶ Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐγένετο μία καὶ ἀδιαίρετος· ἡ ὁποία καὶ ἐδῶ φωνάζει «Δεῦτε ὀπίσω μου παιδιὰ ξενιτεμένα, σκορπισμένα 'δῶ κ' ἐκεῖ, διὰ νὰ διατηρηθῆτε Ἕλληνες, ἔχοντες μέσα στὴν καρδιά σας τὴν φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ, σὰν κ' ἐκείνην ποῦ εἶχεν ὁ Κανάρης, ὅταν ἔκαψε τὴν ναυαρχίδα τοῦ Καρᾶ-Ἀλῆ. Σὰν κ' ἐκείνη ποῦ εἶχεν ὁ Βότσης, ὅταν κατέστρεψε τὸ Φετὶχ—Μπουλέν.—Δεῦτε ὀπίσω μου Ἕλληνες. Καὶ ἂν ἀποθάνητε ὑπὲρ τῆς Μάνας, τῆς Ἑλλάδος, θὰ πᾶτε στὸν Ἐθνικὸν παράδεισον τῆς Ἀθανασίας τοῦ Γένους, ἀλλὰ τὶ βλέπω: Πατρίδα μου Γλυκειά, ἄφες τους νὰ κοιμοῦνται τὸν ὕπνον τῆς ἀθανασίας! Γιατὶ τὴς ἔστειλες ἐδῶ; Ἕλληνες νά ταις! Εἶναι ἡ ἀθάναταις Χορμοβίτισσαις. Ἐπειδὴ εἶναι λίγο μακρυά, ἕως ὅτου ἔλθουν θὰ σᾶς εἴπω τὶ ἔκαναν αὐταῖς, ποῦ ἄκουσαν τὴν Πατρίδα μας νὰ φωνάζῃ «Δεῦτε ὀπίσω μου».

Στὰ σκλαβωμένα χρόνια, στὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων στεναγμῶν, ἐβγῆκε περιοδεία μιὰ τίγρις, ἡ Χάμκω, ἡ μάνα τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ.—Ὅταν ἐπέρασε ἀπὸ τὸ Χόρμοβον ἡ Χορμοβίτισσες δὲν βγῆκαν νὰ τὴν προϋπαντήσουν καὶ νὰ τῆς κάμουν τὸν ντεμενᾶ.—Ἐκείνη τόσον ἐθυμώθη, ὥστε, ὅταν ἐπέστρεψε ἀπήτησε ἀπὸ τὸ γυιό της, τὸ τέρας ἐκεῖνο τὸν Ἀλῆ—

πασσῆ, νὰ τῆς φτειάξῃ τὴν στρωμνή της, ἀπὸ μαλλιὰ γυναικεῖα! Τοῦ ὑπέδειξε δὲ νὰ στείλῃ τὰ παλληκάρια του καὶ νὰ κόψῃ τὴς πλεξίδες τῶν μαλλιῶν τῶν γυναικῶν τοῦ Χορμόβου, αἱ ὁποῖαι τὴν περιεφρόνησαν καὶ δὲν ἐξῆλθον, νὰ τὴν ὑποδεχθοῦν. — Ὁ Ἀλῆς ἀμέσως ἔστειλε τὰ παλληκάρια του καὶ ἔπραξε ὅ,τι τοῦ ἀπήτησεν ἡ Χάμκω.—Νά ταις. Ἦλθον ἐδῶ μέσα μὲ κομμένα μαλλιά! Ἀλλ' ὅταν βλέπω αὐταῖς, εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, βλέπω τὸν ὑπὲρ Πατρίδος θρίαμβόν τους, διότι τὸ πολυτιμότερον ποῦ εἶχαν, τὰ μαλλιά τους, τὰ ἔδωσαν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἐκείνης, ἡ ὁποία σήμερον τὴς ἔχει στὴν ἀγκαλιά της, ὡς προσφιλεστάτας της ὑπάρξεις, ὡς τρανὸν μαρτύριον, ὅτι καὶ ἐκεῖναι μετέβησαν πρὸς τὴν ἀθάνατη πατρίδα νὰ δώσουν ὑπὲρ αὐτῆς τὸ πολυτιμότερον στόλισμά τους· καὶ νὰ εἴπουν πρὸς αὐτὴν «τὸ ἐπράξαμεν μόνον διὰ νὰ δοξάσωμεν τὸ ἔνδοξον, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὄνομά Σου. Τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τόσα ἀθάνατα παιδιὰ προσεκύνησαν γιὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν πανελλήνιον ἀθανασίαν.» Βλέπετε μὲ πόσην ἀφοσίωσιν ἤκουσαν τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος; Φωνάζουν «Δεῦτε ὀπίσω μας».. Εἴθε νὰ τὰς ἀκολουθήσωμεν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Ζ΄—22.

Εἶπεν ὁ Κύριος. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς· ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ τοῦ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ Μαμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε τούτων; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι; Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες· Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ Πατὴρ ὑμῶν

ὁ οὐράνιος, ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

«Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ Θεὸς, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου, ἐπὶ τῆς γῆς».

* * *

Ὁ Προφήτης Δαυῒδ ὑμνῶν τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, τοῦ σωτῆρος τῶν ἀγαθῶν Θεοῦ, λέγει «πρωΐ, πρωΐ, μόλις ξυπνήσω πρὸς σέ, Θεέ μου, στρέφω τὸν λογισμόν μου, τὸν πόθον μου, τὴν ψυχήν μου, διότι κ' ἐκείνη εἶναι σκοτεινιασμένη καὶ ἐπιζητεῖ το φῶς τοῦ νοητοῦ ἡλίου, ὅπως ἡ νύχτα ἐπιζητῇ το φῶς τῆς ἡμέρας. Ζητεῖ τὸ πνεῦμά μου ἀπὸ Σέ, τὸν Θεον, τὸν δρόμον της ἀληθείας, της Δικαιοσύνης καὶ εὐθύτητος, διότι ὅλα Σου τὰ προστάγματα, εἶναι φῶς ἀνέσπερον, ἐπὶ τῆς γῆς». Ὁ διαβάτης ξένος, ἔχει σκοταδι παντοῦ, διότι δὲν ξέρει τὸν δρόμον. Πάντοτε ἐρευνᾳ, παντοτε ἐρωτᾳ τοὺς γνωρίζοντας τὸν τόπον, τὸν ξένον διὰ τὸν ξενον. Ἐπίσης καὶ ὁ γνωστὸς πρὸς τὸν τόπον, ὁ γνωρίζων τὸν τόπον, γίνεται πολλες φορὲς ἄγνωστος, διότι τὸν ἐμποδίζει τὸ σκότος τῆς νυκτος, νὰ γνωρισῃ τὸν γνωστόν του τόπον.

Ἔτσι εἶναι φτειαγμένα τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλοτε νὰ βλέπουν χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαβλέπουν τὸ ἄγνωστον μέρος, καὶ ἄλλοτε νὰ θέλουν νὰ ἴδουν καὶ νὰ μὴ δύνανται διότι ἐμποδίζονται ἀπὸ τὸ σκοτάδι. Τὸ ἓν μέρος εἶναι, ὅτι τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἄγνωστον. Τὸ ἄλλο εἶναι, ὅτι τὸ μάτι μενει τυφλόν, ἐλλείποντος τοῦ φωτός, τῆς δυνάμεως ἐκείνης, ἡ ὁποία βάλλει εἰς κίνησιν τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως ὄργανον.

Ἀπαράλλαχτα συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλοτε ὁδηγεῖται εἰς ξένους πνευματικοὺς τόπους, εἰς ἀγνώστους σφαίρας, καὶ πάντοτε ἐπιζητεῖ καὶ ἐπιδιώκει νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸν ποθούμενον σκοπόν· Ἄλλοτε τῆς λείπει τὸ μέσον νὰ ψάξῃ καὶ εὕρῃ τὸν γνωστόν της τόπον. Ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ σκοτάδι ἀφ' ἑνὸς ποῦ ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁδοιπορῶν ἐν καιρῷ νυκτός, καὶ τὸ ἄγνωστον ἀφ' ἑτέρου τὸ ὁποῖον, μὲ τὰ στενά της ὅρια, δὲν δύναται νὰ φθάσῃ, εἰ μὴ τότε μόνον ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ χεῖλος τοὐτάφου. Ἐνῷ δὲ συμπίπτουν αὐταὶ αἱ ὁμοιότητες πρὸς παραλληλισμόν, ἐν τούτοις μόνον παραλληλισμὸς δύναται νὰ χωρήσῃ, οὐδέποτε ὅμως κοινὴ ἡ καταγωγή των. Διότι τὸ μέν μάτι εἶναι αἴσθησις, εἶναι σύνθεσις σαρκῶν καὶ νεύρων, ἐνῷ ἡ ψυχή, τὸ πνεῦμα, εἶναι δύναμις ἄϋλος.—Τὸ ἄϋλον ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ ἐμφωλεῦον ἐν τῷ σωματικῷ μας ὀργανισμῷ, συναισθάνεται τὴν ἀδυναμίαν του, ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ ἔδωσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον: Τὴν ἀτέλειάν του πρὸς συμπλήρωσιν τὴν εἰκονίζει ὁ Δαυῒδ διὰ τοῦ ἑρμηνευομένου ρητοῦ «ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς Σὲ ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς». Ἀπὸ τὰ προστάγματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ μό-

νον φῶς ἐπὶ τῆς γῆς, ζητεῖ τὸ πνεῦμα νὰ ἀντλήσῃ δυνάμεις ὑπερτάτας, νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἀνωτέρους πνευματικοὺς ὁρίζοντας καὶ διδαχθῇ «ποιὸς εἶναι ὁ Θεὸς ἐκεῖνος καὶ Πατήρ, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὴν πανσοφίαν του ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ σύμπαντος, διὰ νὰ φωτισθῇ κάθε σκοτεινιασμένη καὶ ἁμαρτωλὴ ψυχὴ καὶ ὁδηγηθῇ ἀπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο, εἰς τὸν μέγαν αὐτὸν προορισμόν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι οὔτε ἡ σάρξ, οὔτε ἡ βιοπάλη, οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε αἱ δόξαι, οὔτε αἱ τιμαί, ἰδιότητες, αἱ ὁποῖαι παρακολουθοῦν τὸν ἄνθρωπον μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου, ἀλλ' ἡ ζωὴ ἡ πέραν τοῦ τάφου, ἥτις εἶναι καὶ ἡ αἰωνία γαλήνη καὶ ἀνάπαυσις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ.—Ὁ ζητῶν ἀπὸ τὰ φωτεινὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ τὰ ὅπλα διὰ τὴν πρόσκαιρον ζωήν, καὶ τὰ ὅπλα διὰ τὴν μέλλουσαν, αὐτὸς καὶ μόνος, δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι σταδιοδρομεῖ ἐναρέτως ἐπὶ τῆς γῆς, δυνάμενος νὰ ἐλπίσῃ κληρονομίαν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν.—Λέγει ἡ ἁγία Γραφὴ «εἶπεν ὁ Θεὸς γεννηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς». Ὁ πρῶτος παράγων διὰ τὴν ὀργανικὴν καὶ τὴν ἀνόργανον φύσιν. Ὁ ἴδιος Θεός, τὸν πηλόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἐζωοποίησε διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς. Ὅ,τι εἶναι τὸ φῶς διὰ τὴν πρὶν ἀόρατον καὶ ἀκατασκεύαστον γῆν, εἶναι καὶ ἡ ψυχὴ διὰ τὸν πηλόν, διὰ τὴν σάρκα μας τὴν φθειρομένην, ἡ ὁποία ἀποσυντίθεται καὶ ἀποσυντιθεμένη εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, δὲν ἀποσυνθέτει τὴν ψυχήν, διότι ἐκείνη μεταφέρεται εἰς τὸν Πλάστην, «ἐκεῖσε χωρεῖν, ἔνθα καὶ τὸ εἶναι προσελάβετο, μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως».

Τὰ φαινόμενα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα ἀνωτέρω εἶναι προϊόντα, εἶναι ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα λαμβάνει ἡ ὅρασις ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον. Καὶ ὅταν δὲν τὰ λαμβάνῃ τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως διατελεῖ πάντοτε ἐν ἐγρηγόρσει. Εἶναι πάντοτε ἕτοιμον νὰ προκαλέσῃ τὸ αἴσθημα τῆς προσοχῆς τοῦ ἐγκεφάλου διὰ νὰ παραχθῇ ἡ ἐντύπωσις, ἡ ὁποία, σὰν φωτογραφικὴ πλάκα, παρουσιάζεται στὴν κόρην τοῦ ματιοῦ.—Ἕνα μάτι γερό, ἕνας ὀφθαλμὸς ὑγιής, γνωρίζων ποῦ πηγαίνει, προχωρῶν εἴτε ἐν ἡμέρᾳ, εἴτε ὑπὸ τὸ φῶς, μεταβαίνει ἀσφαλῶς εἰς τὸν προορισμόν του. Λαμβάνει σαφεῖς καὶ καθαρὰς ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον.—Ἂν τὸ μάτι τὸ ὑγιὲς λαμβάνῃ τὰς εἰκόνας του τελείας, τότε ἄριστα δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν εἰς ποίαν τελειότητα, εἰς ποῖον ὕψος ἀνέρχεται ἡ ψυχή, ἡ ὁμοιάζουσα πρὸς τὸ ρητὸν καὶ θεωροῦσα, ὡς φῶς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἀντιθέτως ἡ ἁμαρτωλὴ ψυχή, ἡ ψυχὴ ἡ κυλιομένη ἐντὸς ἀτμοσφαίρας μεμολυσμένης, εἰς περιβάλλον ἀνήθικον, ἡ ψυχὴ ἐκείνη καὶ τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι φῶς, δὲν βλέπει· καὶ σκότος ψηλαφητὸν ἔχει μπροστά της. Καὶ ἂν τὰ ἐδιδάχθη καὶ δὲν ἐφήρμοσε τὰ φωτεινὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ, πάλιν εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον εὑρίσκεται, διότι δὲν ἔδωσε πίστιν εἰς αὐτά. Δὲν ἐσεβάσθη τὸν Θεόν, τὸν ἐλθόντα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν κηρύξαντα «Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

Ὁ ἔχων ἐστραμμένον τὸν νοῦν του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν

λαμβάνων τὰ παραγγέλματα, ἐκεῖνος ποῦ μελετᾷ τὰς Ἁγίας Γραφάς, ἐκεῖνος καὶ μόνον δύναται νὰ καταλάβῃ, ὅτι τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ εἶναι φῶς ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.—Τὸ λυγνάρι τῆς ψυχῆς εἶναι ὁ νοῦς· ὅταν στὸ λυγνάρι αὐτὸ βάλῃ ὁ ἄνθρωπος λάδι καὶ φυτῆλι, ἤτοι τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν θέλησιν πρὸς τὰ καλὰ ἔργα, τότε ἡ ψυχὴ ὁδηγεῖται εἰς τὸν ἀληθῆ δρόμον καὶ καθίσταται φωτεινή. Ἄλλως, εὑρισκομένη εἰς τὸ σκότος, δὲν βλέπει ποῦ ὑπάγει, ἀλλὰ γίνεται ἕρμαιον τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ὑποδουλοῦται πρὸς αὐτάς.

Κανεὶς ἀπὸ τοὺς τυφλούς, δὲν πιστεύει ποτέ, ὅτι τὸ ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βαδίζει, εἶναι στερεόν. Εἴτε παρ' ἄλλου ὁδηγεῖται, ὁ τυφλὸς κρατούμενος ἀπὸ τὸ χέρι, εἴτε στὸ ραβδί του ἀκουμπάει, οὐδέποτε δύναται νὰ πιστεύσῃ στὸ χέρι τοῦ ὁδηγοῦ, ἢ στὸ ραβδὶ ποῦ βαστάζει. Πάντοτε φέρει μαζύ του τὴν ἀμφιβολίαν, πάντοτε ἀμφιταλαντεύεται!—Τέτοια εἶναι ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία φέρει μαζύ της τὴν τύφλωσιν, διότι στέκει μακρὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, γενομένη ὄργανον τοῦ Σατανᾶ. Τέτοια εἶναι ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἑδραίαν καὶ βάσιμον πίστιν, σὰν τὴν πίστιν τοῦ Δαυῒδ ψάλλοντος «ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς».

Φῶς διὰ τὸν δίκαιον. Σκότος διὰ τὸν ἁμαρτωλόν. Ἀλήθεια διὰ τὸν φωτιζόμενον, φενάκη καὶ κοινωνικὴ ἀπάτη διὰ τὸν μένοντα στὸ σκότος ποῦ βρίσκεται. Ἀντίθετοι διευθύνσεις. Ἡ μία ἔχει θέλησιν καὶ ὁδηγὸν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε καταλαμβάνεται ἀπὸ σκότος. Ἡ ἄλλη, ἀμφιβολίαν διαχεομένην ἐντὸς τοῦ σκότους, ἡ ὁποία, ὡς ἀφετηρίαν της ἔχει ἄβυσσον καὶ ὄπισθέν της ἔρεβος.—Προφητάναξ Δαυΐδ, εἶχες δίκαιον, ὅταν ἐπεζήτεις ἀπὸ γενετῆς σου τὴν οὐρανίαν ἀλήθειαν. Εἶχες δίκαιον, ὅταν ἐμελέτας τὰς θείας παραγγελίας τοῦ Θεοῦ καὶ μελετῶν ἐκήρυττες «φῶς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς». Ἐμελέτησες Δαυΐδ, μὲ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, προεφήτευσες τὴν κάθοδον τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Δὲν τὸν εἶδες. Ἡμεῖς τὸν εἴδαμεν καὶ ἐκηρύξαμεν «ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν». Ξέρεις ποῖον; Τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐκεῖνον ποῦ εἶπε «Ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Φῶς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ Φῶς ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἥτις ἀνεγνώσθη σήμερον, μᾶς διδάσκει «Ἐγὼ εἰμὶ τοῦ κόσμου τὸ φῶς» ἀλλὰ καὶ ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός». Ὅπως ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἔτσι καὶ τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι τὸ φῶς τοῦ ἔσω καὶ ἔξω ἀνθρώπου.

Φῶς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐξερχόμενα ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θόλους, διὰ νὰ φωτίσουν κάθε ἀνθρώπινη καρδιά. Φῶς ὅμως μὲ ἴσην δύναμιν, εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπρόσκοπτον πορείαν. Ὁ Δαυῒδ ἐμελέτησε τὰ προστάγματα, ἡμεῖς ὅμως οἱ Χριστιανοὶ εἴδομεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὸν προστάσσοντα

Θεὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του, τὸ ὁποῖον μᾶς λέγει «ἂν τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑγιές, τότε βλέπει καθαρὰ καὶ ξάστερα καὶ ὁδηγεῖ τὸ σῶμα. —Ἂν πάλιν τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι παθησμένο, εἶναι σακάτικο, εἶναι τυφλό, τότε καὶ ὅλο τὸ κορμὶ ὁδηγεῖται στὸ σκότος.

Μᾶς λέγει ὁ Χριστός, τόσον τὰ πνευματικὰ ἀγαθά, ὅσον καὶ τὰ γήϊνα πρέπει νὰ τὰ βλέπουμε μὲ μάτι γυμνό, μὲ διαύγειαν πνεύματος, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ προχωρήσωμεν στὸν προορισμόν μας. Τὰ προστάγματα τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι Φῶς.—Πρέπει καὶ ἡμεῖς ὅλοι νὰ εἴπωμεν «Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σὲ ὁ Θεός, διότι φῶς τὸ Εὐαγγέλιόν σου ἐπὶ τῆς γῆς». Δυστυχῶς ὅμως, σπάνιον φαινόμενον νὰ εὕρωμεν. τέτοιο γερὸ μάτι, στὴν κοινωνίαν. Πιστεύομεν ὅ,τι βλέπουμε, ἐνῷ εἴμεθα τυφλοὶ καὶ ὁδηγούμεθα εἰς τὴν ἀπώλειαν, εἰς τὴν καταστροφήν. Ἐκεῖνος ποῦ καρφώνεται στὴν ὕλην, ἐκεῖνος ποῦ δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ συμφέρον, ἐκεῖνος ποῦ διαρκῶς ἐπιδιώκει εἴτε θεμιτὸν εἴτε ἀθέμιτον πλουτισμόν, ἐκεῖνος ποῦ ἀδικεῖ καὶ ἁρπάζει, ἐκεῖνος ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῆτι ἔξω τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανά, ἐκεῖνος ποῦ μεταβάλλει τὴν γλῶσσάν του εἰς κοπρῶνα διὰ νὰ δηλητηριάση πᾶσαν ἔντιμον ὑπόληψιν καὶ οἰκογένειαν, ἐκεῖνος ποῦ βλασφημεῖ τὸν Θεόν, ἐκεῖνος δὲν ἔχει μάτια καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ στόμα του καὶ ἡ ψυχή του εὑρίσκονται στὸ σκότος «καὶ ὅλον σου τὸ σῶμα σκοτεινὸν ἔσται».

Ὁ Δαυΐδ, οἱ λοιποὶ Προφῆται, οἱ Ἕλληνες Φιλόσοφοι, τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας ἐδίδαξαν, ὅτι ὁ σκοπὸς ἑκάστου ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ὕπαρξίς του. Ἔχει ὁ ἄνθρωπος νὰ σταδιοδρομήση καὶ πέραν τοῦ τάφου. Καὶ δυστυχῶς τὰ λυγνάρια τοῦ σώματός του—τὸ μάτι—ἡ ψυχή του—δὲν δίδει φῶς, ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλ' ἄλλαξε, στὰ χρόνια αὐτά, δρόμον.—Ἔβανε γυαλιά, γιὰ νὰ βλέπῃ, ὅπως ἐνόμισε καλλίτερα καὶ ἐστραβώθη ἐντελῶς, μὴ γνωρίζων καὶ ἐκεῖνος ποῦ πηγαίνει. Τώρα, ἔχει ἄλλο, λυγνάρι. Ἔχει τὴν ὕλην, τὰ πλούτη, τὴν πλεονεξίαν! «Φῶς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς» ἐκήρυττεν ὁ Δαυΐδ. Οἱ νεώτεροι Χριστιανοὶ κηρύττουν «ὁ παρᾶς, ἡ ὕλη, εἶναι τώρα τὰ προστάγματα ἐπὶ τῆς γῆς!....»

Μὲ τέτοια μάτια σήμερα εἶναι ἡ ἀνθρωπότης. Μὲ μάτια θαμπωμένα, μὲ μάτια τυφλά, τὰ ὁποῖα δὲν ὁδηγοῦν εἰς φῶς, δὲν ὁδηγοῦν εἰς τὸ ρητὸν τοῦ Εὐαγγελίου «μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγετε ἢ τί πίετε ἢ τί ἐνδύσησθε. Καταμάθετε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, τὰ ὁποῖα οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει». Ὄχι. δὲν ὁδηγοῦν ἐκεῖ, ἀλλ' εἰς τὴν δύναμιν τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν ὁ θάνατος θὰ καταργήσῃ μαζὺ μὲ τὸν τυφλώττοντα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐξήρτησε τὴν εὐδαιμονίαν του ἀπὸ τὸ χρῆμα καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

Τὸ ἀνωτέρω φαινόμενον δὲν παρατηρεῖται μόνον διὰ τὰ ἄτομα. Ἂν παρετηρεῖτο διὰ τὰ ἄτομα χωριστά, οὐδέποτε θὰ ὑψοῦτο ἀλλὰ θὰ παρέμενε στὸ χαμηλὸ ἐκεῖνο ἐπίπεδον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμειναν πολλαὶ φιλοσοφι-

καὶ θεωρίαι. Τὸ «φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ ἡ δήλωσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ ὅλον τὸν θεϊκόν Του ἐγωϊσμὸν «Ἐγώ εἰμὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» ἐξαπλοῦται ἐφ' ὅλων τῶν κοινωνιῶν, ἐφ' ὅλων τῶν Ἐθνοτήτων, ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης, ὅπως ἡπλοῦτο τὸ φῶς τῆς φωτεινῆς νεφέλης, τῆς ὁδηγούσης τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος κατὰ τὴν ἔξοδόν του ἐξ Αἰγύπτου.—Εἰς κοινωνίας ὅπου ἐπεκράτησαν τὰ Εὐαγγελικὰ διδάγματα, ἐπεκράτησαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν ἐκδηλούμενα ὑφ', ὅλας τὰς ἰδιότητας, τὰς ὁποίας περικλείει ἡ καλῶς νοουμένη ἀρετή. «Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμὸς», δύναται νὰ λεχθῇ διὰ πᾶν ἔθνος καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ἔχουσα τὸν ὀφθαλμόν της ὑγιᾶ, εἶχεν ὅλον της τὸ σῶμα φωτεινόν. Ὅταν ἐκείνη—ὅταν τὸ Ἐθνικὸν σῶμα—ἐφωτίζετο ἀπὸ τοὺς παμφαεῖς τῆς φιλοσοφίας ἀστέρας, τὸ σῶμα ἐκεῖνο ἐφωτίζετο ὁλόκληρον καὶ μετελαμπάδευε τὸ φῶς του εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. Ὅταν ὅμως ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν σῶμα ἔσβεσε τὸ φῶς τοῦ Ἐθνικοῦ προορισμοῦ, τὸ Ἔθνος ἐφέρετο κατὰ κρημνῶν τετυφλωμένον, ἐλεεινόν, ἀπολαμβάνον μόνον ἐμπαιγμοὺς καὶ σπρωξίματα.

Ὅταν αἱ Ἀθῆναι εὑρίσκοντο εἰς τὸ μεσουράνημα τῆς δόξης των καὶ τῆς εὐκλείας, αὗται ἔγειναν φῶς, φωτίζουσαι πάντα Ἕλληνα εἰς τὸν ἐθνικόν του προορισμὸν καὶ διδάσκουσαι ἀκόμη καὶ αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους καὶ ἀπολιτίστους λαούς. Ἐκαυχήθησαν καὶ ἐκεῖναι διὰ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τοῦ Περικλέους, γενόμεναι ἡ πλειάς, ἡ πούλια, τοῦ ἐπιγείου στερεώματος τοῦ Παρθενῶνος. Τότε ὁ πολίτης Ἀθηναῖος, ὅπου καὶ ἂν μετέβαινεν εἶχεν ἐξαιρετικὰς τιμάς, ἐξαιρετικὴν τιμητικὴν θέσιν, παντοῦ. «Εἶναι Ἀθηναῖος». Εἶναι φῶς! Εἶναι δύναμις, ἡ ὁποία φέρει ἐν ἑαυτῷ καὶ μεταφέρει τὰ φῶτα τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.—Ὅταν αἱ Ἀθῆναι παρήκμασαν καὶ ἐδουλώθησαν, ὅταν ἐσβέσθη τὸ φῶς τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν ἔρριπτε τὰς ἀκτῖνάς του πουθενά, ὅταν τοῦτ' ἔστι «ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ σώματος ἔπαυσε νὰ βλέπῃ» καὶ τὸ σῶμα ἐκεῖνο κατέστη τυφλόν, τότε ὁ πολίτης Ἀθηναῖος παρεδόθη εἰς τὴν καταφρόνησιν. Περισσότερον ἤξιζε καὶ ἐτιμᾶτο τὸ μέλι τῶν Ἀθηνῶν, παρὰ ὁ Ἀθηναῖος!

«Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὀφθαλμός». Γιὰ νὰ δώσῃ φῶς αὐτὸ τὸ λυγνάρι, ἀπαιτεῖται, ἀγαπητοί μου Χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες, νἄχῃ λάδι καὶ φυτῆλι.—Ὅταν ἔχῃ αὐτὰ τὰ δύο, τότε καίει τὸ λυγνάρι. Αὐτὰ τὰ δύο, εἶναι αἱ δυνάμεις ποῦ ὀνομάζονται «Πίστις καὶ Πατρίς» καὶ ἐκ νυκτὸς πρέπει νὰ ὀρθρίσῃ τὸ πνεῦμά μας τόσον πρὸς τὸν Θεόν, ὅσον καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τότε θὰ ἴδωμεν τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ νὰ τὰ ἀκολουθῇ ἡ Ἑλλάς, ὅπως τὰ παραδώσῃ ἀθάνατα καὶ ἀναλλοίωτα εἰς κάθε Ἑλληνικὴ καρδιά.

Μὲ λάδι καὶ φυτίλι γιὰ τὸ λυγνάρι τοῦ ματιοῦ, νὰ φωτίσουν διὰ τοῦ πατριωτισμοῦ των καὶ ἡμᾶς, ἀπὸ μερικοὺς τῶν ὁποίων λείπει ὁ ἀληθινὸς πατριωτισμὸς ἐγέμισαν τὸ λυγνάρι τους καὶ ἡ Ἀργείτισσες. Ἰδοὺ τὸ

φῶς τοῦ λυγναριοῦ των, τὸ ὁποῖον παρέλαβον ἀπὸ τὸ ἄσβεστον φῶς τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, διότι ἐκεῖ ἐπῆγαν καὶ τὸ ἄναψαν. «Φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς».

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1822 ὁ Μαχμοὺτ πασσᾶς τῆς Δράμας, ὁ ἐπονομαζόμενος Δράμαλης, εἰσήλασεν εἰς τὴν Ἀργολίδα, σπείρων τὸν τρόμον καὶ τὴν φρίκην. Διηγεῖται ὁ ἱστορικὸς Πουκεβὶλλ, καὶ ἡ ἱστορικὴ παράδοσις ἐν Ἄργει, ὅτι πολλὲς Ἀργείτισσες, διὰ νὰ μὴ πέσουν εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων, ἔπεσαν εἰς τὰ πηγάδια τοῦ Ἄργους καὶ ἐπνίγησαν, προτιμήσασαι τὸν θάνατον, ὅμοιον τοῦ ὁποίου ἔλαβον καὶ ἡ Σουλιώτισσαις, παρὰ νὰ παραδώσουν τὴν τιμήν τους εἰς χεῖρας τῶν Τουρκικῶν ὀρδῶν.

Ἔγιναν καὶ αὐτὲς τὸ φωτεινὸ λυγνάρι διὰ νὰ φωτίσουν καὶ μᾶς εἰς τὴν μεγάλην λεωφόρον τοῦ Ἐθνικοῦ μας καθήκοντος. Τέτοιο λάδι καὶ τέτοιο φυτῆλι πρέπει νὰ προμηθευθῇ καθένας μας καὶ ὅταν ἀνάψῃ στὴν καρδιά του τὴν εὐσέβειαν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν ἀγάπην στὴν Πατρίδα, τότε θὰ ἐννοήσῃ καλλίτερα τὸν Δαυῒδ καὶ τὴν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου δι' οὗ εἶπεν ὁ Κύριος «ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὀφθαλμός».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Θ'—5.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ Ἑκατόνταρχος, παρακαλῶν αὐτόν, καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἑκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καί ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοιαύτην πίστιν εὗρον. Λέγω δὲν ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ Ἑκατοντάρχῳ· Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

«Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

* * *

Δηλαδὴ ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὁ λαὸς ὁ περιούσιος τῶν Ἰουδαίων, τὸν ὁποῖον ἰδιαιτέρως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς καὶ τὸν εἶχε προορίση ὡς υἱὸν καὶ κληρονόμον, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὁ λαὸς ἐκεῖνος δὲν θὰ ἴδῃ Παράδεισον. Αἴρεται ἡ δοθεῖσα ὑπόσχεσις καὶ δίδεται τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα πρὸς ἄλλα ἔθνη, τὰ ὁποῖα θὰ δεχθοῦν τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του. Καὶ ἀντὶ κληρονομίας, εἰς τὸν πρῶτον περιούσιον λαόν, θὰ δοθῇ ἡ κατάρα τῆς αἰωνίου τιμωρίας. Τῆς τιμωρίας ἐκείνης, ἡ ὁποία εἶναι τὸ «τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

Υἱοὶ τῆς Βασιλείας. Τὰ βασιλόπουλα, οἱ ἡγεμονόπαιδες ὄχι προσκαίρου Βασιλείας, ἀλλὰ βασιλείας αἰωνίου, σήμερον, διὰ τῶν δηλώσεων τοῦ Χριστοῦ, ἀποβάλλουν τὸ στέμμα καὶ τὴν βασιλικὴν ἁλουργίδα καὶ καθίστανται ἀπόβλητοι καὶ τῶν τίτλων, τοῦ νὰ ὀνομάζωνται «υἱοὶ τῆς Βασιλείας» καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ οὐρανοῦ δικαιωμάτων των! Ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτοὺς ἡ συμπάθεια, ἡ προστασία, ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀντὶ τούτου παρουσιάζεται ἡ ἀποστροφή. Κηρύττονται ἔκπτωτοι τῶν ἐπὶ τοῦ οὐρανίου θρόνου δικαιωμάτων των. Λαμβάνει χώραν ὅπως λέγουν οἱ νομικοὶ «ἀποκλήρωσις». Γίνονται ΑΠΟΠΑΙΔΑ. Ὅταν ἀκούω τὰς δηλώσεις τοῦ Χριστοῦ «ἐκβληθήσονται ἔξω» δὲν φαντάζομαι τόσον ἐκείνας, ὅσον φαντάζομαι ἐκείνους ἐναντίων τῶν ὁποίων γίνονται. Καὶ ἂν ἐκεῖνοι ὑποκρίνωνται, ὅτι δὲν καταλαμβάνουν τὰς δηλώσεις, τὰς τόσον βεβαίας, τὰς τόσον κατηγορηματικάς, ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν χωρεῖ κανὲν ἔνδικον μέσον, ἡ κοινωνία ὅμως τοὺς θεωρεῖ ἀποβλήτους καὶ ἐκπτώτους.

Ὅσα καὶ ἂν κάνουν οἱ Ἑβραῖοι, ὅσα δήποτε ὑπουργήματα καὶ ἀξιώματα καὶ ἂν λάβουν, εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς γῆς καὶ ἂν ἀνήκουν, φέρουν πάντοτε τὴν κατάραν μαζύ των, ὅπως δημιουργεῖται ἡ ἀποστροφή. Καὶ τῆς οὐρανίου, καὶ τῆς ἐπὶ γῆς, Βασιλείας, ἔχασαν τὴν Σημαίαν.

Δὲν ἔχουν ἔθνος. Τοῦτο δὲ ἐνθυμούμενοι, συναισθάνονται ὅτι μένουν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, μακρὰν ἀπὸ ὀντότητα Ἔθνους, διὰ νὰ τρίζουν τὰ δόντια των πότε ἀπὸ στεναγμόν, πότε ἀπὸ ἐγκάρδιον πόνον. Δὲν ἔχουν οὔτε Πατρίδα, οὔτε βασίλειον, ποῖοι; Οἱ υἱοὶ τῆς Βασιλείας!

Πλήρης κατάργησις τῆς Δυναστείας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους. Τελεία ἀφαίρεσις τῶν τίτλων, διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται, ὅπου καὶ ἂν βρίσκωνται, τὴν χαμένην καὶ ἀνύπαρκτον δι' αὐτοὺς Πατρίδα! Εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Ἔθνους γεμάτη ἀπὸ ἡρωϊσμούς, γεμάτη ἀπὸ πολεμικὰ κατορθώματα, γεμάτη ἀπὸ θριάμβους καὶ τρόπαια, τὰ ὁποῖα ἵδρυον, ὅταν ἐνίκων τὰς ὁμόρους, τὰς γειτονικὰς Ἐθνότητας. Πρὸ παντὸς δὲ γεμάτη

ἀπὸ στοργὴν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος σήμερον, ὅπως ἀναφέρει ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπή, τοὺς καταρᾶται καὶ καταρώμενος, τοὺς ἀφίνει τὰς θαυμασίας ἐκείνας ἱστορικὰς σελίδας νὰ τὰς ἀναγινώσκουν. Νὰ θυμῶνται περασμένα μεγαλεῖα καὶ νὰ αἰσθάνωνται βαθύτερα τὸν πόνον, μὲ δυνατώτερον τρίξιμο τῶν ὀδόντων.

Καὶ ὅταν ἐνθυμοῦνται τὰς δόξας ἐκείνας καὶ τὰ μεγαλεῖα, ὅταν διαβάζουν τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς ἱστορίας των μὲ τὴν δόξαν τοῦ Σολομῶντος, ὑποδεχομένου τὴν Βασιλείαν Σαββά, νὰ βλέπουν τὸ ἐνεστώς, ὅτι ἡ Ἱερουσαλὴμ ἡ φονεύσασα τοὺς Προφήτας, ἡ λιθοβολήσασα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, δὲν ἀνήκει πλέον εἰς αὐτούς. Αὐτοὶ ἐξεβλήθησαν ἔξω. Δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν. Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐδόθη καὶ ὡς πρωτεύουσα καὶ ὡς τόπος σεβασμοῦ, εἰς πάντα πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦ ἐδόθη ὡς κληρονομία καὶ τῆς μελλούσης νοητῶς Ἱερουσαλήμ, ἤτοι τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Καὶ γιατί; Διότι ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁδηγούμενος ἀπὸ φαύλους καὶ διεφθαρμένους Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους, ἀπέβαλε τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον περιέπαιζον λέγοντες «οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Τέκτονος;»

Πάντα δὲ ταῦτα ἐγένοντο, διὰ νὰ διδαχθῇ ἡ οἰκουμένη ὁλόκληρος καὶ ἰδιαιτέρως ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ «ὅτι τιμωρεῖται ἡ ἀχαριστία» περὶ τῆς ὁποίας καὶ μόνης θὰ ἀναφέρω σήμερον.

Διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης περικοπῆς, ὅπως ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του ἀνεκκλήτως ὡς πόρισμα ὅλων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔπραττον οἱ Ἑβραῖοι ἐναντίον Του.

Παρουσιάζεται σήμερον πίστις καὶ εὐγνωμοσύνη ἑνὸς ἀξιωματικοῦ ἀλλογενοῦς καὶ ἀλλοθρήσκου, ἑνὸς ἑκατοντάρχου, τοῦ ὁποίου ὁ ὑπηρέτης ἦτο παράλυτικός, «δεινῶς βασανιζόμενος».—Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἀξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας, ὁ διατάσσων ἐκτελέσεις «πορεύθητι καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ ποίησον τοῦτο καὶ ποιεῖ» ὅταν ἤκουσεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ «ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτὸν» ἀμέσως τοῦ εἶπε: Κύριε, εἶμαι ἀνίκανος νὰ σὲ δεχθῶ στὸ σπῆτί μου. «Οὐκ εἰμὶ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς, ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου».

Ὁ ἑκατόνταρχος προσῆλθε, παρακαλῶν τὸν Χριστόν, νὰ τοῦ θεραπεύσῃ τὸν ὑπηρέτην του—μόνον εἰπὲ λόγον—. Τόσην μεγάλην δύναμιν πίστεως εἶχε στὴν καρδιά του. Ἕνας λόγος τοῦ Χριστοῦ, ἦτο ἀρκετὸς διὰ τὴν θεραπείαν. Τόσον ἐθαύμασε τὴν πίστιν αὐτὴν τοῦ Ἑκατοντάρχου ὁ Χριστός, ὥστε ἀμέσως ἔκαμε παραλληλισμὸν τῆς πίστεως ἐκείνης, μὲ τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀχαρίστου λαοῦ τῶν Ἰουδαίων καὶ εἶπε, πρὸς ἐκείνους ποῦ τὸν ἠκολούθουν. Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι τόσην μεγάλην πίστιν δὲν εὗρον εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ. «Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβλη-

θήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

Μετὰ τὰς ἐπισήμους αὐτὰς δηλώσεις λέγει εἰς τὸν Ἑκατόνταρχον. «Ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι». Καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ παραλυτικὸς ὑπηρέτης ἔγινε καλά.

Τοιαύτη πίστις καὶ εὐλάβεια παρουσιάζεται ἀπὸ τὸν Ἑκατόνταρχον, προκαλοῦσα τὸν θαυμασμὸν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τόση ἀχαριστία παρουσιάζεται ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῆς Βασιλείας. Πίστις καὶ εὐγνωμοσύνη ἀπὸ τὸν Ἑκατόνταρχον. Ἀπιστία καὶ ἀγνωμοσύνη, ἀπὸ τὸν ἀγνώμονα καὶ ἀχάριστον λαόν, ὁ ὁποῖος σήμερον λαμβάνει τὴν πρέπουσαν ἀμοιβήν, ὅτι ἄλλοι θὰ ἔχουν συντροφιὰ στὴν οὐράνιον βασιλείαν μὲ τοὺς Μεγάλους Πατριάρχας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.— Ἔξω οἱ υἱοὶ τῆς Βασιλείας, ὡς ἀχάριστοι!

Ὁ Θεὸς μαζὺ μὲ ἄλλα πτηνά, ἔκαμε καὶ ἕνα πουλί, τὸ ὁποῖον λέγεται Κόκκυξ ὁ ᾠδικός. Εἰς τὴν καθομιλουμένην, τὸ πουλὶ αὐτὸ λέγεται «κοῦκος». Τὸ πουλὶ αὐτό, οὔτε τὸ ἀρσενικό, οὔτε τὸ θυλικὸ σκέπτονται νὰ φτειάξουν φωληᾶ. Διαρκῶς πλανῶνται, διαρκῶς περιφέρονται, καὶ ὅπου σταθοῦν καὶ ὅπου βρεθοῦν, ἐκεῖ κάνουν τὴν νύχτα τους.—Ἡ φωληὰ εἶναι ἄγνωστος γιὰ τὸν κοῦκο. Ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρός, ὁ θηλικὸς κοῦκος γιὰ νὰ γεννήσῃ τ' αὐγά του, νὰ τὰ κλωσσιάσῃ καὶ νὰ τὰ βγάνῃ πουλιά ψάχνει νὰ βρῇ ἕτοιμη ξένη φωληᾶ. Ἐκεῖ, στὴν ξένη φωληᾶ, γεννᾷ τὰ αὐγά του καὶ φεύγει. Τὸ πουλί, ποῦ ἔχει πλέξῃ τὴ φωληᾶ, γεννᾷ καὶ ἐκεῖνο τὰ αὐγά του στὴν ἴδια φωληᾶ, τὰ ὁποῖα ἀργότερα βγάνει πουλιά καὶ ἀρχίζει μὲ σπόρους, μὲ ζωΰφια, νὰ τρέφῃ τοὺς νεοσσούς, τὰ πουλάκια.—Ὁ θηλυκὸς κοῦκος ἐγέννησε τ' αὐγά του κ' ἐλησμόνησε τὰ πάντα. Τὰ πουλιὰ ὅμως τοῦ κούκου, ἰδοὺ τὶ κάνουν. Μόλις μαλλιάσουν καὶ ἀρχίσουν νὰ καταλάβουν, ὅτι τὰ ἄλλα πουλάκια δὲν τοὺς ὁμοιάζουν, τότε σπρώχνουν καὶ πετοῦν ἔξω ἀπ' τὴ φωληᾶ τὰ γνήσια πουλιὰ τῆς μάννας ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξ ἴσου, καὶ ἄνευ διακρίσεως, τὰ διατρέφει καὶ μένουν, μοναχά τους, νὰ διατρέφωνται ἀπὸ τὴν ξένη μάνα!

Τέτοιοι εἶναι οἱ ἀχάριστοι ἐκεῖνοι χαρακτῆρες, οἱ ὁποῖοι, ὡς αὐγὰ τοῦ κούκου, βρίσκουν φωλιὲς τῆς καρδιὲς τῶν χρηστῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐννοήσουν τὰ ἄτιμα ἔνστικτα τοῦ ἀτίμου ἐκείνου χαρακτῆρος καὶ τὸν εὐηργέτησαν, τὸν περιέθαλψαν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τοὺς δοθῇ μία κατάλληλος εὐκαιρία νὰ τοῦ πετάξουν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ νὰ τὰ διαλαλήσουν ὡς πράξεις ἀτίμους, ὡς πράξεις αἰσχρὰς καὶ φαύλας.

Πόσοι ἔντιμοι οἰκογενειάρχαι ἔμπασαν πουλιὰ τοῦ κούκου στὴ φωληά τους, στὸ οἰκογενειακό τους ἄσυλο, γιὰ νὰ βροῦν ἀργότερα, ἀπ' αὐτὰ τὰ κοινωνικὰ παράσιτα, τὰ παιδιά τους τὰ γνήσια, νεκρωμένα ἀπὸ ἀρετήν, γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα, ἐλεεινὰ καὶ ἀξιοδάκρυτα, μὲ δημι-

ουργοὺς τῆς οἰκογενειακῆς των τιμῆς εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος, ἱστάμενα μακρὰν καὶ ἔξωθι τοῦ μεγάλου πυλῶνος τῆς αἰθούσης τῆς ἠθικῆς. —Αὐγὰ τὰ μέν, αὐγὰ τὰ δέ.—Ἄνθρωποι καὶ ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων τὰς ψυχικὰς παθήσεις δύσκολα δύνανται νὰ διαγνώσουν καὶ αὐτοὶ οἱ ψυχίατροι. Εἰσέρχονται εἰς τὰς οἰκογενείας, φέροντες τὰ γλυκὰ λόγια στὸ στόμα, μόνον διὰ νὰ ἐξαπατήσουν τοὺς τιμίους ἀνθρώπους καὶ νὰ παραστήσουν τὸν ἑαυτόν τους πρὸς ἐκείνους, οτι αυτην τὴν στιγμὴν ἄφησαν τὸν παράδεισον, κατὰ λάθος, καὶ ἦλθαν εἰς τὴν γῆν. Ἐφόρεσαν τὸ ἔνδυμα τῆς ἀνεξικακίας καὶ τῆς ὑπομονῆς γιὰ νὰ κάνουν τὴν δουλειά τους. Καὶ κατόπιν νὰ δαγκάσουν τὸν εὐεργέτην τους, νὰ πετάξουν καὶ ἀπὸ τὰ παράθυρα ἀκόμη τὴν τιμὴν τῶν παιδιῶν τῶν τιμίων γονέων, οἵ ὁποῖοι τοὺς ἐνεκολπώθησαν, τοὺς περιεποιήθησαν, τοὺς συνετήρησαν, τοὺς ὑπεστήριξαν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς.

Δυστυχεῖς καὶ ἄθῷοι ἄνθρωποι, οἵ ὁποῖοι μὲ μητρικὴν στοργὴν περιποιήθητε—τὰς κρυπτομένας κακοηθείας—ὅπως τὰ γνήσια παιδιά σας, ἐδώσατε τροφὴν καὶ ἄνεσιν στὰ πουλιὰ τοῦ κούκου!. . . .

Προσέξατε, ἀνοῖχτε τὰ μάτια σας. Διδαχθῆτε ἀπὸ τὸ ἄνω παράδειγμα, τὸ ὁποῖον παρέδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν φύσιν, νὰ τὸ μελετήσωμεν καὶ νὰ διδαχθῶμεν, ὅτι οἱ ἀχάριστοι δὲν ἔχουν θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν. Δὲν ἔχουν θέσιν ἐντὸς τῶν σπιτιῶν τῶν τιμίων οἰκογενειῶν, οὔτε εἰς συναναστροφάς, ἀλλὰ πρέπει νὰ θεωρῶνται οἱ ἀπόβλητοι τῶν κοινωνιῶν.—Αὐτοὶ εἶναι σάπια κρέατα καὶ πρέπει νὰ ἐργασθῇ τὸ μαχαῖρι τοῦ Γιατροῦ, διὰ νὰ τὰ κόψῃ καὶ τὰ πετάξῃ.

Σπέρματα τοῦ κούκου. Πουλιὰ τοῦ κούκου, εἶναι οἱ ἐξωμόται καὶ ἀρνησιπάτριδες, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθέτησαν τὴν καρδιά τους μέσα στὴ φωλιὰ τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ μέσα στὴ φωλιὰ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, διὰ νὰ φέρουν ἀκολούθως ζημίας καὶ καταστροφὰς εἰς τοὺς πιστοὺς τοῦ ὀρθοδόξου θρησκεύματος, εἰς τὰ γνήσια τῆς Πατρίδος μας παιδιά.

Ὁ ἀχάριστος δὲν ἔχει μέσα στὴν καρδιά του κανὲν εὐγενὲς αἴσθημα. Ἡ καρδιά του εἶναι νεκρὰ ἀπὸ κάθε ἐνάρετον αἴσθημα. Ὁ ἀχάριστος ἐπιδιώκει νὰ κάμῃ τὴν δουλειά του.—Ζητεῖ ἐκεῖνος ἀπατηλῶς νὰ χορτάσῃ καὶ «γαῖα μιχθήτω πυρὶ», φοῦρνος νὰ μὴν καπνίσῃ, ἀρκεῖ αὐτὸς νὰ τὰ περάσῃ καλά, ἕως ὅτου δυνηθῇ νὰ δείξῃ τὸν ἄτιμον χαρακτῆρά του, πρῶτα—πρῶτα, στὸν εὐεργέτην του!

* * *

Ὅταν μανθάνω, ὅτι ὁ Ἄλφα ἠρνήθη τὴν Ὀρθόδοξόν του Πίστιν, ὅτι ἄλλος ἔγινε προδότης τῆς Πατρίδος του, ἀκούω μιὰ φωνὴ νὰ βουΐζῃ μέσα στὰ αὐτιά μου «εἶναι ἀχάριστος».

Ναί. Εἶναι ἀχάριστος πρὸς τὴν θρησκείαν Ἐκείνην, ἡ ὁποία διὰ τῶν τρομερωτέρων καὶ φρικωδεστέρων βασανιστηρίων, διὰ τῶν γνησίων Λειτουργῶν της, τοῦ ἐφύλαξε ἀκεραίαν τὴν Πίστιν ἐκείνην, ἡ ὁποία

μετεβλήθη εἰς φωτεινὴν λαμπάδα, νὰ ὁδηγῇ τὸ σκλαβωμένο γένος μας εἰς τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος διὰ νὰ σπάσῃ τὰ δεσμὰ τῆς σκλαβιᾶς καὶ νὰ κηρύξῃ ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν θρησκευτικὴν καὶ πολιτικὴν του ὕπαρξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν.

Ἀχάριστε, πουλὶ τοῦ κούκου, ἐποτίσθης μὲ τὰ νάματα τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως, ἔφαγες—ὅπως λέμε τὸ ψωμί της—γιατὶ πετᾷς, γιατὶ βγαίνεις ἀπὸ τὴν καρδιά σου τὰ γνήσια πουλιὰ τῆς Πίστεως ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐκήρυξε καὶ ἐδίδαξε τὴν ἀγάπην, τὴν χαράν, τὴν χρηστότητα, τὴν πραότητα καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετήν, διὰ τῶν ἀθανάτου τέκνων της;

Ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι προπάτορές μας «χαλκοῦς μορφήν· οἶνος χαρακτῆρα» δηλαδὴ ὁ καθρέπτης δείχνει τὸ πρόσωπον· τὸ κρασὶ φανερώνει τὸν χαρακτῆρα. Ἂς κυττάξῃ ὁ ἀχάριστος τὰ μοῦτρά του στὸν καθρέπτη καὶ ἀπὸ τὸ ἄψυχον ἐκεῖνο πρᾶγμα θὰ ἴδῃ τὸν ἀχάριστον ἐνώπιόν του καὶ ἂς φιλοσοφήσῃ, ποῖος ἦτο πρίν, καὶ ποῖος εἶναι τώρα. Καὶ ἂν δὲν θέλῃ τὸν καθρέπτην, ἂς πάῃ σὲ κανένα τραπέζι νὰ μεθύσῃ ἀναιτίως. Τότε θὰ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἀχαρακτήριστος χαρακτὴρ τοῦ ἀχαρίστου καὶ τὴν ἐπιοῦσαν θὰ μάθῃ, ἀπὸ τὴν παρέα ποῦ ἐγλέντησε, ποιὸς εἶναι καὶ ποία εἶναι ἡ ἐπαίσχυντός του διαγωγή.

Ὁ καθρέπτης ἐνεργεῖ κατ' εὐθεῖαν. Ἡ μέθη ἐνεργεῖ ἐκ πλαγίου. Εἰς τὸν πρῶτον βλέπει τὰ μοῦτρά του. Εἰς τὸ δεύτερο, τοῦ λένε τὰ αἰσθήματά του.

«Ποιοὺς μπάζουμε στὰ σπήτια μας» τῆς περισσότερες φορές!....Εἶναι ἀπειράκις προτιμότερον νὰ ταΐσῃ κανεὶς τὸ σκυλλὶ τοῦ γείτονά του, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ πιάσῃ ποτὲ φίλο, παρὰ νὰ περιποιηθῇ ἕνα ἀχάριστον. ἓν ὄν, ὄχι ἀσυνείδητον, ἀλλὰ μὲ συνείδησιν προωρισμένην νὰ δημιουργήσῃ ἔγκλημα, συμφοράν, καταστροφήν.

Ἡ ἀχαριστία, οὐδέποτε λαμβάνει τὴν αἰτίαν ἀπὸ τὸν ἀντικειμενικὸν κόσμον. Πάντοτε ἔχει, ὡς αἰτίαν καὶ ἀφορμὴν τὴν καρδιὰ τοῦ ἰδίου ἀχαρίστου.

Ἂν διαβάσῃ τις τὴν ἱερὰν ἱστορίαν θὰ ἴδῃ. Διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, καταδιωκομένου ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Φαραώ, ὅταν ἔκαμαν τὴν ἔξοδόν των ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὁ Θεὸς κατέστρεψε καὶ κατεπόντισε τὰ στρατεύματα ἐκεῖνα, εἰς τὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν. ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ὁποίας καὶ σήμερον ἀκόμη, πρὸς βεβαίωσιν, ἀνέλκύονται κράνη καὶ ὅπλα τῆς ἐποχῆς τοῦ Φαραώ. Ὁ λαὸς ἐκεῖνος, τὸν Θεὸν του καὶ Σωτῆρα, ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ, τὸν ἐπότισε ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον. Ἰδοὺ ἡ ἀχαριστία περὶ τῆς ὁποίας καὶ διὰ τὸν Χριστὸν εἶπεν ὁ Προφήτης «Δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον ἐπὶ τὸν ἄρτον αὐτοῦ καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἐκ γῆς ζώντων.»

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὠνόμασε τὸν Παυσανίαν Προδότην τῆς Πατρίδος του. Ἡ λέξις ἐκείνη «Προδότης» εἶναι τίτλος ἐξ ἀποτελέσματος, ἐνῶ αἰτία τοῦ τίτλου τούτου εἶναι ἡ ἀχαριστία τὴν ὁποίαν ἡ μητέρα του Θεανώ, ἔχουσα, μέσα στὴν καρδιά της, τὸν πόνον πρὸς

τὴν Πατρίδα, ἔθανε πρώτη τὸ λιθάρι γιὰ νὰ κτισθῇ ἡ πόρτα τοῦ Ναοῦ καὶ νὰ ψοφήσῃ, ἐκεῖ μέσα, ὁ ἀχάριστος καὶ ἄτιμος προδότης. Καὶ τοῦτο πράξασα, ἐδίδαξε μὲ τὴν διαγωγήν της καὶ τὸν πατριωτικόν της τρόπον «ἀπομόνωσις στοὺς ἀχαρίστους» Μακρὰν ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα αὐτὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴσα καὶ ἀπαράλλαχτα μὲ τὰ πουλιὰ τοῦ κούκου.

Φαντασθῆτε πόσον ἀποτρόπαιον ἔγκλημα εἶναι ἡ ἀχαριστία. Ἡ μητέρα τοῦ Παυσανίου ἔπνιξε τὴν μητρικὴν στοργὴν καὶ λησμονεῖ ὅτι ἐγέννησε τὸν Παυσανίαν. Ἀπὸ τὴν καρδιά της τὸν σβένει. διδάσκουσα ὅτι καὶ οἱ γονεῖς ἀκόμη ἀρνοῦνται τὸ φίλτρον καὶ τὴν ἀγάπην των εἰς τοὺς ἀχαρίστους.

Πᾶσα προδοσία, εἴτε περὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά, εἴτε περὶ τὰ Ἐθνικά, στρεφομένη, ἔχει βάσιν τὴν ἀχαριστίαν. —Εἶπον, ἐκήρυξαν, ἐδίδαξαν πολλοὶ περὶ ἀρνησιθρήσκων καὶ προδοτῶν, πλὴν δὲν ἐξήτασαν τὰ βαθύτερα ἐλατήρια, ἀλλ' ἐξ ἀντικειμένου. «Ἐπρόδωσε τὴν Πίστιν. Ἐπρόδωσε τὴν Πατρίδα». Δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ ἐπραγματοποίησε τὴν ἀχαριστίαν του καὶ πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα. Εἶχον μέγα δίκαιον οἱ ἀρχαῖοι Πέρσαι ποῦ εἶχαν νόμον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβάλλετο ἡ ποινὴ «νὰ θάπτωνται ζωντανοὶ οἱ ἀχάριστοι».

Αὐτὰ τὰ κοινωνικὰ ἕλκη ἔχουν τόσον ἐπιφόβως ἐξαπλωθῇ εἰς τὰς κοινωνίας, ὥστε, διὰ τῶν ἀτίμων πράξεών των, ἐπιδιώκουν νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴν καρδιὰ καθενὸς ἀνθρώπου τὴν φιλανθρωπίαν. — Ἐνθυμοῦμαι τὸν Ἀπόστολον Παῦλον λέγοντα «ἐγὼ πρῶτος τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἐδίωξα». Οἱ ἀχάριστοι δὲν ἐνθυμοῦνται αὐτὸ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν δρόμον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς τέλος τὸ ἀνάθεμα καὶ νὰ πάρουν τὸ ρητὸν ἐκεῖνο γιὰ νὰ ἀναπλάσουν τὴν καρδιά τους.

Δύσκολο πρᾶγμα νὰ βρῇ κανεὶς τὴν εὐγνωμοσύνην, ἡ ὁποία ψάχει νὰ βρῇ καρδιὲς γιὰ νὰ εἰσέλθῃ, καὶ δυστυχῶς τὴς βρίσκει κλειδωμένες.

Ἀχάριστε, πουλὶ τοῦ κούκου, τὶ σοὔκανε ἡ Πατρίδα, ποῦ τὴν ἠρνήθης; Αὐτὴ καὶ πρὸς τιμήν σου, ἔφερεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου τὸν Θεμιστοκλῆ, τὸν Κόδρον, τὸν Ἀριστείδην, τὸν Ἀρχιμήδην, τὸν Πυθαγόραν, τὸν Ὑπερείδην τὸν Πελοπίδαν, τὸν Ἐπαμεινώνδαν τὸν Φίλιππον, τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τόσους ἄλλους μεγάλους βασιλεῖς καὶ στρατηγούς, καθὼς καὶ τὸν μέγιστον τῶν τέκνων της, τὸν πατέρα τῶν φιλοσόφων ὅλης τῆς οἰκουμένης, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, τὸν Σωκράτην. —Τὶ σοῦ ἔκαμε αὐτὴ ἡ ἔνδοξος Πατρίδα, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Θαλῆ γιὰ νὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ Ἔδισσων; Τί σοῦ ἔκαμε ποῦ τῆς ἔδειξες τὸ τάλαντόν σου. τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἔγινες ἀρνησίπατρις, διδάσκων μάλιστα νὰ σὲ μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι;

Θέλεις καλλίτερα νὰ μάθῃς ποιὰ εἶναι ἡ Ἑλλάς; Πήγαινε στὰς βιβλιοθήκας ὅλης τῆς οἰκουμένης καὶ ἐκεῖ θὰ εὕρῃς τὰ Συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων Φιλοσόφων νὰ τὰ διαβάζουν οἱ σοφώτεροι τοῦ κόσμου.—Πήγαινε στὰ Μουσεῖα ὅλης τῆς οἰκουμένης καὶ θὰβρῃς ἢ ἀντίτυπα τῶν ἔργων τῆς ἀριστουργηματικῆς τέχνης τῶν Ἑλλήνων, ἢ κανένα πρωτό-

τυπον κλεμμένο ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς τόπους τῆς Πατρίδος μας, τὸ ὁποῖον ἕνας συνάδελφός σου, ἕνας ἀχάριστος, τὸ ἔφερε μόνον γιὰ ν' ἀφαιρέσῃ ἕνα διαμάντι ἀπὸ τὸ στέμμα τῆς Πατρίδος ἐκείνης, ἡ ὁποία σὲ εἶχε στὴ φωληᾶ της, ἐνῷ σὺ ἦσουν αὐγὸ καὶ πουλὶ τοῦ κούκου.—

Στάσου ὅμως μιὰ στιγμήν, ἀχάριστο πουλί, νὰ ἴδῃς αὐτοὺς τοὺς προπάτοράς σου, τοὺς φιλοσόφους. Ἰδοὺ αὐτοί. Κρατοῦν τὰ φῶτα, γιὰ νὰ περάσῃ ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν—ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος—καὶ ἀνέλθῃ εἰς τὴν Πνύκα δια νὰ κηρύξῃ τὸν Ἰησοῦν τὸν Ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν.

Νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Λυτρωτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνύψωσε τὸν καταπεσόντα Ἀδάμ. Ἀλλ' ἂν ὁ Παῦλος ἦλθε νὰ κηρύξῃ τ' ἀνωτέρω, ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος, παραλαβὼν τὸ Εὐαγγέλιον ἐκήρυξε καὶ ἐχάραξεν εἰς πᾶσαν καρδίαν καὶ εἰς γενεὰς γενεῶν τὸ «Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος, ἂν θέλῃς νὰ μὴν ἦσαι στὴν θρησκείαν σου καὶ στὴν Πατρίδα ἀχάριστος». Ἂν μένῃς τοιοῦτος θὰ ἀκούσῃς καὶ τὴν Ἑλλάδα νὰ ὁμιλῇ ὅπως ὁ Χριστὸς «οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας καὶ κληρονόμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον».

Ὁ Πύρρος, ὁ Βασιλεύς, εἶχε μαζύ του ἕνα ἰατρόν, τὸν ὁποῖον ἀνέδειξε καὶ ἔφερε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἰατροῦ τοῦ Βασιλέως.—Ὅταν ὁ Ρωμαῖος Στρατηγὸς Φαβρίκιος, ἀνὴρ διακρινόμενος διὰ τὴν γενναιότητά του, καὶ τὰς ἀρετάς του, ἐπολέμει τὸν Πύρρον, τὸ ἀχάριστον ἐκεῖνο τέρας, ὁ ἰατρός, μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Φαβρικίου. Συναντήσας δὲ τὸν Φαβρίκιον εἰς τὴν σκηνήν του, τὸν διεβεβαίωσεν, ὅτι θὰ δηλητηριάσῃ, θὰ φαρμακώσῃ τὸν Πύρρον. Ὁ ἀνδρεῖος καὶ γενναιόφρων Ρωμαῖος ὄχι μόνον δὲν ἐχάρη ποῦ εὑρέθη ὁ ἀχάριστος νὰ δηλητηριάσῃ τὸν ἐχθρόν του Πύρρον, ἀλλ' ὀργισθεὶς διέταξε καὶ ἔδεσαν ἀμέσως τὸν ἀπαίσιον αὐτὸν καὶ δέσμιον τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Πύρρον, διὰ νὰ τοῦ τιμωρήσῃ ἐκεῖνος τὴν ἀχαριστίαν. Χριστιανοί, Ἕλληνες, παιδιὰ ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ ἀθανάτου Πατρίδος, νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς Φαβρίκιοι καὶ νὰ πατάξωμεν πάντα ἀχάριστον καὶ ἰδίως ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐχρεοκόπησεν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, ἐπωλήθη ὁλόκληρος εἰς ἄλλας ὀργανώσεις, ἀντιστρατευομένας πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν Ἐθνικήν μας ὑπόστασιν.

Φοβηθῆτε τοὺς ἀχαρίστους, διότι ὁ προστατεύων καὶ ὑποστηρίζων ἀχάριστον, παύει νὰ εἶναι Χριστιανὸς «ἐκβληθήσονται εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον» εἶπεν ὁ Χριστὸς καὶ τὴν φωνὴν τοῦ ὁποίου ἐπαναλαμβάνει ἡ στρατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Πατρίδα μας.

Κτυπᾶτε τὴν ἀχαριστίαν ὅπου καὶ ἂν τὴν βρῆτε, ἀλλοιῶς ζεσταίνετε τὸ φεῖδι στὸν κόρφο σας καὶ ὅταν τοῦτο ζεσταθῇ θὰ σᾶς δαγκώσῃ καὶ ἡ θεραπεία τοῦ δαγκώματος εἶναι πολὺ δύσκολος. . . .

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΤΗΣ Ζ' ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Ε'—14.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς· Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη, οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλύσαι τὸν Νόμον ἢ τοὺς Προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· Ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἕν, ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ, μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

«Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

* * *

Ὥστε διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος, πρέπει κάθε Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος νὰ γίνῃ καὶ ἕνας Μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, μία ὁλόφωτος δύναμις, ἡ ὁποία νὰ φέρῃ μαζύ της τὸ φῶς καὶ νὰ φωτίζῃ ταὐτοχρόνως. Μὲ ἄλλα λόγια· διὰ νὰ ἦναι κανεὶς τέλειος Χριστιανός, ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ἡ προσωποποίησις τῆς ἀρετῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκπορεύονται τὰ καλὰ ἔργα.—Καὶ ἀντιθέτως. Διὰ νὰ γίνῃ κανένας κακός, ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ριζοβολημένη, στὴ καρδιά του, ἡ κακία καὶ ἐξ ἐκείνης νὰ ἐκπορεύεται πᾶσα κακὴ καὶ ἀθέμιτος πρᾶξις, ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν φυσικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν Νόμον. Ἡ καρδιὰ ἐκείνη, ποῦ ἔχει μέσα της, τὴν ἀρετήν, εἶναι φῶς, εἶναι τελειότης εἰς τὴν ἠθικήν, χαλιναγωγουμένη ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων. Ἡ καρδιὰ ἡ κλείουσα, ἐντός της, τὴν κακίαν, εἶναι σκοτάδι ἀπὸ τὸ ὁποῖον παράγεται αἴσθημα, τὸ ὁποῖον παρουσιαζόμενον εἰς τὸν κόσμον, δημιουργεῖ τὴν μὲν καρδιά, καὶ τὸν φέροντα αὐτήν, ἐγκληματίαν, τὸ δὲ αἴσθημα, ὡς ἔγκλημα. Εἶχεν ὅθεν μέγα δίκαιον ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος, κηρύττων «ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε». Διὰ νὰ ὑπάρξουν ὅμως τέκνα φωτός, τὸ ὁποῖον νὰ δώσῃ τὰς φωτεινὰς ἀκτῖνας τῆς ἀγαθοεργίας, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, τῆς συμπαθείας καὶ φιλανθρωπίας, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ὁ πατέρας τοῦ φωτός, ὁ ὁποῖος νὰ μεταδώσῃ στὰ παιδιά του, τὸ φῶς αὐτὸ ποῦ ἔχει.

Λέγων δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς του, ὅπως ἱστορεῖ ἡ ἀναγνωσθεῖσα σήμερον εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας Εὐαγγελικὴ περικοπή. «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου», ἐμαρτύρει καὶ ἀπὸ ποῦ ἔλαβον τὸ ἀνέσπερον φῶς, διὰ νὰ γίνουν τὸ «φῶς κόσμου». Νὰ γίνουν οἱ Μεγάλοι, διὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου, Κήρυκες καὶ ἀναμορφωταὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, τῶν εὑρισκομένων στὸ σκοτος τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ ἐν γένει τῶν κοινωνιῶν ἀφ' ἑτέρου.

Ἔλαβον τὸ φῶς διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον, ἐν πυρίναις γλώσσαις ἵστατο ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν τῶν Ἀποστόλων «ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν» καὶ ἤρχισαν οἱ ἀγράμματοι ἐκεῖνοι ἁλιεῖς «φθέγγεσθαι ξένοις ῥήμασι, ξένοις δόγμασι, ξένοις διδάγμασι», ὅπως ψαλμῳδεῖ ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν θρησκεία. —Ἔλαβον τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «ὑμεῖς ἐστέ, τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Ἡ ὁποία διαβεβαίωσις ἐκραταίωσεν, ἀκόμη περισσότερον, τὴν δύναμιν τῆς Πίστεως, διὰ νὰ τὴν παρουσιάσουν ἐνώπιον τῶν ἀριστοκρατικῶν και λαϊκῶν τάξεων, ἐνώπιον, σοφῶν, ἐγγραμμάτων καὶ ἀγραμμάτων, ὡς ἱερὸν πυρσόν, ὡς ἱερὰν δᾶδα, ὡς φῶς ἀθάνατον ἀπὸ τὸ Χριστιανικὸν καὶ εὐαγγελικὸν πρυτανεῖον, καὶ διαλαλήσουν «ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Διότι ἔτσι τοὺς διεβεβαίωσεν ὁ θεῖος καὶ πρᾶος Διδάσκαλος Δὲν διαβεβαιοῖ αὐτοὺς ὁ Χριστός, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ στόμα δὲν εὑρέθη δόλος, ὅτι εἶναι ἄμεσος ἐξάρτησις. Τοὺς διαβεβαιοῖ, ὅτι ἀκολουθήσαντες αὐτὸν κατὰ τὴν παλιγγενεσίαν αὐτήν, ἔγιναν φῶς τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον εἶναι προωρισμένον νὰ μεταλαμπαδεύσουν καὶ φωτίσουν τὸ κοινωνικὸν σκότος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκαλύπτετο, ὑπὸ τὸν παχύν του πέπλον, ὅλη ἡ ἀνθρωπότης.—Διαβεβαιοῖ αὐτούς, ὅτι εἶναι φῶς φωτίζον, φῶς θερμαῖνον, φῶς ζωογονοῦν. Λέγων αὐτά, τοὺς ἀποστέλλει νὰ διαλύσουν μὲ τὸ φῶς των, καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐκρατεῖτο δεσμώτης ὁ ἄνθρωπος, νὰ θερμάνουν τὴν νεκρὰν καρδίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκλείψῃ ἡ πίστις καὶ ἡ ἀρετή. Νὰ ζωογονήσουν τὰ αἰσθήματα, τὰ εὐγενῆ, τῆς καρδιᾶς, εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐκείνη ἀποδιώκουσα τὴν κακίαν, νὰ πάρῃ εἰς τὰ μύχια αὐτῆς τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον, διὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν φιλαλληλίαν καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ ἔργα, τὰ ἀπορρέοντα ἀπ' αὐτήν.

Τὸ Φῶς, ἀναγνωρίζει καὶ τοὺς Μαθητάς του, Φῶς! Εὐδαίμονες καὶ τρισόλβιοι Μαθηταὶ γενόμενοι φῶς ἀπὸ τὸν κατοικοῦντα εἰς τὸ ἀπρόσιτον φῶς. Ἐγείνατε φῶς, Σεῖς οἱ τὰ πάντα ἀφέντες καὶ ἀκολουθήσαντες τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος σήμερον λύει μίαν παλαιὰν ἐρώτησίν σας «τί ἄρα ἔσται ἡμῖν» καὶ τὴν ὁποίαν μὲ ἀνεκλάλητον χαρὰν ἀκούετε σήμερον. Σᾶς δίδει εἰλικρινῆ, βεβαίαν καὶ καθαρὰν ἀπάντησιν, ὡς πλήρη διαβεβαίωσιν τῶν ὅσων ἐπράξατε, εἰπὼν «Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

Ἰδοὺ μέγιστον προνόμιον, πρὸ τοῦ ὁποίου ὑποχωρεῖ πᾶσα γηΐνη δόξα καὶ τιμή, πρὸ τοῦ ὁποιου κλίνονται τὰ στέμματα των εστεμμενων, μόνον γιὰ νὰ δεχθοῦν τὸν τίμιον Σταυρον, μὲ σεβασμόν, υπερανω αὐτῶν, δια νὰ σᾶς βεβαιώσῃ ἐπικροτοῦσα τὰς δηλώσεις τοῦ Χριστου, ότι όλη ἡ ἀνθρωπότης «ὅτι ὄντως εἶσθε τὸ φώς τοῦ κόσμου». Ὅτι εισθε φῶς αναπλαστικόν, φώς μορφωτικόν, φῶς ἐκπολιτιστικον διὰ μέσου των αιωνων, εχων μεγα δικαιον, ὁ Ἱδρυτὴς τῆς Ἀγάπης, ὁ ὁποῖος σας προσεφώνησεν «υμεὶς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

Αἱ δηλώσεις αὗται τοῦ Ἰησοῦ δὲν μαρτυροῦν μόνον ειλικρινῆ βεβαίωσιν. Ἂν ἐμαρτύρουν τοῦτο, θὰ ἦτο ἀτελὲς τὸ μέγα εὐγενὲς τῆς συμπαθείας αἴσθημα τοῦ Χριστοῦ μας καὶ Θεοῦ. Αἱ δηλώσεις αὗται προεκλήθησαν ἀπὸ τὴν ἀγάπην. Ἀπὸ τὴν ἀγάπην ἐκείνην, διὰ τὴν ὁποίαν ἐζητήθη καὶ ἡ Χάρις τοῦ Πατρὸς τοῦ ἐν οὐρανοῖς. «Πάτερ Ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ, ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμέν». Ἐξεδηλώθη ἡ ἀγάπη ἡ βεβαιωτική, ἥτις μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἐκείνην, διαπλατύνεται, διὰ νὰ μὴν μείνῃ οὐδεμία, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, προτρέπουσα ἡ νουθετοῦσα τοὺς Μαθητὰς καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον καὶ ἐν τῷ συνόλῳ. «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Αἱ δηλώσεις αὗται τοῦ Χριστοῦ, τόσον βαθέως ἐχαράχθησαν στὴν καρδιὰ τῶν Μαθητῶν, ὥστε αὗται μετεφέρθησαν καὶ διὰ πάντα ἄνθρωπον, καθόσον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ, δὲν κυριαρχοῦν περιωρισμένως, ἀλλὰ κατὰ διαστολήν. Δὲν βασιλεύουν εἰς ὡρισμένον τόπον καὶ χρόνον, ἀλλ' εἰς τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον καὶ δι' ὅλους τοὺς αἰῶνας, ἕως ὅτου γίνῃ μία ποίμνη, εἷς ποιμήν, καθόσον ὁ Χριστὸς θέλει «πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» νὰ γίνῃ κάθε καρδία καὶ ἕνα φῶς, ὅμοιον μὲ τὸ φῶς ἐκεῖνο τῆς βεβαιώσεως τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν βεβαίωσιν ἐκείνην «ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» δίδει ὁ Χριστὸς πιστὴν τὴν εἰκόνα, δηλαδὴ τὶ τοὺς εἶπε μὲ τὰς δηλώσεις αὐτάς. «Οὐ δύναται πόλις, κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καιουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ». Ὅσο μπορεῖ νὰ κρυφθῇ μιὰ πόλις ποῦ εἶναι κτισμένη στὴ κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, ὅπως εἶναι ἀδύνατον τὸ λυγνάρι, τὸ ὁποῖον ἀνάβουν καὶ κρεμᾶνε ἀπάνω στὸ λυγνοστάτη γιὰ νὰ φωτίσῃ καὶ τὸ σπῆτι ὁλόκληρον καὶ ἐκείνους ποῦ βρίσκονται μέσα, νὰ τὸ κρύψουν ἀπὸ κατω ἀπὸ τὸ λυχνοστάτη, ἔτσι εἶναι ἀδύνατον γιὰ νὰ μείνετε κρυμμένοι καὶ σεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶσθε το φῶς τοῦ κόσμου καὶ μοιάζετε σὰν πόλιν κτισμένην σὲ κορυφὴ βουνοῦ καὶ σὰν λυγνάρι ἀναμμένο καὶ κρεμασμένο στὸ λυχνοστάτη. «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων. . . .» Διὰ τοῦτο, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, σᾶς ὁμιλῶ, τοὺς εἶπεν ὁ Χριστός, καὶ σᾶς προτρέπω, διὰ νὰ ἴδῃ ὁ κόσμος τὰ καλά σας ἔργα καὶ διὰ νὰ δοξάσῃ

τὸν Θεόν, ποῦ σᾶς ἀπέστειλε. Μὴ νομίσετε ὅτι ἦλθον νὰ καταργήσω τοὺς θεοπνεύστους Νόμους ἢ τοὺς Προφήτας, διότι κ' ἐκεῖνοι ἦσαν φῶτα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἦλθον νὰ τοὺς καταργήσω, ἀλλὰ νὰ τοὺς συμπληρώσω, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε, σᾶς βεβαιῶ ὅτι μία γιῶτα, ἢ μιὰ στιγμὴ δὲν θὰ ἀλλοιωθῇ ἀπὸ τὸ συμπληρωματικόν μου ἔργον, τοῦ Εὐαγγελικοῦ Νόμου. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μπορεῖ ν' ἀλλάξουν, ἀλλ' οἱ λόγοι μου δὲν θ' ἀλλάξουν ποτέ. Ὑπέροχος βεβαίωσις τοῦ Βασιλέως τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς! Τὸ σύμπαν δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ, ἀλλ' ὄχι τὰ ἅγια λόγια τοῦ Εὐαγγελίου. Δήλωσις ἐμποιοῦσα τρόμον καὶ φρίκην. Εἶναι δήλωσις Θεοῦ, ἔχοντος ἀπόφασιν νὰ καταστρέψῃ πάντα, ὁ ὁποῖος ἤθελε καταργήσῃ «μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους».—«Ἐλάχιστος κληθήσεται, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Αὐτὴ εἶναι ἡ δήλωσις ἡ τιμωρός. Καὶ τότε, ποῖος θὰ ὀνομασθῇ μέγας; Ἐκεῖνος, λέει τὸ ἀψευδέστατον τῆς ἀληθείας στόμα, ποῦ θὰ λάμψῃ τὸ φῶς του ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῶν καλῶν ἔργων. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δι' ἔργου καὶ λόγου, θὰ διδάξῃ καὶ θὰ πράξῃ, τὰ θεῖα τοῦ Εὐαγγελίου παραγγέλματα. «Ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν».

* * *

«Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων» διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν καλῶν ἔργων, ὅπως λάμπει καὶ φωτίζει τὸ ἀναμμένο λυχνάρι. Μὲ τοιοῦτο πρόγραμμα συνεκροτήθησαν αἱ Ἅγιαι καὶ Μεγάλαι οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι τῆς Ὀρθοδόξου Θρησκείας, πατάξασαι τὰς αἱρέσεις καὶ κηρύξασαι πόλις κτισμένη ἐπὶ βουνοῦ καὶ φαινομένη ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος πίστις, ἡ ὀρθόδοξος θρησκεία. ἥτις ἐγένετο τὸ «φῶς τοῦ κόσμου». Οἱ Ἀθανάσιοι οἱ Γρηγόριοι, οἱ Νικόλαοι, οἱ Σπυρίδωνες, οἱ Μεθόδιοι, οἱ Φώτιοι, οἱ Κύριλλοι, ἐγένοντο τὰ φῶτα τῆς Ὀρθοδοξίας καταπολεμήσαντες τοὺς ἐλαχίστους, ὅπως τοὺς παραδώσουν εἰς τὸ ἀνάθεμα καὶ τὴν καταφρόνησιν.

Τοιουτοτρόπως πολιτευόμενοι. εἶχον τὴν δήλωσιν καὶ ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ συμβουλεύοντος «οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων» διὰ νὰ ἴδουν τὸ μέγιστον τῶν ἔργων Σας, τὸ ἱερὸν Σύμβολον τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως.—Καθ' ἣν ὅμως στιγμὴν οἱ Μαθηταί, οἱ διάδοχοι Ἐκείνου, καὶ πᾶς πραγματικὸς ὀρθόδοξος Χριστιανός, ἤκουον «Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» μιὰ δύναμις ἀκόμη παρίστατο—ἡ Ἑλλάς. Καὶ γεμάτη ἀπὸ χαρὰ συνεπλήρωνε τὰς δηλώσεις τοῦ Χριστοῦ, λέγουσα: «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς οὐκ ἦλθε καταλύσαι τοὺς Νόμους, ἢ τοὺς Προφήτας, ἀλλὰ πληρῶσαι ἐκείνους καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων, οἱ ὁποῖοι ἔγειναν αἱ ἀναγκαῖαι πνευματικαὶ δυνάμεις πρὸς προπαρασκευὴν τοῦ οὐρανίου φωτός, τὸ ὁποῖον ἐξηπλώθη, διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.»

Διὰ τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐτέθη ὁ λύχνος ἀναμμένος ὄχι εἰς τὸν μόδιον, ἀλλ' εἰς τὸν λυχνοστάτην. Ὁ λυχνοστάτης ποῦ ἐκράτησε

τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν σήμερον εὐλαβῶς πανηγυριζομένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἡ δὲ βάσις τοῦ λυχνοστάτη εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ καρδιὰ τῶν ἱερομαρτύρων, μεγαλομαρτύρων καὶ μαρτύρων, οἵτινες λαβόντες τὸ κέλευσμα τοῦ Χριστοῦ, έγιναν οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς σκλαβιᾶς μας, ἔδειχνε, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὸ φῶς του γλυκύτερον. Ἔδειχνε φῶς παρήγορον καὶ ἐκήρυττεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κρυβῇ ἡ ἐλευθερία καὶ νὰ μείνῃ θαμμένη. Θὰ βγῇ πάνοπλος ἀπὸ τὸ ἅγιο βῆμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, μὲ ἀρχηγοὺς Πατριάρχας καὶ ἀρχιερεῖς καὶ διὰ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἡ ὁποία νὰ γράψῃ μὲ χρυσᾶ γράμματα στὴν καρδιὰ ὅλων μας· «Ἐλευθερία ἢ θάνατος» διὰ νὰ κληθῇ μέγας ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος. Καὶ αἱ Οἰκουμενικαὶ ἐκεῖναι Σύνοδοι ἦσαν αἱ γενόμεναι Ἐθνοσυνελεύσεις, εἰς τὴν πρώτην τῶν ὁποίων, ἐκηρύχθη ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἡ πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ὕπαρξις καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὡς Ἔθνους καὶ Κράτους αὐτοτελοῦς καὶ ἀνεξαρτήτου, καταπνίξαντος τὴν μακραίωνα δουλείαν καὶ ἀποτινάξαντος τὸν βαρὺν αὐτῆς ζυγόν. Τρόπον τινὰ κηρυττόντων καὶ τῶν Ἐθνικῶν μας Πατέρων, πρὸς πάντα Ἕλληνα, «οὕτω λαμψάτω καὶ τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῆς Πατρίδος καὶ τῶν τέκνων της, διὰ νὰ βλέπουν τὸν ἐνθουσιώδη πατριωτισμόν σας, πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς Φυλῆς».

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε στοὺς Μαθητάς του, ὅτι μόνον ἐκεῖνοι εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, διὰ τῶν δηλώσεών του ἐκείνων, ἔβλεπεν ὅτι πάντες οἱ ἄλλοι εἶχον καταληφθῇ ἀπὸ ψυχικόν, ἀπὸ πνευματικὸν σκότος, τὸ ὁποῖον θὰ διεσκόρπιζε τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα τῶν Μαθητῶν καὶ θὰ ἔφερεν εἰς τὰς καρδίας ὅλων τὸ θεῖον καὶ ὑπερουράνιον φῶς, τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενον.

Καθ' ὅμοιον τρόπον ἠκούσθη καὶ ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος μας καὶ στὸν καιρὸν τῆς δόξης της καὶ στὴν ἐποχὴ τῶν συμφορῶν της, λέγουσα «ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» διὰ τοῦ ὁποίου θὰ φωτίσητε τὰ παιδιά μου, διὰ νὰ διατηρήσουν ἄσβεστον τὴν φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ των. Μιὰ τέτοια διαβεβαίωσις ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος, ἐδόθη κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος εἰς τὸν μέγαν Ἕλληνα Παναγιώτην Νικούσην, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν ἐνθουσιώδη πατριωτισμόν του, μὲ τὴν μεγάλην του εὐφυΐαν καὶ μόρφωσιν, ἀνῆλθεν εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ὅπως ἀπὸ τοῦ Ὑψηψηλοῦ ἐκείνου θώκου μεταδίδῃ τὸ φῶς του, στὴν σκλαβωμένην μας φυλή.—Ἐπίσης εἰς ἄλλο της ἀκόμη ἀθάνατον τέκνον εἶπε τὰ ὅμοια ἡ Πατρίς μας. Τὸ τέκνον ἐκεῖνο ἦτο ὁ κατὰ πολὺ ἀνώτερος τοῦ Νικούση, ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδᾶτος, τὸ μεγάλο ἐκεῖνο ἐθνικὸ φανάρι, τὸ ὁποῖον ἐκρεμάσθη ἀναμμένο στὸ λυχνοστάτη, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ φῶς του στὸν δοῦ-

λον Ἕλληνα, ὅπως ὁδηγηθῇ εἰς τὸ Ἐθνικόν του καθῆκον, τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὀνομαζόντων αὐτοῦ πατέρα. Καὶ ὄντως ὑπῆρξεν ὁ ἀληθὴς καὶ φιλόστοργος Πατὴρ τῆς δούλης Πατρίδος, διότι εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις Ἑλληνικῶν Σχολείων εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Τουρκοκρατουμένης Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα ἐπροίκιζε μὲ δωρεὰς συγγραμμάτων τῶν ἄλλων φαναριῶν τῆς πατρίδος μας, τῶν Ἑλλήνων Συγγραφέων, οἱονεὶ παραγγέλλων πρὸς τὰ σκλαβωμένα Ἑλληνόπουλα, «οὕτω λαμψάτω καὶ τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῆς Πατρίδος». Ὁ γεμᾶτος ἀπὸ πατριωτικὸν φῶς βίος του ἔφερεν εἰς τὸν τάφον τὸν πατέρα τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ, μόνον διὰ νὰ γίνῃ μνημεῖον ἀθάνατον στοὺς ἐπιγενομένους, διδάσκοντος καὶ ἐκείνου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1709, ὅτε ἐτάφη, ὅτι καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ κόκκαλα τοῦ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου, τὰ ἱερά, βγαίνει ἀκόμη φῶς πατριωτισμοῦ καὶ ἂς προστρέξῃ στὸ φῶς ἐκεῖνο κάθε σκοτεινιασμένη Ἑλληνικὴ καρδιά, διὰ νὰ τὸν μιμηθῇ καὶ ἀγκαλιάσῃ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ φῶς τὸ καιόμενον ἐπὶ λυχνίαν μόνον πρὸς διατήρησιν τῶν πατρίων.

Ἂν ἡ Πατρίδα μας ὑπέστη ἀκμήν, καὶ παρακμήν, ἂν ἄλλοτε ἐτέθη, ὁ λύχνος ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ ἄλλοτε ὑπὸ τὸν μόδιον, ἂν κατεδυναστεύθη καὶ ὑπεδουλώθη, ἐν τούτοις δὲν ἔπαυσε, διὰ τῶν ἀθανάτων της τέκνων, νὰ παρέχῃ τὰ φῶτά της, τὰ ὁποῖα, ἴσως κατὰ θείαν παραχώρησιν, μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μετεφέρθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν καθολικήν της ἀναδιοργάνωσιν καὶ διαμόρφωσιν, διατηροῦσα πάντοτε τὸ φῶς τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας «ὡς φῶς παρηγορίας, ἐλπίδος, ἀναστάσεως καὶ ἀπελευθερώσεως. Τότε ἐστράφη ἡ δούλη Πατρὶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ μάτι δακρυσμένο καὶ εἶπε. «Εἶσαι τὸ φῶς τῶν παιδιῶν μου. Ἀγάθυνον τὴν Σκλαβωμένην καὶ πάρεχε τὸ φῶς στὸν δρόμον ἐκεῖνον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἄκρη κάθεται ὁ Ρήγας, ὁ Φερραῖος καὶ κηρύττει:

Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή....»

Ἀθάνατα χρόνια. Χρόνια δόξης καὶ τροπαίων ἐπεράσατε, μόνον γιὰ νὰ ξαναρθῆτε δοξασμένα, κατάφορτα ἀπὸ δάφνας νικητηρίους. Εἶπεν ὁ Χριστὸς στοὺς Μαθητάς του «Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ τοὺς ἔστειλε διὰ νὰ πατήσουν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Σατανᾶ, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας. Εἶπε καὶ ἡ Πατρίδα στοὺς γενναίους τῆς Ἐλευθερίας προμάχους «Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τῆς Ἑλλάδος» καὶ τοὺς ἔστειλε διὰ νὰ πατήσουν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, νὰ βγάνουν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς τυραννίας τὴν σκλαβωμένην χώραν.

Ἕνα τέτοιο Εὐαγγέλιο, μία τέτοια ἀθάνατη Ὀρθόδοξον θρησκείαν, ἡ ὁποία καὶ προφητικῶς ἐκανόνιζε τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος, θὰ εἶναι ἀτιμία, ἔγκλημα ἐσχάτης προδοσίας, ἂν τὴν ἀρνηθοῦμε· καὶ ἀρνούμενοι σβύσωμεν τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐθνικῆς πίστεως, διὰ νὰ

γίνωμεν ἕρμαια τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου φαύλου ἐξωμότου, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ νὰ παύσωμεν ἀκούοντες τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος «οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα....»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Η΄—28.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν, λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδού, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλουν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

«Καὶ ἰδόντες αὐτόν, παρεκάλεσαν, ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν».

* * *

Ἐνῷ δὲ ἐπῆγαν καὶ τὸν εἶδον, τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἀπομακρυνθῇ, νὰ φύγῃ μακρυά, ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Πατρίδος των, τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν.—Τὸ ῥητὸν τοῦτο, ἐπῆρα ἀπὸ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπὴν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη σήμερον, ὡς θέμα τῆς ὁμιλίας μου καὶ ἐπ᾽ αὐτοῦ, ὅσον μοῦ εἶναι δυνατόν, θέλω οἰκοδομήσῃ τὴν ἑρμηνείαν τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

Τὸ κυριώτερον γνώρισμα μιᾶς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία ἔχει χωθῇ εἰς τὴν ὕλην, ἡ ὁποία δὲν βλέπει τίποτε περισσότερον ἀπὸ τὸν ὑλικὸν κόσμον, ἀπὸ τὸ περιβάλλον, εἶναι τὸ ὑλικὸν συμφέρον. Τὸ συμφέρον αὐτό, ὁ πλουτισμὸς εἰς τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον, ὁμοιάζει σὰν τὴν συνδετικὴν ὕλην, σὰν τὰ κομματάκια τοῦ ἀργύρου, τὰ ὁποῖα οἱ χρυσοχόοι τοποθετοῦν, ὅταν πρόκειται νὰ κολλήσουν δύο ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα θερμαίνουν, μὲ τὴν φω-

τιά.—Πέρνει στὰ χέρια του ὁ χρυσοχόος τὰ δύο ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα θέλει νὰ κολλήσῃ. Τὰ δένει σφικτά, μὲ λεπτὸ σύρμα. Ἀκολούθως τοποθετεῖ τὸ κομμάτι τὸ ἀσῆμι μὲ τὴν κόλλησιν. Ἀφοῦ τὸ ἑτοιμάσει, ἀνάβει ὁ λυγνάρι του καὶ διά τινος φυσητῆρος—μὲ ἕνα σωληνῖσκον—μεταφέρει στὰ ἀντικείμενα, ποῦ θέλει νὰ συνδέσῃ, ἀντὶ τοῦ φωτὸς τοῦ λυγναριοῦ, τὴν θερμότητα, ἡ ὁποία ρευστοποιεῖ τὸ κομμάτι αὐτό. τὴν κόλλησιν, καὶ διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ κατορθώνει νὰ ἀφομοιωθῇ ἡ κόλλησις πρὸς τὰ δύο τεμάχια ποῦ πρόκειται νὰ συνδέσῃ. Συνδεόμενα ταῦτα, γίνονται ἓν νέον εἶδος, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ κἂν ἴχνος τῆς συνδετικῆς ὕλης.

Ἕνα ὅμοιο φαινόμενον παθαίνει ἡ ἁμαρτωλὴ ψυχή.—Αὐτὴ γίνεται τὸ κομμάτι τὸ ἀσῆμι, τὸ ὁποῖον καταλλήλως ἐπικολλᾶται μεταξὺ σώματος καὶ τῆς ὕλης τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ κομματάκι αὐτὸ—τὴν ἁμαρτωλὴ ψυχὴ—τὴν πέρνει ὁ διάβολος καὶ τὴν δένει σφιχτὰ μὲ τὸ σύρμα τῶν βιοτικῶν φροντίδων καὶ ἀκολούθως, μὲ τὴν δύναμιν τῆς πλεονεξίας καὶ ἀπληστίας. Τὴν ἀφομοιώνει δὲ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ παραχθῇ ἓν νέον διαβολικὸν εἶδος στὸν κόσμον. Καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ ὀνομάζεται ὑλισμός.—

Τὸ φαινόμενον τοῦτο, δυστυχῶς, παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις. εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ περισσότερον ἀκόμη, δυστυχῶς, παρατηρεῖται εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, μεταξὺ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, τοῦ ἱερατείου, καὶ ὅλων τῶν ἄλλων κοινωνικῶν τάξεων, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ἀνθοδέσμην τῶν κοινωνιῶν.

Ἐτελείωσεν.—Ἔτσι εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἡ ψυχὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ παρεδόθη, ἀφομοιώθη, ὑποταχθεῖσα εἰς τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῶν. «Ὅπου ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν» εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός.—Τοῦτο πράττουσα ἡ ἁμαρτωλὴ ψυχή, ἥτις ἐπίστευεν ἀπατηλῶς ἐπὶ τῆς ὕλης ὡς δυνάμεως, ὡς ὑποστάσεως, ὡς μελλοντικῆς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς, ἐλησμόνησεν ἐντελῶς τὴν θείαν καταγωγὴν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ὑπεδούλωσεν εἰς τὴν ἀπαισίαν ὕλην, ἥτις, κατὰ τὸν θάνατον, ὡς ἀπαισία Ἐριννὺς τὸν ἀφίνει πρώτη, παραδιδομένη νὰ συνεχίσῃ τὸ ἀπαίσιον ἔργον της καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθνήσκοντος, διὰ νὰ πλουτίσῃ τὸ χρυσοχοεῖόν του ὁ διάβολος, καθ' ὅμοιον τρόπον.

Ἐλησμόνησαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τὸν ἀθάνατον συλλογισμὸν τοῦ Λέϊμπνιτς «εἰ ὑλικὴ ἦν ἡ ψυχή, οὔτε πρὸς τὴν τοῦ ἀπείρου ἰδέαν, οὔτε ἐλευθέρως ἐνεργεῖν ἠδύνατο. Ἀλλὰ μὴν ἀμφότερα ποιεῖ. Ἄρα τὴν ψυχήν, οὐχ οἷόν τε ὑλικὴν εἶναι».

Καὶ λησμονήσαντες τοῦτο, ὑπεδουλώθησαν στὴν ὕλην, πιστεύσαντες, ὅτι ἠδύναντο νὰ ὑλοποιήσουν τὴν ἁμαρτωλὴν ψυχήν των, οὖσαν ἀθάνατον! Ἐπίστευσαν πλανηθέντες καὶ ἀπὸ ὑλικὰς ἀκόμη θεωρίας, καὶ ἀπέκλεισαν τὴν πέραν τοῦ τάφου ὕπαρξίν της, χωρὶς νὰ ἔχουν τὰς ἀποδείξεις, ἢ τὰ τεκμήρια πρὸς ἐπαλήθευσιν τῆς νοσηρᾶς καὶ πεπλανημένης

θεωρίας των, τὴν ὁποίαν υἱοθέτησαν καὶ μερικαὶ αἱρέσεις τῶν προτεσταντῶν.—Τοῦτο πιστεύσαντες, δὲν ἔκαμαν τίποτε ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἀνατρέξουν εἰς τὸ παρελθόν, στὸν καιρὸν ποῦ ἦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ λάβουν ὡς βάσιν τὰς σκέψεις τῶν χοιροβοσκῶν, τῶν γουρουνιαραίων καὶ λοιπῶν κατοίκων, τῶν Γεργεσηνῶν, οἵτινες ἔδιωξαν τὸν Χριστὸν μακρὰν ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πόλεώς των, στενοχωρηθέντες περισσότερον διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν γουρουνιῶν των—γιὰ τὸ χάσιμο τῆς ὕλης, διὰ τὴν ὑλικὴν ζημίαν, καὶ ὄχι νὰ εὐχαριστηθοῦν καὶ δοξάσουν τὸν Χριστὸν διότι ἔκαμε καλά, ἕνα πάσχοντα συμπολίτην των, ἕνα δαιμονιζόμενον, ἕνα τρελλόν, ἐπὶ πολλὰ ἔτη πάσχοντα ἀπὸ τὴν ἐπάρατον νόσον καὶ ἐνδιαιτώμενον γυμνὸν καὶ εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, εἰς τὰ μνήματα! «Καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν, ὅπως μεταβῇ τῶν ὁρίων αὐτῶν».

Ὑλισταὶ τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, καὶ γουρουνιαραῖοι τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον.—Μόνον ὕλη, μόνον ὑλικὸν συμφέρον εἴτε θεμιτόν, εἴτε ἐξ ἀθεμίτου πλουτισμοῦ προερχόμενον. Μόνον ἐκεῖ βασίζονται καὶ ὄχι μόνον δὲν σκέπτονται πῶς κατήντησαν τὸ εὐγενὲς αὐτὸ δῶρον τοῦ Θεοῦ — τὴν ψυχήν των — ἡ ὁποία εἶναι διακριτικὸν σημεῖον χωρίζον ἄνθρωπον, ἀπὸ κτήνη, ἀλλ' ἐπεδίωξαν νὰ ἐξαρτήσουν ταύτην ὡς δούλην χειροτέραν ἀπὸ δούλους τῆς Ρωμαϊκῆς δουλείας, καθ' ἣν ὁ Ρωμαῖος πολίτης εἶχεν ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου, ἐπὶ τῶν ὁμοίων του, οὓς ἐνόμιζεν, ὅτι εἶναι κατώτεροι τῶν κτηνῶν.

Ἕνας ἐπιφανὴς Ρωμαῖος, παρέθεσε πολυτελεστάτην τράπεζαν εἰς φίλον του, διηγοῦνται οἱ Ρωμαῖοι ἱστορικοί. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὁ φιλοξενούμενος, εἶπε στὸν Ρωμαῖον ἐπιφανῆ, ὅτι δὲν εἶχεν ἴδη, πῶς σφαζονται ἄνθρωποι.—Ὁ φιλοξενῶν Ρωμαῖος διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν φίλον, διέταξε τοὺς δημίους καὶ ἔσφαξαν ἐμπρός των, μερικοὺς δούλους τοὺς ὁποίους, κατόπιν, ἔκαμαν κομμάτια καὶ τὰ ἔρριψαν ἐντὸς τῆς ἰδιωτικῆς λίμνης τοῦ πλουσίου Ρωμαίου, διὰ νὰ χορτασθοῦν τὰ σκυλόψαρα τῆς λίμνης του! Τὰ σκυλλόψαρα νὰ μὴν πάθουν τίποτε. Οἱ ἄνθρωποι ἂς θυσιασθοῦν, χάριν τῶν ζώων!

Φρικώδης ἀντίθεσις τῆς ὕλης, πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ.—Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωϋσέως προσέταξεν «Οὐ φονεύσεις»—Ὁ αὐτὸς Θεὸς εἶπεν εἰς τοὺς Προφήτας «καὶ κατακυριεύσατε τῆς γῆς» καὶ διὰ τοῦ Προφήτου Δαυῒδ «πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας ἁπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν. . . .» τὸ «οὐ φονεύσεις» δὲν εἶναι μόνον ἀποφυγὴ ἀπὸ πᾶν ἔγκλημα, ἀλλ' εἶναι ἐν τῇ εὐρείᾳ καὶ διασταλτικῇ του ἐννοίᾳ καὶ πᾶσα θεραπεία ἑνὸς τετραυματισμένου, εἴτε σωματικῶς, εἴτε πνευματικῶς, εἴτε κατ' ἀμφότερα.—Εἶναι τὸ ζωντανὸν θαῦμα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου, διὰ νὰ παραδειγματισθῶμεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος πρέπει νὰ σώζῃ τὰ σπουδαιότερα, τῶν ὀλιγώτερον

σπουδαίων. Πρέπει νὰ σώζῃ τὸ πολυτιμότερα καὶ ὄχι τὰ εὐτελέστερα!

Ἐνῷ δ' οὕτω ἐδίδαξε καὶ τὸ φυσικὸν δίκαιον, ἐνῷ τέτοιου εἴδους θαύματα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐνῷ τέτοια πράγματα διδάσκει ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν θρησκεία, ἡμεῖς ἔχοντες κατ' ὄνομα μόνον—τὸ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος—ἐδουλώθημεν στὴν ὕλην—ἀσῆμι γιὰ τὸ κολλητῆρι τοῦ χρυσικοῦ--γιὰ νὰ χαθοῦμε ὅπως λέγει ὁ Δαυῒδ «οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς».

Ἐκηρύττετο, ὡς ἄνω εἶπον, «κατακυριεύσατε τῆς γῆς». «Πάντα ὑπέταξας ὑπὸ κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ» ἀλλ' ἡ διεστραμμένη ψυχή, ἡ δυσώδης καὶ βορβορωμένη, ἔπραξε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ πράττῃ τὰ ἀντίθετα.

Ὁ Θεός, θέλει τὸν ἄνθρωπον, βασιλέα τῆς κτίσεως. Ὁ ἄνθρωπος, θέλει τὴν κτίσιν βασιλέα του. Ὁ Θεὸς ὑπατάσσει τὰ πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος πράττει τὸ ἀντίθετον καὶ θέλει ὅπως στὰ πάντα νὰ ὑποτάσσεται, θέλει νὰ εἶναι δοῦλος. Θέλει τὰ πάντα ὑπεράνω αὐτοῦ. Τὴν ὕλην ἀπὸ πάνω του καὶ τὸν ἑαυτόν του, δοῦλον τῆς ὕλης.

Ἐνῷ δὲ θέλει τέτοια πράγματα, ἔχει ὅμως τὸ θράσος νὰ λέγῃ ὅτι εἶναι «Ὀρθόδοξος Χριστιανὸς»—ΕΝΤΡΟΠΗ! Ὁ ἄνθρωπος τῆς ὕλης, εἶναι δοῦλος τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Χριστός, ἡ Ὀρθόδοξος αὐτοῦ Ἐκκλησία, δὲν ψάχνει νὰ εὕρῃ δούλους. Θέλει ἀδελφούς. Θέλει πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ἥτις δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ὕλην, οὔτε εἰς τὰ ὑλικὰ φαινόμενα, ἀλλ' εἰς τὴν δύναμιν τῆς πίστεως πρὸς τὸν Χριστὸν διαβοῶντα. «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Θεὸς οὐχὶ νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων».

Μόνον μία εἰλικρινὴς ἐρώτησις, ἂν γίνῃ εἰς τὰς ὑλιστικάς μας σκέψεις. «Αὐτὰ ποῦ μαζεύω, τὶ θὰ κάμω;» Τότε θὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ἡ ὕλη μοιάζει ὡσὰν τὰς ὀρχηστρίδας, σὰν τὴς πριμαντόνες, αἱ ὁποῖαι, δι' ὅλων τῶν μέσων τῆς κακοηθείας, ζητοῦν νὰ περιπλέξουν τὸν ἄνθρωπον, εἰς τὰ πορνικά των δίκτυα! διὰ νὰ τὸν ἀπογυμνώσουν τέλεον τῆς ἠθικῆς καὶ τὸν παραδώσουν διεφθαρμένον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὡς σάπιο καὶ ἄχρηστον ἐκείνης μέλος, διὰ νὰ καταντήσῃ καὶ ἐκεῖνος νὰ μοιάσῃ τῶν χοιροβοσκῶν, τῶν παρακαλούντων τὸν Χριστόν, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πάτριόν των ἔδαφος. Καὶ γιατί; Διότι ἔσωσεν ἕνα ἄνθρωπον καὶ τοὺς κατέστρεψεν τὰ γουρούνια των, τὰ ὁποῖα προετίμησαν νὰ ὑπάρχουν, παρὰ τὸν θεραπευθέντα δαιμονιζόμενον.

* * *

Χώρα Γεργεσηνῶν. Τόπος τῆς ὕλης καὶ μόνον τῆς ὕλης! Ὕλη. Δύναμις στρέφουσα καὶ συστρέφουσα, ὡς περὶ ἄξονα τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον. Καὶ ἥτις ἐτέθη, ὡς μὴ ὤφειλεν, ὑπεράνω παντὸς ἄλλου πνευματικοῦ ἐπιπέδου, ἐνῷ ἔδει καὶ τοῦτο ποιῆσαι, κἀκεῖνο μὴ ἀφιέναι.

Θεμιτὸς καὶ ἀθέμιτος πλουτισμός, ὅταν προηγῶνται καὶ ἀφίνουν ὄπισθέν των τὴν Χριστιανικὴν πρόοδον, δὲν κάνουν, τίποτε ἄλλο, εἰμὴ νὰ προπαρασκευάσουν τὴν κοινωνίαν—σᾶν τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων—ἥτις

θὰ κρημνισθῇ καὶ θὰ πνιγῇ εἰς τὴν θάλασσαν, μαζὺ μὲ τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος τὴν διηύθυνε.—Θᾶττον ἢ βράδιον, θὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ κατάρα τοῦ Χριστοῦ, ἐναντίον τῶν δούλων τῆς ὕλης, οἱ ὁποῖοι πρὸ αὐτῆς θάπτουν καὶ γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους. Εἶχε δίκαιον ὁ Μέγας Βασίλειος ποὺ ἔλεγε. «Χρήματα, ὕλη, ἀγχόνη τῆς ψυχῆς, πτύον (φτιάρι) τοῦ τάφου».

Διήρχετο ἔξωθεν τῆς χώρας τῶν Γεργεσηνῶν ὁ Χριστός. Ἔξωθι τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς πόλεως, τὸν συνήντησεν ἕνας δαιμονιζόμενος, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Εἶχε δὲ τόσα δαιμόνια, μέσα του, ὥστε, ὅταν κατελαμβάνετο ὑπ' αὐτῶν, ἔφθανεν εἰς πλήρη διανοητικὸν παράληρον καὶ οἱ συμπολῖταί του τὸν ἔδεναν μὲ ἁλυσσίδες, πρὸς πρόληψιν ἀπευκταίων δυστυχημάτων.

Αὐτὸ τὸ δυστυχὲς πλάσμα, οὐδέποτε ἐφόρεσεν ἔνδυμα. Καὶ ἂν καμμιὰ φορὰ ἐφοροῦσε κανέν, ὅταν κατελαμβάνετο ἀπὸ τὸν παράληρον, τὸ ἐκουρέλιαζεν. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν, γυμνός, ξυπόλυτος, μὲ μαλλιὰ μπερδεμένα καὶ ἄγρια, μὲ τὰ μάτια ἀπλανῆ, βγῆκε στὸν δρόμο, ὅταν εἶδε τὸν Χριστὸν διερχόμενον. Μὲ φωνὴν γεμάτην ἀπὸ πόνον, ἀλλὰ καὶ ἐλπίδας λέγει στὸν Χριστόν. «Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ, δέομαί σου, μὴ μὲ βασανίσῃς». Καὶ ταῦτα λέγων, προσέπεσε, στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ ἱκετεύων.

«Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος» εὐσπλαγχνίζεται τοῦ πλάσματός του.—Ὅλην τὴν συμπάθειάν Του διαχέει πρὸς τὸν δαιμονιζόμενον καὶ διατάσσει τὸ δαιμόνιον νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ τυραννούμενον ἐκεῖνο κορμί.—Ἐρωτᾷ, τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, ὁ Χριστὸς πῶς ὀνομάζεται καὶ ἐκεῖνο ἀπαντᾷ λεγεὼν δηλ. ὁλόκληρον τάγμα διαβόλων εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς τὸν δαιμονιζόμενον.—Ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀμέσως ἐξῆλθε. Μόλις ἐξῆλθε, παρεκάλεσε τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων, ἡ ὁποία ἔβοσκεν, ἐκεῖ πλησίον, εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ βουνοῦ.—Ὁ Ἰησοῦς ἐπέτρεψε. Μόλις δὲ τὰ γουρούνια κατελήφθησαν ἀπὸ τὰ δαιμόνια, ἀμέσως ὥρμησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγησαν. Οἱ χοιροβοσκοὶ μόλις εἶδον τὰ γουρούνια νὰ ρίπτωνται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ πνίγωνται, ὄχι μόνον δὲν μετέβησαν στὸν Χριστὸν νὰ τὸν ἱκετεύσουν, ὅπως σωθῇ καὶ ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων, ἀλλ' ἔπραξαν τὸ ἐναντίον.—Ἔτρεξαν εἰς τὴν πόλιν τῶν Γεργεσηνῶν καὶ ἀνήγγειλαν τὰ διατρέξαντα εἰς τοὺς κατοίκους, οἱ ὁποῖοι χειρότεροι τῶν χοιροβοσκῶν ἀποδεικνυόμενοι, ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐγεννήθη ἡ περιέργεια νὰ ἴδουν τὸν θεραπευθέντα δαιμονιζόμενον, καθήμενον σωφρονοῦντα πλησίον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον εἶπαν στὸν Χριστόν, νὰ μὴν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν των. Τὸν ἐθεώρησαν ἐπιζήμιον ἄνθρωπον καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἀπέλθῃ μακρὰν καὶ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς πόλεώς των. «Καὶ ἰδόντες παρεκάλεσαν αὐτόν, ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν».

«Ἄνευ ἐμοῦ, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν», αὐτὸ οὔτε τὸ κατάλαβαν οἱ

Γεργεσηνοί, οὔτε ἠθέλησαν νὰ τὸ ἀκούσουν. Οὔτε τὴν δήλωσιν ἐκείνην, οὔτε τὸν ψαλμὸν τοῦ Δαυῒδ «ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γης». Τίποτε ἀπ᾿ αὐτά. Δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐννοήσουν, τὴν ὑπερφυσικὴν αὐτοῦ δύναμιν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ δαίμονες τὴν ἠσθάνθησαν, ἱκετεύοντες!

Τὸ Ἡράκλειον ἡ Πομπηΐα, αἱ Σταβίαι, αἱ ὁποῖαι ἐτάφησαν ὑπὸ τοῦ τρομερωτάτου ἐκείνου σεισμοῦ καὶ ὑπὸ τὴν λάβαν τοῦ Βεζουβίου, ἡ περικαλλὴς Ἀντιόχεια, ἥτις ἐδέχθη, συνεπεια τοῦ σεισμοῦ, περὶ τὸ ἑκατομμύριον θύματα ὑπὸ τὰ ἐρείπια, μαρτυροῦν εὐγλωττότερον τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, ὅταν οὗτος παρουσιάζεται ἐν τῇ ἰσχΰϊ αὐτοῦ καὶ ἄς λείψῃ ἡ ἔρευνα περὶ τῶν γουρουνιῶν, ἡ ὁποία μόνον τοὺς ὑλολάτρας, ποῦ δὲν βλέπουν πλειότερον ἀπὸ τὴν κάσαν τους, θὰ ἀφίσῃ παραπονεμένους, καὶ τρέμοντας μήπως πάθουν τὰ ἴδια ἢ χειρότερα. «Μία ροπὴ καὶ ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται». Θάνατος ἄδοξος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν διάβολον εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς λησμοσύνης, διὰ νὰ τὸν ἔχουν πιστὸν σύντροφόν τους καὶ ἐκτὸς καὶ περαν τοῦ τάφου.

Ἡ ψυχιατρικὴ Ἐπιστήμη διδάσκει ὅτι, τὸ φαινόμενον τῆς ὑλολατρείας, εἶναι διανοητικὴ πάθησις—εἶναι τρέλλα—εἶναι κατὰ τὴν φρασεολογίαν τῆς ψυχιατρικῆς ΕΜΜΟΝΟΣ ἰδέα. Λοιπόν, ὑλολάτρα, κοπέλι τοῦ παρᾶ, κινητόν, δυστυχῶς ἔμψυχον, χρηματοκιβώτιον, ξέρεις τὶ ἔχεις μέσα στὴν καρδιά σου; Τὸν Διάβολον καὶ σὲ χοροπηδάει. Ἔχεις μέσα σου, τὴν δύναμιν τοῦ Σατανᾶ «Λεγεὼν» τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἔβγα τώρα ποῦ περνᾷ ἡ ἀλήθεια τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία καὶ μόνη υἱοθέτησε τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξως. Ἔβγα, μπροστὰ σ᾿ αὐτήν, καὶ θὰ σοῦ βγάλῃ τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον σὲ κατέχει καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ μείνῃς σωφρονῶν πλησίον τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ θεραπευθεὶς δαιμονιζόμενος. Γιὰ κάθισε, πλησίον τοῦ Χριστοῦ, μιὰ στιγμή. Δὲν θὰ ἔρθουν στὸν Χριστὸν Γεργεσηνοὶ νὰ δείξουν τὸν πόνον για τὰ γουρούνια τους, ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος μας, ἡ ὁποία θὰ ἠχήσῃ ὡς ἡδύμολπος λύρα στὰ αὐτιά Σου «πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν καὶ τὴν δόξαν οὐδείς». Ἂν ὁ ἄνθρωπος ζητῇ τὴν δόξαν γιὰ λογαριασμό του, Σὺ παράλαβε τὴν δόξαν πρὸς τὸν Χριστόν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν Πατρίδα, ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ὁποίων ἐθεμελιώθη τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, δυνάμει τῶν ὁποίων καὶ Σὺ θὰ δοξασθῇς καὶ θὰ ἀφίσῃς ὄνομα ἀθάνατον γραμμένον, μὲ χρυσᾶ γράμματα, εἰς τὰς σελίδας τῆς ἐνδόξου ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος.—Ἂν μᾶς κακοφαίνεται νὰ ὀνομασθῶμεν τρελλοὶ καὶ δοῦλοι τῆς ὕλης, τότε ἂς μὴν ὁμοιάσωμεν τῶν Γεργεσηνῶν, ποῦ ἔδιωξαν—χάριν τοῦ ὑλικοῦ συμφέροντος τὸν Χριστόν, ἀπὸ τὴν πατρίδα των. Ἂς πράξωμεν τὸ ἀντίθετον· τιμῶντες τὸν ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν τῆς Πίστεώς μας, τὸν Χριστόν, ὃν ἐτίμησεν, ἐσεβάσθη καὶ ἐδόξασεν ἡ ἔνδοξός μας Ἑλλάς, ἥτις μεταξὺ ἄλλων, πρώτου μεγέθους ἀστέ-

ρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος, ἀνέδειξε καὶ τὸν Μέγαν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἅγιον Μεθόδιον, ἀκμάσαντα ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τῆς βασιλίσσης τοῦ Βυζαντίου Θεοδώρας.—Τοῦτον δαίμων τρομερός, ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς—ἐξώρισεν εἴς τινα νησίδα παρὰ τὴν Βιθυνίαν, διότι ὑπεστήριζε τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων Εἰκόνων. Ἐκεῖ ὑπέμενε ὅλα τὰ μαρτύρια τῆς ἐξορίας, ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὄχι τῆς ὕλης, ὅπως δυστυχῶς μερικοὶ ἀπὸ τὸν κλῆρόν μας. Ἀποθανόντος τοῦ Μιχαήλ, ἦλθεν εἰς τὸν θρόνον τοῦ Βυζαντίου ἕτερος δαίμων—ὁ εἰκονομάχος Θεόφιλος—ὁ ὁποῖος τὸν πρὸ ὀλίγου, ἐλευθερωθέντα Μεθόδιον, συλλαμβάνει καὶ τὸν ἐγκλείει εἰς μίαν σκοτεινοτάτην φυλακήν, ὁμοιάζουσαν πρὸς τάφον, τρεφόμενον, μυστικῷ τῷ τρόπῳ, ἀπὸ κάποιον ψαρᾶν. Ὅταν δὲ ἀνέβη εἰς τὸν Βυζαντινὸν θρόνον ἡ αὐτοκράτειρα Θεοδώρα, ὄχι μόνον τὸν ἀπελευθέρωσεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ὁποίου ἀνεστηλώθησαν αἱ ἅγιαι Εἰκόνες τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὄντος τοῦ Ἁγίου Μεθοδίου τοῦ δεξιοῦ βραχίονος —τῆς ψυχῆς—τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς θεσπισάσης τὴν προσκύνησιν τῶν Ἁγίων Εἰκόνων.

Οἱ δαίμονες τοῦ διωγμοῦ τοῦ Μεθοδίου ἔπεσαν στὸν ὠκεανὸν καὶ ἐλησμονήθησαν, φέροντες τὴν κατάραν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος, ἐνῷ τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου ἀνδρὸς εὐλαβῶς θὰ προφέρεται ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τὰ τέκνα της, μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων.

Ἂν ὁ ὑλιστής, ὁ ὑλόδουλος, διέθεσεν, ὅπως εἶπον ἀνωτέρω, τὴν ψυχήν του πρὸς σύνδεσιν σαρκὸς καὶ ὕλης καὶ ἀφοσίωσιν, ὁ πιστεύων εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὁ λατρεύων τὴν Πατρίδα, συνδέει ἀναποσπάστως καὶ ἀφομοιωτικῶς τὴν ψυχήν του μὲ τὸν Χριστόν, καὶ τὴν καρδιά του μὲ τὴν Πατρίδα, γιὰ νὰ ἀφήσῃ ὄπισθέν τιυ τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην, ἥτις ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸ ρητὸν τοῦ Δαυῒδ «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Θ΄—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδού, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει, τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδού, τινὲς τῶν Γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· Ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ

εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ). Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

Τῇ ΣΤ΄. Κυριακῇ τοῦ Ματθαίου.

«Τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφανοῦντά σε, ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς».

* * *

Ὑμνολογῶν ὁ ψαλμῳδὸς Δαυῒδ τὸν Θεόν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν «ψυχή μου, σὺ ποῦ ἔχεις τὴν ἀρχήν σου ἀπὸ τὴν ἄπειρον σοφίαν τοῦ Θεοῦ, σὺ ψυχή, ὁσονδήποτε ἁμαρτωλὴ καὶ ἂν ἦσαι, παρακάλει καὶ ἱκέτευε τὸν Θεόν. Τὸν Θεὸν Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος εἶναι ἱκανὸς νὰ σώσῃ ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν τὴν ζωήν σου. Τὸν Θεὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δύναται ὄχι μόνον νὰ δεχθῇ τὴν μετάνοιάν σου, ἀλλὰ καὶ νὰ σὲ στεφανώσῃ μὲ τὸ ἔλεός Του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς του, τοῦτ' ἔστι νὰ σὲ ἀπαλλάξῃ ἐντελῶς ἀπὸ τὴν φθοροποιὸν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας. καὶ νὰ σὲ ἀναπλάσῃ, ὅπως ἀνεκαίνισε τὴν Ἐκκλησίαν του «μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα, ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος», ὡς κηρύττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.— Ὁποιαδήποτε ἁμαρτωλὴ ψυχὴ, ὅταν στραφῇ πρὸς τὸν Θεόν, προσευχομένη, μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, μὲ συντριβὴν καρδίας, λαμβάνει τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.Τὸ ὁποῖον ἡ ἀνεξάντλητος φιλανθρωθρωπία τοῦ Θεοῦ παρέχει διὰ πάντων τῶν εἰδῶν τῆς φιλανθρωπίας εἰς τὸ σύμπαν ὁλόκληρον, τὸ μαρτυροῦν ὄχι μόνον τὴν πανσοφίαν του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄκραν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἄκραν φιλανθρωπίαν του.

Ἡ παρατηρουμένη ἁρμονία τοῦ σύμπαντος δὲν εἶναι τόσον ἰδιότης τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄκρα ἀγάπη καὶ ἀμέτρητον καὶ πλούσιον ἔλεος πρὸς τὸ σύμπαν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παραχθὲν ἐκ τοῦ μηδενός, ἔδωσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δίδῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν Ἀστρονομίαν καὶ μετεωρολογίαν νὰ θαυμάζῃ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ συγκρίνῃ τὸ προϋπάρχον μὲ τὸ ὑπάρχον καὶ νὰ εὑρίσκῃ τὴν φιλανθρωπίαν μὲ τὴν ὁποίαν κατεσκεύασε τὸ σύμπαν καὶ τὸ ἐστεφάνωσε μὲ τὰ ἐλέη του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς του.

Ὅσον δύναμαι νὰ θαυμάσω τὴν πανσοφίαν τοῦ Θεοῦ, ἄλλο τόσον δύναμαι νὰ θαυμάσω καὶ νὰ ἐκπλαγῶ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν του. Ὁ ὁποῖος θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, ἐτοποθέτησε τὸν ἄνθρωπον, ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως δώσας πρὸς αὐτὸν τὴν ἄκραν του συγκατάβασιν καὶ εἰπὼν «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τῆς γῆς», χορηγήσας πρὸς ἐκεῖνον ἄφθονα τὰ θεῖα προνόμια, τὰ ὁποῖα ὡς πιστὸς θεματοφύλαξ, φυλάσσει ἡ ἐνάρετος ψυχή, ἡ ὁποία ἀκούει τὴν συμβου-

λὴν τοῦ Δαυῒδ «Υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;» Καὶ ἡ ὁποία φεύγουσα μακρὰν ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλὰ κέντρα ὑμνεῖ τὸν Ὕψιστον λέγουσα «τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς».

Δὲν εἶναι ὁ πατήρ μας καὶ Θεός, Θεὸς ἐκδικήσεων. εἶναι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, δυνάμενος νὰ συγχωρήσῃ τὰ παραπτώματά μας, δυνάμενος νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὸ ἄρρωστο σῶμά μας. Μόνον ἐκεῖνος στεφανώνει, διὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας πάντα προσερχόμενον, ἐν μετανοίᾳ, καὶ ζητοῦντα τὴν βοήθειάν του, τόσον πνευματικῶς, ὅσον καὶ σωματικῶς «ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου» ὅτι δηλαδὴ καὶ τὰ πάκια τῶν νεφρῶν μου ἔγιναν ἄρρωστα καὶ κανένα μέρος τοῦ σώματός μου δὲν ἔμεινε γερό.

Καὶ τώρα ποῦ κάμω ἔναρξιν μὲ τὸ ρητὸν αὐτὸ διὰ νὰ ἑρμηνεύσω τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, μοῦ φαίνεται, ὅτι ἀκούω ἐκείνους τοὺς συγγενεῖς ἢ φίλους νὰ συνομιλοῦν μὲ τὸν παράλυτον φίλον τους καὶ νὰ λέγουν. «Θὰ σὲ βάνουμε ἀπάνω σ' ἕνα ξυλοκρέββατο καὶ θὰ σὲ πᾶμε στὸ Χριστὸ νὰ σὲ κάνῃ καλά, γιατὶ ἐμεῖς ἀκοῦμε τὸν Δαυῒδ ποῦ λέγει «Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν Κύριον, τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς».

Καὶ ἀφοῦ ἀκούω τέτοια πράγματα δειλιῶ, ἐμποδίζομαι νὰ προχωρήσω τὴν εἰσήγησιν τῆς ἑρμηνείας. Γίνομαι ἀνίκανος νὰ περιγράψω τὸ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τοῦ συγχωροῦντος τὰς ἁμαρτίας, τοῦ θεραπεύοντος μὲ μόνον τὸν λόγον πᾶσαν ἀσθένειαν σωματικὴν «τὸν εὐϊλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομίας, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους». Διὰ τοῦτο ἀφίνω νὰ ὁμιλήσῃ εὐγλωττότερον, ἀπὸ κάθε ἄλλο, αὐτὸ τοῦτο τὸ θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐποίησε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.

* * *

Βλέπω ἕτοιμον τὸ ξυλοκρέββατο μπροστὰ στὸν παραλυτικόν. Τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς γεμάτους χαρὰν καὶ πόθον ἑτοίμους νὰ πάρουν τὸν παραλυτικὸν καὶ νὰ τὸν ἀποθέσουν στὸ νεκρικὸ ἐκεῖνο κρεββάτι, τὸ ὁποῖον θὰ ἐδέχετο ἓν πτῶμα παραλελυμένον, ὅλως ἀναισθήτως κινούμενον. Τὸ ὁποῖον μὲ πνιγμένην, ἀπὸ χαρμόσυνα δάκρυα, φωνήν, ἐξεδήλου πρὸς αὐτοὺς τὴν αὐτοπεποίθησίν του, διὰ νὰ τὸ πᾶνε στὸ Χριστό, ὅπως Ἐκεῖνος τὸ στεφανώσῃ μὲ τὰ ἐλέη του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς του.— Διὰ νὰ γίνουν δὲ ὅλα αὐτά, εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις, ὅτι ἐκεῖνοι ποῦ ἀπεφάσισαν νὰ πᾶνε στὸν Χριστόν, τὸν παραλυτικὸν θὰ εἶπον «ἦλθεν ὁ Χριστός, ἐμπρός, θὰ σὲ πάρουμε, νὰ σὲ πᾶμε, διὰ νὰ σὲ κάνῃ καλά....» Μετέδωκαν στὸν παραλυτικὸν μαζὺ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τους καὶ τὰς ἰδέας των, ποῦ εἶχαν περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν σεβασμόν των, πρὸς αὐτόν, διὰ

νὰ καταστήσουν, τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου πλάσματος, τὴν καρδιὰ περισσότερον πάλλουσαν μὲ ἀτάκτους παλμούς. Εἶναι φυσικὸν φαινόμενον διὰ πάντα ἄρρωστον, ὅτι κάτι τι πλακώνει τὴν καρδιά του, ὁσάκις ἀκούει τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἰατροῦ, ἄλλοτε ἀπὸ χαρὰ καὶ ἄλλοτε ἀπὸ φόβον. Ἴσως ὁ παραλυτικὸς αὐτός, νὰ κατελήφθη καὶ ἀπὸ τὰ δύο φαινόμενα καὶ νὰ ἔτρεμεν ἀκόμη περισσότερον, διότι ἐπρόκειτο νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρός του, νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τοῦ ἀπείρου τοῦ Χριστοῦ ἐλέους. Ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ ἄλλοι δὲν κατείχοντο ὑπὸ τῶν ἰδίων ψυχικῶν φαινομένων; Μήπως τὰ φαινόμενα αὐτά, δὲν ἐξεδηλοῦντο εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἐκείνων, ποῦ τὸν ἔβαναν στὸ κρεββάτι νὰ τὸν πᾶνε στὸν Χριστόν;

Μάλιστα. Ἦσαν κοινὰ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα εἶχον σχηματίσῃ ἄλυσσον πίστεως πρὸς τὸν Χριστόν. Διότι ἂν συνέβαινε τὸ ἀντίθετον, βεβαίως δὲν θὰ ἐπήγαιναν τὸν παραλυτικὸν στὸν Χριστόν. «Καὶ ἰδοὺ προσέφεραν αὐτῷ παραλυτικόν, ἐπὶ κλίνης βεβλημένον».

Ὁ καρδιογνώστης Θεός, ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικὸν «Θάρσει, τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Λάβε θάρρος, παιδί μου, αὐτὴν τὴν στιγμὴν σοῦ συγχωρῶ ὅλας τὰς ἁμαρτίας. Ἂν κανένας ἀπὸ μᾶς ἀνεβῇ σὲ κανένα ὕψωμα, σὲ κανένα βουνό, τὸ αἴσθημα τῆς προσοχῆς θὰ τὸν ὁδηγήσῃ νὰ παρατηρήσῃ ἂν ἀπ' τὸ βουνὸ ἐκεῖνο φαίνεται τὸ σπῆτί του. Καὶ ὅταν δυνηθῇ καὶ τὸ ἴδῃ αἰσθάνεται κάποια εὐχαρίστησιν, ὅτι, ἀπὸ τὸ ψηλὸ ἐκεῖνο μέρος, φαίνεται τὸ σπῆτί του ὁσονδήποτε μικρὸ καὶ ἂν ἦνε ἐκεῖνο.—Ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς θεϊκῆς του παντοδυναμίας βλέπει ὁ Χριστὸς τὸ σπῆτι τῆς ψυχῆς τοῦ παραλυτικοῦ. Εἰς αὐτὸ στρέφει, πρῶτα, πρῶτα τὴν προσοχήν του καὶ θεραπεύει καὶ καθιστᾷ ἀναμάρτητον τὴν ἁμαρτωλὴν ψυχὴν τοῦ παραλυτικοῦ, εἰς ἐπήκοον πάντων «ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι σου» εἰπών. Λυτρώνει τὴν ψυχήν, τὴν ἐξαγνίζει, τὴν καινουργόνει. Συγχωρήσας τὴν ἁμαρτίαν ὁ Χριστός, ἔκαμε πλήρη διάγνωσιν τῆς νόσου, ὅτι ἡ παραλυσία ἦτο συνέπεια καὶ ὄχι νόσος αὐτοτελής. Διότι, ἂν ἦτο ἀσθένεια αὐτοτελὴς καὶ ἡ ψυχὴ ἦτο ἀναμάρτητος, ἐπερίττευε νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀναμάρτητον ψυχὴν καὶ θὰ ἐθεράπευεν ἀπ' εὐθείας τὴν παραλυσίαν. Ὥστε ἡ ἁμαρτωλὴ ψυχή, ἦτο δημιουργὸς τῆς παραλυσίας τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω ἄκρων, τοῦ ὅλου σώματος, τὸ ὁποῖον ἐπετέθη εἰς τὸ ξυλοκρέββατο.—Νὰ εἶναι ἆρά γε ἀλήθεια, ὅτι ἡ ἁμαρτία τῆς ψυχῆς φέρει παραλυσίαν τοῦ κορμοῦ; Μάλιστα, τὰς περισσότερες φορές. Ὁ δὲ μέγας Ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων διαγνώσας τὴν νόσον, ἐθεράπευσεν ἀμφότερα.—Εἶναι ἕνα εἶδος παραλυσίας, διὰ τὸ ὁποῖον ἀκόμη ἡ ψυχιατρικὴ Ἐπιστήμη δὲν εἶπε τὸν τελευταῖόν της λόγον. — Ἐκεῖνος ποῦ ἔχει σώας τὰς φρένας εἶναι ἀδύνατον νὰ κόψῃ ἓν σιδερένιο σύρμα. Ἔχει παρατηρηθῇ πλειστάκις, ὅτι πολλοὶ φρενοβλαβεῖς, καταληφθέντες ἀπὸ τὴν νόσον αὐτήν, ἔκοψαν, ἔσπασαν καὶ τὰς ἁλυσσίδες ποῦ τοὺς εἶχον δέσει. Καὶ τὰ σιδερένια κάγκελα τῆς

φυλακῆς καὶ αὐτὰ ἀκόμη συνέτριψαν.—Ὥστε ἡ νοσοῦσα ψυχή, ἡ ἁμαρτωλή, θεραπευομένη, ἐπαναφέρει τὸν φρενοβλαβῆ εἰς τὴν ὑγιᾶ του κατάστασιν, ὅτε οὗτος γίνεται ἀνίκανος νὰ κόψῃ σύρμα.

Ἐνῷ ὁ Χριστὸς ἐθεράπευε τὴν ψυχὴν διὰ νὰ τὴν στεφανώσῃ ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους ἔλεγον, ἀμφισβητοῦντες τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ «οὗτος βλασφημεῖ». Δηλαδὴ ὅτι ὁ Χριστὸς γίνεται Θεός, διότι μόνον ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπαντᾷ: «Ἵνα τὶ ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρά, ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» Γιατὶ σεῖς σκέπτεσθε τόσον πονηρά; Γιατὶ εἶσθε κατακριταὶ καὶ συκοφάνται; Τί εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἴπω. «Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ περιπάτει;»

Διὰ νὰ πιστεύσητε, ὅτι εἶμαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, διὰ νὰ ἰδῆτε, ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ συγχωρῶ τὰς ἁμαρτίας, λέγει στὸν παραλυτικόν. «Ἐγερθείς, ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου». Σήκω καὶ πάρε τὸ κρεββάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπῆτί σου. Ἀμέσως ὁ παραλυτικὸς λαμβάνει τὴν πλήρη θεραπείαν μαζὺ μὲ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. Πέρνει τὸ κρεββάτι του, ὡς νίκης σύμβολον καὶ ὡς στέφανον τῆς μεγάλης φιλανθρωπίας καὶ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸ σπῆτί του. Ὁ κόσμος δὲ ποῦ εἶδε τὸ θαῦμα αὐτό, ἐθαύμαζε καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τόσην μεγάλην ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

* * *

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ἐκεῖνοι ποῦ κατέκριναν τὸν Ἰησοῦν συγχωροῦντα τὰς ἁμαρτίας, ἢ ἐκεῖνοι ποῦ ἐθαύμαζον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, δὲν γνωρίζομεν, λέγω, ἂν ἐπῆγαν τὴν ψυχήν τους τὴν παραλυτικήν, ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ τοὺς τὴν γιατρέψῃ ὁ Χριστός, ὁ λυτρούμενος ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν, ὁ στεφανῶν ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς. Πιστεύω, ὅτι εὑρέθησαν ἁμαρτωλοὶ ἀπ' αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ προσέτρεξαν στὸν Χριστόν, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἶχον σαφεῖς πληροφορίας, ὅτι ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι των. Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι πιστεύομεν τὸν ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν τῆς θρησκείας μας ὡς Θεόν, τί κάνουμε; Πολλοὶ ἀπὸ μᾶς θαυμάζομεν καὶ δοξάζομεν Αὐτὸν καὶ ἄλλοι ἀπὸ μᾶς εὑρισκόμενοι ὑπὸ ψυχικὴν παραλυσίαν, στεκόμεθα μακράν, καὶ δὲν προστρέχομεν στὸν Χριστὸν νὰ μᾶς περιβάλῃ μὲ τὸν χιτῶνα τῆς φιλανθρωπίας νὰ ὁδηγηθῶμεν στὸν πραγματικόν μας προορισμὸν καὶ νὰ πάρουμε κ' ἐμεῖς γιὰ σύμβολο, ἀντὶ τοῦ κρεββατιοῦ, τὴν ἀνακαινισθεῖσαν ψυχήν, τὴν καρδιά μας καὶ νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν Δαυῒδ ἐπήγαμε στὸν Χριστὸν καὶ μᾶς ἔκαμε καλὰ καὶ μὲ εὐλάβειαν ψάλλομεν «Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν μας τὸν στεφανοῦντα ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς». Οὐδεμία κοινωνία δύναται νὰ ἔχῃ ὠφέλειαν ἀπὸ κακοποιὰ στοιχεῖα, οὐδεμία κοινωνία δύναται νὰ ἀναδείξῃ ἄνδρας ἐπιφανεῖς, ἂν ἔχῃ ὁμοίους σὰν τὸν παραλυτικὸν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ ἀμετανόητος ἁμαρτωλὸς εἶναι ἄχρηστον ὑλικὸν διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ ἴδιος εἶναι ἄχρηστον ὑλικὸν διὰ τὴν πατρίδα του. Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν δρόμον τῆς μετανοίας, ἀναβαπτίζεται. Καὶ ἀναβαπτιζόμενος βλέπει μὲ ὅλην τὴν ἀγαθότητα καὶ αὐταπάρνησιν τὴν Πατρίδα του, τὴν ὁποίαν μετὰ πόνου καὶ μετ' εὐλαβείας λατρεύει· καὶ τὸ πρώην κρεββάτι τοῦ παραλυτικοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ του βίου, τὸ παραλαμβάνει, ὡς ὑπέρτατον καθῆκον πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως, πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Πατρίδα. Ὁ Χριστὸς στεφανώνει ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ ἡ Πατρίδα τοὺς τοιουτοτρόπως ἀναπλασσομένους στεφανώνει, συμπληρωματικῶς, μὲ στέφανον ἀμάραντον δόξης καὶ εὐκλείας....Εἶναι, ἐκ τῆς ἱστορίας, γνωστόν, ὅτι ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδών, πολιορκήσας τὰς Θήβας, τὰς καθυπέταξεν.—Μερικοὶ Θρᾶκες μὲ ἕνα Θρᾶκα ἀρχηγὸν εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ διήρπαζον πᾶν τὸ προστυχόν. Οὗτοι, μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των, μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Τιμοκλείας, ἀδελφῆς τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Ἀφοῦ ἐλεηλάτησαν τὰ ἐν αὐτῇ καὶ κατέσκαψαν τὴν οἰκίαν, ὅπως ἀνεύρωσι κεκρυμμένους θησαυρούς, ἤρχισεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Θρακῶν νὰ ἀπειλῇ καὶ κακοποιῇ τὴν Τιμόκλειαν, ὅπως τοῦ ὑποδείξῃ τοὺς κεκρυμμένους θησαυρούς της. —Ἡ Τιμόκλεια, ἐμπιστευτικῶς δῆθεν, τὸν ἔβγανε ἔξω εἰς τὸν κῆπόν της διὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὸν θησαυρόν. Οὕτω ὁδηγοῦσα τοῦτον, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ πηγαδιοῦ της. Ἐνῷ δὲ τοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἐκεῖ εἶχε ρίψει τὰ ζητούμενα, τὸν ἔσπρωξε καὶ τὸν ἔρριψεν ἐντὸς τοῦ πηγαδιοῦ, λέγουσα «ἔτσι ἀμείβονται οἱ ἄτιμοι καὶ ἄνανδροι....» Τοιούτους χαρακτῆρας, σὰν τὸν χαρακτῆρα τῆς Τιμοκλείας, παρουσιάζει ἡ Πατρίς μας, πολλούς, τοὺς ὁποίους ἐστεφάνωσε μὲ δαφνόκλαδα δόξης, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκεῖνοι μετεβάλλοντο εἰς ἀδάμαντας, ἵνα συμπληρώσουν ἐλλείψεις ἀπὸ τὸν ἀδαμάντινον στέφανόν της. Προχώρει ἁμαρτωλέ, μὲ θάρρος, μὲ βῆμα στερεόν. Προχώρει· ἔχων συντρόφους σου τὰς αἰσθήσεις καὶ τὸ λογικόν σου φερούσας τὴν παραλυτικήν σου ψυχήν, στὸν Χριστόν, εἰς τὸν ἱερέα του πρὸς ἐξομολόγησιν, καὶ ἔσο βέβαιος. ὅτι θὰ εὕρῃς τὸν Δαυῒδ νὰ σὲ διαβεβαιοῖ, ἔλα στὸν Χριστὸν «τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς» καὶ ἔσο βέβαιος ἀκόμη, ὅτι θὰ γίνῃς καλὰ καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Καὶ ὅταν γίνῃς καλὰ τότε θὰ θυμηθῇς τὴν Ἑλλάδα μας, τὴν Πατρίδα μας πῶς πρέπει νὰ τὴν ἀγαπᾷς εἰς ὅλας τὰς φάσεις τοῦ βίου της καὶ τὰς μεταβολάς της.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Θ΄ 27.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παράγοντι τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυΐδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ

Ἰησοῦς· Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω. Οἱ δέ, ἐξελθόντες, διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδού, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφόν, δαιμονιζόμενον. Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

«Οἱ δὲ Φαρισσαῖοι ἔλεγον. Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια».

* * *

Ἀντὶ καὶ ἐκεῖνοι ὡς μορφωμένοι καὶ γραμματισμένοι ἄνθρωποι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ Ἰουδαϊκὴ κοινωνία ἀνέμενεν ἠθικοποίησιν νὰ ὁμοιάσουν τοὐλάχιστον πρὸς τὸν λοιπὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος μὲ εὐλάβειαν, μὲ σεβασμόν, μὲ ἐκδήλωσιν εἰλικρινοῦς καὶ ἀνυποκρίτου χαρᾶς παρηκολούθει καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀντὶ, λέγω, καὶ ἐκεῖνοι νὰ αἰσθανθοῦν ἂν μὴ μεγαλειτέραν χαρὰν καὶ σεβασμὸν, τοὐλάχιστον ἴσην, τοὐναντίον ἡ σφηκοφωληᾶ αὐτὴ τῶν Φαρισσαίων, ὠνόμασεν, ὑπηρέτην τοῦ διαβόλου, τὸν Χριστὸν καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμόνων, ἐκδιώκει ὁ Χριστός, τὰ δαιμόνια. Καὶ θὰ ἦσαν, ὄντως, πιστευτοὶ εἰς πολλούς, διότι μεταξύ των καὶ εἰς ὀλίγους ἐγένοντο τοιοῦτοι, ἂν οἱ πολλοὶ δὲν ἦσαν ἀπὸ πεποιθήσεως θαυμαστοὶ ὀπαδοὶ τοῦ γλυκυτάτου καὶ θαυματουργοῦ Διδασκάλου. Ὅσον ἐκεῖνοι ἐσυκοφάντουν τὸν Ραββί, ὅσον ἐκεῖνοι ἐμυκτήριζον καὶ ἐδυσφήμουν τὰ ἔργα του, τόσον βαθύτερα Ἐκεῖνος ἐχαράσσετο εἰς τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος διεκήρυττεν «ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ» ὅτι οὐδέποτε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶδε τέτοια πράγματα. Ὅσον ἐκεῖνοι ἐδίδασκον δυσφημοῦντες τὸ ἱερώτατον ἔργον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος καὶ πνευματικῶς, διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν ἐθεράπευε καὶ σωματικῶς, ἀναπλάσσων παραλύτους ἐπαναφέρων τὴν ὅρασιν εἰς τυφλούς, λύων τὴν γλῶσσαν τῶν ἀλάλων, δίδων τὴν ἀκοὴν εἰς τοὺς κουφούς, θεραπεύων τοὺς σεληνιαζομένους, παρέχων ὑγείαν εἰς τοὺς ἰδρωπικούς, ἀνασταίνων νεκρούς, τόσον ἐκεῖνοι δυσφημοῦντες τὰ ὑπερφυσικὰ αὐτὰ φαινόμενα ἔλεγον «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια».

Αἱ δηλώσεις των ὅμως αὗται, εἶχον ὡς ἀπάντησιν τὸ μέγα τῆς φιλανθρωπίας ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐφθόνησεν ὁ Σατανᾶς, ὅταν οἱ πρωτόπλαστοι

εὑρίσκοντο εἰς τὸν Παράδεισον.—"Ατιμοι, συκοφάνται, ὅταν ἐξεδιώχθη ὁ Σατανᾶς τοῦ οὐρανοῦ, τὸ πρῶτον ποῦ ἔχασεν ἦτο ἡ ἀγάπη καὶ τὰ ἐκ ταύτης ἔργα. Μοῦ φαίνεται αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὅτι ἀκούω τὸν Σαταν-ᾶν νὰ λέγῃ στὴν Εὔα. «Μὴν πιστεύεις τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος σοῦ εἶπε νὰ μὴν φᾶς ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου ἐκείνου, τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ». Γιατὶ τῆς ἔδωσεν αὐτὴν τὴν συμβουλήν; 'Απὸ ἀγάπην, ἀπὸ συμπάθειαν, ἀπὸ ἐκτίμησιν; "Οχι βέβαια. Τῆς ἔδωσε τὴν συμβουλὴν διὰ νὰ τὴν ἀπογυμνώσῃ τῆς ἀγάπης, νὰ τὴν καταστήσῃ τυφλὴν διὰ νὰ μὴν βλέπῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Δημιουργοῦ της καὶ κωφὴν διὰ νὰ παύσῃ ν' ἀκούῃ τὴν πατρικὴν τοῦ πλαστουργοῦ της φωνήν.

'Ιδοὺ τὶ ἔκαμεν ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων—ὁ 'Εωσφόρος—'Απεπλάνησε καὶ κατέστρεψε τὸ δημιούργημα ἐκεῖνο, τὸ πλασθὲν κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. "Εκτοτε ὁ διάβολος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη στοὺς κατὰ φαινόμενον Χριστιανούς, παρουσιάζεται καὶ λέει «μὴν πιστεύετε ὅτι βλέπετε. 'Ακοῦστε ἐμένα τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς στείλω στὸν διάβολον μιὰ ὥρα ἀρχίτερα, οὐδέποτε δὲ πρὸς τὸν Θεόν. Διότι αὐτὸς ὁ διάβολος εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς κακίας, τὴν ὁποίαν παρουσίασεν εἰς μερικοὺς χαρακτῆρας ὡς δῆθεν γλῶσσαν εἰλικρινείας, ἐνῷ εἶναι ἡ γλῶσσα ἐκείνη, ἀκονισμένη, σὰν δίκοπο μαχαῖρι, νὰ κόψῃ, νὰ φονεύσῃ, νὰ ἐξουθενώσῃ κἄθε ἀγαθὸν διὰ τῆς δυσφημίσεως καὶ τῆς ῥαδιουργίας.—Ἡ δυσφήμισις εἶναι σὰν τὸ ρετσίνι ποῦ καίεται. Βλέπεις τὸ φῶς του, ὅταν στέκῃς κοντά. 'Αλλ' ὅταν φύγῃς καὶ ἰδῇς τὸ πρόσωπό σου στὸν καθρέφτη, τότε θὰ καταλάβῃς ὅτι ἔχεις μουντζουρωθῆ.—'Ιδού, τὸ φῶς τοῦ ρετσινιοῦ, τί σοῦ ἔκἄμε. 'Ενόμιζες ὅτι ἐφωτίζεσο, ἐνῷ ἐμουντζουρώνεσο. Τέτοιο πρᾶγμα παθαίνει κ' ἐκεῖνος ποῦ ἐκλαμβάνει τὴν δυσφημίαν ὡς ἀλήθειαν.—Εἶναι μερικοὶ οἱ ὁποῖοι ἀρχίζουν δῆθεν νὰ ἐγκωμιάζουν καὶ νὰ ἐκθειάζουν, λέγοντες στὸ τέλος τὸ «ἀλλὰ» διὰ νὰ πιάσῃ ἡ δυσφήμισίς των ἐκ τῆς πλαγίας ὁδοῦ. Τοὺς ἀκοῦς νὰ λένε «καλός, λαμπρός, μορφωμένος, μὲ χρήματα, λεβέντης....ἀλλὰ....» Μὲ τὸ «ἀλλὰ» ἐκεῖνο ἀκονίζουν τὴν γλῶσσάν τους, νὰ καταστρέψουν ὄχι μόνον τιμὰς καὶ ὑπολήψεις, ἀλλὰ καὶ πόλεις καὶ ἔθνη ὁλόκληρα!

Εἶδον οἱ Φαρισσαῖοι τὰ δύο θαύματα τοῦ Χριστοῦ, περὶ τῶν ὁποιων θὰ σᾶς εἴπω κατωτέρω. 'Επειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ διαψεύσουν τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἔκαμε μπροστὰ σὲ τόσον κόσμο, εἶπον «Μάλιστα, ὄντως ἐθεράπευσε. "Οντως ἔκαμε τοὺς τυφλοὺς καλά. 'Αλλὰ αὐτὰ τὰ θαύματα δὲν εἶναι ἔργα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἔργα τοῦ διαβόλου καὶ αὐτὸν ἐπικαλεῖται ὁ Χριστός, γιὰ νὰ βγάνῃ τὰ δαιμόνια!....» 'Οσονδήποτε ἄτιμος, ὁσονδήποτε πρόστυχος καὶ ἂν εἶναι ὁ ὑπηρέτης, θὰ ὑπάρξῃ στιγμὴ ποῦ θὰ πονέσῃ τὸν ἀφεντικό του. Καὶ ἂν δὲν θέλῃ νὰ πονέσῃ ἐκεῖνον, θὰ συμπαθήσῃ στοὺς συντρόφους του, στοὺς ἄλλους ὑπηρέτας. "Αν λοιπὸν παραδεχθῶμεν, ὅτι αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔδωσαν, περὶ τοῦ Χριστοῦ, οἱ Φαρισσαῖοι, ὅτι ἦτο ὑπηρέτης τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων, τότε

ἔπρεπε ὁ Χριστὸς νὰ πράξῃ ὅσα καὶ ὁ διάβολος καὶ νὰ συμπληρώνῃ τὸ ἔργον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἀπὸ τὴν Εὔαν καὶ τὸν Ἀδάμ. Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι ὁ Χριστὸς πράττει τὰ ἀντίθετα. Πατάσσει τὴν κακίαν εἰπὼν «ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ. Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἀλλ' αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις». Τὸν βλέπομεν δι' ὅλων τῶν θαυμάτων του φιλανθρωπότατον καὶ τόσον ταπεινόν, ὥστε νὰ μὴ θέλῃ οὐδεμίαν διαφήμισιν τῆς θεϊκῆς του καὶ παντοδυνάμου ἀγαθοεργίας. Ἀφοῦ λοιπὸν πράττει τὰ ἀντίθετα τοῦ Σατανᾶ, ὁ ὁποῖος ὁπλίζει καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιὰ μὲ τὴν δυσφήμισιν, τότε πρέπει νὰ ἦνε ἡ ἄκρα ἀγαθότης καὶ ἀντίθεσις. Ἴσως ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἐνδέχεται νὰ τὰ ἔχῃ καλὰ μὲ τοὺς διαβόλους, τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Βεελζεβούλ.—Τόσον καλὰ τὰ εἶχε μὲ τοὺς διαβόλους, ὥστε τοὺς διέταξε νὰ πνιγοῦν στὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.—Τοὺς ἔκαμε γουρούνια καὶ τοὺς ἔρριψε διὰ τῆς κατάρας του στὴν θάλασσαν.—Ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ Χριστοῦ καὶ διαβόλου, μεταξὺ θαυμάτων Χριστοῦ καὶ Φαρισσαίων, ἂς ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας, διὰ νὰ ἐννοήσωμεν, πόσον τρομερὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ δυσφήμισις, ἡ ὁποία εἶναι ἱκανὴ ν' ἀνατρέψῃ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα.

* * *

Δύο τυφλοί, μᾶς ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν διερχόμενον καὶ μὲ δυνατὴ φωνὴ τὸν ἱκέτευον νὰ περιβάλῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς καὶ ἀποκλήρους μὲ τὴν φιλανθρωπίαν του, λέγοντες «ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυΐδ». «Κάμε τὸ ψυχικό σου καὶ γιὰ μᾶς τοὺς τυφλούς, υἱὲ τοῦ Δαυΐδ».

Ὅταν ἐμπῆκε σὲ κάποιο σπῆτι προσῆλθον οἱ τυφλοὶ καὶ λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς. Πιστεύετε, ὅτι μπορῶ νὰ σᾶς κάμω καλά; Μάλιστα, Κύριε τοῦ ἁπαντοῦν.—Τότε ἔπιασε τὰ μάτια τῶν τυφλῶν, λέγων «κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν, γεννηθήτω ὑμῖν» καὶ ἀμέσως οἱ τυφλοὶ ἀνέβλεψαν. Ὅταν ἀνέβλεψαν λέγει ὁ Σωτὴρ πρὸς αὐτοὺς μὲ ὕφος ἀπαγορευτικῆς συμβουλῆς «προσέξατε καλά. Δὲν θέλω τὸ θαῦμα αὐτό, νὰ τὸ μάθῃ κανένας.» Ὅταν ἀνεχώρησαν οἱ τυφλοί, ἀναγγέλλοντες τὴν ἀνάκτησιν τῆς ὁράσεώς των ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, προσέφεραν πρὸς αὐτὸν ἕνα ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. Ἐθεράπευσε καὶ ἐκεῖνον καὶ ὁ κωφὸς ἐλάλησεν, ἐκδιωχθέντος τοῦ δαιμονίου, τοῦ κόσμου θαυμάζοντος καὶ λέγοντος «οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ». Οἱ τυφλοὶ καὶ ὁ ἄλαλος ἀνέβλεψαν καὶ ἐλάλησεν. Ἦσαν ὅμως ἐκεῖ καὶ μερικοὶ ποιὸ στραβοὶ καὶ ποιὸ μουγγοὶ ἀπὸ τοὺς θεραπευθέντας. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Φαρισσαῖοι, οἱ μὴ ἔχοντες πίστιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὸν Χριστόν. Ἦσαν ὄργανα τοῦ Σατανᾶ καὶ δὲν προσέτρεξαν στὸν Χριστόν, νὰ τοὺς διορθώσῃ τὸ ἐπάρατον φαινόμενον τῆς καταλαλιᾶς καὶ τῆς δυσφημίσεως, εἰ μὴ μόνον ἔλεγον. «Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια». Ὡς μόνην ἀπάντησιν πρὸς αὐτούς, λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς περιώδευε τὰς διαφόρους πόλεις καὶ χωρία κηρύσσων καὶ διδάσκων εἰς τὰς συναγωγὰς τὸ

Εὐαγγέλιον τῆς Βασιλείας καὶ ἰατρεύων ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἀσθενειῶν, «θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ».

* * *

Τὰ δύο αὐτὰ θαύματα τῆς θεραπείας τῆς τυφλώσεως καὶ τῆς μουγγαμάρας πρέπει νὰ τὰ βάνῃ στὴν καρδιά του κάθε ἄνθρωπος καὶ νὰ ἐνστερνισθῇ τὸ ἐρώτημα τοῦ Χριστοῦ «Πιστεύετε, ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;»

Ποιὸς ἀπὸ μᾶς μπορεῖ νάεἰπῇ μὲ εἰλικρίνειαν, μὲ πίστιν, μὲ ἀφοσίωσιν, τὸ ναί, ὅπως τὸ εἶπον οἱ τυφλοί; Δυστυχῶς ἐμείναμεν μακρὰν τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ πολλοί, ἀπὸ μᾶς, ἔχουν στρατοπεδεύσῃ στὸ στρατόπεδον τῶν Φαρισσαίων νὰ δυσφημοῦν, νὰ λοιδωροῦν, νὰ χλευάζουν. Δὲν δυνάμεθα νὰ καταλάβωμεν ὅτι ἔχομεν μεγαλειτέραν τύφλωσιν ἀπὸ τοὺς τυφλοὺς καὶ ἔχουμε δεμένη τὴ γλῶσσά μας χωρὶς νὰ τὴν ἀφίσωμεν νὰ καταγγείλῃ τὴν ἀλήθειαν. Τοὐναντίον τὴν ἔχουμε ἀχαλίνωτον διὰ κάθε εἶδος δυσφημίσεως καὶ διαπομπεύσεως, συνηθέστατα δὲ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ θύματος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ δυσφημισθῇ. Ἄλλοι εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους. Ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ δυσφημίσουν, νὰ τοῦ καταστρέψουν τὴν ὑπόληψιν, τὸν δέχονται στὰ σπήτια των, στὰ καταστήματά των, μὲ τὰς ἐγκαρδιωτέρας δεξιώσεις. Εἶναι διαχυτικώτατοι. —Μόλις φύγῃ, ἀπὸ πίσω τοῦ λένε τὰ ἐξ ἁμάξης. Πηγαίνει ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος μὲ ὅλην του τὴν ἀγαθὴν πρόθεσιν καὶ ἐκτίμησιν, διὰ νὰ ἐξέλθῃ γεμάτος ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ μαχαιριοῦ τῆς γλώσσης, τοῦ ἀτίμου διαβολέως καὶ συκοφάντου. Ἐντροπή. Εἶναι ἀνάξιοι νὰ λέγωνται αὐτοὶ οἱ πρωτότυποι χαρακτῆρες Χριστιανοὶ καὶ περισσότερον, ἀνάξιοι νὰ ὀνομάζωνται Ἕλληνες, ὅταν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξευτελίζουν δυσφημίζοντες τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, ἄνευ αἰτίας, ἄνευ λόγου, ἄνευ ἀφορμῆς καὶ μερικὲς φορὲς χωρὶς νὰ γνωρίζουν κἂν τὸν δυσφημιζόμενον, διὰ νὰ ἔχουν τὴν ἐκ φήμης δυσφήμισιν καὶ κατακραυγὴν ἐναντίον τοῦ ἀγνώστου προσώπου.—

Ἔχεις θάρρος Χριστιανικόν; Ἔχεις καρδιὰ Ἑλληνική, ἀπ' αὐτοὺς ποῦ ἔβγαλε ἡ Πατρίδα μας, βγάνε τὴ στραβομάρα σου καὶ ἄνοιξε τὸ στόμα σου καὶ ἢ κατάγγειλαι τὴν ἀλήθειαν, ἢ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον συκοφαντεῖς εἶναι ἄξιον καταφρονήσεως, ἢ ὁμολόγησον τὸ σφάλμα σου, τὸ ἔγκλημά σου τὸ ἄνανδρον, τὸ ὕπουλον, τὸ κακοῦργον καὶ διορθώσου, γιατὶ εἶσαι χειρότερος τῶν Φαρισσαίων.—Κήρυξε μιὰ ἀλήθεια καὶ τότε θὰ ἰδῇς τὰ ἀγαθά της καὶ σὲ νὰ σώζουν καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα ἐπίσης.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἦτο ὑποτεταγμένος, εἶχεν ὑποδουλωθῇ ὑπὸ τὸ κράτος, τοῦ Δαρείου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Δαρεῖος ἔκαμε τιμητικὸν δεῖπνον πρὸς ὅλους του τοὺς στρατηγούς, μεγιστάνας καὶ διοικητὰς τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἀπὸ Μηδείας καὶ Περσίας, μέχρι τῶν Ἰδιῶν καὶ τῆς Αἰθιοπίας.—Ὅταν ἐπερατώθη τὸ δεῖπνον ἐκεῖνο ὁ Δαρεῖος ἐπῆγε νὰ κοιμηθῇ, ὅτε τρεῖς νέοι, ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακάς του,

εἶπον μεταξύ των.—«Ἐλᾶτε νὰ γράψωμεν ὁ καθένας ἀπὸ ἕνα ρητὸν καὶ νὰ ἰδοῦμε ποιὸ θὰ ἀρέσῃ στὸν Βασιλέα, ὅταν τοῦ τὸ δώσωμεν καὶ ποιὸ ρητὸν θὰ ἐκτιμήσῃ καλλίτερον ὁ Βασιλεὺς διὰ νὰ δώσῃ τὸ βραβεῖον». Πράγματι καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἔγραψε τὸ γνωμικὸν καὶ τὸ ἐσφράγισεν. Ἔβαναν καὶ τὰ τρία γνωμικὰ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι ποῦ ἐκοιμᾶτο ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸ πρωῒ ποῦ ἐξύπνησε τοῦ τὰ ἔδωσαν, διὰ νὰ λάβῃ ὁ καλλίτερος τὸ βραβεῖον.—Ὁ ἕνας ἔγραψεν ὅτι ἡ μόνη δύναμις εἰς τὰς κοινωνίας, ποῦ ὑπερισχύει, εἶναι τὸ κρασί.—Ὁ ἄλλος, ὅτι ἡ μόνη δύναμις εἶναι ὁ Βασιλεύς. Ὁ τρίτος ἔγραψεν, ὅτι ὑπερισχύουν αἱ γυναῖκες, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δύναμιν νικᾷ ἡ ἀλήθεια.—Τὸ πρωΐ, ὅταν ἐξύπνησεν ὁ Βασιλεὺς τοῦ ἐδόθησαν τὰ γράμματα καὶ αὐτὸς ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς στρατηγούς, διοικητὰς καὶ μεγιστᾶνας νὰ συμβουλευθοῦν ἐπὶ τῶν γραμμάτων, καλέσας συγχρόνως καὶ τοὺς τρεῖς ἐκείνους νέους, οἱ ὁποῖοι ἀνέπτυξαν, ἕνας, ἕνας, τὴν δικαιολογητικὴν βάσιν τῆς προτάσεώς των. Μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν καὶ ὁ δεύτερος, προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων του ὁ τρίτος Σωματοφύλαξ, ὀνομαζόμενος Ροζοβάβελ.—Ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν καὶ τὴν ἀλήθειαν, διαψεύσας τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν δύο προηγουμένων, καταγγέλλει τὴν ἀλήθειαν τόσον εὐθαρσῶς, ὥστε λέγει εἰς ἐπήκοον ὅλων. «Ὑπῆρξε στιγμὴ, ποῦ εἶδα τὸν Βασιλέα τοῦτον νὰ εἶναι ἐραστὴς τῆς Ἀπάμης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Βαρτάκου, ἡ ὁποία, καθημένη στὰ δεξιά του, τοῦ ἔβγαλε τὸ στέμμα, ἀπὸ τὸ κεφάλι του, ἐνῷ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ θίξῃ κἂν τὸν Βασιλέα. Τὴν εἶδα ὅταν τὸ ἐφόρεσεν ἐκείνη. Τὴν εἶδα, ὅταν ἐρράπισε τὸν Βασιλέα. Καὶ εἰς ὅλα αὐτὰ ὁ Βασιλεὺς τὴν ἔβλεπε χαυνωμένος, μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Τὸν εἶδα νὰ γελάῃ, ὅταν ἐκείνη ἐγελοῦσε μαζύ του, διὰ νὰ τῆς δείξῃ ζωηρότερον τὸν ἔρωτά του....» Ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Βασιλεύς, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον συνεχάρη τὸν Ροζοβάβελ, ἀλλὰ τὸν ὠνόμασε καὶ συγγενῆ πρὸς τὸν θρόνον του, ὑμνῶν τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἦτο τόσον πικρά, τόσον δηλητηριώδης διὰ τὸν ἄνακτα. Πλὴν ἦτο ἀλήθεια, ἀπονέμουσα τὸ δίκαιον καὶ πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ πρὸς τοὺς κακοὺς καὶ πάντες οἱ σώφρονες, οἱ κατανοοῦντες τὴν ἀλήθειαν, θαυμάζουν καὶ ἐπιβραβεύουν τὰ ἔργα της.—Ὁ νεαρὸς Σωματοφύλαξ δὲν θέλει οὔτε πλησίον τοῦ θρόνου νὰ μείνῃ, οὔτε συγγενὴς τοῦ Δαρείου νὰ ὀνομασθῇ, οὔτε ἄλλην τινὰ προαγωγήν, εἰς τὰ ὕπατα τῆς Βασιλείας ἀξιώματα.

«Νὰ οἰκοδομήσῃς, τοῦ εἶπε, Βασιλεῦ, τὴν καταστραφεῖσαν Ἱερουσαλήμ. Νὰ δώσῃς τὴν ἐλευθερίαν στοὺς ὁμογενεῖς μου Ἰουδαίους, νὰ ἀνακτήσουν τὸ ὑπὸ σοῦ καταλυθὲν Ἰουδαϊκὸν Κράτος. Ἀμέσως ὁ Βασιλεὺς ἔδωσεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐλευθερίαν καὶ τοὺς ἐπέτρεψεν ὅπως ἐπιστρέψουν στὴν πατρίδα των, ὅπως ἐξ ἐκείνης προέλθῃ ἡ Ἀλήθεια,—ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ φωτίσας τὸν Ροζοβάβελ νὰ ὑμνήσῃ τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξηρτήθη ἡ παλινόστησις τῶν δούλων καὶ αἰχμαλώτων Ἰουδαίων, τὴν ὁποίαν, βλέποντες οἱ Φαρισαῖοι, μπροστὰ στὰ

μάτια των, δὲν ἠθέλησαν νὰ τὴν παραδεχθοῦν. Καὶ βλέποντες τὰ δύο θαύματα τοῦ Χριστοῦ, ὄχι μόνον ἀπέκρυψαν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐξεδήλωσαν τὴν ἄτιμον ἐκείνην δυσφήμισιν, νὰ χαρακτηρίσουν τὸν Χριστὸν ὡς ὑπηρέτην τοῦ Σατανᾶ, λέγοντες «Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.» Ἐδυσφήμουν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος στὰ παληὰ χρόνια τῆς γενεαλογίας των, ἔδωσε δύναμιν, καὶ φώτισιν ἁγίου Πνεύματος, πρὸς τὸν Ροζοβάβελ, νὰ βγάνῃ τὰ δαιμόνια τῆς σκλαβιᾶς καὶ τῆς τυραννίας ὑπὸ τῶν ὁποίων κατετρύχετο ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός. Καὶ ἀπὸ τυφλοὺς καὶ κωφούς, ἀπὸ καταλυθὲν καὶ καταστραφὲν κράτος, νὰ ἀνατείλῃ πλήρης ἡ ἐλευθερία του καὶ ἡ Ἐθνική του ἀποκατάστασις. Ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος θαυμάζει τὴν ἀλήθειαν ἐξερχομένην ἀπὸ τὸ στόμα δούλου σωματοφύλακος. Ἐνῷ ὁ ἀχάριστος λαὸς βλέπει τὸ θαῦμα, ζωντανὴν τὴν ἀλήθειαν, τὴν δυσφημεῖ καὶ τῆς ἀποδίδει διαβολικὴν συνέργειαν! Ὁ Δαρεῖος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐθαύμασαν τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας καὶ θαυμάζοντες ἐδέχοντο τὸ θεῖόν της φῶς καὶ ἐκεῖ δὲν εὑρέθη οὐδεὶς νὰ φέρῃ ἀντίρρησιν, ὄχι μόνον πρὸς ἐκείνην, ἀλλ' οὔτε καὶ διὰ τὴν διαταγήν, τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ Βασιλεὺς νὰ δοθῇ ἐλευθερία στοὺς Ἰουδαίους καὶ πλήρης ἀποκατάστασις τοῦ Βασιλείου των. —Ἐκεῖνος ἦτο δυνάστης καὶ δορυκτήτωρ ἀλλογενὴς καὶ ἀλλόθρησκος καὶ ἐθαύμασε καὶ θαυμάσας ἐξετέλεσεν. Οἱ Ἰουδαῖοι οἱ παριστάμενοι εἰς τὰ θαύματα, ἐθαύμασαν διὰ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ δοξάζοντες τὸν Θεόν, πλὴν μερικῶν φειδιῶν, ποῦ ὁμοιάζουν τῆς ὀχιᾶς, μερικῶν ἀτίμων χαρακτήρων, οἱ ὁποῖοι οὔτε ἐγνώρισαν κἂν ἂν ὑπάρχῃ ἀλήθεια, δυσφημούντων τὸν ἐκτελεστὴν τῶν θαυμάτων, πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς ἀξιοθαυμάστου ἐντυπώσεως καὶ λεγόντων«ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια» διὰ νὰ κάμῃ καὶ αὐτούς, ποῦ ἔκαμε καλά, διαβολοπαρμένους καὶ μισητοὺς ἀπὸ τὸν κόσμον. Εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Δαρείου δὲν εὑρέθη κανεὶς νὰ δυσφημήσῃ. Στὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα, εὑρέθησαν οἱ συκοφάνται, νὰ συκοφαντήσουν καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὰ ἔργα του!—Τρομερόν, ἀπαίσιον καὶ κατάπτυστον ἔργον, τὸ ἔργον ἐκείνου ποῦ δυσφημεῖ. Ἐκείνου ὁ ὁποῖος, ποτέ του, δὲν θέλει νὰ ἴδῃ καμμίαν πρόοδον, καμμίαν πρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν κίνησιν, κανὲν εὐγενὲς ἔργον νὰ φθάσῃ στὸν τέλειόν του σκοπόν. Ὁ δύσφημος ἄνθρωπος, ὁ συκοφάντης, οὐδέποτε ἔχει ἀλήθειαν μέσα στὴν καρδιά του. Ὅλα τὰ πράγματα, τὰ βλέπει μὲ τὸν φακὸν τῆς ἐκδικήσεως, τοῦ μίσους, τῆς συκοφαντίας, τοῦ φθόνου καὶ ρίπτεται πάνοπλος διὰ νὰ δηλητηριάσῃ, δυσφημήσῃ, καταστρέψῃ ὁλοσχερῶς, πᾶν ὅ,τι ἀντίκειται εἰς τὴν αἰσχρὰν καὶ διεφθαρμένην ἀντίληψίν του. Ἡ δυσφήμησις εἶναι μία ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς διαρκής, ἡ ὁποία βασανίζει ἐκεῖνον ποῦ τὴν ἔχει καὶ στὸ κρεββάτι ποῦ πέφτει νὰ κοιμηθῇ καὶ στὰ ὄνειρά του ἀκόμη κυριαρχεῖ ἡ δυσφήμησις καὶ συνήθως, περὶ τὴν δυσφήμησιν, ὅλα του τὰ ὄνειρα στρέφονται. Ὅταν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐπολιόρκησε τὴν Τύρον, ἔστειλε πρεσβείαν πρὸς τοὺς Ἑβραίους παρακαλῶν αὐτοὺς νὰ τοῦ δώσουν ζωοτροφίας.—Τὸν μέγαν αὐτὸν σπορέα τοῦ πολιτισμοῦ εἶχον

χαρακτηρίσει οἱ Ἑβραῖοι, ὅπως μετὰ ταῦτα ἐχαρακτήρισαν καὶ τὸν Χριστόν. Δὲν ἔδωσαν ζωοτροφίας διὰ τὰ στρατεύματα, ἰσχυρισθέντες, ὅτι ἔχουν ὁρκισθῇ πρὸς τὸν Δαρεῖον πίστιν καί ἀφοσίωσιν καὶ συνεπῶς ἀρνοῦνται νὰ παράσχουν βοηθείας στὸν ἐχθρόν τοῦ Δαρείου.—Ὁ Ἀλέξανδρος κυριεύσας τὴν Τύρον, ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπείθειάν των.—Τότε ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων, ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὸν ἄμεσον κίνδυνον, διὰ προσευχῶν καὶ νηστείας ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.—Εἶδε καθ' ὕπνον, ὅτι πρέπει νὰ ἐξέλθη, μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερέων, πρὸς προϋπάντησιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐνεδεδυμένος τὰ Ἀρχιερατικά του ἄμφια. Καὶ ὄντως οὕτω ἐνδεδυμένος ἐξῆλθεν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐδείχθη τόσον ἐπιεικὴς καὶ εὔνους πρὸς τὸν Μέγαν Ἀρχιερέα, ὥστε ἐγονυπέτησε καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ὡμίλησε πρὸς αὐτόν. Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἔδωσε καμμίαν προσοχὴν οὔτε πρὸς ὅσα εἶπον, οὔτε πρὸς ὅσα ἐλέχθησαν ἐν ἀπουσίᾳ του, ἀλλ' ἔδειξε τὸ καθῆκον ἐκεῖνο ποῦ ἔπρεπε νὰ δείξῃ, παρέχων καὶ πρὸς ἐκείνους τὰ πραγματικὰ φῶτα τῆς προόδου, ἀφαιρέσας τὴν τύφλωσιν ποῦ εἶχον, ὅταν εἰσῆλθεν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.—Ἂς φωνάζῃ ὁ συκοφάντης, ἂς σοῦ ὑποσκάπτῃ καὶ αὐτὰ τὰ θεμέλια τῆς τιμῆς σου καὶ τῆς ὑπάρξεώς σου. Μὴν τὸν φοβεῖσαι Χριστιανέ, μὴν ἐκπλαγῇς Ἕλληνα. Λάβε θάρρος καὶ προχώρει, ἔστω καὶ ἂν ἦσαι ἁμαρτωλός, στὸν Χριστὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου καὶ στὴν Πατρίδα σου, τὴν ὁποίαν ἐδυσφήμησαν διὰ νὰ δοξασθῇ περισσότερον.—Θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ δυσφημισμοῦ θὰ ἀποστομωθοῦν. Θὰ μείνουν τυφλοὶ καὶ ἄφωνοι καὶ τότε συναισθανόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήματος θὰ προστρέξουν στὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν, θὰ θυμηθοῦν τὴν Πατρίδα τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Φωκίωνος καὶ συντετριμμένοι θὰ εἴπουν «ψέμματα ἐλέγαμεν. Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Πατρὶς φτειάνουν τὸν πατριωτισμόν μας, βγαίνοντες, ἐν ὀνόματι τῆς Πίστεως πρὸς αὐτούς, τὰ δαιμόνια τῆς κακίας καὶ τῆς διαφθορᾶς, καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ μᾶς χαράσσουν τὸ πρόγραμμα τῆς ἀτομικῆς μας καὶ ἐθνικῆς μας ζωῆς καὶ ὑπάρξεως....

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΟΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΔ'—14.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα, ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς

φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε, εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε· καὶ κλάσας, ἔδωκε τοῖς Μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ Μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντάκις χίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς Μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

«Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον. οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

* * *

Σ' αὐτὸν τὸν πρόκαιρον κόσμον, σ' αὐτὴν τὴν φαινομενικὴν εὐτυχίαν, ποῦ ὁ ἄνθρωπος κοπιάζει καὶ χύνει τὸν ἱδρῶτά του διὰ νὰ βγάνῃ τὸ ψωμί του, σ' αὐτὸν τὸν κόσμον τὸν μάταιον, διὰ τὸν ὁποῖον κάποιος Ἕλλην φιλόσοφος εἶπε «τὰ πάντα ρεῖ», δηλαδὴ ὅλα παρέρχονται σ' αὐτὸν τὸν διαρκῶς στρεφόμενον καὶ περιστρεφόμενον κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρέθηκα καὶ ἐγώ, ἐθυμήθηκα τὸ ἀνωτέρω ρητόν, τὸ ὁποῖον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μελῳδῶς ψάλλει, συμβουλεύουσα πάντα Χριστιανὸν νὰ μὴ γίνῃ ὑλολάτρης, νὰ μὴν προσκολληθῇ στὴν ὕλην!

Ὑπῆρξαν, λέγει ἡ Ἐκκλησία μας, πλούσιοι μὲ δόξας καὶ τιμάς, ἀλλὰ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν. Ἐκεῖνοι ὅμως οἱ ὁποῖοι ἐστήριξαν τὰς ἐλπίδας των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὄχι στὴν ὕλην, ἐκεῖνοι δὲν ἐστερήθησαν οὐδενὸς ἀγαθοῦ. «Οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

Πλούτη, τιμαί, δόξαι παρέρχονται, ὡς κῦμα ἐπὶ κύματος! Ἄλλοτε παρέρχονται ζῶντος τοῦ ἀτόμου καὶ ἄλλοτε καταργοῦνται καὶ σβύνονται ἅμα τῷ θανάτῳ. «Ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐστήριζον τὸ σύνολον τῆς ὑπάρξεώς των ἐπὶ τῆς ἀψύχου ὕλης καὶ καθηλώθησαν εἰς αὐτήν,, λησμονήσαντες, ὅτι «ὁ πλοῦτος οὐ δεδώρηται, ἀλλὰ δεδάνεισται».—Ἐλησμόνησαν τὸν Ἕλληνα Ποιητὴν γράφοντα «περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγῶντάς τα νὰ κλαῖς....» Ἀντιθέτως ὅμως ἀπ' αὐτοὺς οἱ «ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ» τόσον τοῦ πνευματικοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ὑλικοῦ.

Σεῖς ποῦ ἐδειλιάσατε στὸν δρόμον τῆς ζωῆς, σεῖς ποῦ ἀπετύχατε στὰς ἐπιχειρήσεις σας, σεῖς ποῦ δὲν ἐκρατήσατε κεφάλι, σεῖς νέοι, οἱ ὁποῖοι ἐνομίσατε, ὅτι τὰ θέλγητρα τῆς τρελλῆς νεότητος εἶναι ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐτυχία σας, σεῖς ναυαγοὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου, οἱ ὁποῖοι γι' αὐτὴν τὴν ἀνύπαρκτον τύχην ἄλλοτε ἐψάλλατε ἐγκώμια καὶ ἄλλοτε ἐξεστομίσατε κατάρας καὶ ἀναθέματα καὶ υἱοθετήσατε τὸ Τούρκικο «κι-

σμέτ» σταθῆτε μιὰ στιγμή.—"Ἔχετε κι' ἄλλους συντρόφους.—Εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐξεδαπάνησαν τὸν βίον τους εἰς πᾶσαν ἄλλην κακοήθειαν, τὴν ὁποίαν ἐθεοποίησαν καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ἀνῆλθον εἰς ὑψηλότερον ὁρίζοντα, εἴτε πλούτου, εἴτε δόξης, λησμονήσαντες τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ μαζὺ μὲ Ἐκεῖνον, τὸν Δαυῒδ τὸν δίδοντα τὴν εἰκόνα ζωντανὴν «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

Ἐπίστευσαν στὴν ὕλην. Ἐλάτρευσαν τὴν ὕλην. Ἐκείνην ἔλαβον ὡς φωτεινὴν λαμπάδα, τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς βίου των, ἀδιαφορήσαντες ἐντελῶς περὶ τοῦ Θεοῦ Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πρὸς πάντα Αὐτὸν πιστεύοντα, καὶ πρὸς πάντα ἀκόμη ἄπιστον, ἔδωσε τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, ὡς κοινὴν πάντων τῶν ἀγαθῶν πατρίδα πρὸς ἀπολαυὴν τῶν ἀγαθῶν της. Προσεκολλήθησαν εἰς τὸ ὅρμα τοῦ συμφέροντος, εἰς τὸν δίσκον τῆς ἁρπαγῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως, εἰς τὴν ἀπάτην καὶ τὸ ψεῦδος, διὰ νὰ ζήσουν, δῆθεν εὐτυχεῖς, ἐνῷ εἶναι οἱ δυστυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων, καθόσον ἀπ' αὐτούς, σιωπηρῶς, ἀπεσβέσθη ἡ πνευματική των ὑπόστασις.—«Τὸ ἀνθρώπινον μετείληφεν ἀθανασίας» εἶπε κάποιος σοφός. Δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει μερτικὸ καὶ ἀπὸ τὴν ἀθανασίαν, δηλαδὴ ἔχει μέσα του ἀθάνατόν τι φαινόμενον, τὸ ὁποῖον λέγεται ψυχή, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Μέγας Βασίλειος ἔλεγεν «ἐπιμελεῖσθε δὲ ψυχῆς πράγματος ἀθανάτου».

Ἀτυχῶς ὅμως ὁ αἰὼν τῆς ὕλης καὶ τοῦ συμφέροντος, δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ σκεφθῶμεν διόλου περὶ τῆς πνευματικῆς μας ὑποστάσεως καὶ ἐντεῦθεν τὸ τέλειον κάρφωμα πρὸς τὰ ἐπίγεια. Τὸ ἀχόρταγο μάτι τοῦ ἀνθρώπου στρέφεται μόνον πρὸς τὸν ὑλικὸν κόσμον, γίνεται δοῦλον τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν της, χωρὶς νὰ ἐννοῇ, ὅτι θἄρθῃ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πάντα θὰ σβεσθοῦν καὶ ὁ παπᾶς, ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, θὰ εἴπῃ τὸν ὕστατον λόγον «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει. . .» Καὶ ὅταν γλυτώσῃ τὰ λόγια αὐτά, οἱ ἐκτελεσταί —οἱ νεκροθάπται—θὰ τὸν παραλάβουν νὰ τὸν βάλουν στὸν τάφον, ὅπως σκεπασθῇ ἐκεῖ διὰ παντός, κατάμονος, χωρὶς δόξαν, χωρὶς τιμάς, χωρὶς πλούτη. Ἡ πολυθέλγητρος φιληνάδα του, ἡ πιστή του σύντροφος, ἐκείνη ποῦ τοῦ ὡρκίζετο, ὅτι θὰ τοῦ μείνῃ αἰωνίως πιστή, ἐκείνη τὸν ἐγκαταλείπει πρώτη! Οὔτε ἔγινε, οὔτε δύναται νὰ τοῦ γίνῃ σωσίβιον. Ἡ ἐρωμένη ἐκείνη, ἡ ὁποία δίνει τὴν καρδιά της εἰς κάθε ἡλικίαν, μὲ τὰ θέλγητρά της πείθει τοὺς λάτρας της, ὅτι ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτῶνται τὰ πάντα. Ὅτι ἐκείνη εἶναι ἡ σώτειρα δύναμις. Ὅτι εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀθανασίας καὶ ὁ ἀκολουθῶν ἐκείνην, δὲν θὰ πεθάνῃ ποτέ.—Ἡ ἐρωμένη ἐκείνη λέγεται ΥΛΗ. Αὐτὴ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, τὰς ὁποίας διέπλασε καὶ μετέπλασε, μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῆς ἀπάτης της καὶ τὰς κατέστησε δούλας της. Εἶναι μία πρωτότυπος θεὰ Κίρκη, ἡ ὁποία, μὲ τὸ μαγικό της ραβδί, μετέβαλε σχεδὸν ὅλον τὸν κόσμον εἰς ὑλολάτρας, ὅπως ἡ μυθολογουμένη θεὰ εἰς γουρούνια κυλιόμενα εἰς τὸν βόρβορον πάσης σαρκικῆς ἐπιθυμίας.

Εἶναι δὲ τόσον ἐπιτηδεία, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς κρονολήρους γέροντας,

νὰ τοὺς πείθῃ, ὅτι πρέπει ἀπ' αὐτὴν νὰ ἐξαρτῶνται, ἂν θέλουν νὰ μὴν πεθάνουν. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ζωή, τοὺς λέγει καὶ ἐκεῖνοι τὴν πιστεύουν. Καὶ τὴν πιστεύουν τόσον πολύ, ὥστε τὴν ἐθεοποίησαν, ἀντὶ νὰ τὴν ἔχουν, ὡς μίαν κοινὴν ὑπηρέτριαν διὰ τὰς βιωτικάς των ἀνάγκας, παραφρονήσαντες καὶ συσταίνοντες τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἀπαράλλαχτα σὰν νὰ συστήσῃ τις ἕνα κοινὸν γύναιον, τῶν οἴκων τῆς ἀνοχῆς, ὡς τίμιον καὶ ἐνάρετον πρόσωπον.—Γνωρίζουν, ὅτι τοὺς ἐξαπατᾷ, γνωρίζουν ὅτι λέει ψεύματα. Ἐν τούτοις ὅμως τὴν λατρεύει ὁ κόσμος, δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».—Οὔτε ἐπίσης θέλουν ν' ἀκούσουν τὸν Χριστὸν λέγοντα «οὐκ ἐπ' ἄρτῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ ἐκ στόματος Θεοῦ».

* * *

Πέντε χιλιάδες νηστικὸς κόσμος, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων, ἐπῆγε ν' ἀκούσῃ τὸν Χριστόν.—Ἄφισε πρὸς στιγμὴν τὴν ὕλην κατὰ μέρος καὶ ἐζήτησε πνευματικὴν τροφὴν ἀπὸ τὸ γλυκόλογον στόμα τοῦ θείου Διδασκάλου. Μετέβη, στὸν ἔρημον ἐκεῖνον τόπον, διὰ νὰ λύσῃ τὰ δεσμά, διὰ τῶν ὁποίων σφιχτὰ τὸν εἶχε δέσῃ ἡ ὕλη. Ἐπῆγεν ἐκεῖ νὰ βαπτίσῃ τὴν καρδιά του εἰς τὰ θεῖα νάματα τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ὅτι ἡ ὕλη δὲν κάνει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τὴν ὕλην, ὡς μέσον τῆς ζωτικῆς του ὑπάρξεως. Ἐπῆγε ν' ἀκούσῃ τὸν θεῖον διδάσκαλον κηρύσσοντα, ὅτι οἱ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. Καὶ πράγματι τὸ εἶδον, τὸ ἐπίστεψαν. Ἐνῷ μερικοί, διὰ νὰ μὴν εἴπω ὅλοι μας, τὸ κηρύττομεν, τὸ σημερινὸν θαῦμα, ἀλλὰ καρφωμένοι εἰς τὰς βιωτικὰς φροντίδας, τὰς ὁποίας ἐθέσαμεν παραπάνω ἀπὸ τὰς πνευματικάς, τὸ κηρύττομεν, λέγω, ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύομεν.

Εἰς τόπον ἔρημον καὶ μεμακρυσμένον ἀπὸ τὴν πόλιν προσῆλθε πολὺς κόσμος νὰ εὕρῃ τὸν Χριστὸν καθήμενον ἐκεῖ. Ὁ δὲ Χριστὸς εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους. Οἱ Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ παρατηρήσαντες, ὅτι ἤρχισε νὰ νυκτώνῃ, εἶπον στὸν Χριστόν. «Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσουν ἑαυτοῖς βρώματα». Διδάσκαλε ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα ἐπέρασε· Ἄφησε τὸν κόσμον νὰ φύγῃ, γιὰ νὰ πάῃ στὰ χωριὰ ποῦ εἶναι ἐδῶ γύρω, νὰ ἀγοράσῃ τίποτε γιὰ νὰ φάῃ. Δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ φύγουν, τοὺς εἶπεν ὁ Χριστός. Δώσατε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν. Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπήντησαν. Μόνον πέντε ἄρτους ἔχομεν μαζύ μας καὶ δύο ψάρια. Αὐτὰ δὲν εἶναι ἀρκετὰ νὰ διαθρέψουν τόσον κόσμον. «Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε» εἶπεν ὁ Χριστὸς καὶ διέταξε τὸν κόσμον νὰ καθίσῃ. Λαβὼν τοὺς ἄρτους καὶ τὰ ψάρια καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανόν, ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἀφοῦ ἔκαμε ταῦτα τεμάχια, τὰ ἔδωσε στοὺς Μαθητάς του, οἱ δὲ Μαθηταὶ τὰ ἐμοίρασαν εἰς τὸν κόσμον.—Ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἔμει-

ναν ἀκόμη δώδεκα κοφφίνια γεμάτα. «Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων».

Ἡ θεία Παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ καὶ Λυτρωτοῦ διὰ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θαύματος, παρουσιάζεται σήμερον, ἵνα διδάξῃ, ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Θεός, εἶναι ὁ χορηγὸς τῆς ὑλικῆς καὶ τῆς ἀΰλου εὐδαιμονίας. Ὅτι αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ παραγαγοῦσα «ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ σύμπαντα» «Μὴ δύναταί τις εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι πῆχυν ἕνα;» Μήπως δύναται κανεὶς νὰ μεγαλώσῃ τὸ μπόϊ, τὸ ἀνάστημά του; Ἂν τοῦτο δὲν δύναται, κατὰ πλάνην πλέον πιστεύει, ὅτι δύναται νὰ γεμίσῃ τὰ βαλάντιά του, τὰ ὁποῖα τὸ ἀπαίσιον φτυάρι τοῦ τάφου θὰ τὰ δώσῃ εἰς ἄλλους καὶ ὁ κάτοχος θὰ μπῇ εἰς ἔρημον τόπον, ὁ ὁποῖος σποραδικῶς θὰ φωτίζεται ἀπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ καντηλιοῦ.

* * *

Πᾶσα δόξα, κάθε εἶδος πλουτισμοῦ, παραμένει εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου καὶ ἡ προσφιλὴς ἐρωμένη, ἡ ὕλη γελῶσα, ἐγκαταλείπει τὸν ἄπνουν κατακείμενον νεκρόν, διότι ἀπέρχεται, ὅπως μὲ τὴν φενάκην της ἐξαπατήσῃ καὶ ἄλλους.—Ἄνθρωπε δουλόπλουτε, εἶναι ἔρημος ὁ τόπος τῆς καρδιᾶς σου ἀπὸ κάθε εὐγενὲς αἴσθημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἂν ἔχῃς, τὸ θέτεις εἰς κατωτέραν μοῖραν καὶ προτάσσεις τὴν ὕλην.—Διότι ἐπλούτισες, δὲν θέλεις νὰ ὁμοιάσῃς αὐτῶν τῶν χιλιάδων τοῦ κόσμου, τῶν νηστικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπῆγαν, στὸ Χριστό, νὰ γίνουν πρῶτα καλὰ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ ὕστερα νὰ ζητήσουν τὸ μέσον τῆς ζωϊκῆς των ὑπάρξεως· αἱ ὁποῖαι ὑπήκουσαν εἰς τὴν Διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσονται ὑμῖν»

Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος. Δυστυχῶς ἔρημος τόπος καὶ ἔρημος ἀπὸ ἀνθρώπους. Ἔτσι κατήντησε σήμερα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἐκείνη ἔχει τοὺς ἱερεῖς της εἰς τὸ ἀειπάρθενον ἔδαφος, στὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ οὐδεὶς προσέρχεται στὸν τόπον ἐκεῖνον νὰ τύχῃ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, νὰ λυτρωθῇ, νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, ν' ἀποθέσῃ ἐκεῖ τὸ βαρὺ φόρτωμα τῶν ἁμαρτιῶν. Νὰ προσέλθῃ ἐκεῖ νὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὰ θεῖα καὶ οὐράνια παραγγέλματα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Οἱ καφενέδες γεμάτοι, τὰ ἄλλα κέντρα ἐπίσης καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡ ἀνυψοῦσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τοὺς πνευματικοὺς ὁρίζοντας εἶναι ἔρημος καὶ μερικὲς φορὲς ἔρημος καὶ ἀπὸ ἱερεῖς ἀξίους τῆς ἱερατικῆς των ἀποστολῆς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καταντήσῃ νὰ πωλοῦν τὴν πνευματικὴν συμβουλήν των, τὴν ἱερωτάτην ἐξομολόγησιν, ἀντὶ χρημάτων, αὐτοὶ οἱ πρωτότυποι Χριστέμποροι, οἱ ἀντιγράψαντες τὴν βιογραφίαν τῶν ἱερέων τῆς αἰσχύνης τοῦ Βάαλ καὶ ὄχι τὴν ἁγίαν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ χορτάσαντος δωρεὰν πεντακισχιλίους, πλὴν γυναικῶν καὶ παιδίων.

Ἔρημος ὁ Ἐκκλησιαστικὸς τόπος ἀπὸ λαϊκοὺς καὶ κληρικούς, οἱ ὁποῖοι συνεργαζόμενοι, μετέβαλον τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, τὴν μεγάλην ἐκείνην θύραν τῆς πνευματικῆς εὐδαιμονίας, εἰς ἐπαίσχυντον χρηματιστήριον.

ὑπεῖκον εἰς τὸν Νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, εἰς τὸν ἀλληλόχρεων λογαριασμὸν τοῦ «Δοῦναι καὶ λαβεῖν».

Ἔρημος εἶναι ὁ τόπος ἀπὸ πραγματικὴν Πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ἐντεῦθεν ἡ ὑλολατρεία καὶ τὰ βαλάντια καὶ μερικῶν ἀκόμη ἀρχιερέων καὶ ἱερομονάχων πλήρη, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἦλθον νὰ ἐκπροσωπήσουν, δῆθεν τὸν Χριστόν, ἐνῷ ἀντεπροσώπευον τὸν διάβολον ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Παντοδυνάμου καὶ Θεοῦ ἡμῶν. Πένητες, πάμπτωχοι, περισαίνοντες τὴν οὐράν των δίκην κυναρίων· χειρίστου εἴδους κόλακες πρὸ τοῦ χειροτονηθοῦν, καὶ βαθύπλουτοι μετὰ θάνατον! Ἔρημος εἶναι ὁ ἄμβων τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐκ ἔχουσί τι φαγεῖν ἐκεῖνοι οἱ ὀλίγοι ποῦ προσέρχονται τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἁγίας ἑορτασίμους ἡμέρας. Εἰσέρχονται πεινῶντες καὶ διψῶντες κηρύγματος καὶ ἐξέρχονται κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον καθ' ὃν καὶ εἰσῆλθον, πεινῶντες καὶ γυμνοί, μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἱεροδιδασκάλου, ὅπως ὁδηγήσῃ τὸ ποίμνιον εἰς νομὰς σωτηρίους. Ἔρημος τέλος ἔγινεν ὁ τόπος κάθε καρδιᾶς Χριστιανοῦ καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐρημιὰ οὔτε ἀκούεται, οὔτε ἀντηχεῖ τὸ ἀθάνατον ρητὸν «πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

* * *

Τί περιμένετε νὰ φυτρώσουν στὸν ἔρημον τόπον; ἀγκάθια, βάτα, δάση πεπυκνωμένα καὶ πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ.... Τί περιμένετε ἀπὸ τὴν ἔρημον καρδιά, ἀπὸ τὴν καρδιὰ ἐκείνη ἀπὸ τὴν ὁποίαν λείπει ἡ ἀρετή, Ἡ ἔρημη ἐκείνη καρδιὰ θὰ παρουσιάσῃ ὅτι ὁ ἔρημος τόπος. Ὅπως ὁ ἄγριος καὶ δασώδης τόπος δὲν κάνει σιτάρι, ἔτσι καὶ ἡ ἔρημη ἀπὸ καλα ἔργα καρδιά. δὲν μπορεῖ νὰ παρουσιάσῃ καρπὸν καλόν, προωρισμένον διὰ τὴν οὐράνιον ἀποθήκην.

Ἐμπρός, καρδιὲς ἔρημες, καρδιὲς ὀρφανές, νὰ ὁ δρόμος. «Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τὶ φάγετε, ἢ τὶ πίετε, ἢ τὶ ἐνδύσεσθε....» Μὴν προτάσσετε τὴν ὕλην, ἀλλὰ πάρτε μαζύ σας τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὴν ὕλην καὶ δὲν θὰ στερηθῆτε παντὸς ἀγαθοῦ. Δὲν ἠρνήθη κανένα του παιδὶ ὁ Θεός. ὅσον μέγας ἁμαρτωλὸς καὶ ἂν ἔγινε. Αὐτὸς συνεχώρησε τὴν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν, ἡ ὁποία μετανοήσασα ἔγινεν ἁγία. Αὐτὸς ἐδέχθη τὸν ἄσωτον υἱόν. Ἦτο ἐκεῖνος πλουσιόπαιδο, τὸ ὁποῖον ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ ὅταν ἐπείνασε, ἐκεῖ στὸν ἔρημο τόπο τῆς ἁμαρτίας μετενόησεν ἐπέστρεψε καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἐδέχθη, διὰ νὰ πιστωθῇ ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὅτι πᾶς ὅστις ζητεῖ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς δὲν τοῦ τὴν ἀρνεῖται. «Οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ».

Ὁ ὑλιστής, ἐκεῖνος ποῦ καυχᾶται γιὰ τὴν κάσα του, γιὰ τὸ χρῆμά του καὶ ὄχι γιὰ τὸ μυαλό του, ὄχι μόνον δὲν ἔχει τὸ «Γνῶθι σαὐτὸν» ἀλλ' εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ γιὰ τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα. Δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο, εἰμὴ μόνον τὸν ἑαυτόν του.

Δὲν ἐνδιαφέρεται νὰ ἴδῃ μιὰ γενεά, ἡ ὁποία στὸν ἔρημο αὐτὸ τόπον αἰχμαλωτίζεται καὶ ὁδηγεῖται εἰς τὸν Γολγοθᾶ τῆς Ἐθνικῆς Σταυρώσεως, νὰ προσφέρῃ τὰ λύτρα, τὸν ὀβολόν του, γιὰ Σχολεῖο, νὰ γίνῃ, κι' αὐτὸς μιὰ μεγάλη δύναμις, νὰ χορτάσῃ τὸ Ἑλληνόπουλο τῆς ξενητειᾶς ἀπὸ ψωμὶ καὶ ψάρι, ἤτοι ἀπὸ Πατρίδα καὶ θρησκείαν. Μὴν κολλᾷς, σὰν βδέλλα ἐπὶ τῶν ὑλικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ γίνου Ἕλλην πραγματικός, διὰ νὰ ἐλπίσῃ καὶ ἡ Ὀρθόδοξος θρησκεία καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ φυλή μας, διὰ νὰ μὴν ἐλαττωθῇ ἐδῶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον λέγεται «πατριωτισμός».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΔ΄—22.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς Μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους· καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ Μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες· Ὅτι φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σὲ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρόν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων· Κύριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

«Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν».

* * *

Ὁ Προφήτης Δαυῒδ ἐξυμνῶν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Παντοδυνάμου καὶ Παναγάθου Θεοῦ, διὰ τοῦ ἀνωτέρω ρητοῦ, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε, μᾶς χύνει παρηγορίας βάλσαμον εἰς τὰς καρδίας μας καὶ μᾶς λέγει. Ὅσον

εἶναι τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τὴν γῆν, τόσον μεγάλη εἶναι ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν του. Τόσον ἀπέραντον καὶ ἄπειρον εἶναι τὸ ἔλεος αὐτοῦ, δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι σέβονται καὶ λατρεύουν καὶ προσκυνοῦν αὐτόν.—Εἰς κάθε ἀνθρωπίνην καρδιὰ ἔχει χαραχθῇ τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου. Ἀναλόγως δὲ τῶν παρουσιαζομένων φαινομένων ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ὁ φόβος τοῦ ἀνθρώπου, ἄλλοτε παρουσιάζεται ὡς σεβασμὸς καὶ ἄλλοτε ὡς δειλία. Ὅταν τις προτίθεται νὰ ἐπισκεφθῇ μίαν μεγάλην φυσιογνωμίαν, εἴτε Βασιλέα εἴτε ἄλλον τινὰ ἐπίσημον καὶ καταλλήλως ἐνδεδυμένος φθάσει στὰ πρόθυρα, διὰ νὰ εἰσέλθῃ, συνηθέστατα καταλαμβάνεται ἀπὸ τὸ φαινόμενον τοῦ ἀορίστου αὐτοῦ φόβου, ὁ ὁποῖος ἐν προκειμένῳ φανερώνει σεβασμόν. Μόλις ὁ ἀόριστος αὐτὸς φόβος καταλάβῃ τὴν καρδιὰ τοῦ μέλλοντος νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐπιφανοῦς προσώπου, τότε ἡ καρδιὰ συσφίγγεται, ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος μεταβάλλεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ ροδόχρουν πρόσωπον, νὰ κιτρινίζῃ. Ἀπὸ τὰ στήθη νὰ ἐξέρχεται ἄτακτος ἡ ἀναπνοή, καὶ τὰ γόνατα νὰ τρέμουν. Ἄλλοι τὰ χάνουν ἐντελῶς καὶ ἄλλοι ἀρχίζουν νὰ τρίζουν τὰ δόντια των.—Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τοῦ σεβασμοῦ.—Ὅμοια περιστατικὰ παρουσιάζονται καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος, αἰφνηδίως, εὑρεθῇ πρὸ τρομεροῦ καὶ ἀπαισίου κακούργου, ὁ ὁποῖος κρατῶν τὸ μαχαῖρι, στὰ χέρια του, εἶναι ἕτοιμος νὰ τὸ ἐμπήξῃ στὰ στήθη τοῦ περιπεσόντος εἰς τὰ χέρια, τοῦ ἀπαισίου κακούργου! Τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι ὁ φόβος, ὅπως τὸν ἀντιλαμβάνεται ἡ κοινωνία καὶ κάθε ἄνθρωπος. Ἂν αὐτά, τὰ φαινόμενα, παρατηροῦνται εἰς τὰς κοινωνίας μεταξὺ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, μεταξὺ ἀνθρώπων ἀπέναντι κακούργων φύσεων, πόσον τὰ φαινόμενα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι μεγάλα, εἴτε ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, εἴτε ἀπέναντι τοῦ Μεγάλου κακούργου τοῦ Διαβόλου, εὐκόλως καθένας δύναται νὰ τὰ φαντασθῇ.—Ἅμα φαντασθῇ ὁ ἄνθρωπος τὴν μεγάλην εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκραταίωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὡς ἀπέραντον καὶ ἀτελείωτον, «ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν» τότε πρέπει νὰ καταλάβῃ ποῖον σεβασμὸν πρέπει νὰ ἔχῃ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰς θείας Του ἐντολάς! Τότε πρέπει νὰ δώσῃ πρὸς τὸν Θεὸν τὸν σεβασμὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον προσφέρουν ἐνώπιον τοῦ θρόνου του, αἱ Κυριότητες, αἱ Ἐξουσίαι, τὰ Χερουβεὶμ καὶ Σεραφεὶμ καὶ μὲ περισσοτέραν εὐγνωμοσύνην, διότι τὸ ἔλεός του θεραπεύει πᾶσαν ἁμαρτωλὴν ψυχὴν καὶ δέχεται τὴν μετάνοιάν της, ὅταν αὕτη προέρχεται ἀπὸ συντετριμμένην καρδίαν.

Ὅταν ὅμως ὁ συναισθανόμενος ἄνθρωπος, τὴν ἐπὶ γῆς ἀποστολήν του, καὶ ὑμνῇ καὶ σέβεται τὸν Θεόν, καὶ δέχεται τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρέπει νὰ τρέμῃ πρὸ τοῦ ὀνόματος «διάβολος», ὁ ὁποῖος τὰ πάντα μηχανᾶται, διὰ νὰ πείσῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴν σέβεται καὶ λατρεύῃ τὸν Θεόν του, ὡς Πατέρα καὶ Θεόν. Πρέπει νὰ τρέμῃ μήπως πέσῃ στὰ χέρια τοῦ ἀπαισίου κακούργου!. . . .

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὁ σεβασμός, εἴτε ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον, εἴτε ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, ἀπαιτεῖται πρὸ παντὸς ἐντὸς τῆς καρδίας νὰ ὑπάρξῃ ὁ θεμέλιος λίθος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ βασισθῇ ὁ σεβασμός.—Τὸ θεμέλιον ἐκεῖνο τῆς καρδιᾶς, λέγεται πίστις. Ἀπὸ ἄνθρωπον ποῦ ἔχει φύγῃ εἴτε ὅλη, εἴτε μέρος πίστεως, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν σβύνεται ὁ σεβασμός· καὶ ἀντὶ τούτου παρουσιάζεται εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀναίδεια, ἡ φιλαυτία, ἡ αὐταπάτη, ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ δυσπιστία ἡ ἐπικινδυνωδεστέρα ἀσθένεια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ λογικοῦ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς λησμονεῖ ἐντελῶς τὸν Θεόν, καὶ ἀσεβῶς φερόμενος, δὲν ἀκούει ποτὲ τὸν Δαυῒδ κηρύττοντα «ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν». —Χάνει τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ταὐτοχρόνως χάνει τὸ σωσίβιον τῆς ψυχῆς του—τὴν πίστιν—ἡ ὁποία ἐδόθη ἀφθόνως εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὴν καλλιεργήσῃ ἐκεῖνος καὶ παρουσιάσῃ ἔργα πίστεως, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ πίστις εἶναι νεκρά. Τὸ πρώτιστον δ' ἔργον τῆς πίστεως εἶναι ὁ σεβασμός μας πρὸς τὸν φιλόστοργον πατέρα μας—τὸν Θεόν.

Ὁ μὴ πιστεύων, ἢ δυσπιστῶν εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα «καθορᾶται ἡ ἀΐδιος αὐτοῦ σοφία καὶ δύναμις». Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ μεταβάλλεται εἰς Σατανᾶν καὶ κηρύττει τὰ ἀντίθετα, ὅπως ὁ μεταμφιεσθεὶς διάβολος εἰς ὄφιν, ἔλεγε τῆς Εὔας εἰς τὸν Παράδεισον νὰ φάῃ ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμενον καρπόν. Καὶ ἅμα φάῃ ἀπ' αὐτόν, τότε θὰ μείνῃ ἀθάνατος!

Ὅπως «πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια», ἔτσι «πασῶν τῶν κακιῶν ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ ἀσέβεια» ἡ ὁποία κηρύττει τὰ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα, ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπ' ὅσα κηρύττει ἡ εὐσέβεια, τὸ μεγάλο αὐτὸ φανάρι, τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ πάντα ἄνθρωπον εἰς τὸ ἔλεος ἐκεῖνο τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκραταίωσεν εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἡ ὁποία τὸν σέβεται καὶ τὸν προσκυνεῖ.

Ὅταν ἡ πίστις δὲν εἶναι στερεωμένη καλὰ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, οὐδέποτε ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἱκανὸς διὰ τὰ ἔργα τῆς Πίστεως. Ὅπως τὸ καλάμι κινεῖται ἀναλόγως τοῦ ἀνέμου ποῦ φυσᾷ, πότε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ πότε τὸ ἄλλο, ὅπως τὸ ὀχταπόδι ἀλλάσσει τὴν λευκότητα καὶ λαμβάνει χρῶμα ἀνάλογον πρὸς τὸν τόπον ποῦ ἐκάθισεν, ἔτσι μοιάζει ἡ καρδιὰ ἐκείνη, ποῦ δὲν ἔχει μέσα της τὴν ἀδιάσειστον, τὴν ἀκλόνητον πίστιν, καὶ ἀφίνεται νὰ παρασύρεται πότε ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀσεβοῦς, καὶ πότε ἀπὸ τοῦ ἄλλου τὰ λόγια, μόνον διὰ νὰ ξεχάσῃ, ὅτι τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶναι τόσον ἀτελείωτον, ὥστε δι' αὐτὸν τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον κατῆλθεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ διαπιστώσῃ «ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ Οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν». Καὶ τὴν τοιαύτην του ἐλεημοσύνην καὶ φιλανθρωπίαν τὴν βλέπομεν εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.—Βλέπομεν ἕνα Θεὸν ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ καταργῇ τὸν νόμον τῆς φύσεως, ὁ ὁποῖος διδάσκει «τὸ

βαρύτερο πρᾶγμα, ἀπὸ τὸ νερό, δὲν μένει ἀπάνω στὸ νερό, ἀλλὰ βουλιάζει». Βλέπομεν τὸν Χριστόν, νὰ καταργῇ τὸν Νόμον τῆς βαρύτητος τῶν σωμάτων, ὅπως ὀνομάζει αὐτὸν ἡ «Φυσικὴ Ἐπιστήμη» καὶ νὰ περιπατῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης Γενεισαρέτ.—Ἐνῷ δὲ συμβαίνει τοῦτο, ὁ δύσπιστος Πέτρος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε, μέσα στὴν καρδιά του, τὴν δύναμιν ἐκείνην τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ, ὅταν ἐφανέρωνε τὸν σεβασμόν του, διὰ τῆς πίστεως, πρὸς τὸν Χριστόν, ν' ἀρχίζῃ νὰ καταποντίζεται! Ὁ Χριστὸς ἐπιπλέει τῶν ὑδάτων! Ὁ Πέτρος ἀρχίζει νὰ βυθίζεται στὰ ὕδατα!

Ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, δὲν ἀφίνει τὸν Πέτρον νὰ πνιγῇ «ἐκραταίωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν» ὅπως δείξῃ τὴν παντοδυναμίαν του καὶ διδάξῃ τόσον τὸν Πέτρον καὶ ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς του. «Μόνον ἡ πίστις σώζει. Καὶ μόνον ἐκείνη ἀνάβει στὴν καρδιά μας τὸν ἀπόλυτον καὶ ἀκλόνητον σεβασμόν, ἑδραιόνουσα τὴν ἀγάπην.

Ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ συμβουλεύουσαν καὶ ἐπιβαλλομένην «Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;» — Διὰ νὰ σᾶς δώσω πιστὴν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀκενώτου ἐλέους τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον, εὔχομαι, νὰ ἦνε πλούσιον εἰς πάντα ὀρθόδξον Χριστιανόν, ἀνάγκη, ὅσον δύναμαι νὰ ἑρμηνεύσω τὴν ἀναγνωσθεῖσαν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν σήμερον, ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἀνωτέρω ρητὸν τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ, διὰ νὰ κατανοήσωμεν ἀκόμη ζωηρότερον, τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν πρὸς Αὐτὸν σεβασμόν μας.

* * *

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν ἔρημον ἐχόρτασε, διὰ τῶν πέντε ἄρτων, πέντε χιλιάδες κόσμον, πλὴν γυναικῶν καὶ παιδίων, εἶπεν εἰς τοὺς Μαθητάς του νὰ μποῦν σὲ κάποιο πλοιάριον ἐλλιμενισμένον εἰς τὴν ἀκτήν, ἕως ὅτου Ἐκεῖνος κατορθώσῃ καὶ ἀπολύσῃ ὅλον αὐτὸν τὸν κόσμον.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ κόσμος, ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν ἔρημον μόνος, διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἤρχισε νὰ βραδυάζῃ, ὅταν ὁ Λυτρωτής μας ἤρχισε νὰ προσεύχηται, εἰς τὸν ἔρημον ἐκεῖνον τόπον. Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς προσηύχετο, οἱ Μαθηταὶ ἐντὸς τοῦ πλοίου, ἐβασανίζοντο ὑπὸ τρομερᾶς τρικυμίας καὶ τὸ πλοῖον, ἔχον ἐναντίον τὸν ἄνεμον, ἦτο ἀφειμένον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων. — Κατὰ τὰ γλυκοχαράγματα κατέβη ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων! Τοῦτο μόλις εἶδον οἱ Μαθηταὶ τόσον ἐξεπλάγησαν, ὥστε ἐνόμισαν ὅτι ἔβλεπον φαντάσματα καὶ περίτρομοι ἤρχισαν νὰ φωνάζουν! Ὑπέθεσαν τὸν Χριστόν, φάντασμα. Καὶ συνεπῶς ὁ σεβασμὸς ἔσβυσε, τὸ πρὸ ὀλίγων ὡρῶν θαῦμά του ἐχάθη καὶ τρέμοντες κατελήφθησαν ἀπὸ πρωτότυπον δειλίαν, ἀνωτέραν ἐκείνης ποῦ ἀνέφερα ἀνωτέρω! Ἡ δειλία ἐπέφερεν εἰς αὐτοὺς πλήρη σύγχυσιν. Ἡ διαύγεια τῶν σκέψεών των ἐχάθη καὶ κάθε συλλοσυλλογισμός των ἦτο δοῦλος τοῦ δειλοῦ καὶ πεφοβισμένου χαρακτῆρός των.

Τὸν διδάσκαλον—τὸν Ῥαββὶ—τὸν ὁποῖον εἶδαν τόσες φορὲς νὰ θαυ-

ματουργῇ, τὸν ἐλησμόνησαν καὶ δὲν ἔμεινεν οὔτε ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια, μήπως εἶναι ὁ Χριστός.—Εἰς τὴν τρομερὰν αὐτὴν πάλην τῶν αἰσθημάτων, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ, ἵνα καταστείλῃ τὸν θόρυβον τῆς ψυχῆς των. Ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ θείου Διδασκάλου «θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμί. Μὴ φοβεῖσθε». «Κάμετε κουράγιο. Μὴν φοβεῖσθε. Ἐγὼ εἶμαι, ὁ Χριστός!»

Ἐνῷ οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ ἀνεζωογόνουν τὸν σεβασμὸν τῶν Μαθητῶν, ἐνῷ οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἔδωσαν ἐλπίδας καὶ παρηγορίαν καὶ τὰ μάτια τῶν φοβισμένων, καὶ ἀπὸ τὸ νομιζόμενον φάντασμα καὶ ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, εἶχον πλημμυρίσῃ μέ δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης «ὅτι ἐκραταίωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν» μόνον ὁ Πέτρος ἔμεινεν εἰς τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὴν δυσπιστίαν.—Ἐκεῖνος, ὅταν ἤκουσε τὸν Ἰησοῦν λέγοντα «θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμί. Μὴ φοβεῖσθε» εἶπε στὸν Χριστὸν «Διδάσκαλε, ἂν ἦσαι σύ, τότε εἰπὲ νὰ περιπατήσω καὶ ἐγὼ ἐπάνω στὰ ὕδατα, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ σὺ περιπατεῖς.—Ὁ Ἰησοῦς, τοῦ λέγει: «ἐμπρός, κατέβα ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ ἔλα πλησίον μου». Ὁ Πέτρος, μετά τινα βήματα, δυσπιστῶν ἀκόμη στὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ ἤρχισε νὰ βυθίζεται. Συναισθανθεὶς τὸν κίνδυνον ὅτι θὰ ἐπνίγετο, μὲ ἱκετήριον φωνήν, παρακαλεῖ τὸν Χριστόν, νὰ τὸν σώσῃ.—Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἁπλώσας τὸ ἅγιόν του χέρι «ἐπελάβετο αὐτοῦ» τὸν ἐκράτησε καὶ τοῦ εἶπε «ὀλιγόπιστε, εἰς τὶ ἐδίστασας;»

Ἀφοῦ ἀκολούθως ἐμπῆκε στὸ πλοῖον, μαζὺ μὲ τὸν ὀλιγόπιστον Πέτρον, ἀμέσως ἔπαυσεν ἡ τρικυμία! Ἔπαυσαν οἱ ἐναντίοι ἄνεμοι καὶ μὲ οὔριον ἄνεμον προσήγγισαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Γεννησαρέτ.

* * *

Τὶ νὰ πρωτοθαυμάσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ; Οἱονδήποτε χαρακτῆρα καὶ ἂν δώσῃ ἑρμηνεύων τὴν περικοπήν, οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ ὑμνήσῃ τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ ἔλεος, ἀλλ' ἐκπεπληγμένος θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ρητὸν τοῦ Δαυῒδ «ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν».—Ἔλα πολυβασανισμένη ψυχὴ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἔλα νὰ ἴδῃς τὸν Πέτρον ἕτοιμον νὰ πνιγῇ στὰ ὑγρὰ τῆς θαλάσσης κέλευθα. Ἔλα νὰ τὸν ἴδῃς, πῶς τὸν βγάνει, ἀπὸ τὸν βυθόν, ὁ Σωτήρ μας καὶ Χριστός. Ἔλα νὰ ἴδῃς τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

Ἔλα νὰ ἴδῃς τὴν πραγματικὴν Πίστιν, τὴν ἀπορρέουσαν ἀπὸ τὴν ἀγάπην, ποῦ γεννᾷ τὸν σεβασμὸν καὶ καταπραΰνει τὴν πονεμένην καρδιὰ παντὸς Χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὀρθοδόξως πιστεύοντος αὐτόν. «Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;»

Ἂς φαντασθῇ, καθένας μας, τὶ ἔπαθεν ὁ Πέτρος, τὴν ὥραν ποῦ ἤκουσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἂν παρουσιάζετο, αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὁ Χριστὸς καὶ μᾶς ἔλεγε «Ὀλιγόπιστε, εἰς τὶ ἐδίστασας;» τὶ θὰ ἐκάναμε;

Κρύος ἱδρώτας θὰ μᾶς ἔκοβε, ὄχι νὰ ἐβλέπομεν τὸν Χριστόν, ἀλλὰ

μόνον, ἂν ἀκούγαμε τῆς φωνῆς του.—Πόσοι ἀκόμη χαρακτῆρες, σὰν τοῦ Πέτρου, νὰ εὑρίσκωνται, ἐντὸς τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης τοῦ βίου, ἐλεεινοὶ καὶ ἀπέλπιδες! Πόσοι ἀκόμη νὰ πιστεύουν τὰ φάσματα τῆς τύχης, ἐνῷ μέσα στὴν καρδιά τους δὲν βασιλεύει ἡ ὀρθὴ σκέψις καὶ ἡ πραγματική, ἡ οὐσιαστικὴ Πίστις, ἡ ὁποία ἀντλεῖ δύναμιν καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὸν Χριστόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀλήθεια μένει αἰωνία! «Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα».

Κάθε ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς ἐγεννήθη διὰ νὰ ἀντιμετωπίση κινδύνους. Καὶ τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου ἡ ζωὴ εἶναι ἕνας ἀπέραντος ὠκεανὸς καὶ αὐτὸς εἶναι πλοιάριον, διαπλέον τὸν ὠκεανόν, ἕως ὅτου φθάση εἰς τὴν ξηρὰν—εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.—Στὸν Τάφον.

Ὅπως οἱ ναυτικοὶ στὸν καιρὸν τῶν βροχῶν, τῶν καταιγίδων, τῶν θυελλῶν εἶναι ἐφωδιασμένοι μὲ τὴν πυξίδα (μὲ τὸν μπούσουλα) διὰ νὰ μὴν χάσουν τὴν διεύθυνσιν, ἔτσι κάθε Χριστιανός πρέπει νὰ ἦνε ἐφωδιασμένος μὲ τὴν δύναμιν τῆς Πίστεως, μὲ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξόν μας θρησκείαν, διὰ νὰ ἔχη πάντοτε μαζύ του τὸν Χριστὸν καὶ τὸ μέγα του ἔλεος.—Ἀλλοιῶς, ἂν δὲν ἔχη τὴν πυξίδα (ἔχασε τὸν μπούσουλα) θὰ χάση ὡρισμένως τὸν δρόμον καὶ θὰ φέρεται ἀπὸ τὰ κύματα τῆς ζωῆς πότε ἀπ' ἐδῶ καὶ πότε ἀπ' ἐκεῖ, χωρὶς νὰ γνωρίζη, ποῦ ὁδηγεῖται.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἔχουν πλεῖστα ὅσα παραδείγματα, διὰ τῶν ὁποίων διδασκόμεθα, ὅτι καὶ ἄτομα καὶ ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν προσῆλθον πρὸς τὸν Θεόν, ἢ ἠρνήθησαν τὸν σεβασμόν των πρὸς Ἐκεῖνον, τὰ Ἔθνη ἐκεῖνα καθὼς καὶ τὰ ἄτομα κατεστράφησαν ἀκλεῶς καὶ ἀδόξως. Ὁ Βαβυλωνιακὸς πολιτισμὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκολπωθῇ τὸν σεβασμόν, οὔτε τὴν πίστιν πρὸς τὸ Ἔθνος τοῦ Θεοῦ. Ἐξέλιπεν ὁ πολιτισμός, ἐξέλιπε τὸ ἔθνος. Ἐσβέσθη ἡ Βαβυλών! Κ' ἐνῷ σκέπτομαι ἐκείνην, μὲ τοὺς κρεμαστούς της κήπους, ἀκούω τὴν φωνὴν τῆς Μάννας μας, τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία διὰ τῶν ἀθανάτων της τέκνων, τῶν φιλοσόφων, ἦτο, ὅτι καὶ ὁ Πέτρος, στὰ κύματα. Τὴν ἀκούω νὰ μοῦ λέγῃ. «Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας:» Ἂν δὲν ἦτο ὁ Χριστὸς νὰ μὲ βγάλῃ ἀπὸ τὴν τρικυμίαν τῆς σκλαβιᾶς, θὰ ἐβυθιζόμην καὶ ἐγώ, ὅπως ἐχάθησαν τόσα ἄλλα ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν προσέτρεξαν εἰς τὸ ἔλεος αὐτοῦ τὸ ἄπειρον. «Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς» οἱ ὁποῖοι σεβόμενοι τὸν Χριστόν, τοῦ ἐκηρύξαμεν τὸ θεῖον καὶ ἱερόν Του Εὐαγγέλιο .

* * *

Ἕνα μικρὸν πλοιάριον, ὁδηγεῖται, ἔχον μέσα του τὸν Χριστόν, εἰς λιμένα ἀσφαλῆ.—Ἕνα μικρὸν Ἔθνος, ἔχον μέσα του τὴν πίστιν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν τοῦ ,Εσταυρωμένου λιμενίζεται, κατόπιν φρικαλέας σκλαβιᾶς, εἰς ἀσφαλῆ λιμένα, εἰς τὴν Ἐπίδαυρον τῆς Ναυπλίας, διὰ νὰ κηρύξῃ, διὰ τῆς Α! ἐκείνης Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν Πολιτικὴν καὶ θρησκευτικήν του ὕπαρξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν,

πατάσσον μὲ τὴν Πίστιν του πρὸς τὸν Χριστόν, τὴν ἄτιμη σκλαβιά, καὶ ψάλλον «ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν».

Βλέπω ἕνα θαυμάσιον παραλληλισμὸν τῆς σημερινῆς περικοπῆς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, μὲ τὴν τύχην τῆς Πατρίδος μας. Καὶ ὅσον βλέπω ἐκεῖνον, τόσον περισσότερον θαυμάζω τὸ μέγα ἔλεος τοῦ Χριστοῦ ἐπ' αὐτῆς.—Διέταξεν ὁ Χριστὸς τοὺς Μαθητάς του νὰ μποῦν στὸ πλοῖον καὶ νὰ διαπεραιωθοῦν εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀκτήν. Διατάσσει καὶ ἡ Πατρίς μας τὰ τέκνα της, τὴν Φιλικὴν Ἑταιρείαν, νὰ μποῦν στὸ πλοῖο τοῦ καθήκοντος καὶ νὰ διαπεραιωθοῦν στὴν ἀκτὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία λέγεται «Ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος!» Οἱ ἑταῖροι τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας φέροντες, μαζύ των, τὸ Ἐθνικὸν Εὐαγγέλιον, τῆς Ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως, ἤρχισαν νὰ καταλαμβάνωνται ἀπὸ τὴν τρικυμίαν τῆς σκλαβιᾶς. Περὶ ὥραν τετάρτην τῆς νυκτός, ἤτοι στὸ τέλος τῶν τεσσάρων αἰώνων τῆς δουλείας — στὰ γλυκοχαράγματα—ἐμφανίζονται οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας μας. Τὸ ἀθάνατο ἐκεῖνο ράσσον, τὸ ὁποῖον ἐπέπλεεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς πολυκυμάντου καὶ πολυταράχου σκλαβιᾶς. Ἂν οἱ Μαθηταὶ τῆς Ἑλλάδος, μὲ μυρίους δισταγμούς, ἔβλεπον τὴν τρικυμίαν καὶ ἐναντίον των τὸν ἄνεμον τῆς Τουρκικῆς θηριωδίας, εἶδον μακρόθεν τὸ ἀθάνατον ράσσον νὰ λέγῃ σὲ ἕνα νέον Πέτρον— στὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν, τὸν δύσπιστον διὰ τὴν ἀνεγέννησιν τῆς Ἑλλάδος «ὀλιγόπιστε εἰς τί ἐδίστασας;» Ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἐφ' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Μὴν καταπνίγεσαι μὲ τὴν διπλωματίαν. Ἰδοὺ τὸ σύμβολον τῆς Νίκης μας· εἶναι ὁ τίμιος Σταυρός!. . . .» Ἔμπα στὸ πλοῖον καὶ σύ. Τὸ πλοῖον ἐκεῖνο φέρον τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην, ἐλλιμενίσθη εἰς τὴν ἀκτὴν —στὰ βουνὰ τῆς Ἁγίας Λαύρας—καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, ἐδοξάζετο ὁ Θεός, τοῦ ὁποίου τὴν Πίστιν εἶχον ἀκεραίαν οἱ προπάτορές μας, καὶ ὑμνεῖτο τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος μας.—Τῆς Ἐλευθερίας ἐκείνης, ἥτις ἔδωσε, τὴν ἀκλόνητον Ἐθνικὴν πίστιν, στοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ 1912 καὶ 1913 ἐν συνεχείᾳ νὰ στήσουν τρόπαιον ὑπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος «θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμί. Μὴ φοβεῖσθε».

Ἕλληνες, ἂν ἔχωμεν τὴν καρδιά μας ἐντὸς τοῦ ὠκεανοῦ τῆς δυσπιστίας, πρέπει νὰ πάρουμε νέαν ζωὴν ἀπὸ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον καὶ νὰ λατρεύσωμεν Χριστὸν καὶ Πατρίδα, τὰς δύο αὐτὰς δυνάμεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐγαλουχήθη ἡ φυλή μας, ἐλπίσασα εἰς τὸν Θεὸν Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τὸ ἔλεος πλούσιον ἐδόθη διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τόσους κινδύνους ἡ φυλή μας καὶ ὡς Ἔθνος καὶ ὡς Κράτος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΖ'—14.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς Μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον· καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ Μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων· καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

«Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ».

* * *

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία ἐλύετο καὶ κατηργεῖτο διὰ τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ θεάνθρωπος ἔλεγεν εἰς τοὺς Μαθητάς του «ἐγὼ γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐγεννήθηκα καὶ γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχω ἔλθη ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ ὑποστῶ τὸ μαρτύριον ὑπὲρ τῆς ἀληθείας».

Μαρτυρῶν δὲ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ἐμαρτύρει ταὐτοχρόνως, ὅτι αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι ἡ ἀλήθεια, τὸ φῶς, ἡ ζωή.—Ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπεφάνη ἡ ἀλήθεια, ἡ ὁποία, διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς συκοφαντίας πολεμουμένη, εἶχε τελείως χαθῆ ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα στήθη· καὶ ἀντὶ ἐκείνης ἐκυριάρχει τὸ ψεῦδος, ἡ ἀπάτη, ὁ φθόνος καὶ πάντα τὰ λοιπὰ παραπλήσια ἐγκλήματα καὶ ἁμαρτήματα. Καίτοι πολεμηθεῖσα, καίτοι ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τέλεον ἐκλείψει, ἐν τούτοις ὑπῆρχον σπινθῆρες τι-

νὲς ἀκόμη, εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς ἄλλας εὑρίσκοντο σημάδια, φανερώνοντα, ὅτι κάποτε ἐκεῖ εὑρίσκετο ἡ ἀλήθεια.

Ὁ μέλλων ὅμως ν' ἀνακαινίσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον, ὁ μέλλων νὰ ἀνυψώσῃ πρὸς τὸν Πλάστην καὶ Θεόν, πάντα πιστεύοντα, διαδηλοῖ, ὅτι ὁ σκοπός του ἐπὶ τῆς γῆς ἦτο «ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ» τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς, ὡς πιστοὶ αὐτοῦ ὀπαδοί, πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν.—Πρέπει καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ νὰ εἴπωμεν, ὅτι διὰ τὸν ὅμοιον σκοπὸν ἐγεννήθημεν καὶ διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἔχωμεν ἔλθῃ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ὅπως μαρτυρήσωμεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, τῆς μεγάλης ἐκείνης ψυχικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ἐνδυναμόνει πάντα ἄνρθωπον, πᾶσαν οἰκογένειαν, πᾶν ἔθνος.—Ἀπὸ οἱανδήποτε καρδίαν, ἢ οἰκαγένειαν, ἢ κοινωνίαν ἢ Ἐθνότητα ἐφυγαδεύθη ἡ ἀλήθεια, ἀπ' ἐκεῖ ἐσβέσθη κάθε πρόοδος, διότι ἡ ἀλήθεια ἐκδηλουμένη, παρουσιάζει, πλὴν τῶν πολυειδῶν αὐτῆς ἰδιοτήτων, καὶ τὸν χαρακτῆρα, πρὸ παντός, τοῦ καταγγέλλοντος τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀγωνιζομένου ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία ἀρετή, τὴν ὁποίαν συνηθέστατα μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται ἡ ἀνθρωπότης διότι ὁσάκις ἐκείνη φανερωθῇ ἀποκαλύπτει πάντοτε ἔγκλημα, πάντοτε ἁμαρτίαν! Καὶ ἐπειδὴ μισεῖται τόσον πολὺ ἀπὸ τὸν κόσμον, διὰ τοῦτο ἐκείνη παρουσιάζεται πάντοτε νεαρωτέρα, οὐδέποτε γηράσκουσα ἢ θνήσκουσα. Καὶ ὁσάκις ἐμφανίζεται, οὐδέποτε προκαλεῖ τὸ γέλοιο, ἢ τὴν θυμηδίαν, ἢ τὴν εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ πάντοτε, ἐμφανίζεται ἀμείλικτος τιμωρὸς πρὸς τὸν ἐγκληματίαν, λέγουσα «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια». Ὁ ἀκούων τὴν φωνήν της ταράσσεται, ἐκπλήσσεται, ὠχριᾷ, πιάνεται ἡ ἀναπνοή του, περιβρέχεται τὸ πρόσωπόν του, καὶ τὸ κορμί του ὁλόκληρο, ἀπὸ κρύον ἵδρωτα, αἰσθανόμενος τὸν τρομερόν της βούρδουλα, ὁ ὁποῖος λέγεται «ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως».

Εἶναι πάντοτε πάνοπλος. Αὐτὴ μόνον ἀποκαλύπτει τὸν πέπλον, ὅλων τῶν κεκρυμμένων ἐγκλημάτων, ὁσάκις ζητηθῇ ἡ βοήθειά της ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ ποθοῦν νὰ τὴν βάνουν στὴν καρδιά των.—Αὐτὴ ἀποκαλύπτει τὰ ἐντὸς τοῦ τάφου, «ὅτι εἶναι σωρὸς κόκκαλα, σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία» δεικνύουσα ἀπαθῶς καὶ ἀταράχως τὴν κοσμικὴν ματαιότητα, τὴν ὁποίαν πολλάκις ζωντανὴν παρουσιάζουν αἱ μεγαλοπρεπεῖς κηδεῖαι προσώπων ἐπιφανῶν, τῶν ὁποίων αἱ τιμαὶ καὶ αἱ δόξαι παρακολουθοῦν μέχρι τάφου, θαπτόμεναι κ' ἐκεῖναι μὲ τὴν φτυαριὰ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ρίπτει ὁ νεκροθάπτης!

Αὐτὴ μεταβάλλεται εἰς ἰατρὸν ἀπαράμιλλον καὶ θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς, ὁσάκις ὁ ἄρρωστος προσφεύγει εἰς τὴν δύναμίν της, καὶ υἱοθετεῖ τὰ θεῖα τῆς ἀληθείας φάρμακα.

Αὐτὴ γίνεται ὁ χρυσοῦς πυλὼν διὰ πάντα πιστεύοντα, ὁ ὁποῖος ὑποτασσόμενος στὴν φωνήν της, εἰσέρχεται διὰ τοῦ χρυσοῦ πυλῶνος εἰς τὴν μακαρίαν ζωὴν καὶ ἀνάπαυσιν, ἔνθα ὑπάρχουν τὰ βασίλειά της μὲ φρουροὺς τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς ἁγίους, οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσουν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.—Νὰ διασαλπίσουν

τὴν ἀλήθειαν ἀνὰ τὸν κόσμον ἅπαντα, ὅτι εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον σήμερον ἀναγράφον τὸ ὑπερφυσικὸν τοῦ Χριστοῦ θαῦμα, μοῦ ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην νὰ ἐνθυμηθῶ «εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» καὶ ἑρμηνεύσω τοῦτο σχετικῶς μὲ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν Εὐαγγελικὴν περικοπήν.

* * *

Ἐκεῖνος ποῦ λέγει τὴν ἀλήθειαν, δύσκολον πρᾶγμα νὰ ἔχῃ φίλους. Θὰ ἦτο πολὺ τυχερὸς ἂν ἐστερεῖτο φίλων. Ἀλλὰ διὰ τὸν ἀληθῆ ἄνθρωπον παρουσιάζονται πάντοτε ἐχθροί, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι εἶναι κρυπτόμενοι, οὐδέποτε πολεμοῦντες στὰ φανερά. Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ Χριστὸς νὰ εἶχε φίλους τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισσαίους, ἀφοῦ πάντοτε καταγγέλλων τὴν ἀλήθειαν, τοὺς κατέστρεφε τὰ ἔργα τῆς ἀτιμίας των, τῆς ὑπερηφανείας καὶ τοῦ ψευδοεγωϊσμοῦ των; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν λατρεύσουν καὶ νὰ τὸν σεβασθοῦν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀπέφευγον τὸν ἔλεγχον καὶ ἔτρεμον πρὸ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος τοὺς ὠνόμαζε φονηάδες τῶν Προφητῶν «ἀπὸ Ἄβελ τοῦ δικαίου. μέχρι Ζαχαρίου τοῦ υἱοῦ Βαραχίου, ὅταν ἐφόνευσαν αὐτὸν μεταξὺ τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου;

Ἡ ἀλήθεια, πλὴν σπανίων ἐξαιρέσεων, συνηθέστατα δημιουργεῖ ἐχθρούς. ἐπιδιώκοντας τὴν ἐξόντωσιν ἐκείνου, ποῦ λέει τὴν ἀλήθειαν. Τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην, ἡ Ἡρωδιὰς τὸν ἀπεκεφάλισεν, διότι δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούῃ τὴν καταγγελλομένην ἐναντίον της ἀλήθειαν, ὅτι εἶναι αἰσχρὸν ἔγκλημα νὰ ἔχῃ γιὰ ἄνδρα της τὸν ἀδελφὸν τοῦ πρώην συζύγου της «οὐκ ἔξεστί σοι, ἔχειν ὡς γυναῖκα, τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου». Διὰ τοῦτο, διὰ τῆς σημερινῆς περικοπῆς ὁ Χριστός, ἀποκαλεῖ τὴν γενεὰν τῶν Ἑβραίων, γενεὰν ἄπιστον καὶ διεστραμμένην, μὴ θέλουσαν νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία καὶ διὰ θαυμάτων ἀσυλλήπτων ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τοῦ λογικοῦ μας διεπιστοῦτο. Δὲν ἤθελεν ἡ ἀχάριστος γενεὰ νὰ ἀκούσῃ «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ».

Διὰ τῆς περικοπῆς τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ὁ Χριστὸς ὄχι μόνον καταγγέλλει τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ παρουσιάζεται ὅτι αὐτὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέρρευσε καὶ τὸ θαῦμα τοῦ σεληνιαζομένου. Παρουσιάζει τὸν ἑαυτόν του Θεόν, δυνάμενον νὰ κυριαρχήσῃ ζωῆς καὶ θανάτου. Ἔτσι δὲ παρουσιαζόμενος, καταγγέλλει τὸ ἀλάθητόν του στόμα τὴν ἰδιότητα τῶν Ἑβραίων, μετὰ πολλῆς δριμύτητος, λέγων «γενεὰ ἄπιστος, διεστραμμένη ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμᾶς;» Γενεὰ ἄπιστος, ποῦ δὲν θέλεις οὔτε νὰ παραδεχθῇς, οὔτε νὰ ἀκούσῃς τὴν ἀλήθειαν, ἕως πότε πλέον θὰ εἶμαι μαζύ σου ἕως πότε θὰ σὲ ὑπομένω καὶ θὰ σὲ ἀνέχωμαι;

Διὰ τῶν βεβαιώσεων αὐτῶν τοῦ Χριστοῦ, βλέπω, μὲ ἐγκάρδιον χαράν, τὴν ἀποστροφήν του, μεταβαλλομένην εἰς συμπάθειαν πλήρη ἐλέους καὶ

οἰκτιρμῶν εἰς ἄλλην φυλήν. Βλέπω τὴν συμπάθειάν του νὰ ἐκδηλοῦται πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Γένος καὶ τὸν ἀκούω νὰ λέῃ καὶ τότε καὶ τώρα καὶ πάντοτε πρὸς τὴν γενεάν μας καὶ σὲ καθένα χωριστά. «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ».

Καὶ τοὺς λόγους του τούτους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀποτέλεσμα τῶν ὅσων προεκήρυξαν οἱ Ἕλληνες προπάτορές μας, τοὺς παρέλαβεν ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ μαζὶ μὲ τὸν Σταυρόν του, ἵνα μαρτυρήσουν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν περικλείει τὸ θεῖον καὶ ἱερόν Του Εὐαγγέλιον. Διὰ νὰ θαυματουργήσουν καὶ ἐκεῖνοι θεραπεύοντες κάθε καρδιὰ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶχε πάθη ἀπὸ σεληνιασμὸν τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς εἰδωλολατρείας. Ἔλαβον οἱ Ἕλληνες ὡς θυρεὸν πίστεως τὰ λόγια αὐτά, διὰ νὰ τὰ ἐπαναλάβουν ὅτι ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, ἐγεννήθησαν καὶ ἦλθον στὴν Οἰκουμένην, ἵνα μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ μαρτυρήσουν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

* * *

Τὸ σημερινὸν θαῦμα, εἶναι ἓν ἀκόμη φωτεινὸν σημεῖον τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ, προκαλοῦν τὴν ἔκπληξιν, τὸν θαυμασμόν, μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα θαύματα, τὰ ὁποῖα ἔδιδε στοὺς πάσχοντας. «Καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων προσερχόμενοι ἐθεραπεύοντο». Ἕνας ἀπ' αὐτούς, μὲ πίστιν, μὲ σεβασμὸν περικλείοντα καὶ παράπονον, ἐπῆγε στὴν ἀλήθειαν, στὸν Χριστόν. «Προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστὸν ἕνας πατέρας, μὲ πληγωμένη καρδιὰ ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἀσθένεια ποῦ ἐβασάνιζε τὸ παιδί του. Προσῆλθε καὶ γονατιστὸς παρεκάλεσε τὸν Χριστὸν λέγων, «Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει». Κύριε, Σὲ ἱκετεύω νὰ μοῦ γιατρέψῃς τὸ φίλτρο τῆς καρδιᾶς μου, τὸ παιδί μου, τὸ ὁποῖον ὑποφέρει ἀπὸ σεληνιασμὸν καὶ εἶναι εἰς ἐλεεινὴν καὶ τρισαθλίαν κατάστασιν. Πολλὲς φορὲς τὸ βάσανο αὐτὸ τῆς ἐπιληψίας, τὸ σπρώχνει καὶ πέφτει στὴ φωτιά, καὶ πολλὲς φορὲς τὸ σπρώχνει νὰ πνιγῇ στὸ νερό. Γίνεται ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Χάνει κάθε λογισμόν. Στερεῖται τῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου! Ὅπου κι' ἂν βρεθῇ πέφτει χάμου ἀναίσθητο, σπαράζει, τρέμει, ἀφρίζει, ἄλλοτε μὲ μάτια ἀπλανῆ καὶ ἀνεστραμμένα εἰς τὰ ἄνω, βγάνει ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα καὶ συνήθως δαγκάνει καὶ κομματιάζει τὴν γλῶσσά του. Δυστυχὴς ὕπαρξις, δυστυχέστερος ὁ γονηός, ποῦ βλέπει αὐτὴν τὴν κατάστασιν γιὰ νὰ γεμίζῃ ἡ καρδιά του ἀπὸ πόνο καὶ στεναγμὸ καὶ τὰ μάτια του ἀπὸ δάκρυα! Πόσες φορὲς ὁ κόσμος φέρει σὲ καμμιὰ σανίδα, ἀπάνω, τὸν σεληνιαζόμενον στὸ σπῆτι, ἀναίσθητον μὲ διαστρεβλωμένα ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του καὶ κάθε στρέβλωσις να ἦνε καὶ μιὰ μαχαιριὰ στὴν καρδιὰ τῶν γονέων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐγέννησαν. Ἄνθρωπος ποῦ δὲν εἶδε σεληνιασμένο νὰ τὸν ἔχῃ πιάσῃ τὸ βάσανο, εἶναι πολὺ τυχερός, ὅπως ἀτυχὴς ἐκεῖνος ποῦ εἶδε τὸν ἐπιληπτικόν, τοῦ ὁποίου αἱ ἐκδηλώσεις τῆς νόσου ἐμποιοῦν τρόμον καὶ φρίκην.—Αὐτὸς ὁ δυστυχὴς γονηός, ὁ ὁποῖος πολλὲς φορὲς τὸν υἱόν του εἶδε βασανιζό-

μενον, ὅπως δι' ὀλίγων ἐσκιαγράφησα τὰ φαινόμενα τῆς ἐπαράτου αὐτῆς νόσου, ἐπῆγε καὶ παρακαλῶν τὸν Χριστόν, τοῦ εἶπε «καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς Μαθηταῖς σου καὶ οὐκ ἴσχυσαν αὐτὸν θεραπεῦσαι».—Πρὸτοῦ ἔλθω νὰ παρακαλέσω σὲ τὸν Κύριον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἐπῆγα τὸ παιδί μου στοὺς Μαθητάς σου, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ κάμουν καλά.—Ὁ πατρικὸς πόνος εἶχε θολώση τὸν νοῦν καὶ ὁ δυστυχής, δὲν κατάλαβε ὅτι ὁμιλῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀμφισβητοῦσε τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἀκόμη δὲν εἶχε δοθῇ στοὺς Μαθητάς. Καίτοι οἱ Μαθηταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν τὸν ἐπιληπτικὸν καλά, ἐν τούτοις ὁ πατέρας ἐπῆγε στὸν μόνον χορηγὸν τῆς ζωῆς, ὅπως ἡ χάρις Του κατασκηνώσῃ στὸ πονεμένο του παιδί.—Τὸν πατέρα δὲν τὸν ἔδιωξεν ὁ Χριστός, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ, ἐλέγχει πικρότατα τὴν γενεὰν ὡς ἄπιστον καὶ διεστραμμένην, φανερώσας τὴν ἰσχύν του καὶ τὴν παντοδυναμίαν του καὶ «ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Μετὰ τὸ θαῦμα προσῆλθον οἱ Μαθηταὶ πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἠρώτησαν ἰδιαιτέρως, νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἐκεῖνοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσουν τὸν σεληνιαζόμενον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἀπήντησεν «Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν» Σᾶς διαβεβαιῶ «ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν» ἂν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον συνάπεως, τόσον μικρὰν σὰν τὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, δύνασθε νὰ κάμετε καὶ τὰ βουνὰ ἀκόμη νὰ ἀλλάξουν θέσιν καὶ κανένα πρᾶγμα δὲν θὰ ἀντισταθῇ πρὸ τῆς πίστεώς σας. «Ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ. Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν». Τοῦτο τὸ γένος τοῦ σεληνιασμοῦ δὲν ἐνδιώκεται κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νηστείας. Καὶ συμπληρῶν τὴν πίστιν τῶν Μαθητῶν, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν τελευταίαν ἀλήθειαν, ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, θέλει παραδοθῇ εἰς χεῖρας θνητῶν. Ἐκεῖνοι δὲ συλλαμβάνοντες αὐτὸν θὰ τὸν φονεύσουν καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ.—Ἐκαλλιέργει εἰς τὰς καρδίας των τελεσφορώτερον τὴν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας θὰ ἐγίνοντο οἱ διαπρύσιοι κήρυκες, ἀναγγέλλοντες εἰς τὴν Οἰκουμένην περὶ τοῦ Χριστοῦ «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ».

* * *

Πᾶς ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς τῆς ἀληθείας καὶ πίπτων ὑπὲρ αὐτῆς, ἀφίνει ὀπίσω του τὴν μεγαλειτέραν τῶν ἀναμνήσεων εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του.—Διότι ἐκεῖνος ποῦ κηρύττει τὴν ἀλήθειαν πρὸς τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς του, γίνεται μέγας ἰατρὸς καὶ γιατρεύει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἡ ὁποία ἔχει τόσα ἁμαρτήματα, ὥστε νὰ ὑποφέρῃ σὰν πνευματικὸν σεληνιασμόν. Καὶ πολλάκις ἡ ψυχὴ αὐτὴ ἡ ἁμαρτωλή, ἡ μὴ γνωρίσασα τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἀληθῆ προορισμὸν πέφτει ἄλλοτε στὴ φωτιὰ τῶν πα-

θῶν καὶ τῆς ἐκδικήσεως καὶ ἄλλοτε στὰ νερὰ τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μόνον προσὸν τὴν ἀπάτην καὶ τὸ ψεῦδος. Ὅταν μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου μπῆ ἡ ἀλήθεια τότε ἡ μετάνοια φιλοστόργως φερομένη θὰ εἴπῃ διὰ τὴν ψυχήν, ὅτι καὶ ὁ πατέρας διὰ τὸν ἐπιληπτικὸν «Κύριε ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει». Ψυχὴ ἁμαρτωλή, κυλισμένη στὸν βόρβορον πάσης διαφθορᾶς ἄκουσε πῶς μπορῆς νὰ θεραπευθῇς. «Ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ». Προσευχὴ δι' ἐκεῖνον ποῦ ἐγεννήθη νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, νηστεία καὶ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὰ δυσώνυμα καὶ αἰσχρὰ κέντρα, τὰ ὁποῖα σοῦ προεκάλεσαν τὸν πνευματικὸν σεληνιασμόν, ὁ ὁποῖος ὡς κατάρα τοῦ Κήρυκος τῆς ἀληθείας μεταβιβάζεται μέχρις τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς». «Ἀποδώσω ἁμαρτίας γονέων, μέχρι τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς».

* * *

Ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς θεραπεύων σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπιληψίαν καὶ καταγγέλλων εἰς τὴν οἰκουμένην τὴν ἀλήθειαν ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἦλθε νὰ μαρτυρήσῃ, ἦλθε προσέτι νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν καὶ ὡς ἐξιλαστήριον θῦμα εἰς τὸν Σταυρόν, ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια» εἶπεν. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἐκρεμάσθη διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐξαγιάσῃ τὸν Σταυρὸν ἀπὸ ἄτιμον μέσον θανατικῆς ἐκτελέσεως, εἰς σύμβολον ὑπομονῆς, σεβασμοῦ, δυνάμεως ἐπιβαλλομένης εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅπως λέγει ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία «ἐν τούτῳ σκῆπτρα ἀνάκτων ἥδρασται».—

Δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἦλθε νὰ δώσῃ τὸ βραβεῖον καὶ ἑνὸς ἄλλου Προδρόμου, τοῦ Σωκράτους, τοῦ σοφωτάτου ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν. Τὸν Σωκράτη ἔστειλεν ἡ θεία Πρόνοια εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ μονοθεϊσμοῦ νὰ εἴπῃ καὶ ἐκεῖνος ὅπως καὶ ὁ Ἰωάννης «ἐγεννήθημεν, ἵνα μαρτυρήσωμεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας». Ὁ Σωκράτης καὶ ἡ Φιλοσοφία του ἦσαν οἱ πρῶτοι σκαπανεῖς, οἱ ὁποῖοι ἤνοιξαν τὸν δρόμον, διὰ νὰ διαβῇ ὁ Χριστὸς καὶ τὸ Ἱερόν του Εὐαγγέλιον, ἡ θεϊκὴ ἀλήθεια, τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἂν λάβωμεν τὴν κατὰ Σάρκα Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, μὲ ὅσα ἔπραξεν Ἐκεῖνος, ἔχομεν πρόδρομον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη. Θὰ ἴδωμεν τὴν βιογραφίαν τοῦ Σωκράτους ὡς πλήρη προφητείαν τῆς βιογραφίας τοῦ Χριστοῦ.—Τὸ φαινόμενον αὐτὸ μαρτυρεῖ μίαν ἰδιάζουσαν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν γενεάν μας, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξεν ἀντὶ τοῦ ἀπίστου καὶ διεστραμμένου Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

Υἱὸν τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ, ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι τὸν Χριστόν. Καὶ ὁ Σωκράτης ἦτο υἱὸς ἑνὸς λιθοξόου. Ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ἦτο πλησίον τοῦ Ἰωσήφ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐμάνθανε καὶ τὴν τέχνην «τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό».

Ὅλην του τὴν ζωὴν ὁ Σωκράτης διήνυσε πλησίον τοῦ λιθοξόου πα-

τρός του. Χάρις τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπὶ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ. Θείας προνοίας ἔργον καὶ ὁ Σωκράτης, ἵνα προφητεύσῃ καὶ διὰ τοῦ βίου του ἀκόμη.—Καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Σωκράτης ἐστρατολόγησαν μαθητὰς μὲ ὅμοιον περίπου τρόπον. Ὁ μὲν Σωκράτης ἐδίδαξε τοὺς Μαθητάς του τὸν μονοθεϊσμὸν καὶ ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ μέλλων νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ δὲ Χριστὸς ἐδίδαξεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας. Οἱ Μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους ἀφῆκαν τὰς περιουσίας των καὶ ἠκολούθησαν τὸν μέγαν Φιλόσοφον. Οἱ Μαθηταὶ τοῦ Θεοῦ μας καὶ Σωτῆρος ἔπραξαν τὰ ὅμοια «οἱ δὲ ἀφέντες τὰ πλοῖα καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ».—Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκε παντοῦ, ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκετο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπίσης θεραπεύων ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκετο «πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ».—Οὔτε ὁ Σωκράτης, οὔτε ὁ Χριστὸς συνέγραψαν, ἀλλ' οἱ Μαθηταὶ αὐτῶν, τοῦ πρώτου ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφῶν. Τοῦ Χριστοῦ οἱ Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελισταί.—Εἰς εἰδωλολατροῦσαν γενεὰν ὁ Σωκράτης. Εἰς γενεὰν ἄπιστον, διεστραμμένην καὶ μοιχαλίδα ὁ Χριστός. Προδοσία, ἀπὸ μαθητήν, τοῦ Σωκράτους. Προδοσία, ἀπὸ τὸν Μαθητὴν Ἰούδα, τοῦ Χριστοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους μαρτυρικὸς ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἐκήρυξε τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς ἀληθείας του. Ἐκήρυξε τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ ἀκολούθως ἔπιε τὸ κώνειον, ἔπιε τὸ φαρμάκι, ὅπως μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ, ὡς τέλειος πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ.—Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς βεβαιοῖ ὁ ἴδιος στὴν σημερινὴν περικοπήν, ἐχλευάσθη, ἐρραπίσθη, ἐμαστιγώθη, καὶ φέρων ἐπ' ὤμου τὸν σταυρόν, ἐκρεμάσθη ἐπ' αὐτοῦ, μαρτυρήσας ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, δι' ἣν γεγέννηται καὶ δι' ἣν ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον! Ὁ Σωκράτης σεβόμενος τοὺς νόμους τῆς Πατρίδος του ἠρνήθη νὰ δραπετεύσῃ, ἐνῷ παρεσχέθησαν εἰς τοῦτον τὰ μέσα τῆς δραπετεύσεως. Ὁ Χριστὸς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ μείνῃ ἐπὶ τριήμερον εἰς τὸν τάφον διὰ νὰ ἀναλάμψῃ διὰ τῆς ἀναστάσεώς Του ἡ ἀλήθεια καὶ χαραχθῇ ὡς τοιαύτη εἰς πᾶσαν Χριστιανικὴν καρδίαν.

Ἀπὸ μιὰ τέτοια φυλή, ἡ ὁποία ἔβγανε τὸν ὑπεροχώτερον ἄνδρα τῆς οἰκουμένης, τὸν Σωκράτη, καταγόμεθα καὶ ἡμεῖς. Πρέπει νὰ καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες μὲ ἀθανάτους περγαμηνὰς δόξης, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωσεν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ὀρθόδοξος θρησκεία, ἡ ὁποία ἐποτίσθη μὲ αἵματα Ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα ἐχύθησαν ὑπὲρ τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας. Καυχώμενοι πρέπει νὰ παρουσιάσωμεν τὴν καρδιά μας, ὄχι ἄρρωστη ἀπὸ σεληνιασμόν· ἀλλ' ὑγιᾶ καὶ ἀδιάφθορον, ἔχουσαν μέσα της τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ λόγια τῆς ἀθανάτου Πατρίδος μας, τὴν ἀλήθειαν καὶ δόξαν τῆς ὁποίας ὑπερήσπισαν οἱ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀθάνατοι ἥρωες καὶ Ἐθνομάρτυρες διὰ νὰ κατασκευάσουν μίαν ὁλόκληρον ἅλυσσον ἀληθινῆς Ἐθνικῆς προόδου, ἡ ὁποία, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Χριστὸν τὸν λαμβάνει ὡς παράδειγμα καὶ διδάσκει τοὺς Ἕλληνας «εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΗ΄—23.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων· μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ παραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου,* ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· Ἀπόδος μοι ὅ,τι ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

«Καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν, τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, τοῦ ποιῆσαι αὐτάς».

* * *

Τότε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ θὰ ἦνε ἐν μέσῳ ἡμῶν ὅλων, τότε ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι φυλάξουν τὰ παραγγέλματα αὐτοῦ καὶ θὰ ἐνθυμοῦνται νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ θεῖα αὐτοῦ προστάγματα, διασαλπίζει, εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὁ Προφητάναξ Δαυΐδ.

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν δύναμιν τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου, εἴτε τὸ δίκαιον τοῦτο ἔχει ἐφαρμοσθῆ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν διὰ Νόμου, εἴτε τοῦτο εἶναι προϊὸν πολυχρο-

νίου καὶ ὁμοιομόρφου ἀσκήσεως, εἶναι δηλαδὴ ἔθιμον, ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ χώραν παράβασις. Ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ ἔγκλημα, ἐναντίον τοῦ ὁποίου νὰ παρουσιασθῇ τιμωρὸς ἡ Δικαιοσύνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἴδιος Προφήτης ἔλεγεν «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς». Ἐφ' ὅσον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὰς κοινωνίας, ἀπὸ τὰ ἔθνη, λείπει το έγκλημα, ἡ δικαιοσύνη ἀδρανεῖ καὶ θεωρεῖται μὴ ὑπάρχουσα. Ἡ δικαιοσύνη δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν κοινωνίαν ἢ τὸ ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἵσταται μακρὰν τῆς ἀδικίας, μακρὰν τοῦ ἐγκλήματος, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν οἱ φραγμοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι τα ὅπλα τῆς Δικαιοσύνης, τιμωρούσης τὴν κακίαν καὶ βραβευούσης τὴν ἀρετήν.— Εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκυριάρχησεν ἡ Δικαιοσύνη, εἴτε ὡς προληπτικὴ δύναμις, εἴτε ὡς τιμωρός, εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἐβασίλευσεν ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς πρὸς τὰ ἀναφαίρετα τοῦ ἀνθρώπου δίκαια, τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν τιμήν, τὴν ζωὴν καὶ περιουσίαν.—Καὶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐκείνης, τῆς εὐσταθοῦς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου, ὄχι μόνον ἐκαλλιεργήθη ὁ σεβασμὸς τῶν ἀτόμων μεταξύ των, ἀλλ' ἐκ τοῦ σεβασμοῦ ἐκεινου παρήχθη ἡ δύναμις τῆςἀγάπης, γενομένη τὸ θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποιου η Δικαιοσύνη ἀνήγειρε τὰ ἀνάκτορά της.—Ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἂν ἐξετασθῇ ἡ δύναμις τῆς Δικαιοσύνης, εἴτε μονομερῶς, εἴτε εἰς τὸ συνολον, πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα θέλομεν καταλήξει, ἤτοι εἰς τὴν κοινὴν ἀτόμων εὐπραγίαν, ἀλληλεγγύην καὶ ὁμόνοιαν.

Ἐφ' ὅσον ἡ Δικαιοσύνη ἵσταται εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς της καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ ἐκείνης ἐφαρμόζουν αὐτὴν ἀμερολήπτως, ὄντες ἀδωροδόκητοι, ἐπὶ τοσοῦτον φυγαδεύεται τὸ ἔγκλημα. Καὶ τούτου διωκομένου, ἡ κοινωνία καὶ τὸ κράτος εὐημεροῦν· καὶ τὰ ἄτομα, τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ Κράτος, διατηροῦν, μεταξύ των, ἀκεραίαν τὴν ἀλληλασφάλειαν.

Εἰς κοινωνίας ὅμως ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν ἐφυγαδεύθη, δὲν ἐπατάχθη τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ μεγάλη ἐκείνη ἀρετὴ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν ἡ Δικαιοσύνη ἢ ἐξέλιπεν, ἢ δὲν ἐφηρμόσθη, ἀπὸ τὰς κοινωνίας ἐκείνας ἐξέλιπεν ὁ σεβασμὸς καὶ ἐτέθησαν ἐκτὸς Νόμου, ἔχουσαι μόνον τὴν ἀναρχίαν καὶ ἀποσύνθεσιν ὡς ἔμβλημα, ἐκπεσοῦσαι τοῦ προορισμοῦ των καὶ διατελοῦσαι εἰς ἀρτιγέννητον, εἰς ἐμβρυώδη, περίοδον πολιτισμοῦ καὶ προόδου.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δικαιοσύνης κατανοήσασαι πᾶσαι αἱ ἐθνότητες, ἀνήγαγον αὐτὴν ὡς μίαν τῶν μεγάλων, καὶ μάλιστα πρωτεύουσαν, ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀφορμᾶται ἡ ἐκτελεστικὴ δύναμις διὰ τῶν ἀπονομῶν τοῦ δικαίου. Ἡ Δικαιοσύνη ἀνοίγει τὰ μεγάλα της φτερά, ἐφ' ὅλης τῆς Οἰκουμένης, διὰ νὰ στεγάσῃ ὑπὸ τὰς πτέρυγάς της πάντα τὰ Ἔθνη, νὰ δυνηθοῦν ὑπ' αὐτὴν νὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, τῆς εὐθύτητος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει τὸ δίκαιοντῶν Ἐθνῶν ἢ Διεθνὲς Δίκαιον.

Ἡ Δικαιοσύνη εἶναι ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Θεοῦ, πατάξαντος τὴν ἀχαριστίαν τῶν πρωτοπλάστων, ὅταν ἐκεῖνοι, μὴ σεβα-

σθέντες οὔτε τὸν Θεόν, οὔτε τὴν παντοδυναμίαν Του, οὔτε τὰς φιλανθρώπους Αὐτοῦ συμβουλάς, ἔφαγον τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, μόνον δια να παρασκευασουν, ἐντὸς της καρδίας των, το ἔγκλημα.—Διαπράξαντες οι πρωτοπλαστοι το ἀδικημα ἐκεινο, διεγνωσαν ἀμέσως, «ποια είναι η διαφορα του ἐγκλήματος απὸ την αρετην, γυμνωθεντες τοῦ φωτεινου αυτης χιτῶνος και ζωσθεντες μὲ φύλλα συκης, ητοι με τὴν αμαρτιαν, ἵνα επαληθευση ο Δαυιδ, «εκακώθην και ἐταπεινώθην ἕως, σφοδρα, ὠρυόμην απο στεναγμου της καρδιας μου».

Διεχυθη, ως ηλεκτρικον ρευστον, εφ' ολου τοῦ ὀργανισμοῦ των τὸ ἔγκλημα τουτο της αχαριστιας και παρακοης· καὶ βλεποντες πρὸ αὐτῶν τὸ φασμα της Δικαιοσυνης προτροπαδην εκρύβησαν. —Που πηγαινετε πρωτοπλαστοι; Ελησμονησατε οτι ο Δημιουργος σας είναι πανταχου παρών; Ἐλησμονησατε την συμβουλὴν Του «θανατῳ ἀποθανεῖσθε;» Πιπτει επ' αυτων, ως βαρυτατος καταπελτης, ὁ πέλεκυς τῆς Δικαιοσύνης· καὶ ἡ ἀποφασις ἐκεινη του Θεου «ως κατάρα» ἐκτελεῖται διὰ τῆς ἀποπομπης των πρωτοπλαστων απο τον Παραδεισον, φερόντων μόνον ἐπ' αυτων τὸν ἔλεγχον της συνειδησεως, ο οποιος ειναι ἡ φωνὴ της Δικαιοσυνης του Θεου. Της φωνῆς εκεινης η οποια διεσαλπισθη απὸ τὸν Δαυιδ. «Και η δικαιοσυνη αυτου επι υιους υιων τοις φυλασσουσι την διαθηκην αυτου, και μεμνημενοις των ἐντολων αὐτου, του ποιησαι αὐτας».

Όταν οι πρωτοπλαστοι ησαν εις τον Παράδεισον καὶ συνωμιλουν με τους αγγελους του Θεου, τον Θεον εγνώρισαν ὡς οἰκτιρμονα πατερα. Δεν τον εγνωρισαν ως Δικαιον Κριτην, διοτι δὲν τους εδόθη ἀφορμη να δοκιμασουν την δικαιοσυνην του. Ελειπεν ἀπὸ τὰς καρδιας αὐτων το διαγνωστικον του δικαιου καὶ τοῦ αδικου. Ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι των πρωτοπλαστων επισυρομεν ακομη βαρύτεραν τὴν ευθύνην, διότι ἔχομεν μεσα στην καρδια μας το διαγνωστικον. Μπορουμε νὰ καταλάβουμε τι διαφερει η αρετη ἀπο τὴν κακιαν, τὶ τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον, τὶ τὸ αμαρτωλον απὸ το ἀναμάρτητον. Συνεπῶς, ὅπως λέγει ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του, «ὁ γνοὺς καὶ μὴ ποιῶν πολλὰς δαρήσεται». Ἐκεῖνος δηλαδη που ἐγνώρισε τ' ανωτερω, τὸ καλὸ ἀπὸ το κακὸ, τὸ δίκαιον ἀπὸ το ἄδικον καὶ δὲν πράττει τὴν ἀρετήν, ἐκεῖνος θὰ φάῃ τῆς περισσότεραις, εκεινος θα τιμωρηθῇ παραπανω.—Δηλαδὴ θὰ ὑποστῇ τιμωριαν μεγαλειτεραν των πρωτοπλαστων.—Οι πρωτοπλαστοι εξεδιώχθησαν εἰς τὴν γην και ἐν τῳ ιδρωτι του προσώπου των νὰ φάγουν τὸν αρτον των, νὰ βγαινουν τὸ ψωμι τους.—Οι ἁμαρτωλοί, οἱ πλεονέκται, οἱ ἄδικοι θὰ πάθουν χειρότερα, διότι θὰ ἀκούσουν «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.... καὶ ἀπελεύσονται εἰς κόλασιν αἰώνιον».

Λέγουν οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ὅτι, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην, τελειότης δὲν ὑπάρχει. Μόνον ὁ Θεὸς εἶναι κριτὴς δίκαιος καὶ αὐτὸς κρατεῖ τὴν τελείαν Δικαιοσύνην.—Ἔλα λοιπὸν ἁμαρτωλὲ καὶ ἄδικε, ὡς ὑπόδικος, ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ

Θεοῦ, ἔνθα προσωποληψία οὐκ ἔστι. Ἔλα, σὺ ποῦ δὲν ἐφοβήθης τὴν δικαιοσύνην του, ἀλλ' ἐκρύβης μόνον ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην, νὰ διατυπώσῃς τὴν ἀπολογίαν σου.—Τί ἔχεις νὰ ἀντιτάξῃς; Ἐφύλαξες τὴν διαθήκην αὐτοῦ; Ἐσκέφθης ποτὲ νὰ ἐκτελέσῃς τὰ παραγγέλματά του; Σὲ ἐπερίμενε τόσα χρόνια, ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἐγεννήθης, ἀλλὰ σὺ δὲν εὐκαιροῦσες ν' ἀκούσῃς τὸν Χριστόν, οὔτε τὴν ὀρθόδοξον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν κηρύττουσαν διαπρυσίως «οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν».

Ἡ ἀνθρωπίνη δικαιοσύνη εἶναι μεταβατικὴ καὶ ἀλλοιοῦται, ἀλλ' ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶναι αἰωνία καὶ ἀμετάβλητος «ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται» διὰ νὰ ἀποστείλῃ τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα ἐκπληρώσῃ πᾶσαν Δικαιοσύνην, τὴν ὁποίαν πρέπει καὶ ἡμεῖς ν' ἀκολουθήσωμεν.

Ἀπέστειλεν Αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, νὰ κρεμασθῇ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ γιὰ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, ἵνα λάβωμεν χάριν ἀντὶ χάριτος. Τὸν ἔστειλε νὰ θυσιασθῇ μόνον γιὰ τοὺς ἀδίκους καὶ ἁμαρτωλούς, διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς Δικαιοσύνης, νὰ θυσιάζουν καὶ ἐκεῖνοι τὰ μίση, τὰς ἐκδικήσεις, τὸν φθόνον, τὸν φόνον καὶ πᾶσαν ἄλλην ἄτιμον πρᾶξιν, οὕτως ὥστε νὰ ἐνθυμηθοῦν τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος «ὑπὲρ ἀσεβῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἀπέθανεν».—

Καὶ μαζὺ μὲ τὸν Χριστόν, τὸν Δαυΐδ, νὰ ἐνθυμηθῶμεν νὰ τηρήσωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὰς λάβωμεν, ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, ἵνα ἔχωμεν πάντοτε μαζύ μας τὸν φόβον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Δικαιοσύνην αὐτοῦ. Καὶ ὅταν ἤμεθα μὲ αὐτὴν τὴν Δικαιοσύνην ἐφωδιασμένοι, θὰ γίνωμεν τέλειοι Χριστιανοὶ πολῖται καὶ ἔντιμοι οἰκογενειάρχαι, διαπλάσσοντες τὰ τέκνα μας σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ σύμφωνα πρὸς ὅσα μᾶς παραγγέλλει, διὰ τῆς σημερινῆς παραβολῆς, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τῆς ὁποίας ἀνέλαβον τὴν ἑρμηνείαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προφητικοῦ ῥητοῦ.

* * *

Εἰς δύο καὶ μόνον ἐντολὰς βασίζεται ὅλον τὸ Χριστιανικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες προπάτορές μας δὲν τὸ ἔκτισαν μελιθάρια καὶ μὲ λάσπη, ἀλλὰ μὲ τὴς καρδιές των καὶ μὲ τὸ αἷμά των, θυσιάσαντες ζωὴν καὶ περιουσίαν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ «μεμνημένοι τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς». Αἱ δύο ἐντολαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας κρέμανται ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται, ὅλη ἡ Δικαιοσύνη εἶναι: «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» καὶ ἡ ἄλλη «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν».

Τότε ἀγαπᾷς τὸν Θεόν, ὅταν ἐκτελῇς τὰς ἐντολάς του.—Τότε ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, τὸν ἄνθρωπον, ὅταν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ποῦ ἔλαβες τὰς ἐφαρμόζεις πρὸς τὸν πλησίον σου. Τὴν ἀγάπην ποῦ ἔχουμε πρὸς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ τὴν δείξουμε καὶ πρὸς τὸν πλησίον μας. Τὸν σεβασμὸν ποῦ ἔχουμε στὸν Θεόν, πρέπει νὰ τὸν ἔχωμεν καὶ πρὸς τὸν πλη-

σίον μας, σεβόμενοι τὴν τιμήν του, τὴν ζωήν του, τὴν περιουσίαν του. Ὅταν λοιπὸν τὰς δύο αὐτὰς ἐντολὰς παραλλήλως ἐφαρμόζωμεν, τότε ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶναι μαζύ μας καὶ θὰ μᾶς δώσῃ τὸν δίκαιον στέφανον, διότι τὴν διαθήκην του, τὰς παραγγελίας του, ὄχι μόνον ἐφυλάξαμεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξετελέσαμεν ἀπέναντι τοῦ πλησίον μας.

Διὰ τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, χαράσσει ἓν ὑψηλότερον εἶδος δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον εἴθε νὰ υἱοθετήσῃ ἡ ἀνθρωπότης καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ υἱοθετηθῇ, ἵνα ἐμφανισθῇ ἡ μεγάλη δύναμις τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐμφανίζεται τὸ οὐράνιον τόξον, εἰς τὸν οὐρανόν, μετὰ τὴν βροχὴν καὶ τὰς καταιγίδας. Διδάσκει παραβολικῶς τὴν ΑΝΕΞΙΚΑΚΙΑΝ, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις ξερριζόνει τὴν ἁμαρτίαν, τὸ ἀδίκημα, τὸ ἔγκλημα ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνη καρδιά. — Δὲν ἀρκεῖται δὲ εἰς τοῦτο, ἀλλὰ μετὰ τὸ ξερρίζωμα, ἐγκαθιστᾷ, εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν διαθήκην τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ κάθε καρδιὰ γίνεται ἠλεκτρικὸς προβολεύς, ἵνα φωτίσῃ καὶ πᾶσαν ἄλλην σκοτεινιασμένην ἀπὸ τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ἁμάρτημα.

Ἂν δὲν δύναμαι νὰ δώσω τὴν ἀνάλογον σημασίαν καὶ τὸ ἁρμόζον ὕψος τῆς ὑπερόχου αὐτῆς παραβολῆς, μὴν ἀποδώσετε τὴν ἔλλειψιν εἰς τὴν παραβολὴν αὐτὴν τὴν οὐρανίαν, τὴν ὁποίαν, μόνον οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ θεόπνευστοι, δύνανται νὰ ἑρμηνεύσουν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀτέλειάν μου, διότι καὶ ἐγώ, ὡς ἁμαρτωλός, δὲν ἠδυνήθην νὰ ἴδω ποιὸ ξάστερα τὸ ἅγιον μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἑρμηνεία αὐτή, θὰ ὁμοιάσῃ σὰν τὴν σκιά, ἡ ὁποία στὸ νερὸ ποῦ κυλίεται, δὲν φαίνεται ποτὲ σωστή, ἀλλ' εἶναι παλλομένη.

Ἀπαράμιλλος καὶ ἐπιεικεστάτη ἡ Δικαιοσύνη τοῦ δημιουργοῦ μας καὶ Θεοῦ! Ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι «SUMMUM JUS, SUMMA INJURIA» ἤτοι ἡ ἄκρα δικαιοσύνη, εἶναι ἄκρα ἀδικία.—Ἐλᾶτε σεῖς ὅλοι οἱ νομοδιδάσκαλοι, οἱ ἠθικολόγοι, οἱ κοινωνιολόγοι, οἱ σοσιαλισταὶ καὶ πάντες οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὸ ἠθικοφιλοσοφικὸν δίκαιον, νὰ ἴδῆτε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, μὲ τὶ τὴν περιβάλλει ὁ Σωτήρ μας καὶ Θεός. Ἐλᾶτε νὰ μάθετε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος αὐτῆς ποῦ ἐξαπλοῦται καὶ πῶς ἐξαπλοῦται καὶ ποῖα τὰ μέσα τῆς ἐξαπλώσεως, κατὰ τὸν Παῦλον γράφοντα πρὸς τοὺς Κορινθίους «οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέργομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ».

* * *

Ἐλᾶτε, νὰ ἴδωμεν ὅλοι, πῶς ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Μὲ ἄνθρωπον βασιλέα, ὡμοιώθη, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μὲ τοὺς δούλους του. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐλογαριάζετο μ' αὐτούς, τοῦ ἔφεραν ἐμπρὸς ἕνα ὀφειλέτην του μυρίων ταλάντων· ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὀφειλέτης αὐτὸς δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὰ ὀφειλόμενα, εἶπεν ὁ βασιλεὺς νὰ τοῦ πωλήσουν ὅλην τὴν περιουσίαν καὶ κατὰ τὸν τότε ἰσχύοντα Νόμον, νὰ

πωλήσουν καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ παιδιά του καὶ ὅ,τι δήποτε ἄλλο εἶχε καὶ τὸ ἐκπλειστηρίασμα αὐτό, νὰ τοῦ τὸ δώσουν πρὸς κάλυψιν τῆς ὀφειλῆς. Ὁ δυστυχὴς ὀφειλέτης ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ αὐθέντου του καὶ τὸν παρεκάλει λέγων «Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοι ἀποδώσω». Ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου τόσον φιλανθρώπως ἐφέρθη, τόσον πολὺ τὸν ἐλυπήθη, ὥστε ὄχι μόνον τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐχάρισεν ὅλον τὸ χρέος, τὸ ὁποῖον εἶχε πρὸς αὐτόν. «Ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν». Ὅταν ἐξήρχετο κατάφορτος ἀπὸ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν, εὑρίσκει ἕνα ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, ἕνα σύνδουλον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐχρεώστει ἑκατὸν δηνάρια καὶ ἀφοῦ τὸν ἐσταμάτησε, τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ μὲ ἀπειλὰς καὶ βίαν, τοῦ ἔλεγε νὰ τοῦ δώσῃ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα τοῦ χρεωστεῖ.—Εἰς μάτην, ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος συνάδελφός του, εἶχε πέσῃ στὰ πόδια του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ τοῦ γίνῃ ἵλεως καὶ εὔσπλαγχνος λέγων καὶ αὐτός, ὅτι ἐκεῖνος πρὸς τὸν κύριόν του, «μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοι ἀποδώσω».

Ὄχι μόνον δὲν ἤκουσε ἡ πέτρινη καρδιά του τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ τὸν ἐπῆρε καὶ τὸν ἐφυλάκισεν. ἕως ὅτου πληρωθῇ τὸ χρέος.—Οἱ λοιποὶ σύνδουλοι οἱ ὁποῖοι εἶχον ἴδῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ κυρίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν αἰσχρὰν διαγωγὴν τοῦ δούλου πρὸς τὸν συνάδελφόν του ἀφ' ἑτέρου, τόσον πολὺ ἐλυπήθησαν καὶ ἐστενοχωρήθησαν, ὥστε μετέβησαν στὸν ἀφεντικό τους καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν λεπτομερῶς πάντα τὰ διατρέξαντα. «Διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα».

Ὁ δίκαιος καὶ φιλάνθρωπος ἀφεντικὸς προσκαλέσας ἀμέσως τὸν ἀχάριστον καὶ ἀγνώμονα δοῦλον, τοῦ λέγει. «Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα;» Δοῦλε πονηρέ, ἀχάριστε καὶ ἀγνῶμον, ἐγώ, μόλις μὲ παρεκάλεσες, σοῦ ἐχάρισα ὅλα, ὅσα μοῦ ὤφειλες καὶ σοῦ ἔκαμα τὸ ἔλεος, σὺ δὲν ἔπρεπε νὰ κάμῃς τὸ ἴδιο, νὰ δείξῃς καὶ σὺ τὴν ἰδίαν φιλανθρωπίαν, νὰ κάνῃς καὶ σὺ τὸ ἴδιον ἔλεος, ὅπως σοῦ τὸ ἔκαμα καὶ ἐγώ; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ ἀφεντικὸς τὸν παρέδωσεν εἰς τοὺς βασανιστάς, χωροφύλακας καὶ δικαστικοὺς κλητῆρας, ἕως ὅτου δώσῃ πρὸς αὐτόν, ὅλα, ὅσα τοῦ ὤφειλεν.—«Οὕτω καὶ ὁ Πατήρ μου, ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐάν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν». Ἔτσι καὶ ὁ Πατήρ μου, ὁ ἐπουράνιος, αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην θὰ ἐφαρμόσῃ, ἐὰν καθένας, ἀπὸ σᾶς, δὲν βγάνῃ ἀπὸ τὴν καρδιά του, κάθε μῖσος, τὸ ὁποῖον ἔχει κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ δὲν τοῦ συγχωρήσητε κάθε φταίξιμο καὶ κάθε παράπτωμα. — Αὐτὴ εἶναι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν, τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.

* * *

Ὥστε γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς τέλειος ἄνθρωπος, τέλειος Χριστιανὸς καὶ ὀπαδὸς τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ δώσῃ τὴν πρέπουσαν συγ-

χώρησιν, ἐπιείκειαν καὶ ἀνεξικακίαν πρὸς πάντα ὅμοιόν του, ἀλλοιῶς εἰς μάτην καυχᾶται ὅτι εἶναι Χριστιανός. Εἰς μάτην λέγεται ὀρθόδοξος ὀπαδὸς τοῦ Ἐσταυρωμένου. Καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν, λέγει ὁ Χριστός, ἂν πρῶτα-πρῶτα μάθωμεν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν Δικαιοσύνην αὐτοῦ, τῆς μεγαλειτέρας πνευματικῆς σκοπιᾶς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ κατόπτευσις καὶ ἐπιβράβευσις παντὸς ἄλλου ἔργου, σχετιζομένου μὲ τὴν ἀρετήν.—Ἐνθυμούμεθα ἆρά γε τὴν σωτήριον αὐτὴν παραβολὴν τῆς Δικαιοσύνης αὐτῆς, ἥτις εἶναι καὶ ἀντιστάθμισμα, εἶναι καὶ ἀντίποινα ἐναντίον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἀνεξίκακος, ἀλλ' εἶναι ἐκδικητικός, καὶ τὶς περισσότεραις φορὲς χειρότερος ἀπὸ τὴν καμήλα ὅταν πρόκηται νὰ ἐκδικηθῇ, καὶ μισάνθρωπος, ἀνελεήμων καὶ φθονερός; Τότε, ὁ Δαυῒδ καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, εἶπον τὰ ἅγια καὶ σωτήρια λόγια εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Τώρα, μοῦ φαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ μερικευθῇ ἡ παραγγελία αὐτή. Ἐρωτήσατε τοὺς γραμματισμένους, τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον. Ἐρωτήσατε τὸ ἱερατεῖον καὶ ἀκολούθως τὸν λοιπὸν κόσμον, ἄν, στὴν καρδιά τους, ὑπάρχῃ ἀνεξικακία. Ἀτυχῶς, οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς, θὰ ἀπαντήσουν «οὔτε κἂν ἠκούσαμεν περὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῆς καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ὑπερφυοῦς δικαιοσύνης».—Ἀντὶ τῆς ἀνεξικακίας θὰ ἴδωμεν εἰς τὰς καρδίας πολλῶν κληρικῶν καὶ γραμματισμένων κυρίαρχον δύναμιν τὴν ἐκδίκησιν. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ κρατοῦν πάντοτε στὸ στόμα τὴν θεόπνευστον σάλπιγγα τοῦ Δαυῒδ καὶ νὰ μᾶς διδάξουν νὰ μὴν εἴμεθα ἐπιλήσμονες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς, ἐκεῖνοι, δυστυχῶς, ἔχουν στὸ στόμα των τὰ λόγια, τοῦ δούλου συναδέλφου πρὸς τὸν συνάδελφόν του, «ἀπόδος μοι, ὅ,τι ὀφείλεις».

Τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς γῆς, διὰ τῶν καλῶν ἔργων καὶ δὴ τῆς ἀνεξικακίας, τὴν ἔκλεισαν μαζὺ μ' αὐτοὺς καὶ οἱ ἡμιμαθεῖς λησμονήσαντες ἐντελῶς τὴν φιλαλληλίαν, τὴν ἀγάπην, αἵτινες καλλιεργοῦν τὰς ἀγαθὰς σχέσεις καὶ δημιουργοῦν τὸ σύνολον τῆς Δικαιοσύνης ἐκείνης, ἥτις ἐπιδιώκει τὸν στεγασμὸν τῆς οἰκουμένης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀδελφοποιΐας διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν παραπτωμάτων καὶ διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ αὐτῶν, ὁ ὁποῖος καταργεῖ τὸ «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος».

Ἂν κατὰ τὰ μέσα τῶν ἐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως δὲν ἠκούετο ἡ δύναμις τῶν θείων λόγων τοῦ Δαυῒδ «μεμνημένοι τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς», ἄν, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν ἐθάπτοντο τὰ φυλετικά μας μίση καὶ δὲν ἐβλάστανεν ἡ ὀρθοφροσύνη καὶ ἡ ἀνεξικακία, οὐδέποτε θὰ ἐλυτροῦτο ἀπὸ τὴν σκλαβιὰ τοῦ Τούρκου ἡ πατρίδα μας. Ἡ θεία ὅμως πρόνοια, ἔδωσε δύναμιν στὴν δοξασμένην μας Πατρίδα καὶ ὁ δοῦλος κόσμος συνεχώρησε μεταξύ του τὰ παραπτώματα καί, ὡς μία καρδιὰ καὶ μία ψυχή, συνεχίζει τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα, διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὰ ἀναφαίρετα τῆς Πατρίδος δίκαια τιμῆς, ζωῆς καὶ περιουσίας, στεγασθέντα ὑπὸ τὸν γλαυκὸν τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν ἐν ὀνόματι

τῆς Δικαιοσύνης, ἣν οἱ νόμιμοι αὐτῆς πληρεξούσιοι καὶ προστάται διεκήρυξαν, διαβεβαιοῦντες τὴν πλήρη ἀλληλεγγύην καὶ ἀδέλφωσιν πάντων τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ μίαν Σημαίαν καὶ διοίκησιν, ὑπεράνω τῆς ὁποίας ἐγράφη ἀπὸ τὸν Ἐθνομάρτυρα Βασιλέα Γεώργιον τὸν Αον «ἰσχύς μου ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ μοι» ἤτοι ἡ ἀνεξικακία, ἡ ἀλληλεγγύη καὶ συμπάθεια πάντων τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι συνεπλήρωσαν τὸ ποτάμι τῶν αἱμάτων ποῦ ἔχυσαν ὑπὲρ Χριστοῦ, διὰ τοῦ χυθέντος αἵματός των ὑπὲρ Πατρίδος, ν' ἀκούσουν πλέον μεταρρυθμιζόμενον πατριωτικώτερον τὸ ρητὸν τοῦ Δαυΐδ. «Καὶ ἡ Δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη μας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτῆς καὶ μεμνημένοι τῶν ἐντολῶν αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι αὐτάς, ἤτοι Πίστις καὶ Πατρίς».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΘ'—16.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὴ εἷς ὁ Θεός. Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Τὸ «Οὐ φονεύσεις· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδομαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς Μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν· Εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ραφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Παρ' ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι.

«Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε πρὸς σὲ κατέφυγον· δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου».

* * *

Ἀπάλλαξόν με, Κύριε, ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μου. Πρὸς σὲ κατέφυγον, μὲ ὅλην μου τὴν θέλησιν, νὰ μὲ διδάξῃς διὰ νὰ ἐκτελέσω τὸ θέλημά σου

τὸ ἅγιον.—Ἔτσι φωνάζει, καὶ ἔτσι προσεύχεται ὁ Δαυΐδ, ζητῶν νὰ λυτρωθῇ καὶ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν περιβάλλον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ ὁρατὸς καὶ ὁ ἀόρατος κόσμος. Ζητεῖ, διὰ τῆς προσευχῆς του, νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ἀπατηλῶν σειρήνων τῆς ζωῆς. Ζητεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τὴν ὁποίαν ὑπὸ πολυειδεῖς φάσεις τοῦ παρουσιάζει ὁ Σατανᾶς. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνίκανος νὰ εὕρῃ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ὑποδεικνύει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ζητεῖ μὲ κατάνυξιν, μὲ συντριβήν, τὸ ἔλεος καὶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἀφθόνως χορηγεῖται πρὸς πάντα θέλοντα σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὅπως καὶ ἡ ὀρθόδοξός μας θρησκεία κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν προσευχομένη ἐπικαλεῖται «ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν». Ζητεῖ, λέγω, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῶν φανερῶν καὶ κρυφίων ἐχθρῶν καὶ θεωρεῖ τὸν ὕψιστον καταφύγιον, ὄχι μόνον πρὸς ἀπαλλαγήν, ἀλλὰ καὶ θεῖον διδάσκαλον νὰ τὸν διδάξῃ ὅπως ἐκτελέσῃ τὰς ἐντολάς του, διακηρύττων, ὅτι, αὐτὸς μόνος, εἶναι ὁ Θεός του. Ὁ Δαυΐδ συναισθάνεται τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ συγχωροῦντος τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ ἐξ ἴσου συναισθάνεται, ὅτι εἶναι ἀδύνατος νὰ ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος, ὡς λαῖλαψ, πρόκειται νὰ πέσῃ ἐπάνω του διὰ νὰ τοῦ βυθίσῃ ἐντὸς τῆς ἰλύος, ἐντὸς τοῦ βούρκου τῆς ἁμαρτίας, τὴν ψυχὴν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιτάξῃ τὴν πρέπουσαν ἄμυναν, ἱκετεύει καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεόν, νὰ κραταιώσῃ στὴν καρδιά του τὸ ἅγιον θέλημα αὐτοῦ, καταφεύγων πρὸς αὐτόν.

Τούτο δὲ πράξας, μᾶς ἀφῆκεν ὑπόδειγμα, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἁμαρτωλοὶ ὄντες πράξωμεν τὰ ὅμοια, καὶ ἱκετεύοντες, νὰ εἴπωμεν πρὸς τὸν Θεὸν «Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε· πρὸς σὲ κατέφυγον δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου». Εὐγενὴς πρόθεσις, ἀγαθὰ ἐλατήρια ἐλπίδος, χαρᾶς καὶ ἀγάπης βάλλουν εἰς κίνησιν τὰς πλέον εὐαισθήτους χορδὰς τῆς καρδίας τοῦ Δαυΐδ καὶ ἐπ' ἐκείνων βασιζόμενος δίδει ζωὴν καὶ τόνωσιν εἰς τὴν ψυχήν του, τῆς ὁποίας ἀνοίγει διάπλατα τὰς θύρας, διὰ νὰ ἐπιχυθῇ τὸ θεῖον ἐκεῖνο φῶς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ὅπως οὗτος δυνηθῇ καὶ προκόψῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπότοκον τῆς θελήσεως καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν ἴδιον Προφήτην λέγοντα. «Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου».

Ἡ ἀγαθὴ ἐκείνη πρόθεσις τοῦ Δαυΐδ γίνεται εὐπρόσδεκτος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὁ πρώην ἁμαρτωλὸς Βασιλεὺς ἀνακαινίζεται καὶ ἀναπλάσσεται, ἀπαλλαγεὶς ἀπὸ πάντα ἐχθρόν, ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν, γενόμενος ἅγιος διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ἀναβαπτισθεὶς εἰς τὰ ἀθάνατα τῆς μετανοίας καὶ τῆς συντριβῆς τῆς καρδίας ἀνθρωποσωτήρια νάματα.

Ποία ὅμως διαφορὰ αἰσθημάτων, σεβασμιοῦ καὶ ἀφοσιώσεως, πρὸς

τὸν Θεόν. Ἡ παράκλησις τοῦ Δαυΐδ ἡ περιέχουσα λύπην καὶ κατάνυξιν, μετατρέπεται εἰς ἐλπίδα καὶ χαράν, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ἡ ὁμολογία αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι εἶναι ἀνίκανος, ἄνευ τῆς βοηθείας Ἐκείνου, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν δρόμον αὐτόν τῆς προσκαίρου ζωῆς, μετατρέπεται εἰς Ἡράκλειον ἰσχὺν καὶ ὁ Δαυΐδ, ὁ πρώην ἀνίκανος, ὁπλίζεται μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ πατεῖ «ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ».—Ὁ σημερινὸς ὅμως νεανίσκος δὲν στέργει νὰ δεχθῇ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνευ κλήσεως. Δὲν θέλει νὰ γίνῃ υἱὸς καὶ κληρονόμος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ γιατί; Διότι μετέβη στὸν Χριστὸν νὰ διαβεβαιώσῃ αὐτόν, ὅτι ἐτήρησε τοὺς τύπους τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Ἐπῆγε καὶ αὐτὸς μὲ ἐλπίδα καὶ χαράν, ὄχι κατανύξεως, ἀλλὰ βεβαιώσεως. Κατὰ τοῦτο τὰ ψυχικά του φαινόμενα, αἱ ἐκδηλώσεις ἐκεῖναι, μετατρέπονται εἰς βαθεῖαν θλῖψιν καὶ ἐπώδυνον συμφοράν, ὅταν ἤκουσε «πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δεῦρο ἀκολούθει με» ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Μεγάλου Ῥαββί.

Ὡς μέσον τῆς σωτηρίας του ὁ Δαυΐδ ἐζήτησεν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, καὶ μεγαλειτέραν ἀκόμη ἐνίσχυσιν νὰ τοῦ δώσῃ τὸ φῶς τῆς θείας του δυνάμεως, ὅπως τηρήσῃ τὰς ἐντολάς του «καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριξόν με» διὰ νὰ δυνηθῇ καὶ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν καὶ μακαριότητα.—Ὁ νεανίσκος, φέρων μαζύ του καὶ ἐγωϊσμὸν τῆς νεότητος, δὲν ἔπραξε τὸ ὅμοιον μὲ τὸν Δαυΐδ.—Ὁ Δαυΐδ ὡμολόγει ἀδυναμίαν καὶ ἑαυτὸν ἁμαρτωλόν, ὁ νεανίσκος ὡμολόγει ὅτι διεφύλαξε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐζήτει συμπληρωματικὰς ὁδηγίας ἀπὸ τὸν Χριστόν, πρὸς πλήρη τελειοποίησιν τῶν ὅσων ἐφύλαξεν.

Καὶ ὁ Δαυΐδ καὶ ὁ νεανίσκος ἀφωρμήθησαν ἐκ τῆς ἰδίας βάσεως, ἀλλὰ δὲν ἐπροχώρησαν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον, λαβόντες ἀντιθέτους κατευθύνσεις.

Ὁ δρόμος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβάδισεν ὁ Δαυΐδ, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐξαγνισμόν. Ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν ὁ νεανίσκος, τὸν ἔφερεν εἰς λύπην ἄφατον, τὸν κατέστησεν ἄπελπιν.

* * *

Ἡ ζωὴ τοῦ νεανίσκου ὁμοιάζει σὰν ἕνα κλῖμα τοῦ ἀμπελιοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφύτρωσε στὴν ἄκρη τοῦ ἀμπελιοῦ, κοντὰ στὸν φράχτη καὶ ἐκεῖ ἐμεγάλωσε καὶ ἅπλωσε τὰ κλίματά του ἀπάνω στὰ βάτα, ποῦ ἦσαν πλησίον του. Ὁ ἀμπελουργὸς οὐδέποτε τὸ ἐπεμελήθη, ἀλλὰ μόνο του ηὔξανε καὶ οἱ διαβάται διερχόμενοι, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ ἀμπέλι, ἔβλεπαν τὰ ὡραῖα σταφύλια τῆς ἀκλαδούρας αὐτῆς, νὰ κρέμανται ἀπὸ τοὺς κλώνους τοῦ βάτου.—Ἐφαίνοντο ὡραῖα εἰς τὸν παρατηρητὴν διαβάτην. Δυστυχῶς, ὅμως γιὰ τὸ κλῖμα ἐκεῖνο.—Τὸ καλλιεργημένο κλῖμα βγαίνει μοῦστο καὶ φτειάνει κρασί.—Τὸ ἀκαλλιέργητο φτειάνι μόνον ξῦδι! Σταφύλι τὸ ἕνα, σταφύλι καὶ τὸ ἄλλο. Κλῖμα ἀμπέλου ὁ Δαυΐδ ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀμπελουργοῦ, κλῖμα ἀνεπιτήρητον, μόνον γιὰ ξῦδι, ὁ νεανίσκος, ὁ ὁποῖος πηγαίνει στὸ Χριστὸ γιὰ νὰ διορθωθῇ καὶ μένει ἀδιόρθωτος.

Φαντάζομαι τὸν νεανίσκον μεταβαίνοντα στὸν Χριστὸν μὲ ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν, μὲ χαρὰν ζωγραφισμένην στὸ πρόσωπό του, μὲ εὐπαρουσίαστον ἐξωτερικόν, τὸ ὁποῖον καθίστατο εὐγενέστερον, λόγῳ τῆς κοινωνικῆς του ἀνατροφῆς, ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὰς δηλώσεις του. Πρόκειται περὶ ἑνὸς νέου, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα στὴν καρδιά του σπέρματα ἠθικῆς, κατὰ τὴν περὶ αὐτῆς ἀντίληψιν τοῦ τότε κόσμου.

Προσῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ νεανίσκος, καὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν κολακευτικὴν εὐγένειαν, λίαν φιλοφρόνως ἐρωτᾷ τοῦτον. «Διδάσκαλε, ἀγαθέ, τὶ ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;» Διδάσκαλε ἀγαθέ, ποῖον ἀγαθὸν πρέπει νὰ πράξω διὰ νὰ ἔχω αἰώνιον ζωήν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. Γιατὶ μὲ ὀνομάζεις ἀγαθόν; Κανένας δὲν εἶναι ἀγαθός, εἰ μὴ ἕνας καὶ μόνος, ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ ἐπιθυμῇς, ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, νὰ κληρονομήσῃς τὰ αἰώνια αὐτῆς ἀγαθά, τότε πρέπει νὰ τηρήσῃς καὶ νὰ ἐκτελέσῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἄκρα ἀγαθότης.—Ποῖαι εἶναι αὐταὶ αἱ ἐντολαί; Τὸν ἐρωτᾷ ὁ νεανίσκος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ ἀπαντᾷ. ΟΥ ΦΟΝΕΥΣΕΙΣ. ΟΥ ΚΛΕΨΕΙΣ. ΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΗΣΕΙΣ. ΤΙΜΑ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΣΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΗΤΕΡΑ. ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΣΟΥ, ΩΣ ΣΕΑΥΤΟΝ· ἀκούσας ὁ νεανίσκος τὰς δηλώσεις αὐτὰς ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ἀπήντησε. «Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου» τὰς ἐντολὰς αὐτὰς διεφύλαξα καὶ ἐφήρμοσα, ἀπὸ νεαρᾶς μου ἡλικίας. «Τὶ ἔτι ὑστερῶ;». Τὶ μοῦ ὑπολείπεται ἀκόμη διὰ νὰ τὸ συμπληρώσω; κατὰ τὶ ἀκόμη εἶμαι ἀτελής; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς. Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ γίνῃς τέλειος, πήγαινε καὶ πώλησον τὴν περιουσίαν σου καὶ δός την στοὺς πτωχούς· καὶ ἔσο βέβαιος, ὅτι θὰ ἔχῃς θησαυρὸν εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν καὶ ἔλα μαζύ μου. «Δεῦρο ἀκολούθει με». Ὅταν ὁ νεανίσκος ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ, ἀνεχώρησε καταλυπημένος· «ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά» διότι ἦτο βαθύπλουτος καὶ ἀπὸ τὰ πλούτη του καὶ μόνον ἐξήρτα τὴν εὐδαιμονίαν του.—Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολον πρᾶγμα νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ σᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνω μ' ἄλλα λόγια. «Εὐκολώτερον ἐστι κάμηλος διὰ τρυπήματος ραφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν». Πολὺ εὐκολώτερα μπορεῖ νὰ περάσῃ τὸ παλαμάρι, τὸ σχοινὶ ποῦ δένουν τὰ πλοῖα στὴν ἀκρογυαλιὰ οἱ ναυτικοί, ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς βελόνης, παρὰ πλούσιος νὰ μπορέσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὅπως κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον μακαριότητα. — Τοὺς λόγους τούτους τοῦ Χριστοῦ ἤκουσαν οἱ Μαθηταὶ μὲ πολλὴν ἔκπληξιν· καὶ ἐκπεπληγμένοι ἠρώτησαν τὸν Χριστόν. «Τὶς ἄρα δύναται σωθῆναι;» Λοιπὸν ποιὸς δύναται νὰ σωθῇ; Ἀφοῦ τοὺς ἐκύτταξε, καλὰ—καλά, ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ἀπήντησεν. Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο εἶναι ἀκατόρθωτον, ἐνώπιον δὲ τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα εἶναι κατορθωτά. «Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστίν».

Ὅταν ὁ Δαυΐδ ἐζήτει τὸ ἄμετρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν βγάνῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ἐχθρῶν, δὲν ἐζήτει τίποτε ἄλλο, εἰμὴ τὴν πλουσίαν καὶ ἀπεριόριστόν του φιλανθρωπίαν, τὴν ὁποίαν, ὡς πλούσια ὑπάρχοντά του, ὁλόκληρον δηλαδὴ τὴν γῆν, ἔδωσεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλων τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς. Ἐπεζήτησε τὴν φιλανθρωπίαν ἐκείνην, ἥτις εἶναι τὸ διάδημα τῶν ἀρετῶν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ὑλικῶν φαινομένων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πνευματικῶν, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ.—Ἀντιθέτως, ὁ νεανίσκος δὲν ζητεῖ τὸ οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, ἀλλὰ μόνον τὸ τυπικόν, το ὁποῖον καὶ ἐφύλαττε εἴτε ἐξ εὐσεβείας, εἴτε ἐξ ἀδυναμίας, εἴτε ἐξ ἐντροπῆς. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο πλουσιόπαιδο καρφωμένον ἀπάνω στὴν κληρονομιά, ἀπάνω στὴν ὕλην, ὅπως εἶναι κολλημένο τὸ ὄστρακον (ὁ κολλητσιάνος) στὸν βράχο, ἐπροτίμησε νὰ φύγῃ κρατῶν τοὺς τύπους, παρὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς Μαθητής του.—Ἔτσι ἔχασε τὴν τύχην καὶ εὐδαιμονίαν του.

* * *

Ἕνας Χριστὸς τὸν προσκαλεῖ νὰ τοῦ δώσῃ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, αἰώνιον, ἀναλλοίωτον, ἀδιάφθορον καὶ αὐτὸς ἀρνεῖται καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν πρόσκλησίν του˙ καὶ προτιμᾷ τὴν ὕλην, τὰ πλούτη του, τὴν εὐμάρειάν του.

Χάριν τῶν ὀλίγων ἐτῶν ποῦ θὰ ζήσῃ, σ' αὐτὴ τὴν πρόσκαιρη ζωή, χάνει διὰ παντὸς τὰ αἰώνια ἀγαθὰ καὶ τὸν ἀμάραντον, ἀπὸ ἄνθη τοῦ παραδείσου, στέφανον.—Σχεδὸν ὅλα τὰ πλουσιόπαιδα, ὅταν ζῇ ὁ πατέρας των εἶναι σπάταλα. Ἀλλ' ὅταν ἐκεῖνος πεθάνῃ καὶ ἀναλάβουν αὐτὰ τὴν κληρονομίαν μετατρέπονται εἰς πρωτοτύπους φυλαργύρους καὶ τοκοφλύφους καὶ γιὰ τέτοιους χαρακτῆρας εἶναι δικαιοτάτη ἡ παρατήρησις τοῦ Χριστοῦ. «Εὐκολώτερόν ἐστι κάμηλος διὰ τρυπήματος ραφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν». Διότι ἐκεῖνα οὐδέποτε ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ χαράξῃ εἰς αὐτὰ τὸν ἀληθῆ των δρόμον καὶ διδαχθοῦν νὰ ποιήσουν τά, ἐπὶ τῆς γῆς, προστάγματά Του, διὰ νὰ βγοῦν ἀπὸ τοὺς γαμψοὺς ὄνυχας τῆς ὕλης, ἥτις ὑποδουλώνει τὸν ἄνθρωπον. Ὁ νεανίσκος αὐτὸς εἶχε κάποιο ἠθικὸν σπέρμα μέσα στὴν καρδιά του, ἔστω καὶ ἄν, ἀπὸ περιέργειαν, ἐπῆγε στὸν Χριστὸν νὰ ζητήσῃ συμπληρωματικὰς διατάξεις διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν τελειότητα.—Ἔχουμε τώρα νεανίσκους, στὴν ἐποχὴ αὐτή, οἱ ὁποῖοι οὔτε τὸν Δαυΐδ, οὔτε τὸν νεανίσκον, οὔτε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ἀκούουν. Ἔχουμε νεανίσκους—ἔχουμε νεότητα—ἡ ὁποία οὔτε κἂν ἐσκέφθη, ἔστω καὶ τοὺς τύπους, σὰν τὸν νεανίσκον τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ φυλάξῃ. Γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μετὰ τὴν ἀνάστασίν του «ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι». Καὶ οἱ πεντακόσιοι ἐκεῖνοι ἐγκαταλιπόντες τὰς περιουσίας των ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν, κηρύσ-

σοντες αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καὶ τὸ Ἱερόν τὸυ Εὐαγγέλιον.— Μετέδωκαν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκεῖνοι τὰ φῶτα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν νεανίσκον περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ Εὐαγγελιστής.

Ἂν ἐφανερώνετο καὶ σὲ ἡμᾶς ὁ Χριστός, εἶμαι βέβαιος, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ εἶχε τὴν τόλμην νὰ εἴπη πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου». Εἴμεθα Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, μόνον διὰ νὰ ἐξευτελίζωμεν τὴν Θεόσδοτον ἰδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ, φυλάξαντες, ἐκ νεότητός μας τὰ ἀντίθετα ποῦ μᾶς ἐδίδαξαν οἱ Ἕλληνες Φιλόσοφοι, τὰ ἀντίθετα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἀντίθετα τῆς Ὀρθοδόξου μας θρησκείας!....Κανεὶς δὲν ἀκούει, κανένα ἀπ' αὐτούς! Ἔχομεν κυψελόβυστα τὰ ὦτα. Ἔχομεν βουλωμένα τὰ αὐτιά μας καὶ ἀνοιχτὰ μόνον διὰ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τὸ ἀδίκημα. Ξέρετε τί κάνουμε; Ζητοῦμε τὴν συνδρομὴν τοῦ διαβόλου καὶ λέμε στὸ διάβολο, νὰ μᾶς βγάλη ἀπὸ πάνω μας κάθε ἀρετήν, κάθε ἐχθρὸν τοῦ διαβόλου καὶ νὰ μᾶς διδάξη ὁ διάβολος νὰ κάνουμε τὸ θέλημά του. Καὶ τὸ ἐπετύχαμεν γιὰ νὰ πᾶμε στὸ διάβολο, μιὰ ὥρα ἀρχίτερα.—Τὰ κέρδη, ποῦ θὰ μᾶς δώση ὁ διάβολος εἶναι τὰ ἀντίθετα, ἀπὸ ὅ,τι δίδει ὁ Χριστός. Ὁ Χριστὸς δίδει βασιλείαν οὐράνιον «ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου» ὅταν Τοῦ τὸ εἴπομεν, μὲ συντριβὴν καρδίας. Ὁ διάβολος μᾶς πέρνει, μὲ τὸ κόμμα του, διὰ νὰ ἀκούσωμεν, ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὄχι τὴν φωνὴν τῆς συμπαθείας καὶ τοῦ ἐλέους Του, ἀλλὰ τὴν κατάραν ἡνωμένην μὲ τὴν ἀπειλήν του «ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

Μὰ τόσον αὐστηρὸς ὁ Χριστός, ἀπέναντι τοῦ νεανίσκου; Ἐκεῖνος εἶπεν. «Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου—ὅσα διατάσσει ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως, αὐτός, τὰ ἐφύλαξε.—Δύο περιπτώσεις πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν. Ἢ ὁ Χριστὸς τοῦ ὡμίλησεν αὐστηρότατα, συμβουλεύων ἀκατόρθωτα, ἢ ὁ νεανίσκος δὲν ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ποῖον λοιπὸν ἐκ τῶν δύο τούτων φαινομένων εἶναι τὸ ἀληθὲς καὶ οὐσιῶδες; Τὸ πρῶτον. Διότι ὁ Χριστός, ὡς καρδιογνώστης, διέγνωσεν, ὅτι τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τοῦ νεανίσκου ἐξεδηλοῦντο μόνον τυπικῶς. Μὲ ἄλλα λόγια· ἂν ὁ νεανίσκος εὑρίσκετο ΥΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ, τῆς φρικαλέας ἐκείνης δυνάμεως, ἡ ὁποία πολλοὺς ὡδήγησεν εἰς σωματικὸν καὶ ψυχικὸν ὄλεθρον, ὄχι μόνον, ἐκ νεότητός του δὲν θὰ ἐφύλαττε τὸν Νόμον, ἀλλὰ καὶ θὰ τὸν παρέβαινε, πράττων τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ὅσα διεφύλαξεν.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρξεν ἀνάγκη, διὰ τοῦτο ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου, ἀπὸ τὸν νεανίσκον. Ἂν ἐκεῖνος εὑρίσκετο πρὸ τῆς ἀνάγκης, ὅλα ἠδύνατο νὰ κατορθώση, διότι μέσα στὴν καρδιά του, ἦτο ἄγνωστος ἡ πραγματικὴ φιλανθρωπία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐξεδήλωσε ποτέ, προτιμῶν τὰ πλούτη του, ἀπὸ τὴν εὐγενεστέραν ἀρετήν, τὴν φιλανθρωπίαν. Δικαίως λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἶπεν «εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ διάδος πτωχοῖς». Ἄφισε, τοῦ εἶπε τοὺς τύπους, καὶ προχώρει εἰς τὸ οὐσιαστικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον, μὲ βῆμα στερεόν, θὰ σὲ ὁδη-

γήση εἰς τὴν οὐρανίαν εὐδαιμονίαν τῶν ἀγγελικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι «θησαυρὸς ἐν οὐρανοῖς».

Ἡ στάσις καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ νεανίσκου, ὁμοιάζουν πρὸς ἄνθος θαυμάσιον διὰ τὴν εὐμορφιά του, ἀλλὰ στερούμενον εὐωδίας. Ὅσον ὡραῖον καὶ ἂν εἶναι τὸ ἄνθος, οὐδέποτε θὰ ἐκτιμηθῇ ἀφοῦ εἶναι χωρὶς μυρωδιά. Ὁσαδήποτε ἄνθη ἀρετῆς καὶ ἂν ἔδειξεν εἰς τὸν Χριστόν, ἤτοι σεβασμὸν πρὸς τὴν ζωήν, σεβασμὸν πρὸς τὴν ξένην περιουσίαν, σεβασμὸν πρὸς τὸ οἰκογενειακὸν ἄσυλον, σεβασμὸν πρὸς τοὺς γονεῖς του, φαινομενικὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον του, ταῦτα πάντα εἶναι ἄνθη ἄοσμα, χωρὶς μυρουδιά.—Ἀγαπῶμεν τὸ ἄνθος περισσότερον, ὅσον ὡραιοτέρα εἶναι ἡ μυρουδιά του. Καὶ ἂν θαυμάσωμεν τὸ ἄνθος διὰ τὴν ὡραιότητά του, θὰ εἴπωμεν μὲ κρύα καρδιὰ «ὡραῖο ἄνθος, ἀλλὰ μὲ χωρὶς μυρουδιά». Αὐτὸς εἶναι ὁ νεανίσκος, ἄνθος χωρὶς μυρουδιά.

Δὲν εἶναι μόνον ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῶν ἔργων, ἄνθος ἄοσμον, πρὸς τὴν θρησκείαν του, ἀλλ' εἶναι ἄνθος ἄοσμον, νεκρὸς ἀπὸ πατριωτικὰ αἰσθήματα, καὶ ὁ Ἕλλην ἐκεῖνος, ποῦ 'μοιάζει τοῦ νεανίσκου καὶ λέγει «ἐφύλαξα τὸν πολιτικὸν καὶ ποινικὸν Νόμον τῆς Ἑλλάδος». Ἂν ἐφυλάξαμεν καὶ ἐσεβάσθημεν τοὺς νόμους τῆς ἐνδόξου μας χώρας, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ἐγίναμεν τέλειοι Ἕλληνες.—Ὅπως ὁ Χριστὸς εἶπε στὸν νεανίσκον «δεῦρο ἀκολούθει με». Ἔλα κοντά μου, ἔτσι φωνάζει πρὸς πάντα Ἕλληνα ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος μας. Ἔλα κοντά μου Ἕλληνα, ἂν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος Ἕλλην, ἂν θέλῃς νὰ ἦσαι ὑπερήφανος διὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην χώραν τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Μιλτιάδου καὶ τοῦ Κόδρου, τοῦ Ἐπαμεινώνδα καὶ τοῦ Πελοπίδα, τοῦ Λυκούργου καὶ τοῦ Σόλωνος, τοῦ Φωκίωνος καὶ τοῦ Ἀριστείδου τοῦ Πύρρου καὶ τοῦ Φιλίππου, τῶν ὁποίων τὰ ἀθάνατα κατορθώματα ἀνέδειξαν τὴν Μεγάλην ἐκείνην Ἐθνικὴν ἀφοσίωσιν διὰ νὰ φυτρώσουν μυρίπνοα ἄνθη πατριωτισμοῦ καὶ δόξης καὶ γιὰ τὴν Ὀρθόδοξόν μας θρησκείαν καὶ γιὰ τὴν ἀθάνατον Πατρίδα μας. Οἱ ὁποῖοι, λέγω, ὄχι μόνον ἐφύλαξαν ἐκ νεότητός των τὰς ἱερὰς περὶ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ Πατρίδος παρακαταθήκας, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωήν των καὶ τὴν περιουσίαν των παρέδωκαν ὁλοκαυτώματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καὶ ἔγραψαν μὲ τὸ ἀθάνατον αὐτῶν αἷμα τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ὀνόματι τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Πίστεως. «Δεῦρο ἀκολούθει μοι».—Ὅταν δὲ φαντάζομαι τοὺς παλαιούς, τῶν παλαιῶν χρόνων, προγόνους, βλέπω τοὺς ἰδίους μὲ ἄλλα ὀνόματα. Βλέπω Κολοκοτρώνηδες καὶ Γρηγορίους, Καραϊσκάκηδες καὶ Γερμανούς, Μιαύληδες καὶ Θεοδωρήτους, Ἀναγνωσταράδες καὶ Παπαφλέσσηδες, Κανάρηδες καὶ Κουντουριώτας, Ὀλυμπίους καὶ Κατσαντώνηδες, Ἀνδρούτσους καὶ Βλαχάβηδες, Περραιβούς καὶ Φερραίους, Δηλιγιάννηδες καὶ Μαυροκορδάτους καὶ τόσα ἄλλα ἄνθη τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Πίστεως, οἱ ὁποῖοι δὲν ὡμοίασαν τοῦ νεανίσκου, νὰ φύγουν λυπημένοι ἀπὸ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον τὰ πάντα παρέδωκαν γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι την

ἁγία καὶ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν, ἐπικαλούμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Ὑψίστου καὶ λέγοντες «ἐξελοῦ με, ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε πρὸς σὲ κατέφυγον δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου». Βλέπω στοὺς μεμακρυσμένους χρόνους τὸν υἱὸν τοῦ Μιλτιάδου, Κίμωνα, κατάφορτον ἀπὸ δάφνας νίκης, ἀπὸ τρόπαια δόξης, ἐπιστρέφοντα εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ ἄπειρα λάφυρα καὶ πλούτη, τὰ ὁποῖα δὲν τὰ ἐκράτησεν, ὅπως ὁ νεανίσκος τοῦ Εὐαγγελίου, δι' ἴδιον λογαριασμόν, ἀλλ' ἰδοὺ τὶ ἔκαμεν.— Ἔδειξε τόσην φιλανθρωπίαν καὶ συμπάθειαν πρὸς τοὺς συμπολίτας του Ἀθηναίους, ὥστε ἔβγαλε ὅλους τοὺς φράκτας ἀπὸ τὰ κτήματά του, καθὼς καὶ πᾶν ἄλλο μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐμποδίζοντο νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ κτήματά του. Τοιουτοτρόπως ὅλα του τὰ κτήματα, τὰ ἀφῆκεν ἐλεύθερα διὰ δύνανται ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν κτημάτων του.—Τὸ σπῆτί του ἦτο ἀνοικτὸν πάντοτε πρὸς πάντας καὶ ἡ τράπεζά του ἐδέχετο ὅλους, ὅσοι ἤθελον νὰ καθίσουν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ φάγουν.

Δὲν ἠρκέσθη ὁ φιλάνθρωπος Κίμων εἰς αὐτὰ ποῦ γράφω ἀνωτέρω. Ὅταν ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ σπῆτί του, εἰς ἄλλους ἐμοίραζε χρήματα, εἰς ἄλλους φορέματα καὶ ἔκαμνε μὲ τέτοιο τρόπο τὰς εὐεργεσίας του στοὺς πτωχοὺς καὶ στοὺς ἀρχοντοξεπεσμένους ὥστε ἐπροφυλάσσετο νὰ μὴν θίξῃ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἡ εἱμαρμένη κατέστησε δυστυχεῖς ὑπάρξεις, ἐχούσας ἀνάγκην τῆς ἐλεημοσύνης του καὶ τῆς γενναιοδωρίας του. Βλέπω ἐπίσης ὄπισθεν ἐκείνου νὰ βαδίζουν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ τὸν Παπαδιαμαντόπουλον, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε τὰ πλούτη του καὶ κλεισμένος στὸ ἀθάνατο Μεσολόγγι, μὲ τοὺς ἀτρομήτους Καψαληδες, ἠναγκάσθη γιὰ νὰ χορτάσῃ τὴν πεῖνά του νὰ φάῃ τὸ σκυλάκι του καὶ νὰ εὕρῃ ἔνδοξον θάνατον, κατὰ τὴν ἱστορικωτάτην ἐκείνην ἔξοδον τῶν γιγαντομάχων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν δύναμιν τῆς Πίστεως κατενίκησαν καὶ συνέτριψαν τὸν ἄτιμον Ὀθωμανόν. — Βλέπω τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην φυλακισμένον στὰς φυλακὰς τῆς Τεργέστης, καθ' ἣν ἐποχὴν εἰς τὸν Ρωσσικὸν στρατὸν ἦτο εἷς τῶν ἐπιφανεστέρων στρατηγῶν τῶν Ρωσσικῶν στρατιῶν. Τὸν ἀδελφόν του Δημήτριον, τοῦ ὁποίου τὸ ἱερὸν μνημεῖον, ὡς τόπος εὐλαβείας εὑρίσκεται στὸ Ναύπλιον. Ἐκεῖ δὲ εὑρίσκω τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βρεσθαίνης Θεοδώρητον αἰχμάλωτον ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ τρώγοντα, στὰς σκοτεινὰς φυλακάς, ΒΟΥΡΛΟΣΠΟΡΟ, διὰ νὰ ζήσῃ.

Ὥστε δικαιοτάτη ἡ προτροπὴ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν νεανίσκον, ὁ ὁποῖος ὅσον περίλυπος ἔφυγε, τόσον πλειότερον ἔδωσε θάρρος καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν νὰ διαθέσῃ τὰ πάντα. Καὶ τὸν Νόμον ἐτήρησε καὶ διετήρησε καὶ τὰ ὑπάρχοντά της διέθεσεν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος της, διὰ νὰ ἀφίσῃ ὄνομα ἀθάνατον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ συγκομίσῃ εἰς τὰς οὐρανίους ἀποθήκας καρποὺς ἀγλαούς, ἵνα ἔχῃ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ τοιοῦτον, ὥστε νὰ λυθῇ ἡ ἀπορία παντὸς πρὸς τὸν Χριστὸν πιστεύοντος, ὅτι «τὰ ἀδύνατα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, πάντα δυ-

κατὰ παρὰ τῷ Θεῷ» ἀρκεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν πρῷραν τῶν σκέψεών του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ λέγῃ ὅ,τι καὶ ὁ Δαυΐδ, «Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον, δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΚΑ΄—33.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γωργούς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοί, ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες αὐτόν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς Γραφαῖς· «Λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;»

«Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς, τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

* * *

Καὶ μὲ παραβολὰς ἀκόμη θὰ σᾶς διδάξω καὶ θὰ ὁμολογήσω δι' ὅλα τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα εἶναι κεκρυμμένα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος ἦτο ἄμορφος ὕλη, ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, ἔχουσα μόνον σκότος καὶ ἀβύσσους.—Θὰ σᾶς ἀποκαλύψω μὲ τὰς παραβολάς, τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, διακηρύττει ὁ Προφήτης, περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ τότε ἦτο, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἦλθε καὶ εἶναι πάντοτε πανταχοῦ παρών, ἀποτελῶν τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς ἡ χάρις, ἡ σωτήριος τῆς

ἀνθρωπότητος νὰ μᾶς διδάξῃ διὰ τῶν παραβολῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τὸν μέγαν μας προορισμόν. Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ μᾶς εἰπῇ τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ἀκόμη, ἡ ὁποία δὲν ἔφθασε μέχρις ἡμῶν μὲ τὰς ὑπερφυεῖς καὶ μεγαλειώδεις παραβολὰς αὐτοῦ καὶ νὰ μᾶς ἀποκαλύψη, διὰ τῶν παραβολῶν τούτων, τὸ φῶς ἐκεῖνο, τῆς δόξης Του καὶ τὸ μέγα κῦρος τῆς Θεότητός Του. — Παραβολαὶ πειστικαὶ δι' ἡμᾶς ἅπαντας, ἀλήθειαι ὅμως ἐξερχόμεναι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ, διδάσκοντος «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω». Διὰ τῶν παραβολῶν Του ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἀποκαλύπτει, ὅσα «πρὸ τοῦ, τὸν κόσμον, εἶναι» πρὸ τοῦ νὰ φτειαχθῇ ὁ κόσμος, εἶδε καὶ ἔκαμε, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην. «Ἐν Ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν; Θεὸς ἦν ὁ Λόγος». Δηλαδὴ ἄνευ ἀρχῆς, αἰώνιος, ἄχρονος, καὶ ἄναρχος, ὅπως ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ.

Ἂν σκότος ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ἀμόρφου καὶ ἀδιαπλάστου γῆς καὶ ὡς μελανὸς μανδύας περιετύλισσεν ἐκείνην, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἀνεξερευνήτων ἐκείνων ἐποχῶν, ὑπῆρχεν ὅμως τὸ στερέωμα τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος κατεσκεύασε καὶ τὸν πλανήτην αὐτοῦ, τὴν γῆν, ὡς ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του. —Ἂν ὁ Θεὸς κατεσκεύασε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὸν ὑποπίπτοντα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν καὶ περιέργειαν, ἡ ὁποία ἱκανοποιεῖται ἤδη καὶ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, εἶχεν ὅμως τόπους τῆς μεγάλης του μακαριότητος, ἀγνώστους καὶ ἀπροσπελάστους, διὰ τὴν ἔρευναν τῶν ὁποίων ἀπεκόπησαν καὶ τῆς φαντασίας τῶν φιλοσόφων τὰ φτερά. Ἂν ὡμίλησεν ἡ Ἁγία Γραφή. «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν» ἐννοεῖ τὸ στερέωμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἤδη βλέπομεν, ἀλλ' ὄχι καὶ τοὺς οὐρανοὺς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Θεότης ἐκυριάρχει καὶ κυριαρχεῖ καὶ οἱ ὁποῖοι μᾶς εἶναι ἀσύλληπτοι καὶ ἀφάνταστοι.—Οὔτε δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, οὔτε οὐράνιον τόπον νὰ ὁρίσωμεν, εἰς ποῖα οὐράνια βασίλεια παρέμεινεν ὁ Σατανᾶς, ὅταν ἐκεῖνος καὶ οἱ ἄγγελοί του ἦσαν ἄγγελοι φωτός· καὶ ἐκπεσόντες ἔγιναν ἄγγελοι τοῦ σκότους, ἔγιναν δαίμονες. Ἂς ἀφήσωμεν λοιπὸν τοὺς οὐρανοὺς ν' ἀποκαλύπτουν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ, ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα». Ἡμεῖς δὲ ἂς φαντασθῶμεν μὲ τὴν πτωχήν μας φαντασίαν ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς προσευχῆς πρὸ τοῦ σταυρωθῇ, ὁ ὁποῖος ἔλεγε πρὸς τὸν οὐράνιον πατέρα. «Δός δέ μοι, Πάτερ, τὴν δόξαν, ἣν εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί». Ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ θὰ πεισθῶμεν ὅτι εἶναι ἄπειρα τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Οὐρανὸν ὅπου «μοναὶ πολλαὶ εἰσί».—Ὡς ἄνθρωποι δὲ μὲ πολὺ στενὰ ὅρια φαντασίας καὶ σκέψεως, ἂς εἴπωμεν μετὰ τοῦ Δαΐδ, «ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας». Καὶ ἂς ἴδωμεν τὸν Λυτρωτήν μας καὶ Θεόν, τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν, λέγοντα, διὰ τοῦ Προφήτου, «Ἀνοίξω, ἐν παραβολαῖς, τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

Ἂς ἴδωμεν, λοιπόν, τί διδάσκει ὁ Σωτήρ μας διὰ τῆς σημερινῆς παραβολῆς· καὶ τί προτίθεται ν' ἀποκαλύψῃ, διὰ τῆς παραβολῆς αὐτῆς, εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον.

* * *

«Ὁ ἐκτείνων τὸν οὐρανόν, ὡσεὶ δέρριν, ὁ στεγάζων ἐν ὕδατι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ» εἶναι ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἐλθών, ὅπως ἀναπλάσῃ τὸν ἄνθρωπον, λύσῃ τὴν κατάραν καὶ δώσῃ τὴν εὐλογίαν πρὸς πάντα πιστεύοντα αὐτόν, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀποκαλύψας τὰ κεκρυμμένα μυστήρια ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ὅταν ἦτο πρὸ τοῦ διαπλασθῇ τὸ σύμπαν. Οἱ μεγάλοι ἀστρονόμοι, οἱ ἀνακαλύπτοντες ἄλλοτε μὲ μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ ἄλλοτε μὲ τὸ τηλεσκόπιον τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖνοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσουν τὸ ἀπείρως ἄπειρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου μόνον τὸ ὑποπόδιον τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει, ὁ ὁποῖος, ὡς ἀπείρως ἄπειρος πρὸς ἔλεος καὶ φιλανθρωπίαν, ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ καὶ διὰ παραβολῶν ἀκόμη ὄχι μόνον τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τὰ ἐκδηλούμενα εἰς τὸν ὑλικὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ τὰ μεγαλεῖα τὰ ἀνάγόμενα εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ἤτοι εἰς τὴν ἀνύψωσιν παντὸς ἠθικοῦ σκοποῦντος τὴν ἀνάστασιν τῆς νενεκρωμένης καὶ ἁμαρτωλῆς ψυχῆς.

Ἂν ἡ πεπερασμένη διάνοιά μας, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἀπρόσιτα δώματα τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, οὔτε ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπεφάνη ἡ παντοδυναμία καὶ πανσοφία Του νὰ μεταβάλῃ τὴν ἄμορφον μάζαν, εἰς γῆν κινουμένην, δυνάμει τῶν φυσικῶν Νόμων τῆς οὐρανίου ἕλξεως τῶν σωμάτων, ὅπως διδάσκει ὁ Νεύτων, διὰ τὴν ἀπόλυτον ἁρμονίαν τοῦ Σύμπαντος, εἶναι ὅμως ἱκανὴ νὰ ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἀνατρέχουσα νὰ εὕρῃ τὴν αἰτίαν τῆς παραγωγῆς, νὰ εὕρῃ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τόσον ἱκανήν, ὥστε νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἂν ἀπὸ τὸ σκότος, ἂν ἀπὸ βορβορώδη ὕλην ἔκαμε τὸ σύμπαν, πόσον μεγάλη εἶναι ἡ δύναμίς του, νὰ ἀναμορφώσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ ἀγγελικόν του σχῆμα καὶ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν λεωφόρον τὴν μεγάλην πρὸς τὴν ἁρμονίαν καὶ εὐδαιμονίαν τὴν ἐδῶ καὶ τὴν πέραν τοῦ τάφου, ἂν ἡμεῖς τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ ἀκολουθήσωμεν.

Ὁ Μέγας τῆς Πατρίδος μας Ποιητὴς Παν. Σοῦτσος ὑμνῶν τὸν Θεόν, ἔγραψεν:

> «Δύναται ὁ δάκτυλός σου, ὡς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ·
> καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου, τοὺς ὠκεανοὺς νὰ κλείσῃ....»

Μιὰ τέτοιαν παντοδυναμίαν, ἡνωμένην μὲ πανσοφίαν, ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν, πρὸ τῶν ὁποίων ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ πολλάκις μετεβλήθη εἰς ἄκραν ἐπιείκειαν, δὲν ἠθέλησεν ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ νὰ τὴν ἐννοήσῃ.—Δὲν ἠθέλησε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι «ὅπως ὁ Θεὸς ἐξέλεξε τὴν γῆν, ἵνα ἀποστείλῃ τὸν παραπεσόντα Ἀδάμ, ἔτσι ἐξέλεξε καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος, ὡς περιούσιόν του λαόν, ὅπως ἐκ τῆς Ἰουδαίας ἐξέλθῃ τὸ φῶς

τῆς ἀναπλάσεως.—Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ὁ μέλλων νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐδίδαξε πολλάκις, διὰ τῶν παραβολῶν του τὴν ἐπάνοδον πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα λάβῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ ἡ προφητεία. «Ἀνοίξω, ἐν παραβολαῖς, τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

Ὁ δὲ λαὸς ἐκεῖνος ἀμνήμων πρὸς τὰς παραδόσεις του, ἀχάριστος πρὸς τὴν εὐεργέτην του Θεόν, μὴ ὑπακούσας, μηδὲ συναισθανθείς, λαμβάνει τὰ ἀντίποινα ἀπὸ τὴν θείαν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, τὴν τόσον ἀξιοθαυμάστως, εἰς τὴν σημερινὴν παραβολήν, εἰκονιζομένην.

* * *

Ὅταν προσῆλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν διδάσκοντα οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, μεταξὺ ἄλλων τοὺς εἶπε καὶ τὸ ἑξῆς:

Κάποιος νοικοκύρης ἄνθρωπος, λέγει εἰς τὴν σημερινήν του παραβολὴν ὁ Χριστός, ἐφύτευσε ἀμπέλι, τὸ ὁποῖον ἔφραξε μὲ φράχταις, ἄνοιξε ληνὸ ἐντὸς τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ κατασκευάσας στὸ ἀμπέλι αὐτὸ σπῆτι, τὸ ἔδωσε στοὺς σέμπρους του, στοὺς γεωργούς του, καὶ ἀνεχώρησεν. «Καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν».—

Ὅποιος δὲν ἐφύτευσε ἀμπέλι, ἐκεῖνος δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ πόσα βάσανα καὶ πόσοι κόποι καὶ πόσα ἔξοδα ἀπαιτοῦνται, γιὰ νὰ μικρομεγαλώσῃ τὸ κλῖμα, ἕως ὅτου δώσῃ καρπόν.—Τὸ φύτευμα τοῦ ἀμπελιοῦ, θέλει διαρκῶς τὸν ἀμπελουργό, μέσα στὸ ἀμπέλι χειμῶνα—καλοκαῖρι, ἄλλοτε μὲ τὸ ξινάρι καὶ ἄλλοτε μὲ τὸ κλαδευτῆρι, ἕως ὅτου τελειοποιηθῇ καὶ δώσῃ καρπόν. Καὶ μετὰ ταῦτα, πάλιν ὁ ἀμπελουργὸς πρέπει νὰ βρίσκεται παρών, μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι τὰ πρῶτα χρόνια ἤλπιζε πότε θὰ δώσῃ τ' ἀμπέλι σταφύλια, ἐνῷ ἀκολούθως ἐλπίζει πόσον ποσὸν σταφυλιῶν θὰ βγάνῃ τὸ ἀμπέλι.—Ἕνα τέτοιο ἀμπέλι, μὲ τέτοιο καλὸ νοικοκύρη, ἐδόθη στοὺς κολλήγους, ἕτοιμο γιὰ τὸ εἰσόδημα.—Ὅταν ἦλθε ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἡ ἐποχὴ τοῦ τρυγετοῦ, ὁ νοικοκύρης ἐκεῖνος, ἔστειλε τοὺς ὑπηρέτας του, πρὸς τοὺς γεωργούς, νὰ πάρῃ τὸ εἰσόδημα.—Οἱ γεωργοί, ὅταν εἶδαν τοὺς δούλους, τοὺς συνέλαβον· καὶ ἄλλον μὲν ἔδειραν. ἄλλον ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν.—Ὁ οἰκοδεσπότης μακροθυμῶν πρὸς τοὺς ἅρπαγας ἐκείνους γεωργούς, δὲν ἐζήτησε τὴν ἐπέμβασιν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἔστειλε περισσοτέρους ὑπηρέτας διὰ τὸν ὅμοιον σκοπόν.—Οἱ γεωργοί, καὶ πρὸς αὐτούς, ἔκαμαν τὰ ἴδια, ὅσα ἔκαμαν καὶ πρὸς τοὺς πρώτους δούλους.—Ὁπονῶν νοικοκύρης ὅσον τὸ ἀμπέλι του, τόσον καὶ τοὺς κολλήγους του, λέγει πρὸς αὐτόν. «Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου». Θὰ στείλω πρὸς αὐτοὺς τὸ παιδί μου καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐντραποῦν καὶ θὰ τοῦ δώσουν τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀμπελιοῦ. Καὶ τὸν ἔστειλεν.—Μόλις οἱ γεωργοὶ εἶδον τὸ παιδὶ τοῦ ἀφεντικοῦ, εἶπαν μεταξύ τους. «Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ». Ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος ὁρμώμενοι καὶ ἀμοιβαίαν συνδρομὴν πρὸς ἀλλήλους συνομολογήσαντες, πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος, μὲ σκοπὸν διατηρήσεως

αὐτῆς καὶ μετὰ τὸ ἔγκλημα, εἶπον. «Νάτος ὁ κληρονόμος! Ἐμπρός, νὰ τὸν σκοτώσουμε, γιὰ νὰ μείνῃ σ' ἐμᾶς ἡ περιουσία». «Καὶ λαβόντες αὐτόν, ἐξέβαλον ἔξω, τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν» ἀφοῦ δὲ τὸν συνέλαβον, τὸν ἐτράβηξαν ἔξω, ἀπὸ τὸ ἀμπέλι, καὶ τὸν ἐφόνευσαν.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, καὶ ὑπὸ τοιαῦτα ἐγκλήματα, εὑρισκόμενοι οἱ γεωργοί, πρέπει νὰ εἶναι βέβαιοι, ὅτι θὰ δώσωσι λόγον τῶν ἐγκληματικῶν πράξεών των, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελῶνος. «Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ Κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τὶ ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;» Ἐρωτᾷ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐθυμήθηκαν «ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου». Ἐκεῖνοι δὲ τοῦ ἀπαντοῦν. «Κακούς κακῶς ἀπωλέσει αὐτοὺς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν». Τοὺς τοιούτους ἐγκληματικοὺς τόπους, οἱ ὁποῖοι μέσα στὴν καρδιά τους εἶχον τὴν ἀχαριστίαν, τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσαν, φονεύοντες τὸν υἱὸν τοῦ εὐεργέτου, τοὺς τοιούτους τύπους, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελῶνος, ὄχι μόνον αὐστηρότατα θέλει τιμωρήσει, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀμπέλι θὰ τοὺς πάρῃ καὶ θὰ τὸ δώσῃ εἰς ἄλλους γεωργούς, οἱ ὁποῖοι θὰ προθυμοποιοῦνται νὰ τοῦ δίδουν τὸ εἰσόδημα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς.—Οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι οἱ ἀχάριστοι ὁμολογοῦν τὴν ἀλήθειαν, μὴ ἐννοήσαντες «τὰ κεκρυμμένα» καὶ μὴ θέλοντες νὰ ἀναγνωρίσουν τὸν Ἰησοῦν, ὡς Σωτῆρα, Μεσσίαν καὶ Θεόν.—Μετὰ τὰς δηλώσεις αὐτάς, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ἐμμέσως περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του: «Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς Γραφαῖς. Λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγεννήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;» Δὲν ἐδιαβάσατε, ποτέ σας, εἰς τὰς Γραφάς, Ὅτι λιθάρι ποῦ τὸ ἐθεώρησαν ἀκατάλληλον, γιὰ ἀγκωνάρι τοῦ σπιτιοῦ, οἱ κτίσται, ὅτι αὐτὸ ἔγινε κεφάλι τοῦ ἀγκωναριοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Θεός καὶ τὸ ὁποῖον μπροστὰ στὰ μάτια σας θαυμάζεται;

Σὰν νὰ ἔλεγε μὲ τοὺς λόγους τούτους. Βεβαίως ἀνεγνώσατε τὰς Προφητείας, αἱ ὁποῖαι λέγουν, περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἂν σεῖς δὲν δέχεσθε τὰς ἀποκαλύψεις τῶν κεκρυμμένων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἐν τούτοις ἐγὼ εἶμαι ἡ κεφαλὴ τῆς γωνίας ἐκείνης, ἥτις μέλλει νὰ βαστάσῃ τὸ Χριστιανικόν μου οἰκοδόμημα.

* * *

Ἐγὼ εἶμαι, ἀχάριστε λαέ, ὁ υἱὸς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀμπελῶνος. Ἂν, ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ὑπέταξεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, «πρόβατα καὶ βόας ἁπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν», ἡ Δικαιοσύνη του ὅμως ἀφαιρεῖ, ἀπὸ Σὲ τὸν ἀχάριστον, τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ καὶ τὸν «ἀμπελῶνά, ὅπως ὁμολογεῖτε, ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς» οἱ ὁποῖοι θὰ δεχθοῦν τὸ ἱερόν μου Εὐαγγέλιον καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἀκούσουν καὶ θὰ ἐννοήσουν ἐκεῖνα ποῦ λέγω καὶ αἴροντες τὸν Σταυρόν μου θὰ

ἀναγγείλουν, πρὸς τὸν κόσμον ἅπαντα, ὅτι ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀπεκάλυψεν ἡμῖν τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, μὲ ἀρχὴν τῶν μυστηρίων—τὸν ἴδιον Χριστόν—ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομήματος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον προώρισται νὰ ἑνώσῃ τὸ φῶς τῆς πλάσεως, μὲ τὸ φῶς τῆς ἀναπλάσεως!....

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν θρησκείας, καὶ πάντες οἱ περὶ τὴν θεολογίαν, ἀσχοληθέντες, ἡρμήνευσαν ἐν πλάτει τὴν ἀξιοθαύμαστον ταύτην παραβολήν.—Ἐκήρυξαν καὶ ἐδίδαξαν, ὅτι ὁ φυτευθεὶς αμπελών, ἧτο ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, καὶ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ, ὁ Δημιουργὸς καὶ Θεός, ὁ καταρτίσας τὴν ἄμπελον αὐτήν, πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Χριστοῦ.—Ὅτι οἱ γεωργοὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐνεπιστεύθη τὴν ἄμπελον, πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ καλλιέργειαν, ἦσαν οἱ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι, ἀχαρίστως πρὸς τὸν Θεὸν φερόμενοι, ἐφόνευσαν καὶ ἐλιθοβόλησαν τοὺς Προφήτας καὶ πάντα πρὸς αὐτοὺς ἀπεσταλμένον. Καὶ μὴ ἀρκεσθέντες εἰς τὴν ἀλληλοδιάδοχον αὐτὴν σειρὰν τῶν μιαιφονιῶν, ἐν τέλει ἐφόνευσαν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀναβιβάσαντες αὐτὸν εἰς τὸν Σταυρόν, εἰς τὸν Γολγοθᾶ, ἔξωθι τῆς ἱερᾶς πόλεως, τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ τὸν παλαιὸν φράχτη τοῦ ἀμπελιοῦ, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐφρούρει καὶ προεφύλαττε τὸ ἀμπέλι, ἤτοι τὸ Ἰσραηλιτικὸν γένος, ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν, τὸν μετέτρεψαν εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ βγάλουν ἔξω τὴν ἀλήθειαν, ἥτις ἦλθε πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ νὰ κρατήσουν τὴν ἀσέβειαν, τὴν ἀτιμίαν, τὸ ὄνειδος, τὴν κακουργίαν, τὸ ἔγκλημα. «Ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἐφόνευσαν». Τοῦτο δὲ πράξαντες ἔλαβον τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν τόσων Προφητῶν· καὶ λόγῳ τῆς ἀχαριστίας των, ὁ ἀμπελὼν ἐδόθη εἰς ἄλλους γεωρούς, πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ ἀποκαλυφθοῦν τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

* * *

Ὅταν ἡ γλῶσσα τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐμαρτύρει τὴν Δικαιοσύνην, λεγόντων, «τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς» η καρδιά τους δὲν ἐβεβαίωνε τίποτε.—Διότι, ἄν, τὰς δηλώσεις των, παρηκολούθει νοῦς, καρδιά, σκέψις, δυνατὸν νὰ διέφευγον καὶ νὰ μὴν ὡμολόγουν τοὺς φόνους καὶ τὰς ἀτιμώσεις, τῶν δούλων τοῦ οἰκοδεσπότου, ἤτοι τῶν Προφητῶν, ἢ θὰ ἔμενον ἀναπολόγητοι.—Διὰ τῆς δηλώσεώς των, ὅμως, παρεδέχθησαν, ὅτι εἶναι ἀνάξιοι ν' ἀποτελοῦν κλίματα τῆς ἀμπέλου τοῦ Θεοῦ, διαβεβαιούντων πλαγίως «ἐμεῖς τοὺς ἐφονεύσαμεν, καὶ καλὰ κάνεις, ποῦ θὰ δώσῃς τὸ ἀμπέλι σὲ ἄλλους γεωργούς.»—Αὐτὴν τὴν στιγμὴν παρίσταντο οἱ Προφῆται ἐπικροτοῦντες τὴν παραβολὴν αὐτὴν καὶ χαίροντες, διότι ἀφαιρεῖται, ἀπὸ τὸν ἀχάριστον ἐκεῖνον λαόν, τὸ ἔλεος, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ συμπάθεια, τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ. Τοὺς βλέπω, αὐτοὺς τοὺς δούλους, ἱσταμένους στὸ πλευρὸ τοῦ παιδιοῦ, τοῦ οἰκοδεσπότου τοῦ ἀμπελιοῦ, νὰ ἐπικροτοῦν τὴν ἀντιμισθίαν, τὴν ὁποίαν δίδει, στοὺς

ἀχαρίστους, ὁ Θεὸς καὶ πατήρ.—Βλέπω τὸν Μωϋσῆ, τὸν Ἀαρών, τὸν Σαμουήλ, τὸν Δαυίδ, τὸν Σολομῶντα, τὸν Ἠλιοῦ, τὸν Ἐλισσαῖον, τὸν Ἰωήλ, τὸν Ὠσηέ, τὸν Μιχαίαν, τὸν Ἀβδιού, τὸν Ναούμ, τὸν Ἀμώς. Τὸν Ἠσαΐαν κρατοῦντα τὸ ξύλινο πριόνι, μὲ τὸ ὁποῖον τὸν ἐπριόνισαν, τὸν Σοφονίαν, τὸν Ἀβακούμ, τὸν Δανιήλ, τὸν Βαρούχ, τὸν Ἱερεμίαν μὲ τὰς ἀνοικτὰς πληγὰς ἀπὸ τὸν λιθοβολισμόν. Τὸν Ἰεζεκιήλ, μὲ τὰ δείγματα τοῦ μαρτυρίου του, τὸν Ἀγγαῖον, τὴν προφήτιδα Ἄνναν, τὸν υἱὸν τοῦ Βαραχίου Ζαχαρίαν αἱμόφυρτον, τὸν τελευταῖον Προφήτην Μαλαχίαν, τὸν πατέρα τοῦ Προδρόμου, τὸν μείζονα ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, τὸ τελευταῖον θῦμα, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ αἷμα ἀκόμη ἐφώνει. «Ἰδοὺ ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του καὶ νὰ λαλήσῃ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

Κ' ἐνῷ τοὺς βλέπω συνηθροισμένους καὶ χαίροντας, ἀκούω τὸν Χριστὸν νὰ τοὺς λέῃ «τὸν ἀμπελῶνά του θὰ δώσῃ πρὸς ἄλλους γεωργούς· καὶ ἐκεῖνοι εἶναι οἱ ΕΛΛΗΝΕΣ». Σ' αὐτοὺς ἐμπιστεύεται τὸν Χριστιανικόν του ἀμπελῶνα, οἱ ὁποῖοι θὰ δώσουν τοὺς καρπούς, ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.—Τοὺς δούλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐφόνευσε καὶ ἀπέκτεινε, τοὺς παραδίδει εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὡς πολυτίμους συνεργάτας, ἵνα ἐπὶ τοῦ ἀκρογωνιαίου λίθου, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, ἱδρύσουν ἡνωμένοι τὴν Ἐκκλησίαν του, τὴν Ὀρθόδοξον.

Ἐνῷ οἱ Προφῆται προανήγγειλαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπλήρονον διὰ τοῦ τιμίου των αἵματος τὰς περὶ τούτου προφητείας, οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι ἐκαλλιέργουν τότε τὸ ἔδαφος, ἵνα μεταφυτευθῇ τὸ φυτώριον τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως. Ἐκεῖ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών. Στὴν Ἑλλάδα Λυκοῦργος καὶ Σόλων.

Φωτεινὴ νεφέλη ὁδηγὸς διὰ τοὺς ἀχαρίστους γεωργοὺς τοῦ ἀμπελῶνος ἐκεῖ. Ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, ἡ Στωϊκὴ Φιλοσοφία καὶ ὁ Ἀριστοτέλης στὴν Ἑλλάδα, ὅπως διαπλάσουν τὴν καρδίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς ὑποδοχὴν Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του καὶ ἐρεύξεται κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Δαυῒδ καὶ Σολομὼν στὴν Ἰουδαίαν. Κόδρος καὶ Φορωνεὺς στὴν Ἑλλάδα.

Μαρτύρια, ὑπὲρ τῶν προφητειῶν των, οἱ Προφῆται, ποτίζοντες, διὰ τοῦ αἵματός των, τὴν ἄμπελον τοῦ Θεοῦ, μαρτύρια φόνοι καὶ ἐξορίαι ἐν Ἑλλάδι μὲ τὸν ἀθάνατον Εὐρυβοιάδην εἰπόντα, «πάταξον μέν, ἄκουσον δὲ» πρὸς ὑποδοχὴν χαρμόσυνον τῶν δηλώσεων τοῦ Χριστοῦ. «Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Ἐκεῖ ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος, ὡς φράχτης, ἐφρούρει τὸν περιούσιον ἐκεῖνον λαόν. Στὴν Ἑλλάδα, ὁ πατριωτισμὸς τῶν Ἑλλήνων, ἔκαμε φράχτην καὶ τεῖχος ἀπόρθητον τὰ χρόνια τῶν Μηδικῶν πολέμων, ὅταν τοῦ βαρβαρισμοῦ ὁ ὄφις, οἱ Πέρσαι, εἶχε διαχυθῇ, ὅπως καταπνίξῃ τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ διετήρησεν ὁ πατριωτισμὸς ἐκεῖνος τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν ἀκεραίαν καὶ ἱκανὴν νὰ διαχειρισθῇ τὴν νε-

ωτέραν ἄμπελον τῆς Χριστιανικῆς ἐπιρροῆς, ἵνα ἀναβιβάσῃ, μὲ τοὺς Προφήτας, τοὺς τόσους Μάρτυρας καὶ Μεγαλομάρτυρας, πρὸς οὓς ἀπεκαλύφθη ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ εἰς ἡμᾶς ὅλους, διὰ νὰ γίνουν τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ὁλοφάνερα καὶ ὁλοζώντανα.

Ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀμορία κατεσκευάσθη ὁ πύργος τοῦ Μονοθεϊσμοῦ τῶν Ἑβραίων—ἡ Σιών. Ἂν ἐθρήνησεν ἐκεῖ ὁ Ἱερεμίας καὶ ἤδη σώζονται θλιβερᾶς διαβάσεως λείψανα, ἂς ἔλθῃ στὴν Ἑλλάδα, νὰ κλαύσῃ ἀπὸ χαράν. Ἐκεῖ σὲ ἕνα ἀθάνατο τῶν Ἀθηνῶν βράχο ᾠκοδομήθη καὶ ἀνηγέρθη.—Τὸ σύμβολον τῆς Σοφίας.—Τὸ μέλλον νὰ δεχθῇ, ὡς ἀδαμαντοποίκιλτον στέμμα, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ὁ Παρθενών! ἡ δύναμις ἐκείνη, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπανηγυρίσθη τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐξελθόντων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων πρὸς ὑποδοχήν, ν' ἀγκαλιάσουν τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ καλλίτερο καὶ τελειότερο ἐργαλεῖον διὰ τὸ ἀμπέλι τοῦ Χριστοῦ μας. Τὸ ὁποῖον ἐργαλεῖον ἔβανε στὴν καρδιά μας, μιὰ ἀκόμη δύναμιν—τὴν Πίστιν πρὸς ἀποκάλυψιν τῶν κεκρυμμένων, τὰ ὁποῖα οἱ προπάτορές μας, μὲ τόσην αὐταπάρνησιν ἔκαναν φανερά, ὥστε χύνοντες τὸ αἷμά των, μετελαμπάδευσαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπιγενομένων γενεῶν, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, τὰς ὁποίας εὔχομαι νὰ διατηρήσωμεν, ὡς καλοὶ φύλακες καὶ καλλιεργηταὶ τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Χριστοῦ μας, ὁ ὁποῖος ἀμπελὼν εἶναι αὐτὴ αὕτη ἡ ἔνδοξός μας Πατρὶς—ἡ Ἑλλάς. Ἡ Ἑλλάς, ἡ μητέρα τῶν φώτων τῆς οἰκουμένης, τὴν ὁποίαν τόσον πολὺ ἠγάπησεν ὁ Χριστὸς καὶ τὴν ηὐλόγησεν, ὥστε μὲ τόσας δουλείας καὶ καταστροφάς, νὰ μείνῃ αἰωνία καὶ ἀθάνατος. Οὕτω δὲ μένουσα κηρύττει μετὰ τοῦ Χριστοῦ: Ἕλληνες, ὅπου καὶ ἂν βρίσκεσθε, ὅπου καὶ ἂν σταθῆτε, θυμηθῆτε τὴν Ἑλλάδα, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἐνεπιστεύθη τὰ κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ τὸ θεῖον καὶ ἱερόν του Εὐαγγέλιον.—Ἄλλως, ἂν δὲν ἀγαπήσετε Χριστὸν καὶ Πατρίδα, δὲν θὰ διαφέρετε ποσῶς τῶν Ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι ἐφόνευσαν τοὺς Προφήτας, ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν, γιὰ νὰ πάρουν τὴν κατάραν του καὶ ἀπάτριδες νὰ γυρίζουν στὴν οἰκουμένην, ὡς περιπλανώμενοι Ἰουδαῖοι, χωρὶς Σημαίαν καὶ Ἐθνισμόν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΚΒ΄—2.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους,

λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδού, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπῆλθον ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποί, κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς, καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, ἄρατε αὐτόν, καὶ ἐκβάλατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

«Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός».

* * *

Μόνον εἰς τὴν δύναμίν σου καὶ εἰς τὸ ἄπειρόν σου ἔλεος, Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων, θὰ χαροῦν καὶ θὰ εὐφρανθοῦν, λυτρούμενοι, ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἤλπισαν ἐπὶ Σέ. Ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν τὴν θείαν Σου ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν, ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν» διότι κανένα δὲν ἀφῆκες ἀπροστάτευτον, ἀπ' αὐτοὺς ποῦ προσέτρεξαν εἰς τὴν βοήθειάν Σου καὶ τὸ ἄμετρόν Σου ἔλεος, «ὅτι ἐμεγαλύνθη, ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός Σου· καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά Σου». Τὸν ψαλμὸν τοῦτον, τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ, ἔλαβον, ὡς βάσιν τῆς ὁμιλίας μου, προτιθέμενος νὰ ἑρμηνεύσω, συναφῶς, πρὸς τὸ ρητὸν τοῦτο, τὴν σήμερον ἀναγνωσθεῖσαν Εὐαγγελικὴν περικοπήν, ἥτις ἀνάγεται εἰς τὸ παραβολικὸν μέρος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ΘΕΛΗΣΙΣ, εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας γεννᾷ ἡ ψυχή μας. Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὅμως θέλησις, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξῃ κάποια αἰτία, εἴτε ἀπὸ τὴν καρδιά μας ἐκείνη βγαίνει, εἴτε τὴν παραλαμβάνομεν ἀπὸ τὸν ἀντικειμενικὸν κόσμον. Ἡ θέλησις, διὰ τὸν ἄνθρωπον, εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος, λίθος τῆς καρδίας, ἡ ὁποία βαστάζει ὅλον τὸ οἰκοδόμημα τῶν διαφόρων ἀρετῶν· καὶ πρὸ παντὸς τὴν εὐσέβειαν, ὅπως ἔλεγον οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες Φιλόσοφοι «πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμών ἐστιν ἡ εὐσέβεια.» Ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατανοήσῃ, ὅτι δὲν εἶναι μόνον φθαρτός·

δὲν γίνεται χῶμα, ὀστᾶ, στὸν τάφον ποῦ θὰ τὸν βάλουν, ἀλλ' ἔχει καὶ φέρει μαζύ του—τὴνψυχὴν—τότε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποῦ ἐζήτησε, ἔμαθε καὶ ἐπείσθη, φτειάνει στὴν καρδιά του, τὴν θέλησιν τῆς εὐσεβείας πρὸς τὸν Θεόν, ὁποῖος τοῦ ἔδωσε τὴν ψυχήν. Αὐτὸς δὲ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἔχων τελείαν τὴν θέλησιν καὶ ἀναγνωρίζων τὸν Θεόν του, διαπέμπει εἰς Ἐκεῖνον τὸν σεβασμόν του, μὲ ὅλην τὴν ἔξαρσιν τῆς θελήσεως, ἡ ὁποία, πρὸ τοῦ δημιουργοῦ, παρουσιάζεται, ὡς κατάνυξις καὶ συντριβὴ τῆς καρδίας. Ἡ θέλησις ἐκείνη ἀποκαλύπτεται πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὡς ἀναγνώρισις τῆς παντοδυναμίας του· καὶ μόνον ἡ θέλησις αὐτή, ἔγινεν ὁ θεμέλιος διὰ τὸν Δαυΐδ, νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί, πάντες οἱ ζητοῦντές Σε, ὁ Θεός». Διὰ νὰ ὑπάρξῃ ζήτησις καὶ προσφυγή, ἀπαιτεῖται θέλησις. Ὅπου δὲν ὑπάρχει θέλησις, ἐκεῖ γεννᾶται ἡ ἀνυπαρξία, ἡ νέκρωσις. Ὅλα τὰ πράγματα, τόσον τὰ φυσικά, ὅσον καὶ τὰ πνευματικὰ τὰ διέπει καὶ τὰ κυβερνᾷ ἡ θέλησις. Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἔχει, μέσα στὴν καρδιά του, θέλησιν, ἐκεῖνος ἔχει καρδίαν ψυχράν, ἀδιάφορον, νεκράν. Δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος χωρὶς θέλησιν.—Εἰς οἱονδήποτε κλάδον τῆς κοινωνίας καὶ ἂν ἀνήκῃ. διὰ νὰ ζήσῃ, διὰ νὰ προοδεύσῃ, διὰ νὰ καταστῇ χρηστὸς πολίτης, διὰ νὰ τιμηθῇ, ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ θέλησιν καὶ μόνον θέλησιν. Πρέπει ν' ἀκούῃ μίαν φωνήν, ποῦ τοῦ φωνάζει, μυστικά, «Νὰ τὸ κάνῃς.... νὰ τὸ ἐκτελέσῃς....» Αὐτὴ ἡ μυστικὴ φωνή, εἶναι ἡ αἰτία, ποῦ φτειάνει τὴν θέλησιν. Καρδιά, ποῦ δὲν ἀκούει τέτοια φωνὴ «κάμε το» εἶναι πέτρινη. Δὲν εἶναι καρδιὰ μὲ προορισμόν.—Ὁ ἔσω ἄνθρωπος, εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ ψυχικὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα μένουν ἀνεκτέλεστα καὶ ἀνεφάρμοστα, ὅταν δὲν λάβῃ χώραν ἡ θέλησις, ἡ εὐγενεστέρα τῶν ψυχικῶν ἐκδηλώσεων, ἥτις φθάνει μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θόλους τὴν παντοδυναμίαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, διὰ πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

Ἡ ἐκδηλουμένη θέλησίς μας πρὸς τὸν Θεόν, μᾶς καθαρίζει τὴν καρδιὰ ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν καὶ μᾶς τοποθετεῖ ὁ Θεὸς τὴν χάριν του, μὲ τόσην ἀφθονίαν, μὲ τόσον πλοῦτον, ὥστε νὰ βασιλεύῃ εἰς αὐτὴν ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις, διότι εἰς αὐτὴν ὑπάρχει ὁ Θεός, ὁ εἰπὼν «ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».—Ἔχομεν καὶ ἐμεῖς τὴν θέλησιν τοῦ Δαυΐδ; Ἐζητήσαμεν ποτέ μας—μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως—τὸν Θεόν μας; Ὄχι. Μόνον καμμιὰ φορά, εἰς δεινάς, τοῦ βίου μας, περιστάσεις, ἐπικαλούμεθα τὸν Θεόν, γιὰ νὰ τὸν ἐξαπατήσωμεν. Γινόμεθα καλά, ἢ παρέρχεται ὁ κίνδυνος καὶ σβύνει ἡ θέλησίς μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προχωροῦμε τὸν ἴδιο δρόμο τῆς ψευδοθελήσεως, τὸν ὁποῖον εἴχαμε καὶ πρὸ τῆς συμφορᾶς.

«Παναγία μου βόηθα!» Τὸ λέμε στὴν ἀνάγκη καὶ πρὸ κινδύνου ἀναποτρέπτου. «Παναγιά μου βόηθα....» καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων δὲν λέμε ποτέ. Διότι δὲν ἔχουμε τὴν οὐσιαστικὴν θέλησιν, περὶ τῆς ὁποίας μόνον ἀμυδρὰν εἰκόνα δίδω, προοιμιάζων τὴν ἑρμηνείαν, τοῦ ἱεροῦ Εὐ-

αγγελίου.—Ἐλησμονήσαμεν ὅτι μόνον οἱ ἐπικαλούμενοι τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐν παντὶ καὶ πάντοτε, ἀπολαύουν τῆς ἀγάπης καὶ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ.—Ἐλησμονήσαμεν τὸν Χριστὸν λέγοντα «ἄνευ ἐμοῦ, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Ἐλησμονήσαμεν τὸν Δαυΐδ «ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί, πάντες οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός». Γιατὶ τὰ ἐλησμονήσαμεν; Διότι δὲν ὑπάρχει, μαζύ μας, ἡ πραγματικὴ θέλησις. Τότε νικᾶται ἡ ἁμαρτία, τότε συντρίβεται ἡ ἑπτακέφαλος ἐκείνη Ὕδρα, τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτημάτων, ὅταν ὑπάρξῃ θέλησις ἀπὸ ἐμᾶς καὶ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.—Ὅποιος δὲν ἔχει θέλησιν, δὲν ἔχει οὔτε πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν, οὔτε πρὸς τὸν πλησίον του ἀγάπην. Καὶ σὲ μιὰ τέτοια καρδιὰ καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἡ θυμηδία καὶ ἡ εὐχαρίστησις, οὐδέποτε ριζοβολοῦν. Καὶ ἂν ριβολήσουν, θὰ μετατραποῦν εἰς κακίας, εἰς ἐμπάθειαν, εἰς φθόνον, εἰς μῖσος, στερούμεναι θελήσεως, διεπομένης διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν τόσον θαυμασίως περιλαμβάνει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον, μὲ τὴν παραβολήν, καλεῖ πάντα θέλοντα νὰ μετάσχῃ εἰς τοὺς γάμους. — Καλεῖ κάθε ἄνθρωπον νὰ οὐσιαστικοποιήσῃ τὴν θέλησίν του, καὶ νὰ ἐπιζητήσῃ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος διανέμει τὸ προσκλητήριν τοῦ γάμου, πρὸς πάντας ἀδιακρίτως, διὰ νὰ ἀγαλλιασθοῦν καὶ εὐφρανθοῦν πάντες, οἱ ζητοῦντες τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα.

* * *

Σκορπίζονται προσκλητήρια γάμου. Καλοῦνται οἱ ὑπήκοοι τοῦ Βασιλέως εἰς τοὺς γάμους τοῦ παιδιοῦ του. Ὥστε, κατὰ τὴν σημερινὴν παραβολήν, ὁ Χριστός, ὁμοιάζει τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν μὲ βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔκαμε γάμους εἰς τὸν υἱόν του, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ νὰ καλέσουν τοὺς ἐπιφανεῖς εἰς τὸν γάμον τοῦ παιδιοῦ του. Καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ μεταβοῦν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους, λέγων. «Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις». Πηγαίνετε νὰ εἰδοποιήσητε τοὺς προσκεκλημένους, ὅτι τὸ τραπέζι τοῦ γάμου εἶναι ἕτοιμον «οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθειμένα· τὰ πάντα ἕτοιμα». Ὅλα εἶναι ἐν τάξει καὶ τὰ ψητὰ ἀκόμη ἕτοιμα, ἐλᾶτε εἰς τοὺς γάμους.—Οἱ κεκλημένοι ἤκουσαν, ἔλαβον τὸ προσκλητήριον, ἀλλ' ἀμελήσαντες, ὄχι μόνον δὲν ἐπῆγαν, ἔστω καὶ ἀργὰ εἰς τοὺς γάμους, ἀλλ' ἄλλος ἀπ' αὐτοὺς ἐπῆγε στὸ χωράφι του, ἄλλος στὸ μαγαζί του, στὸ ἐμπόριόν του· οἱ δὲ λοιποὶ ἐκράτησαν τοὺς δούλους τοὺς ὕβρισαν καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

Ὁ Βασιλεύς, ὅταν ἔμαθε τὰ διετρέξαντα, ὠργίσθη καὶ ἀπέστειλε τὰ στρατεύματά του καὶ ὄχι μόνον κατέστρεψε τοὺς φονεῖς, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν των κατέκαυσεν.—Τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους του. «Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμος, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι». Λοιπόν· πηγαίνετε τώρα μέσα στοὺς δρόμους καὶ ὁποιουσδήποτε βρῆτε, νὰ τοὺς προσκαλέσετε εἰς τοὺς γάμους.—Οἱ ὑπηρέται ἐξελθόντες εἰς τὰς ὁδούς, συνήθροισαν ὅσους ἠδυνήθησαν νὰ βροῦν, ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀναμαρτήτους, καὶ ἔτσι ἐγέμισε τὸ σπῆτι ἀπὸ προσκεκλημένους. Ὅταν εἰσῆλθεν ὁ Βασιλεύς,

διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς προσκεκλημένους, εἶδε μεταξὺ ἐκείνων καὶ ἕνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἔνδυμα γάμου. «Εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου». καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου».—Φίλε μου, πῶς μπῆκες ἐδῶ μέσα, ἀφοῦ δὲν ἔχεις ἔνδυμα γάμου;—Εἰς τὴν παρατήρησιν ἐκείνην τοῦ Βασιλέως, αὐτὸς ἔμεινεν ἄναυδος, δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ. Τότε, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας. Ἀφοῦ δέσετε χεροπόδαρα αὐτόν, πᾶρτέ τον καὶ πετάξατέ τον ἔξω, εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ποῦ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.—«Πολλοὶ γάρ εἰσὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί». Διότι πολλοὶ εἶναι προσκεκλημένοι, ἀλλ' ὀλίγοι, ἀπ' αὐτούς, εἶναι οἱ ἐκλεκτοί».

* * *

Ὅσοι ἐπεζήτησαν τὸν Θεὸν μὲ θέλησιν καὶ μὲ χαράν, ὅλοι ἠσθάνθησαν τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν, στὴν καρδιά τους.—Ὅσοι ἐξ ἀντιθέτου, ἔμειναν ἄνευ θελήσεως, ἢ μὲ θέλησιν φαινομενικήν, ὅλοι ἐκεῖνοι ἔμειναν γυμνοὶ ἀπὸ χαράν, μὴ ἔχοντες ἔνδυμα χαρᾶς, ἀγάπης, πρᾳότητος, φιλανθρωπίας. Ἔμειναν γυμνοί, μὴ ἔχοντες ἔνδυμα γάμου.

Τὰ χαρμόσυνα προσκλητήρια, διὰ τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλέως, ἡ Ἐκκλησία, τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ὀρθόδοξος, διανέμει, διὰ τῶν ἱερέων της, πρὸς πάντα Χριστιανὸν Ὀρθόδοξον, ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ τελεσθῇ τὸ μέγιστον τῶν Μυστηρίων—ἡ Θεία Λειτουργία—ἡ θυσία ἡ ἀναίμακτος, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ Θεοῦ μας καὶ Χριστοῦ.—Οἱ Ἑρμηνευταὶ τῆς παραβολῆς ταύτης ἔδωσαν πολυειδεῖς ἑρμηνείας.—Εἶπαν, ὅτι αὕτη ἡ παραβολὴ ἀνάγεται εἰς τὴν Δευτέραν παρουσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀναστηθοῦν πάντες, ὅπως δώσωσι λόγον τῶν πράξεων αὐτῶν. Τότε θὰ γίνουν οἱ γάμοι, τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ὁποίων, οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ θὰ καλέσουν ζῶντας καὶ νεκρούς. «Ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ». Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.—Καὶ τότε «ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός». Καὶ τότε, ὅσοι εἶχον τὴν θέλησιν νὰ ζητήσουν τὸν Θεὸν καὶ ἤκουσαν τὴν πρόσκλησιν, ὅλοι ἐκεῖνοι θὰ παρακαθίσουν εἰς τὸ τραπέζι τῆς αἰωνίας χαρᾶς καὶ μακαριότητος. Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν κληρονομίαν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, τὸ προσκλητήριον τῶν γάμων τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλέως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, διὰ τῶν Προφητῶν, ἐστέλλετο τότε πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν γένος, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐφόνευσε τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπηρέτας τῶν Μυστηρίων αὐτοῦ καὶ τὸ ὁποῖον, μὲ τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ μέσον ἐξοντώσεως τὰς Ρωμαϊκὰς λεγεῶνας, κατεστράφη μαζὶ μὲ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Βασιλείου Ἱερουσαλήμ.

«Δεῦτε εἰς τοὺς γάμους» μᾶς παραγγέλλει, μετὰ ταῦτα, ὁ Θεός, διὰ τῶν Ἁγίων τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας μας, στοὺς γάμους, τῆς θείας Κοινωνίας, ἡ ὁποία εἶναι τὸ εἰσιτήριόν μας, διὰ νὰ χαροῦμε καὶ ζή-

σωμεν εὐτυχεῖς. Καὶ δυστυχῶς, ἔχουμε, οἱ περισσότεροι, γίνη χειρότεροι ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὁποῖοι, εἰς τὰς προσκλήσεις τῶν Προφητῶν, ἔδειξαν ἀδιαφορίαν, ἔχασαν τὴν θέλησιν, πιστεύσαντες, ὅτι ἡ ὕλη, τὸ συμφέρον, τὰ φθαρτὰ ἀγαθά, θὰ τοὺς ἔδιδον τὴν αἰωνίαν χαράν! τὴν διαρκῆ εὐδαιμονίαν.—Σημαίνει ὁ κώδων τῆς Ἐκκλησίας τώρα, ἀλλὰ δὲν ἀκούεται! Καὶ ἂν οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ ἔτυχε νὰ παύσουν τὸν ἱεροψάλτην, δὲν πατάει οὔτε καὶ αὐτός, διότι ὁσάκις ἐπήγαινε στὴν Ἐκκλησίαν, ἐπήγαινε νὰ πάρῃ παράδες καὶ ὄχι νὰ παρασταθῇ, ὡς κεκλημένος, εἰς τὸ θεῖον Μυστήριον, τῆς θείας Εὐχαριστίας.—Τὰ μεγάλα τζάκια, ἔχουν δουλειά, τὸ Σάββατο, τὸ βράδυ. Πηγαίνουν οἱ οἰκογενειακοὶ φίλοι καὶ μὲ τὰς διασκεδάσεις, μὲ τὴν τράπουλαν, μὲ τὴν πόκα (τὸ πόκερ) τὸν Φαραὼ καὶ ἄλλα εἴδη τῆς χαρτοπαιξίας, διανυκτερεύουν.—Ὥστε δὲν τοὺς μένει καιρός, γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὸν Θεόν! Ἀντίο, θέλησις πρὸς τὸν Θεόν, τὴν Ἐκκλησίαν του, τὰ ἔργα του! Καὶ μαζὺ μ' αὐτήν, ἀντίο ἠθική, ἀπὸ μερικὰ τέτοια διεφθαρμένα τζάκια, ποῦ εἰσήγαγον τὸν κακῶς νοούμενον πολιτισμόν, ἐνῷ ἔμπασαν τὴν διαφθορὰν καὶ δὲν κατάλαβαν «ποίους μπάζουνε στὰ σπήτια τους». Ἔγινε τώρα μόδα : Δὲν πειράζει ἂν τὸ κορίτσι τῆς Κυρίας συνάψῃ ἐρωτικὰς σχέσεις μὲ τὸν ἄλφα, ἂν τὸν καρπὸν τοῦ ἔρωτός των φιλοξενήσῃ τὸ νοθοτροφεῖον. Δὲν πειράζει τίποτε ἀπ' αὐτά. Ἀρκεῖ ὁ τζέντλεμαν αὐτός, νὰ ἔχῃ παράδες καὶ νὰ φοιτᾷ τακτικά, στὴν πρωτότυπον αὐτὴν συναναστροφήν. Καὶ κάπου, κάπου, ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ νὰ δανείζεται ἀγύριστα χρήματα, διὰ νὰ παίξῃ στὸ χαρτοπαίγνιον, καὶ γιὰ δήλωσιν τῆς τιμῆς της, ὅτι θὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ τὰ δανεικά, τοῦ πατάει, κρυφὰ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, τὸ πόδι. Ἂν δὲ κανένα πονηρὸ μάτι, ἰδῇ τὰ κάτωθι, τοῦ πρασίνου τραπεζιοῦ, συμβαίνοντα, τότε δικαιολογεῖται, ἡ ἀνηθικότης, μὲ τὸ «λάθος ἔγινε!»

Δυστυχῶς δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, ὑπηρέται τῆς Ὀρθοδοξίας, πάει ἐκείνη ἡ ἐποχή, ποῦ οἱ προκάτοχοί σας ἐπήγαιναν στὰ τζάκια τὰ παληά, τὰ ὁποῖα μοσκοβολοῦσαν ἀπὸ ἠθικὴν καὶ θέλησιν πρὸς τὸν Θεόν, ποῦ ἔψαλλον κι' αὐτὰ μὲ τὸν Δαυΐδ «ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοί, πάντες οἱ ζητοῦντές σε ὁ Θεός».—Τώρα, δυστυχῶς, εἰς μερικὰ τέτοια σπήτια, εἶναι δύσκολον νὰ εἰσέλθητε. Ἐκεῖ εἰσέρχεται ἀνεμποδίστως ὁ ψευδοπολιτισμός, ὁ εἰσαγαγὼν τὸν ὑλισμὸν καὶ τὴν ἀθεΐαν, καὶ μαζύ, μ' αὐτὰ τὰ φαινόμενα, τὴν θεωρίαν τῶν Ἐπικουρείων τῆς Ἀρχαιότητος. Ἄλλαξαν, γιὰ μερικούς, τόσον τὰ πράγματα, ὥστε νὰ μὴν ἐρωτᾷ ἡ ἀρετή, τὸν ἀνήθικον «πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου;» Τώρα ἐρωτᾷ ἡ ἀνηθικότης, τὴν ἠθικήν, τὴν ἀρετήν, ἂν τολμήσῃ καὶ εἰσέλθῃ «πῶς μπῆκες ἐδῶ μέσα, ἀφοῦ δὲν ἔχεις ἔνδυμα διεφθαρμένου, ἄτιμον, αἰσχρόν;»

Τώρα θεωρεῖται ὁ ἱερεὺς ὡς φωνικὴ παρῳδία τῆς κοινωνίας, ἀπ' αὐτὰ τὰ ἄχρηστα ὄντα, τὸ ἄχρηστον ὑλικόν, διά τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα. Τὸ κακὸν αὐτό, ἔχει ἐξαπλωθῇ καὶ εἰς πολλούς, ἀπὸ τὰς λα-

ϊκὰς τάξεις. Ἐνῷ τὰ καλλιμάρμαρα ἐκεῖνα μέγαρα ἔπρεπε νὰ ἦνε ἡ ἑστία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἐθνικῆς προόδου, τινὰ ἐξ αὐτῶν, μετεβλήθησαν εἰς καθέδραν τοῦ Μωσέως, ἐπὶ τῆς ὁποίας, ἀντὶ τῶν ἐπισήμων, τῶν ἠθικῶν κεκλημένων, ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι!. . . .καὶ διὰ νὰ εἴπουν περὶ Χριστοῦ «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλεις τὸ δαιμόνια».—Ἔφυγε ἡ εἰλικρινὴς θέλησις· καὶ οἱ τοιοῦτοι, μὲ ἡνωμένην τὴν θέλησιν, γιὰ τὸ κακό, τὸ ὁποῖον εἶναι ζημία τους, ζημία Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Ἐθνική, σβύνουν, ὡς μὴ ὤφειλε, τὴν χαρὰν καὶ προκαλοῦν τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὰ θεῖα, πρὸς τὴν Πατρίδα.

«Οἱ Ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθειμένα. Δεῦτε εἰς τοὺς γάμους». Ἐλᾶτε στὴν χαράν. Ἐλᾶτε, στὸν προορισμό σας, Χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες, μᾶς φωνάζει καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Πατρίδα. Πάρετε, γιὰ πιστὸν φύλακά σας, τὴν θέλησιν, ἡ ὁποία, καὶ σὲ ἄρρωστα κορμιά, φέρει τὴν χαρὰν «ἀγαλλιάσονται ὀστέα τεταπεινωμένα».

Ἀκούσατε τὴν πρόσκλησιν ὅλοι, ἔχοντες καὶ μὴ ἔχοντες ἔνδυμα γάμου. Σεῖς ποῦ δὲν ἔχετε ἔνδυμα γάμου, θυμηθῆτε νὰ τὸ πάρετε, ἐκεῖ ποῦ τὸ ἔχετε λησμονήση. Χριστιανέ, γιὰ θυμήσου, ποῦ ἔχεις ἀφίση τὸ ἔνδυμα τοῦ γάμου. Μήπως τὸ ἄφισες στὴν συναλλαγήν; Μήπως σὺ νεότης, τὸ ἄφισες στὸ σπῆτι τῆς ἐρωμένης σου; Μήπως σὺ πλούσιε στὴν τράπεζαν τοῦ χαρτοπαιγνίου, τῶν διεφθαρμένων ἐκείνων σπιτιῶν τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας; Σὺ παντρεμμένε, γιὰ θυμήσου ποῦ ἔχεις λησμονήση τὸ ἔνδυμα τοῦ γάμου; Εἶναι ἐντροπὴ μεγάλη καὶ δὲν σὲ ἐρωτῶ γιὰ περισσότερα.

Λεχθῆτε τὴν προτροπὴν τοῦ Δαυῒδ ὅλοι, νέοι καὶ γέροντες γυναῖκες καὶ δεσποινίδες, διὰ νὰ ἔχωμεν διαρκῆ χαράν.

Θέλησις καὶ μόνον θέλησις· καὶ μόνον, μὲ τὴν δύναμίν της, δυνάμεθα νὰ φορέσωμεν τὸ ἔνδυμα τοῦ γάμου, τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν πάλλευκον, ἀλλά, εἰς τὰ κράσπεδά του, στὴς ἄκρες του, ἔχει κολληθῆ τὸ ἀθάνατο Ἑλληνικὸν ἐθνόσημον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφτειάχθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία, τὴν ὁποίαν ἐφρούρησεν ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ὑψοῦται ὑπερήφανη. Εὔχομαι ἀπὸ τὸ πανί της νὰ κάμουμε ἔνδυμα γάμου καὶ νὰ μποῦμε ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει στὸ ἀναμενόμενον τραπέζι τοῦ γάμου τῆς Ἐθνικῆς χαρᾶς, τὸ ὁποῖον θὰ παρατεθῆ, μέσα στὴν Ἁγιὰ Σοφιά.—Γένοιτο.—

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΚΒ΄—35.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου». Αὕ-

τη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ, τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυΐδ. Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυΐδ ἐν Πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων· «Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;» Εἰ οὖν Δαυΐδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

«Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ Νόμῳ;»

* * *

Σήμερον ἐρωτᾶται ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ πεπαιδευμένον καὶ νομομαθῆ. Ἐρωτᾶται ὄχι ἀπὸ ἄνθρωπον ἀγράμματον καὶ ἀμόρφωτον, ἀλλ' ἀπὸ ἐπιστήμονα, γνώστην τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου καὶ πάντων τῶν λοιπῶν νόμων τῶν διεπόντων, τὸ Ἰουδαϊκὸν κράτος, ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς ἀπόψεως.—Καὶ δὲν ἐρωτᾶται, ἀπὸ τὸν Νομικὸν τοῦτον, ὁ Χριστὸς ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ παρουσίᾳ πολλοῦ κόσμου, ἀρχιερέων, Πρεσβυτέρων καὶ λοιπῶν, διὰ νὰ ἀποκαλυφθῇ, ὅτι ἡ ἐρώτησίς του ἦτο προϊὸν δολίας προαιρέσεως.

Ἡ μετάβασις τοῦ Νομικοῦ πρὸς τὸν Χριστὸν δὲν ἐνέκλειεν ἐκτίμησιν, ἀγάπην καὶ σεβασμόν. Ἐνέκλειε, στὴν καρδιά του, ὁ νομικὸς ὅλην ἐκείνην τὴν μοχθηρίαν, ἥτις περιβάλλει καὶ μερικοὺς συγχρόνους ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν νὰ ἀποκαλύψουν τοὺς συναδέλφους των ἀνεπιστήμονας, ξυλοσκίστας κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἀπαιδεύτους καὶ ἀγραμμάτους, διὰ νὰ ἐπιπλεύσουν ἐκεῖνοι.—Δὲν ἠρκέσθη ὁ Νομικὸς εἰς τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ Χριστός, εἰς ἄλλον Νομικόν, εἰς ἄλλον συνάδελφόν του, ὁ ὁποῖος, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, μετέβη καὶ τὸν ἠρώτησε «Διδάσκαλε, τὶ ποιήσας, ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;» Μεταβαίνει καὶ ἐκεῖνος νὰ δοκιμάσῃ τὸν Χριστόν, ποίαν, ἀπὸ τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωϋσέως, θεωρεῖ μεγάλην ἐντολήν.—Μετέβη ὁ ἐγκρατὴς τοῦ Νόμου, ἐφωδιασμένος μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς στρεψοδικίας, πιστεύων, ὅτι θὰ μπερδέψῃ, μὲ τὴν ἐρώτησίν του, τὸν θεῖον διδάσκαλον.—Συνέλαβε, μὲ τὸν νοῦν, τὴν σκέψιν, ποίαν ἐρώτησιν θὰ κάμῃ καὶ ἀκολούθως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Χριστοῦ, νὰ δώσῃ τὴν ἀνταπάντησιν, οὕτως ὥστε, ὁ Νομικός, νὰ ἐξέλθῃ νικητής, καὶ ὁ Ἰησοῦς νὰ φανῇ ἀπαίδευτος.—Νὰ ἦνε ἆρά γε τὸ φαινόμενον ἀπὸ ἐπαγγελματική ἀντιζηλία; Ὅπως, μερικὲς φορές, ἡ ἀντιζηλία πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα γεννᾷ εὐγενῆ ἅμιλλαν, ἔτσι, καὶ μερικὲς φορές, γεννοῦν μίση, τὰ ὁποῖα καταστρέφουν κάθε εὐγενὲς καὶ δίδουν ἀφορμὴν στὸν λοιπὸν κόσμον,

νὰ οἰκτείρῃ καὶ νὰ ἐλεεινολογῇ τοὺς ἐπιστήμονας, τοὺς κληρικούς, τοὺς ἱεροκήρυκας, τοὺς λογίους, τοὺς ἐμπόρους, οἱ ὁποῖοι δὲν χρεωστοῦν νὰ εἶπουν, τὸν καλὸν λόγον, διὰ τὸν συνάδελφόν τους.—"Οταν ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀντιζηλία ἔχῃ σκοπὸν τὴν δυσφήμισιν, τότε ἐκείνη ὄχι μόνον δὲν εἶναι πρᾶξις ἀρετῆς, ἀλλ' εἶναι ἐξευγενισμένος φθόνος, λίαν ἐξοντωτικός, φρικώδης, ἄνανδρος, ἀποτρόπαιος.

"Αλλοτε, ἡ ἀντιζηλία, γίνεται ἐν ἀπουσίᾳ· καὶ ἄλλοτε στὰ φανερά, ὅπως εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον.—Ἑρμηνευτὴς τοῦ Νόμου καὶ ὁ Νομικός. Ἑρμηνευτὴς καὶ συμπληρωτὴς τοῦ Νόμου ὁ Χριστός. Ὁ πρῶπρῶτος, μὲ τὰ στενὰ τῆς ἀντιλήψεως ὅρια, περιοριζόμενος εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς λατρείας. Ὁ Ἰησοῦς ἀνατροπεὺς τῶν τύπων, ὀπαδὸς τοῦ ἐσωτερικοῦ τύπου τῆς προσευχῆς, τῆς ἀγάπης. «Τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίειν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον». "Ελεγεν.—Ὡπλισμένος μὲ ὅλα τὰ νομικὰ ἐπιχειρήματα καὶ πεπεισμένος, ὅτι ἐκ τῆς ἐρωτήσεως ποῦ θὰ κάνῃ στὸν Χριστόν, ὅτι θὰ βγῇ κερδισμένος, μετέβη ὁ Νομικὸς πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Χριστοῦ. «Προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων» Ἐπῆγε στὸ Χριστό, μὲ σκοπὸν νὰ τὸν δοκιμάσῃ καὶ τὸν ἐρωτᾷ: «Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;» Ὁ ἐρωτῶν Νομικός, ὑπερήφανος διὰ τὰς νομικάς του γνώσεις, ἐπῆγε καὶ ἠρώτησε τὸν Χριστόν, μετὰ τὰ κατωτέρω ἐπεισόδια, δηλαδή. "Οταν ὁ Χριστὸς ἀπεστόμωσε τοὺς Ἡρωδιανούς, οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς Φαρισσαίους, ἔκαμαν συμβούλιον, νὰ βάλουν στὴν παγίδα—νὰ πιάσουν στὸ δόκανο τὸ Χριστὸ—καὶ νὰ εὕρουν λόγους σοβαρούς, ὅπως τὸν σταυρώσουν. Καὶ ὅταν, τὴν ἰδίαν ἐπίσης ἡμέραν, εἶχον προσέλθη εἰς τὸν Χριστόν, καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ ἔμειναν ἀναπολόγητοι, ὅταν ἤκουσαν ἀπὸ τὸν Χριστόν, «οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ρηθὲν ὑμῖν, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος. «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ Θεός, Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων».

"Ωστε δολία ἡ μετάβασις καὶ δολιωτέρα ἡ ἐρώτησις τοῦ Νομικοῦ, ἐπιδιώκοντος νὰ εὕρῃ λέξεις ποινικῶς καταδιωξίμους, διὰ νὰ δημιουργηθῇ, ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, κατηγορία βάσιμος.

* * *

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς καρδιογνώστης, ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Νομικοῦ, τὴν πλήρη δόλου. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ. «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν». Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς, ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται».

Τἄκουσες Νομικέ; Δὲν εἶναι μία ἐντολὴ μεγάλη εἰς τὸν Νόμον, ἀλλ' εἶναι δύο μεγάλαι ἐντολαί, ἐξαρτώμεναι ἀπὸ καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, ἡ ὁποία, προσφερομένη ὡς θυσία πρὸς τὸν Θεόν, ἀπο-

καλύπτει τὴν ἀγάπην πρὸς Ἐκεῖνον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον. —Πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ εἶναι: Ν' ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλη τὴν καρδιά, μὲ ὅλη σου τὴν ψυχή, μὲ ὅλον σου τὸ λογικόν. Ὁμοία, πρὸς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τὴν πρώτην, ὡς πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή, κι' αὐτή, εἶναι ν' ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου, σὰν τὸν ἑαυτόν σου.—ἀπ' αὐτὰς τὰς δύο μεγάλας ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι κοινὸν ὁρμητήριον ἔχουν τὴν καρδίαν, ἐξαρτῶνται καὶ ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος καὶ ὅλοι οἱ Προφῆται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ καὶ κανονικὴ Λειτουργία αὐτῶν.—«Ὅλος ὁ Νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται».

Τότε κανεὶς λατρεύει καὶ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ὅταν ὁ ἔσω ἄνθρωπος μεταρσιοῦται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐκδηλοῖ, δι' ὅλων τῶν πνευματικων του δυναμεων, πάσας τὰς ἰδιότητας της ἀγάπης του, πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποιος «ἐκ τοῦ μὴ εἶναι» τὸν παρήγαγεν. Ἡ φαινομενικὴ ἀγάπη, ἡ ἀγάπη τῶν ἐξωτερικῶν τύπων, αἱ προσευχαί, τὰς ὁποιας προσφέρει ὁ ανθρωπος χωρὶς νὰ παρακολουθῇ αὐτὰς νοῦς, καρδία καὶ ψυχή, δὲν εἶναι εκδήλωσις ἀγάπης, ἀλλὰ μια παρῳδία ὑποκριτική, ὁμοιάζουσα πρὸς κόκκον, σὰν σπόρον, ὁ ὁποῖος σπείρεται εἰς γῆν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὴν δύναμιν, διὰ νὰ φυτρώσῃ ὁ σπόρος καὶ δώσῃ εἰσόδημα. Ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀγαπης πρὸς τὸν Θεον, ἔχει ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν, τὴν ὕπαρξιν, στην καρδια τοῦ ἀνθρώπου, τῆς πίστεως. Ἡ δύναμις ἐκείνη, εἶναι ἡ βάλλουσα εἰς κίνησιν τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν, τὴν ψυχήν, πρὸς ἐκδήλωσιν της αγαπης καὶ λατρείας πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπᾷ ἄτομον ἀνύπαρκτον. Διὰ τοῦτο ἡ ἀγάπη ἀπαιτεῖ δύο τινά. — Πρῶτον· αἰτίαν ἡ ὁποία νὰ ὑπάρχῃ, μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ ἀγαπῶντος· καὶ δεύτερον ἀντικείμενον πρὸς ἐκδήλωσιν. Ἂν δεν ὑπαρχῃ τὸ ἀντικείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀγάπη, ἀγάπη δὲν υπάρχει.—Ὅταν λοιπόν, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἐκλείψῃ ἡ πίστις διὰ την ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ, συνεκλείπει, κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ ἀγάπη. Συνεπῶς ἡ καρδία ἐκείνη, ἡ μὴ παραδεχομένη Θεόν, εἶναι νεκρὰ ἀπὸ τὰ εὐγενῆ τῆς αἰσθήματα καὶ ἀπὸ τὰς εὐγενεστέρας της ἐκδηλώσεις. Ἡ ἀγαπη πρὸς τὸν Θεὸν γεννᾷ τὴν εὐσέβειαν πρὸς Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος, εἰς τὸν ἐκδηλοῦντα τὴν πρέπουσαν, τὴν οὐσιαστικὴν ἀγάπην, παρέχει τὸ ἄμετρόν του ἔλεος καὶ τοὺς οἰκτιρμούς του, ἀνταποδίδων πρὸς τὸν ἀγαπῶντα ἄνθρωπον τὴν χάριν τοῦ Παναγίου του Πνεύματος νὰ τὸν προστατεύῃ καὶ τὸν διαφυλάττῃ εἰς πάσας τὰς μεταβολὰς τοῦ βίου του καὶ πέραν τοῦ τάφου.—Ὁ νομικὸς τοῦ Εὐαγγελίου, τὰς βάσεις αὐτὰς τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, τὰς ἐγνώριζεν. Δὲν τὰς ἐφήρμοσεν ὅμως εἰς τὴν οὐσίαν των, ἀλλ' ἐκράτει, μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους, τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους, διὰ νὰ γίνουν «τάφοι κεκονιαμένοι» ὅπως τοὺς ὠνόμασεν ὁ Χριστός. Ἐγνώρισε ποία εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγαλη ἐντολὴ ἐν τῷ Νόμῳ, ἀλλὰ τὰ δολερὰ ἐλατήρια, ἵνα παγιδεύσωσι τὸν Χριστόν, ἐν δόλῳ, δὲν ἀφῆκαν αὐτὸν νὰ ἐρωτήσῃ κἄτι τι οὐσιωδέστερον.

Ἂν ἐξ ἀγαθοῦ συνειδότος ὡρμᾶτο εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἔπρεπε νὰ ἐρω-

τήση τὸν Ἰησοῦν «ὁ παραβάτης τῆς πρώτης καὶ μεγάλης ἐντολῆς τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋσέως, ποίας ποινὰς ἐπισύρει ἐναντίον του;» Διότι ὅλοι οἱ τότε καὶ ἐξακολουθητικως μέχρι σήμερον δὲν ἐδώσαμεν τὸν πρέποντα σεβασμὸν καὶ τὴν ἁρμόζουσαν ἀγάπην πρὸς τὴν πρώτην θεόγραφον διάταξιν, τῆς πρώτης καὶ μεγάλης ἐντολῆς. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου». Ἂν ἐκεῖνοι, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης,, ἐθεώρουν πραγματικῶς «τὸ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» καὶ ἀπέδιδον τὸν πρέποντα σεβασμόν, τότε θα κατενόουν καὶ τὴν ἐξ ἴσου ὁμοίαν καὶ μεγάλην ἐντολὴν καὶ «τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν».—Καὶ ὅταν τὴν ἐννοοῦσαν καλά, τότε οὔτε ψευδεῖς λόγους θὰ ἐδημιούργουν, οὔτε τὸν Χριστὸν θὰ ἐσταύρωνον.—Φαντασθῆτε ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται, διὰ πάνιων τῶν μέσων τῆς ἀτιμίας, ἐναντίον τῶν ὁμοιωμάτων τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ ἄνθρωποι, οἱ, κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, πλαστουργηθέντες. Καὶ ὁ συκοφάντης καὶ ὁ διαβολεὺς καὶ ὁ βλάσφημος καὶ ὁ κλέπτης καὶ ὁ φονεὺς καὶ φθονῶν, ὅλοι αὐτοί, ἔρχονται καὶ προσεύχονται πρὸς τὸν Θεόν, μόνον διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξουν.—Ὄχι, ἐγκληματίαι καὶ ἁμαρτωλοί. Εἶσθε χειρότεροι. Εἶσθε χειρότεροι τοῦ σημερινοῦ Νομικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπίστευε τὸν Θεόν, ἀλλ' ἤθελε νὰ μάθῃ ποία εἰναι, ἡ, ἐν τῷ Νόμῳ, μεγάλη ἐντολή, ὅπως τὴν προτάσσῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Σεῖς οὔτε τὸ ἕνα κάνετε, οὔτε τὸ ἄλλο. Διότι, ἀπὸ τὴν καρδιά σας, ἐξέλιπεν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ἡ ὁποία κραταιόνει τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ εἶναι καὶ αὐτὴ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή, θεόγραφος καὶ ἐκείνη, ἔχουσα καὶ αὐτή, τὴν καρδιαν τοῦ ἀνθρώπου, βάσιν πρὸς ἐκκίνησιν.—Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Συρίας, Ἀντιόχου, τοῦ επονομαζομένου Ἐπιφανοῦς, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν Ἰουδαίων, ἔζων οἱ ἑπτὰ παῖδες Μακκαβαῖοι, μετὰ τῆς μητρός των Σολομονῆς.—Ὁ Ἀντίοχος ἀφοῦ κατέστρεψε καὶ ὑπεδούλωσε τὸ Ἰουδαϊκὸν βασίλειον, μὴ σεβασθεὶς οὔτε τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια τῶν Ἑβραίων, συνέλαβε τοὺς ἑπτὰ παῖδας, τὸν διδάσκαλον αὐτῶν Ἐλεάζαρον καὶ τὴν μητέρα, τοὺς ὁποίους ὑπέβαλεν εἰς τρομερὰ καὶ φρικώδη βασανιστήρια, ὅσα δύναται νὰ ἐφεύρῃ μία θηριώδης ψυχή. Τοὺς ὑπέβαλεν εἰς τὰ μαρτύρια αὐτά, διὰ νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ ν' ἀρνηθοῦν τὰ πατροπαράδοτα, διὰ τῶν ὁποίων εἶχον ἀνατραφῆ.—Ἡ μεγάλη καρδιὰ τῆς μητρός, τοῦ Διδασκάλου καὶ τῶν τέκνων, ἡ ὑπακούουσα εἰς τὴν ἐντολὴν «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου» εἶχε μέσα της τὴν πίστιν ἀκεραίαν καὶ δὲν ἀθετεῖ τὸν θεόγραφον Νόμον, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εὐλαβῶς ψάλλει «Θείῳ καλυφθεὶς ὁ βραδύγλωσσος γνόφῳ, ἐρρητόρευσε τὸν θεόγραφον Νόμον».—Δὲν ἀρνοῦνται τὸν Θεόν, δὲν ἀρνοῦνται οὔτε τὴν μεγάλην, οὔτε τὰς μικρὰς ἐντολάς, ἀλλ' ὑπομένουν ἀγογγύστως τὰ πολλαπλᾶ καὶ φρικαλέα μαρτύρια.—Τὸ «τήρησον τὰς ἐντολὰς» εἶναι ζωντανὴ εἰκόνα πρὸ αὐτῶν, δόλιε Νομικέ, ποῦ καὶ σήμερα ἀκόμη μεταξὺ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπάρχουν ὅμοιοί σου, καὶ ὄχι μόνον δὲν τὰς ἀρνοῦνται, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ χυθέντος αἵματός των,

τὰς κάμνουν αἱματοβαφεῖς πρὸς ἀπομίμησιν.—Ὁ μὲ ἔνστικτα τίγρεως, Βασιλεύς, φονεύει, πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν λοιπῶν, πρῶτον τὸν διδάσκαλον Ἐλεάζαρον. Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε τὴν ἐμμονὴν εἰς τὸν θεῖον Νόμον.—Ἐλᾶτε, νομικοί, νὰ ἴδητε τὸ μέγα, τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρετῆς, θῦμα, τὸ πίπτον ὑπὲρ τῆς πρώτης καὶ μεγάλης ἐντολῆς «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου».—Ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε ἐπίσης τὴν μητέρα Σολομονὴν «ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΠΕΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΦΡΟΝΗΜΑΤΟΣ, ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΗΛΥΝ ΛΟΓΙΣΜΟΝ ΑΡΡΕΝΙ ΘΥΜΩ ΔΙΕΓΕΙΡΕΤΑΙ». Ἐλᾶτε νὰ τὴν ἰδῆτε μὲ ἀνδρικὴν καρδιά, ποῦ βλέπει, τὰ ἑπτά της παιδιά, νὰ σφάζονται ἀπὸ τὸν θηριώδη Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, μπροστὰ στὰ μάτια της. — Ἐλᾶτε νὰ τὴν ἰδῆτε ποῦ ἐνισχύει, καθένα της παιδί, εἰς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν, ἀγῶνα. Μόλις εἶδε τὸν θάνατον καὶ τοῦ τελευταίου της παιδιοῦ, τότε τελευταία ἐπετάχθη καὶ ἐκείνη στὴν φωτιά, διὰ νὰ διδαχθῇ καὶ ὁ δόλιος Νομικὸς καὶ ὅλοι ἡμεῖς, ὅτι, ἔτσι ἐφαρμόζεται, ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ ἐν τῷ Νόμῳ, «ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.—»

* * *

Διὰ νὰ μεταβῇ ὁ Νομικὸς εἰς τὸν Χριστόν, ὑποτίθεται, ἔστω καὶ ἂν ἐλατήρια δόλια τὸν ὡδήγησαν, ὅτι μετέβη πρὸς ἀνώτερόν του. Δὲν ἐγνώριζεν ὅμως ποίου εἴδους ἀνωτέραν τάξιν κατεῖχε. Μετὰ τὰς δοθεισας πληροφορίας τῆς ἑνιαίας ἀγάπης, τῆς ἀπορρεούσης ἀπὸ τὴν καρδίαν, κατὰ θείαν παραχώρησιν, ἤτοι τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, δίδει πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πληροφορίας, ποῖος εἶναι ὁ θεῖος Ραββί.

«Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισσαίων ἐπηρώτησεν αὐτούς, ὁ Ἰησοῦς λέγων».—Τί φρονεῖτε περὶ τοῦ Χριστοῦ, τίνος εἶναι υἱός; Καὶ ἐκεῖνοι τοῦ ἀπαντοῦν. Τοῦ Δαυΐδ.—Λέγει πρὸς αὐτούς. Περίεργον. Πῶς λοιπὸν ὁ Δαυΐδ, τὸν ὀνομάζει, τὸν Χριστόν, Κύριον, λέγων. «Εἶπεν ὁ Κύριος, τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶνσου;» «Εἶπεν ὁ Θεός, εἰς τὸν Χριστόν, στὸν Κύριον τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ τοὺς κάμω σταμνί, γιὰ νὰ ἀκουμπήσῃς τὰ πόδια σου;» Ἐάν, λοιπόν, ὁ Δαυΐδ ὀνομάζῃ, προσαγερεύῃ, αὐτὸν Κύριον, πῶς εἶναι δυνατόν, ὁ Χριστός, νὰ ἦνε παιδί του; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀπαντήσῃ, οὔτε λέξιν. Οὔτε πλέον ἐτόλμησε κανείς, ἀπ' αὐτούς, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, νὰ τὸν ξαναρωτήσῃ τίποτε.

* * *

Ὅταν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν δεικνύεται ὡς ἀφοσίωσις, καὶ ὅταν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον δεικνύεται ὡς συμπάθεια, ὡς φιλανθρωπία, τότε ἡ καρδία ἐκείνη φέρει μαζύ της ὅλον τὸν Νόμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον

οἱ νόμοι καὶ Προφῆται κρέμανται.—Εἶναι ἀνάγκη ἕκαστος Χριστιανός, ἂν θέλῃ νὰ ἦνε τοιοῦτος, νὰ μὴν μοιάσῃ τοῦ Νομικοῦ, ἀλλά, μὲ σταθερὰν καὶ ἀκλόνητον πεποίθησιν, νὰ βάλῃ τὰ ἅγια λόγια τοῦ Χριστοῦ στὴν καρδιά του καὶ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν «βάνε, Κύριε, τοὺς ἐχθρούς μου, οἱ ὁποῖοι μὲ ἐκύκλωσαν, ὡσεὶ ὕδωρ ὅλην τὴν ἡμέραν, ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Σου, διότι πρὸς Σὲ ἀτενίζω τὸν Θεὸν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ Σὲ μόνον προσκυνῶ καὶ λατρεύω ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς μου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας μου, ἐξ ἴσου ἀγαπῶν καὶ τὸν ὅμοιόν μου, τὸν πλησίον μου».

* * *

Ἄκουσε, ὅμως ἀκόμη μιὰ φωνή, Σὺ χριστιανέ, ποῦ βγένει ἀπὸ τὰ ἐδάφη ἐκεῖνα τὰ ἔνδοξα, είς τὰ ὁποια ἐγεννήθης. «Ἀγαπήσεις τὴν Πατρίδα σου—τὴν Ἑλλάδα—ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὐτὴ εἰναι ἡ πρώτη καὶ μεγαλη ἐντολη, τὴν ὁποίαν σοῦ δίδει ἡ Πατρίδα, διότι δὲν εισαι Χριστιανὸς μόνον, ἀλλ' εισαι καὶ Ἕλλην.—Μαζὺ δὲ μ' αὐτὴν τὴν ἐντολήν, ἄκουσε καὶ ἄλλην ὁμοίαν πρὸς αὐτήν, «ἀγαπήσεις τὸν Ἕλληνα, ὡς σεαυτόν».

Εἰς ταύτας τὰς δύο ἐντολάς, ὅλος ὁ πατριωτισμὸς καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν Ἑλληνικῶν καρδιῶν κρέμανται. Ἅμα ἀκούωμεν παραλλήλως τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος, τότε θὰ ἔχωμεν βασιλεύουσαν τὴν ἀγάπην καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μας, ποῦ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπιδιώκουν νὰ βγάνῃ ὁ ἕνας, τοῦ ἄλλου, τὰ μάτια! Τότε θὰ σωθῶμεν ἅμα βγάνουμε τὴν δολιότητα τοῦ Νομικοῦ, ἡ ὁποία εἶναι χειροτέρα, ὅταν εἶναι στὴν καρδιά μας, ἀπὸ τὴν ἅλμη τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία εἶναι ἱκανὴ νὰ φάγῃ, νὰ καταστρέψῃ, λίγο-λίγο, καὶ τὸν σίδηρον.

Ὅταν δὲ βγῇ ἀπὸ τὴν καρδιά, ἡ δολιότης, ξεριζωθῇ ἡ δυσπιστία, καὶ κατασκηνώσῃ εἰς αὐτὴν ἡ δήλωσις τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν εἶναι υἱὸς τοῦ Δαυΐδ, ἀλλ' εἶναι υἱὸς Θεοῦ, εἶναι θεάνθρωπος, τότε θὰ ἤμεθα ἱκανοὶ νὰ παρουσιάσωμεν τὰ ἔργα ἐκεῖνα τῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα εὐλογεῖ ὁ Χριστός, καὶ ἐπιβραβεύει ἡ Πατρίς.—Θὰ σβύσῃ ἡ ἀντιζηλία, θὰ χαθοῦν τὰ μίση, θὰ ἐξαφανισθῇ ὁ φθόνος, ἡ συκοφαντία, ἡ ἀπάτη, ἡ καταλαλιά, τὸ ἔγκλημα, ἡ ἑπτακέφαλος ἁμαρτία, ἡ δημιουργήσασα, τὰς ἑπτὰ πληγὰς τοῦ Φαραώ, ὑπὸ τῶν ὁποίων, ψυχικῶς, μαστίζονται καὶ τυραννοῦνται πολλοί.

Ἡ Σολομονὴ εἶδε τὰ παιδιά της φονευόμενα, ἀπὸ τὸν Ἀντίοχον ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευεν. Καὶ ἀπὸ τέτοιο μαρτύριο, δὲν ὑστέρησεν ἡ Ἀθάνατη Πατρίδα μας.—Ἐπλούτισε τὰς ἐνδόξους αὐτῆς σελίδας, μὲ πάμπολλα τοιαῦτα φρικαλέα γεγονότα, προκαλοῦντα τὸν θαυμασμόν, ἀπὸ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν ἔδειξαν καὶ δεικνύουν γιὰ τὴν Πατρίδα των, καὶ διὰ τοὺς ἀλυτρώτους ἀκόμη ἀδελφούς των, οἱ Ἕλληνες. Πάντοτε προέταξαν τὰ στήθη των, ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος, χύνοντες ποταμοὺς αἱμάτων, διὰ μέ-

σου τῶν αἰώνων.—Ἡ Σολομονὴ καὶ τὰ παιδιά της 170 περίπου ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῶν πατρίων. Τὸ 1453 μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κατακτητὴς Μωάμεθ συνέλαβε τὸν περιώνυμον Νοταρᾶν μὲ τὰ δύο παιδιά του, τὰ ὁποῖα διέταξε καὶ τὰ ἔσφαξαν μπροστὰ στὸν πατέρα των, ὁ ὁποῖος μὲ ὑπομονὴν ἔβλεπε τὰ σφαζόμενα παιδιά του, θάπτων τὸν πόνον καὶ τὴν πατρικὴν στοργὴν θέσας ὑπεράνω τούτων τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ὅταν ἐξηπατήθη ἀπὸ τὸν ἄτιμον Ἀλῆ—πασσᾶν, ὁ περιώνυμος Εὐθύμιος Βλαχάβας καὶ ἐσυνθηκολόγησε μαζύ του, ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς, μὴ σεβασθεὶς τὴν συνθήκην, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ὑπέβαλεν εἰς φρικώδη βασανιστήρια. Εἰς τὰ Ἰωάννινα, εἰς τὸν τόπον αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐτρομοκράτει ὁ ἄπιστος Ἀλῆς, ἦτο Γεν. Πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐκεῖ, ὁ ἱστορικὸς Πουκεβίλλ, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἱστορίαν του, διηγεῖται, ὡς αὐτόπτης μάρτυς τὸ τρομερὸν μαρτύριον τοῦ Εὐθυμίου Βλαχάβα, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε, εἶχε γνωρίσει ὡς ἁρματωλὸν στὴν Πίνδον. Γράφει δὲ τὰ ἑξῆς διὰ τὸ μαρτύριον, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἐθνομάρτυρος. «Αἱ ἀκτῖνες τοῦ καυστικοῦ ἡλίου, ἔπιπτον εἰς τὴν περιφρονοῦσαν τὸν θάνατον χαλκόχρουν αὐτοῦ κεφαλήν, καὶ ἄφθονος ὁ ἱδρὼς ἔρρεεν ἐκ τοῦ μετώπου εἰς τὸν δασὺν αὐτοῦ πώγωνα.—Ἐγνώριζε τὴν σκληρὰν τύχην ποῦ τὸν ἀνέμενεν, ἀλλ' ὅμως ἦτο ἡμερώτερος; ἀπὸ τὸν διψοῦντα αἷμα τύραννον! Ἔστρεφε πρὸς ἐμὲ τὸ αἴθριον αὐτοῦ βλέμμα, σᾶν νὰ μὲ ἐκάλει μάρτυρα, τῆς τελευταίας του στιγμῆς.—Ὡς δίκαιος ὑπέστη, χωρὶς φρίκην καὶ στεναγμόν, τὸ μαρτύριον καὶ τὰς πληγὰς τῶν δημίων.—Τὰ δὲ μέλη τοῦ σώματός του, τὰ ὁποῖα ἐσύροντο διὰ μέσου τῶν δρόμων τῶν Ἰωαννίνων, ὑπῆρξαν τὰ λείψανα τοῦ τελευταίου τῶν ἁρματωλῶν τῆς Θεσσαλίας, διὰ τοὺς ἐντρόμους τότε Ἕλληνας».

Τέτοιου εἴδους ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην ζητεῖ ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Πατρίδα ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ Ἕλληνας, τὴν ὁποίαν νέφος ὁλόκληρον μαρτύρων ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ μαρτύρων ὑπὲρ Πατρίδος, ἐπεσφράγισαν τὰς δύο αὐτὰς μεγάλας ἀληθείας, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα, διδάσκοντες διὰ τοῦ παραδείγματός των πάντα Ἕλληνα, νὰ μὴν μοιάση τοῦ δολίου Νομικοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐκτελέση τὸ καθῆκον τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶναι τὰ καλὰ ἔργα, θὰ τὸ ἴδη πᾶς πιστεύων καὶ πᾶς ἀγαπῶν, ὡς στέφανον δόξης στὸ κεφάλι του, βαλμένο ἀπὸ τὸν Χριστόν, ἀλλὰ φτειαγμένο ἀπὸ δάφνας τῆς Πατρίδος καὶ θ' ἀκούη τὴν γλυκειὰ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, «ἐν τούτῳ, τῷ ἀμαράντῳ στεφάνῳ, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ καθήκοντος, ὅλοι οἱ Νόμοι καὶ οἱ Προφῆται τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος κρέμανται».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΚΕ'—14.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών, εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβών, ἀπελθών, ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολύν, ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβών, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντα μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδισα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ. Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπ' ὀλίγα ἧς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλντα λαβών, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἧς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφώς, εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας, καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις, ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις καὶ ἐλθὼν ἐγώ, ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. (Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ). Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

«Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτό, οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ».

* * *

Πόσον ζωηράν, διὰ τοῦ ἀνωτέρω ρητοῦ, ὁ Προφήτης Δαυῒδ ἀπεικονίζει τὴν ἀπιστίαν, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ

ὁποῖος ἤλπισε μόνος, εἰς τὰς ἰδίας του δυνάμεις καὶ εἰς τὰς ἰδίας του ἐνεργείας, λησμονήσας τὸν Χριστόν, κηρύττοντα «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ζωή, ἐγὼ εἰμὶ τὸ φῶς ... Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια....». Ἡ ἀπελπισία, τὶς περισσότερες φορές, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀπιστίας ἢ δυσπιστίας. Καὶ ἡ ὁποία χάνεται, ὅταν ἐμπρὸς φανερωθῇ κάποια ἄλλη δύναμις, ἡ Πίστις. Ὅπως φεύγῃ προτροπάδην τὸ σκοτάδι πρὸ τοῦ φωτός, ὅπως φεύγει ἡ νύκτα πρὸ τοῦ ἡλίου, τοιουτοτρόπως φεύγει καὶ ἡ ἀπελπισία πρὸ τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐκτοπίζει ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ ἀπηλπισμένου τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο ψυχικὸν φαινόμενον, ἀλλ' ἐγκαθιστᾷ, στὴν ἀπελπισμένην καρδιά, τὴν ἐλπίδα καὶ ὁλόκληρον τὴν δύναμίν της, ὅπως ὁ ἥλιος τὴν δύναμιν τοῦ φωτὸς, τῆς θερμότητος, τῆς ζωογονίας. Τίνος ἀπηλπισμένου ἡ καρδία ἔχει ποτὲ τὴν κανονικήν της λειτουργίαν. Τίνος αἱ σωματικαὶ καὶ αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις, ἀπὸ τοὺς ἀπηλπισμένους, εὑρίσκονται εἰς τὴν ὑγιᾶ τους κατάστασιν; Ὅταν δὲν λειτουργῇ κανονικῶς ἡ καρδία, οὔτε τὸ σῶμα λειτουργεῖ κανονικῶς. Ἐξαντλοῦνται αἱ σωματικαὶ καὶ πνευματικαὶ δυνάμεις. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ὅρασις μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ χειρότερον. Θαμπώνουν τὰ μάτια καὶ κάπου κάπου θολὸ δάκρυ χύνεται ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἀπηλπισμένου, ὡς ἐκδηλωτικὸν φαινόμενον τῆς ψυχικῆς παραζάλης καὶ ὀδύνης! Καρδιὰ τεταραγμένη, ἐγκατάλειψις τῶν δυνάμεων, θάμπωμα τῶν ματιῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀπελπισίας, τὴν ὁποίαν, ὁλοζώντανη ὁ ψαλμὸς τοῦ Δαυΐδ, ἀναγράφει «ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ».

Μιὰ τέτοια ἀπηλπισμένη καρδία, ἡ ὁποία ἔχασε τὴν πίστιν, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς ἐφόδιον τὴν ἀμφιβολίαν, ἡ ὁποία ἐδέσποσεν ἐπὶ τοῦ ὅλου σωματικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ ψυχικοῦ τοιούτου, εἶναι ἡ καρδία τοῦ κρύψαντος τὸ τάλαντον εἰς τὴν γῆν.—Εἶναι ἡ καρδία τοῦ δούλου ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ὕψιστος ἔδωσε τὸ τάλαντον τῆς πίστεως καὶ ἐκεῖνος τὸ ἔθαψεν ἐντὸς τοῦ ὠκεανοῦ τῆς δυσπιστίας, τῆς ἀπελπισίας, τοῦ σκεπτικισμοῦ, ὡς νεκρὸν νόμισμα, μὴ δοθὲν εἰς κυκλοφορίαν τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ ὑπάρξεως. Ἂν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὁ διὰ τῆς πράξεώς του, ποῦ ἔκουψε τὸ τάλαντον, γενόμενος ἀχάριστος πρὸς τὸν ἀφεντικόν του καὶ Θεόν, ἐνεθυμεῖτο τὸ ρητόν, οὐδέποτε θὰ κατελαμβάνετο ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν, ἡ ὁποία παραλύει ὁλοσχερῶς ὅλας τὰς ὀργανικὰς δυνάμεις τοῦ σώματος καὶ ὅλας τὰς εὐγενεῖς ἰδιότητας τῆς ψυχῆς καὶ ποὸ παντὸς τῆς ἐλπίδος. Ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, κρύψας τὸ τάλαντόν του, ἔπαθε ἀπὸ ψυχικὴν τύφλωσιν καὶ ἔτσι δὲν κατώρθωσε νὰ συγκομίσῃ τὰ κέρδη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀπορρέουν ἀπὸ κάθε εὐγενῆ ψυχήν, ἔχουσαν ὡς κυκλοφορίαν τὰ εὐγενῆ της αἰσθήματα.

Ὅσην δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἡ ἀληθινὴ πίστις, καὶ ἡ ἐλπὶς ἐπὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ διὰ τὴν πρόοδον αὐτῶν τὴν Χριστιανικήν, τὴν ἐθνικήν, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ κοινωνικήν, ἄλλην τόσην δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἐπ' αὐτῶν κατ' ἀντί-

στροφον τρόπον, γιὰ καταστροφήν, ἡ ἀπιστία καὶ ἡ ἀπελπισία, αἱ ὁποῖαι φθάνουν μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ μὴν παραδέχωνται οὔτε ἀνάστασιν νεκρῶν, οὔτε μέλλουσαν ζωήν, θεωρίαν τόσον παλαιάν, ὥστε, ὅπως ἀναφέρει τὸ Εὐαγγέλιον, τὴν ἐπρέσβευον καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι. Οἱ δὲ νεώτεροι, δὲν μᾶς παρουσίασαν κανὲν νεώτερον σοβαρῶς συζητήσιμον, εἰμὴ μόνον τὰ φαινόμενα τῆς ἀπιστίας καὶ ἀπελπισίας, διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξ ἴσου ἁρμοδία νὰ γνωματεύσῃ καὶ ἡ φρενιατρικὴ Ἐπιστήμη.

Ἂν ὁ Δαυΐδ περιγράφῃ τὴν ἀπελπισίαν, μᾶς ἀφίνει ὅμως νὰ βγάλωμεν ἡμεῖς τὸ συμπέρασμα, πόσα ἀγαθὰ δίδονται στὸν πιστεύοντα καὶ ἐλπίζοντα. Ἐκεῖνος εἶπε διὰ τὴν ἀπελπισίαν. Ἡμεῖς 'λίγα συμπεράσματα δυνάμεθα νὰ βγάλουμε. Μὲ τὰς δηλώσεις λοιπὸν τοῦ Δαυΐδ καὶ μὲ τὰς σκέψεις τὰς ἰδικάς μας, ἂς ἴδωμεν τὴν σημερινὴν παραβολὴν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος κατεπάτησε καὶ κατήργησε καὶ αὐτὸν τὸν ψευδεγωϊσμόν, ὁ ὁποῖος παρατηρεῖται συνήθως εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμιμαθῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν, μέσα στὸ μυαλό τους, συγκεχυμένας ἰδέας, μεταβάλλονται εἰς παντογνώστας καὶ τὰ ξέρουν ὅλα! Ἔκρυψαν τὸ τάλαντον τῆς πίστεως, ἔθαψαν τὴν ἐλπίδα ἐκείνην, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τοῦ σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ μας οἰκοδομήματος καὶ ἀποκαλύπτονται πρὸ τῶν κοινωνιῶν μόνον νὰ μοιάσουν τοῦ κρύψαντος τὸ τάλαντον. Καὶ νὰ εἴπουν πρὸς πάντα ἀνεπτυγμένον ἄνθρωπον, συναισθανόμενον τὴν ἐπὶ γῆς ἀποστολήν του «Ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας». Ἡ ἀναίδεια, ἡ ξαδιαντροπιά, συνήθως εἶναι προσὸν τῶν ἀπηλπισμένων, οἱ ὁποῖοι ὑβρίζουν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Δύσκολον πρᾶγμα νὰ εὕρῃ τις ἀπηλπισμένον, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχῃ διαύγειαν πνεύματος, ψυχικὴν γαλήνην.—Καρδία τεταραγμένη, σωματικαὶ δυνάμεις ἀλλοιωμέναι μὲ ἀτάκτους παλμοὺς τῆς καρδίας, μὲ κρημνίσματα τῶν παλμῶν, παρουσιάζονται ὡς περγαμηναὶ διὰ τὸν ἀπέλπιδα!

Ὁ κρύψας τὸ τάλαντον ἐσκέφθη ὡρίμως καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸ κρύψῃ. Δηλαδὴ ἔβγανε πρῶτα τὴν πίστιν, καὶ ἀκολούθως ἐξερρίζωσεν, ἀπὸ τὴν καρδιά του, τὴν ἐλπίδα. «Φοβηθείς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ». Ὁ φόβος οὐδέποτε γεννᾷ ἔργα ἀνδρείας καὶ ἐγωϊσμοῦ. Εἶναι ψυχικὸν φαινόμενον νοσηρᾶς διανοίας. Ὁ φοβούμενος οὐδέποτε σκέπτεται ὀρθῶς, ἀλλὰ πάντοτε μὲ ψυχὴν δειλιῶσαν καὶ ἀπηλπισμένην, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ πάντοτε ὅμοια ἀποτελέσματα, κατὰ τὸν Δαυΐδ, λέγοντα, «ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με καὶ ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ».

«Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ». Ἔτσι προσφωνεῖ ὁ Χριστὸς πάντα ἀπηλπισμένον, ὁ ὁποῖος ἔκρυψε τὸ θεῖον τάλαντον τῆς ἐλπίδος πρὸς αὐτὸν καὶ τῆς πραγματικῆς του πίστεως, διὰ νὰ ζήσῃ ἐναρέτως εἰς τὸν πλανήτην αὐτόν. Ἔκρυψες λοιπὸν τὴν πίστιν σου; Ποῦ εἶναι τὰ ἔργα σου; Ἡ πίστις, ἄνευ τῶν ἔργων, εἶναι νεκρά. Τ' ἀκοῦς πονηρὲ δοῦλε; Τὰ ἔργα σου ποῖα εἶναι; Εἶναι κι' αὐτὰ θαμμένα διότι ἦσουν ἀνίκανος νὰ

διατηρήσης στὴν καρδιά σου τὰ θεῖα αὐτὰ προτερήματα τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα, αἱ ὁποῖαι σοῦ φέρουν διαρκῆ χαρὰν καὶ ψυχικὴν γαλήνην καὶ παρέλαβες τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὸν Χριστόν, καὶ τὴν ἀπελπισίαν γιὰ λογαριασμό σου.

* * *

Θὰ περιορισθῶ σήμερον, μόνον δι' αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον ὑπηρέτην, εἰδικῶς, πλὴν θέλω σᾶς ἑρμηνεύση ὅλην τὴν σημερινὴν παραβολήν, τὴν ὁποίαν διαλαμβάνει ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπή, διὰ νὰ σχηματίσωμεν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῶν θείων δώρων, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔδωσεν ὁ Θεός. «Ἑνὶ ἑκάστῳ ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ» λέγει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος.—Καὶ τὰ ὁποῖα δῶρα οἱ πλεῖστοι, ἀπὸ μᾶς, τὰ ἐθάψαμεν ἄλλοι ἀπὸ ἀπιστίαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ ἀπελπισίαν.—Κάποιος ἄνθρωπος προτιθέμενος νὰ ἀναχωρήση ἐκάλεσε τοὺς ὑπηρέτας του καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν περιουσίαν του γιὰ νὰ τοῦ τὴν φυλάξουν καὶ τὴν ἐπιμεληθοῦν. Καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας ἑκάστου ὑπηρέτου, ἔδωσε εἰς μὲν τὸν ἕνα πέντε τάλαντα, στὸν ἄλλον δύο, στὸν ἄλλον ἕνα. Ἐκεῖνος ποῦ ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, εἰργάσθη φιλοτίμως καὶ δραστηρίως καὶ ἐκέρδισεν ἄλλα πέντε τάλαντα, ὅμοια ἔκαμε κι' αὐτὸς ποῦ ἔλαβε τὰ δύο καὶ ἐκέρδισεν ἄλλα δύο.—Ἐκεῖνος ὅμως ποῦ ἔλαβε τὸ ἕνα τάλαντον, ὄχι μόνον δὲν ἐπεδίωξε νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῆ, ἀλλ' ἐπῆγε καὶ ἔσκαψεν ἕν μέρος εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκεῖ τὸ ἀπέκρυψεν.—Μετὰ πάροδον ἀρκετοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐπέστρεψεν ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ λογαριασθοῦν καὶ νὰ τοῦ παραδώσουν τὴν περιουσίαν. «Καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον». Ἐμφανισθεὶς ἐκεῖνος ποῦ ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, τοῦ εἶπε: Κύριε, μοῦ ἔδωσες πέντε τάλαντα· ἰδού, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδισα, ἀπ' αὐτά.—Τὰ ὅμοια εἶπε πρὸς τὸν Κύριόν του καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔλαβε τὰ δύο τάλαντα: Κύριε, τοῦ εἶπε, δύο τάλαντα μοῦ παρέδωσες, ἰδού, σοῦ παραδίδω ἄλλα δύο ἀκόμη, τὰ ὁποῖα ἐκέρδισα ἀπ' αὐτά. Καὶ εἰς τὸν πρῶτον καὶ εἰς τὸν δεύτερον ὁ ἀφεντικὸς εἶπε τὰ ἴδια λόγια. Εὖγε δοῦλε, ἀγαθὲ καὶ πιστέ. Σὲ ὀλίγα πράγματα εἶσαι πιστός, σὲ πολλὰ πράγματα θὰ σὲ ἐμπιστευθῶ «ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου». Ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ὑποταγὴ πρὸς τὸν ἀφεντικὸ ζωγραφίζεται στὰ πρόσωπα τῶν τιμίων ὑπηρετῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ τὴν περιουσίαν ἐφύλαξαν καὶ τὴν περιουσίαν ἐπολλαπλασίασαν, διὰ νὰ δεχθῶσι τὸ βραβεῖον,—τὸν Παράδεισον—καὶ ἀκούσουν ἀπὸ τὸν ἀφεντικό τους «εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» διὰ νὰ λάβης καὶ τιμὴν καὶ ἰσοτιμίαν. Σὲ μιὰ τέτοια χαρά, σὲ ἕνα τέτοιο πρωτοφανῆ, εἰς εἰλικρίνειαν, λογαριασμόν, μεταξὺ ἀφεντικοῦ καὶ ὑπηρετῶν, ἔρχεται καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη τὸ ἕνα τάλαντον.—Πρὸ τοῦ δώση τὸ τάλαντον, ἐξεδήλωσεν ὅλην του τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ τὴν ἀπελπισίαν ἀπὸ τὸ ἀφεντικό του· καὶ μὲ ὕβρεις, συνήθεις εἰς τὰ στόματα τῶν τοιούτων βρωμοχαρακτήρων, λέγει εἰς τὸν ἀφεντικό του.—«Κύριε ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου

οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅπου οὐ διεσκόρπισας». Ἀφεντικό, σὲ γνωρίζω, ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος πλεονέκτης καὶ πᾶς καὶ θερίζεις σὲ χωράφια ποῦ δὲν ἔσπειρες καὶ μαζεύεις ἀπὸ μέρη ποῦ δὲν ἐμοίρασες. Ἀφοῦ σὲ ἐγνώρισα τέτοιον ἄνθρωπο, ἐγὼ ἐπῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντο ποῦ μοῦ ἔδωσες στὴ γῆ, ἄνοιξα μιὰ γοῦβα καὶ τὸ ἔβαλα μέσα. Τώρα ποῦ μὲ καλεῖς καὶ 'μένα νὰ λογαριαστοῦμε, «ἴδε, ἔχεις τὸ σόν» πάρ' τὸν παρᾶ σου πίσω. Ὁ Κύριος ἐκπλαγεὶς πρὸ τῆς ἀχαριστίας καὶ ἀγνωμοσύνης τοῦ δούλου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν δυνάμεών του, κατέστησε κύριον ἐπὶ μέρους τῆς περιουσίας του, ἀπαντᾷ. «Ἄθλιε δοῦλε, τεμπέλη, πονηρὲ καὶ ὀκνηρέ, ἀφοῦ ἐγνώριζες, ὅτι εἶμαι πλεονέκτης, ἀφοῦ εἴξευρες ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅπου οὐ διεσκόρπισα, ἔπρεπε νὰ καταθέσῃς τὸ χρῆμά μου, τὸ τάλαντόν μου, στὴν τράπεζαν, διὰ νὰ εἰσπράξω τοὺς τόκους ἐπανερχόμενος.—Πάρ' τε, ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀχάριστον, τὸ τάλαντον καὶ δώσατέ το σ' αὐτὸν ποῦ ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. Αὐτὸν δὲ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον, πετάξατέ τον ἔξω, εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ἐκεῖ ποῦ θὰ ἦνε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Τοιαύτη, ἐν περιλήψει, ἡ ἐξήγησις τῆς παραβολῆς καὶ εὔχομαι ν' ἀκούσωμεν καλὰ καὶ νὰ βάλουμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ στὴν καρδιά μας διότι «τῷ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ».

Ἐπιθυμῶ τὴν προσοχήν σας διὰ τὸν δοῦλον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔκρυψε τὸ τάλαντον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν προϊστάμενόν του, μὲ ἀπότοκα ἀποτελέσματα τὴν ἀπιστίαν πρὸς τὸν ἀφεντικὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τοὺς κατέστησε κυρίους ἐπὶ τῆς περιουσίας του καὶ τοὺς ἐνεπιστεύθη τὴν διαχείρισιν αὐτῆς. Καὶ ὅταν βαθέως ἐξετάσωμεν τὸ αἴσθημα τοῦ ἀχρείου ἐκείνου δούλου, τότε θὰ ἴδωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ρητοῦ. «Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ».

* * *

Εἶναι σ' αὐτὸν τὸν κόσμον πολλοὶ δοῦλοι, οἱ ὁποῖοι παρέλαβον τὸ τάλαντον τῆς πίστεως νὰ τὸ ἐπεξεργασθοῦν καὶ ἀτυχῶς τὸ ἔθαψαν μόνον νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ τὴν ἀπιστίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὴν ἀπελπισίαν γιὰ τὸν ἑαυτόν τους μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ παραδεχθοῦν «ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς» καὶ ἄλλοι νὰ παραδεχθοῦν ὡς Θεόν, τὴν Φύσιν. Ἔκρυψαν τὸ τάλαντον μόνον διὰ νὰ ὑβρίσουν τὸν δοτῆρα τούτου καὶ Κύριον τῶν δυνάμεων. Ὁ ἀσεβὴς ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀχρείου δούλου συχνὰ παρουσιάζεται εἰς τὰς κοινωνίας, ὡς πολύμορφος Πρωτεύς. Μερικοί, σὰν τὸν ἄπιστον δοῦλον, εὑρέθησαν εἰς τὸν ὠκεανόν, εἰς τὴν τρικυμιώδη θάλασσαν τῆς δυσπιστίας καὶ ἀβεβαιότητος, ὥστε νὰ ὑποβιβάσουν τὰς εὐγενεῖς ἰδιότητας τοῦ ἀνθρώπου, τὰ οὐράνια δῶρα τοῦ Θεοῦ, τὰ τάλαντα, καὶ νὰ πιστεύσουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν παρήχθη ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν εἶναι πλαστούργημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι ἀπόγονος τῆς Μαϊμοῦς,

ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκον.—Ἰδοὺ ὁ ἐγωϊσμός των. Ὁ δοῦλος ποῦ ἔκρυψε τὸ τάλαντον εἶπε «εἶσαι πλεονέκτης». Οἱ νεώτεροι δοῦλοι λέγουν. «Δὲν σὲ πιστεύουμε ὅτι Σὺ μᾶς ἔκαμες καὶ γιὰ τοῦτο παραδεχόμεθα, ὅτι ἔχουμε προπάτορα τὴν Μαϊμοῦ, ἐκρύψαμεν τὸ τάλαντον τῆς θείας μας καταγωγῆς!. . . .» «Ἐπὶ ὀλίγα εἶσαι πιστός, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω», λέγει ὁ Χριστός. Ὁ δοῦλος λέγει, δὲν σὲ πιστεύω, ἀλλὰ πιστεύω εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν ἀπελπισίαν μου, διότι ἡ καρδιά μου καὶ τὸ μυαλό μου ἐταράχθη. Λέγει ὁ ἄπιστος δοῦλος, ὁ νεώτερος, «ἄλλα διδάσκω, κηρύττω στὸν καθένα νὰ μὴν δεχθῇ Θεόν, ἀλλὰ τὴν μαϊμοῦ, γιὰ πατέρα του».

Ὑπῆρξεν ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Δαρβῖνος ἐδίδαξεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει γίνει ἀπὸ τὴν μαϊμοῦ, ἀπὸ τὸν πίθηκον.—Ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεός, ἔλεγε μὲ ἄλλα λόγια καὶ τὸν ὁποῖον Θεὸν ἔλεγε Φύσιν, ἐπροτίμησε νὰ φτειάξῃ ἕνα ζῷον χωριστὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἶχε κάμει, ἀπὸ τὸ ὁποῖον, ἀργότερα, νὰ παραχθῇ, διὰ τῆς ἐξελίξεως, ὁ ἄνθρωπος.—Ἡ θεωρία αὕτη, μαρτυρεῖ τὸ κρυμμένο τάλαντον, ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκόμη περισσότερον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀνίκανος νὰ φτειάξῃ ἀπ' εὐθείας τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ ἴδια του χέρια.—Συνεπῶς διὰ τῆς θεωρίας αὐτῆς, ὁ Θεὸς παύει νὰ ἦνε πάνσοφος καὶ ἔχει περιωρισμένην τὴν παντοδυναμίαν του, ὅτι δύναται νὰ κάμῃ τὸ πᾶν, ὅπως ἔκαμε τὸ πᾶν ἐκ τοῦ μηδενός. Δηλαδὴ εἶναι ἀνίκανος νὰ φτειάξῃ ἄνθρωπον, ἐνῷ ἡ φύσις εἶναι ἱκανὴ νὰ κάμῃ πίθηκον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἄνθρωπον.

Ἡ θεωρία αὐτὴ ἄλλους ἔπεισεν, ἄλλους ἔκαμε δυσπίστους καὶ ἄλλους ἔκαμε μὲ περισσοτέραν εὐλάβειαν νὰ λατρεύουν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Πολλῶν τοὺς ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ εἴπουν καυχώμενοι. «Εἶμαι ὑπερήφανος καὶ δύναμαι νὰ καυχηθῶ, ὅτι κατάγομαι ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὄχι, ὅτι κατάγομαι ἀπὸ τὴν μαϊμοῦ. Ὅτι ἔχω προπάτορά μου τὸν Ἀδάμ, τὸν ἀπ' εὐθείας πλαστουργηθέντα ἀπὸ τὸν Θεόν, παρὰ νὰ εἴπω ὅτι ἔχω προπάτορα τὸν πίθηκον». Ἔχω μερτικὸ ἀπὸ τὰ τάλαντα τῆς πίστεως.—

Ἐνῷ δὲ ἡ θεωρία ἐκείνη ἐξηπλοῦτο καὶ ἐλάμβανε σοβαρὰς διαστάσεις, ἡ ζωολογία, διὰ πειραμάτων, ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οὐδεμία συγγένεια ὑπάρχει μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ πιθήκου. Ἀλλὰ ὁ πίθηκος εἶναι αὐτοτελὲς ζῷον, ὁμοιάζων μὲν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως καὶ ὁ παπαγάλος ὁμοιάζει κατὰ τὴν φωνὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνος φωνητικὰ ὄργανα. Ἐνῷ, ἐκ τοὐναντίου, ὁ πίθηκος εἶναι ἄναρθρος, δὲν ἔχει φωνήν. Ὥστε ἡ Φύσις (κατὰ τὸν Δαρβῖνον) δὲν ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον διὰ τῆς ἐξελίξεως τοῦ πιθήκου, ἀλλ' ἐπῆρε καὶ τὴν φωνὴν τοῦ παπαγάλου. Νοῦν, λογικόν, συνείδησιν, σκέψεις, ἀπὸ ποῦ τὰς ἐπῆρε; Ἀπὸ τὴν φύσιν; Τότε, ὅλα τὰ ζῷα ἔπρεπε νὰ ἔχουν ὅλας τὰς πνευματικὰς ἰδιότητας ποῦ ἔχει ὁ ἄνθρωπος.—Ἐν τούτοις ἔχουν περάσῃ χιλιάδες αἰώνων καὶ ἕνα τέτοιο φαινόμενον δὲν παρετηρήθη εἰς τὸ ζωολογικὸν βασίλειον.—Ποιὸ ὅμως εἶδος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἔκαμεν ἡ φύ-

σις, διὰ τῆς ἐξελίξεως, ἀπὸ τὸν πίθηκον; Τοὺς λευκούς, τοὺς μαύρους, τοὺς ἐρυθροδέρμους, τοὺς μογγόλους, ποίους;

Ἴσως μοῦ ἀντιταχθῇ τὸ ἐπιχείρημα αὐτό· καὶ μοῦ εἴπουν. «Ποίους τότε ἔκαμεν ὁ Θεός;» Ὁ Θεὸς ἔκαμεν ἄνθρωπον ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ. Δηλαδὴ μὲ κόκκαλα, μὲ νεῦρα, μὲ αἷμα, μὲ κρέατα, μὲ ὁμοιόμορφον λειτουργίαν τοῦ σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ὄχι ἄνθρωπον ὑπὸ κλιματολογικὰς συνθήκας εὑρεθέντα. Ἔδωσε πρὸς αὐτὸν τῆς παραβολῆς τὰ τάλαντα πρὸς πολλαπλασιασμόν. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Μαύρου, εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ λευκοῦ, δόντος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὴν ψυχήν, ὡς διακριτικὸν σημεῖον, ὅτι εἶναι ἡ κορωνὶς τῆς πανσοφίας Του καὶ ὅτι εἶναι τὸ τελειότερον τῶν ὄντων, ἐπὶ τῆς γῆς. Ὥστε ποιὸ εἶδος ἀνθρώπων ἔκαμε ἡ Φύσις; Οἱ Δαρβινισταὶ καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς οἱ ὑλισταί, κρύψαντες τὸ τάλαντον τῆς πίστεως, δὲν ἔχουν βάσιμα ἐπιχειρήματα νὰ μᾶς ἀποδείξουν τοὺς ἰσχυρισμούς καὶ τὰς θεωρίας των. «Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ὀλιγόπιστε ποῦ ἔπεσες θῦμα τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν» καὶ σοὔκαμαν τὸ μυαλό σου, σὰν τὴν θάλασσαν τὴν τρικυμιώδη, ποῦ ἦτο ὁ Πέτρος, ὅταν ἐζήτησε νὰ περιπατήσῃ εἰς αὐτήν, ὅταν εἶδε περιπατοῦντα τὸν Χριστόν, ἔλα νὰ λάβῃς ἓν ὡραῖον μάθημα, διὰ νὰ πεισθῇς ἀπὸ τὸν περιπατοῦντα Χριστὸν ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἔλα νὰ μάθῃς, ὅτι ἡ ἀλήθεια, ὅσον καὶ ἂν βυθισθῇ ἐντὸς τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης, τῆς συκοφαντίας, τῆς ὀλιγοπιστίας, τῆς διαστροφῆς, ὅτι θὰ ὑπάρξῃ στιγμή, καθ' ἣν θὰ ἐπιπλεύσῃ, ὅπως ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐπέπλευσεν ἡ ἀλήθεια, ὁ Χριστός μας καὶ Θεός. Μὴν κρύπτῃς τὸ τάλαντον. Φέρε το στὸ φῶς.

Ἂς παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔγινε ἀπὸ τὴν μαϊμοῦ. Καὶ ὅτι ἔπαυσε πλέον ἡ ἐξέλιξις, ἀφοῦ ἡ μαϊμοῦ κατώρθωσε νὰ μὴν βγαίνει νέον εἶδος ἀνθρωποποιΐας. Ἂν δεχθῶμεν λοιπὸν τὸ ἀνωτέρω, τότε θὰ διαψεύσωμεν τὴν Ἰατρικὴν Ἐπιστήμην, ἡ ὁποία παραδέχεται ΤΟΝ ΑΤΑΒΙΣΜΟΝ. Δηλαδὴ τὴν κληρονομικότητα. Βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς κληρονομικότητος, πρέπει διὰ μέσου τῶν αἰώνων, νὰ ἔχωμεν ἔστω καὶ ὡς μοναδικὸν παράδειγμα, ὅτι εὑρέθη γυναῖκα νὰ γεννήσῃ μαϊμοῦ, ἢ ὅτι εὑρέθη μαϊμοῦ νὰ γεννήσῃ ἄνθρωπον. Τόσες χιλιάδες αἰῶνες ποῦ ἐπέρασαν, τέτοιο εἶδος κληρονομικότητος δὲν εἶδεν ἡ Ἰατρικὴ Ἐπιστήμη. Ἄρα, οὐδεμία συγγένεια ὑφίσταται, μεταξὺ τῆς μαϊμοῦς καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἂν ἡ κληρονομικότης εἶναι ἀποτέλεσμα, αὕτη ἔχει ἀρχικὴν αἰτίαν, τὴν αἰτίαν τῆς σπορογονίας καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑποβολῆς. Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καλλίτερον τὰ ἀνωτέρω σᾶς ἀναφέρω τὸ ἑξῆς: Οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι εἰς τοὺς νυμφικούς των θαλάμους, εἶχον ὡραῖα ἀγάλματα διὰ νὰ γεννοῦν ὡραῖα παιδιά. Ἡ ὑποβολὴ αὐτὴ ἐπετύγχανε πολλάκις καὶ ἀκολούθως ἡ κληρονομικότης διετήρει τὸ ὡραῖον, ὅπως διετήρησε καὶ τὰ ἐλαττώματα. Ὅπως ἐκ τῆς ἐντυπώσεως καὶ τῆς ὑποβολῆς ἐγεννῶντο ὡραῖα παιδιά, ἔτσι ἔπρεπε, διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου μιὰ γυναῖκα ἐκ τῆς

ἐντυπώσεως νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ γεννήσῃ μαϊμουδόπουλο. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔγινε ποτέ. Ἄρα μαϊμοῦ καὶ ἄνθρωπος, εἶναι δύο εἴδη διάφορα, ἀντικείμενα πρὸς ἄλληλα.

* * *

Εἰς τὴν ρύμην τοῦ λόγου μου, σᾶς εἶπον περὶ τῆς ζωολογίας· καὶ σεῖς ὑπεθέσατε, ὅτι ἐξέκλινα τοῦ θέματός μου. Σᾶς ἀνέφερα ἐν παρόδῳ τα ἀνωτέρω, ὡς προοίμιον. Ἡ ζωολογία ἐρευνῶσα, παρεδέχθη, ὅτι ἐκ τῶν ὁμοίων γεννῶνται ὅμοια καὶ οὐδέποτε ἀνόμοια, οὐδέποτε διάφορα πράγματα. Ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἐσκέφθη νὰ παραγάγῃ ἐκ δύο διαφόρων γενῶν, ἕνα νέον εἶδος καὶ παρήγαγε τὸ «μουλάρι», τὸν ἡμίονον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀνίκανος νὰ διαιωνίσῃ, τὸ εἶδος αὐτό, τοῦ μουλαριοῦ. Ἂν τοῦτο παρετηρήθη μεταξὺ τῶν ζώων, δὲν παρετηρήθη ποτέ, ποτὲ μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ζώου, καὶ πολὺ περισσότερον, ἐξέλιξις ζώου, εἰς ἄνθρωπον.

Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ γένος, διὰ νὰ παραχθῇ, ἐκ τοῦ γένους ἐκείνου, εἶδος. Δύο ἀνόμοια γένη, ἀδύνατον νὰ παραγάγουν εἶδος σύνθετον· καὶ ἂν παραχθῇ, δὲν θὰ εἶναι βιώσιμον. Ἐνῷ δὲ ἡ Ἰατρικὴ καὶ ἡ ζωολογία διέψευδον τὴν θεωρίαν τοῦ Δαρβίνου, εἶπε μιὰ ἄλλη ἀκόμη δύναμις: «Ἂς ἐξετάσωμεν ἀκόμη βαθύτερον τὰ πράγματα». Ἂς ἐξετάσωμεν τὴν σπονδηλικὴν στήλην—τὴ ραχοκοκκαλιά—. Ὅλα τὰ ζῷα σφαζόμενα, μηδὲ τῆς μαϊμοῦς ἐξαιρουμένης, βγάνουν τὸ σβέρκο τους ἔξω. Ἂν καρατομηθῇ ἡ μαϊμοῦ, θὰ 'μοιάσῃ τῶν ζώων καὶ ὁ σβέρκος της, ὁ τράχηλός της, θὰ βγῇ ἔξω. Διαστέλλεται ὁ τράχηλος. Δηλαδὴ ἡ ραχοκοκκαλιὰ παραλύεται. Ἂν καρατομηθῇ ὁ ἄνθρωπος συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Ὁ τράχηλος τοῦ ἀποκεφαλιζομένου ἀνθρώπου μπαίνει μέσα καὶ μένει μόνον μιὰ μικρὰ ὀπή, μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῆς κεφαλῆς. Χάνεται ἐντελῶς ὁ λαιμὸς καὶ σπρώγνεται πρὸς τὸ βάθος, ἐξερχομένων τῶν ὠμοπλατῶν.—Ἔλα ἄπιστε δοῦλε, στὸν ἀφεντικό σου νὰ τοῦ εἰπῇς, ἂν τολμᾷς, ὅτι ἔκρυψες τὴν πίστιν, ὅτι τὴν ἐνέκρωσες, γιὰ νὰ βάνῃς στὴν καρδιά σου τὴν θεωρίαν διὰ νὰ ἀποκτηνωθῇς.—Εἶδες τὶ ἔκαμες τὸ τάλαντον; Ἄκουσον τώρα τὸν Χριστόν τί σοῦ λέει «καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον, ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον». Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀμοιβή, αὐτὰ εἶναι τὰ καζάντια τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἔφυγε μακρὰν ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξόν μας πίστιν καὶ ἔγεινε νεωτεριστὴς μόνον διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν κατάρα τοῦ Χριστοῦ μὲ προσωνυμίαν «ἀχρεῖον δοῦλον» .

Κρῦψε τὸ τάλαντον ὅσον δύνασαι βαθύτερα, ἀλλὰ μὴ λησμονήσῃς, ὅτι τὸ ἔχεις δανεικὸ καὶ θὰ ἔλθῃ καιρός, ποῦ θὰ ἰδῇς τὸν δανειστήν, τὸν ἀφεντικό, νὰ σὲ καλέσῃ νὰ δώσῃς λογοδοσίαν τῆς διαχειρίσεώς σου καὶ δὲν θὰ εὕρῃς τὴν μαϊμοῦν, ἀλλὰ τὸν Θεὸν νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Θὰ τὸν ἴδῃς, κατῃσχημένος, περικυκλούμενον καὶ ἀπὸ μερικοὺς ἀκόμη ποῦ ὕβρισες, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς. Θὰ εὕρῃς τοὺς δούλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔγιναν πρόδρομοι αὐτοῦ. Αὐτοὶ εἶναι οἱ Ἕλληνες Φιλόσοφοι, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Σόλων, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Ἐπιμενίδης, ὁ Ὑπερείδης, ὁ Δημοσθένης καὶ ὑπεράνω αὐτῶν

τὴν Ἑλλάδα ἱσταμένην εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ νὰ βλέπῃ ἕνα ἀπόπαιδό της, τὸ ὁποῖον ἐκαυχήθη ὅτι κατάγεται ἀπὸ μαϊμοῦ καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Θεόν, μὲ προγόνους του τοὺς ἀθανάτους Φιλοσόφους.

Ἐκεῖ ποῦ θὰ ἀνοιχθοῦν τὰ βιβλία, ἔλα νὰ δώσῃς λογαριασμό, σὺ ὁ κρύψας τὸ τάλαντον, θὰ τολμήσῃς; Ἔννοῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τί αἰσθανόμεθα. Μὴν ἀπελπίζεσθε. Ἂν τὸ ἔχωμεν κρύψῃ τὸ τάλαντον, πρὸ τοῦ ἔλθῃ τὸ ἀφεντικό, νὰ τὸ βγάλουμε καὶ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῶμεν, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του. Νὰ θυμηθῶμεν τὸν Δαυΐδ, εἰκονίζοντα τὴν ἀπελπισίαν, ἣν τόσον ἀτελῶς ἀνέπτυξα καὶ λάβωμεν ὡς πολύτιμον ἐφόδιον τὴν Πίστιν, διὰ νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς. «Εὖγε δοῦλε, ἀγαθὲ καὶ πιστέ. Ἐπὶ ὀλίγα εἶ πιστός, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω. Εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Γ΄—13.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

«Καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν».

* * *

Καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἐγύρευαν βιαστικὰ νὰ ἀφαιρέσουν τὴν ψυχήν μου, νὰ μὲ θανατώσουν, καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἐζήτουν νὰ ἀποδώσουν πρὸς ἐμὲ ἐγκλήματα, κατήγγειλαν πράγματα ψευδῆ καὶ διαρκῶς περὶ δολίων μέσων, ἐναντίον μου, ἐσκέφθησαν». Καὶ τὰ δόλια ἐκεῖνα μέσα τὰ ὁποῖα ἐπενόησαν, ἀπεφάσισαν νὰ τὰ παρουσιάσουν ὡς βασίμους καὶ ἀληθεῖς ἀποδείξεις, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἐναντίον μου κατηγορία, δι' ἔκδοσιν καταδικαστικῆς ἀποφάσεως.—«Ἐλάλησαν ματαιότητας· καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν!».

Ποῖοι; Καὶ ἐναντίον ποίου; Οἱ Ἰουδαῖοι. Ὁ ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος ἐκεῖνος ὁ λαός, ὁ ὁποῖος δὲν ἠρκέσθη νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀγνωμοσύνην καὶ

τὴν ἀχαριστίαν του, ἀλλ' ἐσκέφθη καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἐξόντωσιν Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἀπειράκις τὸν συνεχώρησεν, ἀπειράκις τὸν ηὐσπλαγχνίσθη, ἀπειράκις τὸν εὐηργέτησεν, ἀπειράκις τὸν ἐπροστάτευσε καὶ τὸν ἔσωσε. Οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀγνωμοσύνην ἐξεδήλωσαν κατὰ τὸν ἀπαισιώτερον τρόπον, νὰ ἀναβιβάσουν διὰ ψευδῶν καταθέσεων, ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν Σωτῆρα καὶ Εὐεργέτην, συσκεφθέντες νὰ καταθέσουν ματαιότητας καὶ δολιότητας καὶ νὰ διατυπώσουν, κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ψευδῆ καὶ ἀνυπόστατον κατηγορίαν. Δὲν ἐσκέφθη ὅμως ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὅτι ἡ καταδικαστικὴ ἐκείνη ἀπόφασις, δι' ἧς θὰ ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὁ Χριστός, θὰ ἦτο καταδικαστικὴ ἀπόφασις μόνον ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐξέδωσαν καὶ οἱ ὁποῖοι τὸν ἀναίτιον καὶ ἀνεύθυνον ἐκρέμασαν, ὡς κακοῦργον, ἐν μέσῳ δύο ληστῶν. Καὶ ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐκείνη θὰ ἦτο δι' αὐτοὺς κατάρα καὶ ἀνάθεμα εἰς γενεὰς γενεῶν ἀπὸ τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὸ μεγάλο Δικαστήριον τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἀπόφασις, ἀναθεωρηθεῖσα ἀπέδειξεν ἐκείνους μὲν ἀχαρίστους καὶ συκοφάντας, φθονεροὺς καὶ δολίους, τὸν δὲ κρεμασθέντα ἐπὶ Σταυροῦ ὡς Θεὸν ἀληθινόν,ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία τοῦ Δαυΐδ, «καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι, ἐλάλησαν ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν».

Τὸ ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον τῆς καταδικασάσης τὸν Χριστὸν ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ Χριστιανισμὸς ὁλόκληρος, ἀκυρόνει εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἰουδαϊκὴν ἀπόφασιν καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἀτιμίαν, τὴν πλεκτάνην, τὸν φρικαλέον δόλον, τὸν ὁποῖον διετύπωνον, ὡς ἀλήθειαν, κατὰ τοῦ κατηγορουμένου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ψευδῆ καὶ ἀνυπόστατον. Τοῦτο δὲ πράξαν, ἀποκαλύπτει τὴν πίστιν ἀκεραίαν πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐλθόντα ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀποδέχεται τὸ ἱερόν Του Εὐαγγέλιον καὶ τὸ ἄτιμον σύμβολον τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως—τὸν Σταυρὸν—τὸ μεταβάλλει εἰς τίμιον καὶ ζωοποιὸν ξύλον καὶ τὸ ἐξυψοῖ ὑπεράνω στεμμάτων αὐτοκρατόρων, Βασιλέων καὶ Ἡγεμόνων, διὰ νὰ διακηρύσσῃ καὶ τοῦτο, ὅτι ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν, κατὰ Χριστοῦ, ἐμελέτησαν οἱ Ἑβραῖοι, μόνον διὰ νὰ μετατρέψουν τὸ μέσον τοῦτο τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, ὡς μέσον ἀθανασίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πᾶς Χριστιανὸς σταυρούμενος, μεταφέρεται εἰς τὸν χορὸν τῶν Δικαίων καὶ ἁγίων, ὅπως ἐλάλησε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ μέσου, τῶν, ἀπ' αἰῶνος, ἁγίων Προφητῶν.—Τὸ Ξύλον τῆς ἀτιμώσεως, τὸ ἄλλοτε ἀπονεκροῦν, τὸν σταυρονόμενον, μεταβάλλεται εἰς Ξύλον ζωοποιοῦν πάντα πιστεύοντα, κατὰ τὸν Παῦλον διασαλπίζοντα «ὁ λόγος ὁ τοῦ Σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις δύναμις Θεοῦ ἐστίν».

* * *

Ἡ ἀναθεώρησις τῆς δίκης ἐκείνης, ἐξέδοτο τὴν νέαν ἀπόφασιν τοῦ Χριστιανικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐκχριστιανιθείσης Οἰκουμένης διὰ νὰ

βροντοφωνήσῃ «ἡμεῖς δὲ κηρύττομεν Ἰησοῦν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον! ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». Ἡ ἀπόφασις ἐκείνη καθ' ἑκάστην ἐξαπλόνει τὴν τελεσιδικίαν της καὶ εἰς τὰ μὴχριστιανισθέντα ἀκόμη μέρη, μεταλαμπαδεύουσα τὰ ἀνέσπερα φῶτά της πρὸς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς χλευασμὸν τῆς γενεᾶς ἐκείνης τῆς πονηρᾶς καὶ μοιχαλίδος, ἥτις κατ' αὐτὸν τὸν δόλιον τρόπον ἀνεβίβασεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν της, τὸν προστάτην, τὸν δημιουργόν, τὸν εὐεργέτην της. Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἔρημον κατὰ τὴν Ἔξοδόν των ἐξ Αἰγύπτου πολυειδῶς ἐφάνη σωτὴρ καὶ πατήρ.

Ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν, ἐναντίον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος καθαρὰ καὶ ξάστερα διὰ τῆς σημερινῆς περικοπῆς τοὺς ἀποκαλύπτει ὅτι εἶναι οὐράνιος. Ὅτι εἶναι ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, λέγων «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμή, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ». Μόνον Ἐκεῖνος μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς θείας οἰκονομίας, τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, μόνον Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὴν ψυχήν του λύτρον ἀντὶ πολλῶν, θὰ ἀνέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἵνα καθίσῃ ἐκ δεξιῶν τοῦ οὐρανίου του Πατρός.—Λέγων δὲ ταῦτα πρὸς τὸν ἀχάριστον ἐκεῖνον λαόν, ὁ Ἰησοῦς, παρουσιάζει τὴν θαυμασίαν εἰκόνα τοῦ ὑψωθέντος ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν ἔρημον χαλκοῦ ὄφεως.

Πόσες φορὲς ὁ λαὸς ἐκεῖνος ἡμάρτησε καὶ πόσες ἀκόμη φορὲς συνεχωρήθη, ἀπὸ τὴν θείαν Εὐσπλαγχνίαν. Καὶ ἐν τούτοις καὶ τὴν συγχώρησιν ἐδέχετο καὶ ἀπὸ τὸ ἔγκλημα, ἀπὸ τὸν φθόνον, ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν, ἀπὸ τὴν ἐνέδραν, δὲν ἀπεμακρύνθη.

Ὅτε ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός, ὁ ζῶν εἰς τὴν ἔρημον, μετὰ τὴν ἔξοδόν του ἐξ Αἰγύπτου, ἔπασχεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του, αἵτινες ἔφθασαν εἰς σημεῖον νὰ τὸν σπρώξουν ν' ἀρνηθῇ καὶ αὐτὸν τὸν Θεόν, τότε εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην ἀνεφάνησαν σμήνη ἀπὸ φείδια δηλητηριοβόλα, τὰ ὁποῖα μόλις ἐδάγκωναν τοὺς Ἑβραίους, ἐκεῖνοι ἀμέσως ἔπιπτον νεκροί, σφαδάζοντες ἐπὶ τῆς γῆς, συνεπείᾳ τῆς δηλητηριάσεως.—Κατὰ ἑκατοντάδας ἠριθμοῦντο οἱ νεκροὶ ἀπὸ τὸ δηλητήριον τῶν ἰοβόλων ὄφεων.

Εἰς ἐλεεινὴν καὶ ἀξιοθρήνητον κατάστασιν περιελθόντες οἱ Ἑβραῖοι, βλέποντες τὰ θύματα ἀπὸ τὰ φείδια, ἱκετεύουν τὸν Μωϋσῆν νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν διὰ νὰ γίνῃ ἵλεως.—Ἡ δέησις τοῦ Μωϋσέως γίνεται εἰσακουστὴ καὶ ὁ Μωϋσῆς, διὰ θείου προστάγματος, ὑψόνει εἰς τὴν ἔρημον ἐπὶ ἑνὸς κονταριοῦ, ἕνα χάλκινον ὄφιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. «Ἅμα κανένας δαγκωθῇ ἀπὸ φεῖδι, ἀμέσως νὰ στρέφῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ βλέπῃ τὸν χαλκοῦν ὄφιν. Τοῦτο δὲ πράττων θὰ γίνεται καλά, δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ.»

Ἐδαγκώθησαν πολλοὶ καὶ μόλις ἔβλεπον πρὸς τὸν χαλκοῦν ὄφιν, ἀμέσως ἐθεραπεύοντο.—Τὴν εἰκόνα ταύτην μᾶς παρουσιάζει εἰς τὴν σημερινὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν ὁ Χριστὸς ὡς εἰλικρινῆ βεβαίωσιν τῆς

ἀπεράντου εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν του, προαναγγέλλων τὸν σταυρικόν του θάνατον, ὁ ὁποῖος θὰ ἦνε ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ διὰ πάντα πιστεύοντα πρὸς αὐτόν. «Καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτω ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον».—Απαράλλαχτα, ὅπως ὁ Μωϋσῆς, ὕψωσεν εἰς τὴν ἔρημον τὸν ὄφιν καὶ ἐσώζοντο οἱ δαγκωνόμενοι ἀπὸ τὰ φείδια, θὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου (ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς) διὰ νὰ μὴν καταστραφῇ ἐκεῖνος ποῦ τὸν πιστεύει ὡς Θεόν, ἀλλὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν.—Καὶ δὲν ἀρκεῖται ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἐκδήλωσιν αὐτήν, ἀλλὰ διαδηλοῖ καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον λέγων «τόσον πολὺ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔστειλεν, ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν υἱόν του τὸν μονογενῆ, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων πρὸς αὐτόν, μὴ καταστραφῇ, ἀλλ' ἵνα ἔχῃ τὰ οὐράνια ἀγαθά.» Διότι δὲν ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὸν υἱόν του τὸν μονογενῆ διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦΘεοῦ ἦτο νὰ σωθῇ ὁ κόσμος, διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ».

Τ' ἀκοῦς Χριστιανέ; Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν παραδέχεται κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν. Τὸν προσκυνεῖ, τὸν λατρεύει, ἐκτελεῖ τὰ εὐαγγελικά του παραγγέλματα. Ταῦτα δὲ πράττων δὲν κάνει τίποτε ἄλλο εἰμὴ νὰ βλέπῃ τὸν κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ ξύλου, ὅπως οἱ Ἑβραῖοι τὸν χαλκοῦν ὄφιν, διὰ νὰ σώζεται «μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἵνα ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον». Οἱ πατέρες, οἱ προπάτορές μας, οἱ ὁποῖοι ἐδέχθησαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐθέσπισαν τὸ Σύμβολον τῆς Ὀρθοδόξου πίσεως, «Τόν, δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν. ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου» μᾶς ἐδίδαξαν εἰς αὐτὸν τὸν ὑψωθέντα εἰς τὸν Σταυρὸν νὰ προσβλέπωμεν διὰ νὰ σωθῶμεν.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἡ κατηργήσασα τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου, μᾶς διδάσκει πρὸς Ἐκεῖνον καὶ μόνον νὰ στηρίζωμεν τὰς ἐλπίδας μας καὶ ἀπ' αὐτὸν ν' ἀντλοῦμεν τῆς παρηγορίας τὰ νάματα, διότι πρὸς χάριν μας ἔγινεν «ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ Σταυροῦ» ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

Καὶ ἐσώθη· δεχθεὶς ὡς ἀλήθειαν τὴν προφητείαν τοῦ Δαυῒδ «ἐλάλησαν ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. Ἐσώθη πᾶς ὁ πιστεύων εἰς τὸν ὑψωθέντα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ ὡς ἄτομον καὶ ὡς φυλή, ὅταν ἐκείνη τὸν παρεδέχθη ὡς Θεὸν καταβάντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταλάβῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, τὴν ὁποίαν σήμερον τόσον ζωηρῶς, καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸν ὄφιν τοῦ Μωϋσέως, μᾶς διατυπώνει.

Μᾶς καθιστᾷ σήμερον μετόχους, τῶν οὐρανίων του δηλώσεων. Μᾶς

ἀποκαλύπτει τὴν θεότητά του, καὶ ὡς θεάνθρωπος, μᾶς διαβεβαιοῖ ὅτι ἦλθε νὰ κρεμασθῇ στὸν Σταυρὸν «ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται» καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν «ὅτι ματαιότητας καὶ δολιότητας» διαρκῶς ἐσχεδίαζον κατ' αὐτοῦ οἱ Ἑβραῖοι, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐξέσπασαν εἰς βάρος των, νὰ γίνουν περιπλανώμενοι Ἰουδαῖοι φέροντες ἀντὶ Σημαίας Ἐθνικῆς ὑπάρξεως μόνον τὸ φάσμα τῶν λέξεων «ματαιότητας καὶ δολιότητας» εἰς αἰωνίαν κατάραν, μὴ θελήσαντες νὰ σωθοῦν, ὅπως ἐσώθησαν τόσα εἰδωλολατροῦντα Ἔθνη, ἀπ' αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐγένετο ἐκτελεστὴς τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ὅπως σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

* * *

Ὅταν θέλω νὰ δώσω πεπλατυσμένην καὶ ἐκτενῆ ἑρμηνείαν τοῦ προφητικοῦ λογίου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν ὄφιν τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὑπέροχον συμβολισμόν, κάποια ἀόρατος δύναμις μοῦ πιέζει τὰ στήθη. Κάποια ἀόρατος δύναμις τοῦ λέει «Στάσου, ἕως ἐδῶ. Ἄφισε ἄλλους θεολόγους ἱκανωτέρους Σου νὰ παρουσιάσουν εἴτε ὡς φεῖδι ποῦ ἐξηπάτησε τὴν Εὔαν, εἴτε ὡς ἁμαρτήματα ἀπορρέοντα ἀπὸ τὸν προπάτορα Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος παρέβη τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἐν τῷ Παραδείσῳ, εἴτε ὡς κατάραν ποῦ τὴν ἔφερεν ἐπὶ γῆς μαζύ του, εἴτε ὡς πολυκέφαλον Ὕδραν τῶν θανασίμων ἁμαρτιῶν. Ἄφισε τοὺς Θεολόγους νὰ ὁμιλήσουν ἐκτενῶς διὰ τὴν οὐρανίαν ἀγάπην, ἡ ὁποία πολλαχῶς ἐκδηλοῦται καὶ ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ «ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ καθὼς οἰκτείρει πατὴρ υἱούς, ᾠκτείρησε Κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν» καὶ ἔλα, μιὰ στιγμή, μαζύ μου....»

Ἡ δύναμις ἐκείνη, ἡ ἀόρατος, ποῦ με φωνάζει, εἶναι ἡ Ἑλλάς, εἶναι ἡ γλυκειά μας Πατρίδα.—«Ὁ χαλκοῦς ὄφις τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ Χριστός μας, ὡς ἀθάνατον σύμβολόν Του, εἶναι καὶ γιὰ μένα θεϊκὴ Προφητεία....» αὐτὸ ἀκούω νὰ μοῦ λέῃ....

Ἀλήθειαν μοῦ ἐβροντοφώνησεν, ἀλήθειαν μοῦ εἶπε.

Ἡ ὠχρὰ διπλωματία «ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησεν» λέγουσα «Ἀδύνατον νὰ ἀναστηθῇ ἡ Ἑλληνικὴ Φυλή. Ἡ Ἑλλὰς ἀπέθανεν, ἐτάφη, διαγραφεῖσα ἀπὸ τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης. Οὐδεὶς πλέον δύναται νὰ τὴν σώσῃ. Θὰ μείνῃ μόνον ὡς ἀνάμνησις εἰς τὰς ἐρχομένας γενεάς, ὅτι ὑπῆρξε κάποτε Ἑλλὰς ἀναδείξασα φιλοσόφους, καὶ Ἐθνομάρτυρας, Μεγαλομάρτυρας, Μάρτυρας καὶ ἁγίους». Ἔλεγε τοὺς λόγους τούτους, ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐφονεύετο, ἠτιμάζετο, ὑφίστατο τὰ φρικτότερα τῶν μαρτυρίων, ἀπὸ τὰ δηλητηριωδέστερα φείδια τῆς ἐρήμου,—τὸν ἄπιστον Ὀθωμανόν.

Σκλαβιὰ καὶ τυραννία μακροχρόνιος μὲ ἀνασκολισμούς, μὲ μαρτύρια πολύμορφα καὶ πολυειδῆ, μὲ κρεουργίας, μὲ ἀγχόνας, μὲ φρίκην, μὲ τέτοια δαγκώματα, ποῦ τὸ δηλητήριον τῶν ἰοβόλων ὄφεων ἐφαίνετο ἐπιεικέστερον καὶ ἠπιώτερον.

Τιμή, ζωὴ καὶ περιουσία ἦσαν εἰς χεῖρας τοῦ βαρβάρου καὶ κτηνώ-

δους κατακτητοῦ.—Χρόνοι συμφορῶν, στεναγμῶν, κοπετῶν καὶ θρήνων, ἀφαιρέσεις παιδιῶν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας, ἄφιναν ὄπισθέν των χιλιοβασανισμένα κορμιά, δεικνύοντες τὰ ὅμοια καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἀπεκάλυπτον τὴν ἰδίαν τύχην, ποῦ ἀνέμενε τοὺς σκλάβους, τοὺς ραγιάδες, ἤτοι τὴν κρεμάλα, τὴν φωτιά, τὰ μπουντρούμια, ἀντὶ φυλακῆς, τὰς στερήσεις, τὸν μαῦρον μανδύαν τῆς συμφορᾶς, τὸν δι' ἀσιτίας θάνατον!

Ἔρημοι, εἰς ἔρημον χώραν, εἰς χώραν ξένην πλέον γι' αὐτούς, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ φείδια—οἱ Τοῦρκοι—ἐλλοχεύοντα ἐδάγκωναν καὶ ἐνέκριναν τὸ περιβάλλον, ὡς κυρίαρχοι καὶ δεσπόται ἀπέναντι δούλων, οἱ ὁποῖοι εἶχον χειροτέραν θέσιν, ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν δούλων τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ἀπηλπισμένοι ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, ἔρημοι ἀπὸ προστασίαν, ἀντὶ τῆς ὁποίας «ματαιότητας καὶ δολιότητας» ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτων κατ' αὐτῶν οἱ ἰσχυροὶ δυνάσται.

Τέσσαρας περίπου ἑκατονταετηρίδας τυραννούμενοι, ἐσφούγγιζον τὸ δάκρυ τοῦ πόνου· καὶ μὲ χέρια στὸν Θεὸν ὑψωμένα, ἱκέτευον τοῦτον νὰ τοὺς ἀποστείλῃ ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θόλους τὸ ἔλεος, τὴν ἐλπίδα, τὴν σωτηρίαν, τὴν χαράν, τὴν ἀνάστασιν.

Ἰδοὺ τὸ ἔλεος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Πατρός, ποῦ διαψεύδει τὰς ματαιότητας καὶ δολιότητας τῶν ἐστεμμένων τῆς Εὐρώπης. Ἰδοὺ ἡ ἀνείκαστος φιλανθρωπία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεὸς οὐχὶ νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων, ἐμφανίζεται καὶ εἰς τὴν ἐθνικῶς νεκράν μας χώραν, τὴν περικλείουσαν ἡμινέκρους καὶ μισοπεθαμμέναις καρδιές, σὲ σκλαβωμένα στήθη καὶ ὁ Ἐθνικὸς Μωϋσῆς, ἔμπλεως θείας χάριτος, πλήρης ἐνθέου ζήλου καὶ Πίστεως, σὲ κάποιο ὕψωμα ἀποκρήμνου βουνοῦ, στὸ βουνὸ τῆς Ἁγίας Λαύρας ὑψώνει τὸν Ἐθνικὸν χαλκοῦν ὄφιν, «ἵνα πᾶς ὁ βλέπων ἐπ' αὐτὸν μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον!»

Εἶναι τὸ Λάβαρον τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους! Εἶναι τὸ ἐγερτήριον, τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρωμένων καὶ σκλαβωμένων καρδιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὡς Ἔθνους καὶ ὡς Κράτους—τοῦ Ἐθνικοῦ Μωϋσέως, τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, κηρύττοντος «Ἐλευθερίαν, ἀνάστασιν, χαράν!» Καὶ ἔκτοτε μένει τὸ ἀθάνατο ἐκεῖνο σύμβολον, εἰς τὸν τόπον τῆς δόξης, εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ποῦ ἀνέστησε τὴν σκλαβωμένην καρδιά καὶ ἀγκάλιασε τὸ «Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος» καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ θάρρος νὰ ἐξέλθῃ νικητής, διὰ νὰ ξεσκίσῃ ἡ Ἑλληνικὴ ἐθελουσία τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ἔπαυσε νὰ ἦναι δούλη.

Τὸ Λάβαρον ἐκεῖνο—Ὁ Ἑλληνικὸς χαλκοῦς ὄφις—ὑψώθη εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν καρδιά, διὰ νὰ συνεχίζῃ, ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκεται, τὸ ἀθάνατον ἔργον τῶν πατέρων μας καὶ νὰ διατηρῇ, ὅπου καὶ ἂν σταθῇ, ἄσβεστον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν καὶ τὴν Πατρίδα του, ἔχων πάντοτε τὴν Σημαίαν, τὸ σύμβολον τῆς Ἐθνικῆς ὑποστάσεως ὑψηλά, νὰ τὸν φωτίζῃ πάντοτε, ἵνα μὴ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἵνα δώσῃ αἰώνιον ζωὴν εἰς τὸ ἀθάνατο Γένος του, μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων καὶ δυνηθῇ προσέτι

νὰ μεταφέρῃ τὸν χαλκοῦν αὐτὸν ὄφιν, τὴν Κυανόλευκον, καὶ τὴν ὑψώσῃ στὰ καμπαναριὰ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ κηρύξῃ τὸ Ἐθνοθρησκευτικὸν σάλπισμα Χριστοῦ καὶ Ἑλλάδος «ἵνα σωθοῦν δι' αὐτῶν, ὡς Ὀρθόδοξοι καὶ Ἕλληνες». Γένοιτο.—

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. Η'—34.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».

* * *

Ἕνα πολὺ περίεργον φαινόμενον παρατηρεῖται εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας, εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, εἴτε πολιτισμένα, εἴτε ἀπολίτιστα, καθὼς ἐπίσης τὸ φαινόμενον τοῦτο, εἴτε ἀνάγεται εἰς κοινωνίαν, εἴτε εἰς Πολιτείαν, εἴτε εἰς οἰκογένειαν, εἶναι ὅτι ὁ κόσμος ὁ φιλήσυχος, ὁ κόσμος ὁ σεβόμενος τοὺς Νόμους καὶ ἐκτελῶν αὐτούς, ὁ στρατιώτης ὁ ὁποῖος χύνει τὸ αἷμά του ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος, τὸ καλὸ παιδὶ ποῦ προστατεύει, ποῦ ὑποστηρίζει τὴν οἰκογένειάν του, τὸ παιδὶ ποῦ ξενητεύεται νὰ στείλῃ, στὴ φτώχεια του, τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως, δὲν ἀνταμείβεται. Τιμαὶ καὶ ἀξιώματα εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὁπωσδήποτε ἀγωνιζομένους, δὲν ἀπονέμονται, εἰμὴ μόνον, εἴς τινας μεγάλας φυσιογνωμίας ἀναγομένας εἰς πολιτικοὺς ἢ στρατιωτικοὺς κύκλους, χορηγοῦνται ἢ βασιλικαὶ εὐαρέσκειαι, ἢ παράσημα ἀναλόγως τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας προσέφερον εἰς τὴν κοινωνίαν, πολιτείαν, Ἔθνος!

Γιὰ τοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μεγάλων προσωπικοτήτων ἀκούομεν νὰ λέγουν: «Μπράβο! πολὺ ὡραῖα! Ἔκαμαν τὸν καθῆκόν των....» Γι' αὐτὸ τὸ καθῆκον τῆς νομιμότητος, ἀκούομεν «Φιλόνομοι πολῖται». Καὶ ἐκεῖνοι ποῦ τὸ λέγουν καὶ ἐκεῖνοι ποῦ τὸ ἀκούουν, μένουν εὐχαριστημένοι, διότι καθένας μὲ ὡρισμένην ἐκτέλεσιν, σχηματίζει ἕνα κοινωνικὸ ἢ Ἐθνικὸ ὡρολόγιον, τὸ ὁποῖον τελείως λειτουργεῖ καὶ τὸ ὁποῖον λέγεται πολιτικο-ἐθνικὸς ὀργανισμός.—Τὸ εὖγε αὐτὸ—διότι ἐκτελοῦμεν τὸ καθῆκόν μας, δὲν εἶναι οὔτε εὐαρέσκεια βασιλική, οὔτε παράσημα, οὔτε ἄλλη τις ἔνδειξις ἰδιαιτέρας συμπαθείας ἐκτιμήσεως ἢ σεβασμοῦ πρὸς τὰ τόσα ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ Ἔθνος.—Εἶναι ἕνας λόγος, ὁ ὁποῖος πολλάκις δὲν ἀφίνει οὔτε ἴχνη διαβάσεως.

Εἶναι σωστόν; Ἔτσι πρέπει νὰ ἀμείβωνται οἱ πολῖται ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι τηρηταὶ τοῦ Συντάγματός των καὶ ἐκτελεσταὶ τοῦ Νόμου, ὅταν ἐκεῖνος εἴτε διατάσσῃ νὰ πράττωμεν, εἴτε διατάσσῃ ν' ἀποφεύγωμεν; Μάλιστα! Ἔτσι πρέπει νὰ ἦνε· καὶ τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἶναι ὁ μέγας κανὼν—ὁ μέγας ἄγραφος τῶν Πολιτειῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν Νόμος—εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑποκύπτῃ πᾶσα ἰδέα ἀτομισμοῦ, πᾶσα ὕπαρξις συναισθανομένη, ὅτι δὲν ζῇ νομαδικῶς, ἀλλ' ὑπὸ πολίτευμα.

Ὅταν νομίμως, ὅταν θεμιτῶς ἐργάζεται ὁ ἄνθρωπος νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί του, δὲν περιμένει νὰ τοῦ εἴπῃ «Μπράβο....εὖγε....» οὔτε ἡ καρδιά του, οὔτε ἡ κοιλιά του. Γιατί; Διότι εἶναι ὑποχρέωσις διὰ νὰ ζήσῃ.—Ὅπως λοιπὸν δὲν περιμένει συγχαρητήρια ἀπὸ τὸ δίκαιον τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ἔτσι δὲν πρέπει νὰ περιμένῃ συγχαρητήρια διότι σέβεται τοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι μόνον ὅταν σέβωνται καὶ ἐκτελοῦνται, θὰ τοῦ δώσουν τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐθνικήν, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ ἀτομικὴν εὐημερίαν καὶ εὐδαιμονίαν, ἀπὸ τὴν Πολιτείαν, ἀπὸ τὸ Ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ τὴν Σημαίαν ἐκείνου ὑπηρετεῖ καὶ ὑποστηρίζει.—Ἡ ὑποστήριξις ὅθεν τοῦ νόμου, εἶναι πρὸ παντὸς ὑποστήριξις τοῦ ἀτόμου, ὅπως τὸ σῶμα τρεφόμενον καὶ συντηρούμενον, καθιστᾷ ἀκμαῖον τὸν σωματικὸν ὀργανισμόν, διατηρεῖ ζωηρὰς καὶ ἀκμαίας τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις.

Αὐτὸ τὸ φαινόμενον δὲν κάνει σὲ κανένα ἰδιαιτέραν προσοχήν.—Ὅλοι κάνουμε τὸ καθῆκον αὐτὸ καὶ οὔτε μᾶς μέλλει διὰ συγχαρητήρια. Ὁ λόγος εἶναι, ὅτι τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἀνάγεται, ὡς ἀναπόσπαστον ψυχικὸν φαινόμενον τοῦ σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ μας συστήματος· καὶ τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ πληρέστατα αὐτὸ ποῦ ἐκήρυξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «φύσει τὰ τοῦ Νόμου ποιεῖ» καὶ τὰ βάρβαρα, τὰ ἀπολίτιστα ἔθνη καὶ αὐτὰ ἀκόμη ποῦ ζοῦν ἐν ἡμιαγρίᾳ καταστάσει καὶ εἰς αὐτὰ παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον αὐτό.

Ἐνῷ δὲ τὸ φαινόμενον τοῦτο σχετίζεται μὲ τοὺς ἐναρέτους χαρακτῆρας, ὑπάρχει ἀντίθεσις τοῦ φαινομένου καὶ εἰς μερικὰ πρόσωπα ἔχομεν ἀντίθετον φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ, διὰ τιμωρίας καὶ ποινῶν, ἡ Δι-

καιοσύνη.—Ἐνῷ ὁ φιλήσυχος πολίτης δὲν βραβεύεται, ὁ ἀδικοπραγῶν τοιοῦτος τιμωρεῖται. Καὶ τιμωρεῖται μὲ τόσας διαβαθμίσεις ποινῶν, ὅσας ἔχει ὁρίσει ὁ Ποινικὸς Νόμος, δι' ἑκάστην ἀπ' αὐτάς.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν συλλαμβανόμενον ἐγκληματίαν, δι' οἱονδήποτε ἔγκλημα. Ἐκ τοὐναντίου ἡ ἐπιβράβευσις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἑνὸς καθήκοντος, δὲν εἶναι ἀναγεγραμμένη εἰς κανένα κανόνα τοῦ Δικαίου, ἀλλ' ἀφίεται εἰς τὸ αὐτοπροαίρετον τῆς βουλήσεως καὶ ἐνεργείας ἑκάστου! Ποιναὶ διὰ τοὺς παρανομοῦντας· καθῆκον διὰ τοὺς σεβομένους τὸν Νόμον καὶ ἰδίως τὸν ἠθικὸν Νόμον, ὁ ὁποῖος σὲ κάθε πολιτισμένον καὶ μορφωμένον ἄνθρωπον ἔχει γραφῆ μὲ ἀνεξίτηλα γράμματα στὴν καρδιά του.

Ἂν τ' ἀνωτέρω ἦνε ἀληθῆ διὰ πᾶσαν πεπολιτισμένην ἢ μὴ κοινωνίαν, δὲν εἶναι ὅμως βάσιμα καὶ ὅμοια καὶ διὰ τὸν ὑψηλότερον τῶν ἠθικωτέρων Νόμων, τὸν Νόμον τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ὁποῖος πάντα ἀληθῶς τὸν Χριστὸν πιστεύοντα τιμᾷ καὶ γεραίρει. Ἂν οἱ γραπτοὶ Νόμοι καὶ τὸ Δίκαιον τῶν ἐθίμων ἐχάραξαν κανόνας τοὺς ὁποίους πρέπει ν' ἀκολουθήσουν οἱ πολῖται, ἂν θέλουν ν' ἀνήκουν εἰς τὸ σκῆπτρόν της, εἶχον ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν, τὴν ὑποχρέωσιν, αἱ Εὐαγγελικαὶ ὅμως διατάξεις δὲν προϋποθέτουν ὑποχρέωσιν, ἀλλ' αὐτοπροαίρετον τῆς θελήσεως.—«Ἂν θέλῃς καὶ καταλαβαίνῃς τὴν ἀλήθειαν, υἱοθέτησέ την».—Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ ἐλεύθερον καὶ ἀδέσποτον καὶ πρὸς ἓν τοιοῦτο πνεῦμα, μὲ ἐλευθερίαν θελήσεως, μὲ ἐλευθερίαν σκέψεως, βουλήσεως καὶ ἀποφάσεως, ἀποτείνεται ὁ Λυτρωτής μας καὶ Θεός, λέγων, «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι». «Ὅποιος θέλει νὰ ἐρθῇ μαζύ μου, ἂς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἂς σηκώσῃ τὸν Σταυρόν του καὶ ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ».

* * *

Δὲν ἐπιβάλλει οὐδένα νόμον, οὔτε φραγμὸν σὲ κανενὸς τὴν σκέψιν. Ἐνῷ ἠδύνατο νὰ θέσῃ ὅρια καὶ νὰ κόψῃ τὰ πτερὰ κάθε εἴδους λογισμοῦ, ἀφοῦ ἔβανε φραγμὸν καὶ Νόμον ἀμετάβλητον νὰ στρέφεται ἡ γῆ περὶ τὸν ἄξονά της, νὰ στρέφεται περὶ τὸν ἥλιον, νὰ μετέχῃ τῆς οὐρανίου κινήσεως ὅλων τῶν οὐρανίων σωμάτων, κατὰ τὸν Προφήτην λέγοντα «ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσεται....οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος». Δὲν ἔβανε λοιπὸν κανένα ὁδόφραγμα σκέψεως οὔτε διαταγάς ἐκδίδει. Ἐκ τοὐναντίου δέ, μᾶς ἀφῆκεν ἐλευθέρους νὰ ἐκλέξωμεν τὴν ἀληθῆ ὁδὸν τῆς σωτηρίας μας, νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ καθῆκόν μας, τὸ ὁποῖον πανηγυρικῶς θὰ ἐπιβραβεύσῃ. Καὶ θὰ τὸ ἐπιβραβεύσῃ διότι εἶναι προϊὸν τῆς ἰδίας μας θελήσεως καὶ ὄχι ὑποχρεωτικόν, ὅπως τὸ ἐπιβάλλουν οἱ πολιτειακοὶ Νόμοι.

Ὁ μεταβλητὸς Νόμος τῶν κοινωνιῶν, τῶν πολιτειῶν, δὲν παρέχει κανὲν ἀντιστάθμισμα, καμμίαν ἀμοιβήν. Ὁ Θεόσδοτος ὅμως νόμος παρέχει τοιαύτην ἀμοιβήν, ὥστε νὰ μᾶς χορηγῶνται τὰ οὐράνια ἀγαθά, ἢ

βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἣν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς διὰ τοὺς ἁγίους καὶ Δικαίους ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

«Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ» δὲν διατάσσει κανένα, καὶ κανενὸς δὲν ἐπιβάλλεται. Μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς. Εἰς ἡμᾶς ἀφίνει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξωμεν, ἂν πρέπῃ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστόν, ἢ νὰ τὸν ἀρνηθῶμεν.

Πόσον μεγάλην μᾶς ἀναγνωρίζει, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματός μας, ὁ Χριστός! Πόσην δύναμιν παρέχει εἰς αὐτήν, καὶ πόσαι σκέψεις ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτήν. Ἂν μᾶς διέτασσε νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, θὰ μᾶς καθίστα δούλους· καὶ τὸ ἀδέσποτον τοῦ πνεύματός μας, θὰ ἦτο ὑπὸ δεσπότην καὶ κυρίαρχον! Ὄχι. Δὲν μᾶς θέλει δούλους πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἐλευθέρους, μὲ ἐλευθέραν καὶ διαυγῆ τὴν σκέψιν καὶ ἀπὸ μᾶς νὰ ἐξαρτηθῇ, ἂν πρέπῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν ἢ ὄχι. — Ἐκ τῆς ἀποφάσεώς μας δ' αὐτῆς τῆς ἀκολουθίας πρὸς τὸν Χριστόν, ἐξαρτῶνται καὶ τὰ βραβεῖα μας, τὰ ὁποῖα δικαιωματικῶς θὰ μᾶς δοθοῦν, διότι πρὸς χάριν τούτου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Του ἐσηκώσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Σταυρόν, σταυρώσαντες τὰς κακὰς ἐπιθυμίας, συνηθείας καὶ ἕξεις καὶ ἠκολουθήσαμεν αὐτόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδίστασε, πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ τοὺς Σταυρωτάς του, νὰ εἴπῃ ἐμφαντικῶς «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια».

Ἡ ἀλήθεια ἐκείνη μᾶς φωνάζει «ὅστις θέλει ὀπίσω ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Μήπως ἆρά γε ἡ πρόσκλησις αὕτη ἐγκλείει ἀδιαφορίαν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὰ πλάσματά του; Ὄχι. Οὔτε ἀδιαφορίαν, οὔτε περιφρονητικὴν ὑπερηφάνειαν ἐγκλείει, οὔτε πρὸς τὰ πλάσματα, ὡς εἶπον, τῶν χειρων του δυσπιστίαν.

Ὑποκαίει τὸν ζῆλόν μας. Προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον ζωηρότερον. Διότι ἡ πρόσκλησίς του εἶναι τὸ ἐγερτήριον τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον δὲν ἦλθε νὰ ὑποτάξῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν σκλαβιά, ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ τῆς εἴπῃ: «Ἰδοὺ σὲ ἀπήλλαξα ἀπὸ τὴν σκλαβιά. Εἶσαι ἐλευθέρα τώρα νὰ ἐκλέξῃς τὸν δρόμον τοῦ προορισμοῦ Σου». «Λύσας τὴν κατάραν, ἔδωκε τὴν εὐλογίαν πρὸς ἐκείνους οἵτινες, διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας» καὶ τοὺς δίδει τέτοια ἐλευθερίαν, ὥστε οὔτε πόρρωθεν νὰ μὴν ὑπονοηθῇ ἐξάρτησις ἀπὸ τὴν πρόσκλησίν Του «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι»

Πολιτεία νὰ τιμωρῇ τοὺς ἀδίκους. Θρησκεία νὰ συγχωρῇ τοὺς μετανοοῦντας.—Πολιτεία νὰ ἀναγνωρίζῃ σιωπηρῶς τὸ σέβας, πρὸς τὸν Νόμον, τῶν πολιτῶν.—Θρησκεία νὰ διδάσκῃ πάντα πρὸς τὸν Χριστὸν πιστεύοντα. «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα, δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει.».

Τώρα σκέψου Χριστιανέ μου, σὺ ποῦ ἀγαπᾷς καὶ σέβεσαι τοὺς Νόμους, πόσην ἀγάπην καὶ πόσον σεβασμὸν πρέπει νὰ ἔχῃς πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ὀρθόδοξόν μας θρησκείαν, ἡ ὁποία Σὲ ἀφίνει νὰ ἐκλέξῃς τὸν δρό-

μον τῆς ἀρετῆς, ἢ τὸν δρόμον τῆς κακίας, διὰ τῆς προσκλήσεως: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν».

* * *

Ζητεῖ ἀπὸ μᾶς ὁ Χριστός μας νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν. Ποῖα ἆρά γε εἶναι τὰ βραβεῖά του; Πρὸ τοῦ Χριστιανέ μου μάθῃς ποῖα τὰ βραβεῖα, εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴν βιασθῇς γι' αὐτά, ἀλλὰ νὰ μάθῃς καλά, ποιὸ εἶναι τὸ πρόγραμμά του, τὸ ὁποῖον ἐν πλάτει ἀναγράφεται εἰς τὸ ἱερόν του Εὐαγγέλιον. Καὶ ὅταν μάθῃς τὸ πρόγραμμα, τότε, δύνασαι νὰ σκεφθῇς περὶ βραβείων, ἂν δύνασαι νὰ τὸ ἐφαρμώσῃς. «Ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» «ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε» τ' ἀκοῦς, τί λέει, τὸ πρόγραμμα, ΝΕΟΤΗΣ ΤΡΕΛΛΗ; Ν' ἀρνηθῇς τὰ ἀπατηλὰ ὄνειρα τῆς νεότητός Σου, τὰ ὁποῖα σὲ ἔκαμαν δούλην, σκλάβα, εἰς πᾶσαν ἐπιθυμίαν κακὴν καὶ ν' ἀγκαλιάσῃς τὸν Σταυρόν, τὴν ἠθικὴν τὴν Χριστιανικήν, τὴν οἰκογενειακήν, τὴν κοινωνικήν, τὴν ὁποίαν ἐνόμισες, ὅτι εἶναι αἱ λυσίκομοι καὶ γυμνόκολποι ὀδαλίσκαι τῶν καφὲ—ἀμὰν καὶ καφὲ——σαντάν, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς, ὅταν τὰς συναναστραφῇς θὰ Σὲ ὁδηγήσουν ἢ εἰς φρενοκομεῖον, ἢ εἰς φθισιατρεῖον, ἢ εἰς φυλακάς. Γιατί; Διότι τὸ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» τοῦ Χριστοῦ, οὔτε τὸ ἤκουσες, οὔτε ἐπεδίωξες νὰ τὸ ἀκούσῃς, ἢ νὰ πᾷς στὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις πάντοτε τὸ ἑρμηνεύει.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Χριστοῦ «ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» ἠκολούθησαν οἱ ἀπόστολοι, πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι κατέλιπον φιλτάτας ἐπὶ τῆς γῆς ὑπάρξεις, πλούτη, δόξας, τιμάς, τὰς ὁποίας ἐχαρακτήρισαν ματαίας καὶ παρερχομένας «ποία δόξα ἕστηκεν ἐπὶ γῆς ἀμετάθετος» καὶ ἐπῆραν ἐπ' ὤμου τὸν τίμιον Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, κηρύττοντες καὶ ἐκεῖνοι, τὸ ἴδιον παράγγελμα, «ὅστις θέλει ὀπίσω ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν».

Καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ Χριστοῦ ἐκτελέσαντες, ἤκουον τὰ θεῖα λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «εἰρήνη καὶ ἔλεος, τιμὴ καὶ δόξα παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν».

Ἂν παραδεχθῶμεν τὸ ἐναντίον.—Δὲν ἀκολουθοῦμεν τὸν Χριστόν, δὲν σεβόμεθα τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν ὁποίων αἱ Ἅγιαι Εἰκόνες κοσμοῦν τοὺς ὀρθοδόξους Ναούς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἁγίους ὀφείλεται πᾶσα τιμὴ καὶ προσκύνησις δι' ὅσα ἔπραξαν, ἄν, λέγω, δὲν δεχθῶμεν τίποτε ἀπ' αὐτά, τί ἔχουμε νὰ κερδίσωμεν;

Ματαιοπονία τοῦ χειρίστου εἴδους, ἂν μποροῦμε νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι δι' ἄλλου δρόμου δυνάμεθα νὰ σώσωμεν τὴν ψυχήν μας. Κάθε ἄλλος δρόμος, ποῦ εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν, φέρει ζημίαν καὶ καταστροφὴν τῆς ψυχῆς. Ἂν ἀπὸ τέτοιο δρόμο, ποῦ εἶναι ἀντίθετος, ἐπιζητήσωμεν νὰ σώσωμεν τὴν ψυχήν μας, θὰ τὴν χάσωμεν.—Μόνον ἂν θυσιάσωμεν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν παραγγελμάτων του, τὴν ψυχήν μας, ἀσφαλῶς θὰ τὴν σώσωμεν, γενόμενοι τέλειοι, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς τὸ εἶπε. «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος εἰμί».

Καὶ διὰ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν μᾶς λέγει. «Τὶ γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

ἢ τί δώσει ἄνθρωπος, ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» Ἐκέρδισες ὅλον τὸν κόσμον. Γιὰ πόσον καιρόν; Ἐπ' ἄπειρον, αἰωνίως ποτέ, διότι δὲν εἶσαι σὺ ὁ ἴδιος αἰώνιος. Ὥστε μαζὺ μὲ τὸν θάνατον, σβύνει τὸ πᾶν! Ἐνῷ ἂν ἤμεθα εἰς τὸν Χριστὸν ἀφωσιωμένοι, θὰ κληρονομήσωμεν τὰ ἀγαθά, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, αἰωνίως, ὅταν ὁ Χριστὸς ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἁγίων.

Ἰδοὺ καὶ τὸ πρόγραμμα καὶ τὰ βραβεῖα.—Τὰ βραβεῖα, τὰ ὁποῖα δίδονται μόνον στοὺς Χριστιανοὺς ποῦ ἐπῆραν τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἠρνήθησαν ἑαυτούς. — Ἀντιθέτως δέ, δι' αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι σ' αὐτὴν γενεὰν ποῦ τὸν ἀρνεῖται, σ' αὐτὴν τὴν γενεὰν τὴν μοιχαλίδα καὶ ἁμαρτωλόν, ἡ ὁποία δὲν θὰ δεχθῇ τὸ πρόγραμμα τοῦ Χριστοῦ, θὰ ἀπαγγελθοῦν ποιναί, καὶ ἀντίποινα τῶν ἀρνηθέντων τὸν Χριστὸν «καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν»..

Μέσα σὲ γενεὰν μοιχαλίδα καὶ ἁμαρτωλήν, εἰς γενεὰν ποῦ δὲν ἐγνώριζεν, οὔτε ἀνεγνώριζε Χριστόν—στὴν Τουρκικὴ Φυλὴ—ἔζησεν ἡ σκλάβα Πατρίδα μας.—Πόσοι προπάτορές μας, πόσα ἀθάνατα τέκνα τῆς Πατρίδος μας ἤκουον μὲ εὐλάβειαν τὸ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» καὶ ἔπιπτον εἰς τὰ τρομερὰ βασανιστήρια τῆς μοιχαλίδος καὶ ἀτίμου γενεᾶς! Καὶ ἐν τούτοις, ἐν μέσῳ δολίων καὶ ἀτίμων βαρβάρων, «τὸ ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» υἱοθετήσασα ἡ σκλάβα Πατρίδα μας, ἔσωσε τὴν ψυχήν της, ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν της, ἡ ὁποία ἀπὸ γενεᾶς, εἰς γενεὰν φερομένη ὕψωσεν ἄνω τῆς Σημαίας της τὸν Τίμιον Σταυρὸν καὶ προχωρεῖ ἐξακολουθητικῶς, διὰ τὸ μέγα της βραβεῖον. Προχωρεῖ, τὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Σημαίαν της, νὰ τὸν στήσῃ στὰ καμπαναριὰ τῆς Ἁγιὰ-Σοφιᾶς, ἵνα καθίσῃ καὶ ἐκείνη, μὲ τὰ ἀθάνατα τέκνα της, πλησίον τῆς δόξης τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅταν οὗτος ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων, τῶν ἁγίων.

ΕΘΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΘΕΙΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

Ἀρχόμενον τῇ Δευτέρᾳ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ πρώτην Κυριακήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΩΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Ε΄—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἑστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴ λίμνη Γεννησαρέτ, εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δύκτια. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας, ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν,, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολύ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ Ἰησοῦ λέγων· Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων, ᾗ συνέλαβον· ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰω-

άννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσει ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκοκολούθησαν αὐτῷ.

«Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν».

* * *

Ἀπηλπισμένοι καὶ ἐλπίζοντες, ἀπογοητευμένοι καὶ χαίροντες, γραμματισμένοι καὶ ἀγράμματοι, μορφωμένοι καὶ ἀμόρφωτοι «χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν» φωνάζει, παραγγέλλει ὁ Χριστός. Ἑτοιμάσατε τὰ δίχτυα σας καὶ ρίψατέ τα, στὴ θάλασσα, γιὰ ψάρεμμα.

Ἂν ἦνε ἀληθὲς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπε κάποιος σοφὸς Γάλλος, ὅτι ἡ ἐλπὶς εἶναι τὸ μόνον ἄνθος, τὸ ὁποῖον ὁ Θεός, μὲ τὴν ἄπειρόν του εὐσπλαγχνίαν συνεχώρησε νὰ φυτρώσῃ, νὰ θάλλῃ καὶ πέραν τοῦ τάφου, εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ἡ ἀπελπισία στέλλει τὸν ἀπηλπισμένον εἰς τὸν τάφον. Τὰ περισσότερα ἐγκλήματα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, αἱ περισσότεραι κοινωνικαὶ συμφοραί, τὰ περισσότερα οἰκογενειακὰ δράματα, εἶναι φαινόμενα, εἶναι ἀποτελέσματα τῆς ἀπελπισίας. Αἱ αὐτοκτονίαι ἀπὸ οἱονδήποτε λόγον καὶ ἂν προέρχωνται, τὴν ἀπελπισίαν εἶχον, πρὸ παντός, ὡς αἰτίαν. Ἐκείνη ὁπλίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἀπονενοημένον διάβημα. Ἐκείνη ἐκτοπίζει, ἀπὸ τὴν καρδιά, τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἐλπίδα καὶ μοιραίως φέρει στὸν ἀπηλπισμένον τὰ τρομερὰ ἐκεῖνα δράματα τῆς ζωῆς, περὶ τῶν ὁποίων καθ' ἑκάστην ἀναγράφουν ἡ ἐφημερίδες.—Ὅσον δὲ κανεὶς ἐρευνᾷ τὴν ἀπελπισίαν, ὅσον ἐμβαθύνει εἰς τὴν ψυχικὴν αὐτὴν πάθησιν, τόσον βλέπει, καθαρώτερα, τὴν μεγάλην ἐκείνην δύναμιν τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία λέγεται ἐλπίς. Τόσον τὴν δύναμιν ἐκείνην τὴν βλέπει πάνοπλον, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἐλπίζοντος, νὰ τὸν ἐνισχύῃ νὰ τοῦ δίδῃ θάρρος καὶ νὰ τοῦ γίνεται ὁλόφωτο φανάρι καὶ διὰ τὰ πνευματικὰ καὶ διὰ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, διὰ τὰ ὁποῖα σταδιοδρομῶν, ψάχει νὰ ἐπιτύχῃ.

Ὅσον ἄνανδρον, ὅσον ποταπὸν καὶ δειλὸν πρᾶγμα ἡ ἀπελπισία, τόσον σθεναρόν, τόσον ἀνδρικὸν τὸ φαινόμενον τῆς ἐλπίδος, ἡ ὁποία εἰς τὸν ἐλπίζοντα παρουσιάζεται ὡς τόση μεγάλη δύναμις, ὥστε νὰ γίνῃ βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ στηριχθοῦν ὅλα τὰ ἄλλα ψυχικὰ φαινόμενα.

Ἡ ἀπελπισία γεννᾷ τὴν ἀπόγνωσιν, τὴν δυστυχίαν, τὴν συμφοράν. Ἡ ἐλπὶς καταυγάζει τὰς διανοητικὰς δυνάμεις καὶ γίνεται τρουμπέτα καραβιοῦ, γίνεται τηλεβόας καὶ φωνάζει κάθε ἄνθρωπον λέγουσα «προχώρει». Προχώρει καὶ θὰ ἐπιτύχῃς. Προχώρει καὶ θὰ ἐπιτύχῃς τοῦ σκοποῦ σου».

Ὅπως λοιπὸν ἡ ἐλπὶς κρατεῖ τὴν σάλπιγγα καὶ φωνάζει προχώρει, ἔτσι κρατεῖ σάλπιγγα καὶ ἡ ἀπελπισία, ἡ ὁποία φωνάζει «προχώρει». Ποῦ νὰ προχωρήσῃ; Ὄχι στὸ δρόμον ἐκεῖνο ποῦ ὑποδεικνύει ἡ ἐλπίς.

Ὄχι σ' αὐτόν. Ἀλλὰ στὸ φρενοκομεῖον, στὴν συμφοράν, στὸ ἔγκλημα, στὴν αὐτοκτονίαν. Πόσα τέτοια φαινόμενα τῆς ἐλπίδος καὶ πόσα φαινόμενα τῆς ἀπελπισίας εἶδεν ἡ ἀνθρωπότης, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Πόσοι πλούσιοι, ποῦ ἔχασαν τὴν περιουσίαν τους, ἔχασαν καὶ τὴν ἐλπίδα μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ ὡδηγήθησαν ἄλλοι στὸ φρενοκομεῖον καὶ ἄλλοι στὴν αὐτοκτονίαν.—Πόσαι ἐλαττωματικαὶ ψυχαί, ποῦ εἶχαν στὴν καρδιά τους τὴν ψευτοελπίδα καὶ ἐβασίζοντο στὰ πλούτη των μόνον, κατήντησαν ἐπαῖται ὀχληροί, διότι ἔχασαν τὸ μυαλό τους καὶ δὲν θυμήθηκαν τὴν ὡραίαν παροιμίαν τῶν προπατόρων μας «κι' ἂν σοῦφυγαν τὰ δαχτυλίδια, σοῦμειναν τὰ δάχτυλα».—Ἐχάθη ἡ περιουσία τους, ἐχάθη ἡ ἀνθρωπιά τους. Γιατί; Διότι οὐδέποτε εἶχαν πεποίθησιν στὸ ἄτομόν τους, οὐδέποτε εἶχαν πραγματικὴν ἐλπίδα μέσα στὴν καρδιά τους, διὰ νὰ τὴν θεωρήσουν, ὥς ζωογόνον δύναμιν ὅλων τῶν διανοητικῶν μας δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν κτηνώδεις ἐπιθυμίαι, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλπὶς ἐκείνη, δυνάμει τῆς ὁποίας ὑψοῦται εἰς ἄλλο ἐπίπεδον καὶ ἄλλας σφαίρας, εἴτε πνευματικάς, εἴτε κοινωνικάς, ὁ ἄνθρωπος.

Ἐλᾶτε μαζύ μου, ὅσοι ὑπήρξατε στὸν βίον σας ἀπέλπιδες. Ἐλᾶτε νὰ σᾶς παρηγορήσω ὄχι μὲ λόγια δικά μου, ἀλλὰ μὲ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας καὶ Θεοῦ, μὲ τὰ λόγια τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας μας, τὰ ὁποῖα ἔχουν φυτρώση ἀπὸ τὸν παράδεισον ἐκεῖνον ποῦ ἐποτίσθη μὲ ποταμοὺς αἱμάτων, γιὰ νὰ τὰ βγάνῃ, τόσον ὡραῖα καὶ τόσον εὔοσμα.—Ἔλα, καρδιὰ ἀπογοητευμένη καὶ ἀποσταμένη ποῦ πλέεις στὸν ὠκεανὸν τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως, μὲ νεκρωμένα χέρια καὶ μὲ νεκρωμένη καρδιά. Ἐλᾶτε ὅλοι σεῖς, οἱ ναυαγοὶ τῆς ζωῆς, καὶ σεῖς ἀκόμη, ποῦ δὲν σᾶς ἔπιασε ἡ τρικυμία, ἐλᾶτε, μαζύ μου, ν' ἀκούσωμεν τὸν Χριστόν μας λέγοντα «Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν».

Αὐτὴ ἡ λέξις «Χαλάσατε» φανερώνει τὴν δύναμιν τῆς ἐλπίδος. Μᾶς λέει βάνετε τὴν ἐλπίδα στὴν καρδιά. Κάμετε ἕτοιμη τὴν καρδιά σας, διὰ νὰ κυριαρχήσῃ μέσα της ἡ ἐλπίς, διότι ἐκείνη εἶναι τὸ στέμμα ὅλων τῶν ἄλλων ἀρετῶν καὶ τὸ ὁποῖον στέμμα ἀνιδιοτελῶς τὸ προσφέρει εἰς πᾶσαν ἀρετήν, ὅταν ἐκείνη ἐκτελῆται.—Ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ εὐγενὴς δύναμις τῆς ἐλπίδος στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἔστω καὶ ἐλλειπῶς, δὲν θὰ ὑπῆρχεν οὔτε φιλανθρωπία, οὔτε ἀγαθοεργία, οὔτε ἄλλη τις εὐγενὴς πρᾶξις καὶ ἐκτέλεσις.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον τὸ φαινόμενον αὐτό, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει στὸν ἐξωτερικὸν κόσμον.—Ὄχι. Ἔχει ἡ ἐλπὶς καὶ ἕνα ἄλλο μεγάλο προτέρημα, ὅτι καλλιεργεῖ στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου τὴν ὑπομονήν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀκόλουθος, ἡ δορυφόρος τῆς ἐλπίδος· καὶ ὁ ἐλπίζων ὑπομένει. Καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς τονόνει ἔτι περισσότερον τὴν θέλησιν, ἵνα κατανικήσῃ πᾶσαν δυσκολίαν. Ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ὁ ἀπηλπισμένος, διώχνει πρωτίστως τὴν δορυφόρον, τὴν ὑπομονήν· καὶ καταλαμβανόμενος, ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν, τρέχει ἀνερμάτιστος, μοιάζει ὡς κάλαμον, ὑπὸ ἀνέμου, σαλευόμενον.

«Καὶ ἐπὶ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς» εἶπε περὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ Δαυΐδ.

—Ἔλπιζε ἐπὶ τὸν Χριστὸν καὶ πάρε τὴν ἐλπίδα ἐκείνην τὴν Χριστιανικήν, νὰ διορθώσῃς τὴν φυσικὴν ἐλπίδα, ποῦ ἔχεις ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἐγεννήθης καὶ ἔλα μαζύ μου, Χριστιανέ, νὰ ἰδοῦμε τὸν Χριστόν, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Γεννησσαρέτ, ἐκεῖ στὴν ἀκροθαλασσιά, νὰ τὸν ἀκούσωμεν λέγοντα «Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν».

* * *

Ἐπεφάνη ἡ χάρις ἡ σωτήριος τοῦ Θεοῦ—ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, ὁ Χριστὸς στὴν ἀκρογυαλιά, καὶ ἐκεῖ συναντᾷ ἀπηλπισμένους πτωχοὺς ψαράδες, εἰς τῶν ὁποίων τὰ πρόσωπα εἶχον χαραχθῇ τὰ φαινόμενα τῆς ἀπελπισίας, τὰ ὁποῖα ζωηρότερα καθίστα ἡ ἀϋπνία τους. Διότι ὅλην τὴν νύκτα ἐψάρευαν, χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ ἁλιεύσουν τίποτε. Μᾶς διηγεῖται ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἱστάμενος πλησίον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, εἶδε δύο πλοῖα ψαράτικα ἀραγμένα στὴν παραλία. Καὶ τοὺς ψαράδες τῶν πλοίων αὐτῶν, νὰ ἔχουν βγῆ ἔξω στὴν ἄμμουδιὰ νὰ ξεπλένουν τὰ δίχτυα τους.—Ὁ Ἰησοῦς ἐμπῆκε εἰς ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ πλοῖα, τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τὸν Σίμωνα, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τραβήξῃ τὸ πλοῖόν του λίγο πρὸς τὰ μέσα· καὶ καθίσας εἰς ἓν μέρος τοῦ πλοίου ἐδίδασκε, ἀπὸ τοῦ πλοίου, τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταβῇ νὰ τὸν ἀκούσῃ.—Μετὰ τὴν ὁμιλίαν του, εἶπε εἰς τὸν Σίμωνα.—Προχώρει τώρα εἰς τὸ βάθος καὶ ἑτοιμᾶστε τὰ δίχτυα, νὰ τὰ ρίψετε, γιὰ ψάρεμμα.—Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπε πρὸς αὐτόν.—Ἐκοπιάσαμεν, Κύριε ὅλην τὴν νύκτα καὶ δὲν ἐπιάσαμε τίποτε.—Ἄδεια τὰ βγάλαμε τὰ δίχτυα μας· πρὸς χάριν σου ὅμως θὰ ρίψω τὰ δίκτυα καὶ πάλιν «ἐπὶ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον».—Ἔρριψαν πράγματι τὰ δίχτυα, τὰ ὁποῖα ἔπιασαν τόσα πολλὰ ψάρια, ὥστε διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ σχισθῇ τὸ δίκτυον ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἰχθύων καὶ εἰδοποίησαν τοὺς ἄλλους ψαράδες, ποῦ ἦσαν μὲ τὸ ἄλλο πλοῖον, νὰ ἔλθουν, μαζὺ μ' αὐτό, νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ ἦλθον. Τόσον πολλὰ ἦσαν τὰ ψάρια, ὥστε ἐγέμισαν καὶ τὰ δύο πλοῖα μὲ τόσον βάρος, ὥστε νὰ κινδυνεύουν, νὰ βυθισθοῦν. Ὁ Σίμων μόλις εἶδεν αὐτὸ τὸ μέγα θαῦμα, ἐγονυπέτησε, μπροστὰ στὸν Χριστόν, καὶ τοῦ εἶπεν. «Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμί, Κύριε».

Τόσον ὁ Πέτρος, ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι εἶχον θαμβωθῇ ἀπὸ τὰ πολλὰ ψάρια, ποῦ εἶχον πιάσει. Ὁμοία κατάπληξις, κατέλαβε καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι ἦσαν συνέταιροι τοῦ Σίμωνος. — Ἐνῷ δ' ἐκεῖνοι ἦσαν ἔκθαμβοι καὶ κατάπληκτοι, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Σίμωνα. «Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν». Μὴν φοβεῖσαι, διότι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς, θὰ ψαρεύῃς ἀνθρώπους.—Καὶ ἀφοῦ ἐτράβηξαν τὰ πλοῖά τους, στὴν προκυμαίαν, τὰ ἀφῆκαν ἐκεῖ μὲ ὅλα τὰ παραρτήματά των καὶ ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν.

Ἤλπισαν οἱ φτωχοὶ ψαράδες, στὸν Χριστὸν καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι ἐκείνου ἔρριψε τὰ δίκτυα ὁ Σίμων, διὰ νὰ γεμίσῃ ἡ καρδιά του ἀπὸ ἐλπίδας, ὅπως

ἐγέμισε καὶ τὸ δίχτυ του ἀπὸ ψάρια. Ἡ ἔρημη ἐκείνη καρδιὰ ἀπὸ ἐλπίδα, ὁ ἀπηλπισμένος Σίμων, ἀναπτεροῦται καὶ μένει ἔκθαμβος, μαζὺ μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ Ζεβεδαίου, πρὸ τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος, τὸ ὁποῖον μετεφέρθη ὁλόκληρον στὴν καρδιά του μὲ τὰ ὅπλα τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ὁποῖος συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀφίσουν καὶ τὰ πλοῖα καὶ πᾶν ἐξάρτημα αὐτῶν καὶ ν' ἀκολουθήσουν τὸν Χριστόν.

Ἀπηλπισμένε, μοῦ φαίνεται, ὅτι 'μοιάζεις τοῦ ἀπηλπισμένου Σίμωνος, ὁ ὁποῖος, μαζὺ μὲ τὴν ἀπελπισία, εἶχε καὶ τὴν ἀποστασιά, τὴν ἐξάντλησιν, ὅλης τῆς νυκτός, ποῦ ἐκοπίαζε καὶ δὲν ἔπιασε τίποτε τὸ δίχτυ του. Εἶδες τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ; Εἶδες τὸν Χριστὸν τί ἔκαμε; Σὺ τὸν Χριστὸν τὸν ἔχεις μαζύ σου διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ στέκεται ἀπόξω ἀπὸ τὴν καρδιά σου, καὶ σοῦ λέγει. «Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν» γιατί δὲν τὸν ἀκοῦς; Αὐτὸς σοῦ λέγει «ζήτησόν με βοηθόν σου καὶ θὰ ἦμαι μαζύ σου πάντοτε» κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὲ θαυμάζῃς καὶ νὰ εἴπῃς καὶ σύ, ὅτι μοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος, ὅτι καταδέχομαι νὰ μείνω, μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς».—Ἐκεῖνος ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἦτο ἁμαρτωλὸς καὶ ἄπελπις, ἀλλὰ σὺ δὲν ἀναγνωρίζεις τίποτε καὶ διὰ τοῦτο λυώνεις, σὰν τὸ κερί, ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν.

Μὴν γυρεύεις τύχη, γιατὶ τύχη δὲν ὑπάρχει. Ζήτησον βοηθόν σου τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος θὰ σὲ λυτρώσῃ, πρὸ παντός, ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν, ὅπως τὸν ἐζήτησεν ἡ Πατρίδα στὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς της καὶ τὸν εὗρε πρόθυμον νὰ τῆς δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν της καὶ τὴν ἀπολύτρωσίν της. Μαζὺ μὲ τὸν Δαυΐδ, ἔψαλλε καὶ προσηύχετο καὶ ἡ δοξασμένη μας Πατρίδα «Ἔξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγον. .Ρῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου. . .».

Μοῦ φεύγει αὐτὴν τὴν στιγμὴ τὸ ἱστορικὸν μέρος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸ βλέπω καὶ ὡς μίαν μεγάλην Προφητείαν, διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς ἀπηλπισμένης καὶ ἀποσταμένης μας Μάνας, ἀπὸ τὴν θαλασσοφουρτοῦνα τῆς σκλαβιᾶς. Ἀντὶ νὰ ἰδῶ τὸν Σίμωνα Πέτρον στὸ πλοῖον, βλέπω τὸν Ἐμμανουὴλ Ξάνθον, περίλυπον καὶ ἄπελπιν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἱδρύσεως τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, κοπιῶντα, καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν σκοτινιασμένην περίοδον, νὰ ρίπτῃ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὰ δίχτυα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ἐντὸς τῆς σκλαβωμένης καρδιᾶς τῶν δούλων προγόνων μας, ἡ ὁποία ἦτο πολυτάραχος θάλασσα ἀπὸ τὰ δάκρυα.—«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται». Ἀθάνατα τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ μας λόγια, ἡμῶν καὶ τῆς Πατρίδος μας, εὑρήκατε θέσιν στὴν καρδιὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Σίμωνος—τοῦ Ξάνθου καὶ ἑτοιμάζει τὰ δίκτυα αὐτοῦ πρὸς ἄγραν.—Ὁ ἀπηλπισμένος Ξάνθος, ἐλπίζει. Ὁ κλαίων ἀπὸ πόνον Ξάνθος, τώρα κλαίει ἀπὸ χαράν. Ὁ ἀπογοητευμένος Ἐθναπόστολος γεμίζει τὴν καρδιά του ἐνθουσιασμὸ καὶ ἐπὶ τῷ ρήματι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος ρίπτει τὰ δίχτυα του καὶ μέσα στὰ δίχτυα ἐκεῖνα σαγηνεύει τῆς καρδιὲς ἐκείναις ποῦ προωρίσθησαν νὰ σκίσουν τὰ σάβανα τῆς σκλαβωμένης Πατρίδος. Τόσες καρδιὲς ἐπιάσθηκαν στὰ δίκτυα,

τόσες καρδιὲς κατηχήθησαν διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος, ὥστε ἔνευσε, καὶ ἐκεῖνος, τοῖς μετόχοις τοῦ πλοίου, ἤτοι τοῦ Σκουφᾶ καὶ τοῦ Τσακάλωφ νὰ τοῦ βοηθήσουν τὸ μέγα ἔργον διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος.—Ἐπληρώθη ὅλων ἡ καρδία, ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐλπίδα. Καὶ οἱ πρὶν δοῦλοι, οἱ πρὶν σκλάβοι, ὁμολογήσαντες τὴν ἀθανασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ἀφῆκαν ὅλας αὐτῶν τὰς βιωτικὰς φροντίδας καὶ ἠκολούθησαν τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ.—«Χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν πρὸς ἄγραν» ἀκούεται ἀκόμη ἔναυλος στὰ αὐτιά μας ἡ φωνὴ τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας μας, ταὐτόχρονος μὲ τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος καὶ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν.—Ἕλληνες θέλετε τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Πατρίδα νὰ τὸν ἔχετε μαζύ σας; Ὁπλισθῆτε μὲ τὴν ἐλπίδα, μὲ ἐκείνην ποῦ ὡπλίσθησαν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἐθναπόστολοι διὰ νὰ βάνουν στὴ σαγήνη τους τὴν ἀπελευθέρωσίν μας. Βάλτε στὴν καρδιά σας τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Πατρίδα. Ἐλπίσατε ἐπ' αὐτούς, διὰ νὰ ἔχετε μέσα στὴν καρδιά σας, πάντοτε τρόπαια, πάντοτε θριάμβους, πάντοτε νικητήρια.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΣΤ'—31.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε, παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπίζοντες καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν.

«Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου».

* * *

Ὅλα τὰ ἔθνη, ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν διασπαρῇ στὴν οἰκουμένην, ὅλαι, λέγει ὁ Προφήτης Δαυΐδ, θὰ προσέλθουν εἰς τὸν Χριστόν. Θὰ προσέλθουν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὑπερφυᾶ διδάγματα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου Του καὶ θέλουν προσκυνήση τὸ ἅγιόν του ὄνομα μὲ εὐλάβειαν καὶ σεβασμὸν πολύν.

Προβαίνει, προχωρεῖ ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους δρόμους ἀντιθέτους, πάντοτε ἐρευνῶσα, πάντοτε ἐξετάζουσα, πάντοτε μανθάνουσα διὰ τὰ ἄπειρα μεγαλεῖα τῆς θείας παντοδυναμίας τοῦ Ὑψίστου καὶ Δημιουργοῦ. Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀφέθη ἐλεύθερον ἀπὸ τὸν Πλάστην του μετεωρίσθη εἰς ἐξιδανικευμένους ὁρίζοντας, διὰ τῆς ἐλευθερίας του καὶ διὰ τῆς ἐρεύνης του κατώρθωσε ν' ἀποκαλύψη μίαν ὑπερτάτην δύναμιν δεσπόζουσαν τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἀοράτου κόσμου.

Ἡ δύναμις ἐκείνη, ἡ ὁποία παρήγαγε ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ ὑπάρχειν, ζῆν καὶ κινεῖσθαι τὰ σύμπαντα, τὰ ὁποῖα ἐπλήσθησαν χριστότητος κατὰ τὸν Δαυΐδ «ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος» ἡ δύναμις ἐκείνη εἶναι ὁ Θεὸς καὶ Δημιουργὸς πάντων.—Πρὸς Ἐκεῖνον λοιπὸν θὰ στραφοῦν ὅλα τὰ ἔθνη, πρὸς Αὐτὸν θὰ προσέλθουν καὶ Ἐκεῖνον θὰ προσκυνήσουν, ὡς Πατέρα καὶ Θεόν, πλήρη οἰκτιρμῶν καὶ ἐλέους.

Καὶ θὰ προσέλθουν τότε, ὅταν κυριαρχήση ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ θεμελιώδης Ἀρχὴ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθη ἡ ἀνθρωπίνη καρδία. — Ἡ θεμελιώδης ἐκείνη ἀρχὴ εἶναι ἡ ἀγάπη, περὶ τῆς ὁποίας τόσον σαφῶς καὶ εὐγλώττως διδάσκει ἡ σήμερον, ἀναγνωσθεῖσα Εὐαγεγλικὴ περικοπή, τὴν ὁποίαν προτιθέμεθα νὰ ἑρμηνεύσωμεν, βασιζόμενοι ἐπὶ τοῦ ρητοῦ τοῦ Προφητάνακτος «Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἥξουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου».

* * *

Λέγων τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Δαυΐδ, ἐχάραξε δι' αὐτῶν τὸν δρόμον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ προχωρήση ἡ ἀνθρωπότης διὰ νὰ προσκυνήση τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τὰ λόγια ἐκεῖνα διανοίγουν τὴν μεγάλην λεωφόρον, τὴν κατ' εὐθεῖαν, ἄγουσαν πρὸς τὸν θρόνον τῆς Χάριτος καὶ ἡ λεωφόρος ἐκείνη εἶναι ἡ ἀγάπη μὲ ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις.

Θὰ πᾶνε ὅλα τὰ ἔθνη, ἡνωμένα ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς ἀθανάτου ἰδιότητος τῆς ψυχῆς, ὅσον δήποτε ἐκείνη καὶ ἂν ἦνε ἁμαρτωλή, νὰ προσκυνήσουν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, νὰ λύση τὴν προπατορικὴν κατάραν, νὰ δώση τὴν εὐλογίαν εἰς ὅλα τὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ διὰ τῆς διφυοῦς καὶ διμόρφου διδασκαλίας τοῦ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καὶ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν».

Θὰ ὑπάρξη ἆρά γε τοιαύτη ἀγάπη, ὅλων τῶν ἐθνῶν, ὅλης τῆς Οἰκουμένης; Θὰ ὑπάρξη στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν θ' ἀκουσθῆ εἰς πραγματοποίησιν τὸ «Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλλάτωσάν σοι;»—Μάλιστα. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀπόλυτον πεποίθησιν πρὸς τὸν Χριστὸν ὁ ὁποῖος εἶπεν «ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν».

Ἐπ' ὀνόματι τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἡγιάσθη διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ χυθέντος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Χριστοῦ ἐκείνου ὁ ὁποῖος μᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου, ἐπ' ὀνό-

ματι, λέγω, Ἐκείνου, ὅλα τὰ ἔθνη, διατηροῦντα μὲν τὰς ἐθνότητας, ἀλλ' ἀδελφωμένα, θὰ σπεύσουν νὰ προσκυνήσουν τὸν θεμελιωτὴν τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης, διὰ νὰ γίνῃ μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.—Θὰ ὑπάρξῃ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁλόκληρος ἡ οἰκουμένη θὰ καύσῃ τὸν λιβανωτὸν τῆς εὐγνωμοσύνης ὑπὸ ἑνιαίαν πίστιν καὶ ἀγάπην. Θὰ κρημνίσῃ τὰς ἑτεροδόξους καὶ αἱρετικὰς Ἐθνότητας καὶ θὰ ἐξέλθῃ πάνοπλος ἡ γνησία πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπη τῆς ὀρθοδόξου μας Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι ὁ μέγιστος θεματοφύλαξ τῶν Εὐαγγελικῶν παραγγελιῶν, φέρουσα μαζύ της τὴν οἰκουμένην νὰ προσκυνήσῃ τὸν Σωτῆρα καὶ Θεόν.

Βλέπω ἕνα νεώτερον λίθον, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν τὰ ἔργα τοῦ Σατανᾶ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Παπῶν τῆς Δύσεως, νὰ γεννηθῇ εἰς κεφαλὴν γωνίας. Νὰ γίνῃ τὸ καλλίτερο ἀγκωνάρι ὅπως ὑποβαστάσῃ τὸν μέγαν φάρον τὸν μέλλοντα νὰ φωτίσῃ ὁλοκληρωτικὴν ἀγάπην τῆς Οἰκουμένης.

Τὸν βλέπω.—Εἶναι ἡ ὀρθόδοξός θρησκεία, ἡ διαφυλάξασα καὶ διαφυλάττουσα, ὡς νεωτέρα κιβωτός, ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν τῶν παντοειδῶν αἱρέσεων ἄσπιλον καὶ ἀειπάρθενον τὴν ἀγάπην, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ σήμερον ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Θὰ ὑπάρξῃ στιγμή, καθ' ἣν θὰ ἴδουν αἱ μέλλουσαι γενεαί, μίαν πιστὴν ἀντιγραφὴν τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἐφέσιοι ἔκαψαν μαζὺ μὲ τοὺς εἰδωλολατρικοὺς Ναοὺς καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ κείμενα, ἀποδεχθέντες τὸ θεῖον καὶ ἀγγελικὸν κήρυγμα τοῦ Παύλου. Τῆς μελλούσης ἐποχῆς, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποῦ θ' ἀποκαλύψῃ τὴν ἀπόλυτον ἐκείνην ἀγάπην τῶν Ἐθνῶν καὶ θὰ ἡγηθῇ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἥτις θὰ μεταβάλῃ πάντα μὴ ὀρθόδοξον ναόν, εἰς ὀρθόδοξον τοιοῦτον, κυρύττοντα «Γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Αἱ ἀνεξερεύνητοι βουλαὶ τοῦ θεοῦ θὰ φανοῦν ἐπιεικεῖς καὶ θὰ δοθῇ ἡ χάρις, ὅπως ὅλα τὰ ἔθνη ἔλθουν καὶ προσκυνήσουν τὸν ἀληθῆ Θεόν. Καὶ θὰ δοθῇ τότε, ὅταν ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ εὐποιΐα τεθῶσιν ὑπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου «οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ, δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος, πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐσμὲν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

* * *

Εἰς κάθε ἀνθρωπίνη καρδιὰ ἐνυπάρχει τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ θηρία φέρουν ἐξ ἐνστίκτου τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῦν εἰς τοὺς κυρίους των.

Αἱ τίγρεις, αἱ λεοπαρδάλεις, αἱ ὕαιναι, οἱ λέοντες αἰσθάνονται τὴν ἀγάπην. Τὸ φαινόμενον τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦντος τὸν κόσμον, διεχύθη εἰς ὅλα τὰ ἐπὶ γῆς ζωϊκὰ βασίλεια. Αἰτία τῆς δημιουργίας τῶν ὄντων ἦτο μόνον ἡ ἀγάπη, ἥτις σήμερον ἐξετάζεται ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴν καθ' ὑποκείμενον καὶ κατ' ἀντικείμενον. Δηλαδὴ ἐξετάζεται ἡ συμψηφιστικὴ ἀγάπη, ἡ ὁποία ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐκδηλωθῇ, δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ φέρῃ τ' ἀποτελέσματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν οἱ συντελεσταὶ τοῦ νὰ μεταβοῦν καὶ προσκυνήσουν ὅλα τὰ ἔθνη, ὡς μία ψυχὴ καὶ καρδία, τὸν Θεόν μας καὶ Κύριον.

Ἡ ἀγαθοποιΐα, ἡ φιλανθρωπία, ἡ εὐεργεσία, ἡ ἐλεημοσύνη δὲν ἔχουν μάτια. Δηλαδή, δὲν ἐξετάζουν ποτὲ πρὸς ποῖον αὐταὶ παρέχονται. Διότι ἕκαστος εἶναι κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ πλαστουργημένος. Ὑπεράνω αὐτῶν ἵσταται ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἐκδηλοῦται ὡς τοιαύτη καὶ ἄλλοτε ὡς συμπάθεια.—Εἴτε ἀμόρφωτος, εἴτε μορφωμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἔρχονται περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης διαδηλοῦται εἰς φιλανθρωπίαν, εἰς φιλαλληλίαν. Ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα εἶναι ἀγάπη «ἐν δυνάμει» καὶ θἄρθῃ καιρὸς νὰ γίνουν «ἀγάπη ἐν ἐνεργείᾳ» μὲ τοιαύτην δύναμιν, ὥστε θὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἀγάπην — τρόπον τινὰ—διαγγελέα, σημαίαν ὑπερένδοξον τῆς κατισχύσεως τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἐν σώματι ὅλα τὰ Ἔθνη θὰ προσέλθουν νὰ προσκυνήσουν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶπε «Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις θυσιάσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.—»

* * *

«Ὅπως θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». Νὰ κάμετε, λέει ὁ Χριστός, τέτοια πράγματα ποῦ δὲν θέλετε νὰ τὰ κάμουν, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, σ' ἐσᾶς.—Κανένας μας δὲν θέλει νὰ τὸν κλέψουν, νὰ τὸν συκοφαντήσουν νὰ ἀτιμάσουν αὐτὸν ἢ τὴν οικογένειάν του. Κανένας μας δὲν θέλει νὰ τὸν σκοτώσουν. Ὅπως, σὺ Χριστιανέ, δὲν θέλεις νὰ σοῦ κάμουν τὰ ἀνωτέρω οἱ ἄλλοι, ἔτσι καὶ σὺ νὰ μὴν κάνῃς εἰς τοὺς ἄλλους τὰ ἀνωτέρω ἀδικήματα.—Δηλαδὴ διὰ τοῦ παραγγέλματος αὐτοῦ τί ζητεῖ ὁ Χριστός; Ἀγάπην καὶ συγχώρησιν. Δυστυχῶς δὲν ἔχουμε ἀκόμη παρεσκευασμένην τὴν καρδιά μας διὰ νὰ δεχθῇ μιὰ τέτοια θεϊκὴ συμβουλὴ καὶ ὁδηγίαν. — Ἀκόμη στὴν καρδιά μας εἶναι ἡ πρωτογενὴς μορφὴ τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία, ἀτυχῶς δὲν ἐκαλλιεργήθη.—Μᾶς ὕβρισεν ὁ Ἄλφα, ἡμεῖς ἂν δὲν πάρουμε τὴν ὕβριν μὲ τὸ χέρι μας, ἂν δὲν αὐτοδικήσωμεν, θὰ πᾶμε στὰ Δικαστήρια. Γιατι; Διότι έχουμε ἀκόμη πολὺ χαμηλὰ τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης. Ἀτυχῶς μέσα στὴν καρδιά μας δὲν ἐτοποθετήσαμεν ποτὲ τὴν συγχώρησιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀνακαίνισις, ξανακαινούργωμα, τῆς ψυχῆς. Φιλανθρωπία ἀφ' ἑνός. Συγχώρησις ἀφ' ἑτέρου. Αὐτὰ εἶναι τὰ δύο μεγάλα προτερήματα τῆς οὐσιαστικῆς καὶ ἀληθοῦς ἀγάπης. Ἰδίως ἡ συγχώρησις εἶναι μερικαῖς φοραῖς ἄγνωστος καὶ μεταξὺ ἀδελφῶν ἀκόμη μὲ αἰτίαν συνήθως τὸν παρᾶ, ὅταν αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ κληρονομικὰ δικαιώματα. Αἱ στατιστικαὶ τῶν Δικαστηρίων εἶναι ἱκαναὶ νὰ μᾶς παρουσιάσουν ὅτι τὰ ἅγια λόγια τοῦ Χριστοῦ δὲν εὑρῆκαν θέσιν οὔτε σὲ καρδιὲς ἀδελφῶν, συγγενῶν, φίλων, οἵτινες ἔθεσαν ὑπεράνω τῶν εὐγενῶν ἰδιοτήτων τῆς ἀγάπης τὴν ὕλην θεωρήσαντες ἐκείνην, ὡς μόνον κύριόν των καὶ θεόν ......

Μ' ὅλα ταῦτα, θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Προφητεία τοῦ Δαυΐδ, «Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας ἥξουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου.»—Καὶ πάντες θὰ γίνωμεν τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι

ὅλος ἀγάπη. Ὅπου τις καὶ ἂν στρέψῃ τὸ βλέμμα του,τῆς ἀγάπης τ' ἀποτελέσματα θὰ παρατηρῇ.

Τί ἔχετε νὰ κερδίσετε, εἶπεν ὁ Κύριος, ὅταν ἀγαπᾶτε αὐτούς, ποῦ σᾶς ἀγαποῦν; Μήπως καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν κάνουν τὸ ἴδιον; Καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς, ἀγαπῶσιν. Ὥστε αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συμψηφιστικῆς ἀγάπης, δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ ἐξυψώσῃ τὸν ἄνθρωπον, διότι τὸ εἶδος αὐτὸ ἰσοδυναμεῖ πρὸς μίαν ψυχικὴν ἀδυναμίαν, ἢ ἀδιαφορίαν ἢ πτωχοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου συναλλαγήν, ἢ πρὸς ἔλλειψιν τοῦ εὐγενεστέρου ἐλατηρίου τῆς ἀγάπης, προσόντα τὰ ὁποῖα μία εὐγενὴς ψυχὴ πρέπει νὰ τὰ ἔχῃ εἰς ὀλιγωτέραν μοῖραν.

Ποίαν Χριστιανικὴν πρᾶξιν, ποίαν ἐκδήλωσιν συμπαθείας καὶ ἀγάπης, δεικνύεις εἰς τὸν ὀφειλέτην ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐδάνεισες καὶ με τόκον βαρὺν καὶ μὲ ἀσφαλειαν ἐνυπόθηκον ἢ μὲ ἀξιόχρεων ἐγγυητήν; Εἶναι δυνατὸν τοῦτο νὰ ἦνε φαινόμενον ἀγάπης, ἢ ὑποστηρίξεως, ἢ φιλανθρωπίας; «Καὶ ἂν δανείζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοὺς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα». Τότε τί πρέπει νὰ πράξωμεν; Ἰδοὺ ἡ μεγάλη συμβουλή. Ἰδοὺ ὁ μέγας ρυμοτόμος, ὁ καινοτομήσας, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, το νέον του ἀναπλαστικὸν τῶν καρδιῶν, καθεστώς.—Ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου μᾶς δείγνει τὸν δρόμον ποῦ πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν. «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε, μηδὲν ἀπελπιζοντες καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστὸς ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς». Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, δείξατε πρὸς αὐτοὺς τὴν φιλανθρωπίαν σας, δανείσατέ τους, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἐλπίζετε ἐξόφλησιν τοῦ χρέους.—Βαρειὰ παραγγελία διὰ τοὺς τοκοφλύφους, οἱ ὁποῖοι φθάνουν μέχρι τοῦ σημείου ν' αὐτοκτονοῦν πλαγίως, μὴ συντηρούμενοι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. Καὶ ἐν τούτοις ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ φαινομένη τόσον ἐπιεικὴς στοὺς ἀχαρίστους καὶ στοὺς πονηρούς, θὰ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ὅλων μας διὰ ν' ἀξιωθῶμεν καὶ προσκυνήσωμεν τὸν Χριστὸν καὶ δοξάσωμεν τὸ ἅγιόν Του ὄνομα.

Διὰ τῆς σημερινῆς διδασκαλίας ὁ Χριστὸς διαστέλλει τὰ ὅρια τῆς ἀγάπης καὶ ἑνόνει πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν μὲ τὸν Θεὸν καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, κηρύσσων, «Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν».

Ὥστε ἡ θέσις μας, ὡς Χριστιανῶν, εἶναι νὰ ἤμεθα οἰκτίρμονες, ἐλεήμονες, φιλάλληλοι, φιλάνθρωποι, ἀγαθοποιοί. Ἂν ἡ πλεονεξία, ἂν ἡ ὕλη, θάπτῃ τὴν ἀγάπην καὶ διαγράφει τοὺς εὐγενεῖς της πόθους καὶ σκοπούς, ἡ φιλαλληλία, ἡ φιλανθρωπία μεγαλοποιεῖ τὴν ἀγάπην.—Τὴν θέλει τόσον τελείαν, ὥστε μὲ τὴν τελείαν ἐκείνην ἀγάπην, νὰ προσέλθουν ὅλα τὰ ἔθνη, ἡνωμένα δι' αὐτῆς, καὶ νὰ προσκυνήσουν τὸ ἅγιόν του

ὄνομα καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀποτίοντες φόρον σεβασμοῦ διὰ τὴν μεγάλην καὶ σωτήριον διδασκαλίαν, ἡ ὁποία πολλαπλασιάζει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐπεκτείνει μέχρι τοῦ σημείου «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Ζ΄—11.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολύς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδού, ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως, ἱκανὸς σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε· Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν· καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν καὶ ἔδωκεν αὐτον τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες· Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

«Οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».

* * *

Δὲν μᾶς ἔδωσεν ἀντίποινα, ὁ Θεος, κηρύττει ὁ Δαυΐδ. Δὲν μᾶς ἔδωσεν ὁ Ὕψιστος τὴν θείαν του Δικαιοσύνην, διὰ νὰ μᾶς τιμωρήσῃ δι' ὅσας ἀνομίας ἐπράξαμεν, δὲν μᾶς ἐτιμώρησεν, οὔτε μᾶς ἀνταπέδωσε κατάραν καὶ ὀργήν, δι' ὅσας ἁμαρτιας διεπράξαμεν. Ἀπεναντι ἡμῶν, ἀπέναντι τῶν ἀνομιῶν, ἀπέναντι τῶν ἁμαρτιῶν μας, ὁ Θεὸς δὲν ἐφέρθη ὡς κριτὴς Δίκαιος καὶ ἰσχυρός.—Διότι, ἂν ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἐφέρετο τιμωρὸς εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἡ ἀνθρωπότης θὰ κατεστρέφετο ἔκτοτε, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἥν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφάνη κατάφορτος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὁ Ἀδάμ.—Διὰ τὰς τόσας ἀνομίας καὶ ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διὰ τὰ τόσα αὐτοῦ ἐγκλήματα ὁ Θεὸς παρέχει τὴν ἐπιείκειάν του, τὸ ἔλεος, τὴν φιλανθρωπίαν, ἀπομακρύνας τὴν Δικαιοσύνην, ἔδωσε τὴν χάριν Του, ὅπως ὁ προφητάναξ λέγει «ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκραταίωσε Κύριος, τὸ ἔλεος αὐτοῦ».

Ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, δὲν παρουσιάζεται εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡς μυθολογουμένη Ἐριννύς. Παρουσιάζεται ὡς ἐπιείκεια, ἀπορρέουσα ἀπὸ τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐπεδίωξε τὴν κατα-

στροφὴν καὶ τὴν ἐξόντωσιν, τῶν ἔργων τῆς παντοδυναμίας καὶ πανσοφίας Του.

Ὄχι. Δὲν ἔδωσεν οὔτε ἀντίποινα, οὔτε φρικώδεις τιμωρίας, ἀλλ' ἀπέναντι τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἔδωσε τὴν συγχώρησιν. Παραβλέπει τὰς ἀνομίας μας καὶ ἀντὶ τιμωρίας ἐκείνων παρουσιάζει τὴν ἀγάπην.

«Τίς Θεὸς μέγας, ὡς Θεὸς ἡμῶν;» Ἐμεῖς ἁμαρτάνομεν, ἐμεῖς ἐγκληματοῦμεν καὶ Ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ καὶ μὲ τόσην ἐκδήλωσιν ἀγάπης, ὥστε νὰ στείλῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως ἴδῃ πᾶς ἄνθρωπος τὴν σωτηρίαν του καὶ ἐμπλησθῇ ἡ καρδία κάθε ἀνθρώπου, ἀπὸ ἀγγελικὴν χαράν!

Ποία ἀντίθεσις.—Ὁ ἄνθρωπος ν' ἁμαρτάνῃ καὶ ὁ Ὕψιστος, ἀντὶ τιμωρίας, νὰ παρέχῃ τὴν συγχώρησιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ νὰ φέρῃ ἐπ' ὤμου τὸ σύνολον, τῶν περάτων τῆς γῆς ἁμαρτιῶν—τὸν Σταυρὸν—ἵνα ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὀδυνᾶται». Δὲν δίδει ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν κακόν, ἀντὶ κακοῦ καὶ οὔτε ἠθέλησε ποτὲ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔργον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον, ὡς κορωνίδα τῆς κτίσεως, ἐπλαστούργησεν.

Ἂν κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν αἰώνων παρουσιάσθησαν καταστροφαί, σεισμοί, καταποντισμοί, ἐμπρησμοί, καὶ ὁλοκαυτώματα, αὗται ἦσαν τιμωροὶ τῶν κακιῶν, διδάσκουσαι παραδειγματικῶς, ὅτι πρέπει πᾶς ἄνθρωπος νὰ ἦνε ὑπὸ τὰς πτέρυγας, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ ἀναμένῃ, ὡς ὑπόδικος, τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκδώσῃ ἡ ἀδέκαστος Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. «Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης, κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς».

Τὸ σῶμα, ὅσον καὶ ἂν τιμωρηθῇ, θἄρθῃ στιγμὴ ποῦ θὰ γίνῃ σωρὸς κόκκαλα καὶ θὰ λήξουν οἱ πόνοι καὶ αἱ τιμωρίαι του.—Ἡ ψυχὴ ὅμως, ἡ ὁποία εἶναι ἀθάνατος, ὅταν ἦνε ἁμαρτωλὴ ἐκείνη θὰ ἔχῃ τὴν αἰωνίαν τιμωρίαν, εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.—Ἕνα τέτοιο Θεόν, πλήρη ἀγάπης, πλήρη συγχωρήσεως, ὅλον ἔλεος, ὅλον συμπάθειαν, δὲν θέλομεν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν. «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ» μᾶς φωνάζει ὁ Χριστός μας καὶ ἡμεῖς οὔτε ἀκούωμεν τὴν φωνὴν τῆς φιλανθρώπου προσκλήσεως καὶ οὔτε θέλομεν ν' ἀκούσωμεν.—Ἐλᾶτε μαζύ μου, μᾶς φωνάζει ὁ διάβολος νὰ βάνω στὴ ράχη σας καὶ ἄλλα ἁμαρτήματα καὶ ὄχι μόνον τὸν ἀκούομεν, ἀλλ' ἐπιδιώκομεν ποιὸς νὰ πάῃ ἐνωρίτερα νὰ πιάσῃ τιμητικὴν θέσιν πλησίον τοῦ Σατανᾶ! Καὶ ὅμως παρ' ὅλα ταῦτα, ὁ Θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν, μακροθυμεῖ καὶ δὲν μᾶς τιμωρεῖ. «Οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».

Προχώρει ἁμαρτωλὴ ψυχή, νεκρὰ ἀπὸ κάθε ἠθικόν, ἐνάρετον καὶ Χριστιανικὸν ἔργον. Προχώρει ἄφοβα, ἂν θέλῃς νὰ μετανοήσῃς, καὶ θὰ εὕρῃς μπροστά σου τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ πλούσιόν του ἔλεος.

Μὴν φοβεῖσαι. Προχώρει. Στὸν πατέρα Σου πηγαίνεις, καὶ θὰ συγχωρηθῇς, ὅπως συνεχωρήθησαν οἱ τελῶναι, αἱ πόρναι καὶ ὁ ληστής! Πάρε, γιὰ φανάρι σου, στὸν δρόμον, ἕως ὅτου βρῇς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, τὴν θέλησιν, τὸ ἀνίκητον αὐτὸ ὅπλον, πάσης ὑγιοῦς σκέψεως.

Προχώρει καὶ δὲν θὰ τὸν ἀκούσῃς νὰ σοῦ ἀπαγγείλῃ κατηγορίαν, ἀλλὰ θὰ σοῦ εἴπῃ «καλῶς το, τὸ παιδί μου, τὸ ἔργον τῶν χειρῶν μου». Τὸ δάκρυ, τὸ ὁποῖον θὰ χύσῃ τὸ μάτι Σου, εἶναι φόρος σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ τὸ σφουγγίσῃ καὶ τοῦτο πράττων θὰ Σοῦ συγχωρήσῃ τὸ ἁμάρτημα.—Καὶ διὰ νὰ πεισθῇς, ὅτι Σοῦ λέγω ἀλήθεια, νὰ μὴν πιστεύσῃς τὰ λόγια μου, παρὰ ἔλα μαζύ μου, ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν κηδείαν τῆς δυστυχισμένης ἐκείνης μάνας, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὸ φέρετρον τοῦ μοναχογυιοῦ της.—Ἔλα κοντά, νὰ πᾶμε στὴν κηδείαν τοῦ ἀκριβογυιοῦ καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδῃς, τὶ κάνει ὁ Θεὸς Ἐκεῖνος, ποῦ ἔζησε ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ὁ ὁποῖος «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».

* * *

Ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅτι στὴν πόλιν Ναΐν ἀπέθανε τὸ μονάκριβο παιδί, μιᾶς χήρας. Ἕως ὅτου βγάνουν τὸν νεκρὸν ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς φτωχῆς ἐκείνης γυναικός, ἕως ὅτου συγκεντρωθῇ ὁ κόσμος ποῦ θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν κηδείαν, ἂς σταθοῦμε ἐδῶ, μιὰ στιγμή, νὰ Σοῦ εἴπω, ἄνθρωπε ἁμαρτωλὲ δύο λόγια.—Κατηγόρησαν οἱ Ἑβραῖοι τὸν Χριστόν, ὅτι συνήθως τὰ θαύματά του τὰ κάνει τὸ Σάββατο, ἡμέραν ποῦ δὲν ἐπετρέπετο, κατὰ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους, νὰ κάνῃ κανεὶς τίποτε! Ὁ Χριστὸς εἶπεν εἰς αὐτοὺς κάποτε: «Ἐπερωτήσω ὑμᾶς, τί ἔξεστι τοῖς Σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι;» «Ποιὸ πρᾶγμα ἐπιτρέπεται νὰ κάνῃ κανεὶς τὸ Σάββατον, ἀγαθοεργίαν, ἢ διάπραξιν τοῦ κακοῦ. Νὰ σώσῃ κανενὸς ἁμαρτωλοῦ τὴν ψυχήν, ἢ νὰ τὴν καταστρέψῃ;» Ἀκοῦς ποιὰ ἀγαθὴ πρόθεσις βασιλεύει ἐντὸς τοῦ Χριστοῦ; Εἶναι ὅλος ἐπιείκεια καὶ συγχώρησις. Μὴν ἀκοῦς μερικοὺς ὀπαδοὺς τῆς θεωρίας τῆς ἐκφοβίσεως, ποῦ σοῦκλεισαν τὴν πόρτα τῆς καρδιᾶς σου καὶ τρέμεις, πρὸ τοῦ Χριστοῦ. Προχώρει. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦλθε γιὰ τοὺς ἁγίους, ἀλλ' ἦρθε γιὰ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς. «Ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός». Εἶναι ὅλος ἀγάπη καὶ κακῶς σοῦ τὸν παρέστησαν, ὡς Θεὸν τιμωρὸν καὶ ἐκδικητήν. Ἡ θεία Χάρις τοῦ Χριστοῦ, δὲν εἶναι ἐκδίκησις, ἀλλ' ἄπειρον ἔλεος «οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ». Ἔλα κοντά μου, γιατὶ βλέπω, ὅτι ἤρχισε νὰ μαζεύεται ὁ κόσμος, γιὰ νὰ σηκώσουν τὸ λείψανο.

Ὀδυρμοὶ καὶ θρῆνοι, κοπετοὶ καὶ τραβήγματα μαλλιῶν, φωναὶ οὐρανομήκεις, ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ στήθη τῆς πονεμένης μάνας, ποῦ μαζὺ μ' αὐτὴν ἔκλαιον τὴν νεότητα, τοῦ νεκροῦ παλληκαριοῦ, καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν κηδείαν.—Ὢ! τῶν σοφῶν Σου κριμάτων, Χριστέ.—Προχωρεῖ ἡ νεκρικὴ πομπὴ καὶ διὰ μέσου τῶν δρόμων τῆς πόλεως Ναΐν, ἐξέρχεται

ὁ νεκρὸς μὲ τὸν βαρυπενθοῦντα κόσμον, ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ φρουρίου τῆς πόλεως, διὰ νὰ θάψουν τὸν μονογενῆ, εἰς τὸ ἔξωθι ἐκείνης, νεκροταφεῖον. —Κατὰ τὴν ἔξοδον ἀπὸ τὴν πόλιν οἱ τεθλιμμένοι ἀκόλουθοι τῆς κηδείας καὶ πρὸ παντὸς ἡ μάνα τοῦ παλληκαριοῦ, συναντῶνται μὲ ἄλλον κόσμον πολὺν καὶ διασταυροῦνται.—Ἐκεῖνοι ἔφερον τὸν νεκρὸν πρὸς ταφήν. Οἱ ἄλλοι, μαζὺ μὲ τοὺς Μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ἔφεραν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. — Οἱ μὲν τὴν νέκρωσιν· οἱ δὲ τὴν ἀνάστασιν. Οἱ πρῶτοι μὲ πονεμένην καὶ γεμάτη ἀπὸ στεναγμὸν καρδιά. Οἱ ἄλλοι μὲ μάτια δακρυσμένα ἀπὸ χαρά, γεμάτοι ἐνθουσιασμόν, ἠκολούθουν τὸν Σωτῆρα καὶ Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «οὐχὶ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων!»

Ἰδοὺ ὁ Σωτήρ μας. Ἰδοὺ ὁ Θεός μας. Γεμάτος ἔλεος «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν», ἀλλ' εὐσπλαγχνίσθη! Μόλις εἶδε τὴν μάνα τοῦ νεκροῦ, τὴν χήρα τὴν ἀπροστάτευτον, ἡ ὁποία εἶχε χάση τὸ μονάκριβό της παιδί, τὸ ραβδὶ τῶν γηρατείων της, ἐπροχώρησε καὶ διασχίσας τὸν κόσμον τῆς κηδείας, λέγει στὴ φτωχὴ τὴ μάνα. «Μὴ κλαῖε».—Πάψε, φτωχὴ μάνα τὰ δάκρυα. Πάψε τὰ κλάμματα.—Μόλις τὴν παρηγόρησε, ἔστρεψε πρὸς τὸ νεκροκράββατον «καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ». Οἱ νεκροφορεῖς ἐσταμάτησαν πρὸς στιγμὴν καὶ ἀκούουν μετὰ τῶν λοιπῶν, «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». «Παιδί μου, παλληκάρι μου, σήκω ἀπάνω» καὶ ἀμέσως ὁ νεκρὸς ἀνεσηκώθη καὶ ἐκάθισε ἀπάνω στὴν κάσσαν καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ καὶ τὸν παρέδωσε στὴν μητέρα του, γιὰ νὰ τῆς μεταβάλῃ τὰ δάκρυα, εἰς δάκρυα χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τὸν μητρικόν της πόνον, εἰς ἀπαράμιλλον μητρικὴν στοργήν. Ἐνῷ δὲ ὁ Χριστὸς ἐχάριζε στὴ μάνα τὴν παρηγοριά, στὸ μοναχογυιὸ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, οἱ παριστάμενοι κατὰ τὸ ὑπερφυσικὸν αὐτὸ θαῦμα, κατελήφθησαν ἀπὸ φόβον καὶ τρόμον, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῶν τοιούτων ὑπερφυσικῶν φαινομένων, δι' ὅλον τὸν κόσμον. — Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου ἐκείνου καὶ τῆς καταπλήξεως, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον, ὅτι Μέγας Προφήτης ἔχει ἐγερθῆ, ἔχει ἐμφανισθῇ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εὐσπλαγχνίσθη τὸν λαόν του». Δηλαδὴ ἔλεγον μὲ ἄλλα λόγια, αὐτὸ ποῦ διελάλησε τὸ προφητικὸν στόμα «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν» ἀλλ' ἔπραξεν ὁ Θεὸς τὰ ἀντίθετα, ἀπὸ ὅσα ἡμεῖς κάμνομεν. .

Ἤδη, ἀφοῦ εἴδαμε τὴν τόσην φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, θὰ μερικεύσω ὀλίγον τὴν ἑρμηνείαν μου, διὰ νὰ καταστήσω ποιὸ ζωντανὸν ἀκόμη τὸ θαῦμα τοῦ Χριστοῦ.—Θὰ ἐπιμερίσω τὸν πόνον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν πόνον τῆς μάνας καὶ εἰς τὸν πόνον πρὸς τὸν νεκρὸν νεανίσκον.—Θὰ λάβω εἰδικώτερον τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». Ὅσον δυνηθῶ, Χριστιανέ, θὰ ἀφίσω νὰ βγάνῃς σὺ τὸ συμπέρασμα, διὰ τὸν πόνον τοῦ ἔχει αὐτὴ ποῦ σ' ἐγέννησε, ποῦ σ' ἐβύζαξε, ποῦ σ' ἐμεγάλωσε καὶ σὲ καρτερεῖ γιὰ προστάτη της, στὰ γηρατειά της.

Νεανίσκε, ἔλα νὰ ἴδῃς ἕνα ἄλλον νεανίσκον, συνομίληκόν σου, νεκρόν.

Ἔλα νὰ ἰδῇς ἕνα παλληκάρι ποῦ στέλλεται στὸν τάφον. Κύτταξέ το. Εἶναι στολισμένο μὲ λουλούδια. Εἶναι νεκροστολισμένος γαμβρός, μὲ μοναχὸ στεφάνι καὶ πάει νὰ βρῇ, γιὰ νύφη του, τὴ γῆ, τὸν τάφον. Πόσα ὄνειρα, πόσαι ἐλπίδες ἦσαν στὸ νοῦ καὶ τοῦ νεκροῦ νέου. Ἠτένιζε καὶ ἐκεῖνος μὲ αἰσιοδοξίαν τὸ μέλλον, ἀλλ' ὁ ἐπελθὼν θάνατος, ἐνέκρωσε τὸ πᾶν, καὶ ἐφώναζεν «ἐγὼ εἰμὴ γῆ καὶ σποδός!»

Νεανίσκε, ποιός, ἀπὸ τοὺς δύο σας, εἶναι ποιὸ πεθαμένος; Ὁ νεανίσκος, ὁ νεκρὸς τοῦ Εὐαγγελίου, ἢ σύ, ὁ ζωντανός, νεκρός; Νεανίσκε, σοὶ λέγω ἐγέρθητι καὶ ἴδε τὸ περιβάλλον σου. Κύτταξε πρῶτα τὴ μάνα σου τὴν δυστυχῆ, ἡ ὁποία δὲν ξέρει τὶ νὰ πρωτοκλάψη. Ἐσένα νὰ κλάψῃ ποῦ ἐνεκρώθης ἀπὸ τὴν ἠθικήν, ἢ τὴν ἀπελπισίαν της, τὴν ἐρημιά της, τὴν φτώχεια της, ποῦ ἀπὸσένα καὶ μόνον ἤλπιζε; Ἄφισέ την νὰ κλαίῃ, νὰ θρηνῇ. Κύτταξε ἀκόμη τὸν νεκρὸν νεανίσκον.—Σ' ἕνα ξυλοκρέββατο ἀπάνω εἶναι ξαπλωμένος κ' ἔχει μιὰ λαμπάδα στὸ κεφάλι του ἀναμμένη καὶ ἄλλη μιὰ στὰ πόδια! Τὸ δικό σου τὸ ξυλοκρέββατο, ποῦ εἶσαι ξαπλωμένος, εἶναι φρικωδέστερον, εἶναι ἀπαισιώτερον, διότι εἶναι τὸ κρεββάτι τῆς διεφθαρμένης γυναικός, ποῦ σ' ἐστόλισε μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῆς διαφθορᾶς καὶ σοῦ ἐνέκρωσε κάθε εἶδος εὐγενείας. Εἶναι τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο γύναιον, τὸ ὁποῖον σοῦ ἐφώτισε τὸ κεφάλι μὲ ἔρωτας πορνικοὺς καὶ τὰ πόδια διὰ νὰ προχωρῇς πάντοτε στὸν πρωτότυπον τάφον, στὰ καταγώγια τῶν καφφεδείων καὶ τῶν οἴκων τῆς ἀνοχῆς. Νεανίσκε, ὅπως ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκων ἀποσυντίθεται μεταβαλλόμενος εἰς σκωλήκων τροφήν, εἰς δυσωδίαν, εἰς σωρὸν ἀπὸ κόκκαλα, ἀπαράλλαχτα μεταβάλλεται ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος συχνάζει στὰ βρώμικα αὐτὰ κέντρα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν ἀπεχθεστέραν τὴν εἰκόνα, ἢ ὅτι τὰ νεκροταφεῖα. Νεανίσκε νεκρέ, στολισμένε μὲ τὰ λουλούδια, τὰ ὁποῖα ἄφθονα, εἰς ἀφροδισιακὰ νοσήματα σκορπᾶ ἡ διαφθορά, ἐγέρθητι.—Ἐγέρθητι. Καὶ ὅταν ἐγερθῇς, ὅταν ξυπνήσῃς ἀπὸ τὸν λήθαργον ποῦ ἔχεις περιπέσει, τότε θὰ ἴδῃς τὴ φτωχή σου μάνα, νὰ θρηνῇ τὴν ἀπώλειαν τοῦ φύτρου τῆς καρδιᾶς της, τῆς φιλτάτης ὑπάρξεώς της.

Ἂν, νεανίσκε, ἔτυχε νὰ κλαύσῃς, νὰ θρηνήσῃς, νὰ πονέσῃς καμμιὰ ποῦ ἐπιάσθης στὰ ἰξόβεργα τῆς κοινωνικῆς ἀπάτης, ἡ ὁποία σοῦ ἔδωσεν ὡς δῶρα, τὸ δηλητήριον καὶ σὲ ἔκαμε σακάτη σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, ἐγέρθητι, παιδί μου, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ κλαύσῃς ἀπὸ χαράν. Θὰ γελάσῃς, θὰ χαρῇς, θὰ ἐνθουσιασθῇς καὶ θὰ πανηγυρίσῃς τὴν ἀπολύτρωσίν σου, τὴν ἀνάστασίν σου, ἀπὸ τὸν πνευματικόν σου θάνατον. Ποιὰ ἡ ὠφέλειά σου τόσον καιρόν, στὰ κέντρα αὐτά;—Βραχεῖα ἡδονή, τίκτει λύπην μακράν, ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Φιλόσοφοι.—Ὑπάρχουν πολλοὶ νέοι, οἱ ὁποῖοι, ἀντὶ πινακίου φακῆς, ἀντὶ στιγμιαίας ἀπολαύσεως, ἔχασαν τὰ νειάτα των τὰ δροσερά. Ἄλλοι κατήντησαν τσελλοί, ἄλλοι στομαχικοί, ἄλλοι μὲ ρευματισμοὺς ἀθεραπεύτους, ἄλλοι φθισικοὶ καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποῦ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν εἰς τὴν ἠθικὴν νέκρωσιν, εἶναι ἀπένταροι, ὑπὸ τὰ σκώμματα καὶ τοὺς χλευασμοὺς καὶ αὐτῶν τῶν πρώην φιλενάδων των, τῶν

ἀπαισίων αὐτῶν γυναίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἠγάπησαν τὸν νεανίσκον, ἀλλὰ μόνον τὸν παρᾶ του.—Ὅσοι ἐχύσατε τὸ δάκρυ τοῦ στεναγμοῦ, τώρα ἐλᾶτε μὲ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ χύσετε καὶ τῆς χαρᾶς τὸ δάκρυ, ὁ Χριστός, οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν.

Νεανίσκε ἐγέρθητι. Χαρὰ καὶ λύπη ἀδερφωμέναις περπατοῦν. Εἶναι οἱ δορυφόροι τῆς σταδιοδρομίας τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὁποῖοι ἀναμιγνύουν τὸ ποτήριον τῆς ζωῆς μὲ τὰ δάκρυα, εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἀπὸ μᾶς νὰ ἐξαρτᾶται ἂν πρέπῃ νὰ τὸ πίωμεν ὅλον ἢ μέρος αὐτοῦ. Αὐτὸ τὸ ἐπιεικέστερον μέρος τοῦ βίου μας, μᾶς τὸ ἔδωσεν ἡ θεία Πρόνοια, διὰ νὰ διαπιστώσῃ ἀκόμη μιὰ φορά, ὅτι τὸν μεταμεληθέντα καὶ ἐγερθέντα ἀπὸ τὴν νέκρωσιν, συγχωρεῖ, μὴ ἀνταποδίδουσα ἀντίποινα τῶν κακιῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν, τὰς ὁποίας διεπράξαμεν.

Νεανίσκε, ὅταν ἐγερθῇς, ὅταν παύσῃς νὰ παρασύρεσαι ἀπὸ τὰ ἀνήθικα θέλγητρα τῆς τρελλῆς νεότητος, ὅταν συνέλθῃς, τότε θὰ ἴδῃς τὴν μάνα σου πῶς τρέμει καὶ πῶς λαχταρᾷ ἡ δύστυχη γιὰ σένα, ὁ ὁποῖος, ἀντὶ τῆς μάνας, εἶχες προτιμήσει τὰς διεφθαρμένας ὀδαλίσκας καὶ Μαγδαληνάς. —Ἐγέρθητι καὶ λάβε τὴν τροφὴν τῆς ἠθικῆς, ἡ ὁποία ἐξυψώνει πάντα ἄνθρωπον καὶ τὸν κάνῃ χρηστὸν καὶ ἔντιμον πολίτην, ἡ ὁποία τοῦ διαρρυθμίζει τὸν ἔσω ἄνθρωπον καὶ ἡ ὁποία προκαλεῖ τὴν πρέπουσαν ἐκτίμησιν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν διαβιοῖ.

Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι, δὲν λέει μόνον ὁ Χριστός. Ἡ φωνὴ τοῦ Λυτρωτοῦ, ἡ φωνὴ τῆς ὀρθοδόξου μας θρησκείας προκαλεῖ τὸν ἀντίλαλον. Καὶ ὁ ἀντίλαλος ἐκεῖνος εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνει τὸ ἐγέρθητι, ὡς πραγματικὸς Ἕλλην.

Ἐγέρθητι, ἀπὸ τὸ ξυλοκρέββατο, εἰς τὸ ὁποῖον, Νεανίσκε, σὲ ἀπέθεσαν διάφοροι πατριδοκάπηλοι καὶ πατριδέμποροι, διὰ νὰ σοῦ νεκρώσουν τὸ πατριωτικόν σου φρόνημα, ὥστε μαζὺ μὲ τὴν μάνα ποῦ σ' ἐγέννησε νὰ λησμονήσῃς καὶ τὴν μάνα εἰς τῆς ὁποίας τὸν ἔνδοξον τόπον ἐγεννήθης.

Ὅπως δὲν μνησικακεῖ ὁ Χριστός, ἀλλὰ συγχωρεῖ, ἔτσι δὲν μνησικακεῖ καὶ ἡ ἀθάνατη Πατρίδα μας κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά της τὰ ὁποῖα ἔσφαλον, ἀλλὰ πάντοτε τὰ συνεχώρησε. Νεανίσκε νεκρέ, παιδὶ τῆς νέας γενεᾶς, ἐγέρθητι. Στάσου ὄρθιος ἔχων ὡς ἐφόδιον τὴν ἠθικήν, ὡς ὅπλον ἀκαταμάχητον. Νεανίσκε, μὲ τέτοιο ὅπλον, μὲ τέτοια ψυχικὴν ἀνάπλασιν, ἔσο βέβαιος, ὅτι θὰ ἴδῃς τὴν Μητέρα σου καὶ τὴν Πατρίδα νὰ κλαίουν ἀπὸ χαρὰν καὶ θὰ ἐλπίζουν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὴν ἠθικήν, διὰ νὰ φανῇς ἀντάξιος πρὸς αὐτὰς καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΤΗΣ Δ΄. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Ε΄—14.

(Ἴδε Εὐαγγελικὴν περικοπὴν καὶ ἑρμηνείαν εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.—Σελ. 46.)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Η΄—5.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, οια το μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες· εἶτα ἔρχεται ὁ Διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἵ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου, πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέχουσι, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκού-
ευσάτω μοι πᾶσα ἀνομία».

«Τὰ διαβήματά μου, κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ μὴ κατακυριευσάτω μοι πᾶσα ἀνομία».

* * *

Ὅσον δυστυχὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ σημερινὸς γεωργός, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε γεμᾶτα τὰ σακκιά του καρπὸν γιὰ νὰ σπείρῃ, ἐν τούτοις ἂς παρηγορηθῇ

διότι εὗρῆκε καὶ χωράφι καλλιεργημένο, χωράφι διβολισμένο, χωράφι ξελιθαρισμένο! Μὲ πίστι στὸ Θεό, μὲ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν δουλειά του, ἅπλωσε τὸ χέρι στὴν ποδιά του, τὴν ὁποίαν εἶχεν κατασκευάση γιὰ πρόχειρο σακκοῦλι καὶ γεμᾶτος χαρὰ διὰ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν τοῦ χωραφιοῦ, ἔπαιρνε ἀπὸ τὴν ποδιά του τὸν σπόρο γιὰ νὰ σπείρῃ. . . .

Μὲ τόσας πολλὰς ἐλπίδας ἦτο ἐφωδιασμένος, ὅτι τὸ χωράφι θὰ δώσῃ στὸν καιρόν του εἰσόδημα πρώτης γραμμῆς, ὥστε ἀφθονώτερο ἔσπερνε τὸ σπόρο, καὶ εἶχε τὰς περισσοτέρας του ἐλπίδας πρὸς τὸν Θεόν, λέγων καὶ ἐκεῖνος ὅ,τι ὁ Δαυΐδ: «τὰ διαβήματά μου, Κύριε, κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία». Δηλαδὴ ἐπεκαλεῖτο τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν εὐλογήσῃ, νὰ τοῦ πληθύνῃ τὴ σπορά!—Εἰς ἕνα τέτοιο καλλιεργημένο χωράφι, εἰς ἕνα τέτοιο χριστιανικὸ κόσμο, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν καρδιὰ ἐπέρασε τὸ ἀλέτρι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐμπῆκα καὶ ἐγὼ νὰ ρίψω τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας, τῆς πραγματικῆς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Εὔχομαι ὁ σπόρος αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελικοῦ μου κηρύγματος νὰ μείνῃ στὴν καρδιὰ ὅλων μας. Νὰ ἀφομοιωθῇ. Νὰ λάβῃ ζωὴν καὶ ἡ καρδιὰ καὶ ὁ σπόρος. Ὅταν πέσῃ στὴν γῆ ὁ σπόρος διὰ νὰ φυτρώσῃ ἀπαιτεῖται νὰ ἀποσυντεθῇ —νὰ νεκρωθῇ— καὶ τότε θὰ πάρῃ τὴν ἰκμάδα, ἀπὸ τὴ γῆ καὶ θὰ δώσῃ τὴν ἀξίαν εἰς τὴν γῆν, ὅπως λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης «ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, οὐ δύναται καρπὸν φέρειν».

Ὁ σπόρος αὐτὸς ὅταν εὕρῃ τέτοια θέσι στὴν χριστιανικὴν καρδιά, τότε θὰ φυτρώσῃ: Καὶ τὸ φύτρωμα τοῦ σπόρου εἶναι τὰ καλὰ ἔργα ἐπὶ τῶν ὁποίων πρωτοστατεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ βοήθεια Αὐτοῦ καὶ τὴν ὁποίαν πάντοτε πρέπει νὰ ἐπικαλούμεθα, μιμούμενοι τὸν Δαυΐδ καὶ λέγοντες «τὰ διαβήματά μας, Κύριε, κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ μὴ κατακυριευσάτω ἡμᾶς πᾶσα ἀνομία».

Ἀλλ' ὅταν ὁ σπόρος ἐκεῖνος ἢ μείνῃ ἄλυωτος στὴν καρδιά, καὶ δὲν δυνηθῇ νὰ δώσῃ καρπόν, ἢ πνιγῇ ἐν μέσῳ τῶν φροντίδων τοῦ βίου, ἢ χαθῇ εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς ἡμιμαθείας, τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ στὰ σημερινὰ τὰ χρόνια χαθῇ μέσα εἰς σοσιαλιστικὰς καὶ ἀθεϊστικὰς ἰδέας, τότε ὄχι μόνον ματαία εἶναι ἡ σπορά, ἀλλὰ καὶ τὸ χωράφι πιστοποιεῖται ὅτι εἶναι ἀνεπίδεκτον πάσης καλλιεργίας καὶ σπορᾶς. Καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθοι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἐὰν ἔμενεν τὸ πρᾶγμα ἕως ἐδῶ, δὲν θὰ εἴχομεν μεγάλην ζημίαν. Τὸ σοβαρὸν εἶναι ὅτι κάτω στὴ γῆ, ἂν κοντὰ στὰ ἀγκάθια, στὰ βάτα, φυτρώσῃ κανένας σπόρος καὶ αὐτὸς θὰ χαθῇ διότι θὰ δηλητηριασθῇ ἀπὸ τὰς ξένας ρίζας καὶ δὲν θὰ ριζοβολήσῃ ὅπως πρέπει ἢ δὲν θὰ δώσῃ τὸν ἀπαιτούμενον καρπόν, τὸ ἀπαιτούμενον εἰσόδημα.

Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν πόσον μεγάλη, πόσον καταστρεπτικὴ εἶναι ἡ δύναμις τῶν ἀγκαθιῶν, στὸ καλοκαλλιεργημένο χωράφι, πάρτε τὸν σημερινὸν σπορέα—τὸν σημερινόν γεωργὸν—ὑποθέσατε ὅτι ὁ γεωργὸς ἐκεῖνος, δὲν ἐπῆρε σιτάρι ἢ κριθάρι γιὰ σπορά, ἢ ἄλλον τινὰ δημητριακὸν καρπόν, ἀλλ'

ὅτι τὸ εἶδος ποῦ ἔσπειρε ἦτο κουκιά. Δὲν ὑπάρχει Ἕλλην, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν εἶδε, ἢ νὰ μὴν ἔμαθε, ἀπὸ τοὺς συγχωριανούς του, ὅταν τοὺς ἠρώτησε «τί κάνει τὸ χωράφι;» νὰ μὴν ἔλαβε τὴς περισσότερες φορὲς ἀπάντησιν: «Τἄφαγε τ ὰ κ ο υ κ ι ὰ ὁ λ ύ κ ο ς!....» Τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο φυτόν, τὸ ὁποῖον ριζοβολεῖ κοντὰ στὰ σπειρόμενα κουκιά! καὶ τὰ ὁποῖα φέρει εἰς ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν καὶ ἀφήνει τὸ δυστυχῆ τὸ γεωργό, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, μὲ δακρυσμένα μάτια, μὲ γόνατα κομμένα ἀπὸ τὸν πόνον, νὰ λέγῃ «ἄχ! κόποι μου χαϊμένοι....».

Πόσον ὁλοζώντανη εἶναι ἡ σημερινὴ παραβολὴ τοῦ ἀναγνωσθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον δίδει μόνον τὴν ἑρμηνείαν τῆς παραβολῆς καὶ δὲν βάλλει εἰς ἡμᾶς τὸν κόπον νὰ τὴν ἑρμηνεύσωμεν μὲ τὰς ἀσθενεῖς μας πνευματικὰς δυνάμεις, μὲ τὴν πτωχοτέραν μας ἀκόμη γλῶσσαν!

Ἀλλά, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς κατεύθυνον τὰ διαβήματά μου κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ ἄφες τὴ φτωχή μου γλῶσσα εἰς τὸ καλλιεργημένο Σου χωράφι —στὴν ὀρθόδοξόν μας ἐκκλησίαν— νὰ ρίψω καὶ ἐγὼ ὀλίγον σπόρον χριστιανικῆς καὶ Ἑλληνικῆς ζωῆς στὴς καρδιὲς τῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι Σὲ ἔφεραν μαζύ των καὶ οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅ,τι καὶ ἐγὼ «τὰ διαβήματά μου, Κύριε, κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου.......»

Χωράφι τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκην σπορᾶς εἶναι ἡ καρδιὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ εἶναι ἕτοιμη νὰ δεχθῇ τὸν σπόρον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. Ἂν τὸ χωράφι —ἂν ἡ καρδιὰ— ἔχῃ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν —δηλαδὴ ἐπέρασε τὸ ἀλέτρι τῆς θεότητος ἀπ' τὴν καρδιὰ ἐκείνη, εὔκολα δέχεται τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. Ἂν ὅμως ἡ καρδία ἐκείνη ἔχῃ περιπλεχθῇ, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας της εἰς τὰ ἐγκόσμια καὶ μόνον εἰς αὐτά, εἰς τὴν ὕλην, εἰς τὴν ἡδυπάθειαν τῆς τρελλῆς νεότητος, στὴν ἀπληστίαν καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην κακοήθειαν, τότε ἡ καρδιὰ ἐκείνη εἶναι ἀκατάλληλος γιὰ εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν: Εἶναι ἀσύνετος. Καὶ «εἰς ἀσυνέτου καρδίαν Θεὸς οὐκ εἰσελεύσεται· καὶ εἰ μὲν εἰσελεύσεται, ταχέως ἐξελεύσεται».

Ἀπαράλλαχτα συμβαίνει καὶ διὰ τὸ ἐθνικόν, πατριωτικόν, κήρυγμα. Ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔχομεν τὰ εὐαγγελικὰ ἔργα. Ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν ἔχομεν τὰ πατριωτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἑνούμενα φέρουν τοὺς πραγματικοὺς καρποὺς τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, δηλαδὴ ἔπεσεν, ὁ σπόρος εἰς γῆν ἀγαθήν, ἐβλάστησεν, ἔδωσεν εἰσόδημα, χρήσιμον διὰ τὴν ἀποθήκην.

Ἅμα κάνουμε ἕνα τέτοιο καλὸ εἰσόδημα διὰ τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα, τότε θ' ἀκούσουμε τὴν φωνὴν τῆς ἀθανάτου Ἑλληνικῆς Πατρίδος μας νὰ διαπέμπεται πρὸς τὸν Θεὸν λέγουσα «τὰ διαβήματα, Κύριε τῶν τέκνων μου, τῶν Ἑλλήνων, κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ μὴ κατακυριευσάτω αὐτοὺς πᾶσα ἀνομία».

Σπεῖρε, τὸν σπόρον δυστυχῆ γεωργέ! Σπείρατε τὸν σπόρον ἱεροκήρυκες, ἱερεῖς, διδάσκαλοι, ἐθνοκήρυκες. Θὰ βρῆτε καὶ καλλιεργημένο χωράφι, θὰ βρῆτε καὶ καρδιὲς νὰ δεχθοῦν τοὺς λόγους σας. Ἂν δὲν σᾶς δώσῃ εἰσόδημα τὸ χωράφι στὸν πρῶτο χρόνο, ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι θὰ βγάλετε τὰ ἀγκάθια ἀπὸ μέσα, θὰ καταστρέψητε τ ὸ λ ύ κ ο π ο ῦ τ ρ ώ ε ι

τ ά κ ο υ κ ι ά τοῦ χωραφιοῦ.

Δὲν πρέπει νὰ ἀπελπιζώμεθα. Ἂν δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ σπορά, εἶναι καιρὸς γιὰ ἀλέτρι, γιὰ ἀροτριαστικὴ μηχανή, διότι τὸ χωράφι καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδος ἐγέμισε ἀπὸ λύκους, ἀγκάθια, ἀκλαδοῦρες, βάτα!

Οὐδεὶς γενᾶται κακός! Γίνεται τέτοιος στὸ δρόμο τῆς ζωῆς του, ὅταν βρῇ ψευτοδιδασκάλους, ψευτοπατριώτας, προπαγανδιστάς, καὶ ἐθνοκτόνους, οἱ ὁποῖοι ἀντὶ νὰ καλλιεργήσουν τὴν ἀθῴα καρδιὰ (καὶ ἐδῶ στὴν φιλόξενον χώραν τὴν καρδιὰ τοῦ μετανάστου) τὴν διέφθειραν, τὴν κατέστρεψαν. Ἐδῶ ὑπάρχουν πολλὰ Σωματεῖα προσηλυτιστῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπῆγαν τινὲς ἀρνησίθρησκοι καὶ ἐπούλησαν τὴν συνείδησίν τους διὰ νὰ βγάνουν τὸ ψωμί τους καὶ νὰ γίνουν σὰν τὸ βρωμοχόρταρο —τὸ λύκο— νὰ καταστρέψουν τὴν συνείδησιν τῶν ἀθώων καὶ εὐσεβῶν μεταναστῶν.

Τρώει ὁ λύκος τὰ κουκιὰ τοῦ χωραφιοῦ! Καταστρέφει ὁ ἐθνοκτόνος ὄχι μόνον τὴν καρδιὰ τοῦ μετανάστου, ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκογένειαν καὶ κατόπιν τὴν μεγάλην οἰκογένειαν ἡ ὁποία λέγεται Πατρίς! Ἀρχίζει κ' ἐκεῖνος μὲ ἐθνοκτόνο σπόρο! Ὁ σπόρος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου ἔσπειρε τὸν σπόρον τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς χαρᾶς, τῆς ἑνώσεως, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀγαθοεργίας! Ὁ σπορεὺς ἐθνοκτόνος βρίσκει τὸ χωράφι —τὴν καρδιὰ τοῦ μετανάστου— καὶ σπέρνει τὴν διαίρεσιν, διδάσκει τὴν ἀθῴαν καρδιὰ νὰ μὴν πιστεύῃ τίποτε, ἄλλοτε διὰ τοῦ προφορικοῦ καὶ ἄλλοτε διὰ τοῦ γραπτοῦ λόγου. Ἄλλοτε μεταβαλλόμενος εἰς Ταρτοῦφον μεταβάλλει διὰ τῆς συκοφαντίας τῶν τιμίων καὶ ἐναρέτων προσώπων τὴν καρδιὰ τελείως χέρσον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραχθῇ οὔτε βουρλόσπορος!

Πάρε, Χριστιανέ, πάρε Ἕλληνα, στὸ χέρι σου γιὰ λυγνάρι τὸ ρητόν: «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου» καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ θὰ φωτισθῇς καὶ θὰ βρῇς τὸ λύκο τοῦ χωραφιοῦ σου τὸ ὁποῖον σοῦ κατέστρεψε. Ξερρίζωσε τὸν λύκο, ξερρίζωσε τὴν κακίαν, ἡ ὁποία σοῦ πνίγει κάθε εὐγενὲς αἴσθημα, ἐκείνην ποῦ δὲν σοῦ ἀφῆκε τὴν καρδιὰ νὰ δώσῃ ἐκκλησιαστικὸ καὶ ἐθνικὸ εἰσόδημα. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1817 ἤρχισε ἡ μετανάστευσις τῆς Γερμανίας. Ἀπὸ τὸ 1840 ἡ μετανάστευσις τῆς Ἰταλίας καὶ προτήτερα τῶν Σκανδιναυϊκῶν φυλῶν. Στρέψατε ἕνα γύρω τὰ βλέμματά σας. Θὰ ἴδητε ὅτι παρῆλθεν αἰὼν ὁλόκληρος καὶ αἱ φυλαὶ ἐκεῖναι δὲν ἀφωμοιώθησαν. Ἔμειναν ἐνταῦθα πισταὶ εἰς τὰ πατροπαράδοτα αὐτῶν. Δὲν ἔχασαν τὸν ἐθνισμόν των, ἀλλὰ τοὐναντίον τὸν διετήρησαν καὶ τὸν διατηροῦν ἀμείωτον. Γιατί; Διότι στὴν καρδιά τους ἐκαλλιεργήθη ὁ σπόρος τῆς Πατρίδος, ἐδιδάχθη ὁ πατριωτισμὸς διὰ τῶν ἑνώσεων ποῦ ἔχουν. Ἐνῷ ἡμεῖς μόλις ἀριθμοῦμεν εἴκοσι ἐτῶν μετανάστευσιν, ἀρχίζομεν, δυστυχῶς ἀπὸ τὴν πρώτην μας ἐμφάνισιν νὰ συμμορφούμεθα πρὸς τὸ περιβάλλον, νὰ χανώμεθα!. . . Σπεῖρε τὸν σπόρον, δυστυχῆ γεωργέ, μὲ χρηστὰς ἐλπίδας. Γνωρίζετε γιατί χανώμεθα; Διότι ἡ Ἐθνικὴ ἀναλγησία, διὰ τὴν ὁποίαν διακρινόμεθα, μᾶς ἔρριψε τὸ δηλητήριον τῆς διαιρέσεως,

τῆς διχονοίας, μὴ θέλοντες νὰ εἴμεθα ἡνωμένοι, ὡς ἀδελφοὶ διὰ νὰ διατηρήσωμεν τὴν αὐθυπαρξίαν τῆς ἐνδοξωτάτης μας φυλῆς!

Γνωρίζετε γιατὶ χανόμεθα; Διότι ἡμεῖς οἱ κήρυκες τοῦ εὐαγγελικοῦ καὶ ἐθνικοῦ λόγου ἐσυκοφαντήθημεν, ἐξυβρίσθημεν, ἐγιουχαΐσθημεν κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους, ὄχι πρὸς βλάβην μας, ἀλλὰ πρὸς βλάβην τῆς φυλῆς. Κατώρθωσαν τινὲς νὰ ἔχουν κλειστὴν τὴν καρδιὰ τοῦ μετανάστου διὰ κάθε χριστιανικὴν καὶ ἐθνικὴν συμβουλή. Γνωρίζετε γιατὶ χανόμεθα; Διότι τὸ χριστιανικὸ εἰσόδημα—τὸ Ἑλληνόπουλο—δὲν τὸ διδάσκομεν τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ γλῶσσαν. Γνωρίζετε γιατί χανόμεθα; Διότι τινὲς τοῦ ἱερατείου, τινὲς τῶν προξένων, δὲν ἐξῆλθον νὰ σπείρουν τὸν σπόρον στὴν καρδιὰ τοῦ μετανάστου, ἀλλὰ περὶ ἄλλων μεριμνῶντες καὶ τυρβάζοντες, ἀφῆκαν τὰ κουκιὰ τοῦ χωραφιοῦ νὰ τὰ φάῃ ὁ λύκος!

Ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμὸς πολεμεῖται—ὁ Ἕλλην μετανάστης συστηματικῶς καταδιώκεται καὶ δηλητηριάζεται νὰ χάσῃ τὸν ἐθνισμόν του—νὰ χάσῃ τὴν ἀγαπημένη του Ἑλλάδα—νὰ ἀποξενώσῃ τὸ παιδί του ἀπὸ τὴν ἀθάνατη Μητέρα, τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθησαν αἰῶνες.

Ὁ μέγας φιλόσοφος Κικέρων λέγει: «Δὲν ἐγεννήθημεν μόνον διὰ τοὺς ἑαυτούς μας. Ἀλλὰ μέρος ἀπὸ μᾶς ζητεῖ ἡ Πατρίς.... Καὶ ὁδηγὸν τὴν φύσιν ἔχοντες, πρέπει νὰ συνεισφέρωμεν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ νὰ κρατῶμεν συνδεδεμένην τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν μὲ ἀμοιβαίας βοηθείας, μὲ δόσιν, μὲ λῆψιν, μὲ τέχνας· μὲ ἔργα· μὲ ὅτι ἕκαστος δύναται!....

Ὁ ἄρχων τῆς Μακεδονίας Ἀντίπατρος, ἀφοῦ ἐνίκησε τὸν Βασιλέα τῶν Σπαρτιατῶν Ἆγιν, τοῦ ἐζήτησε ὡς ὁμήρους 50 νέους Σπαρτιάτας, τοὺς ὁποίους νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐφόρους τῆς Σπάρτης ὀνομαζόμενος Ἐτεοκλῆς τοῦ ἀπήντησε «Δὲν μποροῦμε, Ἀντίπατρε, νὰ σοῦ παραδώσουμε νέους, παιδόπουλα ἀκόμη, διότι αὐτὰ ἀκόμη δὲν ἔμαθαν πατριωτικὴν ἀνατροφήν. Αὐτὰ τὰ παιδιά, εἶναι ἀκόμη φυτώρια καὶ ἔχουν ἀνάγκη νὰ καλλιεργηθοῦν στὸ χωράφι τοῦ πατριωτισμοῦ, διότι ἂν αὐτὰ τὰ φυτώρια καλλιεργηθοῦν ἀλλοῦ, θὰ λάβουν ξένα ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ ἔτσι δὲν θὰ γίνουν καλοὶ πολῖται γιὰ τὴν Πατρίδα τους!»

Θὰ εὑρεθῇ τώρα ἕνας Ἑτεοκλῆς διὰ νὰ φωνάξῃ τὰ σώσωμεν τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ νὰ σπείρωμεν εἰς αὐτὰ τὸν σπόρον τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος;

Αἴ, χριστιανοὶ Ἕλληνες, τί κάνετε; Τί τὸν φυλᾶτε τὸν Ἀντίπατρον; Γιατί ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἔχωμεν μέσα στὴν καρδιά μας τὴν πρωτότυπη αὐτὴ ἀρρώστεια τῆς ἀδιαφορίας, ἡ ὁποία ἐνδεχόμενον νὰ γεννήσῃ τὸν τὸν Ἐθνικὸν θάνατον τῆς φυλῆς; Ὁ Ἀντίπατρος, ὅταν ἤκουσεν ἀπὸ τὸν Ἐτεοκλῆ τὰ ἀνωτέρω, ἤρχισε νὰ τὰν ἀπειλῇ καὶ νὰ τὸν φοβερίζῃ. — Τότε ὁ Ἐτεοκλῆς τοῦ ἀπαντᾷ: «Ἡ φοβέραις σου εἶναι γιὰ παιδάρια τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν ἀκόμη καρδιὰ καὶ βραχίονας! Δὲν εἶναι γιὰ μᾶς τοὺς ἄνδρας οἱ ὁποῖοι ἔχομεν καὶ βραχίονας καὶ καρ-

διά....Ἐμπρός....Φύγε!....» Εὔχομαι μὲ ὅλην μου τὴν καρδιὰ νὰ γενῆτε ἀνώτεροι τοῦ Ἐτεοκλέους «ἔχομεν χεῖρας δυνατὰς καὶ καρδιὰ γεμάτη πατριωτισμό! Τὰ διαβήματά μας λέμε στὸ Θεὸν νὰ διευθύνῃ κατὰ τὸ λόγιόν του καὶ νὰ μὴ μᾶς κυριεύσῃ ἡ ἐθνοκτόνος παρανομία!....»

Σπείρατε καὶ σεῖς τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἑνώσεως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς καὶ εἰς τὰ τέκνα σας!

Νὰ γίνετε γεωργοὶ πλούσιοι καὶ εἰς τὸ χέρι τῆς σπορᾶς τοῦ πατριωτικοῦ λόγου καὶ εἰς τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα τόσες καὶ τόσες φορὲς διὰ κάθε ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον ἐδείξατε.

Ἓν σᾶς ὑπολείπεται: Νὰ ξερριζώσετε τώρα τὸ λύκο τοῦ χωραφιοῦ! Εἶναι εὔκολον τὸ δηλητηριῶδες ἐκεῖνο φυτὸν νὰ ξερριζωθῇ; Εὐκολώτατον. Ἀρκεῖ ἡ θέλησίς μας νὰ γίνῃ σωστή—πραγματικὴ θέλησις. Διότι εἶναι πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, καὶ ἐδῶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαζομένους, οἱ ὁποῖοι μὲ πολλὴν χαρὰν ἀκούουν τὰ λόγια μου. Μόλις ὅμως ἐξέλθουν θὰ τὰ λησμονήσουν. Αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἡ καρδιὰ μοιάζει σὰν τὸν σπόρο τοῦ γεωργοῦ ὁ ὁποῖος ἐφύτρωσε ἀπάνω σὲ λιθάρια, τὰ ὁποῖα εἶχαν μερικὲς γοῦβες, μερικὰ κοιλώματα δροσερά, ἀλλ' εἰς τὰς πρώτας θερμὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ξηραίνεται χωρὶς νὰ προφθάσῃ νὰ δώσῃ τὸ ἀπαιτούμενον εἰσόδημα. Δυστυχεῖς ἄνθρωποι! Δυστυχεῖς ἰδεολόγοι. Μὲ χαρὰν ἀκούουν τὰ καλὰ λόγια καὶ μόλις παρέλθῃ ὀλίγος χρόνος τὰ πάντα λησμονοῦν, ὅπως χάνεται ἐπάνω στὴν ἄμμον ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν γραφῇ.

Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πρῶτοι ἐξάδελφοι τῶν ἐθνοκτόνων. Οἱ πρωτοι ποῦ μὲ χαρὰ ἀκούουν τὰ λόγια τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος τὸ ἀκούουν μόνον καὶ δὲν ἀποφασίζουν νὰ ἐργασθοῦν νὰ δώσουν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Οἱ ἄλλοι μᾶλλον τοὺς τοιούτους εὑρίσκοντες συνεπιφέρουν τὴν τελείαν καταστροφήν, τὴν πλήρη ἀποσύνθεσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν σῶμα εἰς τὴν ἐπιφαινομένην ἐνταῦθα φυλήν, τὴν ὁποίαν θὰ μεταβάλουν βραδύτερον εἰς πτῶμα ὀδωδός, πανταχόθεν λακτιζόμενον.

Ποῦ εἶναι οἱ πραγματικοί μας καρποί, χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες; Θεοῦ ἐσμὲν συνεργοί, Θεοῦ γεώργιον, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ποῦ καὶ ποῖοι εἶναι οἱ καρποὶ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἐδῶ εἰς αὐτὴν τὴν χώραν τὴν πολύαστρον ἡ ὁποία μᾶς παρέχει ὅλα τὰ μέσα τῆς προόδου ἀπὸ ἀπόψεως ἀτομικῆς, οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, ἐθνολογικῆς; Ἔχομεν μεγάλην καὶ ἱερὰν παρακαταθήκην πατροπαράδοτον νὰ διαιωνίσωμεν τὴν φυλήν μας. Ἐσπείραμεν ὅπως πρέπει τὸν ἐθνικὸν σπόρον στὰ παιδιά μας, διὰ νὰ καυχηθοῦν κ' ἐκεῖνα ὅταν μεγαλώσουν ὅτι εἶναι Ἕλληνες; Ὅτι εἶναι τέκνα ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀφῆκαν ἐδῶ στὴν ξενητειὰ ἐργασίας καὶ οἰκογενείας καὶ ἔτρεξαν εἰς τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα τῆς Πατρίδος καὶ τὴν ἐμεγάλωσαν καὶ εἰς τὰ δοῦλα ἐδάφη ἔσπειραν τὸν σπόρον τῆς ἐλευθερίας; Σπείρατε τὸν σπόρον τῆς ἐθνικῆς μας ἀναγεννήσεως καὶ ἀναπλάσεως ἐδῶ εἰς τὴν ξένην γῆν. Εἶναι ἀκόμη καιρός. Τὸ χωράφι μας εἶναι ὡργωμένο καὶ καλλιεργημένο ἐπιμελέστατα. Ὁ σπόρος λείπει. Ἐμπρὸς Ἕλληνες, πάρτε τὸν σπόρον τὸν ἐκκλησιαστικόν, πάρτε τὸν

σπόρο τὸν ἐθνικὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς φυλῆς μας καὶ σπείροντες εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καρδίας τὴν ἰδέαν τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς Πίστεως, κηρύξατε ὅτι μόνον ἡ Ἕνωσις μᾶς σώζει, μόνον ἡνωμένοι καὶ ἀδελφωμένοι θὰ σώσωμεν τὰ παιδιά μας, τοὺς καρπούς μας, τὰ φύτρα τῆς καρδιᾶς μας καὶ θὰ τὰ δώσωμεν στὴν Πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα ἡ ὁποία προώρισται νὰ ζήσῃ, καὶ θὰ ζήσῃ, ἂν ὅλοι ὁμονοήσωμεν καὶ ἐννοήσωμεν τὸ Ἀμερικανικὸν ρητὸν «Ἡνωμένοι ἱστάμεθα, διῃρημένοι πίπτομεν!.....»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Κεφ. ΙΣΤ΄—19.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δέ τις ἦν, ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας, εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε, Πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούσουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

«Πᾶσα σὰρξ χόρτος· καὶ πᾶσα δόξα ὡς ἄνθος χόρτου! Καὶ ὁ χόρτος ἐξηράνθη καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν!»

* * *

Αὐτὸ τὸ ρητὸν ἐξέλεξα διὰ νὰ ἑρμηνεύσω σχετικῶς μὲ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ὅση μοῦ εἶναι δύναμις θέλω

δώση τὴν πρέπουσαν εἰκόνα εἰς τὴν μεγάλην παραβολήν, τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν σήμερον ἀναγνωσθεῖσαν.—Πόσες φορὲς εἴδομεν τὴν φύσιν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνοίξεως, ἡ ὁποία ἦτο ἐνδεδυμένη τὴν μεγαλοπρεπῆ καταπράσινον στολήν της. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γελᾷ τὸ σύμπαν καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος ἐξερχόμενος τὸ πρωῒ μὲ τὸν πορφύρον δίφρον του θωπεύει καὶ ἀφαιρεῖ σιγὰ σιγὰ τὴν δρόσον τῆς νυκτός, ἡ ὁποία ἀφαιρουμένη ἀφίνει γιὰ στεναγμὸ ἀποχαιρετισμοῦ τὴν εὐωδίαν της, ἀνὰ τὸ σύμπαν. Τότε θάλλουν τὰ εὐωδέστερα ἄνθη, τότε θάλλουν τὰ τριαντάφυλλα, ἡ πασχαλιές....Τότε κελαϊδοῦν τὰ πουλιά, τότε τὸ σύμπαν ὁλόκληρον ἀγάλλεται, χαίρει, ἐνθουσιᾷ. Ἡ πεταλοῦδες, ἡ μέλισσες τρέχουν στὰ εὐώδη ἄνθη καὶ ἀπορροφοῦν τὸ νέκταρ, τὸ μέλι τῶν ἀνθέων, τὴν ὑπερφυσικήν των δύναμιν. Καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ χόρτος λαμβάνει τὸ βραβεῖόν του τὸ ἄνθος καὶ ἐπίστευε ὅτι δὲν θὰ γηράσῃ ποτέ. Ἡ ἀπατηλὴ καὶ πολυθέλγητρος Ἄνοιξις, ἐξακολουθοῦσα τὸ ἀπατηλόν της σχέδιον, ἀφίνει τὸ χόρτον νὰ πλανᾶται μὲ τὴν φαντασίαν του. Τὸν ἀφίνει ὀνειροπολοῦντα καὶ ἀναχωρεῖ.... καὶ ἀφίνει θλιβερὰ ἴχνη διαβάσεως, τὸ θέρος, τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει τὴν πτῶσιν τῶν πετάλων τῶν ἀνθέων, τὸ θέρος, τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει τὴν πτῶσιν τῶν πετάλων τῶν ἀνθέων, τὸν μαρασμὸν καὶ ἀποξηραίνει τὸ χόρτον! τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα πετᾷ κατὰ γῆς ξηρὰ νὰ τὰ διαδεχθῇ ἀργότερα ὁ ἄνεμος πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐξευτελισμοῦ! «Πίπτε, πίπτε φύλλον ἐφήμερον», θρηνωδῶν ἔλεγε κάποιος Γάλλος ποιητὴς καὶ ὁ ἡμέτερος Σοῦτσος ἔγραφε:

Τὸ φύλλον ξηραίνεται, τὸ ἄνθος μαραίνεται, ὁ κόσμος περνᾷ!..
Καὶ μόνος ὁ θάνατος, εἶναι ἀθάνατος! αὐτὸς δὲν γερνᾷ!»

Ἰδοὺ τῆς φύσεως τὰ κάλλη! θάνατος, παρακμή, παρελθόν! Καὶ μόνον ἡ κυπάρισσος μένει διὰ νὰ λέγῃ τρόπον τινὰ στοὺς διαβάτας ἀπ' ἐδῶ ἐπέρασεν ἡ ἄνοιξις καὶ θὰ ἀφήσῃ διὰ λογαριασμόν σου τὸν τάφον! Βάδιζε μὲ βῆμα σταθερὸν ὅσον θέλεις! Τὸ σταθερὸ ἐκεῖνο βῆμα θὰ σὲ φέρῃ ἀσφαλέστερον ἀκόμη εἰς τὸν τάφον. Βάδιζε....βάδιζε....Οὐδεὶς θὰ σοῦ ἐμποδίσῃ τὸν δρόμον! Ἄφιλος καὶ ὡς ποταμάκι ἀθόρυβον θὰ προχωρῇς ἄνευ ἐμποδίων εἰς τὸν τάφον. Φέρεις μαζύ σου τὸ σκουλῆκι τῆς σαρκικῆς σου καταστροφῆς. Γιὰ τέτοιο δρόμο, δὲν θὰ εὕρῃς φίλον νὰ σοῦ ἐμποδίσῃ τὸν θάνατον. Στὸ ἄκρον τοῦ δρόμου σου θὰ εὕρῃς τὸ πανσίλυπον—τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον ἐγεννήθης διὰ νὰ σκάψῃς! καὶ ἐξώδευσες ὅλον σου τὸν βίον μοναχὰ διὰ νὰ ὑφάνῃς τὸ σάβανόν σου. Θὰ ἀποθάνῃς. Εἶναι ὁ φυσικὸς καὶ ἀπαράβατος νόμος ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἀδύνατος ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις νὰ ἀντισταθῇ. Τὸ σύμβολον τῆς αἰωνιότητος ἡ κυπάρισσος, θὰ μείνῃ καὶ ἰδικόν μας σύμβολον εἰς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν καὶ ἕνας ἀκόμη Σταυρὸς ἐπιβεβαιῶν «τὸ ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης!» Βάδιζε....αὐτὸ εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ χόρτου.... Βάδιζε....καὶ θὰ ἀπολαύσῃς πλούτου, δόξης, τιμῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ τῆς Πολιτείας....Δὲν θὰ δυνηθῇς ὅμως ἐπ' ἄπειρον νὰ προχωρήσῃς. Θὰ σταθῇς! Ἦλθε τὸ θέρος, ἦλθε τὸ δρέπανον. Θὰ πέ-

σης εἰς τὸν χαίνοντα τάφον, ὁ ὁποῖος καὶ Σὲ καὶ τὴν δόξαν σου θὰ κλείση διὰ παντὸς καὶ οὕτω ἀπὸ τὸν τάφον ἐκεῖνον θὰ βλαστήση τοῦ Προφητάνακτος τὸ ρητὸν «πᾶσα σὰρξ χόρτος· καὶ πᾶσα δόξα ὡς ἄνθος χόρτου. Καὶ ὁ χόρτος ἐξηράνθη καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν!....»

Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐπίστευσεν ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνη ποτὲ καὶ ἔθηκε, ὡς ἐλπίδα του, τὸ ψεῦδος! Εἶδε πρὸ αὐτοῦ ἄλλους νὰ ἀποθάνουν. Ἠκολούθησε κηδείαν γονέων, συγγενῶν, φιλτάτων του ὑπάρξεων, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσεν οὔτε ὅτι θὰ ἀποθάνη αὐτός, οὔτε τὸν χρόνον πότε θὰ ἀποθάνη! Εἶδε τὸν θάνατον νὰ κτυπᾷ τὴν πόρτα Βασιλέων, Πατριαρχῶν καὶ μὲ τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ραβδὶ καὶ μὲ ὅμοιον κρότον καὶ τὸ καλύβι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν εἰς τὰ χωράφια, εἰς τὰ χωριά.

Δὲν ἐπίστευσεν ὅμως ποτέ, ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἐπερνοῦσε καὶ ἀπὸ τὸ σπίτι του μὲ τὸν ἴδιον κρότον! Δὲν εἶδε τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνοίξεως! Καὶ ἂν τὴν εἶδε, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἐφαρμόση καὶ ἐπὶ τῆς ἰδίας του ζωῆς, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ χόρτος, ὅτι ἡ δόξα του εἶναι ἄνθος καὶ ὅτι ἀμφότερα, ἐν καιρῷ, θὰ ξηρανθοῦν, θὰ μαρανθοῦν, θὰ πέσουν! Ἰδίως ἡ τάξις ἐκείνων ποῦ ἀγαποῦν τὸ χρῆμα. Οἱ φιλοχρήματοι, οἱ ὁποῖοι ἐξήρτησαν τὴν ἐπὶ γῆς ἀθανασίαν των βασιζόμενοι μόνον εἰς τὸ χρῆμά των, στὸν παρά τους! «Οὐδὲν φιλοζωότερον ἐν τῷ κόσμῳ, ἢ φιλοχρήματος ἄνθρωπος» λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος.

Ἕνας τέτοιος εἶναι καὶ ὁ σημερινὸς πλούσιος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἕνα χορτάρι μὲ ἄνθος—ἕνας ἄνθρωπος πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς!—Εὑρίσκετο εἰς τὴν εὐμάρειαν, εἰς τὴν χλιδήν, εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων καὶ δὲν ἐδείκνυε κανὲν ἐνδιαφέρον ἂν ὅμοιοί του ἄνθρωποι, πλάσματα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκεῖνοι ἐδυστυχοῦσαν, πεινῶντες καὶ ρακένδυτοι γεμᾶτοι ἀπὸ οἰκονομικὰς πληγὰς τῆς φρικώδους δυστυχίας. Ἀνεπαύετο εἰς τὴν πολυθρόνα του καὶ δὲν εἶχε τίποτε ἄλλο στὸ μυαλό του εἰμὴ μόνον πῶς θὰ καλοπεράση καὶ πόσα εἴδη φαγητῶν θὰ τοῦ ἔχουν ἑτοιμάσει στὸ πολυτελές του τραπέζι. Ἐνῷ δὲ ἐσκέπτετο αὐτὰ ἔρριπτε περιφρονητικὴ ματιὰ ἐνίοτε καὶ στὸν πτωχὸν ρακένδυτον Λάζαρον, ὁ ὁποῖος ἐπερίμενε πληγιασμένος πότε θὰ τελειώση τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου διὰ νὰ βγῇ ἡ ὑπηρέτρια νὰ τινάξη τὸ τραπεζομάντηλο νὰ πέσουν τὰ ψίχουλα μὲ τὰ ὁποῖα νὰ χορτασθῇ! Καὶ τὴν ἀνυπομονησίαν του αὐτήν, δυστυχῶς, τὴν ἐπηύξανον τὰ σκυλλιά, ἴσως τοῦ πλουσίου, τὰ ὁποῖα πολυτελῶς ἐτρέφοντο, τὰ ὁποῖα ἐρχόμενα τοῦ ἔγλειφαν τὰς πληγάς του!

Τελεία ἀντίθεσις τῆς προσκαίρου ζωῆς! Ὁ ἕνας εὐτυχὴς θνητός, πλούσιος φιλόσαρκος, φιλόκοσμος, διάγων βίον ἔκδοτον εἰς παντὸς εἴδους ἡδυπάθειαν! — Ὁ ἄλλος πενέστατος, ἐπαίτης κουρελιασμένος στερούμενος καὶ αὐτοῦ τοῦ ψωμιοῦ! Εἰς μάτην ἐβροντοφώνει ὁ Ἰάκωβος «ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν γένος ἀνθρώπων κατοικεῖν τὴν γῆν, τὴν ὑπ' οὐρανόν!» Ὁ πλούσιος τοῦ Εὐαγγελίου ἐθεώρει τὸν ἑαυτόν του κυανόαιμον! Δὲν κατεδέχετο κἂν νὰ ρίψη ἓν βλέμμα συμπαθείας στὸν δυστυχῆ Λάζαρον,

ἦτο πτωχός. . . .καὶ συνεπῶς ἡ οἰκογενειακή του ἀνατροφὴ δὲν τοῦ ἐπέτρεπε τὴν συναναστροφὴν μὲ τὴν πτωχολογιά. Ἦταν ἴσως νεόπλουτος, ὁ ὁποῖος δὲν βλέπει εἰς αὐτὸ τὸ μάταιο κόσμο τίποτε ἄλλο εἰ μὴ τὴν κάσαν, τὸν παρᾶ του καὶ δι' αὐτὸν μόνον καυχᾶται!—Προχώρει. . . .βάδιζε πλούσιε τώρα «πᾶσα σὰρξ χόρτος κοπτόμενος καὶ εἰς κλίβανον βαλλόμενος! Βάδιζε εἰς τὸν τάφον! Αὐτὸ λέγει τὸ Εὐαγγέλιον «ἀπέθανε καὶ ἐτάφη!» «Πάντα ταῦτα οἴχεται καὶ ἄνεμος πνεύσας ἀθρόον, γυμνὸν τὸ δένδρον φύλλων κατέδειξεν» λέγει ὁ Χρυσόστομος! Ἰδοὺ ὁ ἄνεμος ἔφερε στὸν πλούσιον τὴν αἰωνίαν σφραγῖδα τοῦ θανάτου! καὶ ἀκολούθως τὸν τάφον.

«Μὴ ἂν μετρῆται ἡ ζωή, ὁ θάνατος μετρεῖται;
Ὁ χρόνος πρὸς τὸν θάνατον, αὐτὸς καταμετρεῖται!. . . .»

Μαζὺ μὲ τὸν θάνατον σβύνουν δόξαι καὶ τιμαί! Σβύνουν τόσα ὄνειρα χρυσᾶ, τόσαι ἐλπίδες, τὰ τόσα πλούτη! Δὲν ἐπίστευσε ὁ πλούσιος ὅτι θὰ πεθάνῃ καὶ δι' αὐτὸ ἀπέθανεν ἀμετανόητος! Τὸ σκληροκάρδιον ἐκεῖνο τέρας, τὸ ὁποῖον ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, τὸ εὐφραινόμενον καθ' ἡμέραν λαμπρῶς «ἀπέθανε καὶ ἐτάφη!» Ἀφῆκε τὴν περιουσίαν του μόνον εἰς τοὺς κληρονόμους του διὰ νὰ παχύνουν περισσότερον καὶ ἐκεῖνοι καὶ ἴσως συνηθέστερον νὰ καταφύγουν στὰ δικαστήρια πρὸς μείζονα ἐξευτελισμὸν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος οὐδὲν ἀγαθὸν ἀφῆκε δι' ἐνθύμησιν!

Ἡ Θεία Πρόνοια, πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πλουσίου ἐπῆρε τὸν πτωχὸν Λάζαρον καὶ τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ ὁποίου «ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός!»

* * *

Ὁ Μουσαῖος, ὁ Ὀρφεύς, ὁ Ὅμηρος, ὁ Σωκράτης καὶ ἄλλοι σοφοὶ παραδέχονται τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ Πλούταρχος γράφει: Δύναταί τις νὰ ἴδῃ πόλεις μετὰ καὶ ἄνευ φρουρίων, χωρὶς ἐπιστήμας, χωρὶς τέχνας, χωρὶς γράμματα. Δὲν θὰ συναντήσῃ ὅμως καμμίαν, ἡ ὁποία νὰ μὴν παραδέχεται ὕπαρξιν Θεοῦ, ὁ ὁποῖος νὰ βραβεύῃ τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ τιμωρῇ τὴν κακίαν. —Καὶ ἰδοὺ ἄλλη μία ἀντίθεσις.— Ὁ πτωχὸς Λάζαρος εὑρίσκετο εἰς τὸν παράδεισον τῆς αἰωνίας μακαριότητος, ἐπαναπαυόμενος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ φέρων τὸν στέφανον τῆς ὑπομονῆς τὴν ὁποίαν εἶχε πολύτιμο φυλαχτὸ κατὰ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐγκαταβίωσίν του!

Ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος, ὁ πληγωμένος, μήπως ἦτο ἀρχοντοξεπεσμένος,

Μήπως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μαζὺ μὲ τὴν τρομερὴ φτώχεια, ἐδίσταζε νὰ ἁπλώσῃ τὸ χέρι του στοὺς νεοπλούτους; Ὅσον ἀνεπτυγμένον θελήσωμεν νὰ θεωρήσωμεν τὸν Λάζαρον, τόσον ἄστοργον χαρακτηρίζομεν τὸν ἀναισθητοῦντα πλούσιον. Πόσοι τέτοιοι χαρακτῆρες, σὰν τὸν Λάζαρον, δὲν εὗρῆκαν κλειστὴ τὴν πόρτα καὶ τὴν καρδιὰ τῶν πλουσίων! Καὶ πόσοι ἄλλοι, ἔξοχα τάλαντα ἀνήκοντες εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου, ἔχασαν τὸ τάλαντόν των, διότι οἱ πλούσιοι τὰς περισσοτέρας φορὰς δὲν βγαί-

νουν παιδιά, σὰν τὰ φτωχόπαιδα καὶ ἀρνήθησαν τὴν ὑποστήριξιν τῶν δευτέρων ἀπὸ φθόνον;

Ὑπέμειναν καὶ ἐνίοτε ἀνεδείχθησαν καί, μὲ τὴν ὑπομονήν των, τῆς φτώχειας των τὸ ἄγονον μὲ τὰ δάκρυα τῆς ὑπομονῆς ἐγεώργησαν καὶ διὰ τοῦ κόπου των—μόνοι καὶ ἀπροστάτευτοι—ἐκαρποφόρησαν!

Καὶ ἂν τὸ ἑρμηνευόμενον ρητὸν ἔχῃ θέσιν διὰ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου, δὲν ἔχει οὐδεμίαν θέσιν διὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν καθ' ἣν ἕκαστος ἐκ τῶν ἰδίων ἔργων ἢ αἰσχυνθήσεται ἢ δοξασθήσεται! Ὁ πλούσιος; Βασανίζεται εἰς τὴν κόλασιν! Καὶ βασανιζόμενος βλέπει τὸν Λάζαρον μακρόθεν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Ἐθυμήθη τὴν ζωήν του. Ἐθυμήθη τὰ πλούτη του, ὅταν εἶδε τὴν αἰωνίαν εὐτυχίαν καὶ ἐφώναξε, ἀπὸ φθόνον λέγει ὁ Χρυσόστομος, γιὰ νὰ διώξῃ ἀπ' ἐκεῖ τὸν Λάζαρον, Πάτερ Ἀβραάμ, κάμε ἔλεος, Στεῖλε τὸν Λάζαρον νὰ μοῦ δροσίσῃ τὴν γλῶσσαν μὲ μιὰ στάλα νερό, ἡ ὁποία νὰ κρέμεται στὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του, διότι ὑποφέρω τρομερὸ βασανιστήριο—ὀδυνῶμαι—μέσα εἰς τῆς φλόγαις αὐταῖς!—Ὁ Ἀβραὰμ διασταυρώνει τὰς ἀντιθέσεις!

Ὁ Γήϊνος παράδεισος τοῦ πλουσίου, μεταβάλλεται εἰς κόλασιν πέραν τοῦ τάφου! «Τέκνον, θυμήσου, ὅτι ἀπήλαυσες τὰ ἀγαθά σου ὅταν ἦσουν εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐγύρισες νὰ ἴδῃς κανένα φτωχόν, δὲν ἔκαμες ποτέ σου φιλανθρωπίαν! Τοῦ Λαζάρου τὸ μαρτύριο τῆς προσκαίρου ζωῆς μεταβάλλεται εἰς παράδεισον πέραν τοῦ τάφου! «Καὶ ὁ Λάζαρος ἀπήλαυσεν ὁμοίως τὰ κακά! Νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται· σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι!» Ἀλλὰ πλούσιε εἶναι τόση μεγάλη ἡ ἀπόστασις τῶν ἀντιθέσεων, ὥστε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται!»

Φθονερὲ πλούσιε ὄχι μόνον δὲν ἔκαμες φιλανθρωπίαν, ἀλλὰ στὸ ὁμοίωμά σου ἔδειξες πάντοτε περιφρόνησιν! Καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃς αὐτήν, πολλάκις ὕβρισες καὶ περιεφρόνησες τὸν πτωχόν. Καὶ ἂν καμμιὰ φτωχὴ χήρα σοῦ ἐζήτησε ἐλεημοσύνην, σὺ τῆς ἔδειξες τὸν δρόμον τὸν βλέποντα εἰς τὸ ἄτιμό σου τὸ κρεββάτι! Τῆς ἔδειξες τὸν δρόμο τῆς ἀπωλείας διὰ νὰ πωλήσῃ τὰς σάρκας της! «Καὶ ὁ χόρτος ἐξηράνθη καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν!» Τί ἐκέρδισες σ' αὐτὸ τὸν πρόστυχο ντουνιά; Ἰδοὺ τώρα πῶς κατήντησες, γιὰ νὰ γυρεύῃς μιὰ σταλιὰ νερὸ νὰ δροσισθῇ ἡ γλῶσσά σου, Σὺ ποῦ εἰς τὴν γῆν εἶχες στὸ τραπέζι σου δέκα εἰδῶν κρασί!....Μιὰ σταλιὰ νερὸ ζητεῖς καὶ ἀρνοῦνται νὰ σοῦ δώσουν, ὅπως σὺ ἠρνεῖσο νὰ δώσῃς τὰ ψίχαλα τοῦ τραπεζιοῦ σου καὶ διέτασσες τὴν ὑπηρέτρια νὰ τὰ τινάξῃ στὸ δρόμο!—Μεγάλη ἡ ἀπόστασις, μεγάλη ἡ διαφορὰ τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τὴν κακίαν —τῆς στοργῆς ἀπὸ τὴν ἀστοργίαν, τῆς φιλανθρωπίας ἀπὸ τὴν ἀπανθρωπίαν. Τί ἐκατάλαβες πλούσιε ποῦ ἐτάχθης μὲ τὸ μέρος τῆς κακίας; Ἰδοὺ τὸ τέρμα τῆς ζωῆς σου—θάνατος! Μόνον τέτοιοι πλούσιοι ὡσὰν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου δὲν κληρονομοῦν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ ἂς μὴ ἀπελπισθοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διῆλθον τὸν βίον των εὐεργετοῦντες. Καὶ μόνοι οἱ πτωχοὶ ἐκεῖνοι κληρονομοῦν τὴν αἰώνιον ζωήν,

ὅταν εἶναι ἐφωδιασμένοι μὲ ὅσας δυνάμεις εἶχε καὶ ὁ Λάζαρος τοῦ Εὐαγγελίου! Καὶ πλούσιοι καὶ πένητες ἐν ἴσῳ ἀξιώματι.

Δι' ὅλους εἶναι τὸ «Πᾶσα σὰρξ χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ὡς ἄνθος χόρτου. Καὶ ὁ χόρτος ἐξηράνθη καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν!» Κοινὸν τὸ ποτήριον, κοινὸς ὁ θάνατος, ἀλλὰ δὲν εἶναι δι' ὅλους κοινὴ ἡ πέραν τοῦ τάφου ζωή! Ὁ τάφος εἶναι ἡ μεγάλη πόρτα τῆς εὐδαιμονίας τῆς ἄλλης ζωῆς δι' ἧς εἰσέρχονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς. Εἶναι ὅμως ὁ τάφος καὶ πόρτα τῆς κολάσεως δι' ἧς εἰσέρχονται οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως, καθὼς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης!

Ἀλλ' ἆρά γε νὰ ὑπάρχῃ ψυχή, ἡ ὁποία μέλλει νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της; Ἢ μένει μέχρι τοῦ στομίου τοῦ τάφου, τὸ νεκρὸ κορμὶ καὶ ἐκεῖ σταματοῦν τὰ πάντα; Ὅποιος παραδέχεται ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς ψυχῆς, διότι ψυχὴ ἐδόθη εἰς τὸν πρωτόπλαστον Ἀδὰμ «ἐνεφύσησεν αὐτῷ πνεῦμα εἰς ψυχὴν ζῶσαν» λέγει ἡ ἁγία Γραφή. Ἡ δύναμις αὐτῆς εἶναι ἄϋλος συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἀποθάνῃ μαζὺ μὲ τὸ σῶμα διότι ἡ ὕλη θνήσκει, ἡ ὕλη νεκροῦται, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ἄϋλον. Τὸ ἄϋλον φεύγει ἀπὸ τὸ νεκρὸν σῶμα καὶ μεταβαίνει εἰς τὸν δοτῆρα, εἰς τὸν Πλάστην. Γιὰ φαντασθῆτε τὴν ψυχὴν ποῦ ἔδωσε ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ψυχὴν ποῦ παραδίδει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν Θεόν. Ἐκεῖνος τοῦ τήν παραδίδει ἀθώαν, ἁγνήν, ἁγίαν. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ τὴν παραδίδει ἁμαρτωλήν, ἐλεεινήν, ἀξιοδάκρυτον, ἀφοῦ προηγουμένως τὴν ἐκύλισεν εἰς τὸν βόρβορον πάσης ἀκολασίας! Ἄνθρωπε ἰδοὺ πῶς παρέλαβες ψυχὴν καὶ ἰδοὺ πῶς τὴν παραδίδεις. Θὰ κριθῇς γι' αὐτό, θὰ δικασθῇς. Ἐκεῖνο τὸ μεγάλο Δικαστήριον ποῦ θὰ στηθῇ λέγεται «Δευτέρα παρουσία» κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ νεκροί, ἐν Χριστῷ, ἀναστήσονται πρῶτον!

Ὥστε διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀθανασία τῆς ψυχῆς κατ' ἀνάγκην θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, τῶν ὁποίων προηγήθη ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ «Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων».

Εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἀνάστασις νεκρῶν; Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει: ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ἂν οἱ νεκροὶ δὲν ἀναστηθοῦν, τότε τὸ κήρυγμά μας εἶναι μάταιον καὶ ματαία ἡ πίστις μας. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ τὸ ψεῦδος· θὰ πέσῃ θὰ ἀποδειχθῇ. Διὰ τὸν χριστιανισμὸν ὅμως παρατηρεῖται τὸ ἐναντίον καὶ καθ' ἑκάστην ὁ κόσμος ἐκχριστιανίζεται. Τοῦτο εἶναι μία μεγάλη ἀπόδειξις ὅτι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον μόνον τὴν ἀλήθειαν γράφει καὶ ἐκείνην φανερώνει καὶ ἐκείνην διαπιστοῖ.

Ἀλλὰ μήπως ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἔδωσε τοιαῦτα σημεῖα τῆς ἀναστάσεώς μας ἐκ νεκρῶν; Ὅλοι σχεδὸν θὰ ἔχετε ἴδῃ τὰ νομίσματα τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος· Ἰωάννου Καποδίστρια. Τὰ νομίσματα αὐτὰ ἔχουν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἕνα πουλὶ καὶ ἀπὸ πάνω ἕνα σταυρό.

Τὸ πουλὶ ἐκεῖνο λέγεται Φ ο ῖ ν ι ξ.—Οἱ ζωολόγοι λέγουν ὅτι τὸ πουλὶ αὐτὸ εἶναι μακροβιώτατον καὶ ὅτι δὲν ζευγαρώνεται ποτὲ διότι δὲν ὑπάρ-

χει ἀρσενικὸ καὶ θηλυκό.—Ἅμα αἰσθανθῇ προσεγγίζοντα τὸ θάνατόν του, τότε καταφεύγει εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀραβίας. Ἐκεῖ κάθεται ἐπάνω σὲ μιὰ χουρμαδιὰ καὶ ψοφᾷ ἀπὸ ἀσιτίαν. Μόλις ἀρχίζει νὰ λυώνη μέσα στὰ ἐντόσθιά του γεννᾶται ἕνα σκουλῆκι, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει νὰ τρέφεται ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ νεκροῦ, τοῦ ψόφιου Φοίνικος· καὶ ἀκολούθως ἅμα κάνη φτερό, σπάζει τὰς πλευρὰς τοῦ ψόφιου καὶ ἐξέρχεται νέος Φοῖνιξ! Ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία «ξανάνοιωσε σὰν τὸν Φοίνικα». Ἂν ὁ Θεὸς ἔδωσε ἕνα τέτοιο θαῦμα γιὰ ἕνα πουλί, φυσικώτατα θέλει δώση ζωὴν καὶ σάρκα εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωήν, ἥτις εἶναι ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

Ἔλα λοιπόν, ἄνθρωπε ματαιόφρων καὶ κύτταξε τὰ ἀποτελέσματα καὶ σὰν θέλης μεῖνε εἰς τὰς παλαιάς σου ἕξεις καὶ συνηθείας. Σὰν θέλης μὴν ἀλλάξης δρόμον καὶ μὴν ἀκολουθῆς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Θὰ πεθάνης. Ἀλλὰ πρέπει νὰ πεθάνωμεν δεδικαιωμένοι ὡς ὁ Λάζαρος καὶ ὄχι ὅπως ὁ πλούσιος, ὁ ὁποῖος ἀκούει ἀπὸ τὸν ἱερέα ὅ,τι καὶ ὁ φτωχὸς «γῆ εἶσαι καὶ γῆ θὰ γίνης». «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση!» Τί ἐκερδίσαμεν σ' αὐτὸν τὸν παληόκοσμο; Τίποτε ἀπολύτως, καὶ τὶς περισσότερες φορὲς ὄνομα κακόν! Θυμήσου· δέσε καλὰ στὸ μυαλό σου «πᾶσα σὰρξ χόρτος» καὶ ἅμα ἐφοδιασθῆς μ' αὐτό, πρόβαινε εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, ἡ ὁποία βαστᾷ τὰ κλειδιὰ καὶ τῆς γηΐνης καὶ τῆς πέραν τοῦ τάφου εὐδαιμονίας!

Παρατήρησέ την: Εἶναι ἑτοίμη νὰ Σὲ δεχθῇ. Εἶναι πρόθυμη νὰ σοῦ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα. Ἀπὸ σένα ἐξρτᾶται. Προχώρει, μὴν δειλιᾷς.

* * *

Ὁ ρήτωρ Δημοσθένης ἦτο τόσον βραδύγλωσσος ὥστε ἐδυσκολεύετο πολὺ νὰ προφέρῃ τὴν λέξιν. Διὰ νὰ κόψῃ τὴν βραδυγλωσσίαν του καὶ νὰ γίνῃ μέγας, ἔβαλε χαλίκια στὸ στόμα του, τὰ ὁποῖα λίγο, λίγο, τοῦ ἔκοψαν τὴν βραδυγλωσσίαν. Ἂς βάλουμε καὶ μεῖς οἱ ἀτελεῖς φραγμοὺς εἰς τὰς συνηθείας ποῦ ἔχουμε καὶ θἄρθῃ ἡμέρα νὰ σκιαζώμεθα στοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ στὴν πραγματικὴν ἀνθρωπίνην εὐδαιμονίαν. Βάλε πλούσιε, στὸ στόμα σου χαλίκια καὶ θὰ δυνηθῇς νὰ κόψῃς αὐτὸ τὸ ἐπάρατον ὄχι—ὄχι ποῦ συνείθισες καὶ αὐτὴν τὴν ἀδιαφορίαν, μὲ τὴν ὁποίαν περιεβλήθης· διότι αὐτὴ εἶναι ἡ πορφύρα καὶ ὁ βύσσος τοῦ πλουσίου.— Θὰ ἦτο δὲ ἀρκετὴ ἡ τιμωρία ἡ ἀναγραφομένη εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Ἀλλ' ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐτόνισε τὸ μεγαλείτερον μέρος καὶ ἀφῆκε τὰ δευτερεύοντα νὰ τὰ ὑπονοήσωμεν. Γνωρίζετε μίαν ἄλλην φρικτὴν τιμωρίαν; Εἶναι ἡ ἱστορία καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἐθνικὴ ἡ Ἑλληνική μας ἱστορία: Καὶ ἂν λέγῃ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον «ἔχουσι Μωσέα καὶ προφήτας ἀκουσάτωσαν αὐτῶν», λέγει καὶ ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ Πατρὶς τὸ ἴδιον «ἔχουσι τὴν ἱστορίαν μου καὶ τοὺς συγγραφεῖς μου, ἀκουσάτωσαν αὐτῶν οἱ Ἕλληνές μου, τὰ παιδιά μου».

Ἔχει καὶ ἡ Πατρίδα μας τόπον ἀθανασίας καὶ εἰς τὸ Πάνθεον αὐτῆς ἔγραψε μὲ χρυσᾶ γράμματα ὅλους ἐκείνους τοὺς πλουσίους εἰς αἰσθήματα, ποῦ εἰργάσθησαν ὑπὲρ αὐτῆς, διὰ τὴν εὐτυχίαν, διὰ τὴν εὐδαιμο-

νίαν τῶν παιδιῶν της. Καθὼς ἔχει καὶ κόλασιν, ἕνα ἐπικατάρατον μαῦρον πίνακα, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει γράψη πολλὰ ὀνόματα προδοτῶν καὶ ἐθνοκτόνων, οἱ ὁποῖοι ἐφόρεσαν πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενοι καθ' ἡμέραν λαμπρῶς διὰ τὰ ἄτιμα καὶ ἐθνοκτόνα ἔργα των. Τὶ θὰ σὲ ὠφελήσῃ Ἕλληνα ἡ δόξα τοῦ πλουσίου, ὅταν ἔκαμες τὸν πλοῦτόν σου, ἀπὸ το αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὅταν ἐπλούτισες ἀπὸ κλοπάς, τοκογλυφίαν καὶ ἀπὸ ἄλλα δυσωνυμώτερα ἐγκλήματα;

Ἄκουσες τί φωνάζει ἡ Πατρίδα σου; Θὰ γράψῃ καὶ γιὰ σένα ἡ ἱστορία. Ποιὰ θέσι θὰ ἔχῃς στὴν ἱστορίαν της; Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν θὰ ἀπασχοληθῇ καθόλου γιὰ τὸ ὄνομά σου, ὡς ἀνάξιον νὰ τὸ ἀναφέρῃ. Διότι παρῆλθες σὰν μπαρουτίσιος καπνὸς ἀφήσας μόνον τὴν δυσώδη σου μυρουδιά!

Τί ὠφελήθη σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ὁ προδότης, ὁ ἐθνοκτόνος; Μόνον ὁ τίτλος τοῦ ἔμεινε, διὰ νὰ τὸν παραλάβουν αἱ νεώτεραι γενεαὶ γιὰ ἀνάθεμα! Ἀνάγκη νὰ πετάξουμε τὴν πορφύραν καὶ τὸν βύσσον τῆς κακίας καὶ νὰ φορέσωμεν πορφύραν καὶ βύσσον ἀληθινοῦ χριστιανοῦ καὶ ἀληθινοῦ Ἕλληνος.

Ὁ Ἀντίγονος Βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τοῦ Βασιλέως τῆς Σπάρτης Κλεομένους. Ὁ Κλεομένης βλέπων ὅτι θὰ νικηθῇ, ἐζήτησε βοήθειαν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα.—Οὗτος τοῦ ἀπήντησε ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἂν τοῦ παρέδιδε ὡς ὁμήρους τὰ παιδιά του καὶ τὴν μητέρα του! Ὁ Κλεομένης μίαν τοιαύτην πρότασιν δὲν ἐτόλμα νὰ κάμῃ εἰς τὴν γερόντισσαν μητέρα του. Ἀλλ' ἐκείνη βλέπουσα αὐτὸν στενοχωρημένον καὶ κατηφῆ, ἠξίωσε ἀπ' αὐτὸν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν. Ὅταν ὁ Κλεομένης τῆς ἀνήγγειλε τὰς ἀξιώσεις τοῦ Πτολεμαίου ἐκείνη ἐγέλασε καὶ τοῦ εἶπε: «Αὐτὸ εἶναι, ποῦ πολλάκις ἀπεπειράθης νὰ μοῦ τὸ εἴπῃς καὶ ἐδίσταζες; Βάλε με ἀμέσως εἰς τὸ πλοῖον καὶ στεῖλέ με στὸν Πτολεμαῖον ἀφοῦ τὸ σῶμά μου δύναται νὰ σώσῃ τὴν Πατρίδα! Κλεόμενες, σπεῦσον νὰ τὸ πράξῃς προτοῦ τὸ σῶμα τοῦτο μοῦ τὸ διαλύσουν τὰ γηρατειά μου».

Ἕλληνα, χριστιανέ, φόρεσον καὶ σὺ μίαν τέτοια πορφύρα καὶ τότε θὰ εὐφρανθῇς καλλίτερα. Βάλε ἐπάνω σου τέτοιο βύσσον καὶ τράβα στὴν ξενητειὰ μὲ ἁγνὰ πατριωτικὰ καὶ χριστιανικὰ αἰσθήματα νὰ σώσῃς ἐκεῖ κάτω τὴν χαμένην φυλήν!

Ὁ κατακρινόμενος πλούσιος τοῦ Εὐαγγελίου, κατακρίνεται καὶ διὰ τὰ πλούτη τὰ ἄχρηστα καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν αἰσθημάτων του πρὸ παντός.—Ἐγὼ ζητῶ πλούσιον μόνον εἰς αἰσθήματα. Καὶ ὅταν ἔχῃ τοιαῦτα καὶ εἶναι πλούσιος, τότε εἶναι ἀκόμη ἄξιος μείζονος ἐκτιμήσεως. Ὁ πλούσιος εἰς τὰ αἰσθήματα ἀφίνει αὐτοτελῆ ἱστορίαν πίσω του. Ἀφίνει τὰ καλά του ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμεύσουν πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἐρχομένων γενεῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀκολουθήσουν τὰ ἴχνη του!

Καὶ γνωρίζετε ποῖα; Τὴν διαιώνισιν τῆς φυλῆς μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων, ὅτε θὰ ἔλθῃ ὁ κοινὸς τοῦ κόσμου θάνατος.

Διότι ἕως τότε τὸ ἄτομον πεθαίνει, ἀλλὰ ἡ φυλὴ ζῇ. Καὶ ἂν εἶναι ἡ σάρκα μας χόρτος καὶ ἡ δόξα μας σὰν τὸ ἄνθος τοῦ χόρτου, δὲν εἶναι ὅμως ὅμοια καὶ τὰ ἔργα μας, τὰ ὁποῖα δὲν ἀκολουθοῦν τὸ ἄνω ρητόν, διότι αὐτὰ εἶναι ἀθάνατα!....

Ἕλληνες ἀδελφοί, Καιρὸς νὰ πετάξωμεν τὴν παλαιὰν πορφύραν, τὸν παλαιὸ τζουμπέ, καὶ νὰ παύσωμεν τὴν ἀδιαφορίαν μας. Ἀνάγκη νὰ ζήσωμεν, σὰν ἀδελφοί, πλούσιοι καὶ φτωχοί, διὰ νὰ σώσωμεν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὴν Πατρίδα μας!....

Εἶναι ἀνάγκη νὰ βγάλωμεν τὸν χιτῶνα τῆς Διηανείρας καὶ νὰ φορέσωμεν τὴν χλαμύδα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὁμονοίας, διὰ νὰ διαιωνίσωμεν τὴν φυλήν μας καὶ διὰ νὰ γίνῃ καὶ ἐκείνη σεβαστὴ εἰς τοὺς φίλους καὶ τρομερὰ εἰς τοὺς ἐχθρούς της. — Ἕλληνα μετανάστη, ἔχεις πολλοὺς ἀδελφοὺς Λαζάρους. Μὴν τοὺς ἀφίσῃς στὸ δρόμο. Ἔχεις ὑποχρέωσιν νὰ τοὺς συγκεντρώσῃς ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης, τῆς φιλανθρωπίας.

Μὴ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας τὸ «ἀπέθανε καὶ ἐτάφη!....» Ἐμεῖς ἐδείξαμε δείγματα λατρείας γιὰ τὴν Πατρίδα μας. Τώρα ἂς δείξωμεν διὰ τὴν νέαν Μικρὰν Ἑλλάδα—τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς—ὑποστηρίζοντες τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὰ Σχολεῖά μας. Καὶ ἂν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος μᾶς φέρῃ εἰς τὸν τάφον, τὰ ἔργα μας ὅμως θὰ μείνουν ἀθάνατα πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Η΄—27.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος· καὶ διαρήσσων τὰ δεσμά, ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους, ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοί ἐστιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθον εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀν-

θρώπου, εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον, ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν, ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνήρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ, ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

«Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ».

* * *

Μὴν ἀποστραφῇς τὸ πρόσωπόν σου, μὴ μὲ περιφρονήσῃς, ὁσονδήποτε ἁμαρτωλὸς καὶ ἂν εἶμαι, λέγει ὁ Δαυῒδ πρὸς τὸν Θεόν! Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴν τὸ ἀφαιρέσῃς ἀπὸ κοντά μου, ἀλλ' ἄφησέ το καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν, ὅπως δι' αὐτοῦ ὁδηγηθῶ εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς ἀρετῆς.

Πολὺ παρήγορος ἡ φωνὴ ἐκείνη ἡ ὁποία ἀναγνωρίζει τὰ ἁμαρτήματά της καὶ γυρεύει βοήθειαν νὰ σωθῇ. Γυρεύει ἄγκυραν σωτηρίας, ζητεῖ σωσίβιον μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ὠκεανὸν τῆς ζωῆς! Καὶ ἐνῷ ὁ Δαυῒδ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ ἔχῃ μαζύ του τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ φωτίζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ἔρχεται ἑτέρα φωνὴ διάτορος, ἱκετευτική, γεμάτη δάκρυα ἑνὸς δαιμονιζομένου πρὸς τὸν Χριστὸν «δέομαί σου μὴ μὲ βασανίσῃς!» Τὰ δύο ταῦτα ῥητὰ θέλω ἑρμηνεύσῃ σήμερον, διὰ νὰ κατανοήσωμεν πόσην συμπάθειαν καὶ πόσην φιλανθρωπίαν δεικνύει ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, εἰς κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τοῦ οὐρανίου ἐλέους.

Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον διαιρεῖται εἰς τρεῖς μεγάλας κατηγορίας. Εἰς τὸ ἱστορικὸν μέρος, εἰς τὸ παραβολικόν καὶ εἰς τὸ θαυματουργικόν. Ἡ ἀναγνωσθεῖσα σήμερον εὐαγγελικὴ περικοπὴ εἶναι ἀπὸ τὸ θαυματουργικὸν μέρος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ πραγματεύεται ἓν θαῦμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν.—Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Γαδαρηνῶν ὑπήντησε τὸν Χριστόν, ὅταν Ἐκεῖνος μετέβαινεν ἐκεῖ, ἕνας δαιμονιζόμενος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐβασανίζετο ἀπὸ πολλὰ δαιμόνια κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὅταν τὸν ἔπιανε τὸ δαιμόνιον ἐγίνετο τέλειος παράφρων, οἱ δὲ πατριῶται του

τὸν ἔδεναν μὲ ἁλυσσίδες! Ἄλλοτε τοῦ ἔβαιναν σιδερένια δεσμὰ καὶ ἔτσι κατώρθωναν νὰ τὸν φυλάξουν. Καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο ἀπὸ τόσην μανίαν, ὥστε ἔσπαζε τὰς ἁλύσσους καὶ ἔπερνε μπάλα τὰ βουνά! Αὐτὸς ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος οὐδέποτε ἐφόρεσε ἔνδυμα. Ἦτο πάντοτε γυμνὸς καὶ οὐδέποτε ἔμεινε σὲ σπίτι, ἀλλ' ὡς κατοικίαν του εἶχε τὰ μνήματα τοῦ νεκροταφείου.

Εἰς μίαν τοιαύτην κατάστασιν εὑρισκόμενος, γυμνός, ξυπόλυτος, μὲ μαλλιὰ ἀγριεμένα, μὲ μάτια ἀπὸ τὴν τρέλλα ἄπλανῆ, ὅταν εἶδε τὸν Χριστόν, ἐβγῆκε μπροστὰ στὸ δρόμο! Ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ δυνατὴν φωνὴν γεμάτη ἐλπίδας τοῦ λέγει «Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Ὑψίστου δέομαί σου μὴ μὲ βασανίσῃς!» Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, σῶσέ με! Ὁ Χριστὸς ἀμέσως ἔδειξε τὴν συμπάθειάν του εἰς τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ τυραννούμενον ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ διατάσσει τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα νὰ ἐξέλθῃ ἀμέσως ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον! Ὅταν δὲ ὁ Χριστὸς ἠρώτησε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα πῶς ὀνομάζεται, ἐκεῖνο ἀπήντησε λ ε γ ε ώ ν, δηλαδὴ ὁλόκληρο τάγμα διαβόλων εἶχαν εἰσέλθῃ εἰς τὸν δαιμονιζόμενον!— Ἡ λεγεὼν ἐκείνη μόλις ἐξῆλθε ἀπὸ τὸν δαιμονιζόμενον ἐστάθη πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν παρεκάλει νὰ μὴ τὴν διατάξῃ νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἄβυσσον, ἀλλὰ νὰ μπῆ στὰ γουρούνια σὲ μιὰ ὁλόκληρον ἀγέλη γουρουνιῶν, ἡ ὁποία ἔβοσκε εἰς τὸ ἀπέναντι βουνό. — Πράγματι ὁ Ἰησοῦς ἐπέτρεψε εἰς τοὺς δαίμονας νὰ μποῦν στὰ γουρούνια. Ἀλλὰ μόλις τὰ δαιμόνια ἐμπῆκαν στὴν ἀγέλην, ἡ ἀγέλη ἀμέσως ὥρμησε ἀπὸ τὸν κρημνὸν ποῦ ἐστέκετο καὶ ἔπεσε στὴν θάλασσα καὶ ἐπνίγη.

Οἱ χοιροβοσκοὶ μόλις εἶδον τὸ γεγονὸς αὐτό, ἀμέσως τρέχοντες ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν τὰ συμβάντα, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως εἰδοποίουν καὶ ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους συνήντων ἐργαζομένους στὰ χωράφια των.—Ἐνῷ ἐκεῖνοι ἔτρεχαν στὴν πόλιν νὰ ἀναγγείλουν τὴν καταστροφὴν τῶν γουρουνιῶν, ὁ δαιμονιζόμενος ἦτο ἐντελῶς ὑγιὴς καὶ ἐκάθητο πλησίον τοῦ εὐεργέτου του τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ!

Ἄλλοι ἀπὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν γουρουνιῶν, ἄλλοι ἀπὸ περιέργειαν, ἔτρεξαν ἀμέσως διὰ νὰ ἴδουν τὸ γεγονός. Ἔμειναν ὅμως κατάπληκτοι ὅταν ἦλθον πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶδον τὸν δαιμονιζόμενον τελείως σώφρονα καὶ ἐνδεδυμένον. Καὶ τόσον φόβον ἠσθάνθησαν, ὥστε παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ φύγῃ! Ὁ δὲ Ἰησοῦς καταβὰς εἰς τὴν προκυμαίαν ἐμπῆκε σὲ κάποιο καράβι καὶ ἔφυγε τοῦ δαιμονιζομένου παρακαλοῦντος τὸν Ἰησοῦν νὰ τὸν πάρῃ μαζύ του. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοῦ εἶπε: «Πήγαινε στὸ σπίτι Σου: Γύρισε πίσω καὶ διηγήσου τὴν εὐεργεσίαν ποῦ σοῦ ἔκαμε ὁ Θεός. Καὶ ὄντως ὁ δαιμονιζόμενος ἐπιστρέψας εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυττε τὰ ὅσα ἔκαμε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, ἐνθυμούμενος τὸ ἑρμηνευθησόμενον ρητόν, «Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ!. . . .»

* * *

Δαιμονιζόμενος! Μόνον ὅποιος δὲν εἶδε τρελλόν, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ

καταλάβη τὴν λέξιν! Ἕνας ζωντανὸς νεκρός, ἄνευ λογικοῦ, ἄνευ συνειδήσεως τῶν πραττομένων, χάνων ἐντελῶς τὴν ἐντροπήν, τὴν εὐαισθητοτέραν κοινωνικὴν ἀρετὴν καὶ εἰς κατωτέραν μοῖραν τοῦ ζώου εὑρισκόμενος περιφέρεται μέσα εἰς τοὺς δρόμους τῶν πόλεων, ὡς τρανὸν μαρτύριον τοῦ ἀναχωρήσαντος λογικοῦ! Ἔπαυσε νὰ εἶναι ἄνθρωπος. Εἶναι ἕνα σάρκινον ὁμοίωμα φερόμενον ὅπως τὸ ἄχυρο ποῦ πέρνει ὁ ἄνεμος, καὶ ἄλλοτε τὸ πετᾷ ἀπ' ἐδῶ, ἄλλοτε τὸ κολλάει στὰ βάτα καὶ ἄλλοτε τὸ βρίσκουμε λασπωμένο καὶ κατημένο εἰς τοὺς δρόμους! Δὲν προφθάνει κανεὶς νὰ λυπηθῇ τὸ ἀτυχὲς πλάσμα, διότι, πρὸ τῆς λύπης, γεννᾶται ὁ φόβος καὶ ἕκαστος ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῆς ἰδίας σωτηρίας καὶ ἀντὶ νὰ συμπαθήσῃ, τρέμει καὶ τρέμων φεύγει, κρύπτεται διὰ νὰ σωθῇ! Βλέπομεν τὸν τρελλὸν καὶ περισσότερον φοβούμεθα ἐκεῖνον, ἢ τὸ δηλητηριωδέστερον φεῖδι! Καὶ ἡ μάννα, ποῦ τὸν ἐγέννησε καὶ αὐτὴ ἀκόμη φοβεῖται τὸ φύτρον τῆς καρδιᾶς της! Εἶναι τρελλός. Δαιμόνιον ἔχει. Καὶ τῆς περισσότεραις φοραὶς τὸν κλείομεν στὸ φρενοκομεῖον μᾶλλον διὰ νὰ σώσωμεν τὴν κοινωνίαν, διότι εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς αὐτήν, ἢ νὰ τὸν θεραπεύσωμεν!—Δυσπυχῆ πλάσματα! Ἄλλοτε τὰ πλάσματα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπῆρχε τὸ λογικόν, ἦσαν μεγάλα μυαλά, ἄλλοι ἐπιστήμονες, ἄλλοι λόγιοι, ἄλλοι ἔμποροι, ἄλλοι συνετοὶ καὶ ἐνάρετοι οἰκογενειάρχαι! Ἄλλοι ἐπίσης νέοι μὲ πολλὰ ἐφόδια καὶ ἀποδείξεις ὅτι θὰ γίνουν μεγάλοι εὐεργέται καὶ τῆς κοινωνίας ἀκόμη!

Καὶ ἐν τούτοις ἔγιναν πλάσματα δυστυχῆ. Τὸ φωνάζει τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ τρέλλα, ἡ ὁποία ἔχει πολλὰς αἰτίας ἐμφανίσεως καὶ μία τῶν σοβαρωτέρων εἶναι καὶ αἱ ἀφροδίσιοι νόσοι!

Ἄλλοι σὰν τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον τοῦ Εὐαγγελίου σπάζουν καὶ τῆς ἁλυσσίδες ἀκόμη! ἄλλοι γελοῦν, ἄλλοι τρέμουν, ἄλλοι κλαίουν, ἄλλοι γίνονται βασιλεῖς καὶ ἄλλοι βλέπουν τὴν κοινωνίαν ὅλην ἐχθρὰν ἑτοίμην νὰ τοὺς καταστρέψῃ, διότι, δῆθεν τοὺς ἐπιβουλεύεται τὴν ζωήν!

Ὑπῆρξε ἐποχὴ καὶ μέχρι τοῦ 16ου αἰῶνος, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ τρελλοὶ οἱ δαιμονιζόμενοι δὲν εἶχον κανένα οἶκτον, κανὲν ἔλεος. Καὶ μορφωμένοι καὶ ἀμόρφωτοι ἐπεδίωκον τὴν ἐξόντωσιν, τὴν καταστροφὴν τῶν φρενοβλαβῶν! Καὶ αὐτοὶ οἱ κληρικοὶ τῆς Δύσεως δὲν ἐνεθυμήθησαν τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφοβήθη τὸν δαιμονιζόμενον, ἀλλὰ τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἐθεράπευσε! Δὲν ἐνθυμηθήκαμε τὸν Δαυῒδ «καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ» βροντοφωνοῦντα! Καὶ αὐτοί, λέγω, οἱ κληρικοὶ ὑπεβοήθουν καὶ προέτρεπον τὴν καταστροφὴν τῶν δαιμονιζομένων, τῶν ἀτυχῶν τούτων ὑπάρξεων! Τρομερὰ καὶ φρικαλέα τὰ μαρτύρια τῶν ἀτυχῶν τούτων ὑπάρξεων! Τρομερὰ καὶ φρικαλέα τὰ μαρτύρια τῶν ἀτυχῶν πλασμάτων! Ἄλλους ἐκρήμνιζον ἀπὸ βράχους ἀποκρήμνους, ἄλλους ἔδερναν καὶ ἐγέμιζον τὸ πονεμένο τους κορμί, μὲ πληγάς! Ἄλλους ἔκαμναν ἀναισθήτους ἐντελῶς ἀπὸ τὸ δάρσιμο μὲ τὸ βούρδουλα! Ἄλλους ἐφόνευον καὶ ἄλλους ἔρριπτον ζωντανοὺς εἰς τὴν πυράν! «Δέομαί σου, μὴ μὲ βασανίσῃς».

Δυστυχῆ δαιμονιζόμενε, σὲ ποιὸν τὸ λές; Δὲν εὑρίσκεις γιατρειά. Ἰδοὺ ἕτερον βδελυρούργημα. Μερικοὺς ἔδεναν σὲ κορμὸν δένδρου. Εἰς τὰς ρίζας ἐκείνου καὶ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ τρελλοῦ ἄναβαν φωτιὰ καὶ σιγά, σιγὰ τὸν ἔκαιον!

Καὶ γιατὶ ὅλα αὐτά; Διὰ νὰ κάψουν τὰ δαιμόνια τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον μέσα στοὺς δαιμονιζομένους!

Ἐνῷ δὲ τοιαῦτα συνέβαινον εἰς χριστιανικὴν Εὐρώπην, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν ἀνασκολωπίσεων καὶ ἄλλων ἀκόμη φρικαλεοτήτων, τὰς ὁποίας ἀνεκάλυψε ἡ τότε ἀνθρωπίνη φαντασία, εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ἐκυριάρχει ὁ φιλάνθρωπος Χριστὸς καὶ τὸ δόγμα τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «τὸ ἀρρωστοῦν οὐ συντρίβεται· θεραπεύεται» (τὸν ἄρρωστον δὲν τὸν σκοτώνουν, τὸν θεραπεύουν!)

Βλέπομεν τὴν φιλανθρωπίαν τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ὁλοζώντανη! Οἱ ἱερεῖς νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ τὸν δαιμονιζόμενον! Οἱ ἱερεῖς της νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τοῦ δαιμονιζομένου λέγοντες. «Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τὸ πλάσμα σου· καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' αὐτοῦ!» Καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη τὸ ἔργον τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ διὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν πολλοὺς δαιμονιζομένους ἐπανέφερεν εἰς τὴν ὑγιᾶ των κατάστασιν! Ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου εἰς τὴν Δύσιν μετὰ τόσας φρικαλεότητας εὑρέθη ὁ Γάλλος Ἐσκιρὸλ νὰ βροντοφωνήσῃ «μὴ λαέ, μὴ παπάδες, φονεύετε τὰ ἀθῶα πλάσματα! Δώσατε αὐτὰ καὶ εἰς τὴν ἐπιστήμην νὰ τὰ θεραπεύσῃ!» Καὶ οὕτω εἶναι ἡ πρώτη ἐμφάνισις ὕστερ' ἀπὸ τόσους αἰῶνας μετὰ τὸν Γρηγόριον τὸν κηρύξαντα τὸ ἄνω δόγμα, τῆς φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς δαιμονιζομένους διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς φρενιατρικῆς ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας ἱδρυτὴς εἶναι ὁ Ἐσκιρόλ.

Ὁ δαιμονιζόμενος τοῦ Εὐαγγελίου, μὲ ὅλην του τὴν τρέλλα καὶ τὴν γύμνωσίν του, εἶχε φωτεινὰ διαλείμματα ἐχεφροσύνης καὶ μόλις εἶδε μακρόθεν τὸν Χριστὸν συνῆλθε καὶ προσπεσὼν εἶπε: «δέομαί σου μὴ μὲ βασανίσῃς». Σὲ ἱκετεύω σῶσόν με!—Ἐνθυμεῖσθε ὅτι δὲν εἶχε κατοικίαν ἀλλ' ὡς τοιαύτην εἶχε τὰ μνήματα.

Φαντασθῆτε τώρα τὴν συντροφιὰ τοῦ τρελλοῦ! Ἢ θὰ εἶχε κρημνίσῃ καμμιὰ πλάκα μνημείου καὶ θὰ εἶχε γιὰ σύντροφό του κανὲν μισολυωμένο σῶμα μὲ τὴν ἀποπνυκτικήν του δυσωδίαν ἢ θὰ εὗρε κανένα ξεσκέπαστο μνῆμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο σωρὸς ἀπὸ κρανία καὶ κόκκαλα! Ἢ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο καὶ ἂν δεχθῶμεν, θὰ ἔχωμεν συμπεράσματα ὅτι ὁ δαιμονιζόμενος, μὴ ἔχων νοῦν, δὲν εἶχε οὔτε μάτια, διότι νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. Ἆρά γε αὐτὴν τὴν ὥραν ποῦ εἶδε τὸν Χριστὸν νὰ ἐνόησε ἀπὸ ποιὸ μέρος βγῆκε; Νὰ ἐκατάλαβε, ὅτι ἡ κατοικία του ἦσαν τὰ μνήματα; Βεβαιότατα τὸ ἐκατάλαβε! Ἀμ' ἐσὺ χριστιανὲ ἔχεις καταλάβει ὅτι ὑποφέρεις ἀπὸ ἕνα εἶδος μιᾶς πρωτοτύπου φρενοβλαβείας; Τὸ ἔχεις καταλάβῃ αὐτὸ τὸ εἶδος, τὸ ὁποῖον σοῦ ἔχει βαλμένα χαληνάρι στὸ λογικὸ καὶ σὲ τραβᾷ ὅσον ἐκεῖνο θέλει καὶ ὅπου τοῦ κάνει τὸ γοῦστο; Αὐτὸ τὸ

εἶδος τῆς φρενοβλαβείας λέγεται πάθος! λέγεται ἕξις, λέγεται κακὴ συνήθεια! ἡ ὁποία ἐπίσης ὀνομάζεται δευτέρα φύσις «ALTERA NATURA».

Ἔβγα ἔξω ἀπ' αὐτὸ τὸ μνῆμα ποῦ εἶσαι: Γύρισε τὴν ματιά σου πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἦσο. Μὴ φοβᾶσαι, διότι ἐκεῖ μέσα στὸ μνῆμα ἤσουν πολλὰ χρόνια. Καὶ ἐκεῖ μένων δὲν ἐθυμήθης τὸν Δαυΐδ, νὰ εἰπῇς καὶ σύ, «Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ».

Δὲν ἐφοβήθης τόσα χρόνια ποῦ ἔζησες ἐκεῖ καὶ φοβᾶσαι τώρα; Στάσου ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ μνῆμα, ἕως ὅτου περάσῃ ὁ Χριστὸς καὶ παρατήρησέ το καλά, τώρα ποῦ ἔχεις τὰ φωτεινά σου διαλείμματα. Τί βλέπεις ἐκεῖ μέσα; κόκκαλα, ἀθλιότης, βρῶμα, σκώληκες, ἀράχνες, μοῦχλα, σαπίλα!—Δὲν εἶναι μνῆμα, ἀπατᾶσαι: Εἶναι τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο σπίτι, (ποῦ ὡμοίαζε τοὺς πολυτελεῖς τάφους τῶν νεκροταφείων), ποῦ ἤσουνα χθὲς καὶ προχθὲς καὶ πρὸ καιροῦ καὶ πρὸ ἐτῶν. Εἶναι τὸ σπίτι τῆς πολυθελγήτρου ἐρωμένης, ἡ ὁποία σοῦ ἔφαγε καὶ τὴ νεότητα καὶ τὸν παρᾶ σου! Κύτταξέ το καλὰ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτὸ εἶναι νεώτερε, μὲ νεώτερον εἶδος, δαιμονιζόμενε.

Δὲν εἶναι μνῆμα, δαιμονιζόμενε θνητέ. Κακῶς τὸ ἐκλαμβάνεις ὡς τοιοῦτο. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὡραῖο καφὲ-ἀμὰν μὲ τὰ γύναιά του.

Γιὰ κύτταξέ το καλά. Ἐκεῖ μέσα ἔχασες τὸν ἀνθρωπισμό σου καὶ ἐπῆρες τὸ γύναιο, μόλις ἐσκόλασαν τὰ βιολιὰ καὶ πρὸς ἐξευτελισμό σου, τὸ ἐπῆρες καὶ ἐχόρευες κερνῶν καὶ κερνώμενος ἀπὸ τὴν παρέα ἡ ὁποία ἦταν τὰ βρωμερὰ κόκκαλα τοῦ μνήματος, ἡ κακή σου συναναστροφή! Κύτταξε καλλίτερα, κάμε κουράγιο! Τὴν βλέπεις ποῦ γελᾷ τὴν χορεύτριαν—τὴν ἐδαλίσκην; Μὲ τὸ γέλοιο της σὲ ὑβρίζει, νεότητα δαιμονιζομένη, ποῦ ἦρθες ἐδῶ στὴν ξένη χώρα γιὰ νὰ εὐδοκιμήσῃς μόνον διὰ τὰ γύναια, τὰ ὁποῖα καὶ τὸν παρᾶ θὰ σοῦ φᾶνε καὶ σάπιο στὴν Πατρίδα θὰ σὲ στείλουν, ἂν τὰ καταφέρῃς καὶ βγῇς ἀπὸ τὰ νύχια αὐτὰ τῶν τεράτων ἐκείνων.

Τέτοια μνήματα εἶναι τὸ χαρτοπαίγνιον, ἡ κυριωτέρα φρενοβλάβεια καὶ τῆς φυλῆς μας. Δουλεύεις, φτωχὲ μετανάστη, ἀλλὰ τὸ μυαλό σου δουλεύει γιὰ τὸ χαρτοπαίγνιο, τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ πορτοφωλιοῦ σοῦ—τὸ ὁποῖον σοῦ μένει πάντοτε ἄδειο, θὰ σὲ στείλῃ ἢ στομαχικό, ἢ ἀπὸ φθίσιν τοῦ λάρυγγος, ἢ ἂν τὰ ξεφύγῃς καὶ βγῇς στὰ κοσμικά, θὰ βγάνῃς παιδιὰ ἔκφυλα, παιδιὰ σακάτικα!

Ρίψε μιὰ ματιὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἀπαίσιον σπήλαιον ποῦ εὑρισκόσουνα καὶ γύρισε ἀμέσως, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ Χριστός! Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια. Ἔλα χριστιανὲ καὶ πέσε καὶ σὺ στὰ πόδια τῆς ἀληθείας τῆς ὀρθοδόξου μας πίστεως, ἔλα στὸν παπᾶ σου νὰ ἐξομολογηθῇς καὶ εἰπέ του, ὅ,τι εἶπε καὶ ὁ δαιμονιζόμενος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου «δέομαί σου, μὴ μὲ βασανίσῃς....!» Πατέρα μου, πατέρα τῆς ἐκκλησίας μου, ἐδῶ στὴν ξενητειά, σῶσόν με! Ἰδοὺ τώρα βγαίνω ἀπὸ τὸ μνῆμα τῆς ἀσελγείας, τῆς κακοηθείας, τοῦ καφὲ-ἀμάν, τοῦ χαρτοπαιγνίου!

Εἶμαι γυμνός, εἶμαι ξεβράκωτος ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς, συντετριμμένος, τραυματισμένος, δαιμονιζόμενος! Δός μου χιτῶνα φωτεινὸν νὰ ντυθῶ, ὅπως ἐντύθη ὁ δαιμονιζόμενος καὶ ἐκάθισε κοντὰ στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ. —Δὲν θὰ εὕρῃς τὸν μεσαίωνα τῆς Δύσεως, ἀλλὰ τὸν Ἕλληνα ἱερέα—τὸ ἀθάνατο ράσο τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας νὰ προσευχηθῇ γιὰ σέ, «Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ!. . . .» θὰ τὸν εὕρῃς παρηγορία, πολύτιμο σύντροφο, πολυτιμότερο σύμβουλο.

Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἀναπλάσσουν καὶ μεταπλάσσουν τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν.—Ὅπως εἶχες θέλησιν νὰ μείνῃς τόσα χρόνια μέσα στὰ μνήματα πάσης διαφθορᾶς, ἔτσι φτειάξε τὴν θέλησί σου γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ τράβα στὸ Χριστό, λέγων «δέομαί σου, μὴ μὲ βασανίσῃς!»

Ὅπως τὸ πουλὶ πετᾷ μὲ δυὸ φτερὰ καὶ εἶναι ἀνίκανο νὰ πετάξῃ μὲ ἕνα μόνο φτερό, ἔτσι καὶ ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ἔχῃ δυὸ φτερὰ γιὰ νὰ πετάξῃ: Τὸ ἕνα λέγεται πίστις· τὸ ἄλλο λέγεται Πατρίς! Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι κανεὶς σωστός, πραγματικὸς Ἕλλην, ἂν δὲν εἶναι πρῶτα χριστιανὸς πραγματικός; Ὁ χριστιανὸς εὑρίσκεται ἀκόμη στὰ μνήματα· καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκεῖ καὶ δὲν σκέπτεται περὶ τοῦ κατὰ Χριστόν, προορισμοῦ του, εἶναι φύσει ἀδύνατον νὰ σκεφθῇ περὶ Πατρίδος. Ὁ τοιοῦτος χριστιανὸς παύει ταὐτοχρόνως νὰ εἶναι γνήσιον παιδὶ τῆς Πατρίδος, ἀφοῦ τὸν Χριστὸν ἠρνήθη μὲ τὰς πράξεις του!

Ὥστε τὸ μνῆμα ἐκεῖνο τῆς ἀκολασίας καὶ φαυλότητος, εἶναι ἀκομη τσαμερὸν γιὰ τὴν Πατρίδα.—Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου ἀναχωροῦντος ἀπ' αὐτὰ τὰ δυσώνυμα κέντρα ἀναπτερόνει τὰς ἐλπίδας τῆς γλυκειᾶς μας Πατρίδος, ἡ ὁποία συγχωρεῖ τὸ παρελθὸν καὶ ἀναγεννηθέντα σὲ δέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας της.—Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ φύγωμεν ἀπ' τὰ κέντρα αὐτὰ ἂν θέλωμεν νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς χριστιανοὶ καὶ πραγματικοὶ Ἕλληνες καὶ εἶναι εὔκολον νὰ γίνῃ ἐὰν ἀποβάλωμεν τὸ πάθος, τὰς παλαιὰς ἕξεις καὶ συνηθείας. Νὰ ἀλλάξωμεν μυαλό, νὰ ἀλλάξωμεν σκέψεις καὶ τότε κάθε ἐλάττωμα ποῦ θὰ κόπτωμεν εἶναι καὶ μία γενναιόφρων πρᾶξις πρὸς τὴν Πατρίδα μας, ἡ ὁποία τόσον λεβένταις θέλει νὰ μᾶς καμαρώσῃ, ἀφοῦ ὑπῆρξε περίστασις καὶ ἐδώσαμεν εἰς αὐτὴν καὶ αἷμα καὶ χρῆμα!

Οἱ Ρωμαῖοι εἶχον πόλεμον μὲ τοὺς Καρχηδονίους. Τόσον στενῶς ἐπολιορκήθησαν οἱ Καρχηδόνιοι, ὥστε ἐστεροῦντο ὄχι μόνον ψωμιοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ χορδὰς διὰ νὰ δένουν τὰ τόξα τους.—Τότε αἱ Καρχηδόνιαι γυναῖκες βλέπουσαι τὸν κίνδυνον ποῦ διατρέχει ἡ πατρίς των, ἔκοψαν τὸ πολυτιμότερον πρᾶγμα ποῦ εἶχον! Ἔκοψαν τὰ μαλλιά των, ἔκοψαν τῆς πλεξίδες των καὶ μὲ ἐκείνας ἔκαμαν χορδάς, τὰς ὁποίας ἔδωσαν στοὺς ἄνδρας των νὰ δέσουν τὰ τόξα των! Ἡ πλεξίδες ἐκεῖνες γενόμεναι χορδαί, ἔγιναν ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος των Καρχηδόνος!

Κόψε καὶ σὺ Ἕλληνα ὄχι τὸ πολύτιμό σου πρᾶγμα! Κόψε τὰς συνη-

θείας σου καὶ τότε θὰ ἴδῃς πῶς ἡ Πατρίδα σου θὰ σωθῇ, ἀφοῦ προηγουμένως θὰ σωθῇς σὺ ὁ ἴδιος.—Ἔλα στὸ Χριστὸ καὶ θὰ ἴδῃς νὰ τὸν συνοδεύῃ ἡ Πατρίδα Σου, σ' αὐτὴ τὴν νέαν χώραν. Εἶναι μαζύ σου καὶ οἱ δύο. Τρέξε εἰς αὐτοὺς καὶ λέγε «δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς».

* * *

Τὸ διάβολο ποῦ ἔχουμε μέσα μας θὰ τὸν διατάξουν νὰ φύγῃ νὰ πάῃ στὰ γουρούνια. Εἶναι ἀνάγκη νὰ θυσιασθοῦν τὰ γουρούνια, τὰ ὁποῖα συμβολίζουν κάθε εἴδους ἀκολασίαν καὶ ἀσέλγειαν καὶ νὰ ριφθοῦν στὴν θάλασσαν, νὰ χαθοῦν, μαζὺ μὲ τὸν διάβολο, διὰ παντός. Θέλησις ἀπαιτεῖται καὶ μόνον θέλησις καὶ τότε ὅταν μὲ τὴν θέλησίν μας ξεπλύνωμεν κάθε πάθος ποῦ μᾶς χαλιναγωγεῖ θὰ μείνωμεν τόσον εὐχαριστημένοι ὥστε νὰ λέγωμεν μετὰ τοῦ Δαυΐδ: «ραντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι». Ὁ θεραπευθεὶς δαιμονιζόμενος παρηγγέλθη ἀπὸ τὸ Χριστὸ νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι του: Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐπέρασε ἀπὸ τὰ παληά του λημέρια—τὰ μνήματα! Φαντασθῆτε τὸν δαιμονιζόμενον θεραπευμένον, ὑγιᾶ, νὰ παρατηρῇ τὰ μνήματα: Τί νὰ ἔλεγε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ποῦ τὰ εἶδε ὑγιὴς καὶ σωφρονῶν! Δυστυχία, ποῦ καταντᾷ ὁ ἄνθρωπος! Θέλεις νὰ καταλάβῃς, χριστιανέ, καλά, πῶς τοῦ ἐφάνησαν τὰ μνήματα ποῦ ἔμεινε; Θεραπεύσου, ἀπὸ ὅσα ἀνωτέρω ἀνέφερα καὶ πέρασε ἀπὸ τὰ ἀρχοντόσπιτα τῆς κακοηθείας ποῦ ἔμεινες ἄλλοτε· καὶ τότε θὰ ἴδῃς μπροστά σου τὸν δαιμονιζόμενον θεραπευμένον! Θὰ σκεπάσῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ ἐντροπή, ἴσως δακρύσῃς μὲ δάκρυ μετανοίας, καὶ θὰ ἀπέλθῃς τρέμων καὶ φρικιῶν!

Καὶ σὰν νὰ μὴ ἦσαν ἀρκετὰ τόσα μνήματα ποῦ συναντᾷ μιὰ ἁμαρτωλὴ ψυχή, ἔχουν ἀνοίξῃ γιὰ μερικοὺς δαιμονιζομένους καὶ ἀμετανοήτους καὶ μερικὰ ἀκόμη. — Αὐτὰ τὰ μνήματα εἶναι πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Εἶναι μερικαὶ αἴθουσαι, εἰς τὰς ὁποίας συχνάζουν μερικοὶ ψευτομιληταί, γλωσσάδες κοινῶς λεγόμενοι, δυστυχῶς Ἕλληνες τὸ ὄνομα, ἐθνοκτόνοι τὴν καρδίαν! Ἐπίσης καὶ μερικὲς ὀχιὲς Ἑλληνίδες. Αὐτοὶ οἱ δαίμονες πληρώνονται ἀπὸ ξένα σωματεῖα καὶ στρατολογοῦν, μὲ προγράμματα, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ὁμιλοῦν μόνον καὶ μόνον πῶς νὰ χάσουν τὸν ἐθνισμόν των! Ἐκεῖ ὅποιος μπῇ καὶ τοὺς ἀκούσῃ, βγαίνει τρελλὸς ἀπὸ ἐθνολογικῆς ἀπόψεως. Βγαίνει γυμνὸς ἀπὸ κάθε ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν φρόνημα, ὅπως ἔβγαινε γυμνὸς ἀπὸ τὰ μνήματα ὁ δαιμονιζόμενος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. Γι' αὐτοὺς τοὺς προπαγανδιστάς.—Γι' αὐτὴν τὴν ἀγέλην τῶν γουρουνιῶν—τὴν ὁποίαν μόνον ἡ θέλησις δύναται νὰ τοὺς ρίξῃ στὴ θάλασσα πρὸς σωτηρίαν τῆς Φυλῆς, εὑρέθησαν Ἑλληνόφωνοι ἐφημερίδες νὰ τοὺς κηρύττουν τοὺς ἄθλους των, ὅπως οἱ γουρουνοβοσκοὶ ἔτρεξαν στοὺς Γαδαρηνοὺς νὰ ἀναγγείλουν τὴν καταστροφὴ καὶ τὸ πνίξιμο τῶν γουρουνιῶν, τὸ ὁποῖον ἔκαμαν οἱ δαίμονες, καὶ ὄχι τὸ θαῦμα τοῦ Χριστοῦ!

Ἂν ἔχωμεν σωστὸ τὸ μυαλό μας, ἀνάγκη νὰ φυλαχτοῦμε ἀπ' αὐτὰ τὰ

ἐθνοκτόνα ὄντα, τὰ ὁποῖα μᾶς θέλουν μόνον τρελλοὺς διὰ νὰ ὀργιάσουν ἐπὶ πλάσματος ἀσθενοῦς καὶ ἀνικάνου νὰ ἀμυνθῇ.

* * *

Ἐμπρὸς χριστιανοί! Ἐμπρὸς Ἕλληνες! Ἀνάστασις θελήσεως, μὲ τὴν πλώρη τῶν σκέψεών μας στὸ Θεὸ τῆς ὀρθοδοξίας, νὰ εἴπωμεν «Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ». Μόνον ἡ θέλησίς μας θὰ μᾶς σώσῃ καὶ θὰ μᾶς διατηρήσῃ, ὡς Ἕλληνας τιμῶντας τὴν Ἑλλάδα ἐκείνην, ἣν ἠγάπησε καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν της ὁ Νικόλαος Μαιζὸν Γάλλος στρατηγὸς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, ὁ ὁποῖος διέπρεψε ὡς γίγας, εἰς τὰς μάχας τῆς Ἰένας, τοῦ Ἀούστερλιτς, τῆς Λειψίας! Ἐμπρὸς παιδιὰ ἀθανάτου φυλῆς, ἐνδοξοτάτης Πατρίδος! Φύγετε ἀπὸ τὰ μνήματα, ἀλλάξατε δρόμο γιὰ τὸ μεγάλο μας προορισμό, ὁ ὁποῖος χαράσσεται εἰς τὴν φιλόξενον χώραν. Ἕνα τάγμα Γάλλων φιλελλήνων ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Ἰτέαν, στὸν καιρὸν τῆς ἐπαναστάσεως.—Τὸ τάγμα αὐτὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ εὐγενῆ τέκνα τῆς Γαλλίας, εἶχε κρεμάσῃ μικρὰ σπαθάκια στὴ ζώνη, ἐνῷ οἱ ἰδικοί μας καὶ οἱ Τοῦρκοι εἶχον τὰ τρομερὰ γιαταγάνια! Οἱ Ἕλληνες ἔλεγαν μεταξύ των «αὐτοὶ μὲ τὰ μικρὰ σπαθάκια θὰ κάνουνε χωριό:» Ἐν τούτοις κατὰ τὴν μάχην τῆς Ἰτέας ἐδόθη στοὺς Γάλλους τιμητικὴ θέσις διὰ νὰ μετάσχουν τῆς μάχης.—Καὶ ἐνῷ οἱ Τοῦρκοι ἐπιπίπτουν ἐναντίον τους ἀλαλάζοντες μὲ τὰ γιαταγάνια, οἱ Γάλλοι τί νομίζετε ἔκαμαν; Ἕνα σωρὸ ὁλόκληρο νεκρούς!

Οἱ Γάλλοι ἦσαν ἄριστοι ξιφομάχοι καὶ ἐσάρωναν τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπρόφταιναν οὔτε τὸ γιαταγάνι νὰ σηκώσουν. Τὰ σπαθιὰ τῶν Γάλλων ἔμπεναν σὰν φείδια στὴν Τούρκικη καρδιά.

Ἕλληνες ἕνα μικρὸ σπαθάκι—ἡ θέλησις—εἶναι ἀρκετὴ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ θάρρος καὶ σὰν λέοντες νὰ ἐπιπέσωμεν ἐναντίον παντὸς πατριδοκαπήλου, παντὸς προπαγανδιστοῦ καὶ νὰ τοῦ εἴπωμεν «προδότη, κάτω τὸ προσωπεῖον! Ἐθνοκτόνε δὲν εἶσαι παλάτι τῆς Πατρίδος, ἀλλὰ μνῆμα ἀπαίσιον, τὸ ὁποῖον ἔκλεισε τὴν εὐπιστίαν μας! Τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα θὰ τοὺς ἔχωμεν παρόντας καὶ βοηθοὺς εἰς τὸ ἔργον μας τὸ ἱερόν, τὸ ἅγιον!

Πάρτε τὰ σπαθάκια.... Μήπως δὲν ἔχετε; Σᾶς τὰ προσφέρω ἐγώ, μαζὺ μὲ τὴν καρδιά μου, τὰ ὁποῖα ἔδωσε μιὰ μεγάλη δύναμις, ἔργον τοῦ πατριωτισμοῦ σας. Ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ ὁποία μᾶς ὁπλίζει μὲ θέλησιν, μὲ θάρρος διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς φυλῆς εἶναι τὸ Ἐθνικόν μας καθῆκον, ὁ πατριωτισμός μας καὶ ἡ Ὀρθόδοξός μας Πίστις.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Η΄, 2.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάρειος (καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς Συναγωγῆς ὑπῆρχε) καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ, ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτόν, οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις, εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἥψατό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θάρσει θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων αὐτῷ· Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

«Μὴ ἀπαγγείλητε ἐν Γέθ, μηδὲ εὐαγγελίσησθε ἐν ἐξόδοις Ἀσκάλωνος ἵνα μὴ εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων».

* * *

Κάποια ἀόρατος δύναμις χαράσσεται μέσα στὴν καρδιὰ κάθε ἀνθρώπου, ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ θὰ πέσῃ ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας του. Εἰς οἱονδήποτε θρησκευτικὸν δόγμα καὶ ἂν ἀνήκῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἔστω

καὶ εἰδωλολάτρης, καὶ ἂν εἶναι, ἡ ἀόρατος ἐκείνη δύναμις ἐνυπάρχει εἰς τὴν καρδιά του. Ἡ δύναμις αὐτὴ καλλιεργεῖται κατὰ τὴν διάβασιν τῶν χρόνων καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, ὡς ἔργον. Ἡ δύναμις ἐκείνη ὀνομάζεται πίστις, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν θεολόγοι ὠνόμασαν κανόνα τῆς ζωῆς, ἡ δὲ ψυχιατρικὴ ἐπιστήμη ἀνθυποβολήν!

Οὔτε ὁ ἄνθρωπος, οὔτε ἡ ἀνθρωπότης, ἐφ' ὅσον σταδιοδρομεῖ εἰς τὸν πλανήτην αὐτόν, δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ πίστεως, ἡ ὁποία ὁμοιάζει σὰν ἁλυσσίδα μὲ πολλοὺς κρίκους, διότι ἀπ' αὐτὴν ἐξαρτᾶται καὶ ἡ εὐημερία καὶ ἡ εὐδαιμονία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν. Ἀπὸ ὅσα ἄτομα ἢ ἔθνη ἐξέλιπε ἡ πίστις, ἀπ' αὐτὰ ἔφυγε κάθε δύναμις ἐνεργείας καὶ τὰ ἄτομα ἐκεῖνα καθὼς καὶ τὰ ἔθνη, ἔπαθαν ἀπὸ ἠθικὸν μαρασμόν, ἐφυλλορρόησαν, ἔσβυσαν, ἐχάθησαν!—Πλεῖστα ὅσα παραδείγματα, ὡς θὰ ἀναπτύξω, εἰς τὴν ρύμην τοῦ λόγου μου, ἑρμηνεύων τὸ ἄνω ρητόν, σχετικῶς μὲ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν εὐαγγελικὴν περικοπήν, μαρτυροῦν τὴν ἀλήθειαν τῶν ἰσχυρισμῶν μου.

Ὅσα ἐπίσης ἄτομα καὶ ἔθνη ἐκαλλιέργησαν ἐπιμελῶς μέσα στὴν καρδιά τους τὴν ἀόρατον ἐκείνην δύναμιν τῆς Πίστεως, τόσον ἐκεῖνα καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ ἐθριάμβευσαν! Καὶ εἰς τὰς κρισίμους των περιστάσεις, ἔχοντα τὴν πίστιν βοηθόν, κατώρθωσαν νὰ ἀποτινάξουν καὶ ν' ἀποδιώξουν οἱονδήποτε εἶδος κινδύνου, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχε περικυκλώσῃ. Ὁ ὡπλισμένος ἄνθρωπος μὲ τὴν δύναμιν τῆς Πίστεως, εἶναι φρούριον ἀπόρθητον, ὁ δὲ κατεχόμενος ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν ἢ δυσπιστίαν, τὴν ἀντίθετον μορφὴν τῆς πίστεως, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πολὺ γρήγορα φεύγει ἀπὸ τὸν πραγματικὸν προορισμὸν καὶ ἐπιπλέει ὡς ἀδέσποτος τορπίλλη, ἡ ὁποία φέρει μὲν μαζύ της τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως φέρει καταστροφὴν εἰς οἱονδήποτε στερεὸν σῶμα καὶ ἂν ἐγγίσῃ, συγκαταστρεφομένη καὶ ἐκείνη.— Ἡ ψυχικὴ αὐτὴ ἀρετὴ—ἡ πίστις— ἐφ' ὅσον ὑπάρχει μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου ἄνευ ἐνεργείας, χωρὶς δρᾶσιν, χωρὶς νὰ ἐξωτερικευθῇ εἶναι πίστις ἐν δυνάμει. Ἀλλ' ὅταν ἡ πίστις ἐκείνη φανερωθῇ, ἐκδηλωθῇ εἰς πραγματοποίησιν, ὅταν δηλαδὴ παρουσιάσῃ ἔργα, ἡ πίστις αὐτὴ εἶναι πίστις ἐν ἐνεργείᾳ. Καὶ ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος: «ἡ πίστις ἄνευ τῶν ἔργων, νεκρὰ ἐστί».

Ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἔργων τῆς πίστεως, μαρτυρεῖ τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς τῆς πίστεως, κρινομένην ὡς αἰτίαν, ἡ ὁποία παράγει ἀποτελέσματα. Ἐπίσης ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἔργων τῆς ἀπιστίας ἀποκαλύπτει αὐτὴν ταύτην τὴν ἀπιστίαν, ἡ ὁποία ἀντιστρατεύεται εἰς κάθε ἠθικὸν καὶ κοινωνικὸν νόμον παραβιάζουσα τὸ δόγμα: «Ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιεῖ», ἐπὶ τῆς πίστεως βασιζόμενα.—Ἡ πίστις αὐτὴ εἶναι ὑποκειμενική, ἐκείνη δηλαδὴ ποῦ ἔχει ὁ ἄνθρωπος μέσα του. Εἶναι καὶ ἕνα ἄλλο εἶδος πίστεως ἡ ὁποία λέγεται ἀντικειμενικὴ καὶ τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον.—Ἡ δύο αὐτὲς ἰδιότητες τῆς πίστεως παράγουν πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα.—Ἕνα φαινόμενον τοιαύτης πίστεως εἶναι ἡ ἀναγνωσθεῖσα περικοπὴ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

Πρόκειται περὶ δύο θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ, τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ ἀφορμὴν καὶ βάσιν τὴν πίστιν ἐξ ἀντικειμένου. Δηλαδὴ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, τὸν Χριστὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, ἐλλείψει τῆς πίστεως, ἐκάναμε ἄχρηστον καὶ δι' αὐτὸ ἐξέλεξα τὸ ἄνω ρητὸν νὰ ἑρμηνεύσω: «μὴ ἀπαγγείλητε ἐν Γέθ, μηδὲ εὐαγγελίσησθε ἐν ἐξόδοις 'Ασκάλωνος, μήποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων!»—

* * *

Ἄρχων τῆς συναγωγῆς, ἐπίσημον πρόσωπον, ὀνόματι 'Ιάειρος, κλαίων διὰ τὴν σοβαρὰν ἀσθένειαν τῆς δωδεκαετοῦς θυγατρός του, τὴν ὁποίαν εἶχε μονάκριβη, ἐπῆγε στὸ Χριστό, ἀφοῦ προηγουμένως οἱ ἰατροὶ τὸν ἐβεβαίωσαν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς σωτηρίας.—Φαντασθῆτε τὸν πατέρα ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ἡ καρδιὰ ἔμοιαζε σὰν ὠκεανὸν μὲ τρικυμίαν ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὴν πατρικὴν στοργήν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωσε ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη. Μέσα στὴν καρδιὰ αὐτὴν τὴν πονεμένην, τὴν βαρυαλγοῦσαν ζωντανεύει ἡ πίστις: θὰ πάω στὸ 'Ραββί, θὰ πάω στὸ Χριστό, γιὰ νὰ μοῦ κάνῃ τὴν ἀκριβοκόρη μου καλά!» Ἐπῆγε στὸ Χριστὸ τρέμων ἀπὸ τὸν πατρικὸ πόνο, τοῦ πέφτει στὰ πόδια του καὶ τὸν παρεκάλει ἱκετευτικῶς νὰ πάῃ μιὰ στιγμὴ στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ κάνῃ καλὰ τὸ μονάκριβό του δωδεκαετὲς κορίτσι, τὸ ὁποῖον ἔπνεε τὰ λοίσθια.

Δὲν ἠρνήθη ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων καὶ ἀμέσως ἐξεκίνησε γιὰ τὸ σπῆτι τοῦ 'Ιαείρου καὶ μαζὺ μὲ Ἐκεῖνον καὶ πολὺς κόσμος, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταβῆ διὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ, νὰ θεραπευθῇ!....Μὲ τὸν κόσμον ἐκεῖνον ἠκολούθει καὶ μία γυναῖκα ἡ ὁποία ἔπασχε πρὸ δεκαετίας ἀπὸ αἱμορραγίαν! Καὶ ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἀφοῦ ἐξώδευσε ὅλην της τὴν περιουσίαν στοὺς γιατρούς, ἐπῆγε νὰ γιατρευθῇ ἀπὸ τὸ Χριστό! Ὁ 'Ιάειρος ἔλεγε: «Θὰ πάω στὸ Χριστό, γιὰ τὸ κορίτσι μου». Ἐκείνη ἔλεγε: «κἂν ἅψωμαι τῶν ἱμάτων αὐτοῦ σωθήσομαι». Δηλαδὴ μόλις ἀκουμπήσω τὸ χέρι μου ἀπάνω στὰ ρουχά Του, ἀμέσως θὰ σωθῶ!—Ἔσπρωχνε ἀπ' ἐδῶ, τραβοῦσε ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐν τέλει ἔφτασε κοντὰ στὸ Χριστὸ καὶ τοῦ ἔπιασε τὴν ἄκρη τοῦ φορέματός του! 'Αμέσως τῆς ἔπαυσεν ἡ αἱμορραγία!

Ὁ 'Ιησοῦς ἀμέσως ἐρωτᾷ: «Τίς ὁ ἁψάμενός μου;» Ποιὸς μὲ ἤγγισε;

«'Επιστάτα, Κύριε, ἐδῶ μέσα δὲν βλέπεις τὸν κόσμον ποῦ σὲ ἔχει περικυκλώσῃ καὶ ἔχει καταπιέσει, ἀλλὰ λέγεις ποιὸς μὲ ἤγγισε; Τοῦ λέγει ὁ Πέτρος.—Ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ, λέγει ὁ 'Ιησοῦς. Τότε ἡ θεραπευθεῖσα γυναῖκα, ἐννοήσασα ὅτι δὲν διέφυγε τῆς προσοχῆς τοῦ Χριστοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν τρέμουσα καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας του τοῦ διηγήθη τὴν αἰτίαν καὶ ὅτι ἔγινε ἀμέσως καλά! Ὁ 'Ιησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτήν: Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην!

'Ενῷ δὲ ὁ 'Ιησοῦς συνωμίλει μὲ τὴν θεραπευθεῖσαν, ἕνας ὑπηρέτης τοῦ 'Ιαείρου ἔρχεται τρέχοντας πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ λέγει: Κύριε, ἀπέθανε ἡ θυγάτηρ σου. Παῦσε νὰ ἐνοχλῇς τὸν Διδάσκαλον! Μόλις ὁ 'Ιη-

σοῦς ἤκουσε τὸν διάλογον, ἀμέσως λέγει στὸν Ἀρχισυνάγωγον: Μὴ φοβᾶσαι, πίστευσε μόνον καὶ θὰ σωθῇ.—Ὅταν ἐμπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Ἰαείρου, ἐκεῖ ποῦ εἶχον τὴν νεκράν, δὲν ἀφῆκε κανένα ἄλλον νὰ εἰσέλθῃ εἰμὴ μόνον τὸν Πέτρον, Ἰωάννην καὶ τοὺς γονεῖς τοῦ κορασίου, εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς περιστοιχοῦντας τὴν νεκράν: «Μὴ κλαίετε, διότι τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Τὸν περιέπαιζον ὅταν ἤκουσαν τέτοια πράγματα νὰ λέῃ! ἀφοῦ ἐγνώριζον καλῶς ὅτι τὸ κορίτσι ἀπέθανεν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔβγαλαν ὅλους ἔξω, ἔλαβε τὸ κοράσιον ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ τοῦ ἐφώναξε: «παιδί μου! σήκω ἐπάνω», «ἡ παῖς ἐγείρου». Ἀμέσως μὲ τὴν ἐκφώνησιν αὐτὴν ἐπέστρεψε ἡ ψυχή της καὶ τὸ κοράσιον ἀνέστη παραχρῆμα καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς γονεῖς της, διατάξας νὰ τῆς δώσουν νὰ φάγῃ!

Οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι γονεῖς ἔμειναν κατάπληκτοι πρὸ τοῦ ὑπερφυσικοῦ τούτου γενομένου θαύματος, ἀκούοντες τὴν παραγγελίαν τοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ εἴπουν εἰς κανένα τὰ διατρέξαντα.

* * *

Ὅπως διετυπώθη ἡ ἐξήγησις τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, δὲν ἔχει ἀνάγκην μεγαλειτέρας ἐρεύνης καὶ διὰ τοῦτο θὰ περιορισθῶ εἰς τὴν δύναμιν καὶ ἐπίδρασιν τῆς ἀληθινῆς πίστεως, ἡ ὁποία διδάσκει τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἀρετῆς.—Δύο φαινόμενα πραγματικῆς πίστεως ὑποκειμενικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς παρουσιάζει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὁ Ἰάειρος καὶ ἡ αἱμορροῦσα εἶχον μέσα τους τὴν πίστιν. Ἡ πίστις ἐκείνη ἐνισχύθη καὶ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τοῦ ὁποίου ἡ φήμη εἶχε φθάσει ἕως τὰς ἀκοάς των. Ἦλθον καὶ ἀμφότεροι ἔλαβον τὸ βραβεῖον τῆς πίστεώς των. Εἶδον τὴν παντοδυναμίαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Μεγάλου Λυτρωτοῦ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, ὅπως πᾶσα σὰρξ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, εἶδε τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.—Καθ' ἑκάστην δὲ μέχρι σήμερον καὶ μέχρι συντελειας τῶν αἰώνων διὰ πάντα πιστεύοντα θὰ παρέχωνται τὰ θαύματα τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, τὰ τελούμενα δυνάμει τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.—Τί εἶναι αὐτὸ τὸ σημερινὸν θαῦμα τῆς πίστεως, ἀπέναντι ἑνὸς παμμεγίστου θαύματος τὸ ὁποῖον ἐτελέσθη διὰ νὰ στηριχθῇ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἐσταυρωμένου; Τίποτε! Ἁπλῆ ἀρχὴ τοῦ συνόλου τῆς μεγάλης θαυματουργίας, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἐξετελέσθη.

Ἱστορεῖ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὅτι μόλις συνελήφθη ὁ Χριστός, οἱ μαθηταί Του τὸν ἐγκατέλιπον καὶ εἶχον κρυφθῇ διὰ τὸν φόβον τῆς συλλήψεώς των ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. 50 ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασιν οἱ δειλοὶ καὶ ἀγράμματοι Μαθηταὶ ὁπλισθέντες διὰ τῆς πίστεως ἔλαβον τὴν παραγγελίαν: «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει!» Ὁ δειλότερος πάντων ὁ Πέτρος ὁ τρεῖς φορὲς ἀρνηθεὶς τὸν Χριστόν, ἐκεῖνος εἰς τὴν κεντρικωτέραν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλὴμ καταγγέλλει τοὺς Ἰουδαίους ὡς σταυρωτὰς τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν!

Διεσπάρησαν οἱ Ἀπόστολοι εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἀγράμματοι, ἀμόρφωτοι, ἀπολίτιστοι, ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων, ἵνα κηρύξωσιν ἐνώπιον Βασιλέων, Αὐτοκρατόρων, φιλοσόφων τὴν νέαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν μὲ μόνον ἐφόδιον τὴν πίστιν πρὸς Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἰς τὰς παραμονὰς τῆς σταυρώσεως ἠρνήθησαν!

Καὶ μετέβησαν νὰ κηρύξουν ὑπερφυσικὰ πράγματα! Τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ! Τὰ σημερινὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ προσέτι τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ τούτου τοῦ Χριστοῦ. «Τίς νοῦς καὶ συνήσει ταῦτα;» Ποιὸς νοῦς μπορεῖ νὰ τὰ καταλάβῃ; Μαζὺ μ' αὐτοὺς καὶ ἕνας ἄλλος τρομερὸς διώκτης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς νέας Του θρησκείας, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «ἐγὼ πρῶτος τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἐδίωξα» καὶ ἐν τούτοις ὁ διώκτης ἐκεῖνος ὠνομάσθη οὐρανοβάμων, ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν ὀνομασθείς!—Διὰ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ οἱ Ἀπόστολοι καὶ μάρτυρες ὑπέστησαν τὰ φρικωδέστερα τῶν βασανιστηρίων ὅσα ἐπενόησεν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Ἐλιθοβολίθησαν, ἐπριονίσθησαν, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν πυράν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον! Καὶ ἐν τούτοις ἡ πίστις αὐτῶν ἐκαλλιέργησε τὸ φυτώριον τῆς πίστεως τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὰς καρδίας τοῦ τότε κόσμου, καὶ ἐπὶ ποταμῶν αἱμάτων ἐθεμελίωσαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ!

«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ρήματα αὐτῶν» τὰ ὁποῖα διὰ τῶν διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας ἔφθασαν μέχρις ἡμῶν καὶ μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος!

* * *

Οἱονδήποτε φαινόμενον τῆς πίστεως ἐκδηλούμενον ὡς προϊὸν πίστεως φανερώνει τὸν τέλειον χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ χριστιανικὴ πίστις, φτειάνει τέλειον χριστιανόν. Ἡ ἐθνικὴ πίστης φτειάνει τέλειον καὶ ἔντιμον πολίτην. Ὅπου ἡ πίστις, ἐκεῖ καὶ ὁ σεβασμός. Ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν ἰδικήν μας φυλήν, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἀκράδαντον πίστιν της, ἐδέχθη τὸν χριστιανισμόν, καὶ ἐκεῖνος ἀπ' αὐτὴν ἐδανείσθη μάρτυρας διὰ νὰ στολίσῃ τὸ ἑορτολόγιόν του, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ πίστις σταθερὰ καὶ ἀκλόνητος, καθόσον δι' αὐτῆς ἀνεπλάσθη ὁ νεώτερος Ἑλληνισμός, ὁ ὁποῖος εἶναι σύνολον τῶν λέξεων καὶ ἐννοιῶν: «Πίστις καὶ Πατρίς». Αἱ δύο δὲ αὐταὶ λέξεις ἐγέννησαν μίαν ἀνωτέραν, ἡ ὁποία λέγεται «π α τ ρ ι ω τ ι σ μ ὸ ς» εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ἐνεπιστεύθη τὸ Σύνταγμα αὐτῆς. «Ἡ τήρησις τοῦ παρόντος Συντάγματος ἀφιεροῦται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων».

Πόσον μεγάλη εἶναι ἡ πίστις τῆς αἱμορροούσης γυναικός! «Κἂν ἅψωμαι τῶν ἱμάτων αὐτοῦ, σωθήσομαι». Μήπως καὶ προφητικῶς τὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα, προεμάντευσε τὴν δουλείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους;

Μήπως, προφητικῶς, ἡ αἱμορροοῦσα ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς, ἡ ὁποία πάσχουσα ἀπὸ τὴν τρομερὰν αἱμορρογίαν τῆς σκλαβιᾶς καὶ μὴ ἀπελευθερωθεῖσα ἀπὸ τοὺς γιατροὺς—τοὺς ἐστεμμένους τῆς Εὐρώπης—κατέφυγεν εἰς τὸν Χριστόν; Μήπως ἡ Πατρὶς ἐκείνη ἔλεγε: «κἂν ἅψωμαι

τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι;» Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἀποδεικνύει! Τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα τῆς 25 Μαρτίου, τὸ καταλῦσαν τὴν τυραννίαν, ἦτο τὸ «θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις Σου σέσωκέ σε!. .» Μέσα στὴς τρύπαις τῶν βουνῶν, στὰς κατακόμβας, εἰς τὰ σπήλαια, σὲ ἀνήλιαστα κελλιὰ ἐκαλλιεργεῖτο ἡ δύναμις τῆς πίστεως πρὸς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἀνεπτέρωνε πρὸς τὸ δοῦλον γένος τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως, παρηγορούμενον καὶ τραγουδοῦν μὲ τόνον πένθιμον: «πάλι μὲ χρόνια μὲ καιρούς, πάλι δικά μας θἆναι!...»

Ἀλλὰ μήπως ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία, τῆς ὁποίας κάθε σελίδα εἶναι τόμος ὁλόκληρος, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ μεγάλους ἄνδρας μὲ μεγάλους χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι μόνα ἐφόδια εἶχον τὴν πίστιν;

* * *

Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστῖνος ὁ Β΄ διώρισε, Δήμαρχον Κωνσταντινουπόλεως, ἕνα ἐνάρετον ἄνδρα, διακρινόμενον διὰ τὴν τιμιότητά του καὶ τὴν πίστιν του, διὰ νὰ περιστείλῃ τὴν αἱμορραγίαν τῆς τότε ἀκολάστου φαυλοκρατίας.—Μετά τινα χρόνον μετέβη μιὰ χήρα πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ παρεπονέθη ὅτι ἕνας συγκλητικὸς (ὑπουργὸς) τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς κατακρατεῖ παρανόμως τὴν περιουσίαν.—Ὁ Δήμαρχος ἀφοῦ μετῆλθε πλησίον τοῦ συγκλητικοῦ ὅλα τὰ ἤπια μέσα καὶ δι' αὐτῶν δὲν ἔκαμε τίποτε, ἠναγκάσθη νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς δίκην.—Ἀπέστειλε μέ τινα ὑπάλληλον πρόσκλησιν διὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.

Ἐκεῖνος ὅμως ἐξύβρισε βαναυσότατα τὸν ὑπάλληλον, τὸν ἔδειρε καὶ μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ γευματίσῃ μετὰ τοῦ Ἰουστίνου. Ὁ Δήμαρχος μαθὼν τὰ διατρέξαντα ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον, ἀμέσως μετέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ὁ ὁποῖος ἐκάθητο μὲ τὸν συγκλητικὸν καὶ μερικοὺς ἄλλους.

«Βασιλεῦ, τοῦ εἶπε, ἂν ἐμμείνῃς εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασίν σου καὶ θέλῃς νὰ τιμωροῦνται αἱ ἀδικίαι καὶ παρανομίαι διὰ νὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ αἱμορραγία τῆς ἀδικίας, θέλω μείνῃ ὡς Δήμαρχος. Ἂν ὅμως παραβλέπῃς τὴν ἀπόφασίν Σου, τὴν τόσον ἀνταξίαν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Σου θρόνου, καὶ ἐπιτρέπῃς νὰ τιμῶνται μὲ τὴν εὔνοιάν σου, οἱ ἀχρειέστεροι τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ παρακάθηνται εἰς τὴν Βασιλικήν Σου τράπεζαν, τότε δεχθῆτε τὴν παραίτησίν μου!»

«Ὄχι, δὲν μετέβαλον τὴν ἀπόφασίν μου!» Ἀπαντᾷ ὁ Ἰουστῖνος «διότι ἔχω ἀπόλυτον πίστιν πρὸς σέ, ὅπως καὶ σὺ πρός με». Ἀμέσως ὁ Δήμαρχος συλλαμβάνει τὸν συγκλητικὸν καὶ τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸ δικαστήριον διὰ τὰ περαιτέρω! Καὶ οὕτω ἐσταμάτησεν ἡ αἱμορραγία, ἔπαυσε τὸ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον προκαλεῖ πρωτότυπον χτικιὸ εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ἔθνους, καὶ ὡς Ἔθνους καὶ ὡς Κράτους!

Ὁ Ἐμμανουὴλ Ξάνθος ἐπισκεφθεὶς τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς τὴν Ρωσσίαν, μεταξὺ ἄλλων ἔκαμε τὸν Ὑψηλάντην νὰ εἴπῃ: «Ἰδοὺ ἕνα χέρι ἔχω τώρα! Ἕνα μοῦ ἔμεινε! Τὸ προσφέρω στὴ δούλη μου Πατρίδα....στὴν ἀγαπημένην μου Ἑλλάδα....«Φυλικὴ Ἑταιρεία! ἡ ἀνάστα-

σις τῆς Ἑλλάδος!» καὶ στραφείς, σηκόνεται ἀπὸ τὴν καρέκλα του ἀρπάζει ἕνα πολύτιμο σπαθί, τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχε δωρήσει ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας· πλήρης πίστεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ πετᾶ μὲ ὁρμὴν κατὰ γῆς λέγων: σπάθη μοσχοβῖτις, πόσον προτιμοτέρα θὰ ἦσο, ἂν ἦσο δρεπάνη θεριστοῦ!...» Τί εἴδους χαρακτῆρας φτειάνει ἡ δύναμις τῆς Πίστεως καὶ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ διὰ τὴν Πατρίδα!

Μόνον ἡ ἐπίδρασις τῆς χριστιανικῆς Πίστεως φέρει καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν Πατρίδα. Μόνον ἡ πίστις σταματᾷ παντὸς εἴδους αἱμορραγίαν τόσον τὴν ἐκκλησιαστικήν, ὅσον καὶ τὴν ἐθνικήν. Καὶ τώρα;

Καὶ τώρα, ἀγαπητοὶ χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες: «Μὴν ἀπαγγείλητε ἐν Γέθ, μηδὲ εὐαγγελίσησθε ἐν ἐξόδοις Ἀσκάλωνος, μήποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων». Αὐτὸ τὸ εἶπεν ὁ Δαυΐδ, ὅταν μιὰ γυναῖκα μὲ μιὰ μυλόπετρα ἐφόνευσε τὸν Βασιλέα Σαοὺλ καὶ ἔμεινεν ὁλόκληρος ὁ στρατός, χωρὶς στρατηγόν! «Μὴν τὸ μαρτυρήσετε, μὴν μαρτυρήσετε τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως, μὴν τὸ εἰπῆτε πουθενὰ καὶ τὸ μάθουν οἱ ἐχθροί μας καὶ χαροῦν καὶ ἐκεῖνοι καὶ τὰ παιδιά τους καὶ τὰ κορίτσια τους!» Ὅσον μεγάλα τὰ ἀνωτέρω φαινόμενα τῆς πίστεως, τόσον καταστρεπτικὰ τὰ φαινόμενα τῆς ἀπιστίας ἢ τῆς δυσπιστίας διὰ τὸν ἔσω καὶ ἔξω Ἑλληνισμόν! Εἰς ποῖον νὰ εἰπῶ αὐτὴν τὴν ἀκατάσχετον ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν αἱμορραγίαν ποῦ θὰ εὐφρανθῶσιν καὶ θυγατέρες ἀλλοφύλων; Δὲν θέλω οἱ λόγοι μου νὰ σᾶς φέρουν τὴν ἀπογοήτευσιν, ὄχι! Τοὐναντίον διὰ τῆς ζωντανῆς εἰκόνος ποῦ θὰ σᾶς δώσω, θέλω μόνον τὴν ἀναβίωσιν τῆς πίστεως.—Ὁ ἀητὸς ὅταν ἀρχίζῃ νὰ γηράσκῃ, ἀρχίζει νὰ χάνῃ τὴν ὅρασιν. Ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, θέλουσα διὰ τοῦ πουλιοῦ αὐτοῦ νὰ μᾶς διδάξῃ, ἰδοὺ τί κάνει. Ὁ ἀητὸς εἶναι τὸ μόνον πτηνὸν ἀπὸ ὅλα τὰ πτηνὰ καὶ ζῷα ποῦ βλέπει περισσότερον. Ὑπερβαίνει καὶ αὐτὸν τὸν μυθολογούμενον λυγκέα. Δύναται ὁ ἀητὸς νὰ ἴδῃ, ἀπὸ μεγίστης ἀποστάσεως, σπιρὶ σιταριοῦ ἐντὸς καλλιεργημένου χωραφιοῦ! Ὅταν ἀρχίζῃ νὰ ἐξασθανίζεται ἡ ὅρασίς του τότε ὁ Θεὸς τοῦ τὴν ἀνανεόνει! Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ὁ Δαυΐδ «ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου». Μιὰ τέτοια ἀνανέωσιν τῆς Πίστεώς μας γυρεύω! Δὲν σπέρνω τὴν ἀπελπισίαν, ἀλλὰ κηρύττω τὸν προορισμόν μας.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς μάθουν καὶ ἄλλαις φυλαίς, ὅτι ὅλοι μας καὶ πρὸ παντὸς ἡ Πατρίδα μας, ὑποφέρουμε ἀπὸ παθολογικὴν αἱμορραγίαν. Βαστᾶτε τὸν πόνο σας, ὅπως κι' ἐγὼ τὸν ἰδικόν μου, θαμμένον μέσο στὴν καρδιά μας, διότι ἂν τὸν μαρτυρήσουμε θὰ χαροῦν οἱ ἐχθροί μας! Ἔχουμε πολλοὺς καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐδῶ ποῦ ἤρθαμε. «Μὴ ἀπαγγείλητε ἐν Γέθ, μηδὲ εὐαγγελίσησθε ἐν ἐξόδοις Ἀσκάλωνος, ἵνα μὴ εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων!»

Φαντασθῆτε ὅτι εἴμεθα στὴν Ἑλλάδα. Ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη Πατρίδα ἀρρώστησε ἀπὸ αἱμορραγία! Ὑποφέρει πρὸ 25 ἐτῶν περίπου. Ἡ αἱμορραγία ἐκείνη εἶναι ἡ φαυλοκρατία ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ μετανάστευ-

σις ἀφ' ἑτέρου, ἡ ὁποία ἔφερε τελείαν περίπου ἐρήμωσιν εἰς τὰ περισσότερα χωριά! Ἀπὸ τέτοια ἐπίσης αἱμορραγία ἔπαθε καὶ ὁ ἀκόμη ὑπόδουλος Ἑλληνισμὸς καὶ κατὰ ἑκατοντάδας ἔρχονται στὴν Ἀμερικήν, ἄλλοι δι' εὕρεσιν τύχης, ἄλλοι ἀπὸ ψυχοπάθειαν, ἄλλοι ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ γράμματα μερικῶν ἀπὸ μᾶς καὶ ἄλλοι κατ' ἄλλον τρόπον πρὸς εὕρεσιν αὐτάρκους βίου! Τοιουτοτρόπως ἐλεύθερος καὶ δοῦλος Ἑλληνισμὸς ἔπαθε ἀπὸ αἱμορραγίαν, τῆς ὁποίας τὴν θεραπείαν καὶ τὰ μέσα ἀκόμη συζητοῦν στὴν Πατρίδα. Ἐκεῖνο ποῦ εἴδαμε ἐμεῖς εἶναι ὅτι ἡ Πατρίδα μας εἶναι ἄρρωστη ἀπὸ αἱμορραγίαν! ἡ ὁποία ἔφερε νέκρωσιν εἰς πᾶσαν προσοδοφόρον κίνησιν! Τῆς ἔφυγε σχεδὸν ὅλο τὸ ἀρτηριακὸν αἷμα, τὰ καλλίτερα παλληκάρια της, τὰ ὁλοζώντανά της χέρια καὶ ἦλθον ἐδῶ.—Ἐλᾶτε μαζύ μου καὶ θὰ ἰδῆτε τὴν αἱμορραγίαν τῆς πατρίδος συνεχιζομένην εἰς τὸ πρόσωπον ὅλων μας.

Πολλὰς ἐκκλησίας ἱδρύσαμεν καὶ τὰς περισσοτέρας ὄχι ἀπὸ πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, ἀλλ' ἀπὸ τιτλομανίαν καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι ὁ Ναὸς δὲν ἔγινε ὑπὲρ Χριστοῦ, ζητήσατε τὰ μητρῷα καὶ θὰ βρῆτε παροικίαν ἔχουσαν 3—4 χιλιάδας Ἕλληνας. Ἀπ' αὐτὰς τὰς χιλιάδας θὰ εὕρητε τὰ μέλη τῆς Κοινότητος νὰ μὴν ὑπερβαίνουν ἕνα πέντε ἕξ τὰ ἑκατόν! Αὐτὸ τὸ φαινόμενον φανερόνει πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν; ἢ φανερόνει τὴν αἱμορροοῦσαν γυναῖκα στὸν καιρὸ ποῦ ἐξώδευε τὸ βιός της στοὺς γιατροὺς καὶ τὰ γιατρικά;

Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς ναούς, τοὺς ὁποίους, ὁμολογῶ, ἔκαμε τὸ τίμιον χρῆμα τῶν μεταναστῶν (καὶ γι' αὐτὸ εἶπα ἀνωτέρω δὲν ἀπελπίζω) θὰ βροῦμε μερικοὺς ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος εἶχε χάσει πρὸ πολλοῦ, ἀγνοοῦσα τί γίνονται, καὶ τοὺς ὁποίους εὗρεν ἐνταῦθα ὁ πρὸ μηνῶν ἀφιχθεὶς Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Μελέτιος, ἀφήσας ὡς Συνοδικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν ὑπέροχον Ἱεράρχην, Σεβασμιώτατον Ἐπίσκοπον Ροδοστόλου Κύριον Ἀλέξανδρον, ἵνα, δυνάμει τῶν ἀθανάτων Αὐτοῦ περγαμηνῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποκαλύπτουν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Ἐθνικὴν δρᾶσίν του, δυνηθῇ καὶ περισυλλέξῃ τούτους, ὁδηγῶν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν καθῆκον καὶ σταματήσῃ διὰ τῆς περινοίας Του τὴν πρωτότυπον ἐκείνην αἱμορραγίαν μερικῶν αὐτοῦ ἱερέων, οἵτινες καὶ αὐτὴν τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν ἐξεμεταλλεύθησαν καὶ ἐξεκαπήλευσαν!....

Ἀδελφοὶ χριστιανοί, σὲ ποιὸν νὰ εἰποῦμε τὰ ἀνωτέρω, ὅτι, ἂν καὶ κατεχόμεθα ἀπὸ τέτοια αἱμορραγία, ἐν τούτοις δὲν πράττομεν ὅ,τι ἡ αἱμορροοῦσα: «κἂν ἅψωμαι τῶν ἱματίων, αὐτοῦ, σωθήσομαι;»

Πρόβατο ποῦ φεύγει ἀπὸ τὴν στάνη, θὰ τὸ φάῃ ὁ λύκος, ἢ ὁ ζωοκλέφτης! Μὰ γιατὶ νὰ συμβαίνῃ αὐτό; Μᾶς τὸ λέγει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει!..» Δὲν εἴμεθα πραγματικοὶ τσοπάνηδες στὴν πίστιν μας, ἀλλ' εἴμεθα μισθωτοὶ στὴν ἀπιστίαν ἢ τὴν ἀδιαφορίαν ἡ ὁποία εἶναι τρομερωτέρα κακία τῆς ἀπιστίας.

Ὁ ἀνυπότακτος κληρωτὸς τῆς ἐκκλησίας, τὸ κόμμα τῆς κοινότητος, ὁ τοπικισμός, αὐτοὶ καρτερᾶτε νὰ φυλάξουν τὸ μαντρὶ τῆς πίστεως; Ἂς ἀφήσουμε τὰ προσχήματα καὶ ἂς παύσουμε νὰ κρυπτώμεθα ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ δάκτυλό μας! Ἄλλο εἶδος αἱμορραγίας!

Ἔχουμε τέτοιες δουλειὲς οἱ περισσότεροι τὸ Σαββατόδειλο καὶ τὸ Σαββατόβραδο, ὥστε τὴν Κυριακὴν νὰ μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησίαν! Δὲν ἐννοῶ τὰς ἐπαγγελματικὰς ἐργασίας, ἀλλὰ τὰς ἐργασίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι τοὺς περισσοτέρους παραδίδουν στὸ γιατρό, νὰ τοὺς γιατρέψῃ δυσώνυμα νοσήματα.

Ἐν τούτοις δὲν βλέπουμε τὴν αἱμορραγίαν τῆς πίστεως ἡ ὁποία μᾶς ἀτονεῖ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα! Καὶ μ' ὅλα ταῦτα λεγόμεθα χριστιανοί! Ἡ πίστις μας; Τὰ ἔργα μας; Θέλομεν νὰ τὰ βροῦμε; Δὲν θὰ εὕρωμεν οὔτε ἕνα εἰκόνισμα εἰς τὰ πλεῖστα δωμάτια τῶν Ἑλλήνων μεταναστῶν! Θέλετε καὶ μεγαλείτερον; Τὴν ἀδυναμίαν αὐτῆς τῆς Πίστεώς μας, τὴν ἐκμεταλλεύονται περιπλανώμενοι θεομπαῖχται, οἱ ὁποῖοι κηρύττουν τὸν προτεσταντισμόν! Οἱ ἀρνησίθρησκοι αὐτοί, οἱ προδόται τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ὑποστηριζόμενοι καὶ ἀπὸ ἐφημερίδες μᾶς κολλοῦν σὰν βδέλλαις. Καὶ δὲν ἀρκεῖ ἡ παθολογική μας αἱμορραγία, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ τεχνητὴ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς καταστροφῆς τῆς Πίστεώς μας!

Ἂν ἀποφασίσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν αὐτὰ εἰς ἑτεροδόξους καὶ ἀλλοθρήσκους, τί πρέπει νὰ μᾶς εἴπουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί; «Μὴν ἀπαγγείλετε ἐν Γέθ....μήποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων!...»

Δὲν ἐπίστευσα ποτὲ ὅτι τόσον ἐνωρὶς θὰ ἤρχιζεν αὐτὴ ἡ αἱμορραγία μὲ ὀξυτάτην μορφήν! Κοντεύει νὰ συμπληρωθῇ αἰών, ἀφ' ὅτου ἤρχισε ἡ μετανάστευσις εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, Βόρειον Οὐγγαρίαν, Ἰταλίαν, Αὐστρίαν καὶ αὐταὶ αἱ φυλαί, ἐλθοῦσαι ἐδῶ, διετήρησαν τὴν πίστιν των ἀκεραίαν, ἀνέπαφον. Δηλαδὴ οὔτε τὰ δισέγγονά των, οὔτε τὰ τρισέγγονα ἔχασαν τὴν πίστιν τους. Καὶ ἐμεῖς; Ἐμεῖς ἔχουμε τὸ θάρρος νὰ λέμε: «ἐφτιάξαμε ἐκκλησιά!» Τοῦτο εἶναι ἀρκετόν; Ὁ Χριστός, διὰ τῶν σημερινῶν του θαυμάτων ἔδειξε τὴν φιλανθρωπίαν Του εἰς τοὺς πιστεύοντας!

Ἐμεῖς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φιλανθρωπίαν, ἔχομεν κλειστὴν τὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ μὲ σφάλαχτρα! Ὥστε ἔχομεν καὶ αἱμορραγίαν καὶ αὐτῆς τῆς φιλανθρωπίας!

Δὲν λεγόμεθα μόνον χριστιανοί, Λεγόμεθα καὶ Ἕλληνες. Ἂς ἴδωμεν τί ἐπράξαμεν μέχρι σήμερον διὰ τὴν ἐθνικήν μας πίστιν, ἡ ὁποία εἶναι προωρισμένη νὰ σώσῃ τὴν Φυλήν.

Ἐνθυμεῖσθε τὴν ἑρμηνευθεῖσαν περικοπήν; Οἱ δὲ «καταγγέλων αὐτόν, εἰδότες ὅτι ἀπέθανε!» Περιέπαιζον τὸν Χριστὸν διότι ἐγνώριζον ὅτι ἀπέθανε! Τέτοιοι νὰ κλαῖνε τὸν νεκρὸν—τὸν παθόντα ἀπὸ αἱμορραγία—εἶναι κάμποσοι ἐδῶ! Γιὰ νὰ φανοῦν οἰκιακοὶ φίλοι δείχνουν πῶς πενθοῦν, πῶς συμπάσχουν! Αὐτοὶ εἶναι οἱ σάτυροι τῆς Πατρίδος, οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν ἀνάστασιν φυλῆς, ἀλλὰ καταστροφήν! Ὅτι ἐθνικὸν ἔργον

καὶ ἂν ἴδουν τὸ συκοφαντοῦν, τὸ σατυρίζουν, τὸ ὑβρίζουν, ὅπως ἐκεῖνοι οἱ Ἑβραῖοι ἐκορόϊδευον τὸν Χριστόν!

Αὐτοὶ οἱ ἐθνοκτόνοι οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐθνικήν μας αἱμορραγίαν, σήμερον μοιρολογᾶνε τὴν ἀποθνήσκουσαν φυλήν, ἀφοῦ οἱ ἴδιοι τὴν ἔκαμεν τέτοια μὲ συκοφαντίες, μὲ ὕβρεις, αἱ ὁποῖαι ἔφθασαν μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς οἰκογενείας.

Ἄτιμοι παύσατε τὰ μοιρολόγια Σας. Δὲν πεθαίνει οὔτε ἡ χριστιανικὴ πίστις, οὔτε ἡ φυλή! Παρηγορηθῆτε Ἕλληνες, λάβετε θάρρος χριστιανοί, διότι ἀρχίζει ἡ αἱμορραγία νὰ σταματᾷ. Καὶ ἂν ἡ πίστις μας διαφέρῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Ἰαείρου καὶ τῆς αἱμορρούσης, ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνωμεν ἀνώτεροι αὐτῶν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν νὰ εἴπωμεν: «Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς Σέ, ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς!»

Μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἴχομεν βάλῃ ἀπὸ κάτω στὰ παπούτσια μας κάποια σίδερα, χιονοπέδιλα λεγόμενα, διὰ τῶν ὁποίων παίζεται τὸ σκαῖτιν-ρίγκ. Καὶ ὅπως δι' αὐτῶν γλυστρᾶμε πρὸς τοὺς πάγους, ἔτσι ἐγλυστρούσαμε ἐπάνω στὴν χιονισμένην δυστυχίαν καὶ ἐπροχωρούσαμεν εἰς τὴν κατωφέρειαν. Εὐτυχῶς ἐβγάλαμε τὰ σίδερα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἴχομεν τοποθετήσῃ κάτωθεν τῆς καρδιᾶς μας καὶ τὰ ἐπετάξαμε διὰ παντός! Ὅπως στὸν Ἰάειρον καὶ στὴν αἱμορροῦσαν πρὸ τῆς ἀποφάσεως νὰ πᾶνε στὸ Χριστό, τοὺς ἐγεννήθη ἡ σκέψις, πρῶτα, πρῶτα, νὰ γεννηθῇ καὶ σὲ μᾶς ἡ σκέψις:

Αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποῦ ἐμάζευαν κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα οἱ Τοῦρκοι καὶ ἀπὸ Ἑλληνόπουλα, τὰ ἔκαναν Γιαννιτσάρους, αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποιὸ καλὸ ἔκαμαν στὴν σκλαβωμένη Πατρίδα; Αὐτὴν τὴν φλεβοτομίαν ποῦ εἶχον κάμῃ οἱ Τοῦρκοι στὴν δούλη Ἑλλάδα, γιατὶ τὴν ἔκαμαν; Γιὰ νὰ σβύσουν λίγο, λίγο τὴν ἀθάνατη φυλή μας! Δηλαδὴ τῆς ἐφόρεσαν τὰ σίδερα διὰ τὸ σκαῖτιν-ρίγκ! τῆς καταστροφῆς! Ἐνῷ ἐδῶ ἡ φιλόξενος χώρα, ἐκ τοὐναντίου θέλει τὴν φυλήν μας, ὡς φυλὴν καὶ μᾶς προτρέπει νὰ ἀνοίξωμεν σχολεῖα! Δι' αὐτῶν καὶ μόνον θὰ σταματήσωμεν τὴν αἱμορραγίαν, ἡ ὁποία, ἂν δὲν σταματήσῃ, θὰ φέρῃ τὸν ἐθνικὸν θάνατον! Γι' αὐτό, Σᾶς εἶπον ἀνωτέρω λάβετε θάρρος, κάνετε κουράγιο! Τὰ σχολεῖα ἤνοιξαν καὶ κάθε μιὰ Κοινότης ἤρχισε νὰ ἁμιλλᾶται διὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν σχολείων, τὰ ὁποῖα συντρέχουν καὶ τὰ ἔργα τοῦ πατριωτισμοῦ Σας καὶ διὰ τῶν ἔργων ὁποῖα συντρέχουν καὶ τὰ διάφορα Ἑλληνικὰ Σωματεῖα, ἔργα τοῦ πατριωτισμοῦ Σας καὶ διὰ τῶν ἔργων καὶ διὰ τῶν λόγων! Δὲν ἐσκοτώθη ὁ Σαούλ, ὄχι, δὲν πέθανε ἡ φυλή μας, καὶ δὲν θὰ εὑρεθῶμεν στὴν ἀνάγκην σχετικῶς διὰ τὴν νέαν γενεὰν νὰ ἀκούσωμεν: «Μὴ ἀπαγγείλητε ἐν Γέθ, μηδὲ εὐαγγελίσησθε ἐν ἐξόδοις Ἀσκάλωνος, ἵνα μὴ εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλοφύλων!»

Ἐμπρὸς παιδιὰ δοξασμένης Πατρίδος, ἐμπρὸς ν' ἀλλάξωμεν, νὰ βγάλουμε τὰ παληά μας καὶ νὰ πάρουμε τὴν πραγματικὴν πίστιν γιὰ πολύτιμό μας φυλαχτάρι. Μόνον μὲ αὐτὴν τὴν πραγματικὴν Πίστιν, θὰ δι-

αιωνίσωμεν τὴν φυλήν μας, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι φυλαί. Θὰ ἐπιβληθῶμεν καὶ ἐμεῖς καὶ τὰ παιδιά μας ἀργότερα. Δὲν θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν, μὲ τέτοια πίστιν, νὰ ἀκούωμεν τὸ Ἑλληνόπουλο νὰ μᾶς εἰπῇ: «Σεῖς μὲ ἐκάματε νὰ χάσω καὶ τὴν πίστιν μου καὶ τὸν ἐθνισμόν μου! Σεῖς εἶσθε ἡ αἱμορραγία τῆς πατρίδος μου!

Τί φταίω ἐγώ, ἂν ἡ γλυκειά μου Πατρίδα μὲ ἔχασε ἀπὸ τὸ μητρῷόν της!.... Ἐμπρὸς Ἕλληνες, ἐμπρὸς χριστιανοί, νὰ λάβωμεν τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ μὲ αὐτὴν νὰ χαράξουμε καινούργιο δρόμο, πρὸς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ Ἑλληνικοῦ μας ὀνόματος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΟΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Ι΄—25.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς ἀπεκρίθης, τοῦτο ποίει, καὶ ζήσει. Ὁ δέ, θέλων δικαιοῦν ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἵ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες, ἐξῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων, ἦλθε κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐσπλαγχνίσθη· καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθών, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

«Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή· ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν».

* * *

Αὐτὴ καὶ μόνον εἶναι ἡ αἰώνιος ζωὴ καὶ ἡ μακαρία ἀνάπαυσις διὰ πάντα

ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Πρῶτον νὰ γνωρίσουν Σὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἀκολούθως ἐκεῖνον ποῦ ἀπέστειλες εἰς τὸν κόσμον τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὥστε ὁ ἄνθρωπος ὁ διαβάτης εἰς αὐτὸν τὸν πρόσκαιρον κόσμον, διὰ νὰ εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τοῦ Πλαστουργοῦ Του, ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸν λυτρωτὴν μονογενῆ Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ ἀνυψώσῃ ἀπὸ τὴν γῆν τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς τὸν οὐρανόν.

Διὰ νὰ φέρῃ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων, εἰς τὰ οὐράνια δώματα, διὰ νὰ ἴδῃ ἀπ' ἐκεῖ τὸ φῶς τῆς θείας του καταγωγῆς. Καὶ ταῦτα θὰ κατορθώσῃ νὰ πράξῃ διὰ τῆς γνωριμίας τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Θεὸς εἶναι ἀόρατος πῶς θὰ τὸν ἴδῃ; «Καὶ ὁ ἀκολουθῶν ἐμέ, ἐγνώρισε καὶ τὸν Πατέρα μου» λέγει ὁ Χριστός. «Καὶ ὁ ἀκολουθῶν ἐμέ, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». Ὅταν λοιπὸν γνωρίσῃ ὁ ἄνθρωπος, τὸν σωστὸν ἄνθρωπον, δηλαδὴ ὅτι εἶναι κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ δημιουργημένος, συνέπεται, ὅτι θὰ ἀγαπήσῃ πλέον τὸν Πατέρα του. Πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν γνωρίσῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του διὰ νὰ ἐννοήσῃ βαθύτερα ἀκόμη πόσα πράγματα ἔκαμεν ὁ Χριστὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος φέρων τὴν προπατορικὴν κατάραν τοῦ Ἀδάμ, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ Σταυρικοῦ του θανάτου, ὁ ὁποῖος ἐγένετο τὸ ἀντίλυτρον διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Καὶ ὅπως διὰ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ ἦλθεν ὁ θάνατος ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτω διὰ τοῦ Θεανθρώπου τοῦ Χριστοῦ ἦλθε ἡ Ἀνάστασις. Ὁ γνωρίζων τὸν πατέρα καὶ τὸν ἀπεσταλμένον του Χριστόν, γνωρίζει ἀμέσως καὶ τὴν αἰώνιον ζωήν, τῆς ὁποίας τὰ κλειδιὰ ὁ Χριστὸς ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους, οὕτως ὥστε ἐκεῖνοι, γνωρίζοντες τὸν Θεὸν καὶ τὸν Χριστόν, νὰ δύνανται νὰ μπαίνουν εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, εἰς τὴν ἀθανασίαν.—Ὁ Νομικὸς ὅμως ὁ σημερινός, ποῦ μᾶς ὁμιλεῖ τὸ Εὐαγγέλιον ὑποκρίνεται τὸν ἀμόρφωτον πρὸς τὸν Χριστόν· καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν «πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων: Διδάσκαλε, τὶ ποιήσας, ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;» Δάσκαλέ μου, τί πρέπει νὰ κάμω, γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωήν; Ὁ μορφωμένος, ὁ γραμματισμένος νομικός, ποῦ εἶξευρε τοὺς Νόμους τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν (γιατὶ στὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐσπούδαζον τὸ Ἑλληνικὸν ἢ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον) ἀπ' ἔξω καὶ ἀνακατωτὰ ἔπρεπε κατὰ μείζονα λόγον, νὰ γνωρίζῃ τὸν Δεκάλογον.

Καὶ πράγματι, ὅταν ὁ Χριστὸς τοῦ ἐκέντησε τὸ φιλότιμο τῶν σπουδῶν του καὶ τὸν ἠρώτησε «ἐν τῷ Νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;» αὐτὸς δὲν ἠρνήθη, ἀλλ' ἀμέσως τοῦ ἐφανέρωσε τὰς γνώσεις του. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε: «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου, ὡςσεαυτόν». Πρέπει νὰ ἀγαπήσῃς τὸν Θεόν σου, μὲ ὅλη σου τὴν ψυχήν, μὲ ὅλη σου τὴ δύναμι, μὲ ὅλο σου τὸ λογικό, μὲ ὅλη σου τὴ

καρδιά. Ἀλλὰ μαζὺ μὲ αὐτὴν τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ ἔχῃς καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον σου, τὸν ὁποῖον νὰ θεωρήσῃς ὅμοιον, σὰν τὸν ἑαυτόν σου!» Πολὺ καλά, ὀρθότατα ἀπεκρίθης τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Χριστός. Αὐτὰ τὰ δύο πράγματα ἅμα κάνῃς ἔσω βέβαιος, ὅτι θὰ ζήσῃς, ὅτι θὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωήν! «Τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ».—Ὁ νομικὸς θέλων νὰ δικαιολογήσῃ δῆθεν τὸν ἑαυτόν του, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν: «Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; ποιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀγαπῶ, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ φαίνωμαι φιλάνθρωπος; Ὁ Χριστὸς τοῦ ἀπαντᾷ: Κἄποιος ἄνθρωπος ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπήγαινε στὴν Ἱεριχὼ καὶ στὸ δρόμο συνελήφθη ἀπὸ λῃστάς. Οἱ λῃσταὶ ἐκεῖνοι δὲν ἀρκεῖ ὅτι τὸν ἔγδυσαν, ἀλλ' ἀπὸ τὸ πολὺ ξύλο τὸν ἐγέμισαν πληγάς, τὸν ἀφῆκαν μισοπεθαμμένο καὶ ἀνεχώρησαν!

Μετὰ τὸ ἔγκλημα ὀλίγας στιγμὰς διήρχετο ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματος κάποιος ἱ ε ρ ε ὺ ς καὶ ἰδὼν τὸν μισοπεθαμμένον ἄνθρωπον, ἐτράβηξε τὸ δρόμο του, ἀντιπαρῆλθε! Ἐπίσης καὶ κἄποιος λευΐτης ἦλθε στὸν τόπον αὐτόν, εἶδε καλὰ καλὰ τὸν περιπεσόντα εἰς τοὺς λῃστὰς καὶ ἔφυγε —ἀντιπαρῆλθε! Ὁ νομικὸς ἐγνώριζεν ἄριστα τὸν Νόμον, δὲν ἐγνώριζε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Δὲν ἐγνώριζε ὅτι ἡ φιλανθρωπία, εἶναι ἡ γνησία κόρη τῆς ἀγάπης. Ἐν τούτοις εἰς τὴν συναγωγὴν ἡρμήνευε τὰς ἁγίας Γραφάς, ἡρμήνευε τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ λευϊτικὸν γένος τὸ ἐπικοινωνοῦν μὲ τὸν Θεόν, τὸ προσευχόμενον ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του, ἀφῆκε τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον, ὅπως ἦτο μισοπεθαμμένος, χωρὶς ἔλεος. Ἦλθον, εἶδον καὶ ἀπῆλθον οἱ φυλάσσοντες μόνον τοὺς τύπους, οἱ βαττολογοῦντες ὥσπερ οἱ ὑποκριταί! Πόσοι, ἆρά γε σ' αὐτὰ τὰ χρόνια νὰ εἶναι νομικοί, νὰ εἶναι ἱερεῖς, νὰ εἶναι λευῖται, σὰν τοὺς περιγραφομένους εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ἔκλεισαν οἱ μορφωμένοι, οἱ γραμματισμένοι καὶ φύλακες τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου τὰ αὐτιά τους, τὴν ὥραν ποῦ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ θῦμα τῶν λῃστῶν! Δὲν ἤκουσαν οὔτε τὰς οἰμωγάς, οὔτε τοὺς θρήνους, οὔτε τὸ μουγκριτὸ τοῦ ἀτυχοῦς θύματος! Τὸ ἀφῆκαν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος ἐν μέσῳ τῶν φρικτῶν ἀλγηδόνων καὶ κατόπιν νὰ κατασπαραχθῇ ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ τὰ ὄρνεα! Ἐν τούτοις ὕστερ' ἀπ' αὐτοὺς διήρχετο ἕνας ἀλλόθρησκος καὶ ἀλλόφυλος, ἕνας Σαμαρείτης, ὁ ὁποῖος ἐλθὼν εἰς τὸ θῦμα καὶ μόλις τὸ εἶδε, τὸ εὐσπλαγχνίσθη.—Κατέβη ἀμέσως ἀπὸ τὸ ζῶόν του ἔριψε ἔλαιον εἰς τὰ τραύματα μὲ κρασί, τὰ ἐφάσκιωσε καὶ τὸν ἔβανε ἀπάνω στὸ κτῆνος καὶ τραβῶντας αὐτὸ τὸν ἔφερε σὲ κἄποιο χάνι, διὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ καλλίτερα.—Τὴν ἄλλην ἡμέραν ποῦ ἐξημέρωσε ἐφώναξε τὸν Χατζῆ καὶ τοῦ λέγει «πάρε δύο δηνάρια καὶ νὰ περιποιηθῇς τὸν ἀσθενῆ. Ἂν κάνουν περισσότερα, ἐγὼ μόλις γυρίσω, θὰ σοῦ τὰ πληρώσω, θὰ σοῦ ἐξοφλήσω τὸν λογαριασμόν! Νομικέ, πού ξέρεις τὸν Νόμο, ποιὸς σοῦ φαίνεται ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ὅτι εἶναι πλησίον τοῦ ἐμπεσόντος εἰς λῃστάς; «Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς λῃστάς;» Ὁ νομικὸς τοῦ εἶπε, αὐτὸς

ποῦ ἔκαμε τὴν φιλανθρωπίαν —ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ.—Λοιπόν, πήγαινε τώρα καὶ πρᾶξε καὶ σὺ τὸ ἴδιο, τοῦ ἀπήντησεν ὁ Χριστός».

* * *

Ὥστε ὁ γνωρίζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀπεσταλμένον Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, γνωρίζει καὶ τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ταῦτα ἐφαρμόζων εἰς τὸν βίον του, κληρονομεῖ τὴν αἰώνιον ζωήν—μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν! Ἐκεῖνος ποῦ γνωρίζει πραγματικῶς οὐσιαστικῶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, αὐτὸς μόνον κατάλαβε τὸν μέγαν προορισμὸν τῆς φιλανθρωπίας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐκρεμάσθη, σὰν κακοῦργος καὶ ἐν μέσῳ κακούργων ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς «μείζονα δὲ ταύτης ἀγάπην, οὐδεὶς ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.—Ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς λῃστὰς εἶναι ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος, ἡ κυλιομένη ἐντὸς τοῦ βορβόρου τῆς κακίας, τῆς ἀτιμίας τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν. Γεμάτη πληγάς, γυμνὴ ἀπὸ κάθε εἶδος ἀρετῆς, μισοπεθαμμένη ἀπὸ τὴν ἠθικήν. Ἐνόμιζες, λέγει ὁ ἱστορικὸς Λεμαίτρ, ὅτι ἡ κοινωνία ὁλόκληρος ἐτέλει σπονδήν τινα καὶ θυσίαν εἰς ἕνα ὑπέρτατον Θεόν, Θεὸν τῶν αἰσθήσεων καὶ ἡδονῆς. Ἀκολασία δὲ καὶ αἱμομιξία ἐχαλιναγώγει τὰ πλήθη! Ὁ δὲ Δαυῒδ «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν καὶ οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός!» Οἱ μορφωμένοι, τὸ ἱερατεῖον, ἡ φιλοσοφία, εἶχον ἐγκαταλίπει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν τύχην της. Καὶ αὐτὴ ἡ στωϊκὴ φιλοσοφία ἔμεινε ὡς νεκρὸν γράμμα, μὴ δυναμένη διὰ τῆς θεωρίας της νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον!

Ἡ κοινωνία λοιπὸν εὑρισκομένη εἰς τὴν ἐπιθανάτιόν της κλίνην καὶ ἀναμένουσα τὸν θάνατον ἀπὸ τὰς πληγάς, τὰς ὁποίας τῆς εἶχεν ἀνοίξῃ ἡ ἀνηθικότης καὶ ἡ διαφθορά, εὑρίσκει ἔλεος, εὑρίσκει ἕνα μέγαν Διδάσκαλον διακηρύττοντα «αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί Σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας τὸν Ἰησοῦν Χριστόν!» Τὸν ὁποῖον οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐγνώρισαν ὡς Θεὸν καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐχαρακτήριζον ὡς στασιαστὴν κατὰ τοῦ Νόμου τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ἐμφανίζεται εἰς τὴν σημερινὴν παραβολὴν ὡς «ὁ καλὸς Σαμαρείτης». Αὐτὸς εὗρε τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν του καθημαγμένον, ἐλεεινόν! Ἔλαιον καὶ οἶνον τοῦ βαίνει στὴς πληγές. Τοῦ δίνει δηλαδὴ νέας γνώσεις διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεὸν καὶ τὸν Χριστὸν ὡς ἀληθῆ εὐεργέτην, ἱδρυτὴν καὶ καινοτόμον νέου εἴδους φιλανθρωπίας. Τοῦ ρίγνει κρασὶ στὰς σαρκικὰς πληγάς, δηλαδὴ τοῦ ἐνισχύει τὴν ἐκνευρισθεῖσαν, τὴν ἔκλυτον ζωὴν του «ἀνδρὶ δὲ κεκμηκότι, οἶνος μέγα μένος ἀέξει» γράφει ὁ Ὅμηρος. Τοῦ δίδει ἀπὸ τὰ φῶτά του τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν, ἤτοι αὐτὸν τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὁ ὁποῖος εἰς δύο καὶ μόνον ἐντολὰς ἐθεμελίωσε τὸ ἱερόν Του Εὐαγγέλιον, «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ τὸν πλησίον σου, ὡς ἑαυτόν». Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς, ὅλος ὁ νόμος καὶ προφῆται κρέμανται». Τὸ χάνι εἰς τὸ ὁποῖον ἐπῆγε τὴν μισοπεθαμμένη ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ ὀρθόδοξός του ἐκκλησία, εἰς τὸν Χατζῆν τῆς ὁποίας, δηλ. εἰς τὸ ἱερατεῖον, ἔδωσε τὰ δύο δηνάρια,

ἤτοι τὴν Παλαιὰν καὶ Καινὴν Διαθήκην, διὰ νὰ θεραπεύσῃ ταύτην καὶ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς.

Ἐπερνοῦσαν τὰ χρόνια καὶ ὁ καλὸς Σαμαρείτης γίνεται ἡ προσωποποίησις τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς ἀγαθοεργίας, ἡ ὁποία ἐγείρει τρόπαια ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν! Εὐχαριστεῖ τὴν ἀκοὴν καὶ προκαλεῖ εἰς τὴν χριστιανικὴν ψυχὴν θεϊκὴν εὐχαρίστησιν! Ἡ ἄπειρος σοφία τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνωμαλίαν, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς ἀνισότητος τῶν γηΐνων ἀγαθῶν καὶ νὰ φέρῃ τρόπον τινὰ τὸ ἰσοζύγιον, ἐνέπνευσεν εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον τὴν φυσικὴν αὐτὴν αἰσθητικότητα διὰ τὰς δυστυχίας τῶν ἄλλων, τὰς ὁποίας πρέπει ὡς ὑποχρέωσίν των νὰ ἐκτελῶσι διὰ τῆς φιλανθρωπίας, ὅταν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ τὴν ἐκτελέσουν. Δυστυχῶς ὅμως μέχρι σήμερον δὲν κατενοήθη ἀκόμη ἡ φιλάνθρωπος δύναμις τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου «οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται!» Τὶς περισσότεραις φορὲς κάνουμε σύγχυσιν τῆς εὐνοίας μὲ τὴν φιλανθρωπίαν.—Ἄλλο εὔνοια καὶ ἄλλο ἀγαθοποιΐα. Ἡ εὔνοια εἶναι μία καλὴ θέλησις καὶ μία καλὴ διάθεσις πρὸς κάποιον.—Ἐνῷ ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἐκτέλεσις πραγματικὴ τοῦ ἀγαθοῦ. Δὲν ὑπάρχει εὐχαριστότερον πρᾶγμα εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπῃ αὐτοὺς ποῦ εὐηργέτησε! Δὲν ὑπάρχει γλυκύτερο πρᾶγμα εἰς τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τοῦ νὰ ἀκούῃ ὅτι τὸν ὁμολογοῦν, ὅτι τὸν κηρύττουν εὐεργέτην!

Γιὰ μιὰ καρδιὰ φιλάνθρωπον, ἡ φιλανθρωπία μοιάζει σὰν τὸ ὁρμητικὸ ποτάμι τὸ ὁποῖον χύνεις νὰ ποτίσῃς τὸ χωράφι, ἀλλ' εἶναι τόσο τὸ νερό, ὥστε νὰ ποτίζῃ καὶ χωράφια ξένα! Θέλω διὰ τούτου νὰ εἴπω ὅτι διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὑπάρχει μία καὶ μόνον κοινὴ φυσικὴ εἰκών:

Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ σύνθεσις τοῦ ἀνθρώπου ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς, μὴ ἐξεταζομένων τῶν ἐξωτερικῶν ἰδιωμάτων τοῦ σώματος, ἂν ταῦτα εἶναι μαῦρα ἢ ἄσπρα, ὡραῖα ἢ ἄσχημα. Ὅπως δύνασαι νὰ βοηθήσῃς τὸν πτωχὸν συμπολίτην σου, ἔτσι δύνασαι νὰ δώσῃς καὶ εἰς τὸν ἀλλόφυλον, ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἶναι ὁμοίωμά Σου: Διὰ τοῦτο δὲ ἐκήρυττε ὁ Παῦλος «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, πάντες γὰρ ἡμεῖς εἰς ἐσμὲν ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ!» Ὥστε καὶ ὁ ἀλλόθρησκος καὶ ὁ ἀλλόφυλος, κατὰ τὸν Παῦλον καὶ κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν, εἶναι ἄξιος τῆς φιλανθρωπίας. Οὔτε ἡ διαφορὰ αὐτή, οὔτε ἡ ἐθνικὴ διαφορά, οὔτε τῆς γλώσσης ἡ διαφορά, οὔτε τῶν τοπικῶν καὶ πολιτικῶν ἰδιοτήτων, ἀναιρεῖ τὴν κοινὴν καταγωγὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ συνεπῶς τὴν φιλανθρωπίαν!

Ὑπεράνω δὲ πάσης φιλανθρωπίας, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα μας. Διότι μὲ τὴν Πατρίδα μας ἔχομεν περισσοτέρους καὶ ἱερωτέρους δεσμούς. Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν καλά, ὅτι μὲ τὴν Πατρίδα ἐκείνην συνδέεται καὶ ἡ κατάστασις τῆς ὑπάρξεώς μας, τῆς φυσικῆς, τῆς ἠθικῆς, τῆς πολιτικῆς. Καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ βοηθῶμεν καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων τὴν Πατρίδα μας. «Ὁ ἐλεῶν πτωχόν, δανείζει τὸν Θεὸν» καὶ ὁ ἐλεῶν τὸν

Ἕλληνα, δανείζει τὴν Πατρίδα του. Καὶ ἐὰν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον υἱοθετούσαμεν τὴν φιλανθρωπίαν τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ καλὸς Σαμαρείτης ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες καὶ ἕκαστος ἀπὸ μᾶς ἔπραττε τὸ ἀγαθόν, ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς του, δὲν θὰ ὑπῆρχε κανένας δυστυχὴς μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, τόσον τοῦ ἔσω, ὅσον καὶ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ!

Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή! Ἡ φιλανθρωπία, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἱκανοποιεῖ καὶ ἀνακουφίζει τὴν ψυχὴν τοῦ εὐεργέτου, ἀλλὰ γίνεται καὶ μέγας διδάσκαλος εἰς τὸν εὐεργετούμενον! Φαντασθῆτε, πρὸς στιγμὴν τὴν εὐεργετηθέντα ἄνθρωπον ποῦ ἔπεσε στοὺς λῃστάς, ὅταν τοῦ παρουσιάσθη ὁ καλὸς Σαμαρείτης· ἀλλὰ φαντασθῆτέ τον ἐπίσης, ὅταν εἶδε τοὺς δύο προηγουμένους τὸν ἱερέα καὶ τὸν λευΐτην καὶ τότε θὰ καταλάβετε καλά, καλὰ τὶ θὰ εἰπῇ φιλανθρωπία καὶ πῶς αὐτὴ φανερώνεται, ὡς εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν πάσχοντα! ὁ ὁποῖος διδάσκεται νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς φιλάνθρωπος, διότι κοινὴ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον. —Ἡ φιλανθρωπία, ἀλλοιώνει καὶ τὰ πλέον βάρβαρα ἔνστικτα τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀγρίων καὶ αὐτῶν τῶν θηρίων ἀκόμη!—Λέοντες, παρδάλεις, τίγρεις, τὰ πλέον θηριωδέστερα θηρία, ἀναγνωρίζουν τοὺς εὐεργέτας των!—Πηγαίνετε νὰ τὰ ἰδῆτε στοὺς ζωολογικοὺς κήπους. Θὰ ἴδητε τὰ θηρία νὰ γνωρίζουν τοὺς εὐεργέτας των. Νὰ ἔχουν ἡμερωμένην τὴν ἄγρια ματιά τους, νὰ σκεπάζουν τὰ αἱμοχαρῆ δόντια τους, νὰ μαζώνουν τοὺς σπαρακτικοὺς ὄνυχάς τους, νὰ κουνᾶνε τὴν οὐράν τους εἰς ἔνδειξιν χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν εὐεργέτην, νὰ τοῦ γλείφουν τὰ χέρια, νὰ τὸν ὑπερασπίζουν, νὰ λησμονοῦν τὴν ἀγρίαν φύσιν των καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸ αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀντικειμενικὸν ἀποτέλεσμα τῆς δοθείσης φιλανθρωπίας.

Ἐμεῖς λοιπὸν οἱ χριστιανοί, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, ὁ νεώτερος περιούσιος λαὸς τοῦ Ὑψίστου, οἱ ὁποῖοι υἱοθετήσαμεν πρῶτοι τὴν θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου; Ἐμεῖς ποῦ ἐδώσαμεν ἀπὸ τὴν φυλήν μας, εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πίστεως τοῦ Χριστοῦ, νέφος ὁλόκληρον μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι κοσμοῦν τὸν πάνθεον τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας; Ἐμεῖς οἱ καινοῦργοι χριστιανοὶ τί κάνουμε; Ἐγνωρίσαμεν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν, ἤ, μαζὺ μὲ αὐτούς, ἐξεγράψαμεν καὶ τοὺς προγόνους ἁγίους, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν αὐτοὺς καὶ ἔστησαν τὰ τρόπαια τῆς ὀρθοδοξίας;

Ἄλλοι ἀπὸ μᾶς μοιάζουν τοῦ Νομικοῦ, ἀνήκοντες εἰς τὸ κράτος τῶν ἐρωτήσεων, ἐπερωτήσεων, τῶν εἰρωνειῶν καὶ τῆς δυσπιστίας. Ἐγνώρισαν τὰ καλὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελικοῦ Νόμου καὶ ἠρκέσθησαν εἰς αὐτά. Ἄλλοι νομικοί, ἡμιμαθεῖς, ἔγιναν χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ περισσότερον ἐπικίνδυνοι καὶ εἰς τὴν θρησκείαν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν. Καὶ ἐὰν τὸ Εὐαγγέλιον ποῦ ἀνεγνώσθη σήμερον, δὲν μᾶς φανερώνῃ, ἂν ὁ γραμματισμένος νομικός, ἠκουλούθησε τὴν παραβολὴν τοῦ Χριστοῦ, οἱ νέοι νομικοὶ—οἱ ἄνδρες τῶν σημερινῶν γραμμάτων—ἐξαιρέσει ἐλαχίστων, ἀπὸ τὴν καρδιὰ τους

ἔσβυσαν καὶ αὐτὸ τὸ ἐρώτημα «τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;» Μάλιστα πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς μετεπήδησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ληστῶν ἐκείνων ποῦ συνέλαβον αὐτὸν τὸν δυστυχῆ καὶ τὸν ἀφῆκαν μισοπεθαμμένο!

Δὲν εἶναι αὐτὰ μόνον διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Πατρίδα μας. Πηγαίνετε εἰς τὰς διαφόρους Ἑλληνικὰς παροικίας καὶ θὰ βρῆτε μερικὰ ὄντα ἀπ' αὐτά, νὰ φυλᾶνε καρτέρι! Καὶ γιὰ νὰ πάρουν τὰ ροῦχα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τὸ πορτοφόλι τῶν χριστιανικῶν καὶ Ἑλληνικῶν ἀρετῶν τοῦ Ἕλληνος μετανάστου, γιὰ νὰ βγάνουν καμμιὰ πεντάρα νὰ ζήσουν ἀπὸ ξένα σωματεῖα, τοῦ ἀφίνουν μισοζώντανη, μισοπεθαμένη καὶ τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα!

Αὐτοὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἐθνικοὶ λησταί, εἶναι οἱ προπαγανδισταί, οἱ ὁποῖοι ὁδηγοῦν τὸν ἀδελφόν τους, τὸν Ἕλληνα, εἰς τὸν προτεσταντισμόν, εἰς τὴν ἀφομοίωσιν! Νὰ Ἕλληνες νεκροί, νὰ Ἕλληνες γραμματισμένοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Πίστις καὶ ἡ Πατρὶς ἐπερίμεναν νὰ διαπλάσσουν τὸν Ἕλληνα, τέλειον Ἕλληνα καὶ τὸν ὀρθόδοξον χριστιανόν, χριστιανὸν ὀρθόδοξον!

Αὐτοὶ οἱ ἀρνησίθρησκοι καὶ ἀρνησιπάτριδες ἀφῆκαν τὸν Ἕλληνα μισοπεθαμμένον, τοῦ ἐπῆραν τὴν ἀφοσίωσιν ποῦ εἶχε στὴν Πίστιν, στὴν Πατρίδα καὶ ἔφυγαν.—Ἐλᾶτε τώρα νὰ ἰδοῦμε ποιὸς περνᾷ κοντὰ σ' αὐτὸν τὸν μισοπεθαμμένο Ἕλληνα! Περνᾷ ὁ παπᾶς, ὁ πρόεδρος, ὁ πρόξενος. Ἂς ἀφήσουμε, πρὸς στιγμήν, τοὺς τίτλους καὶ τὰς ἰδιότητας: Παπᾶ μου, Πρόεδρέ μου, Πρόξενέ μου, μορφωμένοι μου σεῖς οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, γιατὶ περνᾶτε καὶ γυρίζετε τὴν ματιά σας ἀλλοῦ; Ὁ μισοπεθαμμένος αὐτός, εἶναι ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστῶν μας καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μας!

Ἐχάθη μιὰ σταλιὰ νερὸ πίστεως ἐκκλησιαστικῆς, πίστεως ἐθνικῆς, γι' αὐτὸ τὸ χαϊμένο παιδὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος; Ἂς ἀφήσουμε κατὰ μέρος τὴν Φαρισαϊκὴν ὑποκρισίαν ὅλοι μας καὶ μὲ γυμνὸ μάτι θὰ ἴδωμεν ὅτι οἱ λησταὶ τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρετῆς, καὶ ἡμεῖς χειρότεροι ἐκείνων! Αὐτοί, κατὰ τὴν τότε συνήθειάν των, ἢ δὲν ἠθέλησαν, ἢ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μάθουν, ἂν ὁ ληστευόμενος εἶναι πατριώτης των. Ἐμεῖς ὅμως τὸν βλέπουμε, ὅτι εἶναι αἷμά μας, εἶναι Ἕλλην. Καὶ ἐν τούτοις περνᾶμε χωρὶς προσοχήν, χωρὶς ἔλεος! Ἐμεῖς ἀφίνουμε τὸν γλωσσᾶ νὰ τὸν κλέβῃ, τὸν κράχτην νὰ τὸν πάῃ στὸ χαρπαίγνιον, τὸν μαστρωπὸ στὰ καφωδεῖα! Ἔλα καινούργιε νομικέ, ἔλα νὰ σὲ ἐρωτήσω, ἔλα πουλημμένε εἰς ξένας ὀργανώσεις, τί ἔκαμες γι' αὐτὸν τὸν Ἕλληνα τὸν ξενητευμένο; Ἐλᾶτε ἐδῶ σακάτικα κορμιὰ τῆς Πατρίδος νὰ σᾶς ἐρωτήσω «Νομικοί, ποῦ ἔχετε καὶ τίτλους ἱερατικοὺς πρὸς ἐξευτελισμόν των, ὡμοιάσατε ποτὲ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου; Νομικοί, ἐθνοκτόνα ὄργανα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, γιατὶ βλέπετε τὸν μετανάστη πληγωμένον ἀπὸ πνευματικὲς καὶ ψυχικαὶς ἀρρώστειες τὸν βλέπετε καὶ φεύγετε; Πότε ἐρρίψατε βάλσαμον παρήγορον, εἰς τὰς πληγὰς αὐτοῦ τοῦ

μετανάστου, εἰς τὰ στήθη τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται τὰ μετάλλια τῶν ἐνδόξων πολέμων; Κακοῦργοι γιατὶ τοῦ τὰ ἐκλέψατε καὶ δὲν τὸν ἀφήνετε νὰ διαιωνίσῃ τὴν φυλήν του καὶ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὰς ἐρχομένας γενεάς: Πότε, αὐτοὶ οἱ ἀπόβλητοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἠθικῆς ἑνότητος ἔρριψαν βλέμμα συμπαθείας, ἢ ἐνδιαφέροντος νὰ τοῦ διδάξουν τὰ καθήκοντά των εἰς τὴν ξένην χώραν; καὶ νὰ τοῦ εἰποῦν: Ἕλληνα ξενητεμένε, νὰ ὁ δρόμος! «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσι Σὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν!» «Ἕλληνα νὰ ὁ δρόμος νὰ γνωρίσῃς τὸν ἀληθινὸν προορισμὸν τῆς Πατρίδος σου, νὰ σώσῃς τὴν φυλήν σου, νὰ δείξῃς τὴν φιλανθρωπία σου στὸν ἀδερφό σου! Νὰ ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος σὲ ὁδηγεῖ καὶ σὺ νὰ σωθῇς καὶ ἄλλους νὰ σώσῃς. Κύτταξέ τον. Εἶναι τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον.

Νομικοί, μὲ τὰς ἀπάτας σας, ποῦ ἐδηλητηριάσατε τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν πίστιν τοῦ μετανάστου καὶ ἐγίνατε χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ληστὰς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὰ ἔργα σας, σκεύη πάσης κακοηθείας, ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τώρα πῶς ἐκάματε τὸν λεβέντην τὸν Ἕλληνα! Δὲν ἐδιδάξατε τὴν ἐμμονήν μας εἰς τὴν πίστιν ἀλλ' ἀφήσατε ἀκολάστως νὰ ὀργιάσῃ ὁ προτεσταντισμός, εἰς τὰς μεγαλειτέρας Ἑλληνικὰς παροικίας! ἀνενοχλήτως εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἐνεστώς! Καὶ ἀντὶ νὰ διδάξετε τὴν φιλανθρωπίαν, ἐδιδάξατε τὸ μῖσος, ἀντὶ τῆς ἀγάπης, τὴν ἐκδίκησιν, ἀντὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας τῆς φυλῆς, ἐδιδάξατε τὴν διαίρεσιν, τὴν γκρίνια, τὸν τοπικισμόν, τὸν φατριασμόν, τὴν ἀποσύνθεσιν μόνον καὶ μόνον χάριν τοῦ ἀσυνειδήτου συμφέροντός σας.—Ἐδώσατε στὸ φτωχὸ τὸν μετανάστη νὰ φάῃ ξυλοκέρατα, μόνον διὰ νὰ καταστρέψετε τὸ στομάχι του ἀπὸ τὴν μεγάλη φούσκωσι. Ὑβρίσατε τοὺς κήρυκας τῆς ἀληθείας, ἐσυκοφαντήσατε πάντα χαρακτῆρα ἔντιμον εἰς οἱονδήποτε κλάδον καὶ ἂν ἀνῆκε. Ἐσατυρίσατε τὰς ἐπισημοτέρας φυσιογνωμίας τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου διὰ νὰ πείσητε τὸν κοσμάκη ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐκεῖνοι δὲν εἶναι οἱ καλοὶ Σαμαρεῖται τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ σεῖς οἱ ἐθνοκτόνοι! Ἐπαίξατε πρωτότυπον διπλοπροσωπίαν, ἄλλοτε ὑποκρινόμενοι τὸν Νομικὸν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἄλλοτε τοὺς ληστάς! ,Επεδιώξατε νὰ κλείσετε τὰ μάτια τοῦ κοσμάκη, διὰ νὰ μὴ ἐννοήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν τῆς φυλῆς του.

Ἀντίο, διὰ παντός, ἀπὸ τὰ ἔργα σας, ἐθνοκτόνοι καὶ ἐκμεταλλευταί! Ἐπεφάνη ὁ καλὸς Σαμαρείτης—ἦλθε ὁ γιατρὸς τοῦ Μετανάστου—Νὰ εἶναι τὸ ἱερατεῖον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τὸ ὁποῖον προτρέπει τὸ ἄνοιγμα τῶν Σχολείων καὶ εἰς τὴν προτροπὴν τοῦ ὁποίου πολλαὶ Κοινότητες ὑπήκουσαν. Εἶναι ἐκεῖνοι, ποῦ κηρύττουν .

«Μορφωμένοι καὶ ἀγράμματοι, ἀμόρφωτοι καὶ γραμματισμένοι, κληρικοὶ καὶ λαοί, ἐμπρὸς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῆς φυλῆς μας, ἡ ὁποία χάνεται ἐδῶ εἰς τὴν φιλόξενον χώραν. «Λησταῖς περιέπεσε!» κατάκειται ἡ ἐθνολογική μας ὕπαρξις πληγωμένη, μισοπεθαμμένη καὶ μαζὺ μὲ αὐτήν, ἔχει νεκρωθῆ ἡ ὀρθόδοξος Πίστις! Δὲν ἀνέβηκα σ' αὐτὸ τὸ βῆμα νὰ δρέψω δάφνας ρήτορος! Ὄχι! Τὸ καθῆκον τὸ ἐκκλησιαστικόν, τὸ κα-

θῆκον τὸ ἐθνικὸν μὲ ἀνέβασαν νὰ Σᾶς εἴπω αὐτὰ τὰ λόγια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν μελετῶν μου, ἐπὶ τετραετίαν ὁλόκληρον εὑρισκόμενος ἐν μέσῳ ὑμῶν ἀδελφοὶ καὶ φίλοι! Ἕλληνες, ἀπεβλέψαμεν εἰς τὸ οἰκονομολογικὸν μέρος τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ ἀφήσαμε τὸ ἐθνολογικόν. Ἐπ' ὀνόματι τῆς φυλῆς ρίψατε μιὰ ματιὰ εἰς τὸ ἐθνολογικὸν μέρος. Ἡ ματιά σας ἐκείνη, ἀμέσως θὰ μεταβληθῇ εἰς καλὸν Σαμαρείτην καὶ θὰ χύσετε παρήγορον βάλσαμον εἰς κάθε πληγωμένην καρδιά, ἡ ὁποία μὲ βῆμα ταχὺ φέρεται εἰς τὴν ἀπώλειαν, ὅπως ἡ βροχὴ ποῦ πέφτει στὸν ὠκεανὸν καὶ χάνει τὴν γλυκάδα καὶ γίνεται καὶ ἐκείνη ἁλμυρή! Τὸν πατριωτισμόν σας γυρεύω διὰ νὰ σωθῶμεν διὰ τῆς ἑνώσεως, τῆς ὁμονοίας, τῆς ἀγάπης, αἱ ὁποῖαι ἐγέννησαν τὴν θυγατέρα τοῦ οὐρανοῦ, τὴν φιλανθρωπίαν!

Μετὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἕως ὅτου γίνῃ ἡ ἀποκαθήλωσις ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἤρχισε νὰ νυκτόνῃ. Ἡ Παναγία, φέρουσα τὸν μητρικὸν πόνον χαραγμένον στὴν καρδιά της καὶ τεταραγμένη, ἀντὶ νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔχασε τὸ δρόμο καὶ διηυθύνθη εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ βουνοῦ. Ὅταν κατέβαινεν ἤκουσε φωνὰς τρομεράς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν γεμάταις ἀπὸ μητρικὸ πόνο «Παιδί μου, μοναχογυιέ μου! παιδί μου μονάκριβο!....» «Μπά, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Παναγία, εἶναι καὶ ἄλλη μητέρα νὰ κλαίῃ μονάκριβον υἱὸν ὅπως καὶ ἐγώ;» Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος τῶν φωνῶν. Εὗρε μιὰ γερόντισσα, ἡ ὁποία καθότανε ἀπάνω σ' ἕνα λιθάρι καὶ ἐμοιρολογοῦσε τὸν μοναχογυιό της! Ἔλα τῆς εἶπε ἡ Παναγία, νὰ σμίξουμε μαζὺ τὸν μητρικό μας πόνο! Ἔλα δυστυχισμένο πλάσμα νὰ σὲ παρηγορήσω. Πότε πέθανε τὸ παιδί σου; «Ἄχ! καλή μου γυναῖκα, ηὐτοκτόνησε. Τὸν βρῆκα κρεμασμένο σὲ μιὰ συκιὰ μὲ χυμένα τὰ ἄντερά του κατὰ γῆς, πρὸ ὀλίγης ὥρας! Ἄχ παιδί μου!.... Ἄχ! Ἰούδα μου!...» «Ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου νὰ σὲ παρηγορήσω. Πρὸ ὀλίγου ἐσταυρώθη καὶ ὁ γυιός μου, ἀπὸ τὴν προδοσία τοῦ παιδιοῦ σου! Εἶμαι ἡ Παναγία, εἶμαι ἡ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ!... Ἐπῆρε τὴν γερόντισσα σιγὰ σιγά, τὴν κατέβασε ἀπ' τὸ βουνὸ καὶ τὴν ἐπῆγε στὸ σπίτι της! Χριστιανέ, ἰδοὺ ἕνας ἄλλος μεγαλείτερος Σαμαρείτης, ἡ Παναγία, ἡ ὁποία ἔθαψε κάθε μῖσος, κάθε ἐκδίκησιν καὶ ἐπῆρε τὴν μάνα τοῦ προδότη. Χριστιανέ, θάψε καὶ σὺ πᾶσάν σου ἔχθραν, κάθε μῖσος, κάθε φθόνο καὶ τεῖνον φιλικὴν χεῖρα εἰς τοὺς Σταυρωτάς σου καὶ εἰς τοὺς προδότας ἂν θέλῃς νὰ υἱοθετήσῃς πραγματικῶς «αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί Σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν».

Καὶ ὅταν πραγματικῶς καταλάβωμεν αὐτὸ ποῦ ἡρμήνευσα, ὅσον ἠδυνήθην, τότε θὰ εἴμεθα καὶ θὰ γίνωμεν καλοὶ Σαμαρεῖται καὶ ἡνωμένοι θὰ φέρωμεν τοὺς περιπεσόντας εἰς τοὺς λῃστὰς ἀδελφούς μας εἰς τὸ χάνι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει κάθε Ἑλληνικὴ καρδιά. Τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὴν ἰδέαν τῆς διατηρήσεως τῆς φυλῆς μας ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ, τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζει τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων μας καὶ τὸ ὁποῖον χάνι «ὀνομάζεται Ἐθνικὸς προορισμὸς εἰς τὴν φιλόξενον χώραν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. Β΄—16.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. Καὶ διελογίζετο ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου. Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου· καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαυου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δ' ἡτοίμασας τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Ταῦτα λέγων, ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

«Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς».

* * *

Τὰ λόγια ἑνὸς ρήτορος οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτος, εἴτε ἐκκλησιαστικός, εἴτε ἐθνικός, εἴτε πολιτικὸς ἢ οἱασδήποτε ἄλλης μορφῆς, ὁμοιάζουν σὰν τὴν βροχή, ἡ ὁποία πέφτει πρὸς τὴν γῆν ἀπὸ τὰς νεφέλας τοῦ οὐρανοῦ. Τῆς βροχῆς ἐκείνης, μέρος πέφτει εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πρὶν κἂν ὑπάρξῃ σβέννυται, πρὶν πέσῃ λησμονεῖται, διότι ἅμα πέσῃ, μεταβάλλεται ἀμέσως εἰς ἁλμυρὸ νερό! Ἄλλο μέρος πέφτει εἰς κορυφὰς βουνῶν, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ὁρμητικότητά του συμπαρασύρει καὶ λιθάρια ριζιμιά, ἀναμιγνύεται μὲ τὰ χώματα καὶ κοκκινίζει, συμπαρασύρει καὶ δένδρα σύρριζα καὶ τὰ ρίπτει εἴτε στὰ κράσπεδα τοῦ βουνοῦ, εἴτε σχηματίζει χείμαρρον! Ἄλλο μέρος πέφτει εἰς λίμνας, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ἔξοδόν τους ἢ πολλαπλασιάζουν τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ, ἂν χύνωνται, ἢ σχηματίζουν τὴν πηγήν του, ἢ χύνονται διὰ νὰ λησμονηθοῦν εἰς τὴν θάλασσαν! Ἄλλο ἐπίσης πέφτει εἰς χωράφι ἀκαλλιέργητο καὶ συντελεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἀγκαθιῶν καὶ βάτων τοῦ χωραφιοῦ! Καὶ ἄλλο μέρος πέφτει εἰς καλλιεργημένην γῆν, σπαρμένην ἢ φυτρωμένην, καὶ φτειάνει τὴν γῆν ἐκείνην γονιμωτέραν!

Δίδει ζωήν, ὕπαρξιν καὶ ἰκμάδα τοιαύτην εἰς τὴν γῆν, ὥστε ἐκείνη νὰ δίδῃ καρποὺς ἀγλαούς, εἰσόδημα ἄφθονον!

Ἔχω πεποίθησιν, ὅτι τὸ τελευταῖον μέρος τῆς παραβολῆς μου, δηλαδὴ καλοκαλλιεργημένη γῆ εἶναι ἡ πατριωτική σας καρδιὰ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ πέσῃ καὶ ἡ βροχὴ τῶν λόγων μου, διὰ νὰ δυνηθοῦν τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ

ἐθνικά σας φρονήματα νὰ καρποφορήσουν τελεσφορώτερον. Καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν αἰσθημάτων μας βασιζόμενος καὶ εἰς τὴν ἐπιείκειάν σας, θὰ δυνηθῶ νὰ ἑρμηνεύσω τὸ ρητὸν «οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς». Δηλαδή, «Δὲν εἶναι ἔτσι, ὄχι δὲν εἶναι τέτοιοι οἱ ἀσεβεῖς, σὰν τοὺς ἐναρέτους, σὰν τοὺς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους!

'Αλλὰ μοιάζουν σὰν τὸ χνοῦδι τὸ ὁποῖον πετᾷ ἀπὸ 'δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ ὁ ἄνεμος!» Αὐτὸ δὲ τὸ ρητὸν θὰ σᾶς ἐξηγήσω λαμβάνων ὡς βάσιν τῆς ὁμιλίας μου, τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία εἶναι ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου!

* * *

Ἦταν πλούσιος ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἄγνωστον ἂν ἦτο πλούσιος ἀπὸ κληρονομιά! Ὄντως ἦταν πλούσιος μέσα στὰ ἀγαθά του, στὰς ἀπολαύσεις του, στὰ γλέντια του, στὰς διασκεδάσεις του! 'Εκύτταζε μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ πῶς νὰ περνᾷ μεγαλοπρεπέστερον τὴς ἡμέραις του!

Ἄλλοι ἐδούλευαν γι' αὐτὸν καὶ ἔκαναν ντεμενάδες στὸν ἀφέντη! 'Ο ἀφέντης, ὅσον περισσότερα ἅρπαζε τοῦ κοσμάκη, τόσο ἐπισημότερος ἀκόμη ἐφαίνετο! Καὶ ὁ φτωχὸς ὅταν ἐπήγαινε νὰ ἴδῃ τὸν ἀφέντη, ἔπρεπε νὰ βαρέσῃ τὴν πόρτα, νὰ κατεβῇ ἡ ὑπηρέτρια καὶ μὲ ὕφος δουλικὸν νὰ ἐρωτήσῃ «ξύπνησε ὁ ἀφέντης;» Ποιὸς γνωρίζει ποῦ ἦτο τὴν νύχτα τὸ ἀρχοντόπουλο! Ἂν ἔκαμε τὰς ἀσχημίας κανένας φτωχός, θὰ εἶχε νὰ κάμῃ ὅλο τὸ χωριὸ μαζύ του. Γιὰ τὸ ἀρχοντόπουλο, ἂν τὸ ἔβλεπαν μεθυσμένο εἰς τὴν ἐσχάτην κραιπάλην, ἔλεγαν οἱ δοῦλοι τοῦ χωριοῦ: «Ἦταν σὲ εὐθυμία!—Καὶ ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι, ἀφοῦ τὸ χρῆμα, σὲ τέτοια χέρια, σὰν τὸν σημερινὸν τοῦ Εὐαγγελίου, εἶναι μία εὐγενὴς κρεμάλα ἡ ὁποία πνίγει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ φτωχοῦ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς καὶ τὸν καθιστᾷ δοῦλόν του! Πόσες τέτοιες φυσιογνωμίες τοκογλύφων, ἀπατεώνων, πλαστογράφων, ἁρπακτικῶν ὀρνέων δὲν ἀπολαύουν τιμῶν καὶ ὑπολήψεως ἀπὸ τὸν φτωχόκοσμο, τὸν στερούμενον ὄχι χαρακτῆρος, ἀλλὰ τῶν μέσων νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν διαμαντένιο χαρακτῆρά του!

'Εκεῖνος ποῦ πονάει πολύ, σφίγγει πολὺ τὰ χείλη! 'Η ἀπάνθρωπος λέξις ἀ ν ά γ κ η βαίνει φίμωτρο στοῦ φτωχοῦ τὸ στόμα! 'Ο πλούσιος τοῦ πέρνει τὸ χωράφι, τὸ ἀμπέλι, τὸ σπῆτι καὶ αὐτὸς λέγει εὐχαριστῶ καὶ στὸ κάτω, κάτω περνᾷ καὶ εὐεργέτης. Γιατί, γιατὶ ἔπερνε τόκους πλεονεξίας καὶ ἐπιτόκια. Γιατὶ μέσα εἰς αὐτὰ ἔβαινε καὶ τὰ δῶρα ποῦ ἐγύρευε, τὰ ὁποῖα ηὔξανον τὸν τόκον! Διότι πολλοὺς ἀπὸ μᾶς ἔστειλεν ἐδῶ στὴν ξενητειά, πρὸς ἐκπατρισμὸν τοὺς περισσοτέρους! Γιατί, ἂν κατέφευγες στὰ δικαστήρια, μὲ ἀντίδικο τὸν πλούσιον, τὸ δίκαιον ἦτο, ὑπὲρ τοῦ ἀφέντη μας, τὴς περισσότερες φοραῖς!

Καὶ ἂν ἀπέθνησκεν ὁ ἀφέντης, ὡρισμένως ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανὰ εἶχαν βγῇ ἀπὸ τὸ χωράφι, ἀπὸ τὸ φτωχοκάλυβο! 'Εγύρευε ἀπόδειξι ποῦ πήγαινε τόκο καὶ αὐτὸς τοῦ ἔλεγε: «πήγαινε, ἐγὼ τὰ γράφω στὸ κατάστιχο!....» Ἕνας τέτοιος ἀφέντης καὶ πρώην πλούσιος καὶ τώρα εἶναι

ὁ ἄφρων πλούσιος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. «Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα». Ἑνὸς πλουσίου ἀνθρώπου εἶχαν μεγάλην εὐτυχίαν τὰ χωράφια του. Εἶχαν τέτοια εὐτυχία καὶ προεβλέπετο τόσον μεγάλη συγκομιδὴ τῶν καρπῶν, ὥστε ἔβλεπε, ὅτι ἡ ἀποθήκαις ποῦ εἶχε, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χωρέσουν, ὅλα αὐτά, τὰ εἰσοδήματα! Καὶ εὑρισκόμενος εἰς ἀμηχανίαν τὶ νὰ πράξῃ, εὗρε τὴν λύσιν, κατόπιν τῆς ἀνησυχίας ποῦ εἶχε, διαλογιζόμενος. «Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Εὗρε τὴν λύσιν καὶ ἐμονολογοῦσε: «Αὐτὸ θὰ κάμω. Θὰ γκρεμίσω αὐταὶς τὴς ἀποθήκαις ποῦ ἔχω. Θὰ φτειάξω μεγαλείτεραις καὶ ἐκεῖ μέσα θὰ μαζέψω νὰ βάλω ὅλα μου τὰ γεννήματα καὶ τὰ ἀγαθά μου».

«Καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας ἀνοικοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου!» Καὶ ἅμα γλυτώσω ὅλαις αὐταὶς τὴς δουλειές, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὰ συνήθη, μερικῶν πλουσίων, γίνονται μὲ τὰ χέρια τῶν ὀφειλετῶν ἐκείνων, ποῦ εἶχαν τὴν ἀτυχίαν νὰ δανεισθοῦν ἀπ' αὐτούς, τότε θὰ εἰπῶ στὴν ψυχήν μου. «Ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθά, κείμενα εἰς ἔτη πολλά: ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου!»

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σκεπτόμενος ἐμακάριζε τὸν ἑαυτόν του καὶ γεμάτος χαρὰ ἀνελογίζετο, πόσον εὐτυχισμένα θὰ περάσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του, ἂν ἡ πλεονεξία δὲν τοῦ ἐτάραττε καὶ πάλιν τοὺς κύκλους τῆς ἀπλήστου ψυχῆς του! Εἰς αὐτὸ λοιπὸν τὸ κράτος τῆς χαρᾶς εὑρισκόμενος ἀκούει τὸν Θεὸν νὰ τοῦ λέγῃ: «Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτί, τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;» Παράφρων, τρελλὲ ἄνθρωπε, ἄπληστε καὶ πλεονέκτη πλούσιε, αὐτὴν τὴ στιγμὴ ἔρχονται νὰ σοῦ πάρουνε τὴν ψυχήν—αὐτὴν τὴ στιγμὴν πεθαίνεις—τώρα αὐτὰ ποῦ ἑτοίμασες σὲ ποιὸν θὰ τὰ ἀφίσῃς; Πᾶνε τὰ πλούτη σου, πᾶνε αἱ σκέψεις σου, πάει διὰ παντὸς τὸ ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου! Ἰδοὺ τὰ πλούτη σου ποῦ ἑτοίμασες, γιὰ λογαριασμόν σου, θὰ τὰ γλεντήσουν ἄλλοι «ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται;» Αὐτὰ παθαίνει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποῦ φροντίζει νὰ πλουτίσῃ ἀπὸ τὰ γήϊνα, τὰ φθαρτὰ πλούτη, καὶ δὲν ἐπιδιώκει νὰ γεμίσῃ μὲ πλοῦτον ἀρετῶν τὰς ἀποθήκας τοῦ οὐρανοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀτελείωτοι καὶ δὲν στειρεύουν ποτέ. «Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν».Καὶ ἀφοῦ εἶπεν ὁ Χριστὸς αὐτὴν τὴν παραβολὴν ἐφώνησε, στὸν κόσμον ποῦ τὸν ἀκολουθεῖ: «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω». Ὅποιος ἔχει μυαλὰ καὶ γνῶσιν, ἂς βάλῃ τὰ λόγια μου στὴν καρδιά του καὶ ἂς τὰ ἐκτελέσῃ, γιὰ νὰ μὴν πάθῃ, ὅ,τι ἔπαθε ὁ ἄφρων πλούσιος!

* * *

Τί ποιήσω; Τί πρέπει νὰ κάμω; ἐρωτᾷ ἡ ἐνάρετος ψυχή. Καὶ ἐπάνω στὴν ἐρώτησιν ἐκείνην ἐποικοδομεῖ ὅλα τὰ ἔργα τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀγάπης, τῆς συμπαθείας. Τί ποιήσω,ἐρωτᾷ ἡ εὐσεβὴς ψυχὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος ἐκείνου ἀνεγείρει γηροκομεῖα, βρεφοκομεῖα, νοσοκομεῖα, φθισιατρεῖα καὶ τόσα ἄλλα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα! Τί ποιήσω, ἐρωτᾷ ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς καὶ πράττει ὅσα ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ

παραγγέλλει. Τί ποιήσω, ἐπίσης ἐρωτᾷ καὶ ὁ ἀληθὴς πατριώτης, ὁ ἀληθὴς Ἕλλην, διὰ τὴν πατρίδα μου καὶ ἐκτελῶν τὰ παραγγέλματα αὐτῆς, πίπτει ἐνδόξως εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, μαχόμενος ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὅπως λέγει κάποιος ἱστορικός: «Τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες τρόπαια ἔστησαν!»

Τί ποιήσω; Ἐρωτᾷ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία ἐντὸς τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἡ συνείδησις τοῦ καθήκοντος καὶ ἐκτελεῖ μὲ ἄκραν εὐσυνειδησίαν αὐτό, γενόμενοι παράδειγμα τῶν ἄλλων, πρὸς τοὺς ὁποίους παρουσιάζονται ὡς χαρακτῆρες ἀδαμάντινοι.—Τί ποιήσω, ἠρώτησε τὸν ἑαυτόν του ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης, τὸ ἀθάνατο τῆς Ὕδρας τέκνον καὶ ἐξέδωσε τὴν ἀπόφασίν του. «Θὰ ἀδειάσω τὴς στέρναις μου ποῦ ἔχω γεμᾶταις κολωνᾶτα καὶ λίραις καὶ θὰ τὰς δώσω στὴν ἀγαπημένην μου Πατρίδα καὶ θὰ εἴπω εἰς αὐτήν: «Πατρίδα μου, γλυκειά, ἔχεις τώρα παράδες, ἀγωνίσου τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα, εὐλόγησε τὰ ὅπλα μας, διὰ νὰ διώξουμε τὴν σκλαβιά! Τὸ ἔπραξα ἀκολουθῶν τὸ Εὐαγγέλιον «πλουτῶν μόνον διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πατρίδα».

«Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι» ὅπως λέγει ὁ ψαλμῳδὸς Δαυΐδ.

Τί ποιήσω; ἐρώτησεν ὁ ἐνδόξως πέσας εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν φρουρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ τελευταῖος Βυζαντῖνος Αὐτοκράτωρ, Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Τοῦτο ποιήσω: Θὰ πέσω ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος διὰ νὰ μείνῃ τὸ ὄνομά μου εἰς γενεὰν γενεῶν, νὰ γίνω τὸ ὄνειρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέχρι ἐκπληρώσεώς του νὰ ἀναστήσῃ τὸν μαρμαρωμένον Βασιλῆᾶ!

Τί ποιήσω, ἠρώτα τὸ ἱερατεῖον τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδος. Θὰ γκρεμίσω τὰς ἀποθήκας τῆς πίστεως, θὰ τὴς κάμω μεγαλείτεραις, διὰ νὰ βάλω μέσα καὶ τὴν δούλη Πατρίδα! Τί ποιήσω, ἔλεγεν ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία. Θὰ δώσω τὴν καρδιά μου, τὸν πόνο μου, τὸν πόθο μου στὴ δούλη Ἑλλάδα καὶ θὰ κάμω τὸ σάβανό της, ἀθάνατη Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ θὰ φωνάξω «Ζήτω! Ἀνάστα Πατρίς!...» Τί ποιήσω, ἐρώτησε ὁ Χαρίλαος Τρικούπης: Τοῦτο θὰ κάμω, θὰ γίνω πρόδρομος μιᾶς ἄλλης, φυσιογνωμίας, ἡ ὁποία θὰ εἶναι προωρισμένη νὰ ἐκτελέσῃ ἐκεῖνο ποῦ ἐκήρυξα «ἡ Ἑλλὰς προώρισται νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ζήσῃ! Καὶ ἐπέστη ὁ καιρός! Ἐφάνη ἡ φωτεινὴ νεφέλη τοῦ Μωσέως, στὰ τωρινὰ χρόνια! Ἡ φωτεινὴ ἐκείνη νεφέλη, ἐρωτᾷ, «Τί ποιήσω;» καὶ μὲ τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην δίδει νέαν ζωὴν καὶ δύναμιν καὶ κίνησιν εἰς τὸ Κράτος. Τοῦ χαράσσει τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Διὰ δὲ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἔσω καὶ ἔξω Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Προδρόμου Τρικούπη ἀνασταίνεται τὸ κήρυγμα! Ἀπὸ τῆς Ροδόπης, μέχρι τῶν Ἀκροκεραυνείων καὶ τῶν βουνῶν τῆς Κρήτης ἁπλοῦται ὑπερήφανος ἡ Ἑλληνικὴ σημαία χάρις εἰς τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν ἡ ὁποία λέγεται Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὁ ὁποῖος, βασιζόμενος ἐπὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων, προχωρεῖ θαρραλέος ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὀνείρων τόσων γενεῶν.

Τέτοια πράγματα ἐκτελεῖ πᾶσα ἐνάρετος, πᾶσα εὐσεβὴς ψυχή, ἡ ὁποία θέλει νὰ ἀφήσῃ μετὰ τὸν θάνατόν της ἀθάνατα ἴχνη διαβάσεως.

Ἀλλά; Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς!..»

Ὅπως πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, οὕτω πασῶν τῶν κακιῶν ἡγεμὼν ἐστὶν ἀσέβεια.—Ὁ ἀσεβὴς ἄνθρωπος παύει νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ τὸν Θεόν. Δὲν ἔχει καμμίαν συνάφειαν μαζύ του. Δὲν πιστεύει ὕπαρξιν Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ πάντα σατυρίζει, ἐξυβρίζει καὶ σχολιάζει κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος πιστεύει τὸν Θεόν, ἠλίθιον, βλάκα! Ἂν πλέον γιὰ τὸ Θεὸ σκέπτεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δυνάμεθα πλέον νὰ φαντασθῶμεν πῶς μπορεῖ νὰ σκεφθῇ γιὰ τὸν ὅμοιόν του, τὸν ἄνθρωπο. Βλέπει ἀνεγειρομένους ναούς, κουνάει τὸ κεφάλι του γιὰ ἐμπαιγμὸ καὶ μᾶς ἐλεεινολογεῖ καὶ μᾶς παρουσιάζει μιὰ πολὺ ἀρχαία θεωρία περὶ τῆς ὁποίας ἔγραφε ὁ Δαυΐδ: «Εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, οὐκ ἔστι Θεός!» Βλέπει τὰ ἐθνικὰ ἔργα καὶ γελάει λέγων: «δὲ βαρειέσαι, δὲν ὑπάρχει τώρα Πατρίδα!...κάνει καὶ τὸ σοσιαλιστή, ἐκεῖνος ὁ ἀσεβής, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε προσέφερέ τι ὑπὲρ Πατρίδος, οὔτε ᾐσθάνθη τὴν γλυκάδα της, οὔτε στὴν Πατρίδα του ποῦ ἦτο, οὔτε στὴν ξενητειά!

Καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ ἀσεβὴς χλευάζει καὶ συκοφαντεῖ πᾶσαν ἀγαθοεργὸν πρᾶξιν δυναμένην ἢ νὰ ἠθικοποιήσῃ, ἢ νὰ σώσῃ εἴτε χριστιανικῶς εἴτε ἐθνικῶς ἕνα ἄτομον! Πολὺ σωστά, ἀφοῦ δὲν σέβεται τὸν Θεόν, ἀφοῦ δὲν σέβεται τὴν Πατρίδα, εἶναι δυνατὸν ποτέ, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐλεεινὸν καὶ τρισάθλιον χαρακτῆρα, νὰ περιμένωμεν τίποτε:

Ὅπου καὶ ἂν σταθῇ πάντοτε κάνει ζημία. Τὸν ἀκοῦς, ὅταν θέλῃ νὰ κάνῃ τὸ σοφό, νὰ λέῃ: «Ἔχω ἀντίθετον γνώμην». Ὄχι διότι ἔχει τοιαύτην, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ ρίψῃ τὸν κουτσονιδόσπορο τῆς ἀσεβείας, νὰ καταστρέψῃ οἱονδήποτε εὐγενὲς ἔργον. Τὸν βλέπεις, δῆθεν ἐμπιστευτικῶς, νὰ ἐκθέτῃ τὰς γνώμας του διὰ νὰ προκαλέσῃ θόρυβον, κυκεῶνα, διάλυσιν· καὶ ὅταν βγῇ ἀπ' ἔξω νὰ λέγῃ: «Τοὺς τὰ χάλασα, τοὺς τἄκανα θάλασσα!»

Δὲν φυτρώνει κανὲν ἀγαθὸν στὴν καρδιὰ τοῦ ἀσεβοῦς καὶ ἂν τυχὸν φυτρώσῃ, αὐτὸ θὰ μαρανθῇ πρὶν γίνῃ ἔργον! Αὐτὴ εἶναι ἡ πονηρὰ φύσις ποῦ ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι: καὶ «Φύσιν πονηράν, οὐ ῥάδιον μεταβαλεῖν!»

Ἀφοῦ δὲν ἔχει μέσα κανὲν εὐγενές, ἀφοῦ ἔχει μείνῃ γυμνὸς ἀπὸ κάθε ἔνδυμα ἠθικῆς, ἀφοῦ στερεῖται καὶ ἠθικῆς ὑποστάσεως, κρίνει ὕστερα ἐξ ἰδίων τὰ ἀλλότρια! Παντοῦ βλέπει ἀπάτας, παντοῦ ἀσχημίας, παντοῦ καταχρήσεις, παντοῦ πλαστογραφίας, παντοῦ κλοπάς, παντοῦ ρουσφέτια. Δὲν βλέπει πουθενὰ τὸ καλόν. Καὶ γιατί; Διότι κρίνει ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον ἀπὸ ὅσα ἐγκλήματα καὶ ὅσας ἀτιμίας ἔκαμε αὐτός!

Ἅρπαξ εἰς τὰς συναλλαγάς του, κλέπτης εἰς τὸ ἐμπόριον, πλαστογράφος εἰς τὰ γραμμάτιά του, σατραπικὸς εἰς τὰς συναναστροφάς του, τοκογλύφος ἐλεεινός. Αὐτὸς παρουσιάζεται πλέον, ὡς μεγάλη προσωπικότης στὴν κοινωνία. Ἔχει ἀξίωσιν ὄχι μόνον νὰ τὸν σεβασθῇ ὁ κόσμος,

ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἠθικάς του ἰδέας, μετὰ τῶν ὁποίων ἔχει πρὸ πολλοῦ πάρῃ διαζύγιον! Δίκαιον εἶχε ὁ Οὔγκὼ γράφων «συνήθως περὶ ἠθικῆς ὁμιλοῦν οἱ ἀνήθικοι!» Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀσεβής, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, σὰν τὸ χνοῦδι, ποῦ φέρεται πότε ἀπ' ἐδῶ καὶ πότε ἀπ' ἐκεῖ! Καὶ ἐνῷ ὁ ἄνεμος τὸ πετᾷ τῇδε κἀκεῖσε, ἡ κοινωνία ἐν τούτοις δὲν θέλει νὰ παραδειγματισθῇ ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν θέσιν του, ὡς ἀναξίου νὰ κατατάσσεται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοιούτους ἀσεβεῖς χαρακτῆρας, δὲν πρέπει νὰ μᾶς κάνῃ καμμίαν αἴσθησιν τὸ ἀξίωμα ποῦ ἔχουν ὁσονδήποτε ὑψηλὸν καὶ ἂν εἶναι, καθόσον τὸ ἐπῆραν μόνον διὰ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθοῦν καὶ ὄχι διὰ καλὴν χρῆσιν. Ὁ ἀσεβὴς πρὸς τὸν Θεόν, εἶναι καὶ ἀσεβέστατος πρὸς τὸν πλησίον! Καὶ εἰς τοὺς ὠκεανοὺς καὶ στὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν ἀνέβλυσαν ποταμοί, εἰς τὴν καρδιὰ τοῦ ἀσεβοῦς, ἐφ' ὅσον εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀσέβειαν, οὐδέποτε θὰ φυτρώσῃ συμπάθεια καὶ οἰκτιρμός!

* * *

Τί ποιήσω ἐρωτᾷ ὁ εὐσεβής.—Τί ποιήσω ἐρωτᾷ καὶ ὁ ἀσεβής.

Ποιὸς ἀσεβής; Ὄχι μόνον ἐκεῖνος, ποῦ ἀρνεῖται τὸν Θεόν, ὄχι πᾶσα ἀπρεπὴς ἰδέα, προαίρεσις καὶ πρᾶξις ἐναντίον τοῦ Θεοῦ στρεφομένη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀναγνωρίζει μὲν τὸν Θεόν, ἀλλὰ δὲν ἐκτελεῖ τὰ προστάγματά του, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένα μὲ τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν αἰωνίων καὶ φυσικῶν νόμων.

Τί ποιήσω λέγει ὁ συκοφάντης: Θὰ καταστρέψω μὲ τὴν γλῶσσάν μου ἄτομα, οἰκογενείας, συλλόγους, σωματεῖα, ἐκκλησίας καὶ τὰς πλέον ἐντιμοτέρας ὑπολήψεις θὰ τὰς ἐξοντώσω!

Τί ποιήσω, λέγει ὁ ἀρνησίθρησκος; θὰ ἐπιδιώξω δι' ὅλων τῶν ἀτίμων μέσων νὰ μετατρέψω τὰς συνειδήσεις καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ὁμοίων μου, νὰ καταστρέψω οὕτω τὴν ἐκκλησίαν των, διότι ἡ ἄλλη μὲ πληρώνει, καὶ πρέπει νὰ παρουσιάσω ἔργα!—Τί ποιήσω, λέγει ὁ ἐθνοκτόνος καὶ προδότης τῆς Πατρίδος. Θὰ δηλητηριάσω κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸν Ἕλληνα, ὥστε νὰ μὴν ὁμονοήσῃ ποτέ. Θὰ τὸν κάνω νὰ ζῇ σὰν ἀθίγγανος! Θὰ τοῦ βάλω μέσα στὴν καρδιά του τὸ μικρόβιον τῆς διαιρέσεως, ὥστε νὰ καταστρέψω καὶ αὐτὸν καὶ τὰ παιδιά του καὶ τὴ φυλή του.

Τί ποιήσω, λέγουν ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἔβγαλαν τὸ χαλινάρι τῆς ἠθικῆς, ἐπουλήθησαν σὲ ξένα σωματεῖα, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει, νὰ εὕρουν τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς ἐξόντωσιν καὶ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος! Καραμώσατε τώρα τί κάνουν οἱ εὐσεβεῖς. Καὶ τὶ κάνουν οἱ ἀσεβεῖς, ὑπεράνω τῶν ὁποίων στέκουν καί τινες ἄλλοι ἀσεβέστεροι. Αὐτοὶ εἶναι οἱ πλεονέκται καὶ φιλόζωοι. Εἶναι οἱ πρωτότυποι αὐτοὶ εἰδωλολάτραι, εἶναι τὸ ἐπικινδυνωδέστερον εἶδος διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων κατατάσσεται καὶ ὁ πλούσιος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Αὐτοὶ τὰ πάντα θυσιάζουν μόνον ὑπὲρ αὐτῶν. Ὅσον ἔχει ὁ πλεονέκτης τὴν κάσα του, δὲν ἔχει οὔτε Θεόν, οὔτε γονεῖς, οὔτε Πατρίδα.

Ὅλα τὰ καταστρέφει, ἀρκεῖ νὰ πλουτίσῃ, νὰ παχύνῃ μόνον τὴν σάρκα του.—Τὸν πλεονέκτην οὐκ εὐφραίνει τὰ κτηθέντα, ἀλλὰ λυπεῖ τὰ λειπόμενα, λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος. Τὸν πλεονέκτη ἄνθρωπον δὲν εὐχαριστοῦν αὐτὰ ποῦ ἔχει, ἀλλὰ λυπᾶται γι' αὐτὰ ποῦ τοῦ λείπουν. Ὅλος ὁ νοῦς, ὅλη του ἡ σκέψις, δὲν στρέφονται πουθενὰ ἀλλοῦ, εἰ μὴ εἰς τὸ χρῆμα, εἰς τὴν ληστείαν, στὴν ἁρπαγήν. Αὐτὸ εἶναι ὁ κύριός του καὶ ὁ Θεός! Ὁ παρᾶς!

Προτιμᾷ τὸν ἦχον τῶν ταλλήρων, παρὰ τὴν φωνὴν τῶν ἀγγέλων. Μαζὺ δὲ μὲ τὴν πλεονεξίαν, εἶναι στερεὰ συνδεδεμένη καὶ ἡ φιλοζωΐα: Ὅπου ἡ ἀγάπη τοῦ παρᾶ, ἐκεῖ καὶ ἡ λατρεία τῆς ζωῆς.—Λατρεύει τόσον πολὺ τὴ ζωή. «Ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά. Ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου!» Ὥστε δὲν σκέπτεται ποτὲ ὅτι θὰ πεθάνῃ καὶ αὐτός. Τόσον τὴν λατρεύει, ὥστε δὲν σκέπτεται τίποτε ἄλλο, εἰμὴ πῶς νὰ τὴν παρατείνῃ περισσότερον. Δὲν ἔχει τρομερώτερο πρᾶγμα στὸ βίο του ἀπὸ τὴν ἀσθένεια καὶ ἀπὸ τὸ θάνατο! Ὅταν καμμιὰ φορὰ σκεφθῇ ὅτι θὰ πεθάνῃ καταβάλλει χιλίους κόπους, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν σκέψιν αὐτήν.

Τρέμει, φρικιᾷ πρὸ τῆς λέξεως θάνατος! Ἐπαγρυπνᾷ, καταντᾷ σχολαστικός, διὰ τὴν ὑγείαν του καὶ σκέπτεται μήπως καὶ μικρὰν ἀκόμη τῆς φέρῃ καμμίαν βλάβην.—Θεωρεῖ ἄσπονδον ἐχθρόν, ἐκεῖνον ποῦ θὰ τοῦ εἴπῃ ὅτι θὰ πεθάνῃ. Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς ἐξαπατοῦν τόσον τὸν ἑαυτόν τους διὰ νὰ θεωροῦνται νέοι, ὥστε βάφουν καὶ μουστάκια καὶ μαλλιὰ καὶ ἐμφανίζονται εἰς τὴν κοινωνίαν ἀποκρηάτικοι μασκαράδες.

Ἅμα ἀκούσῃ ὅτι ἀπέθανε κανένας φίλος του, γίνεται τόσον κίτρινος ὥστε φαίνεται, σὰν νεκρός. Βλέπει κανένα πεθαμμένο ποῦ περνοῦν στὸ δρόμο καὶ τρέμουν τὰ πόδια του λειψανιάζει, γίνεται μισοπεθαμμένος! Γιὰ τοῦτο τρέμει γιὰ τὸν παρᾶ του, μὴ τυχὸν τὸν σώσῃ καὶ ἔτσι χάσῃ τὴν ζωήν του! Φαντασθῆτε, μιὰ τέτοια ζωὴ μὲ τοιούτους φόβους μὲ τοιαύτας ὑπονοίας, καὶ χαρακτηρίσατέ την, ἂν εἶναι ζωὴ εὐτυχὴς καὶ ἂν στὰ σωστὰ ἔλεγε ὁ πλούσιος, «ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου!» Αὐτὴ ἡ ζωή, εἶναι ὁλόκληρον μαρτυρολόγιον! Πάντοτε νομίζει τὸν ἑαυτόν του εἰς κίνδυνον καὶ διὰ τοῦτο, ὡς σωσίβιόν του θεωρεῖ τὸ χρῆμα. Καὶ ἂν ποτε ἀρρωστήσῃ κινδυνεύει νὰ πεθάνῃ εὐκολώτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἂν εἶχε τὴν ἴδια ἀρρώστεια. Διότι ὁ ἄμετρος φόβος ποῦ ἔχει μέσα του μήπως πεθάνῃ τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν γενναιότητα, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἀσθενείας! Τὸ φιλόζωον αὐτὸ ζῷον, τὸν παρᾶ του ἔχει γιὰ τιμή, τὸν παρᾶ του, φιλίαν. Τὸν παρᾶ του Εὐαγγέλιον, τὸν παρᾶ του Πατρίδα! Ἀδιαφορεῖ διὰ πᾶν ζήτημα καὶ δὲν βλέπει, οὔτε ἐνδιαφέρεται διὰ τίποτε ἄλλο, εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, εἰ μὴ διὰ τὴν σάρκα του καὶ τὸν παρᾶ του! Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος καὶ ὑποπτευόμενος τὰ πάντα, δύναται νὰ ἔχῃ αἴσθημα συμπαθείας; Πόσοι τέτοιοι πλεονέκται καὶ φιλόζωοι εἶναι σήμερα; Πόσοι χάριν τοῦ ἰδίου των συμφέροντος, ἐγκρέμισαν καὶ τιμὰς πατρίδος καὶ τιμὰς ἐναρέτων οἰκογενειῶν διὰ νὰ χρηματισθοῦν!

Ἐγκρέμισαν τὰς ἀποθήκας των καὶ ἐσώρευσαν κεφάλαια, πατῶντες ἐπὶ πτωμάτων, χωρὶς νὰ αἰσθανθοῦν τὸν παραμικρὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως δι' ὅσα ἐγκλήματα ἔπραξαν!

Ἔχουμε πολλοὺς τέτοιους μεταξύ μας. Καὶ ἐνῷ τοὺς γνωρίζουμε, ἐκείνους ἀκούομεν καὶ πρὸς αὐτοὺς ὑποτασσόμεθα, σὰν τὴν χρυσαλλίδα ἐκείνη ποῦ τριγυρίζει εἰς τὸ φῶς τῆς λάμπας, μόνον διὰ νὰ κάψῃ τὰ φτερά της. Γνωρίζουμε ὅτι εἶναι ζωντανόχηρος καὶ ὅτι ἐξ αἰτίας του ἐπῆρε τὴν κακὴ στράτα ἡ γυναῖκά του καὶ ἐμεῖς, γιατὶ ἔχει παράδες, πᾶμε νὰ τοῦ εἰποῦμε τὰ οἰκογενειακά μας! Τὸν γνωρίζουμε κλέφτη καὶ τοῦ ἐμπιστευόμεθα τὸν ἱδρῶτά μας! Τὸν γνωρίζομεν ἐθνοκτόνον καὶ ὑποτασσόμεθα εἰς τὸ ἔργον του, τὸ ὁποῖον εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ συκοφαντίας! Δὲν συνήλθομεν ἀκόμη διὰ νὰ τοὺς βάλουμε στὴν θέσι τους, αὐτούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔδειξαν τὸ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον γιὰ μᾶς! Εἶναι πλούσιος, σὰν τὸν τοῦ Εὐαγγελίου. Τί πρὸς ἡμᾶς; Αὐτὸς δὲν ἐφάνη πουθενά. Καὶ ἂν ἐφάνη, ἐφάνη διὰ νὰ καταστρέψῃ νὰ γκρεμίσῃ, νὰ ἀποσυνθέσῃ. Τοὺς τοιούτους συνέτριψεν ὁ Θεός, «ἄφρων τὴν ψυχήν σου τῇ νυκτὶ ταύτῃ αἰτοῦσιν ἀπὸ σοῦ». Ἐμεῖς γιατὶ τοὺς συναναστρεφόμεθα; Οὔτε κ' ἐμεῖς δὲν γνωρίζομεν.....ἢ μᾶλλον γνωρίζομεν ὅτι ἡ κακία εἶναι εὐρριζοβόλημος καὶ διὰ τοῦτο πᾶμε κοντά τους, διότι κἄτι ἔχουμε καὶ μεῖς, σὰν τὸν ἄφρονα πλούσιον! Ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος ἦτο τρομερὸς τύραννος τῆς Πατρίδος του. Ἄπληστος, αἱμοβόρος τῶν ὑπηκόων του, προστάτης τῶν ἀχρειοτάτων ἀνθρωπαρίων, τὸ ὄργανον τῶν φαυλοτάτων πορνῶν! Πάντες οἱ Λατῖνοι ἱστορικοὶ γράφουν ὅτι τόσον ἐβασανίζετο, ὥστε ἔβλεπε μπροστά του τὴν κόλασιν (τὸν τάρταρον) ἀνοικτήν! Τὰς δὲ ἐριννύας ἀγριεμένας νὰ ἐπιπίπτουν ἐναντίον του! Δὲν ᾐσθάνετο οὐδεμίαν ἀληθῆ εὐχαρίστησιν, οὔτε εἰς τὰ θέατρα, οὔτε εἰς τὰς πανηγύρεις, οὔτε εἰς τὰς πομπάς, οὔτε εἰς τὰς ἑορτάς!

Καὶ τέλος κατέστρεψε τὴν διεφθαρμένη ζωή του, ἐν μέσῳ σπαραγμῶν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς κτηνώδους του ἀσωτείας, ἄδοξος, ἄτιμος, ἀφήσας μῖσος καὶ φρίκην εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα!.. «Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ἄνεμος, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς!» Ἰδοὺ τὸ τέλος τοῦ αὐτοκράτορος, ἰδοὺ ἡ τιμωρὸς Νέμεσις «ἄφρων!.... ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;»—Συγκρίνατε τώρα τὸν εὐσεβῆ, ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ χαρακτῆρα· καὶ βγάλτε μόνοι σας τὸ συμπέρασμα, ἂν πρέπῃ νὰ εἴμεθα ἢ νὰ γίνωμεν ἄφρονες τοῦ Εὐαγγελίου, Τιβέριοι τῶν κοινωνιῶν, ἢ πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν τὸν Θεὸν λέγοντα διὰ τοῦ Δαυΐδ: «Μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν!... Κάποτε ἐπῆγε στὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἕνας γιὰ νὰ τὸ ἐξαπατήσῃ. Ἐπῆρε ἕνα πουλάκι καὶ τὸ ἔβανε στὸ κόρφο του, καὶ τὸ ὁποῖον ἐκράτει μὲ τὸ χέρι του. Ἐρωτᾷ τὸ Μαντεῖον ἂν εἶναι ζωντανὸ ἢ ψόφιο τὸ πουλὶ ποῦ εἶχε στὸν κόρφο του. Τὸ Μαντεῖον τοῦ ἀπήντησε. Αὐτὸ εἶναι στὴ διάθεσί σου νὰ παρουσιάσῃς ἢ ζωντανὸ ἢ ψόφιο τὸ πουλί. Ἕλληνα, χριστιανέ,

στὸ χέρι σου εἶναι νὰ φανερώσῃς τὴν ψυχή σου ζωντανὴ ἢ ψόφια, ἐνάρετον καὶ εὐσεβῆ, ἢ σὰν τὴν καρδιὰ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.— Διάλεξε νὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ ἀρέσῃ!....

* * *

Ἐνῷ σᾶς ἀφῆκα εἰς τὴν διάθεσίν σας, μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι τὰ λόγια μου, ἡ ὀλίγη μου βροχή, ἔπεσε εἰς καλλιεργημένο χωράφι, ἐλησμόνησα νὰ Σᾶς εἴπω ὅτι εὑρῆκα καὶ τὴ δική σας ἀποθήκη, ἡ ὁποία δὲν ἦταν γεμάτη ἀπὸ καρποὺς πλεονεξίας, σὰν τὴν ἀποθήκη τοῦ πλουσίου! Καὶ σὰν εἶδα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν νὰ εὑρίσκεται, εἶπα καθ' ἑαυτόν: «γιατί αὐτὴ ἡ ἀποθήκη εἶναι ἄδεια μὲ ὀρθάνοιχτη τὴν πόρτα;» Ἕλληνα λεβέντη, τιμημένε μετανάστη, ποῦ ἐβάλθηκαν πολλοὶ νὰ σοῦ κατάστρέψουν τὴν ἠθικήν σου ὑπόστασιν καὶ νὰ σὲ βάνουν γιὰ καινούργιο εἰσόδημα στὴν ἀποθήκη τῆς ἀλλαξοπιστίας, μάθε ἀπὸ ἐμὲ γιατί εἶναι ἄδεια ἡ ἀποθήκη Σου ἡ χριστιανική, ἀλλ' εἶναι γεμάτη ἀκόμη μόνον ἡ ἀποθήκη Σου ἡ πατριωτική! ..

Διότι μέ ὅλας τὰς κακουχίας, μὲ δάκρυα, μὲ στεναγμό, μὲ ἵδρωτα, αὐτὰ ποῦ ἐμάζευσες ἐδῶ τὰ ἔστειλες ἐξώφλησες τὸν σημερινὸν πλούσιο τοῦ Εὐαγγελίου—τὸν τοκογλύφο τοῦ χωριοῦ σου—διότι ἐπάντρεψες ἀδελφάδες, διότι ἐπροστάτευσες τὴν οἰκογένειά σου,διότι ἐβοήθησες τὴνΠατρίδα σου. Θὰ καταπλαγῆτε διὰ τὸ ἄνοιγμα αὐτῆς τῆς ἀποθήκης, τοῦ πτωχοῦ τοῦ μετανάστου, ὁ ὁποῖος ὑπερέβη τὸν φιλόπονον μύρμηγκα! Κατὰ τὸν στατιστικὸν πίνακα τοῦ Γραφείου τῶν ἐπιταγῶν τῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγραφείων τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀνοιχθεῖσα ἀποθήκη σας ἔστειλε στὴν Πατρίδα ἀπὸ τὰ 1902 ἕως τὸ 1915 περίπου 285 ἑκατομμύρια φράγκα! προϊὸν τῆς προσωπικῆς ἐργασίας! Ἡ δὲ ἀποστολὴ τῶν ἑκατομμυρίων αὐτῶν συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξυγνίασιν τῆς νομισματικῆς καταστάσεως τῆς χώρας μας, ὥστε νὰ καταργηθῇ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία καὶ νὰ φθάσῃ ὁ χρυσὸς εἰς τὸ ἄρτιον! Ἂς ἔλθουν τώρα οἱ πλούσιοι τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ μάθουν ἀπὸ μᾶς τοὺς μετανάστας, γιὰ ποιὸ λόγο γκρεμίζουμε τὰς ἀποθήκας μας, καὶ σὰν θέλουν, ἂς ἐξακολουθήσουν τὸν ἄφρονα βίον τους! Δὲν μοιάζει τῶν ἀσεβῶν ἡ καρδιά μας, ἄχυρα χωραφιοῦ δὲν ἐγίναμεν, οὔτε θὰ γίνωμεν!

Πάει ἐκείνη ἡ ἐποχή, ποῦ περπατοῦσε ξυπόλυτος ὁ γεωργὸς στὸ θερισμένο χωράφι, γιὰ νὰ μπένῃ ἡ καλαμιὰ στὰ πόδια του. Πάει ἡ ἐποχὴ τῶν τοκογλύφων, τῶν πλεονεκτῶν, τῶν φιλοζώων, τῶν ἐθνοκτόνων, τῶν διαβολέων, τῶν συκοφαντῶν! Ἐφορέσαμε παπούτσια. Ἐμάθαμε τὴν ἀλήθειαν καὶ μακρὰν ἀπ' αὐτοὺς εὑρισκόμενοι ψάλλομεν μετὰ τοῦ Δαυΐδ: «οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς....ἀλλ' ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ἄνεμος, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς!...» Ἄφρονες αὐτὰ ποῦ ἑτοιμάσατε, ποῦ θὰ τὰ ἀφήσετε. Ἐλησμονήσατε, ὅτι ὁ διάβολος ἀπὸ τὰ κακομαζωμένα ἔχει οὖλα καὶ τὸ νοικοκύρη! Ἄχρηστες ἀποθήκες, ἀχρήστου καὶ ἀκατεργάστου ὑλικοῦ, μὲ τὰς ὁποίας ὁμοιάζει ἡ καρδιά σας!

Γκρεμίσατέ τας νὰ πολλαπλασιάσετε τὰ εἰσοδήματα τῆς κακίας σας, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἐκείνη. Πολλαπλασιάσατε τὸν πόλεμον καθενὸς ἔργου ἀγαθοῦ, φιλανθρωπικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, ἐθνικοῦ. Μόνον μὲ τὸν πόλεμον καὶ τὰ ὑλικά του θὰ μείνετε, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς, τὰς ἀποθήκας μας, ἔχομεν ἀνοικτὰς γιὰ οἰκογένεια, γιὰ τὸν Χριστὸ γιὰ τὴν Πατρίδα!.....

Ἐλᾶτε, νὰ ἰδῆτε καὶ μιὰ ἄλλη ἀποθήκη ποῦ ἔχομε ἐδῶ στὴ φιλόξενο χώρα, ἡ ὁποία κηρύττει τὴν ὀρθοδοξίαν, τὰ ἐθνικὰ ἔργα, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν σωτηρίαν τῆς δοξασμένης μας φυλῆς. Εἶναι τὰ Ἐκκλησιαστικὰ καὶ Ἐθνικά μας ἔργα, ἡ Κοινότητες καὶ τὰ Σχολεῖα, διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον θὰ γεμίσωμεν τὴν Ἐθνικήν μας ἀποθήκην μὲ τὴν νέαν μας γενεάν. Ἐλᾶτε νὰ τὰ γεμίσωμε μὲ τὸν πατριωτισμόν μας. Ἀπόθεσθε τὰ ὅπλα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυθῆτε τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. Καὶ πλούσιοι καὶ πένητες οἱ συναισθανόμενοι τὸν ἐθνικόν μας προορισμόν, δώσατέ τὴν καρδιά σας νὰ συγκομίσωμεν τὸ εἰσόδημα τῆς νέας γενεᾶς. Γενῆτε στρατιῶται τῶν ἱερῶν ἰδεῶν, σεῖς ποῦ εἶσθε ὅλοι πλούσιοι εἰς τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα καὶ διασαλπίσατε ὅτι «καὶ ἐδῶ ἀνέστη ἡ Ἑλληνικὴ Φυλή!.....»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Κεφ. Γ'—10.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν Συναγωγῶν ἐν τοῖς Σάββασι. Καὶ ἰδού, γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ Σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἓξ ἡμέραι εἰσίν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς, ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

«Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος».

* * *

Ὅταν βλέπω αὐτὸν τὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ τὸν βλέπω κινούμενον μὲ τόσην ἁρμονίαν, μὲ τόσην εὐστά-

θειαν, δὲν φαντάζομαι μόνον τὴν πανσοφίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ πλούσιον χέρι τῆς παντοδυναμίας του, τὸ ὁποῖον πλουσιοπαρόχως ἤνοιξε καὶ ἐγέμισε τὸ σύμπαν ἀπὸ κάθε χρήσιμον, τὸ ὁποῖον ἐβάσισεν εἰς τοὺς αἰωνίους καὶ ἀπαραβάτους κανόνας τῆς φύσεως κατὰ τὸν Δαυΐδ λέγοντα: «ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσεται!»

Βλέπω τὴν ἐκτύλιξιν τῶν φυσικῶν φαινομένων εἰς τὴν γῆν! Βλέπω τὴν κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ μὲ τόσην μεγαλοπρέπειαν καὶ τοὺς ἀστέρας ἀκολουθοῦντας αὐτόν, τρόπον τινά, διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὸν Δημιουργὸν καὶ νὰ τοῦ εἴπουν, μὲ ἄκρον σεβασμόν, «ἀνοίξαντός Σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος!»

Καὶ ὅσον ἡ ἀστρονομία προβαίνει μὲ τὴν θεωρίαν της, τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ἐπιβεβαιοῖ ἐμπράκτως τὸ τελεσκόπιον, τόσον τὸ ἑρμηνευθησόμενον προφητικὸν λόγιον λαμβάνει μεγαλειτέρας διαστάσεις καὶ τόσον μεγαλοπρεπέστερον φαίνεται ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου, ἡ παντοδυναμία Του ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ χρηστότης καὶ ἡ καλοκαγαθία Του ἀφ' ἑτέρου! Ὁπουδήποτε καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ βλέμμα μας, τὴν προσοχήν μας, δὲν θὰ ἴδωμεν τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ τὴν χρηστότητα τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ.—Τὸ ἀνθρώπινο μάτι, ὡπλίσθη μὲ δύο ἰσχυρὰ ὅπλα, τὸ τηλεσκόπιον καὶ τὸ μικροσκόπιον. Τὸ μὲν τηλεσκόπιον ἀνακαλύπτει καὶ θὰ ἐξακολουθῇ ν' ἀνακαλύπτῃ οὐρανοὺς ἐπὶ οὐρανῶν, τὰ σύμπαντα ἐπὶ τοῦ σύμπαντος «ἄβυσσος, ὡς ἱμάτιον, τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ!» ἕως ὅτου καὶ ἐκείνου καὶ τοῦ παρατηρητοῦ ἀστρονόμου, κοποῦν καὶ αὐτὰ τὰ ὅπλα τῆς ὁράσεως! Τὸ ἄλλο τὸ μικροσκόπιον, ἀνεκάλυψε βασίλεια ὁλόκληρα μικροοργανισμῶν, (τὰ μικρόβια) οἱ ὁποῖοι προκαλοῦν κατάπληξιν.—Εὗρε ὀργανισμοὺς οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀδιόρατοι μὲ γυμνὸ μάτι καὶ ἐν τούτοις οἱ ὀργανισμοὶ ἐκεῖνοι, ἔχουν τὸν ὀργανισμόν τους, τὰς ζωϊκάς των δυνάμεις!

Αὐτὰ τὰ δύο ὄργανα τὸ τηλεσκόπιον καὶ μικροσκόπιον, ὄχι μόνον φανερώνουν τὴν πανσοφίαν, τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν τόσην χρηστότητά του ὥστε νὰ φωνάζουν: «ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος». Μόλις, Θεέ παντοδύναμε, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἀνοίξῃς τὸ χέρι σου, ὄχι μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τὸ σῦμπαν ὁλόκληρον θὰ γεμίσουν ἀπὸ τὴν χρηστότητά σου, τὴν φιλανθρωπίαν Σου.....» Διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει σχεδὸν κανείς, ἀπὸ τοὺς ἀστρονόμους καὶ τοὺς μικροβιολόγους οἱ ὁποῖοι νὰ μὴν παραδέχωνται Θεόν! Αὐτοί, ὡς προνομιοῦχος, οὕτως εἰπεῖν, τάξις, ἔχουν σήμερα στὰ χέρια τους καὶ ἐξετάζουν τὰ ἔργα τῆς παντοδυναμίας καὶ πανσοφίας τοῦ Θεοῦ! Τόσον ἡ θρησκεία, ὅσον καὶ ἡ ἐπιστήμη, εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους συμβαδίζουσαι, ἀποδεικνύουσιν διὰ τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ. τὸν Δημιουργὸν Θεόν! Τηλεσκόπιον καὶ μικροσκόπιον εἰς τὰ χέρια τῆς ἐπιστήμης! Ἀλήθεια καὶ πίστις εἰς τὰ χέρια τῆς θρησκείας! Μέχρι σήμερον ἡ ἐπιστήμη ἔκαμε πολλὰς ἀποκαλύψεις διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιφυλάσσεται καὶ διὰ μεγαλειτέρας ἀκόμη, ὥστε νὰ ἔλθῃ εἰς πλῆρες φῶς, ὅλον τὸ περιεχόμενον τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Θεοῦ. Ἤνοιξε

διάπλατα ἤδη τὴν πόρτα τῆς ἀληθείας καὶ βροντοφωνεῖ, ὅτι, τὰ σύμπαντα, ὁ Θεὸς ἐπλήρωσεν ἀπὸ χρηστότητα, τῆς ὁποίας μέρος εἶναι καὶ τὸ σημερινὸν θαῦμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, διὰ τὴν ραχιτικὴν γυναῖκα, περὶ τῆς ὁποίας κατωτέρω θὰ ὁμιλήσω, συνερμηνεύων καὶ τὸ ρητὸν τοῦ Δαυΐδ, ὅπερ ἔλαβον ὡς βάσιν τῆς ὁμιλίας μου!

* * *

Ἐκεῖνος ποῦ ἀνευρέθη καὶ ἐξιχνιάσθη ἀοράτως ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην, ἐπεφάνη, παρουσιάσθη εἰς τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος καὶ ἀνεγράφη εἰς τὸ δελτίον τῆς ἀπογραφῆς, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἔκαμε διὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος! Σάρκα προσλαβών, ἦλθεν εἰς τὴν γῆν ὡς ἄνθρωπος, ἵνα σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος! Ἦλθε ν' ἀνοίξῃ τὸ παντοδύναμον χέρι του, διὰ νὰ γεμίσῃ χρηστότητα, ἀρετήν, ἀγάπην, φιλανθρωπίαν, εἰρήνην, μακροθυμίαν, ἐγκράτειαν, ὑπομονὴν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετήν, τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἡ ὁποία ἐκυλίετο ἐντὸς τοῦ βορβόρου τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας! Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ ξεπλύνῃ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ, διὰ τοῦ Σταυρικοῦ θανάτου, εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος κάποιο Σάββατο, ἐμπῆκε σὲ μιὰ συναγωγὴ τῶν Ἑβραίων! Καὶ ἐμπῆκε ἐκεῖ διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶναι ἐπικρατέστεροι οἱ φυσικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀμετάβλητοι, ἀπὸ τοὺς θετοὺς νόμους οἱ ὁποῖοι εἶναι μεταβλητοὶ καὶ χάνουν τὴν δύναμίν των. ἀπέναντι τοῦ φυσικοῦ νόμου, τοῦ φυσικοῦ δικαίου! Καὶ ὁ θεμελιωτὴς τῶν αἰωνίων νόμων τῆς φύσεως, ἠθέλησε ν' ἀνοίξῃ τὸ χέρι τῆς φιλανθρωπίας του, πρὸς ἐπικύρωσιν αὐτῶν.—«Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος».—Ἐκεῖ στὴν συναγωγή, στὴ χάβρα ποῦ ἐμπῆκε, ἐδίδασκε τὸν κόσμον. Ὅταν ἐδίδασκε, εἶδε μιὰ γυναῖκα, συγκύπτουσαν, ραχιτικήν, ἡ ὁποία ἐτυραννεῖτο ἀπὸ τὴν φοβερὴ αὐτὴ ἀρρώστεια 18 ὁλόκληρα ἔτη, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια της πρὸς τὰ ἐπάνω! «Μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι, εἰς τὸ παντελές!» Ὁ Ἰησοῦς τὴν προσεκάλεσε καὶ τῆς εἶπεν: «Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας!» Γυναῖκα φτωχειὰ καὶ τυραννισμένη, αὐτὴν τὴν στιγμὴν γιατρεύεσαι ἀπὸ τὸ ραχίτη! Καὶ ὅταν τῆς εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, τῆς ἔβανε ἐπάνω της τὸ χέρι Του καὶ ἐγέμισε ἀπὸ τὴν φιλανθρωπίαν Του! Ἀμέσως ἐθεραπεύθη ἡ ραχιτική!

Συνῆλθε τὸ κορμὶ εἰς τὴν ὑγιᾶ του κατάστασιν καὶ ἐσηκώθη ἀμέσως, δοξάζουσα τὸν Θεὸν καὶ λέγουσα: «Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος!» Μαζὺ μ' αὐτήν, ἔχαιρεν ὅλος ὁ κόσμος διὰ τὰ θαύματα αὐτὰ τὰ ἔνδοξα ποῦ ἔκαμεν «ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτοῦ».---

Πάρτε αὐτὴν τὴν εἰκόνα μπροστὰ στὰ μάτια σας! Φαντασθῆτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν λυτρωτὴν Χριστὸν νὰ φωνάζῃ: «Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου» καὶ αὐτὸ νὰ τὸ ἀκούῃ ὅλος ὁ κόσμος ποῦ ἦτο στὴν συναγωγήν. Ἀλλὰ μαζὺ μ' αὐτό, περιεργασθῆτε τὸν κόσμο ποῦ ἐσπρώχνετο

νὰ ἴδῃ τὸ θαῦμα καὶ ὅπως τὸ εἶδε. Εἶδε τὸ παιδὶ τὴν μάννα νὰ γιατρεύεται, ἀπὸ τὸ ραχίτη. Εἶδε ἐν τέλει ὁ κόσμος τὴν πατριώτισσά του, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε, ὅτι ἦτο ἐπὶ 18 ἔτη ραχιτικὴ νὰ γίνεται καλά, καὶ φαντασθῆτε καὶ τὴν χαράν του καὶ τὴν ἔκπληξίν του καὶ διὰ τὸ θαῦμα καὶ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Χριστοῦ! Μέσα σ' αὐτὴ τὴ χαρά, ποῦ πολλοὶ θὰ ἦσαν δακρυσμένοι καὶ ἄλλοι θὰ ἔτρεμον ἀπὸ ὑπερβολικὸν τρόμον, ὁ ὁποῖος εἶναι συνηθέστατος εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ὑπερένδοξα γεγονότα, πρὸ τῶν ὁποίων πολλοὶ θὰ ἔκλιναν τὸ γόνυ διὰ νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὴν μεγάλην ταραχὴν τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ θαύματος θὰ εἶχον μείνῃ κατάπληκτοι καὶ θὰ ἐνεθυμοῦντο τὸν Δαυΐδ: «τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος, μόλις ἀνοίξῃ ὁ Θεὸς τὸ χέρι του». Ρίψατε μιὰ βλεμματιὰ πίσω σας! Παρατηρήσατε ἄφοβα. Στέκει ὁ ἀρχιρραβῖνος, ὁ ἀρχισυνάγωγος γεμᾶτος ἀπὸ φθόνον καὶ φωνάζει κατηγανακτισμένος διότι ὁ Χριστὸς ἐθεράπευσε τὴν ραχιτικὴ ἡμέραν Σάββατον!

Ἀκούσατέ τον τὶ λέγει εἰς τὸν κόσμον: «Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου!» «Ἑβραῖοι ὁ νόμος μᾶς λέει ὅτι μοναχὰ ἓξ ἡμέρας πρέπει νὰ δουλεύουμε, τ' ἀκοῦτε; Εἰς αὐτὰς τὰς ἓξ ἡμέρας, ἐλᾶτε νὰ θεραπευθῆτε καὶ ὄχι νὰ ἔρχεσθε τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου». Παρατηρήσατε τί πρᾶγμα εἶναι ὁ φθόνος! Τὸ τέρας ἐκεῖνο, δὲν ἐξεπλάγη διὰ τὸ ἀνεκδιήγητον θαῦμα! Δὲν ἐξεπλάγη διὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ χεριοῦ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ. Ὁ φθόνος τοῦ ἔπνιξε κάθε ἐκδήλωσιν τῆς ψυχῆς! Δὲν ὁμιλεῖ στὸ Χριστό, ἀλλὰ στὸν κόσμο. Φθονήσας, περιεφρόνησε τὸν Χριστόν, ἀλλὰ πλαγίως συμβουλεύει νὰ πᾶνε τὶς καθημερινὲς ἡμέρες νὰ γιατρεύωνται! Συνεβούλευσε καὶ ἐγνωμοδότησε ὁ φθονερὸς τὰς ἡμέρας τῆς θεραπείας καὶ δὲν συνεβούλευσε τὸν ἑαυτόν νὰ πάῃ στὸ Χριστὸ νὰ τοῦ βγάνῃ ἀπὸ τὴν καρδιά του τὸ φθόνο! Δὲν ἠθέλησε νὰ πάῃ στὸ Χριστὸ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα Του, τὸ ἅγιον: «Φαρισσαῖε φθονερέ, αὐτὸν τὸν φθόνον ἦλθον νὰ ξερριζώσω ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου, διότι ὁ φθόνος ἐκεῖνος τοῦ Ἑωσφόρου σὲ κατεδίκασε καὶ ἦλθες στὴ γῆ, ὅπως διὰ τοῦ ἱδρῶτός σου, τοῦ κόπου καὶ τοῦ μόχθου βγάνῃς τὸ ψωμί σου. Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Δὲν φθονῶ, ἀλλὰ τὴν ψυχήν μου θυσιάζω ὑπὲρ τῶν προβάτων!» Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀπήντησεν ἀμέσως: «Ὑποκριτά, φθονερέ. Καθένας ἀπὸ σᾶς τὸ Σάββατο δὲν παίρνει τὸ βώϊδι του, ἢ τὸ γαϊδοῦρί του ἀπὸ τὸ παγνὶ καὶ τραβῶντας τὸ πάει καὶ τὸ ποτίζει; Ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ, οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ, ἢ τὸν ὄνον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; Ταύτην, θυγατέρα οὖσαν τοῦ Ἀβραάμ, ἣν ἔδεσεν ὁ Σατανᾶς, ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου;» Αὐτὴν τὴν γυναῖκα τὴν ὁμόφυλόν μας τὴν ὁποίαν ὁ Σατανᾶς εἶχε δεμένη 18 χρόνια, δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν λύσω ἀπὸ τὰ δεσμὰ—δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν γιατρέψω, διότι ἔτυχε νὰ εἶναι Σάββατον;

Καὶ εἰς τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς τοῦ Χριστοῦ, τὸν κατέκρινον καὶ ὅλοι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον τὴς ἰδέαις τοῦ φθονεροῦ Φαρισσαίου, ἀλλ' ἔχαιρον διὰ τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκανε ὁ Χριστός!»

* * *

Ἔλεος, συμπάθεια, φιλανθρωπία ἀφ' ἑνός! Φθόνος τοῦ ἀρχισυναγώγου ἀφ' ἑτέρου. Ὁ Χριστὸς ἀνοίγει τὸ πλούσιο χέρι τῆς φιλανθρωπίας, ὁ ἀρχισυνάγωγος φθονεῖ καὶ ἐμποδίζει τὸν κόσμον! Ὁ ἀρχισυνάγωγος ἔχει τρομερώτερον ραχίτη, ἀπ' αὐτὸν ποῦ εἶχε ἡ θεραπευθεῖσα. Καὶ διὰ τοῦτο ἔλεγε ὁ Μέγας Βασίλειος δικαιότερον πρᾶγμα καὶ ποιὸ ἄδικο πρᾶγμα δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἀπὸ τὸν φθόνον. Εἶναι ἄδικον πρᾶγμα, διότι ὁ φθονερὸς ἀπὸ τὸ φθόνο μαραίνεται, λυόνει, σὰν τὸ κερί, καταστρέφεται!—Δὲν θὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ σήμερον. Ἐπιφυλάσσομαι νὰ χειρισθῶ ταύτην εἰς ἄλλην μου ὁμιλίαν. Σήμερον θὰ λάβω ὡς θέμα μου τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ θὰ σᾶς ὁμιλήσω κυρίως περὶ φθόνου.

Τί εἶναι φθόνος; Τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, τὸ ὁποῖον βάλλει εἰς κίνησιν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς κακίας διὰ νὰ φέρῃ τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν ἐξολοθρευμὸν τοῦ πλησίον του. Δηλαδὴ εἶναι ἡ ἀντίθετος ὄψις τῆς πραγματικῆς ἀγάπης! Ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐπάρατον πάθος τοῦ φθόνου, κατέχεται σχεδὸν ὅλη ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ἰδίως τὸ φαινόμενον αὐτὸ παρατηρεῖται εἰς εὐρυτέραν κλίμακα εἰς τὰς ἀμορφώτους κοινωνίας.—Ἀλλοίμονον δὲ καὶ τρὶς ἀλλοίμονον ἂν φανερωθῇ καὶ ὅπως φανεροῦται εἰς μεμορφωμένους χαρακτῆρας, εἰς ἀνθρώπους γραμματισμένους! Ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ μὴν πέσῃ εἰς τὴν ἔχθραν τοῦ φθονεροῦ. Τὸ ἄτιμον καὶ χαμερπὲς αὐτὸ πάθος τοῦ φθόνου, ἐργάζεται τόσον ὑπούλως τόσον καταχθονίως, ὥστε σπανίως φαίνονται τὰ μέσα ποῦ καταβάλλει νὰ καταστρέψῃ, εἰς τὸ φῶς. Ἐνεργεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κρυφίως, ὑπονομευτικῶς, διὰ νὰ πιστοποιηθῇ πόσον ἀχρεῖον καὶ ἄνανδρον εἶναι τὸ πάθος τοῦ φθόνου καὶ τοῦ φθονεροῦ!—Ὁ φθόνος εἶναι ἀτελείωτο βασανιστήριο τῶν φθονερῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἕνα ἄγρυπνο σκουλῆκι τὸ ὁποῖον τοῦ κατατρώγει τὴν καρδιά του, ἡ ὁποία τὸν περιθάλπει καὶ τὸν περιποιεῖται!—Ὁ φθονερὸς ἄνθρωπος λυπεῖται εἰς τὴν εὐτυχιαν τῶν ἄλλων καὶ χαίρει διὰ τὰ δυστυχήματά των. Ὁ φθόνος δὲν καταδιώκει, δὲν κυνηγάει τὰ μικρὰ προτερήματα, ἢ τὰς μικρὰς ἀρετάς, ἀλλὰ κυνηγάει τὰ μεγάλα ἀξιώματα, τὰς μεγάλας ἀρετάς! Τόσον τὰς καταδιώκει, ὥστε νυχθημερὸν ἀγωνίζεται, βασανίζει τὸ μυαλό του, πῶς νὰ δυνηθῇ νὰ θυσιάσῃ αὐτὰς ἀπάνω εἰς τὸ μῖσός του!—Ἀλλοίμονον δὲ ἂν μαζὺ μὲ τὸν φθόνον εἶναι καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῆς ζηλοτυπίας, ἡ ὁποία προκαλεῖ καὶ τρομερὰν λύπην διὰ τὸν φθονούμενον, τὸν ὁποῖον φαντάζεται ὅτι μπορεῖ νὰ τοῦ πάρῃ ἢ τὴν θέσιν ἢ τὸ ἀξίωμα ποῦ ἐπιδιώκει. Καὶ ἂν ἡ ἱκανότης δώσῃ τὸ βραβεῖον εἰς ἐκεῖνον ποῦ φθονεῖ ὁ φθονερὸς καὶ λάβῃ τὸ ἀξίωμα, τότε οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον τὶ ἔχει νὰ τραβήξῃ ἀπὸ τὸν φθονερόν, ὁ

ὁ ὁποῖος τότε θὰ ἀναπαυθῇ, ὅταν ἐπέλθῃ τὸ τέλος. Καὶ καμμιὰ φορὰ πεθαίνει χωρὶς ὁ φθόνος νὰ ἔχῃ φέρῃ, τὸ ἀπαίσιον, τὸ καταστρεπτικόν του ἀποτέλεσμα!

Δὲν ἡσυχάζει, δὲν ἀναπαύεται ὁ φθονερός, ἂν δὲν ἴδῃ τὴν καταστροφήν, τὴν ἐξόντωσιν, τὸν ἐξαφανισμόν.—Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ ἐπλάσθη ὁ κόσμος, ἔχομεν τὸ τρομερὸν φαινόμενον τοῦ φθόνου, ὁ ὁποῖος ὥπλισε μὲ τὸ μαχαῖρι τὸν Κάϊν καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του Ἄβελ.

Ὁ φθονερὸς ἄνθρωπος καὶ τὸ ζῷον πάρδαλις ἔχουν στενωτάτην συγγένειαν! Ἡ πάρδαλις εἶναι τόσον αἱμοχαρὲς θηρίον καὶ τόσον μῖσος τρέφει στὸν ἄνθρωπον, ὥστε κυνηγάει καὶ τὴν σκιάν του ἀκόμη! Ὁ φθονερός, νομίζω, εἶναι ἀνώτερος τῆς παρδάλεως, διότι ἐκείνη εἶναι ζῷον, τὸ ὁποῖον ἔχει αὐτὰ τὰ ἔνστικτα. Ἐσὺ φθονερέ, σὺ τὸ ὁμοίωμα τοῦ Θεοῦ εἶσαι ὅμοιος μὲ τὴν πάρδαλι ἢ ἀνώτερος, ἀφοῦ καταντᾷς νὰ φθονήσῃς ὄχι μόνον αὐτὸν ποῦ φθονεῖς, ἀλλ' ὁλόκληρόν του τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν καταστρέφεις;

Ὁ φθονερός, φθονεῖ τὰ πρόσωπα, καὶ ἂν δὲν δύναται νὰ τὰ καταστρέψῃ, τότε στρέφει τὰ φθονερά του βέλη, γεμᾶτα ἀπὸ τρομερὰ δηλητήρια, ἐναντίον τῶν ἔργων του. Δὲν ἀρκεῖται ἕως ἐκεῖ, ἀλλὰ προχωρεῖ μέχρι βωμῶν καὶ ἑστιῶν, μέχρι τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἔργων! Διαρκῶς μηχανᾶται σχέδια καταστροφῆς. «Δὲν εἶναι, τίποτε ἂν γκρεμίσω τὴν ἐκκλησίαν, ἂν καταστρέψω τὴν Πατρίδα! ἀρκεῖ νὰ καταστραφῇ ἐκεῖνος τοῦ φθονῶ!» Αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἐπικατάρατον πάθος τοῦ φθόνου πολλάκις ἐμποδίζει τὴν πρόοδον τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν σωματείων, τῶν ἀγαθοεργῶν ἱδρυμάτων, τῶν σχολείων καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του ἐφευρίσκει διάφορα χρώματα συκοφαντίας καὶ διαβολῆς, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὰς καλάς, εἰς τὰς τιμίους, εἰς τὰς ἐθνικὰς πράξεις κακὴν ἐντύπωσιν!

Φαίνεται ὅτι ὁμιλεῖ μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς εἰλικρινείας, ὅπως ὁμιλεῖ ὁ σημερινὸς τοῦ Εὐαγγελίου Ἀρχισυνάγωγος! Εἴδατε τί ὡραῖα ἦσαν τὰ λόγια τοῦ Ἀρχισυναγώγου; Εἴδατε τί ὤμορφα ἐφθόνησε τὸν Χριστό, καὶ τὰ καλά του ἔργα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος; Συμβουλὴ ἐφάνη ὅτι ἔδωσε: «Ἓξ ἡμέραι ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου....» Ἐκόπτετο ὁ ἱεράρχης τῆς ἑβραϊκῆς ἐκκλησίας δῆθεν γιὰ τὸ νόμο τοῦ Μωϋσέως ποῦ ἔγραφε: «Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου» ἂν καὶ ἐγνώριζε, ὅτι τὸ Σάββατον ἐπλάσθη διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὄχι ὁἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον. Ἐνῷ ἡ καρδιά του ἦταν ἕνα ποτάμι ὁλόκληρο ἀπὸ φθόνο! Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐκκλησίας ἐφθόνησε. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐκκλησίας ἔβγανε, δι' αὐτῆς τῆς συμβουλῆς ἔξω τὸν Χριστὸν καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἤθελε νὰ μπάσῃ τὸν φθόνον! Ὁ κοσμάκης δὲν κατάλαβε τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀρχισυναγώγου! Ὅπως, δυστυχῶς μέχρι σήμερον ρίπτουν τὸν φθόνον τους μερικοὶ γραμματισμένοι, ποῦ θέλουν νὰ παρουσιασθοῦν, ὡς ἄλλοι τηρηταὶ παντὸς ἠθικοῦ, ἐνῷ κυλίονται ἀκόμη στὰ λημέρια τοῦ φθόνου καὶ πάσης μισανθρωπίας καὶ ἐλεεινότητος·

φέροντες μάλιστα καὶ ἱερατικὰ ἀξιώματα, ὅπως ὁ Ἀρχισυνάγωγος!—Δὲν ἐκατάλαβε ὁ κοσμάκης, ὅτι ὁ φθόνος ἦτον ἀφορμὴ τοῦ λόγου τοῦ Ἀρχισυναγώγου. Λάβετε τὴν ἀντίθετον ὄψιν, διὰ νὰ ἴδετε τὴν τρομερὰν καταστροφὴν τοῦ φθονεροῦ. Ὑποθέσατε ὅτι ὁ κόσμος, ἔπερνε ὡς ἀλήθεια τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀρχισυναγώγου καὶ ἔφευγε ἀπὸ τὸν Κήρυκα τῆς παγκοσμίου ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης, ποιὸς θὰ ἐζημιώνετο, ὁ Χριστὸς ἢ κόσμος; Ὁ Χριστὸς θὰ ἔλεγε τὸ τοῦ Προφήτου «καὶ ἐμίσησάν με δωρεὰν» ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ.—Ὁ κόσμος βέβαια θὰ ἔφευγε ἀθεράπευτος: «ὀχλούμενος ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων» καὶ χωρὶς νὰ διδαχθῇ τὰ χρυσᾶ λόγια τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ!

Ποιόν, θὰ ἔβλαπτε λοιπὸν ὁ Ἀρχισυνάγωγος; Ὄχι τὸ Χριστό! Τὸν κόσμο!

Ἀλλ' ὁ Χριστός, διὰ νὰ ἀνοίξῃ ἀκόμη τὰ μάτια τοῦ κόσμου, τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν λεοντῆν μὲ τὴν λέξιν «ὑποκριτά!» Τότε ὁ κόσμος ἀντελήφθη ὅτι πρόκειται περὶ φθονεροῦ!

Ἀπαράλλαχτα δηλαδή, ὅπως συμβαίνει καὶ σήμερα μὲ τέτοια φθονερὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα μοιάζουν, σὰν τὴν κοιλιὰ τῆς ὀχιᾶς! Ὅπως γκαστρώνεται ἡ ὀχιὰ καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα της νὰ γεννήσῃ, τὰ φειδόπουλα τῆς ὀχιᾶς σκίζουν τὴν κοιλιά της καὶ βγένουν, ἔτσι γίνεται καὶ μὲ τὴν καρδιὰ τοῦ φθονεροῦ. Μόλις γκαστρωθῇ ἀπὸ τὸν φθόνον, ὕστερα ξεσκίζεται διὰ νὰ βγοῦν ἀπ' αὐτὴν ὅλα τὰ εἴδη τῆς κακίας του, διὰ νὰ ὑπηρετήσουν τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον τοῦ φθόνου! Αὐτὰ τὰ φειδόπουλα τοῦ φθόνου, τὰ ὁποῖα εἶναι ὁ προφορικὸς καὶ ὁ γραπτὸς λόγος πρὸ παντὸς καὶ ὕστερα τὰ ρέστα, αὐτὰ καταλλήλως σπειρόμενα, ὅπως τὰ ζιζάνια ποῦ ἔρριξε ὁ κακὸς γείτονας στὸ χωράφι τοῦ γείτονά του νὰ τοῦ χαλάσῃ τὴν σπορά, ἐμποδίζουν τὸν ζῆλον πρὸς τὴν ἀγάπην, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ὁμόνοιαν, τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν Κοινοτήτων καὶ λοιπῶν φιλανθρωπικῶν ἑνώσεων!—Αὐτὰ τὰ φειδόπουλα τοῦ φθονεροῦ, τὰ τόσον ἄνανδρα, φθάνουν καὶ εἰς σημεῖον νὰ γυναικοποιήσουν τὸν φθονερόν, ὥστε νὰ τὰ βάνῃ καὶ μὲ γυναῖκες ἀκόμη! Νὰ φθονήσῃ γυναῖκας, διότι καὶ ἐκεῖναι ἠθέλησαν νὰ γίνουν Μυροφόροι, διὰ νὰ ἀλείψουν μὲ βάλσαμον παρήγορον τὸν πονοῦντα ὅμοιόν των! Φθόνος γὰρ οὐκ οἶδε προτιμᾶν τὸ συμφέρον! Ὄχι. Δὲν γνωρίζει ἀπ' αὐτὰ τίποτε. Προχωρεῖ ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς διὰ νὰ φέρῃ τὴν καταστροφήν, ὅπως τὰ πειρατικὰ πλοῖα, τὰ διαπλέοντα τὰς θαλάσσας μὲ σβεσμένα φῶτα! Εἶναι δὲ τόσον ἀναιδὴς ὁ φθονερός, ὥστε παθαίνει ἀπὸ ἠθικὴν ἀναλγησίαν. Εἶναι ἀσυνείδητος. Μόνον αὐτό; Ἅμα τὰ ὅπλα τοῦ φθονεροῦ καταστρέψουν κανένα, τὸ τέρας αὐτό, τότε, ἐπιδιώκει νὰ συμφιλιωθῇ, τότε συμπονεῖ δῆθεν καὶ συμπάσχει, διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅπως δυνηθῇ νὰ τὸν καταστρέψῃ ἀκόμη μιὰ φορά!

Ἐρώτησαν κάποιον σοφόν, στὸν παλαιὸ καιρό, «ποιὰ μάτια βλέπουν καλλίτερα», καὶ ὁ σοφὸς ἀπήντησε μόνο τὰ μάτια τοῦ φθονεροῦ! Τὰ ὁποῖα ὑπερβαίνουν εἰς τὴν διορατικότητα καὶ αὐτὰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ραῖντγκεν! Ὅπου καὶ ἂν σταθῇ ὁ φθονούμενος, τὸ μάτι τοῦ

φθονεροῦ τὸν παρακολουθεῖ. Ἂν ἔδειγνε ὁ φθονερὸς τὸ μισὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν δουλειά του, ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ δείγνει γι' αὐτὸν ποῦ θέλει νὰ καταστρέψη, θὰ ἦτο μέγας! Δυστυχῶς ὅμως καταστρέφει καὶ καταστρέφεται! —Ὁ Βενετὸς στρατηγὸς Ὀθέλλος προβίβασε κάποιον ἀξιωματικόν του καὶ τὸν ἔκαμεν ὑπασπιστήν. Ἐπειδὴ δέ, δὲν προβίβασε καὶ τὸν ἀξιωματικὸν Ἰάγον, τόσον ἐφθόνησεν, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψη τὸν δυστυχῆ Ὀθέλλον.—Ὅταν ἦλθον εἰς τὴν Κύπρον, τόσον καταλλήλως ἔπλεξε μίαν συκοφαντίαν, ὥστε ἔπεισε τὸν Ὀθέλλον, ὅτι ἡ γυναῖκά του Δυσδαιμόνα, τὴν ὁποίαν ἐλάτρευεε, τοῦ προδίδει τὴν συζυγικὴν πίστιν καὶ τιμήν! Καὶ πρὸς μεγαλειτέραν ἀκόμη ἀπόδειξιν, τοῦ παραδίδει τὸ χρυσοκέντητον μανδῆλι τῆς Δυσδαιμόνας, τὸ ὁποῖον δῆθεν ἐκείνη εἶχε δώσει πρὸς τὸν ἐραστήν της! Μαίνεται ὁ ἀτυχὴς Ὀθέλλος! Καὶ εἰς τὸν παροξυσμόν του, ἀφρίζων καὶ τρέμων ἀπὸ ὀργήν, εἰσέρχεται στὸ δωμάτιον ποῦ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ καντηλιοῦ, ἔπνιξε τὴν ἀγαπημένη, τὴν λατρευτήν του Δυσδαιμόνα!

Ὅταν ἔμαθε ὅτι τὸ μαντῆλι δὲν εἶχε δώση εἰς τὸν Κάσσιον, τὸν συκοφαντούμενον ὡς ἐραστήν, ἀλλ' ὅτι ὁ Ἰάγος εἶχε βάλη τὴν γυναῖκά του καὶ καὶ τὸ ἔκλεψε ἀπὸ τὴν Δυσδαιμόνα, τότε ἐφόνευσε τὸ φθονερὸ αὐτὸ τέρας, καὶ ἐκεῖνος ηὐτοκτόνησε! Ἰδοὺ τὰ ὁλοζώντανα ἔργα τοῦ φθονερου! Ἰδού, ποῦ σύρει τὸν ἄνθρωπον ὁ φθονερός, ὁ ὁποῖος μὲ τὰ ἔργα του ἐπιζητεῖ τὴν καταστροφήν! Θέλει τὸν τίμιον, ἄτιμον! Τὸν ἔνδοξον ἀπόβλητον τῆς δόξης! Τὸν πλούσιον πενόμενον. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διδαχθῇ ὁ φθονερὸς αὐτά. Ἀρκεῖται νὰ λείψουν αὐτοὶ καὶ πανηγυρίζει τὰς καταστροφάς! Ἰδίως ὑπάρχει καὶ ἕνα ἄλλο εἶδος φθόνου, τὸ ὁποῖον λέγεται φθόνος πατριωτικός. Ὁ φθόνος αὐτὸς φθάνει μέχρι ἐξοντώσεως τῆς Πατρίδος, μέχρι καταστροφῆς τῆς φυλῆς! Ὑπῆρξαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ πολλαὶ φυσιογνωμίαι, αἱ ὁποῖαι παρηγκωνίσθησαν, ἢ δὲν ἐβραβεύθησαν αἱ ἀρεταί των. Αὐτοὶ ὀργισθέντες δὲν ἐζήτησαν ἐκδίκησιν ἐναντίον τῶν φθονερῶν οἱ ὁποῖοι τοὺς κατέστρεψαν, ἀλλὰ ἐκήρυξαν πόλεμον καὶ ἐναντίον τῆς ἰδίας των Πατρίδος! Συνετέλεσαν οἱ ἀπαίσιοι αὐτοὶ χαρακτῆρες μὲ τὸν φθόνον τους καὶ εἰς τὴν δουλείαν τῆς Πατρίδος των. Ὥστε τὰ ἔργα τοῦ φθόνου δὲν ἔχουν ὅρια καὶ διὰ τοῦτο κατατάσσεται ὁ φθόνος μεταξὺ τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτημάτων καὶ εἶναι τὸ πάντων τρομερώτερον ἁμάρτημα!

Διὰ νὰ ἐννοήσετε τὸ μέγεθος τοῦ φθόνου! Παραδέχονται οἱ σοφοί, οἱ ψυχίατροι καὶ πάντες ὅσοι ἠσχολήθησαν εἰς τὰς μεταφυσικὰς ἐπιστήμας ὅτι: Ἂν ἔλειπεν ὁ φθόνος ἀπὸ τὰς κοινωνίας, ὅλοι ὡς μία ψυχὴ καὶ ὡς ἕνα σῶμα θὰ συνέτρεχον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ!

Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἐξέλιπον ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον οἱ Ἀρχισυνάγωγοι ραχιτικοί! Αὐτοὶ οἱ φθονεροί, εἰς οἱανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἀνήκουν, εἴτε εἰς τὸν ἱερατικόν, εἴτε εἰς τὸν ἐπιστημονικόν, εἴτε εἰς τὸν ἐμπορικόν, εἴτε εἰς τὸν κοινὸν κόσμον, πάντοτε γίνονται πιστευτοὶ ἂν φανερωθῇ μία κατάστασις, ὥστε ὁ ἕνας νὰ θεωρήσῃ τὸν ἄλλον κάπως ἀνώτερόν του!

Πόσαι ἐπιστημονικαὶ φυσιογνωμίαι ἐτάφησαν, πεσοῦσαι θύματα τοῦ φθόνου! Καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη, ἀκούομεν ἀπὸ φθονερούς, τοὺς Ἕλληνας ἐπιστήμονας ὑβριζομένους, συκοφαντουμένους, τοὺς ἱερεῖς καπηλευομένους καὶ μὲ τὸν παραλληλισμὸν τῶν ἀλλοεθνῶν! ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι ἀνώτεροι, ἐνῷ οὐδέποτε τοὺς εἶδον, οὐδέποτε συνωμίλησαν! Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποτελέσματα τοῦ φθόνου. Ταῦτα μεταξὺ διαφορετικῶν ἐπαγγελμάτων. Ἀλλὰ μεταξὺ ὁμοίων; Ὁ ἐπιστήμων φθονεῖ τὸν συνάδελφόν του καὶ χαίρει ἂν ὁ συνάδελφος καταστραφῇ, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἐκεῖνος κατεστραμμένος ἐπίσης ἀπὸ φθόνον καὶ ἔχει καταρτισθῇ μία ὁλόκληρος ἄλυσσος φθονούντων καὶ φθονουμένων! Μήπως μεταξὺ τοῦ ἱερατείου; Πόσους σήμερον ἔχομεν Ἀρχισυναγώγους, Ἐπικουρείους εἰς πᾶσαν κακὴν ἐπιθυμίαν, μὴ χωνεύοντας τοὺς συλλειτουργούς των! Ἐφύλαξαν τὴν τυπικὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλ' οὐδέποτε ὡμίλησαν περὶ φθόνου διότι οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς τὸν ἔχουμε μέσα μας καὶ ντρεπόμεθα νὰ παρουσιάσωμεν τὸν Ἀρχισυνάγωγον εἰς τὴν οὐσιαστικήν του ὑπόστασιν!

Στοὺς μορφωμένους ἀνθρώπους, σ' ἐκείνους ποῦ ἔχουν κουκοῦτσι μυαλό, δὲν περνᾷ εὔκολα τὸ ἔργον τοῦ φθόνου. Εἶναι πολὺ δύσκολον πρᾶγμα. —Τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον εἶναι διὰ τὸν κόσμον ἐκεῖνον τὸν ἀγράμματον, τὸν ἀπαίδευτον, ποῦ βρίσκεται ἀκόμη στὸ σκοτάδι τῆς ἀμαθείας! Σ' αὐτὸν τὸν κοσμάκη ἔχει πέρασιν πιάνει εὔκολα ὁ φθόνος. Ἀνασηκώνεται, σᾶν τὸν ἀστρείτη, ποῦ εἶναι κρυμμένος μέσα στὴ χλόη, δαγκόνει καὶ φεύγει. Ρίπτει ὁ φθονερὸς τὸ δηλητήριον τὸ ἀντιθρησκευτικόν, τὸ ἐθνοκτόνον, τὸ προδοτικόν, τὸ διαλυτικὸν καὶ κάθε ἄλλο ἄτιμον εἶδος καὶ φεύγει. Καὶ ὕστερα ἕνας ἔρριξε τὸ λιθάρι στὸ πηγάδι καὶ πολλοὶ χρειάζονται νὰ τὸ βγάνουν!

Καὶ γιατὶ στὸν ἀμόρφωτο κόσμο περνᾷ περισσότερο ἡ μπογιὰ τοῦ φθόνου; Διότι δὲν εὑρίσκονται πολλοὶ μεταξὺ αὐτῶν μορφωμένοι νὰ ὑπερασπισθοῦνε τὴν ἀλήθειαν, τὴν τιμήν, τὴν ἀρετήν, τὴν Πίστιν, τὴν Πατρίδα! Καὶ ἔτσι κυριαρχοῦν τὰ ἔργα τοῦ φθονεροῦ. Καὶ ὅπως ὁ Δαυΐδ εἶπε: «ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος», ἔτσι ὁ Διάβολος λέγει στὸ φθονερό: «Θὰ ἀνοίξῃ τὴν ἄτιμη συνείδησί σου καὶ ἀπ' αὐτὴν θὰ γεμίσῃ ἀπὸ φθόνον καὶ ἀπὸ κάθε ἔγκλημα πᾶσα κοινωνία.... φθονερὲ Ἀρχισυνάγωγε!»

Σᾶς εἶπα ποιοὶ εἶναι οἱ φθονεροί. Λέσατε καλὰ τὰ λόγια μου καὶ φυλαχθῆτε διότι κανενὸς ἀπὸ μᾶς δὲν λείπει ὁ πνευματικὸς ραχίτης καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀκούσωμεν τὸν Ἀρχισυνάγωγον, ἀλλὰ πάντοτε νὰ τρέχωμεν στὸν Χριστό, στὴν Πατρίδα, ἂν θέλουμε νὰ γιατρέψουμε τὸν πνευματικὸ καὶ τὸν ἐθνικό μας ραχίτη. Νὰ φυλαχτοῦμε ἀπὸ τοὺς φθονερούς, ποῦ θέλουν, τάχατες, νὰ μᾶς κανονίσουν τὴν πορείαν μας, ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἔχουν πάρῃ τὸν δρόμο τῆς καταστροφῆς! Ποῖα τὰ ἔργα τους; Τί ἔχει νὰ δείξῃ ὁ φθονερός; Νὰ σᾶς εἴπω, τί ἔχει νὰ δείξῃ: Τὴν ψυχικήν του τυραννία ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ τὴν καταφρόνησιν ἀπὸ κάθε

τίμιον ἄνθρωπον! Ἀπὸ τὰ ἔργα του ὁ φθονερὸς ἀποδοκιμάζεται καὶ γίνεται πλέον περίγελως, διότι ἡ ἀρετή, ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν σβύνει! λαμβάνει πάλιν τὴν φυσικήν της λαμπρότητα, ὅπως ἡ ραχιτικὴ τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ δὲ φθονεροὶ καταδικάζονται καὶ ἀπὸ τὰ ἄτομα καὶ ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ ἀπὸ τὴν πατρίδα εἰς αἰώνιον ἀνάθεμα καὶ αἰωνίαν κατακραυγήν! Ἐλᾶτε μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία δὲν διαψεύδεται, οὔτε ἀπὸ δικολαβικοὺς ἰσχυρισμούς, νὰ εἴπωμεν ὅλοι μαζὺ πρὸς τὴν ὀρθόδοξόν μας Πίστιν καὶ μαζὺ μὲ αὐτὴν καὶ στὴν Πατρίδα: «Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ παιδιά σου, Πίστις καὶ Πατρίς, θὰ γεμίσουν χρηστότητα καὶ θὰ ἀποδιώξουν μὲ τὰς δυνάμεις των κάθε ἄτιμον ὄργανον τοῦ Σατανᾶ, κάθε φθόνον Ἀρχισυναγώγου, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ ἡμῶν καὶ τῶν παιδιῶν μας!»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΔ΄—16.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης, εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

«Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς».

* * *

Ἐλᾶτε ὅλοι, ὅσοι ἀποστάσατε ἀπὸ τὸ φόρτωμα τῆς ἁμαρτίας! Ἐλᾶτε ὅλοι οἱ φορτωμένοι ἀκόμη ἀπὸ τὸ βάρος της, ἐλᾶτε εἰς ἐμὲ νὰ σᾶς ἀνακουφίσω. Ἐλᾶτε νὰ σᾶς βγάλω τὸ φόρτωμα αὐτὸ τὸ βαρὺ διὰ παντός!» μᾶς λέγει, ὁ Ἰησοῦς Χριστός!

Ὅσο ἔξοχο πρᾶγμα, τόσο καὶ μεγάλο τὸ αἴσθημα τῆς συμπαθείας, τῆς συγγνώμης, ἀπὸ τὰς ὁποίας καὶ πάλιν ξαναφυτρόνει τὸ αἴσθημα τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ἀγάπης, εἰς ἐκεῖνον ποῦ ἀκούει τὴν πρόσκλησιν, «ἔλα νὰ σὲ ἀνακουφίσω....Σὲ συγχωρῶ!....» Τότε καταλαβαίνει τί ἔκαμε, ποιὸ σφάλμα διέπραξε καὶ μὲ ἐγκάρδιον χαρὰν βλέπει ἐκεῖνον ποῦ τὸν συγχωρεῖ! Σὲ μιὰ στιγμὴ καὶ μόνη, περνᾷ ἀπὸ τὸ λογισμό του, ὁλόκληρο τὸ ἁμαρτωλὸν παρελθόν, περνοῦν αἱ, τότε, εὐτυχεῖς του ἡμέραι, περνοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ λόγοι, ποῦ τὸν ἠνάγκασαν νὰ πράξῃ ὅ,τι ἔπραξε! Συγκρίνει αὐτοστιγμεὶ τὸ παρελθόν, τὸ ὁποῖον ἦτο γεμᾶτον ἐγκλήματα, ἐναντίον ἐκείνου ὁ ὁποῖος τὸν συγχωρεῖ, μὲ τὸν παριστάμενον νὰ δώσῃ τὴν συγχώρησιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπόσβεσις γενικὴ τοῦ παρελθόντος! Διὰ νὰ ὑπάρξῃ συγχώρησις, ἀνάγκη νὰ προϋπάρξῃ ἀδίκημα! Ἡ συγχώρησις εἶναι εὐάρεστος ἐξόφλησις τοῦ χρέους τοῦ ἀδικήσαντος. Καὶ τέτοια χαριστικὴ πρᾶξις εἶναι, ὥστε εἶχε δίκαιον ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν γράφων «εὐεργέτησε τὸν ἐχθρό σου. Καὶ ὅταν τὸν εὐεργετήσῃς τότε τοῦ ἀνάβεις ἕνα μαγκάνι κάρβουνα, ἀπάνω στὸ κεφάλι του!....» Μὲ τὴν διδομένην συγχώρησιν ἀναβιοῦν, ἀναζωογονοῦνται καὶ σχέσεις, καὶ φιλία καὶ πᾶσα ἀγαθὴ πρᾶξις! Μὲ τὴν συγχώρησιν ρίπτεται εἰς λήθην τὸ παρελθόν, τὸ ὁποῖον χανόμενον, ἀφίνει καὶ εἰς τὸν συγχωροῦντα καὶ εἰς ἐκεῖνον ποῦ δίδεται ἡ συγχώρησις τὴν συνέχειαν τῆς ἀγάπης. Μὲ τὴν συγχώρησιν, ἀπὸ τὰ ἀλληλοσυγχωρούμενα μέρη, βγαίνει ἕνα ἃχ ἀνακουφίσεως καὶ τὰ πράγματα ἔρχονται εἰς τὸ πρώην καθεστώς! Ἂν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κοινωνιῶν ἐπέρχεται τὸ φαινόμενον αὐτό, καὶ ἡ ἀναβίωσις τῶν παλαιῶν σχέσεων, ἐπανέρχεται ζωηροτέρα καὶ ἐμφανεστέρα, δύναται πλέον καθένας μας νὰ φαντασθῇ τί μπορεῖ νὰ γείνῃ, ὅταν ἡ συγχώρησις γίνεται μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων! Εἶναι ἀδύνατον ἀνθρωπίνη διάνοια, ἢ λόγος, νὰ σκεφθῇ καὶ περιγράψῃ τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς συγχωρήσεως, ὥστε ὁ συγχωρῶν Θεός, νὰ γίνῃ χάριν τῆς συγχωρήσεως «ὑπήκοος μέχρι θανάτου· θανάτου δὲ Σταυροῦ· καὶ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, ὁ Χριστὸς ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν!» διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸ κράτος τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας! Ἐκεῖνος λοιπόν, ὅστις συγχωρῶν ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου, προσηλωθεὶς εἰς τὸν Σταυρόν, Ἐκεῖνος καὶ ὅτε ἦτο μεταξὺ τοῦ κόσμου τούτου καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ καλῇ, διὰ τοῦ ἱεροῦ του Εὐαγγελίου πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς!»

Καὶ ἐνῷ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καλεῖ πάντα πιστεύοντα, ἀμέσως παρουσιάζεται μπροστὰ στὸ λογικό μας, στὴν ψυχήν μας, ὁ παράδεισος! και μετὰ ταῦτα ἀκούεται ἡ πρόσκλησις τῆς συγχωρήσεως. Εἶναι ψυχολογικὸν τὸ φαινόμενον αὐτό. Ὅταν βλέπῃ, ὁ ἄνθρωπος τὸ δῶρον, πρῶτα πρῶτα ἐνθυμεῖται τὸ μνημονικό του, ἐκεῖνον ποῦ τοῦ τὸ ἐχάρισε.

Ἂς ἀφίσωμεν καὶ ἡμεῖς γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὸν δωρητὴν ποῦ εἶχε τοὺς προπάτοράς μας,

τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὔαν καὶ ἀπελάμβανον ὅλα ἐκεῖνα τὰ οὐράνια ἀγαθά, τὰ ὁποῖα τοὺς παρεῖχεν ἡ οὐρανία εὐδαιμονία! Μέσα στὴν εὐδαιμονίαν ἐκείνην, τῆς τρυφῆς, τῆς ἀπολαύσεως εἶχαν ὡς προστάτην, κυβερνήτην καὶ Πατέρα τὸν Θεόν. Συνωμίλουν μὲ τὸν Πλαστουργό τους. Συνωμίλουν μὲ ὅλους τοὺς Ἀγγέλους, μὲ τὰ Χερουβεὶμ, τὰ Σεραφεὶμ καὶ ὅλα τὰ τάγματα τῶν οὐρανίων στρατιῶν!

Ἐκυριάρχει στὴν καρδιὰ τῶν πρωτοπλάστων ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία, καὶ ἡ ἀγαλλίασις. Δὲν ὑπῆρχεν ἐκεῖ μέσα, ὀδύνη, λύπη, στεναγμός. Αὐτὰ ἦσαν στοὺς πρωτοπλάστους τελείως ἄγνωστα. Καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ἀκόμη ὑπετάσσοντο εἰς τὰς διαταγάς των. Πρὸ αὐτῶν ἔπαυε τὸ ὁρμέμφυτον τῆς φύσεώς των. «Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου», λέγει ὁ Δαυΐδ.—Μὲ δόξα καὶ μὲ τιμὴ ἐστεφάνωσε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε βασιλέα τῆς κτίσεως! Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἠρκέσθη εἰς ὅσα εἶχεν! Δὲν ἤκουσε τὴν προσταγὴ τοῦ Θεοῦ. Ἔγινεν ἀχάριστος ἀμέσως εἰς τὸν εὐεργέτην του, θεωρήσας τὴν διαβολὴν τοῦ Σατανᾶ γιὰ συμβουλὴν καὶ ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε τὰ ἀνάκτορά της ἡ εὐδαιμονία, ἡ εὐτυχία, ἡ χαρά! Καὶ ἐκδιωχθεὶς ἦλθεν ἐδῶ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, φέρων τὴν ἀχαριστίαν μόνον μαζύ του, τὴν ὁποίαν συνώδευεν ἡ κατάρα τοῦ Δημιουργοῦ «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ....ἐν κόποις καὶ μόχθοις νὰ βγένετε τὸ ψωμί σας, ἀχάριστοι!....»

Ἐπὶ αἰῶνας ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐφέρετο τιμωρὸς εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τὰ ἁμαρτήματά του, πάντοτε ἀπειλοῦσα τὸ ἀνθρώπινον «ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε ἐπὶ Κύριον τὴν ρομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει, τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἡτοίμασεν αὐτό! καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο!....» «Ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν!....» Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ ἔλεγε Ὕψιστε, γενοῦ ἵλεως, σῶσον τὸ ἔργον τῶν χειρῶν του «Μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ».

Ἡ Δικαιοσύνη ἐκάμφθη πρὸ τῆς εὐσπλαγχνίας! Ἡ δικαιοσύνη παραδίδει τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμά της εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν, ἡ ὁποία βροντοφωνεῖ: «Οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν!»

Ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ δίδει τὰ πρῶτα δείγματα τῆς συγχωρήσεως, ὅταν ἔβγανε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς Αἰγύπτου! Ὅταν ἔγινε φωτεινὴ νεφέλη καὶ ὡδηγοῦσεν αὐτούς. Ὅταν τοὺς ἔτρεφε, στὴν ἔρημο, μὲ τὸ μάνα! Ὅταν τοὺς ἐλύτρωσε ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, ποῦ ἐπεκάθηντο παρὰ τὸν ποταμὸν τῆς Βαβυλῶνος καὶ ἔκλαιον τὴν συμφοράν τοῦ ἐκπατρισμοῦ των!....Καὶ ἐν τέλει ἡ εὐσπλαγχνία ὑπερίσχυσεν ἐντελῶς καὶ ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ κηρύξῃ ταύτην εἰς ἅπαντα

τὸν κόσμον· «Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς!»

Χαρὰ στὸν ἄνθρωπον, ποῦ ἀκούει τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν καὶ σπεύδει νὰ ταχθῇ μὲ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ γίνῃ τέλειος Χριστιανός. «Αὐτὸς τὰς ἀνομίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται!» Ἂν αἰσθανώμεθα χαράν, διότι ἀγαπήσαμεν μὲ κάποιο φίλο μας, ποῦ εἴχαμε μαλλώσει ἂν αἰσθανώμεθα χαρὰν διότι ἐπιάσαμε ἕνα φίλο, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλπίζομεν κάτι τι, φαντασθῆτε πόσην χαρὰν πρέπει νὰ αἰσθανθῶμεν, ὅταν μᾶς προσκαλῇ ἕνας Θεός, γιὰ νὰ μᾶς βγάνῃ ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ἁμαρτίας!....'Ελᾶτε μὲ ὅλη σας τὴν καρδιά, χαρῆτε! Ἰδοὺ σᾶς προκαλῶ νὰ σᾶς κάμω καὶ τραπέζι!...» Σᾶς προσκαλῶ, ὄχι μόνον νὰ ξεφορτώσω τὸ σῶμά σας ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ σᾶς βάνω στὸ τραπέζι μου στὸ τραπέζι τῆς αἰωνίου μακαριότητος! Προσκαλῶ ὅλους καὶ ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται νὰ ἔλθητε καὶ τὰς ἁμαρτίας σας νὰ ἀφαιρέσω καὶ ζωὴν αἰώνιον νὰ σᾶς δώσω «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος!»

Τὴν εὐσπλαγχνίαν ἐκείνην τοῦ Θεοῦ, θέλω σήμερον ἑρμηνεύσῃ μετὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε ἀναγνωσθέν.

* * *

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ σήμερον μᾶς φωνάζει παραβολικῶς. Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου τὸν ἀκολουθεῖ; Ἡ εὐσπλαγχνία ζητεῖ νὰ μᾶς σώσῃ! Ἐμεῖς τρέχουμε εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ; Ἰδοὺ ἡ παραβολή. Ἕνας ἄνθρωπος ἔκαμε πολυτελέστατο τραπέζι «ἐποίησε δεῖπνον μέγα», καὶ προσεκάλεσε πολλοὺς νὰ τοῦ τιμήσουν τὸ τραπέζι αὐτό, τὸ ὁποῖον ἦτο πλουσιώτατον! Καὶ κατὰ τὴν ὥραν ποῦ ἑτοιμάσθη τὸ τραπέζι, ἔστειλε τὸν ὑπηρέτην του νὰ εἰδοποιήσῃ ὅλους ἐκείνους τοὺς προσκεκλημένους. Ὁ δοῦλος μετέβη καὶ τοὺς εἰδοποίησε λέγων: «ἐλᾶτε διότι εἶναι ὅλα ἕτοιμα!» Οἱ προσκεκλημένοι, οἱ καλεσμένοι, μὲ διαφόρους προφάσεις, ἠρνοῦντο νὰ πάνε στὸ τραπέζι «καὶ ἀπὸ μιᾶς ἤρξαντο παραιτεῖσθαι πάντες!» Ὁ πρῶτος εἶπε στὸν ὑπηρέτη: Νὰ εἰπῇς στὸ ἀφεντικό, δὲν μπορῶ νὰ ἐλθῶ, διότι ἀγόρασα κάποιο χωράφι καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ ὑπάγω ἕως ἐκεῖ νὰ τὸ ἰδῶ, μήπως ἐκεῖνος ποῦ μοῦ τὸ πούλησε μὲ γέλασε στὰ στρέμματα καὶ δὲν μοῦ ἔχῃ σωστὰ τὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ! Ὁ ἄλλος τοῦ εἶπε: Ἀγόρασα πέντε ζευγάρια βώδια καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ πάω νὰ δοκιμάσω ἂν βαστᾶνε γιὰ τὸ ἀλέτρι, ἢ μήπως εἶναι ἀδύνατα. Ὁ ἄλλος τοῦ εἶπε: Ἔκανα τὸ γάμο μου, ἐπανδρεύτηκα καὶ δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω, γιατὶ εἶμαι νηόπαντρος! Ὁ ὑπηρέτης ἐπιστρέψας ἀνήγγειλε εἰς τὸν Κύριον τὰ διατρέξαντα. Τότε ὁ κύριος ἐθυμώθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν δοῦλόν του: «Πήγαινε γρήγορα στὰς πλατείας, καὶ στοὺς δρόμους τῆς πόλεως, καὶ ὅσους βρῇς ἐκεῖ φτωχούς, σακάτηδες, κουτσούς, τυφλούς, φέρ' τους ὅλους ἐδῶ μέσα». Ὁ δοῦλος μετέβη στὰ μέρη ποῦ τὸν προσέταξεν ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἐπιστρέψας τοῦ λέγει. Ἀφεντικό, ἔγινε τὸ θέλημά σου. Ἦρθανε πολλοὶ καὶ ἔχουμε

ἀκόμη χῶρο νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλοι. Πήγαινε τοῦ λέγει ὁ Κύριος, μιὰ γυροβολιά ἀκόμη καὶ ὅσους βρῆς στοὺς δρόμους, ἀνάγκασέ τους νὰ ἔλθουν, οὕτως ὥστε νὰ γεμίση τὸ σπῆτί μου! Σὲ βεβαιῶ ὅτι κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ποῦ ἐκάλεσα, δὲν θὰ γευθῇ πλέον εἰς τὸ τραπέζι μου. «Πολλοὶ γάρ εἰσὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί».

Γιὰ ἕνα τέτοιο πολυτελέστατον δεῖπνον, ἀπὸ τέτοιον πλούσιον οἰκοδεσπότην, νὰ προβάλλωνται τόσαι ἀδικαιολόγητοι δικαιολογίαι!

Ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἔκαμε τὸ τραπέζι εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός! Εἶναι ἡ ἄπειρος αὐτοῦ εὐσπλαγχνία, ἡ ὁποία ἐγέμισε πλούσια τὸ τραπέζι, μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῆς εὐδαιμονίας! Μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς! Εἰς τὸ τραπέζι αὐτό, διὰ τοῦ δούλου του, δηλ. διὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἐκάλεσε, πρὸ παντὸς τὸν περιούσιον λαόν του, τὸ ἑβραϊκὸν γένος, τὸ ὁποῖον ἠρνήθη μὲ διαφόρους προφάσεις, να παρακαθίση εἰς τὸ τραπέζι τῆς εὐδαιμονίας καὶ νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν, τὴν μεγάλην, τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ φιλανθρωπιας, δύναμιν! Ἄλλους εἶχεν ἀπορροφήσει τὸ συμφέρον καὶ αἱ συναλλαγαὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἄλλους αἱ πέντε αἰσθήσεις, τὰ πέντε ζευγάρια βώδια, αἱ ὁποῖαι κυριαρχοῦν εἰς κάθε ἁμαρτωλὴν ψυχὴν καὶ ἄλλους κάθε εἶδος σαρκικῆς ἐπιθυμίας καὶ ἀκολάστου ὀρέξεως! Ὅλον δηλαδὴ τὸ Ἑβραϊκὸν γένος, εἶχε κλείσει τὰ αὐτιά του καὶ δὲν ἤκουε τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν, οἱ ὁποῖοι προσεκάλουν αὐτὸ νὰ ταχθῇ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου ἀπέρριψε τὴν πρόσκλησιν.

Καὶ ὀργισθεὶς ὁ Θεός, εἶπε γι' αὐτούς· «οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου!» Καὶ πράγματι εἰς τὰ 69 μὲ 70 μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, ἡγεμονεύοντος εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τοῦ Ἰωάννου Γισγαληνοῦ, ὁ Αὐτοκράτωρ Τῖτος Οὐεσπεσιανός, ἐπολιόρκησε στενώτατα τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅταν οἱ Ἑβραῖοι μετέβησαν ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας, νὰ ἑορτάσουν τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα εἰς Ἱερουσαλήμ, ὁ Τῖτος πολιορκεῖ στενώτερον ἀκόμη τὴν περιτετειχισμένην πόλιν. Ἤρχισε νὰ τοὺς θερίζῃ ἡ πεῖνα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἄλλος ἔτρωγε νομίσματα, ἄλλοι ἔσκαπτον νὰ βροῦν ποντικούς, ἄλλοι ἔτρωγαν σκυλλιά, ἄλλοι γάταις! Μερικοὶ ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ Γισγαληνοῦ ἐξεκοίλιασαν γυναῖκες καὶ ἔτρωγαν τὰ ἔμβρυα καὶ ἄλλοι ἥρπαζον ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν μανάδων τὰ βρέφη διὰ νὰ τὰ φάγουν! Εἰς τοιαύτην τρομερὰν ἀπόγνωσιν ἔφθασαν, ὥστε ἀποφασίζουν ἔξοδον. Τὰ στρατεύματα ὅμως τοῦ Τίτου, εἰσελθόντα ταὐτοχρόνως, ἔσφαξαν περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον Ἑβραίων! Τὸ δὲ χυθὲν αἷμα, ἱστορεῖ ὁ Ἰώσηπος, ἔφθανεν μέχρι τοῦ στήθους τοῦ ἀλόγου! «Οὐδεὶς γεύσεταί μου τοῦ δείπνου!» Ἔφυγαν μὲ τὴν κατάραν καὶ διεσπάρησαν εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, μόνον νὰ φέρουν τὸν τίτλον «περιπλανώμενος Ἰουδαῖος!» Δὲν ἠθέλησαν τὸν Χριστιανισμόν! Δὲν ἦλθον στὸ πλούσιον τραπέζι τῆς φιλανθρωπίας, τὸ ὁποῖον πρωτίστως γι' αὐτοὺς εἶχεν ἕτοιμον ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἔλαβον τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των. Ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ ἐσταυρωμένου

ἐστράφη. ὅπως τὸ ἐδήλωσεν ὁ ἴδιος ὁ Χριστός· «καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω κακεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν», διὰ τῶν Ἀποστόλων, εἰς τὰ εἰδωλολατροῦντα ἔθνη καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἐγέμισε τὸ τραπέζι τοῦ δείπνου. Εἰς τὸ τραπέζι ἐκεῖνο πρώτη παρεκάθισεν ἡ Ἑλληνικὴ φυλή, ἡ ὁποία μὲ τοὺς φιλοσόφους της ἔγινεν ὁ Ἐθνικὸς Πρόδρομος τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸ τραπέζι ἐκεῖνο ἐκάθισαν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθως ἐπῆραν ἐπ' ὤμου τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔτρεξαν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην, διὰ νὰ κηρύξουν τὸν εὐαγγελικὸν λόγον καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Χριστοῦ, κηρύττοντες τὸ «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ κἀγὼ ἀνπαύσω ὑμᾶς!» Εἰς τὸ τραπέζι αὐτὸ ἐκάθισεν ἡ Ἑλληνικὴ καρδιά, διὰ νὰ μυσταγωγήσῃ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς εἰς τὸ νέον καθεστώς, στὸ νέο τραπέζι ποῦ ἔφτειασε «Ἑλλὰς καὶ Χριστιανισμὸς» ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐθεμελίωσε τὸ γλυκύτερον πρᾶγμα εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὴν λέξιν «Πατρίς».

Καὶ ἂν σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἡ Ὀρθόδοξος, ἔχει στρώσει τὸ τραπέζι τῆς εὐσπλαγχνίας της καὶ τῆς φιλανθρωπίας καὶ προσκαλῇ τὰ ὀρθόδοξά της παιδιὰ νὰ μετάσχουν τοῦ δείπνου, διὰ τῶν ἱερέων της καὶ ἱεροκηρύκων, ἔτσι ἔχει τὸ τραπέζι στρωμένο καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίδα καὶ καλεῖ τὰ παιδιά της, νὰ παρακαθήσουν στὸ τραπέζι τῆς Ἐθνικῆς ζωῆς!

Ἡ ὀρθοδοξία, διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας, φανερώνει τὴν δύναμιν τῆς πίστεως εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ Πατρίδα, ἀποκαλύπτει τὸν ἀληθῆ μας πατριωτισμόν. Καὶ αἱ δύο ἡνωμέναι ἀποκαλύπτουν, φανερώνουν τὸν γνήσιον προορισμόν μας καὶ ὡς Χριστιανῶν καὶ ὡς Ἑλλήνων, διὰ νὰ κρατοῦν ὑπερηφάνως τὴν Σημαίαν, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἔχουνε γραφῆ, μὲ αἵματα ἀθανάτων ἡρώων: «Πίστις καὶ Πατρίς».

Καθόμαστε, ἆρά γε ὅλοι εἰς τὸ τραπέζι αὐτό, ἢ μήπως δικαιολογούμεθα μερικοί, ὅπως οἱ προσκεκλημένοι τῆς παραβολῆς; Ἀκούω καὶ τώρα τὴν Ὀρθόδοξόν μας Ἐκκλησίαν νὰ καλῇ πάντα Χριστιανόν, εἰς τὸ τραπέζι τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅπως δι' αὐτοῦ σωθῇ ἡ ἁμαρτωλή των ψυχή, μήπως πάθῃ ὅσα ἔπαθε καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός. Καὶ ἐν τούτοις πολλοὶ ἀπὸ μᾶς δὲν κατενόησαν καθαρὰ καὶ ξάστερα τὰ ἅγια λόγια τοῦ Χριστοῦ «Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς!» «Ἀγρὸν ἠγόρασα ἔλεγεν ὁ προσκεκλημένος τοῦ Εὐαγγελίου». «Ἀγρὸν ἠγόρασα» λέγει ὁ Χριστιανὸς τῆς σήμερον. Ἔχει ἄλλας φασαρίας στὸ κεφάλι του καὶ δὲν ἔχει καιρὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν του νὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεόν, οὔτε μιὰ φορὰ τὴ 6δομάδα! τὸν ἔμπλεξαν αἱ κοινωνικαὶ φροντίδες, τὸ ἐμπόριον, τὰ γραμμάτια, ἡ ὕλη, καὶ τὸν ἀπερρόφησαν. Δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο εἰμὴ μόνον τὸ συμφέρον, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὸ ρητὸν τοῦ Χριστοῦ· «ἄνευ ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Θέλω νὰ πάω, λέγει ὁ Χριστιανὸς τῆς σήμερον, ἀλλὰ δὲν εὐκαιρῶ, «Ἔχω δουλειές! Ἔω πολλοὺς μπελάδες στὸ κεφάλι μου....! Πολὺ καλά, ἀλλ' ἂν ἀρρωστήσῃς; τότε γιατὶ πηγαίνεις στὸ γιατρό; Βέβαια, στὸ γιατρὸ πηγαίνεις, τὸ σῶμά σου νὰ σοῦ θεραπεύσῃ, τὸ ὁποῖον ἐνωρὶς ἢ ἀργότερα θὰ πάῃ στὸν τάφον, τὴν ἄρρωστη ψυχή σου, τὴν ἁμαρ-

τωλή, γιατὶ δὲν τὴν πηγαίνεις στὸ Χριστό, τὸν ἰατρὸν τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, νὰ σοῦ τὴν κάνῃ καλά; «Ἔχω καιρό!....» Τὸ εἶπαν κι' ἄλλοι αὐτό, ἀλλ' ἀπέθανον προτοῦ βροῦν τὸν καιρὸ νὰ ἴδουν τὸν παπᾶ καὶ τὴν Ἁγίαν Μετάδοσιν, καὶ πᾶνε ἀμετανόητοι στὸν ἄλλο κόσμο! Πολλαὶς φορὲς ἔβγῆκε ἡ μάνα μας τὴν νύχτα, μὲ τὸ λυχνάρι ἀναμμένο καὶ μὲ μπόλικο φυτῆλι καὶ μὲ μπόλικο λάδι, ἀλλ' ὁ ἀέρας τῆς τὸ ἔσβυσε τὸ λυχνάρι. Καὶ λάδι καὶ φυτῆλι ἔχουμε. Εἴμαστε νέοι ἀκόμη. Μὰ γιὰ συλλογισθῆτε ὅμως τὰς καιρικὰς μεταβολάς, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν ἔχουμε καμμίαν συμφωνίαν καὶ μπορεῖ νὰ πᾶμε στὸν τάφον; Ἄλλοι δὲν ἔχουν καιρὸ γιὰ τέτοιες δουλειές. Ἔχουν ἀπορροφηθῆ ἀπὸ τὸν ὑλικὸν κόσμο εἰς ὁλόκληρον! Δὲν ἀκούουν τὴν φωνὴν τῆς θείας εὐσπλαγχνίας, ἡ ὁποία πάντοτε τοὺς κράζει, ἀλλ' αὐτοὶ ἔχουν βουλωμένα τὰ αὐτιὰ καὶ δὲν ἀκούουν καμμίαν ἄλλην φωνήν, παρὰ μόνον τὴν φωνὴν τῶν πέντε αἰσθήσεων, τῶν προωρισμένων νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν ὕλην καὶ μόνον αὐτήν.—Ἡ καρδιά τους ἔχει περιπλεχθῆ στὰ βάτα, στὰς μερίμνας ἐκείνας, περὶ τῶν ὁποίων ἔλεγεν ὁ Χριστός: «Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι!»

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, ἀφοῦ ἀνακατωθοῦν τόσον στενὰ μὲ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ βίου, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν ἀφομοιοῦνται μὲ αὐτάς, ὥστε στὴν καρδιά τους πλέον βασιλεύει ἡ ἀδιαφορία, ἡ ὁποία πνίγει τὴν φωνὴν τῆς προσκλήσεως τοῦ Χριστοῦ. «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι....» Τίποτε ἀπ' αὐτά. Δὲν ἀκούουν τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ γίνονται περισσότερον ἀχάριστοι, ἀπὸ τοὺς προπάτοράς μας τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔαν!

* * *

Μήπως ἡ νεότης, μήπως ἡ νεανικὴ ἡλικία ἀκολουθῆ τὴν φωνὴν τοῦ Χριστοῦ; Οὔτε κἂν ἐσκέφθη περὶ Χριστοῦ καὶ μὴ σκεπτομένη περὶ Χριστοῦ βεβαιότατα δὲν σκέπτεται περὶ τῆς προσκλήσεως Αὐτοῦ. «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ οἱ πεφορτισμένοι....» Χριστέ μου, δὲν εὐκαιρεῖ ἡ νεότης γιὰ τέτοια ζητήματα, πρῶτον διότι δὲν ἔτυχε καλῆς ἀνατροφῆς, τοῦ κυριωτέρου προσόντος, τοῦ λαμπροτέρου ἐφοδίου, διὰ τὴν γηΐνην σταδιοδρομίαν του, οὔτε ἀπ' τὸ γονηό, οὔτε ἀπὸ τὸ δάσκαλο, οὔτε ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ συναναστροφή! Δεύτερον διότι τώρα φροντίζει, ἀπάνω στὴν ἄνθησίν της, ν ὰ φ ο ρ τ ω θ ῆ ὅ λ α τ ὰ ε ἴ δ η τ ῆ ς ἁ μ α ρ τ ί α ς ! Θέλει νὰ γεμίσῃ καλὰ—τὸ καΐκι—τὴν καρδιά της—ἀπὸ σαβοῦρα παντὸς εἴδους ἁμαρτίας! Τώρα ἔχει ἄλλη δουλειά. Δὲν εὐκαιρεῖ ν' ἀκούσῃ διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν Σου. Οὔτε καταδέχεται κἄν! Τώρα γυρεύει, καὶ εὐρῆκε γιὰ ἀφεντικό, τὸ διάβολο! Αὐτὸν θέλει νὰ τῆς φορτώσῃ στὰ γερὰ τὴ ράχι, ἀπὸ παντὸς εἴδους κακίαν.

Ἡ νεότης ἀσχολεῖται τώρα νὰ ξεσκολίσῃ τὴν τράπουλαν. Ἔχει ἀνάγκην νὰ μάθῃ ἐπιστημονικῶς τὸ χαρτοπαίγνιον ὑφ' ὅλας τὰς φάσεις του καὶ ἰδίως τὸ χαρτοπαικτικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει, κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, τέλος. Καὶ αὐτὸ εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν χαρτοπαικτικὴν λέγε-

ται «παλληκαρισμός!» Εἶναι καιρὸς τώρα, γιὰ τὴν νεότητα, νὰ μάθῃ πῶς νὰ βλασφημῇ τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, ποῦ εἶναι γεμᾶτο εὐσπλαγχνία! Ἐκεῖ μέσα στὸ χαρτοπαίγνιον θὰ τὸ συστηματοποιήσῃ καὶ ἂν μὲν ἦναι χαϊμένος θὰ Σὲ βλαστημήσῃ ἀπὸ ἐκδίκησιν, σὰν νὰ σὲ εἶχε πάρῃ σύντροφο καὶ τὸν ἔκλεψες στὰ χαρτιά.—Ἂν ἦναι κερδισμένος πάλιν θὰ σὲ βλαστημήσῃ ἀπὸ χαρά, διότι ἐκέρδισε. Καὶ ἰδίως, θὰ σὲ βλαστημήσῃ ἐκείνη τὴν ὥρα, ποῦ θὰ ἀρχίσῃ τὰ κουβαρνταλίκια του: «κέρασε τὰ παιδιά, γιὰ λογαριασμό μου!. . . .»

Ἐπίσης θὰ σὲ βλαστημήσῃ ἀπὸ ἀπροσεξίαν, διότι ἔτυχε νὰ τοῦ λυθῇ τὸ ζουνάρι, τὸ ὁποῖον ἐπάτησε καὶ ἐσκόνταψε.—Θὰ σὲ ὑβρίσῃ καὶ ἐκ συμφέροντος, καὶ χωρὶς κανένα συμφέρον, στοὺς καφενέδες, ποῦ παίζει, γιὰ ἕνα ποτό, χαρτιά.—Καὶ ἅμα εἶναι κερδισμένος, τότε θὰ σὲ βλαστημήσῃ ἀκόμα μιὰ φορά, διότι θὰ τὰ βάνῃ ἢ μὲ τὸν καφετζῆν ποῦ ἔπερνε πολὺ βιδάνιο, ἢ μὲ κανένα ἄλλον, ποῦ τοῦ γυρεύει δανεικά.—«Δεῦτε οἱ κοπιῶντες», φωνάζει τὸ ἅγιόν Σου Εὐαγγέλιον, καὶ ἡ νεότης δὲν εὐκαιρεῖ, διότι ὅλη τὴν νύχτα, εἶχε ξενύχτι καὶ ξύπνησε τὸ μεσημέρι. Αὐτὸ γίνεται κατὰ συνέχειαν, ἕως ὅτου αὐτὸ τὸ ὤμορφο ἀνοιξιάτικο τριαντάφυλλο, ἀρχίσει νὰ μαραίνεται, νὰ μαραζώνῃ. . . . Βήχει, ξαναβήχει. . . . δὲν εἶναι τίποτε! Θὰ πάῃ τὸ βράδυ στὸ χαρτοπαίγνιο, γιατὶ ἐκεῖ ἦρθε τὸ τάδε πρόσωπον, μεγάλος χαρτοπαίκτης—μέγιστος λωποδυτικὸς τεχνίτης.—Πρέπει νὰ πάῃ νὰ πάρῃ ἀνώτερα μαθήματα χαρτοπαικτικῆς!. . . . ἴσως κολλήσῃ καὶ κοντά του, διὰ νὰ γυρίσουν καὶ ἄλλα χαρτοπαικτικὰ κέντρα διὰ νὰ ἔχῃ ἀβάντα, ἴσως καὶ πόντους!—Καὶ ἂν κανένας, κατὰ τύχην, ἔχῃ καμμιὰ 'φημερίδα, ἡ ὁποία νὰγράφῃ: «ὅτι ἕνας μεγάλος κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου θὰ βάλῃ λόγο αὔριον στὴν ἐκκλησία», φαντάζεσαι, Χριστέ μου τὶ θὰ γίνῃ ἐκεῖ μέσα!! Δὲν ἀρκοῦν ἡ βλαστήμιες, ἀλλὰ ἀρχίζουν καὶ ἡ εἰρωνεῖες καὶ οἱ χλευασμοὶ καὶ ἐναντίον τοῦ ὀργάνου σου!—Προχωρεῖ ἡ νεότης μὲ αὐτὰ τὰ ἐφόδια, ἀλλ' ἀποτόμως στέκει! Πνευστιᾷ! Δὲν πέρνει εὔκολα ἀναπνοή!

Ἡ ἄλλοτε ἠχηρὰ φωνή, γίνεται βραχνὴ καὶ λίγο λίγο σβύνει! Τὰ μάτια χώνονται βαθύτερα, τὰ ρόδινα μάγουλα κιτρινίζουν, τὰ χείλη νεκροῦνται καὶ τὸ βῆμα ἁπαλά, ἁπαλά, βοηθούμενον καὶ ἀπὸ κάποιο μπαστοῦνι, δεικνύει τὰ τρομερὰ σημεῖα τοῦ κινδύνου, ὅτι ἡ νεότης ἀπῆλθε διὰ παντός! Ὅτι ὁ νέος ἔπαθε ἀπὸ φθίσιν, ἰδίως τοῦ λάρυγγος!—Τρελλὴ νεότης, ποῦ ἄκουγες τὴ συμβουλὴ καὶ τὴν ἐξελάμβανες ὡς ὕβριν, ποῦ εἶναι τώρα τὰ κάλλη σου!

Ἡ παρέα δὲν σὲ δέχεται καὶ διότι εἶσαι φθισικὸς καὶ διότι εἶσαι ἀπένταρος! Ὁ διευθυντὴς τοῦ χαρτοπαιγνίου, ποῦ σοῦ ἔπερνε τὸ βιδάνιο, δὲν σὲ δέχεται, προφασιζόμενος, ὅτι δὲν σὲ θέλουν οἱ πελάται του. Ἐνῷ σὲ συχαίνεται αὐτὸς ὁ ἴδιος! Νά, τί ἔπαθες ποῦ δὲν ἦλθες νὰ καθίσῃς στὸ τραπέζι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ πῆγες καὶ κάθισες στὴν πράσινη τράπεζα τοῦ χαρτοπαιγνίου!

Εἶδες τὶ σοῦ ἔφτειασε ὁ κράχτης; τὸν ἐξέλαβες φίλον, ἐνῷ ἐξέσταινες

τὸ φεῖδι στὸν κόρφο σου! Καὶ τώρα; Καὶ τώρα ἔλα νὰ σοῦ εἰπῶ, ποιὸ ἄλλο σὲ ἐμπόδισε νὰ ἔλθῃς νὰ καθίσῃς, στὸ τραπέζι τῆς θείας εὐσπλαγχνίας!

Ἡ σαρκικὴ ἀπόλαυσις «Γυναῖκα ἔγημα!» Ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος λέγει ὅτι ἡ «γυνὴ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦ παραδείσου, εἰς τὴν Κόλασιν», Ποῦ ἤσουνα Ἑλληνικὴ νεότης τὸ Σαββατόβραδο; ἂν τυχὸν καὶ δὲν ἤσουν στὸ χαρτοπαίγνιο, ὡρισμένως θὰ ἤσουν στὸ καφὲ-ἀμάν! Ὁ ἦχος τοῦ ἀπατηλοῦ βιολιοῦ, τὸ λυκοδόκανο τῆς καρδιᾶς, σὲ ἠλέκτρισε. Ἐκέρασες, σ' ἐκέρασαν, ἐμέθυσες καὶ ἐσὺ καὶ ἡ παρέα σου, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ μισόγυμνο γύναιον ἐχόρευε τὸν χορὸν τῆς Σαλώμης. Καὶ ὅπως ὁ χορὸς ἐκεῖνος εἶχεν ἀποτέλεσμα τὴν ἀποκεφάλισιν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ποῦ βλέπεις, ἔχει τὸν καυγᾶ, τὸ ἔγκλημα! Μεθυσμένος, εἰς τὴν ἐσχάτην κραιπάλην, βγένεις ἀπένταρος ἀπὸ τὸ καφὲ-ἀμάν· διὰ νὰ δανεισθῇς τὸ πρωῒ νὰ πιῇς τὸν καφέ σου.—Εἶσαι μισοάρρωστος· ἀδύνατον νὰ ἐργασθῇς.... Ἔτσι ἀρχίζει τὸ πρῶτο δόλωμα, τὸ ὁποῖον ἐννοεῖται ἔχει καὶ πολλὰ κοσμητικά, ἕως ὅτου ἐπιτύχῃ! Ἀρχίζουν νὰ λένε: «Εἶναι λεβεντόπαιδο! ἅμα ἔχῃ παρᾶ στὸ χέρι του, τὸν χαλάει γιὰ τοὺς φίλους, χρυσῆ καρδιά....Δὲν χαλάει κανενοῦ τὸ χατῆρι!» Δυστυχία σου! Ἐπίστευσες τὸ ἄτιμο δόλωμα αὐτοῦ τοῦ σωματεμπόρου; Πότε συνεδέθης μαζύ του, γιὰ νὰ σοῦ ἐκτιμήσῃ τὰ αἰσθήματα; Διότι ἤπιατε δύο μπύρες, τοῦ ἐπίστευσες τὴν ἐγκληματικὴν κολακείαν καὶ ἀφῆκες τὸ σπῆτί σου νὰ πεινάσῃ; «Γιὰ κύτταξε τώρα ἀπὸ ποῦ βγαίνεις! Διατί ἐπῆγες στὸ γιατρό; «Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος!» Καὶ ἂν τὸ κρύπτῃς, τὸ σύνολον τῆς καταστάσεως, μαρτυρεῖ τὶ ἐπῆγες νὰ θεραπεύσῃς! Νεότης τρελλή, ἔδωσες τὴν καρδιά σου στὸν προαγωγόν ,στὸν σωματέμπορον, διὰ νὰ σακατευθῇς διὰ παντός! Νὰ βγάνῃς παιδιὰ ἔκφυλα, ἄχρηστον ὑλικόν, νὰ τὰ βλέπῃς μόνον γιὰ νὰ σοῦ καίεται ἡ καρδιά! Τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα, λέγει ὁ προφήτης Σολομῶν: «Ἔσονται μάρτυρες γονέων, ἐν τῷ ἐξετασμῷ αὐτῶν!»

Νεότης τρελλή, ἀχαλίνωτο ἄλογο, δὲν ἤθελες τὸ τραπέζι τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ τὸ τραπέζι τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, διὰ νὰ γίνῃς στομαχική, ἀρθριτική, φθισική! Ἐλᾶτε τώρα, Ἕλληνες καὶ χριστιανοί, ν' ἀκούσετε μίαν ἐπίσημον στατιστικήν, δι' ἐκείνους ποῦ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος, διὰ νὰ ἴδητε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ «γυναῖκα ἔγημα!» Εἰς τὸ Πανελλήνιον ἰατρικὸν Συνέδριον, ὁ ἰατρὸς Ζερβέας ἀπὸ τὴν Σπάρτην, ἀνεκοίνωσεν ὅτι εἰς τρεῖς ὀρεινοὺς δήμους Πελάνης, Οἰνοῦντος καὶ Θεραπνῶν, κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, 168 μετανάσται ἐπέστρεψαν φθισικοί. Ὄχι μόνον νὰ πεθάνουν ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀφήσουν πίσω τους, τὸ μικρόβιον τῆς φθίσεως! καὶ τὸ ὁποῖον ἤδη ἐξηπλώθη καὶ ἐπιφέρει καταστροφὰς καὶ σ' αὐτὰ τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουν, τὶ εἶναι χτικιό! Ἡ στατιστικὴ τοῦ Νοσοκομείου «Σωτηρία» ὑπολογίζει 15—18 τοῖς ἑκατὸν φθισικούς, ὅτι εἶναι μετανάσται! — Τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν ἡ «Ἐλπὶς» τὰ ἴδια.—Ὁ καθηγητὴς τοῦ

Πανεπιστημίου Ν. Καλλικούνης λέγει εἰς μίαν ἔκθεσίν του πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν: «Ἔχω ἐπισκεφθῆ μέχρι τοῦδε (1900) 496 ἀσθενεῖς μετανάστας, ἐξ ὧν 319 ἔπασχον ἐκ φυματιώσεως (χτικιοῦ) καὶ οἱ περισσότεροι αὐτῶν εἰς προκεχωρηκότα στάδια!

Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Α. Χρηστομάνος, βεβαιοῖ ἐπίσης τὰ αὐτά! Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Βλ. Μπένσης εἰς ἔκθεσίν του γράφει, ὅτι ἐξήτασε 44 μετανάστας καὶ εὗρῆκε 31 φθισικοὺς ἀπ' αὐτούς! Ἔχω πεποίθησιν, ὅτι οἱ περισσότεροι εἶναι παιδιὰ τῆς νεότητος, τὰ ὁποῖα ὡδήγησε τὸ «γυναῖκα ἔγημα», τόσον προώρως εἰς τὸν τάφον, μὲ τέτοια κατηραμένη ἀρρώστεια, τὴν φθίσιν!

Καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἡ νεαρὰ ἡλικία εἶναι περισσότερον εὐπρόσβλητος! Ἐφύγαμε μὲ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὅταν ἤλθαμεν ἐδῶ, οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς, παρεδόθημεν, ψυχῇ καὶ σώματι, εἰς τὸν διάβολον διὰ νὰ μᾶς καταστρέψῃ μὲ τρία ὅπλα ποῦ ἔχει: τὸ ψεῦδος, τὴν σάρκα, τὸν κόσμο!

Αἱ παρατηρήσεις ἔγιναν διὰ τὴν φθίσιν μόνον. Ἀλλ' ἂν ἐξετασθοῦν καὶ τὰ ἄλλα νοσήματα καὶ μαζὺ μὲ αὐτὰ αἱ αἰτίαι ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀφορμῶνται, πρέπει νὰ φρίξωμεν, ὅταν μᾶς βεβαιωθῇ, ὅτι τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ τὸ καφὲ-ἀμὰν μᾶς φτειάνει καρδιακούς, στομαχικούς, ρευματικούς, σωματικῶς καὶ πνευματικῶς παραλύτους! καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀκόμη ἀσθενείας αἰδοῦς ἕνεκα παραλειπομένας. Κάνει τραπέζι ὁ Χριστὸς καὶ φωνάζει: «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» καὶ δὲν πατάει κανείς, σχεδόν! Κάνει τραπέζι ὁ διάβολος καὶ φωνάζει, ἐλᾶτε 'δῶ νὰ σᾶς καταστρέψω καὶ ὄχι μόνον γεμίζει τὸ τραπέζι του, ἀλλὰ περιμένουν ἀπ' ἔξω πολλοί, γιὰ νὰ πιάσουν ἀράδα, σὰν τὸ οἰκονομικὸ συσσίτιο! Κηρύττει ὁ ἱερεύς, διδάσκει ὁ ἱεροκήρυξ, ἀλλὰ «στοῦ κωφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα!» Χορεύει καὶ τραγουδεῖ ἡ πριμαντόνα καὶ δὲν ὑπάρχει θέσις γιὰ νὰ μποῦν καὶ ἄλλοι, ποῦ περιμένουν ἀπ' ἔξω! Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ζητεῖ ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια τοῦ Χριστιανοῦ, νὰ δείξῃ τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς καὶ ὁ Χριστιανὸς ἀρνεῖται. Ὁ διάβολος γυρεύει νὰ τοῦ βγάνῃ σύρριζα τὰ μάτια, νὰ τὸν κάμῃ μάστιγα τῆς κοινωνίας καὶ τρέχει ὁλοταχῶς, γιὰ νὰ τοῦ τὰ βγάνῃ μιὰ ὥρα ἀρχίτερα! Τὰ χρυσᾶ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου ποῦ φέρουν ἀνακούφισι εἰς τὴν ψυχήν, δὲν τὰ θέλουμε. Τὰ λόγια τοῦ διαβόλου τὰ γυρεύουμε· καὶ μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα νὰ λέμε «Ἄχ! τί ἔπαθα!» Μά, Χριστιανέ μου, μὰ Ἕλληνά μου μετανάστη, ἀπὸ τὸ διάβολο ἐπερίμενες τὸ καλό; Ἂν ἤτανε καλὸς ὁ διάβολος, δὲν θὰ ἐξωρίζετο ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, ὅπως λέγει ὁ Χριστός: «εἶδον τὸν Σατανᾶν, ὡς ἀστραπήν, ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ πεσόντα!» Δυστυχῆ ἄνθρωπε, ποῦ ἔπεσες στὰ δίχτυα του!....Ξέρεις γιατὶ σὲ ἐκδικεῖται; Ξέρεις γιατὶ σὲ στέλλει ἐλεεινὸν καὶ τρισάθλιον στὴν Πατρίδα; Ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδικηθῇ τὸ Θεό, ποῦ τὸν ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, διὰ τοῦτο ἐκδικεῖται σέ, ὁ ὁποῖος εἶσαι, κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, φτειασμένος! Μακρυά, Ἕλληνές μου, μακρυά, παιδιά μου, μακρυὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἄτιμο

τραπέζι τοῦ Σατανᾶ! Ἔχουμε τραπέζι, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἔχουμε τραπέζι τὴν γλυκειά μας Πατρίδα. Ἐλᾶτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι στὴν Πατρίδα μας, στὸ Χριστό μας, οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς ὁδηγήσουν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν «καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἔγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου».—Ἐδῶ μάλιστα, στὴν ξενητειά, ἔχουν στηθῇ πολλὰ τραπέζια τοῦ διαβόλου καὶ γιὰ νέους καὶ γιὰ παντρεμένους καὶ γιὰ γέρους. Τὰ τραπέζια αὐτά, δὲν ἐπιδιώκουν ἀμέσως τὴν καταστροφὴν τοῦ σώματος, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς πρὸ παντός. Εἶναι τραπέζια συκοφαντῶν, οἱ ὁποῖοι κανένα ἱερὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον δὲν ἀφῆκαν ἀσυκοφάντητον. Εἶναι τραπέζια ἐθνοκτόνων, εἰς τὰ ὁποῖα παρακάθηται τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ ὁ ἐγωϊσμός. Εἶναι μερικῶν ἐφημερίδων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀνάξιαι τοῦ προορισμοῦ των ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως. Αὐτὰ τὰ τραπέζια εἶναι τόσον ἐπικίνδυνα, ὥστε εἶναι προτιμότερον νὰ μείνῃ κανεὶς εἰς ἐπιχόλερον μέρος, ἢ νὰ σταθῇ στὰ τραπέζια ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καλλιεργοῦν μόνον τὰ ἐλαττώματά μας καὶ τὰς κακίας μας πρὸς πολλαπλασιασμόν! Ὅταν στὰ τραπέζια αὐτὰ ἐξυμνῆται ὁ κακοήθης, ὅτι εἶναι ἐνάρετος, ὅταν στὰ τραπέζια αὐτὰ συκοφαντοῦνται αἱ ἐπισημότεραι κορυφαὶ τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας τί περιμένετε πλέον νὰ εἴπουν καὶ γιὰ κάθε χρηστὸν καὶ ἔντιμον ἄνθρωπον; Χειρότερα ἀκόμη βεβαίως θὰ εἴπουν! καὶ θὰ διδάξουν τὰ τραπέζια αὐτά, ἀφοῦ ἔγιναν χαλκεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου χαλκεύεται ἡ συκοφαντία, ὁ φθόνος, ἡ ἀτιμία καὶ τὸ ἔγκλημα, μόνον τὴν ἀποσύνθεσιν! Ἀπέναντι αὐτῶν τῶν ἀτίμων τραπεζιῶν, ἔχει ἱδρυθῇ ἕνα ἄλλο μεγάλο τραπέζι, μὲ πολυτελέστατα φαγητά, ἤτοι τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν ἀλληλοβοήθειαν, τὴν ἀγάπην, τὴν διδασκαλίαν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Πατρίδα, τὴν ἀγάπην στὸ Ἑλληνόπουλο!

Αὐτὸ τὸ τραπέζι εἶναι αἱ Ἑλληνικαὶ Κοινότητες, αἱ ὁποῖαι υἱοθετήσασαι τὸ παράγγελμα τοῦ Χριστοῦ, διαλαλοῦν «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι.... ἐλᾶτε ὅλοι στὸ τραπέζι τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς ζωῆς, γιὰ νὰ βγάνουμε τὸ φόρτωμα τῆς ἀδιαφορίας μας! Ἐλᾶτε, παιδιὰ δοξασμένης Πατρίδος, στὸ τραπέζι ποῦ καλλιεργεῖται ἡ Χριστιανικὴ καὶ Ἐθνικὴ ἀγάπη! Ἐλᾶτε ὅλοι στὸ τραπέζι ἐκεῖνο, τὸ προωρισμένο νὰ σώσῃ καὶ ὅλους μας καὶ τὴν γενεά μας, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ πολλαπλασιάζηται ἐδῶ στὴν πολύαστρον χώραν, ἡ ὁποία μᾶς παρέχει ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀναπτύξεως!»

Ἀρκετὰ ἐμείναμε στὰ τραπέζια ἐκεῖνα τὰ δυσώνυμα. Εἴδαμε τὴν γλυκάδα τους. Μᾶς ἔκαμαν σὰν τῆς τρελλῆς τὰ μαλλιά! Δὲν μᾶς ἐδίδαξαν, δὲν μᾶς συνεβούλευσαν, δὲν μᾶς ἔδειξαν τὸν δρόμο τῆς Ἐθνικῆς προόδου. Δὲν μᾶς ἔδειξαν τὴν μεγάλην λεωφόρον τῆς ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως, ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶς ἔδειχναν τὶς γιδόστρατες καὶ τῆς γκρεμίλαις, γιὰ νὰ χαθοῦμε μιὰ ὥρα ἀρχήτερα! Ἕλληνες μετανάσται, ἀλλαξατε δρόμο. Τὸ τραπέζι εἶναι ἕτοιμο. Παύσατε πλέον, νὰ πιστεύετε τὸν ἕνα φαῦλον ἢ τὸν ἄλλον. Ἰδοὺ ὁ καιρὸς τῆς γενικῆς συγκεντρώσεως

σ' ἕνα τραπέζι κοινῆς ὁμονοίας καὶ ἀγάπης! Σκεφθῆτε καλὰ τὰ λόγια μου, διότι θἄρθη ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ θέλουμε καὶ δὲν θὰ δυνάμεθα. Ἐνῷ σήμερον δυνάμεθα καὶ δὲν θέλουμε.

Ὁ προσερχόμενος εἰς τὰ τραπέζια αὐτὰ σώζει τὴν Πατρίδα εἰς τὴν ξένην γῆν καὶ τῆς ἀνεγείρει μέγα οἰκοδόμημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ στεγασθοῦν αἱ νεώτεραι γενεαί, τὰ παιδιά μας, ἡ ἀθανασία τοῦ Γένους μας. Ἐμπρὸς Ἕλληνες, ἀφίσατε τὰ ἄτιμα τραπέζια! Ἀκούσατε τί λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος «Ἡ τράπεζα γέμει! Τρυφήσατε πάντες...» Ἐμπρὸς Ἕλληνες, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως! Ἐμπρὸς νὰ καθίσωμεν στὸ τραπέζι καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν ὡς ἀδελφοί, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος, εἰς τὸ ὁποῖον νοερῶς κάθηνται πλησίον μας οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ οἱ ἐθνομάρτυρες τῆς Πατρίδος μας. Κάθε πρόφασις, ἡ ὁποία συντελεῖ νὰ στεκώμεθα μακρυὰ ἀπὸ τὰ κοινοτικὰ τραπέζια, κάθε ἄρνησις Ἕλληνος νὰ γραφῇ μέλος τῆς Κοινότητος, εἶναι καὶ μία μαχαιριὰ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καὶ μία ἀκόμη ἐναντίον τῆς γλυκειᾶς μας Πατρίδος.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΖ′—1ο.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἴς τινα κώμην, ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἵ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν, οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.

* * *

Ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι φυλάσσουν τὸν νόμον του, φυλάσσουν τὰς ἐντολάς του καὶ πορεύονται στὸν δρόμον τῆς νομιμότητος καὶ τῆς ἀρετῆς, τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους δὲν θὰ στερήσῃ ἀπὸ κανένα ἀγαθόν.—Πάντοτε, διὰ τὸν ἐνάρετον ἄνθρωπον, τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος, θὰ ἦνε μαζύ. «Οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ

ἀπὸ τοὺς πορευομένους» δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἐκτελοῦντας τὰς ἐντολάς του.

Ὥστε γι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἐχάραξε διὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ποῦ δὲν πηγαίνουν εἰς τὸν δρόμον τῆς εὐθύτητος, τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς φιλανθρωπίας, τί θὰ γίνῃ; Οἱ μὲν δίκαιοι, οἱ πορευόμενοι ἐν ἀκακίᾳ, δὲν θὰ στερηθοῦν κανενὸς ἀγαθοῦ. Συνεπῶς οἱ ἄλλοι θὰ στερηθοῦν τὰ πάντα!

«Ἐὰν ἀκούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· εἰ δὲ μή, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται». Ἂν μέ ἀκούσετε, λέγει ὁ Θεός, διὰ τοῦ Προφήτου, θὰ φᾶτε ὅλα μου τὰ ἀγαθά. Ἂν πάλιν ἀρνηθῆτε καὶ ἐμὲ καὶ τὰς ἐντολάς μου, θὰ σᾶς φάῃ τὸ μαχαῖρι. «Μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται!»

Μὲ ὅλα ὅμως αὐτὰ εἶναι περισσότερον πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐστραμμένη ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διαρκῶς εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ παρισταμένη, δὲν ἀφίνει νὰ πέσῃ ἀμέσως, μετὰ τὸ ἔγκλημα, μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, ὁ πέλεκυς τῆς Δικαιοσύνης. Διὰ τοῦτο, τὰ μάτια μας, ἐπειδὴ παρέρχεται τὸ ἔγκλημα καὶ ὁ Θεὸς τὸ ἀφίνει ἀτιμώρητον ἀμέσως, παθαίνουν ἀπὸ αὐταπάτην καὶ φανταζόμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν τιμωρεῖ. Μὲ τὴν ἰδίαν λογικήν μας βλέπουμε τὸν δεῖνα, ὁ ὁποῖος ἐγκληματίσε καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀφίνει ἀτιμώρητον. Βραδύνει ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἐξάπαντος θὰ τιμωρηθῇ ὁ ἐγκληματίας, ἂν δὲν μετανοήσῃ.—Ἐμεῖς κανονίζουμε τὰ πράγματά μας, μὲ ἐλαφρυντικὰ περιστατικὰ διὰ τὸν ἑαυτόν μας, μὲ μυρίας ὅσας δικαιολογίας. Διὰ τὸν ἄλλον κόσμον ἐφαρμόζομεν ὅλας τὰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις.

Τότε, διὰ τὸν ξένον κόσμον, ἀνοίγει ἡ γλῶσσά μας τρομερωτέρα, ἢ ὅτι εἶναι ὁ θερμοκαυτὴρ στὰ χέρια τοῦ Ἰατροῦ!

Πόσες φορὲς ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐσφάλομεν. Ἄλλοι ἀπὸ μᾶς ἐφθόνησαν, ἄλλοι ἐβλασφήμησαν, ἄλλοι διέπραξαν διάφορα ἄλλα ἐγκλήματα. Καὶ μὲ τόσας ἁμαρτίας ποῦ ἔχουμε, δὲν ἐδείξαμε καμμίαν μετάνοιαν πρὸς τὸν Θεόν. Ἂν Ἐκεῖνος, ὡς πανταχοῦ παρών, μᾶς εἶδεν, ἐμεῖς ὄχι μόνον ἀδιαφοροῦμεν, ὄχι μόνον ἐξακολουθοῦμε νὰ κάνουμε τὰ ἴδια καὶ χειρότερα, ἀλλ' ἐπιδιώκομεν νὰ φαινώμεθα στὸν κόσμον, ἄμεμπτοι, ἐνάρετοι, ἠθικοί! Ἐνῷ εἴμεθα γυμνοὶ ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τῆς ἀρετῆς, γυμνοὶ ἀπὸ ἠθικὴν καὶ φαινόμεθα, ὡς καλλιμάρμαροι τάφοι τῶν νεκροταφείων, ἐν τούτοις κυττάζουμε τὸν ἄλλον κόσμον τὶ κάνει. Καὶ ὅταν μάθωμεν κἄτι τι τὸ πολλαπλασιάζομεν, τὸ μεγαλόνουμε, τὸ βαίνουμε στὴς Ἐφημερίδες, γιὰ νὰ φανοῦμε πῶς κἄτι τι ἀξίζουμε, πῶς ἐμεῖς δὲν μοιάζουμε πρὸς αὐτούς, τοὺς ἁμαρτωλούς, ἀλλ' εἴμεθα ἡ προσωποποίησις τῆς ἀρετῆς!

Καὶ μὲ τέτοια λογικὴ ποῦ ἔχουμε, ὄχι μόνον καυχώμεθα διὰ τὴν διαύγειαν τῆς κρίσεώς μας—ὅτι εἴμαστε μυαλωμένοι—ἄλλα ζητοῦμεν καὶ λογοδοσίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν γιατὶ ἀφίνει ἀτιμωρήτους τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς ἀσεβεῖς! Χριστιανέ μου, ἐρώτησον, πρῶτα-πρῶτα, τὴν συνείδησίν σου, γιατὶ ἀφίνει ἐσένα ἀτιμώρητον καὶ ὕστερα γιατὶ ἀφίνει τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἡμάρτησαν.

Καὶ ὅταν ἐρωτήσῃς τὸν ἑαυτόν Σου, τότε θὰ πεισθῇς, ὅτι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ». Τότε θὰ πεισθῇς, ὅτι τὸ ρητὸν ποῦ πρόκειται νὰ ἑρμηνεύσω ἀφορᾷ καὶ τοὺς ἐναρέτους καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς, ὅταν ἐκεῖνοι μετανοοῦντες ἐπιστρέψουν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας. «Κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις, ἐν ἀκακίᾳ».

Ἐκεῖνος ποῦ σέβεται τὸν νόμον, ἐκεῖνος ποῦ φυλάττει τὸν νόμον, εἴτε τὸν πολιτικόν, εἴτε τὸν ποινικόν, δὲν πατάει ποτέ του, στὰ Δικαστήρια.—Ποτὲ δὲν θὰ τὸν καλέσῃ γιὰ κατηγορούμενον ὁ Ἀστυνόμος, ὁ ἀνακριτής, ὁ Εἰσαγγελεύς. Γιατί; Διότι, ὡς φιλήσυχος πολίτης, ἐσεβάσθη τὸν νόμον καὶ οὐδέποτε τὸν παρεβίασεν.—Ὁ σεβόμενος λοιπὸν τὸν Θεὸν καὶ σεβόμενος τὰς ἐντολάς του τί παθαίνει; Ἔχει τὴν συνείδησίν του ἀναπεπαυμένην. Ἡ συνείδησίς του δὲν τὸν ἐλέγχει. Ἡ δὲ μεγαλειτέρα εὐτυχία, εἰς πάντα ἄνθρωπον, εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τῆς συνειδήσεως!

Τοῦτο εἶναι τὸ πολυτιμώτερον ἀγαθόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἀποστερεῖ, αλλὰ τὸ δίδει ἄφθονον εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἡ ὁποία ἐκτελεῖ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, «οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ».

Ὥστε ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θέλει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε ὁ πεπαρασμένος μας νοῦς, νὰ μὴν δύναται ποτέ, οὔτε νὰ τὴν φαντασθῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ. Ἐντεῦθεν λοιπὸν τὰ τόσα καὶ τόσα συμπεράσματά μας, τὰ ὁποῖα βασίζονται εἰς τὸ λογικόν μας μόνον. Καὶ οὐδέποτε εἰς τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλεν εἰς τὴν γῆν τὸν μονογενῆ Αὐτοῦ υἱὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ νὰ δείξῃ πόσον μεγάλη εἶναι ἡ φιλανθρωπία Του καὶ πόσα ἀγαθὰ δύναται νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πορευομένους, ἐν ἀκακίᾳ.

Ὅταν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο 12 ἐτῶν, εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του Πατρίδα τὴν Ναζαρέτ, μετέβη εἰς μίαν τῶν Συναγωγῶν. Ἐκεῖ ἐπῆρε ἓν βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου, ὅπως ἱστορεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὸ 12ον Κεφάλαιον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.—Ἰδοὺ πῶς ἀναγγέλλει ὁ Θεὸς τὴν φιλανθρωπίαν του, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.—«Ἀναπτύξας ὁ Χριστὸς τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον, οὗ ἦν γεγραμμένον» «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένοις ἐν ἀφέσει». Ἔτσι προφητεύων ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας, ὁμιλεῖ περὶ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ!

Ὅλη ἡ εὐσπλαγχνία παρουσιάζεται διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ μὴν τὸν στερήσῃ παντὸς ἀγαθοῦ.

* * *

Τοῦ μεγαλειτέρου ὅμως ἀγαθοῦ ἠξιώθη ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, τοῦ νὰ ἴδῃ, ἐπὶ γῆς, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὁποῖον, δυστυχῶς, ἀκόμη ἡ Χριστι-

αιωσύνη δὲν τὸν ἐδόξασεν ὅπως πρέπει· καὶ διὰ τοῦτο στὰ καλαντάρια τῆς ὀρθοδοξίας βλέπομεν τόσον ὀλίγους Ἁγίους.—Ἂν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἢ μᾶλλον οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἠκολούθουν τὸν Φιλάνθρωπον Ἰησοῦν, οὐδεὶς ὀρθόδοξος Χριστιανός, θὰ ἦτο δυστυχής.—Πᾶσα λύπη, πᾶς στεναγμός, θὰ ἔσβυνε· θὰ ἐβασίλευεν ἀναλλοίωτος ἡ χαρά, καὶ ἡ, διὰ τοῦ Προφήτου, δοθεῖσα ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ «Κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ».

Οὔτε ἀπὸ μακρυὰ δὲν καταλάβαμε τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν πρέπουσαν, τὴν ἁρμόζουσαν, ἀλλ' οἱ περισσότεροι θέλουμε ν' ἀκοῦμε τὸ σημερινὸν παράπονον τοῦ Χριστοῦ «Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα, ποῦ;» Τὴν φιλανθρωπίαν ποῦ μᾶς ἔκαμεν ὁ Θεός, νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ, διὰ τοῦ τιμίου αἵματος, τοῦ Υἱοῦ του, ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, τὴν ἀνταποδίδομεν μὲ βλασφημίας, μὲ ἄλλα ἁμαρτήματα καὶ μὲ πρωτότυπον ἀχαριστίαν!

Ὅταν ἔζη ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Θεάνθρωπος, μετέβη σὲ κάποιο χωριό. Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ ἐκεῖνο καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθῃ πρὸς αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τὸν συνήντησαν δέκα λεπροί.—Τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα, τὰ ὁποῖα ὑπέφερον ἀπ' αὐτὴν τὴν μεταδοτικήν, τὴν μολυσματικὴν ἀσθένειαν τῆς λέπρας, δὲν ἤρχοντο εἰς οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ χωριό. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἐκείνου, τρέμοντες πρὸ τῆς ἐπαράτου νόσου, δὲν ἤρχοντο εἰς οὐδεμίαν σχέσιν, μὲ τοὺς λεπρούς.—Φαντασθῆτε τώρα τοὺς λεπροὺς ἐνδιαιτωμένους εἰς τρύπας, εἰς τρώγλας, εἰς ἄδεια μνήματα, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ γονεῖς, οἱ συγγενεῖς, μετέβαινον, ἀπὸ μακρυά, νὰ τοὺς δώσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρήσιμα!. . . .

Ἐκεῖνοι λοιπὸν οἱ δυστυχεῖς, γνωρίζοντες πόσον εἶναι μεταδοτικὴ ἡ λέπρα, ἐστάθησαν ἀπὸ μακρυά, καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο ὁ Λυτρωτὴς τοῦ παντός.—Καὶ μακρόθεν ἱστάμενοι, μὲ δυνατὴν φωνὴν ἐφώναζον: «Ἰησοῦ, ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς».

Εἰς τὰ ἀτυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα, ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς, ἔστρεψε βλέμμα συμπαθείας, καὶ τοὺς εἶπεν: «Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν». Πηγαίνετε νὰ δείξετε τοὺς ἑαυτούς σας, τὰ κορμιά Σας, εἰς τοὺς ἱερεῖς. Κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν νόμον, μόνον οἱ ἱερεῖς ἐπιστοποίουν ὅτι ἐθεραπεύετο ὁ πάσχων ἀπὸ τὴν λέπραν. Καὶ δυνάμει τῆς πιστοποιήσεως τοῦ ἱερέως, ἠδύνατο ὁ λεπρὸς νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς ὑγιεῖς.—Οἱ λεπροὶ εἰς τὴν προτροπὴν ἐκείνην τοῦ Χριστοῦ, ἂν καὶ ἦσαν γεμάτοι λέπραν, δὲν ἐδυσπίστησαν. Ἔχοντες πλήρη πεποίθησιν καὶ ἀκράδαντον πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, ἀμέσως ἐξεκίνησαν νὰ πᾶνε στοὺς ἱερεῖς, ἵνα δείξουν τοὺς ἑαυτούς των.—Καίτοι ἡ λέπρα ἦτο ἀκόμη στὰ σώματά των καὶ τὴν ἔβλεπον, ἐν τούτοις ὅμως, πλήρεις πίστεως, ἀνεχώρησαν καὶ καθ' ὁδόν, ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὴν λέπραν. Ἐθεραπεύθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν φρικώδη ἀσθένειαν.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς δέκα λεπρούς, ἰδὼν ὅτι ἐθεραπεύθη, δὲν ἐπῆγε στοὺς ἱερεῖς νὰ τοῦ δώσουν τὴν πιστοποίησιν τῆς θεραπείας, διὰ νὰ ἐπικοινω-

νήσῃ μὲ τοὺς οἰκείους του, ἀλλ' ἐπέστρεψεν ἀμέσως νὰ βρῇ τὸν εὐεργέτην του. Ἐπέστρεψε, φωνάζων δυνατά, καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν καὶ προσπίπτων στοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ τὸν ηὐχαρίστει διὰ τὴν θεραπείαν του, γεμάτος ἀπὸ πίστιν, χαράν, ἐνθουσιασμόν.—«Καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης». Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποῦ ἐγνώρισε τὴν εὐεργεσίαν καὶ προσῆλθε, στὸ Χριστό, ν' ἀποδώσῃ εὐχαριστίας ἦτο ἀλλόθρησκος, ἦτο Σαμαρείτης!

Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε: «Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; Οἱ ἐννέα ποῦ;» Δὲν ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὴν λέπραν καὶ οἱ δέκα; ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ἐννέα; Ἠρνήθησαν, οἱ ἀχάριστοι, νὰ γυρίσουν πίσω νὰ δοξάσουν τὸν Θεόν, τὸν Λυτρωτήν τους, ἀλλὰ εὑρέθη μοναχὰ αὐτὸς ὁ ἀλλογενής; «Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σέσωκέ σε». Σήκω ἀπάνω, παιδί μου καὶ πήγαινε στὴ δουλειά σου· σὲ ἔσωσεν ἡ πίστις σου.

Τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, ὁ πλούσιος, ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, Θεός, δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος, μετανοῶν, ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον του. Οἱ λεπροὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, παρακαλοῦντες, ἔλαβον τὴν θείαν εὐεργεσίαν ἀπὸ τὸν Χριστόν, εὐεργεσίαν τοῦ σώματος καὶ εὐεργεσίαν νὰ ἔλθουν καὶ πάλιν εἰς συνάφειαν μὲ τοὺς γονεῖς των, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους των, μὲ τὴν πόλιν ὁλόκληρον!—«Οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ». Ἀλλὰ γι' αὐτὰ τὰ ἀγαθά, οὔτε οἱ λεπροί, ἐγύρισαν νὰ ευχαριστήσουν τὸν Λυτρωτήν τους.

Ἐδείχθησαν ἀγνώμονες καὶ ἀχάριστοι πρὸς τὸν Εὐεργέτην.—Οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ! Κάποτε τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρώσσων Ἀλεξίου, τοῦ ἔφεραν νὰ ὑπογράψῃ κάποιο αὐτοκρατορικὸν διάταγμα, διὰ θανατικὴν ἐκτέλεσιν, ἑνὸς κακούργου.—Ὅταν παρουσίασαν τὸ διάταγμα, τόσην ταραχὴν ᾐσθάνθη, ὥστε εἶπε: «Πόσον δυστυχὴς ἔγινα! Ἔγινα Βασιλεὺς διὰ νὰ ἐκδίδω διατάγματα νὰ φονεύωνται οἱ ὑπήκοοί μου, παρὰ νὰ ἐκδίδω διατάγματα, νὰ τοὺς φυλάττω τὴν ζωήν!» Ἓν εἶδος συμπαθείας Βασιλέως καὶ πρὸς κακοῦργον! Ἓν ἀμίμητον παράδειγμα παροχῆς τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς τὸν ἀλλογενῆ Σαμαρείτην!

Φιλανθρωπία ἀπὸ τὸ ἓν μέρος! Ἀχαριστία ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Διὰ τῆς Φιλανθρωπίας, ἔγιναν καλὰ οἱ λεπροί. Καὶ διὰ τῆς ἀγνωμοσύνης των ἐδέχθησαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Χριστοῦ.—Ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος δὲν ἀναγνωρίζει τὴν εὐεργεσίαν, τῆς ὁποίας τὸ αἴσθημα είναι κανὼν τοῦ φυσικοῦ δικαίου, εἶναι χειρότερος καὶ αὐτῶν τῶν θηρίων. Διὰ τοῦτο οἱ Ρωμαῖοι, οἱ ἀρχαῖοι Πέρσαι, ἐτιμώρουν τὴν ἀχαριστίαν μὲ βαρυτάτας ποινάς. Ἐθεωρεῖτο ἡ χειροτέρα ὕβρις νὰ εἴπῃ τις ἕνα «ὅτι εἶναι ἀχάριστος!»

Καὶ αὐτοί, οἱ ἀνθρωποφάγοι ἀναγνωρίζουν τὸν εὐεργέτην! Καὶ ὄχι μόνον ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια θηρία ἀναγνωρίζουν τὸν εὐεργέτην των. Λέοντες, τίγρεις, παρδάλεις, ὕαιναι, λύκοι καὶ τὰ πλέον ἀκόμη ἀνήμερα θηρία, ἀναγνωρίζουν τοὺς εὐεργέτας των.—Πρὸ τοῦ εὐεργέτου των γίνεται ἥμερον τὸ βλέμμα τους. Μαζεύουν τὰ αἱμοχαρῆ δόντια των, συστέλλουν τὰ ἁρπακτικά τους νύχια καὶ λησμονοῦν τὴν

ἀγρίαν φυσικήν τους ἰδιότητα, πρὸ τῶν εὐεργετῶν. Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε, ἐπισκεφθῆτε τοὺς ζωολογικοὺς κήπους καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδητε, ὅτι τὰ ἀνήμερα αὐτὰ θηρία, τιθασσευόμενα εἰς τοὺς κλωβούς των, ὄχι μόνον ἀναγνωρίζουν τὸν εὐεργέτην, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολὺ διαφέρουν ἀπὸ τὰ ὀρεσίβια ζῷα!

* * *

Ἂν κανεὶς συγκρίνῃ τοὺς ἐννέα λεπροὺς μὲ τὰ θηρία, θὰ τοὺς εὕρῃ θηριωδεστέρους καὶ περισσότερον ἀκόμη ἀχαρίστους, ἀρνηθέντας νὰ δώσουν δόξαν τῷ Θεῷ, ὅπως ὁ ἀλλογενής. Ἂν τοὺς κρίνωμεν ἀνθρωπίνως, αὐτοὶ εἶναι τὰ μεγαλείτερα τέρατα, τὰ συμβολίζοντα ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ἀχαριστίαν. Ἐν τούτοις ὅμως ὁ Χριστός, παρεπονέθη μόνον διὰ νὰ δείξῃ στὸν λαόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἠκολούθει, πόσον τρομερὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀχαριστία. Καὶ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου του ἐπίσης πρὸς ἡμᾶς, ὅτι προστυχώτερος χαρακτὴρ εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἀχάριστον ἄνθρωπον.—Στὸν ἀχάριστον, στὸν ἀγνώμονα, δὸς ὅλην Σου τὴν περιουσίαν, ἀχάριστος θὰ φανῇ! Καὶ εὐκολώτερον πρᾶγμα εἶναι νὰ Σὲ προδώσῃ, νὰ Σὲ φθονήσῃ, νὰ σοῦ καταστρέψῃ τὴν οἰκογένειαν, ὁ εὐεργετηθεὶς ἀχάριστος, παρὰ ὁ ἐχθρός σου.

Τὴν μεγαλειτέραν ἀχαριστίαν ποῦ ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι ἡ τοῦ Σατανᾶ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἄγγελος φωτός, ἔγινε διάβολος.

Ὁ Ἰούδας, τοῦ ὁποίου καὶ τὰ πόδια ἔπλυνεν ὁ Χριστός, τόσον ἀχάριστος ἐφάνη, ὥστε ὄχι μόνον ἠρνήθη τὸν διδάσκαλον, ἀλλὰ ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων ἐπρόδωσε τὸν Εὐεργέτην καὶ διδάσκαλόν Του.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος, ὑπεστήριξε τόσον τὴν πατρίδα του, ὥστε διὰ τῆς στρατηγικῆς του ἀξίας ἔσωσε τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν! Οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως, ἀντὶ νὰ τοῦ ἐκδηλώσουν τὴν εὐγνωμοσύνην του, τόσον ἀχάριστοι ἐδείχθησαν, ὥστε τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον! Ὅταν ὁ Φωκίων ἐφονεύθη, μιὰ γυναῖκα ἀπὸ τὰ Μέγαρα, ἐπῆρε τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἔθαψε. Καὶ ὅταν ἠρώτησαν αὐτὴν διατί ἐπῆρε καὶ ἔθαψε τὸ σῶμα, ἐκείνη ἀπήντησε. «Θὰ παραδώσω ἐν καιρῷ τὰ ὀστᾶ τοῦ Φωκίωνος εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ὅταν ἐκείνη σβύσῃ ἀπὸ τὴν καρδιά της τὴν ἀχαριστίαν καὶ βάλῃ μέσα της εὐγνωμοσύνην».

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους, δὲν τιμωρεῖ τοὺς ἀχαρίστους ὅταν ἐκεῖνοι μποῦν στοῦ Θεοῦ τὸν δρόμον. «Οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ». Διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς ἀμνησικακίας. «Δεῦτε οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι τῇ ἁμαρτίᾳ, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς».

Ἐνῷ ὁ Θεὸς μᾶς ὑπόσχεται, ὅτι δὲν θὰ μᾶς στερήσῃ ἀπὸ κανὲν ἀγαθόν, ἂν ἀκολουθήσωμεν τὰς θείας του ἐντολάς, ἐμεῖς ὅμως καθόμαστε ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Χριστοῦ, μακρυὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν του, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὑρίσκονται οἱ προπάτορές μας Ἅγιοι!

Καθόμαστε, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν σὺν τοὺς δέκα λεπρούς!

Χριστιανοί μου «οὐ στερήσει τὰ ἀγαθά του καὶ γιὰ μᾶς ὁ Θεός». Μιὰ

θέλησις, καὶ μιὰ φωνὴ εἰλικρινοῦς μετανοίας, μᾶς χρειάζεται. «Ἰησοῦ Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς». Ἡ θέλησίς μας, θὰ φέρῃ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ θὰ ἰαθῶμεν!

Ἴσως κανεὶς ἀπὸ Σᾶς νὰ εἰπῇ μὲ τὸν νοῦν του. «Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε λέπρα!» Ἐμεῖς εἴμαστε περισσότερον λεπροί, ἀπὸ τοὺς λεπροὺς τοῦ Εὐαγγελίου· καὶ ἡ λέπρα μας εὑρίσκεται εἰς προκεχωρημένα στάδια.— Ἄλλοι, ἀπὸ μᾶς, ἔχουν λέπρα στὸ μυαλό. Ἔγιναν ἐγωϊσταί, ἔγιναν πλουτομανεῖς καὶ κοντεύουν νὰ πάθουν, ὅτι ἔπαθε ἡ καρακάξα ποῦ ἤθελε νὰ μιμηθῇ τὴν περπατησιὰ τῆς πέρδικας καὶ ἔχασε καὶ τὴν ἰδική της! Καὶ ὅσον ἐκεῖνοι καυχῶνται διὰ τὰ πλούτη των καὶ ἐπιδεικνύονται στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, χωρὶς νὰ εὐγνωμονοῦν τὸν Θεόν, τόσον περισσότερον ἀχάριστοι—γεμάτοι ἀπὸ λέπρα—παρουσιάζονται πρὸς Αὐτόν. Τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ τῆς οὐρανίου ζωῆς, θὰ τὰ ἔχουν ἐκεῖνοι ποῦ ἀκολουθοῦν τὸν Θεόν! «Πᾶν κλῆμα ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὐ δύναται καρπὸν φέρειν.» Κάθε κλῆμα γιὰ νὰ βγάνῃ σταφύλι πρέπει νὰ μὴν κοπῇ ἀπὸ τὸ στέλεχος τοῦ ἀμπελιοῦ. Ἀλλοιῶς ὄχι μόνον δὲν δίδει καρπόν, ἀλλὰ ξηραίνεται καὶ χρησιμεύει γιὰ κάψιμον. Αὐτὸ λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. — Ἄλλοι ἔχουν λέπρα ψυχική. Καὶ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἁμαρτίας διαφόρων εἰδῶν, διαφόρων ποιοτήτων.

Πολλοὶ παντρεμμένοι ἔχουν τὴν λέπρα τῆς μοιχείας. Καὶ πολλοὶ ἀπο τοὺς νέους ἔχουν τὴν λέπρα διπλῆν. Καὶ σωματικήν, διότι ἔχουν σακατευθῇ ἀπὸ τὰ βρωμερὰ πάθη, καὶ ψυχικὴν διότι δὲν μετενόησαν νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ μένουν κ' ἐκεῖνοι, σὰν τοὺς λεπρούς, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν.

Παιδιά μου, Χριστιανοί μου, Μὴν φαινόμεθα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του ἀχάριστοι. Καὶ ἂν εἴμεθα μὲ λέπραν, ἂς ὁμοιάσωμεν τοῦ σημερινοῦ Σαμαρείτου, νὰ ζητήσουμε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, νὰ σωθοῦμε, καὶ νὰ τοῦ δώσωμεν εὐχαριστίας καὶ διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς μετανοίας μας καὶ δι' ὅσα μᾶς ὑπεσχέθη διὰ τοῦ Δαυΐδ, ὅτι «οὐ στερήσει τὰ ἀγαθά, τοῖς πορευομένοις, ἐν ἀκακίᾳ». Γένοιτο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΗ'—15.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, πειράζων αὐτόν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντολὰς οἶδας· «Μὴ μοιχεύσεις· Μὴ φονεύσεις· Μὴ κλέψεις· Μὴ ψευδομαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου». Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι λείπει·

πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Ὁ δέ, ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εισελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί Σου.

* * *

Πρὸς σέ, τὸν Θεόν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσέλθῃ, νὰ φανερωθῇ, κανένα κακόν, οὔτε στὰ ἅγιά Σου σκηνώματα, στοὺς ἁγίους τόπους, ποῦ μένεις, θὰ πλησιάσῃ καμμία ἀρρώστεια.

Αὐτὸ τὸ ρητὸν τοῦ Προφήτου Δαυῒδ θὰ Σᾶς ἑρμηνεύσω σχετικῶς μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν ἠκούσατε σήμερα, ποῦ ἀνεγνώσθη.

Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγει, ὁ Προφήτης Δαυῒδ, κανένα κακόν, καμμία ἁμαρτία, νὰ πλησιάσῃ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀναμάρτητος καὶ καμμία ἄλλη διαφθορὰ ψυχικὴ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τοὺς ἁγίους Ναοὺς καὶ στοὺς τόπους ἐκείνους, ὅπου συζητεῖται καὶ ἀναφέρεται τὸ ἅγιόν του ὄνομα.

Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐξετάζει καρδίας καὶ νεφροὺς δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ γνωρίσῃ κάθε ἀνθρώπου λογισμὸν καὶ κάθε πονηρίαν κακὴν καὶ ἐπιθυμίαν ἀνήθικον. Ἀφοῦ λοιπὸν γνωρίζει τὰ πάντα, μιὰ τέτοια μάστιξ, οὐκ ἐγγιεῖ—δὲν πλησιάζει—ποτὲ τὴν θείαν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ φεύγει, καὶ ἀπομακρύνεται ὅπως τὸ σκοτάδι, ἀπὸ τὴν ἡμέραν. Εἶναι ἀσυμβίβαστα αὐτὰ τὰ δύο πράγματα Θεὸς καὶ Σατανᾶς, ἀρετὴ καὶ κακία, σκότος καὶ φῶς.

Δὲν ὑπάρχει θέσις πλησίον τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν διάβολον. Οὔτε θέσις τοῦ ἁμαρτωλοῦ νὰ καθήσῃ πλησίον τοῦ ἀναμαρτήτου Θεοῦ! «Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά».—Διότι ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς εἶναι ἄκρα ἀγαθότης, ἄκρα φιλανθρωπία, οὐδέποτε ἡ ἁμαρτία δύναται νὰ συμπράξῃ μὲ τὴν ἀγαθότητα ἐκείνην, ἥτις 'μοιάζει σὰν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν καὶ θαμπόνουν τὸ μάτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ θελήσῃ νὰ τὰς ἴδῃ κατάματα! Ὥστε, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐξεδιώχθη ὁ Σατανᾶς ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, ἔκτοτε ἀνεφάνη ὁλοζώντανη ἐπὶ τῆς γῆς ἡ κακία καὶ ἡ ἀγάπη ἐκυριαοχοῦσε εἰς τὰ Οὐράνια δώματα κατὰ τὸ ρητὸν «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ».—Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, ὅτι καὶ ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐγνώριζε τοῦ Δαυῒδ ὅτι οὐ πρεσελεύσεται κανένα

κακὸν οὔτε μάστιξ ἤθελε πλησιάσῃ τὸν Οὐράνιον θόλον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.

Καὶ συνάγω τὸ συμπέρασμα αὐτό, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐγνώριζε τυπικῶς ὅλον τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Γνωρίζων τοὺς τύπους καὶ μακρὰν τῆς οὐσίας εὑρισκόμενος, δὲν ἔκαμε τίποτε ἄλλο, εἰμὶ νὰ παραδώσῃ καὶ καρδίαν καὶ συνείδησιν εἰς τὴν ἀμφιβολίαν, ἡ ὁποία ἀμφιβολία τόσον πολὺ τοῦ ἐπλάτυνε τὴν καρδιά, ὥστε ὄχι μόνον τὰ πάντα νὰ εἰρωνεύεται, ὄχι μόνον νὰ λησμονήσῃ τὸ ἑρμηνευόμενον ρητὸν τοῦ Δαυΐδ, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὸ τὸ Χριστὸ εἶχε τόσας ἀμφιβολίας περὶ τῆς θεότητός του, ὥστε ἀφοῦ προηγουμένως ἐσκέφθη, μετέβη εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ τὸν πειράξῃ, διὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ καὶ μὲ αὐτὰ τὰ ἐφόδια τῆς ἀμφιβολίας δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ «προσῆλθε πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων». Διδάσκαλε ἀγαθέ, τὶ ἀγαθὸν δύναμαι νὰ πράξω, διὰ νὰ εἰσέλθω καὶ ἐγώ, διὰ νὰ κληρονομήσω καὶ ἐγώ, τὴν αἰώνιον ζωήν; Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐπὶ γῆς Θεός, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν του εὑρισκόμενος, διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου τοῦ ἀπαντᾷ. Γιατὶ μὲ ὀνομάζεις ἀγαθόν; Πρέπει νὰ γνωρίζῃς, ὅτι οὐδεὶς εἶναι ἀγαθός, εἰμὴ μόνον ὁ Θεός.

Ἐνῷ, ὡς καρδιογνώστης, ἐγνώριζε ποῖος ἦτο ὁ ἄνθρωπος ποῦ τὸν ἐρωτοῦσε, ποίας γνώσεις εἶχε καὶ ποίαν πνευματικὴν μόρφωσιν, δὲν τοῦ ἀναφέρει τὰ καθήκοντά του πρὸς τὸν Θεόν. Τρόπον τινὰ βεβαιόνων ὅτι ἐγνώριζε τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεός, ὡς ἀγαθός, πλήρης ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, ἔχει ἀπομακρύνῃ, διὰ παντός, τὸν Σατανᾶν! Ἤτοι παντὸς εἴδους κακίαν καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπομακρύνσεως ἐβασίσθη ὁ Δαυΐδ καὶ ἐκήρυττε «οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου». Ἢ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θὰ τοῦ ἔδωσε ρητὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ, τοῦ Θεοῦ, ἐδημιουργήθη ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, διὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον. τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, εἶπε ὁ Χριστὸς «τὰς ἐντολὰς οἶδας». Δηδαλὴ τὰς ἐντολάς, ποῦ ἔδωσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν, ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, τὰς γνωρίζεις. «Μὴ μοιχεύσῃς. Μὴ φονεύσῃς. Μὴ κλέψῃς. Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν Μητέρα σου». Διὰ νὰ γενηθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς μοιχείας, τοῦ φόνου, τῆς κλοπῆς, τῆς ψευδομαρτυρίας, τῆς ἐλλείψεως τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀπαιτεῖται εἰς αὐτοὺς ποῦ διαπράττουν τὰ ἐγκλήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα τιμωρεῖ καὶ ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ ἐκκλησιαστικὸς νόμος, διὰ νὰ ὑπάρξουν, λέγω, τὰ ἐγκλήματα αὐτά, πρέπει ἀπὸ τὴν καρδιὰ τῶν ἐγκληματιῶν, τῶν μοιχῶν, τῶν φονιάδων, τῶν κλεπτῶν, τῶν ψευδομαρτύρων καὶ τῆς ἀχαριστίας τῶν παιδιῶν πρὸς τοὺς γονεῖς των, ἀπαιτεῖται σταῖς καρδιαῖς αὐταῖς νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὔτε ἴχνος ἀγάπης, οὔτε ἴχνος φιλανθρωπίας. Διότι σταῖς καρδιαῖς ἐκεῖνες, εἰς τὰ βάθη τῶν ὁποίων ἔχει στήσῃ τὸν θρόνον της ἡ ἀγάπη, ἡ φιλανθρωπία, ἡ συμπάθεια, ἡ ἐλεημοσύνη, δὲν χωρεῖ κανὲν ἔγκλημα ἀπ' αὐτάς, ποῦ ἀναγράφει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ μοιχεία ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρξουν δύο ἔγγαμοι, δύο παντρεμένοι ἢ ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ἀπαιτεῖται νὰ ξερριζώσουν ἀπὸ τὴν καρδιά τους τὴν ἀγάπην καὶ τὸ φίλτρον, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἔχουν διὰ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἥμισυ. Καὶ ἐξηγοῦμαι. Διὰ νὰ ἀγαπήσῃ ὁ παντρεμένος ἄλλην γυναῖκα ἀπαιτοῦνται δύο τινά. Νὰ ἀρνηθῇ πρῶτα τὴν γυναῖκά του· δηλαδὴ νὰ σβύσῃ τὴν ἀγάπην του γι' αὐτὴ ποῦ ἔχει μὲ στεφάνι. Νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν Δαυΐδ, ὁ ὁποῖος φωνάζει, ὅτι ὅποιος εἶναι μὲ τὸν Θεὸν δὲν μπορεῖ κανένας ἐχθρὸς νὰ τοῦ κάμῃ τίποτε «οὐκ εἰσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου» ὅταν ἦνε μὲ τὸ Θεό. Καὶ δεύτερον τὴν ἔρημη, ἀπὸ Χριστιανικὴ ἀγάπη, καρδιά του, νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸ ἄτιμον ἐκεῖνον γύναιον, τὸ ὁποῖον εἶναι προωρισμένον μόνον διὰ νὰ λύσῃ τὸν γάμον καὶ τὴν οἰκογενειακὴν ἁρμονίαν.

Ἀπαράλλαχτα συμβαίνει καὶ μὲ τὴν παντρεμένη γυναῖκα. Διαπράττει τὸ ἔγκλημα τῆς μοιχείας, ὅταν ἀρνηθῇ τὴν ἀγάπην ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ παραδώσῃ τὴν συζυγικήν της πίστιν καὶ τιμὴν πρὸς ἄλλον ἄνθρωπον, μόνον διὰ νὰ κληρονομήσῃ, ἐφ' ὅρου ζωῆς, τὸν τίτλον τῆς μοιχαλίδος καὶ τῆς πόρνης.

Ἄνθρωπε, οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά, δὲν θὰ περιπλεχθῇς εἰς τὰ βάτα τῆς ἁμαρτίας τότε μόνον, ὅταν πάντοτε ἀκολουθῇς τὰς θείας ἐντολάς. Νεότης, εἴτε τοῦ ἀρσενικοῦ φύλου, εἴτε τοῦ θηλυκοῦ, ἡ ὁποία φεύγει ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἀπὸ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου μας πίστεως, ἡ νεότης ἐκείνη ἐὰν δὲν καταλήξῃ εἰς τὴν ἀσωτείαν, εἰς τὸ ἔγκλημα, εἰς τὰ δυσώνυμα κέντρα, ἀσφαλῶς ὅμως θὰ καταλήξῃ εἰς τὴν κατακραυγὴν καὶ εἰς τὴν περιφρόνησιν, νὰ βλέπουν ὁλοζώντανη τὴν συμβουλὴν τοῦ Παύλου συμβουλεύοντος τοὺς ἐναρέτους καὶ τιμίους χαρακτῆρας. «Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους....τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν». Μὴ κάνετε παρέα, φωνάζει ὁ Παῦλος, μὲ αὐτὰ τὰ ἄκαρπα δένδρα, τὰ ὁποῖα δὲν δίδουν κανένα καρπὸν ἀρετῆς· ἀλλὰ τὴς νύκταις κάνουν τέτοια πράγματα κρυφά, ὥστε καὶ νὰ τὰ ὀνομάσῃ κανεὶς θὰ θεωρηθῇ πρόστυχος. «Αἰσχρὸν ἐστι καὶ λέγειν».

Κατ' ἀνάγκην θὰ σταματήσω περισσότερον ἐδῶ, διότι, δυστυχῶς, τὸ κακὸ τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τοῦ θηλυκοῦ γένους, ἐν μέρει. Ναὶ γνωρίζω καὶ συναισθάνομαι, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο, εἶναι ὑψίστης κοινωνικῆς σπουδαιότητος. Ἀλλά, δυστυχῶς, εἶναι τοιοῦτον καὶ τόσον συγχαμένον τὸ ἔγκλημα, ὥστε καὶ ὁ νοῦς μου νὰ σκοτίζεται ἀπὸ τὴν ἐντροπή, καὶ ἡ γλῶσσά μου νὰ κρατῆται δεσμία.

Μ' ἕνα βλέμμα μόνον συμπαθείας, ἡνωμένον μὲ πατριωτικὸν πόνον, ἀτενίζω πολλοὺς ἀπὸ τοὺς νέους μας. Καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἔχουν τυλιχθῇ εἰς τὰ δίχτυα διεφθαρμένων καὶ ἀκολάστων γυναίων. Καὶ ἐνῷ πιστεύουν, ὅτι τὰ γύναια ἐκεῖνα τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ τρυγήσουν τοὺς καρποὺς τῆς ἀτιμίας, οἱ νέοι, δυστυχῶς, γίνονται στομαχικοὶ ἀπὸ τὰς πολ-

λὰς καταχρήσεις. Ἄλλοι φρενοβλαβοῦν, ἄλλοι τρέχουν σταῖς μάγισσαις, ἄλλοι γίνονται φθισικοί, ἄλλοι παθαίνουν ἀρθρητικοὺς ρευματισμοὺς καὶ ἄλλοι γυρίζουν φθισικοὶ καὶ ἀπένταροι στὸ φτωχικό τους σπίτι, ὄχι μόνον γιὰ νὰ μαυροφορέσουν ἡ μανάδες των, ἀλλὰ νὰ ἀφίσουν καὶ τὰ μικρόβια τῆς φθίσεως, ἀπὸ πίσω τους, διὰ νὰ ταφῇ ἀπὸ χτικιὸ καὶ ἡ ὑπόλοιπος οἰκογένεια.

Ἄλλοι εὑρίσκουν, ὑπὸ τὰς τρομερωτέρας συνθήκας τὸν θάνατον μέσα στὸ σπῆτι τῆς ἀτίμου ἐρωμένης των, εἴτε ἀπὸ ἀντεραστήν, εἴτε ἀπὸ σύζυγον, ὅταν εὕρῃ τὴν σύζυγόν του νὰ τοῦ προδίδῃ τὴν τιμήν.

Ἄλλοι πίπτουν θύματα γυναίων, τὰ ὁποῖα περιπλανῶνται εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἀγρεύουν τοὺς ἀγαπητικούς, ρίπτοντα τὰ ἐπισκεπτήριά των στὴν τσέπη τοῦ θύματός των. Ἄλλα, ὁμοίας φύσεως, βρωμόκορμα, ὑποκρινόμενα τὴν γυναῖκα τῶν δημοσίων ἠθῶν, πέρνουν τὰ θύματά των στὴς κάμαρές των.—Ἐκεῖ, τὸ θῦμα ποῦ πῆγε νὰ τρυγήσῃ τὸν ἄτιμον καρπόν, πίπτει εἰς τὴν πλεκτάνην, ποῦ τοῦ ἔστησε τὸ ἀκόλαστον γύναιον! Ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ἔχει κρύψει ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι της, ἐξέρχεται, αἰφνιδίως, καὶ τοῦ θύματος δὲν ἀφίνουν οὔτε πεντάρα εἰς τὴς τσέπες του. Ἄλλαι τίμιαι γυναῖκες, μὴ ἀνεχόμεναι τὴν ἀτιμίαν τῶν συζύγων των, τοὺς ἐφόνευσαν, μέσα στὸ σπῆτι τῆς ἐρωμένης των.

Πόσοι ἀπὸ τοὺς νέους ἦλθανε στὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐρωτήσουν τί ἀγαθὸν ποιήσωμεν, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσωμεν;

Θὰ ἔχετε ἰδῇ κανένα ἄρρωστον, ὁ ὁποῖος ἔχει βγάλῃ κακὸ σπυρί. Ὅταν ὁ ἄρρωστος αὐτὸς πάῃ στὸ γιατρὸ καὶ ὁ γιατρὸς τοῦ εἰπῇ «γιὰ νὰ γίνῃ καλὰ ἀπαιτεῖται ἐγχείρησις καὶ πρέπει ἀμέσως αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ τὴν κάμωμεν». Ἐνῷ δ' ὁμιλῇ ὁ γιατρὸς εἰς τὸν ἀσθενῆ διὰ τὴν ἐγχείρησιν, ταὐτοχρόνως ἀνοίγει καὶ τὸ κιβώτιον διὰ νὰ βγάλῃ τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἐγχειρήσεως. — Ὁ ἄρρωστος, ἀκούων τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ καὶ βλέπων συγχρόνως καὶ τὰ ἐργαλεῖα καταλαμβάνεται ἀπὸ τρομερὰν δειλίαν καὶ ἀπὸ τόσον φόβον, ὥστε νὰ τὸν περιλούῃ ψυχρὸς ἵδρωτας. Καθ' ἣν ὅμως στιγμὴν ὁ ἰατρὸς τοῦ κάνει τὴν ἐγχείρησιν μὲ τὸ νιστέρι, ὁ ἄρρωστος χάνει τὴν δειλίαν. Κάνει νέον κουράγιο καὶ μεταβάλλεται εἰς ἄγριον θηρίον ἕτοιμον νὰ κατασπαράξῃ τὸν εὐεργέτην καὶ νὰ φωνάζῃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ. Ὑβρίζει τὸν ἰατρόν, τρίζων τοὺς ὀδόντας καὶ διὰ μέσου τοῦ τριγμοῦ των, ἀκούεται ἀκόμη τὸ βρισίδι ἐναντίον τοῦ γιατροῦ καὶ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἰατρὸς οὔτε στενοχωρεῖται οὔτε ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ ἀσθενοῦς γιὰ ὅσα εἶπε. Τὸ μόνον του ἐνδιαφέρον εἶναι, νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἐγχείρησις καὶ νὰ σωθῇ ὁ ἄρρωστος. Ὅταν δὲ οὗτος γίνῃ καλά, τότε ὄχι μόνον δὲν ἐνθυμεῖται τὰς ὕβρεις, ἀλλὰ τὸν ἰατρὸν ὀνομάζει σωτῆρα καὶ εὐεργέτην του, καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι τοῦ λέγει ὁ ἰατρὸς «πρόσεχε. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου». Ἀπαράλλαχτα συμβαίνει καὶ διὰ τὸν πνευματικὸν ἰατρόν, τὸν ἰατρὸν τῆς ψυχῆς. Ἡ ἁμαρτωλὴ ψυχὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο,

εἰμὴ ἕνας ἄρρωστος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνάγκην ἐγχειρήσεως, καὶ ἀκόμη περισσότερον ἡ ἁμαρτωλὴ νεότης.

Ἀλλὰ μήπως νομίζετε ὅτι μόνον ὁ ἱερεὺς εἶναι κατάλληλος ἰατρὸς γιὰ νὰ γιατρεύσῃ τὴν ψυχήν; Ἂν ἐκεῖνος εἶναι κατάλληλος νὰ τὴν συμβουλεύσῃ καὶ νὰ τὴν θεραπεύσῃ καὶ νὰ ρίψῃ βάλσαμον παρήγορον στὴν πονεμένην καρδιά, τὴν ὁποίαν νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴνὀρθοδοξίαν παραλλήλως τῆς ὁποίας συμβαδίζει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς; Σεῖς οἱ καταστηματάρχαι ἔχετε τόσον τὴν Ἐθνικήν, ὅσον καὶ κοινωνικὴν ὑποχρέωσιν νὰ διδάξετε τοὺς ὑπαλλήλους σας τὸν προορισμόν τους, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε καμμία τρομερὰ μάστιξ νὰ μὴν τοὺς ἐγγίσῃ.—Σᾶς εἶναι ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ χαλιναγωγήσητε τὴν νεότητα ἐκείνην, ἡ ὁποία ἦλθε νὰ χύσῃ τὸν ἱδρῶτά της, ἀλλὰ ἀκόμη δὲν ἐννόησε τὸν πραγματικὸν δρόμον τοῦ προορισμοῦ της. — Ἐκτὸς ἐάν, τὰ τρυφερὰ αὐτὰ παιδιά, δὲν τὰ θέλετε ὡς ὑπαλλήλους, ἀλλ' ὡς σκλάβους τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς μὲ δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν ζωῆς καὶ θανάτου.

Ἔχετε καὶ Ἐθνικὴν καὶ χριστιανικὴν ὑποχρέωσιν νὰ φανῆτε μεγάλοι ἰατροὶ διὰ τοῦ καλοῦ σας λόγου, τῆς καλῆς σας πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορᾶς, τοῦ καλοῦ σας τρόπου καὶ τῶν καλῶν σας συμβουλῶν. — Ἐξήσατε περισσότερα χρόνια στὴν Ἀμερικὴ καὶ εἶδαν περισσότερα τὰ μάτια σας ἀπ' αὐτούς καὶ ἔχετε καθῆκον νὰ τοὺς ἀγκαλιάσετε, ὡς ἀδελφούς. Νὰ τοὺς φυλάξετε, ὡς τοιούτους, διὰ νὰ μὴν καταληφθοῦν ἀπὸ παντὸς εἴδους κακά, τὰ ὁποῖα περιτριγυρίζουν τὴν ἀθάνατη φυλήν μας.—Εἶσθε σεῖς εἰς θέσιν νὰ τοὺς ὁδηγήσητε «τὸ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου» καὶ τὴν Πατρίδα σου ἐξ ἴσου.—Παρέμεινα ἐν μέσῳ ὑμῶν ἐπὶ ἑξαετίαν. Ἐμελέτησα τὴν κατάστασιν καὶ ὅσα σᾶς λέγω ἐξέρχονται, ὡς πορίσματα τῆς ἐρεύνης μου καὶ τῶν μελετῶν μου.—Ἀκούσατέ με, πρὸ παντός, σεῖς οἱ καταστηματάρχαι, τινὲς τῶν ὁποίων εἶσθε τελείως ἀδιάφοροι γιὰ κάθε Ἐκκλησιαστικὸ ἢ Ἐθνικὸ ζήτημα καὶ τὴν ἀδιαφορίαν αὐτῶν, τὴν μεταδίδουν, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοοῦν, εἰς τὴν νεωτέραν των γενεάν!

«Τὰς ἐντολὰς οἶδας!» Τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ἐγνώρισες. Εἶπεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον. —Ἐγὼ ἐρωτῶ ὅλους: τὰς ἐντολὰς εἴδατε; Ἐμάθατε τὸν ἐκκλησιαστικὸν νόμον; Σχεδὸν ὅλοι μας ἔχομεν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴς ἐντολαῖς τοῦ Θεοῦ! Καὶ ἂν δὲν φονεύομεν, δὲν κλέπτομεν, δὲν ψευδομαρτυροῦμεν, τοῦτο ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὸν φόβον τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης, μήπως μᾶς βάλουν φυλακή, παρὰ ἀπὸ φόβον Θεοῦ!

Σπάνια φαινόμενα, σπάνιαι ἐξαιρέσεις, ἔστω καὶ ἂν αὗται ὁμοιάζουν εἰς τὸ τυπικὸν μέρος τὸ ὁποῖον ἐσέβετο καὶ διετήρει ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος τοῦ Εὐαγγελίου, λέγων πρὸς τὸν Χριστόν, «ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην, ἐκ νεότητός μου».

Μπορεῖ κανείς, ἀπὸ μᾶς, νὰ εἴπῃ στὸν πνευματικόν του «ταῦτα πάντα, ἐφύλαξα ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἤμουνα νέος;»

Ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί, δὲν εἶναι μόνον κλοπὴ ἡ κλοπὴ καὶ ἀφαίρεσις ξένου πράγματος. Ὄχι! Κλοπὴ εἶναι καὶ ἐκείνη, ἡ ὁποία παρουσιάζεται σήμερον μὲ τὴν ἀδιαφορίαν μας παρασκευάζουσαν τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς. Φόνος δὲν εἶναι ἐκεῖνος ποῦ γίνεται γιὰ νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου, εἴτε ἐκ προμελέτης καὶ ἐσκεμμένως, εἴτε εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς!

Τρομερώτερος, ἀπ' αὐτὸν τὸν φόνον, εἶναι ὁ φόνος τῆς ὑπολήψεως, τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς, τῆς ἐμπορικῆς τιμῆς εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ εἰς τὸ ἐν γένει ἐμπόριον! Φόνος εἶναι ἡ παρατηρουμένη περιφρόνησις, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύομεν σὲ μερικὰ πρόσωπα ἄξια τῆς ἀποστολῆς των καὶ τῶν ὁποίων μαραίνομεν τὸν ζῆλον νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα.—Πόσοι Ἕλληνες δὲν ἐφονεύθησαν ἀπὸ τὸ μαχαῖρι τῆς ἀτίμου γλώσσης, ἐνῷ ἦσαν ἄξιοι ἀνδριάντων! Τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου ἐδολοφόνησαν τὴν ὑπόληψιν ὡς κλέπτου τῶν χρημάτων τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. Ἐνῷ ἐκεῖνος ἀπέθανε φέρων μαζύ του τὴν ἔντιμον πενίαν του!

Τοῦ μεγάλου Σαμίου Λυκούργου Λογοθέτου ἐδολοφόνησαν τὴν ὑπόληψιν, ὅτι δῆθεν ἐκεῖνος ἐξήγειρε τὴν Ἐπανάστασιν τῆς Χίου ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ληστεύσῃ, αὐτὸς καὶ οἱ ὀπαδοί του, τοὺς κατοίκους τῆς Χίου' Παρεδόθη εἰς τὰς φυλακάς, ὑπέφερε! Ἡ δὲ Πατρίς, ὅταν ἀπεκαλύφθη ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἀθωότης τοῦ Λογοθέτου ὄχι μόνον τὸν ἀντήμειψεν, ἀλλὰ τὸν κατέταξεν εἰς τὴν τάξιν τῶν μεγάλων τέκνων αὐτῆς, τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν εἰς τὴν Ἐθνικήν της Παλιγγενεσίαν.

* * *

Ἐφύλαξεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Εὐαγγελίου ὅλας τὰς ἐντολὰς σεβόμενος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του.—Ἕλληνα μετανάστη, ἔχεις καὶ σὺ τὴν δύναμιν νὰ εἰπῇς τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶπε, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος τοῦ Εὐαγγελίου; Οἱ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς πρὸ τοῦ δολλαρίου, πρὸ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς σαρκός μας, πρὸ τοῦ ψευτονεωτερισμοῦ, ἐλησμονήσαμεν, ἐθάψαμεν καὶ μάνα καὶ φίλους καὶ δικούς....! Ἐλησμονήσαμεν χάριν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐπνίξαμεν κάθε πόνο γιὰ τὴν μάνα, ἡ ὁποία μᾶς ἔφερε στὸ φῶς καὶ ἂς φωνάζῃ ὅσο θέλει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ «τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου....!» Ἂς φωνάζουν ὅσο θέλουν οἱ ἱεροκήρυκες! Οἱ περισσότεροι ἔχουμε νὰ στείλουμε πολλὰ χρόνια γράμμα στὴν μάνα μας, διὰ νὰ μάθῃ ἂν ζοῦμε ἢ πεθάναμε!.....

Ὁ Χριστὸς εὗρε γόνιμον ἔδαφος, ὅταν ἤκουσε «ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου». Εὗρε μιὰ καρδιὰ καρφωμένην στοὺς τύπους καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν διδάξῃ τὴν οὐσίαν. Ἠθέλησε νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀγάπην, καὶ τοῦ λέγει. «Ἀφοῦ ἐφύλαξες τὰ πάντα, τότε μὴν σκέπτεσαι διὰ τὰ ὑλικὰ πράγματα. Καὶ ἐπειδὴ εἶσαι πλούσιος πώλησον τὰ πλούτη Σου, δός τα εἰς τοὺς πτωχούς, πάρε τὸν Σταυρόν μου καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. Καὶ ὅταν πράξῃς, ὅλα αὐτά, θὰ εὕρῃς θησαυρὸν ἐν Οὐρανοῖς.

Ὁ, κατὰ τύπους, ἐνάρετος ἄνθρωπος, δὲν ἐδέχθη τὴν οὐσίαν τῆς φιλανθρωπίας! τὴν ἀπέρριψε καὶ ἔφυγε, περίλυπος!

Τότε λέγει ὁ Χριστός, εἰς τοὺς μαθητάς του. —Πολὺ δύσκολον πρᾶγμα αὐτοὶ οἱ πλούσιοι ποῦ 'μοιάζουν, σὰν αὐτόν, ποῦ ἦλθε νὰ μοῦ ζητήσῃ τρόπον τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, πολὺ δύσκολον πρᾶγμα νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ νὰ κληρονομήσουν αἰώνιον ζωήν! Εἶναι εὐκολώτερον νὰ περάσῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν τρύπαν τῆς βελόνης ἕνα παλαμάρι, παρὰ νὰ ἴδῃ, τέτοιους πλουσίους, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. . . . :

«Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;» Καὶ ποιὸς μπορεῖ, Διδάσκαλε, νὰ σωθῇ; ἐρωτοῦν οἱ Ἀπόστολοι.—Τὸ δὲ γλυκύτατον στόμα, τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου, ἀπαντᾷ. «Τὰ ἀδύνατα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ.»

* * *

Τὸν καϋμένο τὸν πλούσιο! Βασιλείαν οὐράνιον, κληρονομίαν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν ἐζήτησε, χωρὶς νὰ σκεφθῇ, ὅτι τὰ κλειδιὰ τοῦ Παραδείσου ὁ Θεὸς δὲν τὰ ἐκράτησε γιὰ λογαριασμό του, ἀλλὰ τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν ἄνθρωπον.—Εἰς κάθε ἄνθρωπον ὁ Θεός, ἔδωσε καὶ ἕνα κλειδί, διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τῆς Ἀθανασίας καὶ τῆς οὐρανίου εὐδαιμονίας.—Ὁ Θεὸς ἐκράτησε, γιὰ λογαριασμό του, τὰ κλειδιὰ τῆς κολάσεως.—Τώρα ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ υἱοθετήσωμεν τὸ ρητὸν τοῦ Δαυΐδ «Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί Σου».

Ἕλληνες ἀδελφοί, ἤθελα νὰ μάθω, ἂν ἔχουμε τὰ κλειδιὰ τοῦ Παραδείσου, ποῦ μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός.—Ὁ πλούσιος τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστευε, ὅτι τὸ ἐκρατοῦσε στὰ χέρια του, ἕως ὅτου εἶδε τὸν Χριστὸν καὶ ἤκουσε «πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα».—Ἀπὸ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ πλούσιος ἔχασε τὸ κλειδί, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ δείξῃ καμμίαν συμπάθειαν καὶ ἐλεημοσύνην. Καὶ ἀφοῦ ἔχασε τὸ κλειδὶ τῆς ἀθανασίας ἐκ προθέσεως μοιραίως ὁδηγεῖται εἰς τὴν κόλασιν.

Ἤθελα αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του, ὁ πλούσιος ἐκεῖνος, ἐδῶ—μέσα.—Θὰ τὸν ἐρωτοῦσα. «Πόσους συναδέλφους σου δολλαριολάτρας καὶ πρωτοτύπους νεοπλούτους βρῆκες ἐδῶ στὴν Ἀμερική;» Ἐσὺ ἐφύλαξες τοὺς τύπους τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐδῶ, στὴν Ἀμερική, εὑρῆκες Χριστιανοὺς νὰ τοὺς φυλάξουν; Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ ἐντροπή, καὶ θὰ ἔφευγεν ἢ θὰ διεμαρτύρετο καὶ θὰ ἐφώναζε «παῦτε νὰ ἐμπαίζετε τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὅλος ἀγάπη, ἔμπρακτος. Ἡ ὁποία φωνάζει· «ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε!»

Οἱ δικοί μας πλούσιοι, δυστυχῶς, εἶναι χειρότεροι ἀπ' αὐτὸν τὸν πλούσιον! Στὰ τωρινὰ τὰ χρόνια ἔγειναν, ἐξαιρέσει ἐλαχίστων, τάφοι κεκονιαμένοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι καλλιμάρμαροι ἀπ' ἔξω μεγαλοπρεπεῖς, πολυτελεῖς, ἀλλὰ μέσα εἶναι ὀστᾶ, σάρκες ἀποσυντεθειμέναι, σκωλήκων βρῶμα, καὶ δυσωδία! . . . .

Ἂν ἔγεινα χειροῦργος καὶ κάμω ἐγχείρησιν ἡ ὁποία φρικωδῶς πονεῖ, θὰ ὑπάρξῃ στιγμὴ (καὶ εὔχομαι νὰ ὑπάρξῃ) ποῦ θὰ γιατρευθῇ τὸ κακὸ σπυρὶ τοῦ νεοπλουτισμοῦ καὶ ὁ νεόπλουτος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος χάριν τῶν δολλαρίων θάπτει καὶ νεκρώνει τὰ πάντα, ποῦ θὰ λάβῃ τὴν μεγάλην λεωφόρον τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας!—Τὸν βλέπομεν, τὸν ἀκούομεν νὰ καυχᾶται γιὰ τὸ ἐμπόριόν του, τὰ χρήματά του, τὰ πολύτιμα δαχτυλίδια καὶ ρολόγια του. Οὐδέποτε ὅμως τὸν ἠκούσαμεν, νὰ εἴπῃ «ἔδωκε τοῖς πένησιν» ἐλέησε τὸν πτωχόν του ἀδελφόν, ἔδωσε γενναιόφρονα βοήθειαν στὸ Σχολεῖον πρὸς σωτηρίαν τῆς Φυλῆς μας.—Ἐκ τοὐναντίον μάλιστα, εἶναι πολλοί, ποῦ ὅταν ἀκούσουν διὰ τοιούτους Ἐθνικοὺς σκοπούς, ἢ θὰ εἴπουν στὸν ὑπάλληλόν τους, ἵνα εἴπῃ στὴν Ἐπιτροπὴ «δὲν εἶναι ἐδῶ τὸ ἀφεντικὸ ἢ θὰ τὴν ὑβρίσῃ ἢ τὸ συνηθέστερον θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ματαιωθῇ, διὰ νὰ μὴν δώσῃ! «Οὐ φονεύσεις». Ἔλα, Χριστέ μου, νὰ ἴδῃς μερικοὺς νεοπλούτους, μὲ τί εἴδους μαχαῖρι σὲ σκοτόνουνε, ἀλλὰ μὴν λησμονήσῃς νὰ πάρῃς καὶ τὴν Πατρίδα, ἡ ὁποία φωνάζει «Γίνεσθε Ἕλληνες, ὅτι Ἑλλάς εἰμί». Ἕλληνες ἀδελφοί, ἀνάγκη νὰ ἀλλάξουμε δρόμον καὶ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀγαθωσύνης, τῆς πραότητος, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀγάπης. Καὶ ἰδίως οἱ εὐποροῦντες νὰ φανοῦν ἀντάξιοι πρὸς τὰς προσδοκίας τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων.—Ὁ καιρὸς εἶναι ἐπὶ θύραις.

Μόνον ἂν δὲν ὁμοιάσωμεν αὐτοῦ τοῦ ὑλολάτρου πλουσίου τοῦ Εὐαγγελίου, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὀρθοποδήσωμεν καὶ ὡς Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΗ΄—35.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος προέρχεται. Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε· ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδών, ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

Οὐκατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν.

* * *

Οὔτε σύμφωνα πρὸς τὰς ἁμαρτίας μας ἔπραξεν ὁ Θεός, οὔτε πρὸς

ὅσας ἁμαρτίας ἐκάμαμεν, μᾶς ἀνταπέδωκεν ἐκεῖνος ἐκδίκησιν καὶ καταστροφήν. — Πᾶς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔζησεν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἡμάρτησε. πλὴν ἑνὸς καὶ μόνου, τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, κατὰ τὴν θείαν διαβεβαίωσιν, τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν «οὐδεὶς μείζων, ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ».

Ὅλοι, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἐπὶ τῆς γῆς, διέπραξαν τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ πολυέλαιος, ὁ τοὺς δικαίους ἀγαπῶν καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐλεῶν, ὁ πάντας καλῶν πρὸς σωτηρίαν διὰ τῆς ἐπαγγελίας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, δὲν ἔκαμε καμμίαν ἀνταπόδωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Δὲν ἔδωσε τιμωρίαν, ὡς ποινὴν τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ὅλην Του τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν. Καὶ τὸν ἀφῆκε νὰ ζήση, διὰ νὰ ἐπιστρέψη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, τοῦ Χριστιανικοῦ καθήκοντος, τῆς ἀρετῆς.—Χριστιανοί, μᾶς φωνάζει ὁ Θεός, εἶσθε ἔργα τῶν χειρῶν μου.—Μὴν πέρνετε κανένα παράδειγμα ἀπὸ ἄνθρωπον. Θέλω νὰ λάβητε, γιὰ ὑπόδειγμα τῆς ζωῆς σας ἐμὲ τὸν Πατέρα σας, ἐμένα τὸν Θεόν σας, ὁ ὁποῖος ἀνατέλλω τὸν ἥλιόν μου διὰ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχω διὰ δικαίους καὶ δι' ἀδίκους».

Αὐτὴν τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ συγχωροῦντος, κάθε ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ἐξεικονίζει ὁ Δαυΐδ, λέγων «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».—Καὶ τὸ ὁποῖον ρητὸν ἔλαβον σήμερον, ὡς βάσιν τῆς ὁμιλίας μου, μέλλοντος νὰ ἑρμηνεύσω τὴν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον σήμερον ἠκούσατε.

* * *

Δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ἔχομεν μαζύ μας τὸν Θεὸν πάντοτε καὶ γιὰ κάθε πρᾶγμα. Τὸ μέγα Του ἔλεος, δὲν ἀφίνει τὴν δικαιοσύνην του νὰ τιμωρήση τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον «οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».—Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν Θεὸν βοηθόν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν τὴν βοήθειάν Του «ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησόμεθα» φωνάζει ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Βασίλειος!

Ἀλλὰ διὰ νὰ ζητηθῇ, ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί, ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄμετρον καὶ πλούσιον Αὐτοῦ ἔλεος, ὑποτίθεται, ὅτι, μέσα στὴν καρδιά μας, ὑπάρχει πεποίθησις.—Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος, μέσα στὴν καρδιά του, νὰ μὴν ἔχῃ τὸ σπέρμα αὐτὸ τῆς πίστεως.— «Ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιεῖ» κηρύττει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος.—Καὶ αὐτὰ τὰ ἔθνη, τὰ βάρβαρα, τὰ ἀμόρφωτα, τὰ ἀπολίτιστα, τὰ ἄθρησκα καὶ αὐτὰ ἀκόμη ἔχουν, μέσα στὴν καρδιά τους, τὸ αἴσθημα τῆς Πίστεως, δυνάμει τοῦ φυσικοῦ Νόμου «φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιεῖ».

Ἐμεῖς λοιπὸν οἱ Χριστιανοί, οἱ φωτισθέντες καὶ διδαχθέντες ἀπὸ τὰ ρήματα τοῦ Εὐαγγελίου, πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀκόμη ζωηροτέραν τὴν Πίστιν μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ πιστεύωμεν ἀκόμη, ὅτι δὲν θὰ τὸν ἴδωμεν τὸν Θεόν, Κριτὴν καὶ ἀνταποδότην, ἂν ἀλλάξωμεν τὸν δρόμον καὶ

πάρουμε τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, διότι «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».

* * *

Καὶ ἰδοὺ τὸ ὁλοζώντανο θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποῦ ἀναφέρει σήμερον ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, τὸ ὁποῖον ἐπίσης περιγράφει και ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος.—Ὅποιος προστρέχει στὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ποτέ του δὲν χάνει, ἀλλὰ πάντοτε εὑρίσκει πρόθυμον τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν ἐξυπηρετήσῃ «ἁμαρτίας νεότητός μου μὴ μνησθῇς».

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος λέγει, ὅτι ὁ τυφλὸς ποῦ ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὸν Χριστὸν ὀνομάζεται Βαρτίμαιος.—Ὅταν ὁ Χριστὸς μετέβαινεν εἰς τὴν Ἱεριχώ, ὀλίγον ἔξω τῆς πόλεως, ἐκάθητο ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος καὶ ἐδιακόνευε.—Ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν Ἱεριχώ. ἀκολουθούμενος ἀπὸ πολὺν κόσμον. Ὁ ατυχὴς ἐκεῖνος τυφλός, ὁ κρατῶν ἀνοιχτὸ τὸ χέρι τῆς διακονιᾶς καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας, ἐρωτᾷ «ποῖος περνᾷ», ποῦ ἤκουε τόσον θόρυβον, ἀπὸ αὐτὴν τὴν κοσμικὴν κίνησιν.

Τοῦ εἶπον, ὅτι διέρχεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν Ἱεριχὼ ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος!—Ἡ πίστις τοῦ τυφλοῦ ζωντανεύει μέσα στὴν καρδιά του. Πίστις καὶ χαρὰ τόσον πλημμυροῦν τὴν καρδιά του, ὥστε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ «Ἰησοῦ! Υἱὲ τοῦ Δαυΐδ, ἐλέησόν με!....» Κάνε ἔλεος, φιλάνθρωπε καὶ σὲ μένα τὸν τυφλόν! Δεῖξε τὴν ἀγαθότητά σου, τὴν φιλανθρωπίαν σου, στὸν δυστυχῆ ἀόμματον, στὸν τυφλὸν Βαρτίμαιον!...

Ἐνῷ ἐκεῖνος ἐφώναζε γεμάτος πίστιν, γεμάτος ἀφοσίωσιν, «Υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με». Ὁ κόσμος, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὸν Χριστόν, τοῦ ἔκαμε παρατηρήσεις, νὰ παύσῃ, νὰ μὴν φωνάζῃ, νὰ ζητῇ τὸ ἔλεος τοῦ Χριστοῦ!.....

Ὁ Χριστός, μόλις ἤκουσε τὴν ἱκετευτικὴν παράκλησιν τοῦ τυφλοῦ, ἀμέσως ἐσταμάτησε καὶ λέει στὸν κόσμο, «γιατὶ τοῦ κάνετε παρατήρησιν: Γιατί τὸν ἐπιπλήττετε; «καὶ ἐκέλευσεν αὐτόν, ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν». Καὶ διέταξε νὰ τὸν φέρουν μπροστά του. Καὶ ὅταν τὸν ἔφεραν, τὸν ἠρώτησεν ὁ Χριστός: «Τί σοι θέλεις ποιήσω;» Τὶ γυρεύεις ἀπὸ ἐμέ; Εἰς τί δύναμαι νὰ σοῦ φανῶ χρήσιμος; Τὰ μάτια μου, ἀπαντᾷ, νὰ ἀναβλέψω θέλω!....«ἀνάβλεψον, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε». Μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Χριστός, ὁ τυφλὸς ἀμέσως ἀνέβλεψε καὶ τὸν ἠκολούθει, μὲ τοὺς ἄλλους διὰ τὴν Ἱεριχώ, δοξάζων τὸν Θεόν, μαζὺ μὲ τὸν λοιπὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος κατάπληκτος, διὰ τὸ θαῦμα, ἔπραττε τὰ ὅμοια, δοξάζων καὶ ἐκεῖνος τὸν Ὕψιστον».

«Οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, ἐποίησεν ἡμῖν». Πόσοι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πόσοι, ἀπὸ μᾶς, νὰ ἦνε τυφλοὶ καὶ χειρότεροι ἀπὸ τὸν θεραπευθέντα τυφλὸν τοῦ Εὐαγγελίου!

Ἄλλοι ἀπὸ μᾶς ἔχουν Ἐκκλησιαστικὴν τύφλωσιν, καὶ δὲν γνωρίζουν τὸν ἀληθῆ Χριστιανικὸν προορισμόν τους, ὁ ὁποῖος βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας! Ὁ Χριστός, ὁ θεάνθρωπος, κατεδέχθη καὶ ὄχι μόνον συνωμίλησε μὲ τὸν στραβό, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔκαμε καλά.

Ὁ Χριστιανός, ὁ ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ, ἂν ἴδῃ στὸν δρόμον κανένα τυφλόν, τὸν περιφρονεῖ καὶ εἰς τὰς παρακλήσεις του κωφεύει καὶ ἀδιαφορεῖ! Στὰ παλαιὰ χρόνια, ποῦ ἔζοῦσαν οἱ χριστιανοί, σὰν ἀδελφοί, ὑπῆρξεν ἕνας μεγάλος Χριστιανὸς καὶ ἅγιος ὀνομαζόμενος Τερτυλλιανός.—Αὐτὸς ἔλεγε: «ποιὸς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ὁ ὁποῖος βλέπει τοὺς Χριστιανοὺς ἔτσι ἀδερφωμένους καὶ στὰ βασανιστήρια ἀκόμη, μπορεῖ νὰ ἦνε ἀπαθὴς καὶ ἀτάραχος; Ὁποιοσδήποτε εἰδωλολάτρης θελήσῃ καὶ μάθῃ τὴν αἰτίαν, θὰ γίνῃ Χριστιανός». Γιατὶ ὡμίλει ἔτσι ὁ Τερτυλλιανός, Διότι οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖνοι εἶχον μαζύ των καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ ἔζοῦσαν, ὡς ἀδελφοί.—Ἐμεῖς ὅμως οἱ νεώτεροι Χριστιανοὶ τοῦ Εἰκοστοῦ Πρώτου Αἰῶνος, ὄχι μόνον ἐλησμονήσαμεν τὰ ἀθάνατα ἐκεῖνα χρόνια τῶν πρώτων Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ πράττομεν κάτι τι χειρότερον ἀκόμη, νὰ ἔχουμε, ὡς πρόγραμμά μας, τό: «Διαίρει καὶ βασίλευε» καὶ ἐντεῦθεν αἱ παρατηρούμεναι διαιρέσεις καὶ φιλονικιαι εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Ὀρθοδόξους Κοινότητας!

Ἄλλοι ἀπὸ μᾶς ἔχουν Ἐθνικὴν τύφλωσιν! Διότι εἴμεθα, δυστυχῶς, οἱ περισσότεροι ἀγράμματοι καὶ δὲν ἐμάθομεν τὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων μας. Εἴμεθα τυφλοὶ καὶ ἔτσι δὲν κατωρθώσαμεν νὰ μάθωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν ἀθανάτων τέκνων τῆς Πατρίδος μας, ἡ ὁποία πρώτη ἐδέχθη καὶ ἐκήρυξε, διὰ τῶν τέκνων αὐτῆς, τὸν Χριστιανισμόν, ὁ ὁποῖος ἔχει βάσιν τὴν ἀγάπην καὶ πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα.

Ἂν ὁ Χριστὸς συγχωρῇ τὸν πταίοντα καὶ τὴν τυφλὴν ψυχήν, ἀπὸ ἁμαρτίας, θεραπεύῃ καὶ τῆς δίδει τὰ αἰώνια ἀγαθά, ὅμοια πράττει καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἡ ὁποία τὸν ἀδιαφοροῦντα Ἕλληνα, τὸν διδάσκει, τοῦ γιατρεύει τὴν Ἐθνικὴν τύφλωσιν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ πραγματικὸν φῶς τοῦ πατριωτισμοῦ του.—Τοῦ πατριωτισμοῦ ἐκείνου, ποῦ εἶχεν ὁ Ἐπίσκοπος Πολιανῆς Φώτιος. Ὁ ὁποῖος ὅταν ἀπεστάλη δέσμιος στὰ 1913 στὴν Σόφιαν εἶπε: «Ἔχει κι' ἄλλους ἀνωτέρους μου ἡ Ἑλλάδα, ἡ Πατρίδα μου! Δὲν φοβοῦμαι, ἂν θὰ μὲ σκοτώσετε!. . . .διότι ἡ Πατρίδα προωρίσθη νὰ γεννᾷ ἥρωας, καὶ Ἐθνομάρτυρας!»

Ἄν, ἀδελφοί μου, καὶ ἡμεῖς ἐδῶ στὴν ξενητειὰ δὲν ἔχουμε τὰ ἀπαιτούμενα ἐφόδια, διὰ νὰ σταδιοδρομήσωμεν Ἐκκλησιαστικῶς καὶ Ἐθνικῶς, δὲν πρέπει νὰ ἀπελπισθῶμεν.

Νὰ ζητήσωμεν μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ τὴν βοήθειαν, τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ κάθε ἐγωϊσμόν, κάθε τοπικισμὸν καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὰ ἐλέη του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς του. «Οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ». Τοῦ Θεοῦ μας τὸ ἔλεος νὰ ζητήσωμεν νὰ μὴν μᾶς κάμῃ καμμίαν τιμωρίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, ἀλλὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας, ἵνα χαράξωμεν τὸν καινούργιο δρόμο ἐντὸς τοῦ ὁποίου διαβαίνοντες, θὰ φέρωμεν τὰς Κοινότητας καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τὸν πρέποντα προορισμόν, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς φυλῆς μας, πρὸς τὴν ὁποίαν εἴθε νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ Ὕψιστος νὰ παραδώσωμεν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ Ἐκκλησίαν ἀνταξίαν πρὸς τοὺς πόθους ὅλων μας.

Ἂς λάβωμεν, γιὰ παράδειγμα, τὸ σημερινὸν θαῦμα τοῦ τυφλοῦ καὶ ἂς μὴν ἀπελπισθῶμεν.—Ἐμπρὸς Χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες! Εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Ἐθνικὸν καθῆκόν μας. Ἔχομεν τὸν Θεὸν βοηθόν. Καὶ ὅταν ἡμεῖς ἐκτελέσωμεν τὰς ἐντολάς του, μετανοήσωμεν, ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, τότε τὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν Δαυῒδ λέγοντα «οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν».

Εἴθε ἡ θέλησις ὅλων μας καὶ ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νὰ πραγματοποιήση τοὺς πόθους μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΘ΄—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχώ· καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προσδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομωρέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες· Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ ὁ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· Ἰδού, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν· ἦλθε γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

«Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον ἀπολωλὸς ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου, οὐκ ἐπελαθόμην».

* * *

Παραστράτεψα, ἐπλανήθηκα, σὰν τὸ πρόβατο ποῦ φεύγει ἀπὸ τὸ κοπάδι, λέγει ὁ Δαυῒδ. Καὶ αὐτὸ τὸ χαϊμένο πρόβατον, προσπάθησον, Θεέ μου, νὰ τὸ βρῇς καὶ νὰ τὸ φέρῃς καὶ πάλιν στὴν ποίμνη σου, στὸ μαντρί σου, στὴ στρούγγα.

Ὅλη τὴ νύχτα ὁ καλὸς τσοπάνος φυλάει τὰ πρόβατά του, στὴ στρούγγα. Καὶ ἐκεῖ ἔχει καὶ τὸ γαλάρειο καὶ μέσα στὸ φτωχοκάλυβο ἐκεῖνο, ἔχει τὸ στρωσίδι του, ἔχει τὸ δάρτη του ποῦ πήζει τὸ τυρί! Στὸ χορτο-

σκεπασμένο ἐκεῖνο καλύβι, ἔχει κρεμασμένο τὸ τουφέκι, γιὰ νὰ ἀμυνθῇ, ἂν καμμιὰ φορὰ κλέφτες τοῦ σκοτώσουν τὰ σκυλιὰ ποῦ φυλᾶνε, στῆς νύχτας τὸν καιρό, τὴν στάνη. Ὅλη τὴν νύχτα σχεδὸν ξαγρυπνᾷ ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὰ γαυγίσματα ποῦ κάνουν τὴν νύχτα τὰ τσοπανόσκυλα, ὅταν μυριστοῦν κανένα ζωντῆμι, ἢ ὅταν, ἀπὸ μακρυά, ἀκοῦνε τουφεκιές. Μόλις ἀρχίζει τὸ πρῶτο γλυκοχάραγμα ὁ τσοπάνος κρεμάει ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ τὸ ταγάρι μὲ ψωμί, βαίνει στὴ ζώνη τὴν φλογέρα, κρεμάει στὸ πλευρὸ τὸ ντουφέκι καὶ βγένει ἀπὸ τὸ καλυβόσπιτο καὶ στέκει μπροστὰ στὴν πορτοῦλα. Μόλις βάνει τὰ δυό του δάκτυλα στὸ στόμα καὶ σφυρίζῃ «τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκολουθεῖ», λέγει ὁ Εὐαγγελιστής. Μόλις λοιπὸν σφυρίξῃ ἀμέσως τὰ πρόβατα σηκόνονται. Παύουν τὸν μυρικασμόν τους, παύουν ν' ἀναχαράζουν καὶ εἶναι ἕτοιμα νὰ πᾶνε γιὰ τὸ σκάρισμα, νὰ πᾶνε στὴ βοσκή, ποῦ τὰ φωνάζει ὁ τσοπάνης.

Ὄχι μόνον τὰ πρόβατα, ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλιὰ τῆς στάνης καταλαβαίνουν τὸ σφύριγμα καὶ χοροπηδοῦν, κουνᾶνε τὴν οὐρά τους ἀπὸ χαρά, ποῦ θὰ πᾶνε, μὲ τὸν τσοπάνη καὶ τὰ πρόβατα, στὸ σκάρισμα.

Τὸ κεσέμι τῶν προβάτων βγένει πρῶτο ἀπ' τὸ μαντρὶ καὶ τὸ ἀκολουθοῦν τὰ πρόβατα, ἔχοντας μπροστά τὸ κριάρι καὶ τὰ μαντρόσκυλα.— Εἶναι ἀκόμη νύχτα, ποῦ ξεκινᾶνε καὶ μόλις εἶναι ἡ ἀρχή, ποῦ ἀρχίζει τὸ γλυκοχάραγμα. Τὸ πρῶτο κοιλοπονητό, ποῦ αἰσθάνεται ἡ νυχτιὰ γιὰ νὰ γεννήσῃ τὴν ἡμέρα, ἀπὸ τὴ μήτραν τῆς αὐγῆς!

Σ' αὐτὸ τὸ πρῶτο γλυκοχάραγμα, τὸ ὁποῖον ἔψαλλαν τόσοι καὶ τόσοι ποιηταί, προχωρεῖ πατῶντας μὲ τὰ τσαρούχια του τὰ μαργαριταρένια δάκρυα τῆς αὐγῆς, τὴν δροσιά. Προχωρεῖ, στέκει σὲ κάποια πλεύρα τοῦ βουνοῦ καὶ ἀφοῦ σκαρίσῃ, χαρούμενος, τὰ πρόβατά του, κατεβάζει, ἀπὸ τὸν ὦμο τὸ τουφέκι του, τὸ βαίνει σὲ κανένα κορμὸ δένδρου καὶ ἀπο τὴ ζῶσι πέρνει τὴ φλογέρα καὶ παίζει, μὲ ἐκείνη, τὰ ἀθάνατα τραγούδια τοῦ βουνοῦ.

Τὰ ὁλόγυρα βουνὰ ἀντιλαλοῦν τὸν ἦχο τῆς φλογέρας, σὰν νὰ ἦνε παρέα του καὶ νὰ ἐπαναλάβουν τὸ τραγοῦδι. Ὥμορφη ζωή, γιὰ αὐτοὺς ποῦ τὴν ἐπέρασαν καὶ κατάλαβαν τὴν ἀξία τῆς ζωῆς ἐκείνης, καθὼς καὶ τὴν πίκρα της, ὅταν κανένα πρόβατο ξεκοπαδιάσῃ ἀπὸ τὴν στάνη καὶ χαθῇ. Ὅταν καταλάβῃ ὁ Τσοπάνης, ὅτι τοῦ ἐχάθη κανένα πρόβατο, διότι τὰ πρόβατα τὰ θεωρεῖ, σὰν παιδιά του, τότε οὔτε φλογέρα τὸν τέρπει, οὔτε τὰ λοιπὰ πρόβατα ποῦ βόσκουν καὶ κάπου κάπου διακόπτουν τὴν ἡσυχίαν τῆς βοσκῆς μερικὰ κουδούνια ποῦ εἶναι κρεμασμένα στὸ λαιμό τους! Τίποτε δὲν τὸν εὐχαριστεῖ! Ἔχασε τὸ πρόβατο καὶ ἀφίνει στῆς πλεύρες τοῦ βουνοῦ τὰ πρόβατα μόνα τους, μὲ φύλακα τὰ σκυλιὰ τῆς στάνης καὶ τρέχει μέσα στῆς λαγγαδιές, μέσα στὰ δάση γιὰ νἄβρῃ τὸ πρόβατο, ποῦ ξεκοπάδιασεν ἀπὸ τὴ στάνη. Καὶ ὅταν τὸ βρῇ, τὸ φορτώνεται ἀπάνω στῆς πλάταις του καὶ μὲ ἄπειρη χαρὰ τὸ φέρνει καὶ πάλι στὴν στάνη καὶ πανηγυρίζει τὴν εὕρεσιν, μὲ τὴν φλογέρα, ἀκόμη ὡραιότερα ἀπὸ ὅτι ἀρχικῶς τὴν ἔπαιζε.... Αὐτὴν τὴν ζωντανὴ εἰκόνα περὶ

τσοπάνη καὶ προβάτων, ἐθεώρησα νὰ θέσω ὡς προοίμιον τῆς ἑρμηνείας τῆς ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς περικοπῆς βασιζόμενος εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Δαυΐδ. «Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην».

Ἕνα τέτοιο ἀπολωλὸς πρόβατον, ἀναφέρει σήμερον ἡ ἀναγνωσθεῖσα Εὐαγγελικὴ περικοπή! Πρόβατον λογικὸν πλανηθὲν καὶ πλανῆσαν πολλούς. Πρόβατον, τὸ ὁποῖον συναισθανθὲν τὸ παράπτωμά του ζητεῖ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸν Χριστόν.—Τὸν Ποιμένα τῶν λογικῶν προβάτων, καθὼς εἶπεν ὁ ἴδιος. «Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ζωήν του θυσιάζει ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ ὅπως σήμερον λέγει, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου του. «Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».—Ἦλθε, δηλαδή, ὁ Ποιμὴν, ὁ Χριστός, νὰ ψάξῃ, νὰ βρῇ καὶ νὰ σώσῃ τὸ χαϊμένο πρόβατο. Καὶ τὸ εὗρε, ἀφίσας τὰ 99. ὅπως λέγει εἰς ἄλλην του παραβολήν. Εὗρεν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος μέσα στὴν καρδιά του εἶχε ὁλοζώντανη τὴν προσευχὴν τοῦ Δαυΐδ, ὅτι ἐπλανήθη ὡς πρόβατον ἀπολωλός. Τὸ πρόβατον ἐκεῖνο εἶναι ὁ Ζακχαῖος, ἕνας πλούσιος ἄνθρωπος, ἀνήκων εἰς ἐπιφανῆ Ἑβραϊκὴν οἰκογένειαν. Ἦτο ἀρχιτελώνης. Περὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς εἶχε τὴν χειρίστην ἰδέαν. Ἡ λέξις τελώνης, ἦτο συνώνυμος πρὸς τὴν λέξιν ἅρπαξ, ἐκβιαστής! Ἦτο ἡ προσωποποίησις παντὸς εἴδους ἐγκλήματος καὶ παντὸς εἴδους ἁμαρτίας.

* * *

Ἡ περιέργεια, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, εἶναι δύο εἰδῶν. Εἶναι περιέργεια ἀπὸ ἐκτίμησιν, ἀπὸ σεβασμόν, ἀπὸ θαυμασμόν. Εἶναι περιέργεια, ἡ ὁποία προκαλεῖται ἀπὸ ἄνθρωπον ἄξιον χλευασμοῦ καὶ διαπομπεύσεως! Ἐν προκειμένῳ συμβαίνει τὸ πρῶτον. — Κόσμος πολὺς ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ποιμένα ἐκεῖνον ποῦ ἔψαχε νὰ βρῇ τὰ ἀπολωλότα πρόβατα τοῦ οἴκου Ἰσραήλ, διερχόμενον ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ.— Ἕνας ἀρχιτελώνης, ἕνας πλούσιος ἄνθρωπος εἶχε καταληφθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ, νὰ γνωρίσῃ, προσωπικῶς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τοῦ ὁποίου ἡ θεία διδασκαλία καὶ τὰ θαύματα εἶχον φθάσῃ εἰς τὰς ἀκοάς του.—Ὅταν ἔμαθεν, ὅτι ὁ Χριστὸς διήρχετο ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ, ἀμέσως, ὄχι μόνον ἀπὸ περιέργειαν διὰ νὰ διαδηλώσῃ τὸν σεβασμόν του πρὸς τὸν Λυτρωτήν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πεποίθησιν ὅτι θὰ ἴδῃ τὸν τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον, ἔσπευσε νὰ τὸν ἴδῃ. «Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Χριστόν τίς ἐστι καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τὸν ὄχλον, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν». Ἐπεδίωκε νὰ ἴδῃ ποιὸς εἶναι ὁ Χριστός, ἀλλ' ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον ἠμποδίζετο, διότι ἦτο παρὰ πολὺ κοντοῦ ἀναστήματος. — Βλέπων λοιπόν, ὅτι λόγῳ τοῦ ἀναστήματός του, θὰ ἦτο εἰς αὐτὸν ἀδύνατον νὰ τὸν ἴδῃ, ἐσκέφθη καὶ ἀνέβη ἐπάνω σὲ μιὰ συκομωρέα, ἡ ὁποία εὑρίσκετο στὸ μέρος ποῦ θὰ περνοῦσεν ὁ Χριστός. Καὶ μόλις ἀνέβη ἐπάνω στὴν συκομωρέαν — στὴ συκαμνιὰ — ἔστρεψε τὰ βλέμματα καὶ εἶδε μετ' εὐλαβείας τὸν Χριστόν, σὰν νὰ τοῦ ἔλεγε: «ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.» Ἐνῷ δὲ ἐκεῖνος τοιουτοτρόπως παρετήρει τὸν Χρι-

στόν, ὁ Χριστὸς ἀναβλέψας, παρατηρήσας, τὸν εἶδε.—Ὅταν τὸν εἶδε, τοῦ εἶπεν «Ζακχαῖε, σπεύσας, κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι».—Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα ἀπὸ τὴν συκαμνιά, διότι σήμερον θὰ διαμείνω εἰς τὸ σπῆτί σου. Σήμερον θὰ φιλοξενηθῶ ἀπὸ σένα.—Ὁ Ὁ Ζακχαῖος ἀμέσως ὑπήκουσεν εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατέβη ἀπὸ τὴν συκομωρέαν «καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων».—Ὁ κόσμος ὅμως ὁ ἀκολουθῶν τὸν Ἰησοῦν δὲν εἶδε μὲ καλὸ μάτι τὴν ἐγκάρδιον δεξίωσιν καὶ τὰς περιποιήσεις, τὰς ὁποίας ἔδειξεν ὁ Λυτρωτὴς πρὸς τὸν Ζακχαῖον «ἅπαντες δὲ διεγόγγυζον λέγοντες· ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι».—Ἐνῷ ὁ κόσμος ἐσκέπτετο κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, ἐνῷ ὁ κόσμος ἐσκέπτετο τόσον ταπεινῶς καὶ ἐδείκνυε δυσαρέσκειαν πρὸς τὸν Χριστόν, ὁ Ζακχαῖος, ἱστάμενος πρὸ τοῦ Χριστοῦ εἶπε: «Ἰδού, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τὸ τετραπλοῦν». Τόσην χαρὰν ᾐσθάνετο ὁ Ζακχαῖος καὶ τόσον ἐνθουσιασμὸν ἔλαβε στὴν καρδιά του, ὥστε λέγει τοῦ Χριστοῦ «τὴ μισὴ περιουσία μου παραχωρῶ, Κύριε, νὰ διανεμηθῇ στοὺς πτωχούς. Καὶ ἂν κανενὸς ἐπῆρα τὰ χρήματα ἄδικα ἢ τὸν ἠδίκησα ὁπωσδήποτε, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸν ἀποζημιώσω εἰς τὸ τετραπλάσιον!» Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Χριστός. «Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, διότι καὶ αὐτὸς — ὁ Ζακχαῖος—εἶναι παιδὶ τοῦ Ἀβραάμ.» Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».

Ὁποῖος γυρεύει, μὲ τέτοια θέλησι καὶ μὲ τέτοια ἀφοσίωσι, τὸν Χριστόν, ὅπως ὁ Ζακχαῖος, οὐδέποτε ζημιοῦται! Μιὰ θέλησις τοῦ Ζακχαίου, δημιουργεῖ τὴν ἀνάστασιν τῆς ψυχῆς του, τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν ἁμαρτιῶν του κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Χριστοῦ «Σήμερον σωτηρία τούτῳ τῷ οἴκῳ ἐγένετο».

* * *

Ἡ θέλησις δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ μία ἐκδήλωσις τοῦ ρητοῦ τοῦ Δαυΐδ, ὅτι ἐπλανήθη ὡς πρόβατον ἀπολωλός, τὸ ὁποῖον εὗρηκεν ὁ Χριστὸς «ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».—Ἰδοὺ ὁ καλός μας ποιμὴν — Νάτος ὁ Χριστός μας, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς παρουσίας του ἔβγαλε ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ Ζακχαίου, τὴν πλεονεξίαν καὶ ἐντὸς ἐκείνης ἔθεσε τὴν θεράπαιναν τοῦ Οὐρανοῦ, τὴν φιλανθρωπίαν.—Ἐπῆρε ὁ Χριστός, τὸ πλανεμένο αὐτὸ πρόβατο στοὺς ὤμους, ὡς γνήσιον παιδὶ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τὸ ἔφερε στὸ μαντρί του, τὸ ἔμπασε στὴ στροῦγκα μὲ τὰ πρόβατα ἐκεῖνα, τὰ προωρισμένα νὰ ὑπηρετήσουν τὸν Μέγαν ἀρχιποιμένα — τὸν Χριστόν.

Εἴδατε τὸν καλὸν τσοπάνη, μὲ ποιὰ χαρὰ ὡμίλησε στὸν Ζακχαῖον; Θὰ ρθῶ στὸ σπῆτί σου, τοῦ εἶπε, καὶ ἐπῆγε. Ἐπῆγε στὸ σπῆτι τοῦ Ζακχαίου καὶ τὸ σπῆτι ἐκεῖνο ἐφωτίσθη ἀπὸ τὴν οὐρανίαν του διδασκαλίαν, ἐγέμισε πραγματικὴ χριστιανικὴ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.—«Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον ἀπολωλὸς» ἔλεγεν ὁ Ζακχαῖος. «Ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς» ἔλεγεν ὁ Χριστός. Βάλε καὶ σὺ Χριστιανὲ τὴν θέλησιν τοῦ Ζακχαίου μέσα στὴν καρδιά σου καὶ τράβα καὶ σὺ —ὁ ἁμαρτωλὸς—νὰ ἴδῃς τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦν τόσοι καὶ τόσοι τῆς ὀρθοδόξου Ἐκ-

κλησίας Ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι ἀφῆκαν τὰ πάντα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν!
Ἂν ἦσαι κοντὸς στὸ ἀνάστημα, ἂν αἱ ἁμαρτίαι σου, σὲ ἔκαναν μικρὸν ἀπέναντι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας του, πάρε μαζύ σου τὴν θέλησιν, πὲς καὶ σὺ «Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου, οὐκ ἐπελαθόμην!—Πάρε, Χριστιανὲ τὴν θέλησίν, καὶ εἰλικρινῆ σου μετάνοιαν, τὴν ἀφοσίωσίν Σου καὶ προχώρει νὰ ἴδῃς τὸν Χριστὸν ποῦ ἔρχεται γιὰ σένα «Ζητῆσαι καὶ σῶσαι, τὸ ἀπολωλός,»

Εἶσαι μικρὸς τὸ ἀνάστημα; Νὰ μιὰ συκαμινέα ποῦ σοῦ δείγνω νὰ ἀνεβῇς. Τὴν βλέπεις; Εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ! Ἔμπα ἐκεῖ μέσα καὶ θὰ βρῇς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ εἴπῃ «Θὰ ἦμαι σήμερα στὸ σπῆτί σου».—Σήμερον θὰ ἔλθω νὰ βασιλεύσω στὴν καρδιά σου.
Μὴ φοβᾶσαι, ἂν ἦσαι ἁμαρτωλός. Ἦλθεν ὁ Χριστός, τέτοιος σᾶν κ' ἐμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ βρῇ.—Ἀνέβα στὴ συκαμνιά, ἔλα στὴν Ἐκκλησιὰ λέγε μόνον «ἐπλανήθην». Πές το, μὲ ὅλη σου τὴν καρδιά. Πήγαινε μετανοῶν στὸν πνευματικόν, εἰπέ του μὲ εἰλικρίνειαν τὸ «ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλώς». Πήγαινε νὰ ἐξομολογηθῇς τὸ ἁμάρτημά σου, θὰ συγχωρηθῇς καὶ τότε θὰ ἴδῃς τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον θὰ ἀκολουθῇ ἕνα ὁλόκληρον νέφος μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι εἶναι Ἕλληνες, εἶναι οἱ προπάτορές μας καὶ οἱ ὁποῖοι προσεύχονται πρὸς τὸν Πλάστην καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ πάντα ἁμαρτωλόν, ὅταν ὁ ἁμαρτωλὸς ἐκεῖνος προσεύχεται μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ καὶ λέει «Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός, ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Α΄—1.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ· Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ραχάβ· Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ρούθ· Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαὶ δὲ ἐγένησε τὸν Δαυΐδ τὸν βασιλέα· Δαυΐδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου· Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ· Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆν· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν

Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ· Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ· Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς, ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυΐδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαυῒδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκτέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας τῆς Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ Γέννησις οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος ἁγίου· Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὤν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ Ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβίδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν ἁγίου. Τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ Προφήτου λέγοντος· «Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται Υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ·» ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον· Μεθ' ὑμῶν ὁ Θεός· Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ Ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν Υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰ η σ ο ῦ ν.

«Δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου· καὶ τὴν κατάσχεσίν σου, τὰ πέρατα τῆς γῆς».

* * *

Γιὰ κληρονομίαν σου θὰ Σοῦ δώσω τὰ ἔθνη ὅλα καὶ γιὰ ἰδιοκτησίαν σου, ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς! Αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν, ἔδωσεν ὁ Θεός, πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τοῦ ὁποίου σήμερον ἀναγινώσκεται, εἰς ὅλας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως αὐτοῦ, κατὰ σάρκα, διὰ νὰ φανερωθῇ, ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς θεάνθρωπος.—Καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην, δι' ἀποκαλύψεως, δίδει ὁ Θεὸς εἰς τὸν Προφητάνακτα Δαυΐδ, νὰ τὴν ἐξαγγείλῃ διὰ τοῦ προφητικοῦ του στόματος πρὸς χαρὰν καὶ παρηγορίαν μας.

Ἂν ὁ ἄνθρωπος ἔφερεν, ἐπ' ὤμου, τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὸν προπάτορα Ἀδάμ, ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐστέ-

ναζεν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς κατάρας καὶ τῆς παρακοῆς, ἀφορμὴ ὅλων τούτων καὶ τῆς ἀποστερήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ οὐράνια ἀγαθά, ἀπὸ τὸν Παράδεισον, αἴτιος ὅλων τούτων ἦτο ὁ 'Αδάμ, ὁ ὁποῖος ἐπροτίμησε νὰ ὑπακούσῃ μᾶλλον εἰς τὴν γυναῖκά του—τὴν Εὔαν —παρὰ εἰς τὰς παραγγελίας καὶ συμβουλὰς τοῦ πλαστουργοῦ καὶ Θεοῦ.

Ἕνας 'Αδὰμ γίνεται συντελεστής, διότι ἔφαγε μετὰ τῆς Εὔας τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, μιᾶς ἀκαταβλήτου κατάρας καὶ ἐκδικήσεως! Ἑνὸς τρομεροῦ ἀφορισμοῦ «πορεύεσθε οἱ κατηραμένοι....ἐν τῷ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σας νὰ τρώγετε τὸν ἄρτον σας!....» ἐξερχομένου ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ.

Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς παρακοῆς, δι' ἑνὸς ἀνθρώπου, ἦλθεν ὁ θάνατος ἐπὶ τῆς γῆς, ἦλθεν ἡ νέκρωσις παντὸς ἐναρέτου καὶ εὐσεβοῦς αἰσθήματος!

Τὰ πάνσοφα χέρια τοῦ Δημιουργοῦ, ἔκαμαν ἕναν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν. 'Ηλάττωσαν αὐτὸν βραχύτι παρ' ἀγγέλους, μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐστεφάνωσαν αὐτὸν καὶ τὸν κατέστησαν βασιλέα εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του!—Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος—ὁ 'Αδὰμ—δὲν ἀνεγνώρισεν οὐδεμίαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Δημιουργόν του. Καὶ παραβάτης τῶν ἐντολῶν του γενόμενος, κατέπεσεν εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ σπείρῃ τοὺς καρποὺς τῶν πόνων καὶ τῶν στεναγμῶν, τοὺς ὁποίους διεδέχοντο, ἀναλλοιώτους, αἱ ἐπερχόμεναι γενεαί.

Ὁ 'Αδὰμ ἔφερε τὸν θάνατον!—'Εχρειάσθησαν αἰῶνες διὰ νὰ καμφθῇ ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑπερισχύσῃ ἡ εὐσπλαγχνία Αὐτοῦ. Ἡ Δικαιοσύνη του ἐφώναζε «δὸς ἀνταπόδομα» ἡ εὐσπλαγχνία του συνεβούλευε «σῶσον τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν σου» καὶ δῶσον εἰς τὸν Υἱόν σου τὸν μονογενῆ καὶ πάλιν τὰ ἔργα Σου. Σπαγχνίσθητι, ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπε καὶ εἰπὲ πρὸς 'Εκεῖνον, ὃν θὰ ἀποστείλῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς δεύτερον 'Αδάμ, «δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν Σου· καὶ τὴν κατάσχεσίν σου, τὰ πέρατα τῆς Γῆς!»

Βίβλος γενέσεως 'Ιησοῦ Χριστοῦ.—Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀγαλλιάσεως, τῆς χαρᾶς, τῆς ἀναπλάσεως τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν!

Βίβλος Γενέσεως.—Τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα τοῦ γλυκυτέρου παιᾶνος, διὰ τοῦ ἤχου τοῦ ὁποίου πληροῦνται χαρᾶς, ὄχι μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ βουνά! «Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται» διὰ νὰ ἀκουσθῇ τὸ σάλπισμα ἐκεῖνο εἰς τὴν οἰκουμένην, ἡ ὁποία δίδεται, ὡς Χριστιανικὴ κληρονομία, εἰς τὸν Χριστόν! «Δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου, τὰ πέρατα τῆς γῆς».

Βίβλος Γενέσεως, ὄχι μόνον διὰ τὸν Χριστόν, τὸν σάρκα προσλαβόμενον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον, διότι διὰ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς, καταργεῖται ὁ θάνατος! Λύονται τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι διὰ

τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ—τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναζῇ «Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἀναστάς, καθαιρέτης γίνεται τοῦ Ἅδου!»

Βίβλος Γενέσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκαλύπτεται ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του «Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν ἔστειλεν». Ἡ κατάργησις τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἀνάστασις ἡμῶν ἔδωκε τὴν χάριν εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν νὰ μελῳδήσῃ «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια! Ἀγαλλιάσθω τὰ ἐπίγεια, ὅτι ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ ὁ Κύριος, πατήσας τῷ θανάτῳ τὸν θάνατον!» καὶ δώσας τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, ὅπως δι᾿ αὐτοῦ, καταστήσῃ τὴν Οἰκουμένην ὁλόκληρον κληρονομίαν καὶ ἰδιοκτησίαν του.

Τί εἶναι Βίβλος Γενέσεως; Ἡ βάσις, ἐξ ἧς ἀπέρρευσαν τὰ ἀνθρώπινα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα, πρὸ τῆς Βίβλου, ἦσαν ἀνθρώπιναι κακίαι.

Ὁ Ἰουδαϊσμὸς εἶχε κρατήσῃ τὸ τυπικὸν μέρος καὶ ἀχαλίνωτος ἐφέρετο εἰς τὸν ὄλεθρον ἡμέρᾳ, τῇ ἡμέρᾳ! Ὁ Ἑλληνισμός, διὰ τῶν φιλοσόφων του, δὲν ἠδυνήθη νὰ περισώσῃ κανὲν οὐσιαστικῶς ἀγαθόν, ἀλλ᾿ ἀφῆκε τὰ πλήθη ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ μυθολογουμένου Προκρούστου, διὰ νὰ ὑφίσταται τοὺς πόνους καὶ τὰς ἀλγηδόνας, ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς κοινωνικῆς ὀδύνης καὶ συμφορᾶς!....

Νέκρωσις παντοῦ! Ἀποσύνθεσις, παραλυσία, διαφθορά!....

* * *

Ἡ Βίβλος ὅμως τῆς Γενέσεως, διεφύλαξαν εἰς 42 γενεάς, ἓν εἶδος, μίαν φυλήν, ἐξ ἧς ἐπρόκειτο, σαρκικῶς, νὰ φανερωθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐπὶ τῆς γῆς.—Ὅπως, ἀπὸ τὴν μήτραν τῆς αὐγῆς, ἐξέρχωνται αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, ἔτσι ἀπὸ τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἐξῆλθεν ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, τὸ ἀνέσπερον ἐκεῖνο τῆς ἀληθείας φῶς.

Ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως μᾶς εἰσάγει εἰς τὰ μυστήρια τῶν ἀνεξερευνήτων θελήσεων τοῦ Θεοῦ! Ἀπὸ Γένεσιν ἤρχισεν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. «Ἡ Γῆ, γράφει, ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος καὶ σκότος ἐφέρετο ἐπάνω τῆς ἀβύσσου!» Σκότος φερόμενον, γίνεται Φῶς!

Ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως ἀρχίζει ἀπὸ δόγμα «τὶς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα;» ἐρωτᾷ ὁ Παῦλος. Καὶ τὸ δόγμα ἐκεῖνο, τὸ μυστήριον τῆς Θεότητος, τὸ ἀφάνταστον καὶ ἀσύλληπτον, γίνεται ἀλήθεια, παρουσιάζεται καὶ ἐκεῖνο Φῶς! Σκότος ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ἀβύσσου, πρὸ τῆς Δημιουργιας, ὑλικόν! Σκότος ἀμαθείας, σκοτάδι πνευματικόν, ἐφέρετο εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην! «Οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν ἐν σκότει διαπορεύονται» ἔλεγεν ὁ Δαυΐδ.

Τὸ σκότος τῆς δημιουργίας, διαδέχεται τὸ ἡλιακὸν φῶς! Τὸ σκότος τὸ πνευματικόν, διαδέχεται τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ἡ ἐξάπλωσις τῆς Βίβλου τῆς Γενέσεως—Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ!

«Ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσεται» διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὑλικοῦ

κόσμου.—«Κληρονομία ἀθάνατος, διὰ πάντα πιστεύοντα, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, διὰ τὸν πνευματικὸν κόσμον!»

Οἱ δύο ἐκεῖνοι κόσμοι ὁ ὑλικὸς καὶ ὁ πνευματικός, ἑνώνονται καὶ ἀπὸ κοινοῦ πανηγυρίζουν τὸ μέγα Μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ.—Τοῦ ὑλικοῦ κόσμου, παραβιάζεται ἡ φυσιολογικὴ ἐξέλιξις!—Τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, διαταράσσεται κάθε εἶδος λογικῆς!—Ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως, μᾶς λέγει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἄνευ συλλήψεως, ἐγεννήθη ἀσπόρως! «Ἰδού, ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν. Ποιὸς νοῦς δύναται νὰ χωρέσῃ τοῦτο; ὅτι ἡ Παρθένος θὰ γεννήσῃ καὶ θὰ μείνῃ Παρθένος; Ὁ Ἰωσήφ, ὁ δίκαιος αὐτός, ἐσκέφθη νὰ ἀφίσῃ τὴν Θεοτόκον «δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματῖσαι ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν!»

Αἱ κλονισθεῖσαι πεποιθήσεις του στερεοῦνται! Ὁ Ἰωσὴφ παραμένει ὡς μεμνηστευμένος, ὅταν ἀκούῃ τὴν φωνὴν τοῦ ἀγγέλου «Μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν, Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου, τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἐστὶν ἁγίου».

* * *

Εἰς τὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν, ὅταν ἀρχίζῃ ὁ χειμὼν οἱ ψαράδες τῶν παρακτίων μερῶν, πηγαίνουν καὶ ψαρεύουν πίννες.—Μέσα στὴς πίννες αὐταῖς, οἱ ψαράδες ἐκεῖνοι εὑρίσκουν μαργαριτάρια!

Ἐπειδή, βλέπω, ὅτι ἡ περιέργειά σας ἔγινε ζωηροτέρα, σᾶς τὸ ἐπαναλέγω. Εὑρίσκουν μαργαριτάρια. Ἰδοὺ δὲ πῶς γίνονται, πῶς τὸ σφοντῆλι τῆς πίννας συλλαμβάνει τὸ μαργαριτάρι, χωρὶς σποράν, τῆς ἀρσενικῆς πίννας.

Ὅταν τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνας ὁ ἥλιος τῆς Αἰγύπτου γίνῃ πολὺ καυτερός, καθόσον ἡ Αἴγυπτος κεῖται πλησίον τῆς διακεκαυμένης ζώνης, ἡ πίννες βγένουν στὴν ἄμμουδιά.—Ὅταν βγοῦν βαίνουν τὴν μύτη τους μέσα στὴν ἄμμο καὶ στηρίζονται καλά. Ἅμα καταλάβουν ὅτι ἐστερεώθησαν, τότε ἀνοίγουν τὰ κελύφη των, δηλαδὴ τὰ καβούκια τους καὶ φέρουν πρὸς τὸν μεσουρανοῦντα Ἥλιον, τὸ σφοντῆλι ποῦ ἔχουν μέσα των. Ἐκεῖνο, πρὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, μεταβάλλεται εἰς συγκεντρωτικὸν φακόν. Δηλαδὴ σὰν μερικοὺς φακούς, ποῦ μαζεύουν τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἀνάπτουν τὸ σιγαρέττο.—Μόλις συγκεντρωθοῦν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, αὐταὶ καίουν ἓν μέρος τοῦ σφοντυλιοῦ τῆς πίννας, τόσον δυνατά, ὥστε ἡ πίννα κλείει ἀμέσως τὰ ὄστρακά της καὶ ρίπτεται στὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν!

Αὐτὸ τὸ κάψιμο εἶναι ἡ βάσις, ἡ ὁποία σχηματίζει τὰ μαργαριτάρια μέσα στὴν πίνναν.

* * *

Διηγεῖται ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὅτι τὸν Ἰακώβ, ὁ θεῖός του ὁ Λάβαν τὸν ἐγέλασε. Καὶ ἀντὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ὡραίαν κόρην τὴν Ραχήλ, τοῦ ἔδωσε τὴν Λείαν.—Ὁ Ἰακὼβ παρακαλεῖ νὰ λάβῃ καὶ δι' ἄλλην του σύζυγον καὶ τὴν Ραχήλ. Τὸν παρεκάλεσε δὲ λόγῳ προικός, διὰ νὰ δυνηθῇ

καὶ συντηρήσῃ καὶ τὰς δύο γυναῖκας, νὰ τοῦ δώσῃ ὅσα πρόβατα γεννηθοῦν μαῦρα (λάγια) ἀπὸ τὴν στάνη του.

Ὁ Λάβαν, ἐπειδὴ εἶχε ὅλα τὰ πρόβατα ἄσπρα, δὲν ὑπωπτεύθη τίποτε καὶ τοῦ ὑπεσχέθη νὰ πάρῃ τὰ μαῦρα, ποῦ θὰ γεννηθοῦν.

Ὁ Ἰακὼβ μηχανᾶται τὸ ἑξῆς: Στὴν ἐποχὴν ποῦ κάμουν τοὺς γάμους των τὰ πρόβατα, ἐπῆγε καὶ ἔκοψε κλάρες ἀπὸ λιγαριές. Ἄλλες ἀπ' αὐταῖς ἐξεφλούδησε καὶ ἄλλες ἀφῆκε μαῦρες.

Αὐταὶς τὴς βέργες τὴς ἀνακάτωσε καὶ τὴς ἔβαλε στὴν κοίτη τοῦ ποταμιοῦ, ποῦ ἐπότιζε τὰ πρόβατα.

Μόλις ἐπήγαιναν ἡ προβατίνες νὰ πιοῦν νερό, ἐπάθαιναν ἀπὸ αἰφνιδιασμόν! Τί νομίζετε ἔγινε; Ὁ Ἰακὼβ ἐπῆρε σχεδὸν ὅλη τὴ στάνη τοῦ πενθεροῦ του, διότι τὰ ἀρνιὰ ποῦ ἐγεννοῦσαν ἡ προβατίναις ἔβγεναν λάγια!. . . .

Ἂν ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, ἔδωσε τόσα, κατὰ τὴν λογικήν μας, ὑπεφυσικὰ φαινόμενα, ἡ πίννες νὰ βγένουν μαργαριτάρια, ἡ βέργαις τῆς λυγαριᾶς νὰ προκαλοῦν—τὴν θεωρίαν τῶν ἐντυπώσεων—περὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἴδιος κλάδος στὴν Ἰατρικὴν Ἐπιστήμην, στὴς προβατίναις τέτοια ζωηρὰν ἐντύπωσιν, ὥστε νὰ γεννῶνται λάγια ἀρνιά. Φαντασθῆτε πόσο δύναται νὰ πράξῃ ὁ Παντοδύναμος Θεός! Καὶ πόσον εὔκολον πρᾶγμα εἶναι διὰ τὴν Παντοδυναμίαν Του, τοῦ νὰ γεννήσῃ ἀσπόρως μία Παρθένος καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν νὰ μείνῃ καὶ πάλιν Παρθένος!

Ἂν πολλῶν ἀπὸ μᾶς δὲν τὸ χωρεῖ τὸ μυαλό μας, διὰ τὴν πανσοφίαν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἁπλούστατον καὶ εὐκολώτατον. Πάντα δὲ τὰ Χριστιανικὰ ἔθνη, ὅλων τῶν δογμάτων παραδέχονται τὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ βροντοφωνοῦν «ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα, ἐν σοφίᾳ, ἐποίησας».

Ἰδοὺ διὰ ποῖον εἶναι ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως. Εἶναι δι' Ἐκεῖνον, διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς τὴν Πάναγνόν του Μητέρα καὶ Παρθένον «Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ Σὲ καὶ δύναμις Κυρίου ἐπισκιάσει σε».

* * *

Ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐκείνη ἐγράφη, δι 'ἡμᾶς τοὺ» Ἕλληνας ἀπετέλεσεν ἱερωτάτην βάσιν τῆς Χριστιανικῆς ἀναπλάσεως τῆς φυλῆς μας.—Ἐκ τῆς βίβλου ἐκείνης τῆς Γενέσεως τῆς βιογραφούσης, τὸν ἐπὶ γῆς, θεάνθρωπον, ἐκαλλιεργήθη εἰς τὰς καρδίας τῶν πατέρων μας ἐπιμελέστερον τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ ὁ Χριστιανοέλλην συνδυάσας τὴν θρησκείαν τοῦ θεανθρώπου καὶ τὴν περὶ Πατρίδος θεωρίαν τοῦ Πλάτωνος, διετήρησε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἄσβεστη τὴν φωτιὰ τοῦ πατριωτισμοῦ του, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀνάλυσις τῶν λέξεων «Πίστις καὶ Πατρίς!»

Εἰς τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ ἀναφέρεται «Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ».

Ἡ ὡραία Θάμαρ εἶχεν ὡς νόμιμόν της σύζυγον τὸν Αὐνάν.—Τὸ ἀπαί-

σιον ἐκεῖνο τέρας, τόσον μισάνθρωπον κατήντησεν, ὥστε οὐδέποτε ἐκοιμήθη μὲ τὴν Θάμαρ καὶ τὰς σωματικάς του εὐχαριστίας ἐξετέλει μόνος!

Ὁ Θεὸς τὸν κατηράσθη καὶ ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τὸν κατέπιεν! Ἡ χήρα Θάμαρ καὶ Παρθένος ἀκόμη, ἐπήγαινε, μὲ τὸ πρόσωπό της σκεπασμένον μὲ καλύπτραν, εἰς τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ της, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπήγαινε τροφάς.—Σὲ κάποια δροσερὴ πηγὴ ἡ Θάμαρ, κατὰ θείαν παραχώρησιν, διὰ νὰ μὴν διακοπῇ ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως, ἀναστᾷ σπέρμα ἀπὸ τὸν πενθερόν της καὶ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρά. Ἀκολούθως δὲ ἡ Θάμαρ ἀνεκαλύφθη ὅτι ἦτο ἐκείνη ἀπὸ τὸ δακτυλῆδι τοῦ πενθεροῦ της, ὁ ὁποῖος τῆς τὸ εἶχε δωρήσει, τὴν ἐποχὴν ποῦ ἠγαπήθησαν στὴν δροσερὴ ἐκείνη πηγή. — Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς Θάμαρ, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ καὶ μία προφητικὴ ἐκδήλωσις διὰ τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, ἡ ὁποία ἔφερε τὴν στείρωσιν τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἀμαθείας τοῦ κόσμου. Θὰ ἔσβυνε δὲ ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, ἂν δὲν κατηργεῖτο ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ Θάμαρ, «ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία», δὲν ἀνέτρεχε νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα νὰ ἀναστήσῃ σπέρμα! Μετέβη καὶ τὸν εὗρε. Οἱ Μάγοι προσέφεραν τὰ δῶρα, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἔλαβον τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως.

Εὗρε τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος συμπληροῖ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι, διὰ τοῦ ἀρραβῶνος τῆς ἀληθείας, διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μεταβάλλονται εἰς Χριστιανοὺς Φαρὲς καὶ Ζαρὰ καὶ κηρύττουν εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως καὶ τὸν Εὐαγγελικὸν Λόγον, ὁ ὁποῖος ἄνευ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, θὰ ἦτο δύσκολον νὰ πιστεύσῃ τις, ἄν, μὲ ἄλλην φυλήν, ἠδύνατο τόσον εὐρέως καὶ καταπληκτικῶς νὰ διαδοθῇ.

Διὰ δὲ τῆς διαδόσεως τῆς Βίβλου τῆς Γενέσεως, ἐγενικεύθη ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην ὁ Χριστιανισμός, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ Προφητεία τοῦ Δαυΐδ, «δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν Σου· καὶ τὴν κατάσχεσίν Σου τὰ πέρατα τῆς γῆς».

* * *

Ἑκατομμύρια ὁλόκληρα τῆς ἀνθρωπότητος παρῆλθον. Τὰ ἑκατομμύρια ἐκεῖνα ἤκουσαν ἢ ἀνέγνωσαν τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπέθαναν ὡς Χριστιανοί!

Πόσοι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ ἀνέγνωσαν τὰ θεῖα τοῦ Εὐαγγελίου ῥήματα, νὰ ἐνεθυμήθησαν τοὺς πρώτους μας προγόνους Ἕλληνας! Τοὺς Ἕλληνας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, διὰ τῶν φρικτοτέρων βασανιστηρίων καὶ τῶν ἀκόμη φρικωδεστέρων θανάτων, ἔφεραν ἐπ' ὤμου τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, διὰ νὰ κηρύξουν τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον, ἀρχόμενοι ἀπὸ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Χριστοῦ «Βίβλος Γενέσεως, Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ!»—Καὶ πόσα ἀκόμη ἑκατομμύρια, σήμερον εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἀκούοντα τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως, νὰ ἐνθυμοῦνται τοὺς προπάτοράς μας, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι καὶ ἐκήρυξαν καὶ ἐδίδαξαν αὐτήν. Καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας των μετέβαλον καὶ

αὐτὸν τὸν Παρθενῶνα εἰς Ὀρθόδοξον ναόν, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου!

Καὶ αὐτοὶ οἱ Βούλγαροι ἀκόμη, μὲ ὅλον τὸ φυλετικὸν μῖσός των ἐναντίον μας, σήμερον ἀποτίουν φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς Ἕλληνας ἁγίους, οἱ ὁποῖοι διὰ κόπων, θυσιῶν, στεναγμῶν, στερήσεων, τοὺς ἔκαμαν Χριστιανούς, διδάξαντες αὐτοὺς τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως. Καὶ μὲ τὴν ἀνεξικακίαν, ἡ ὁποία διακρίνει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν, εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ προπάτορες «ἐλᾶτε καὶ σεῖς στὸν παράδεισον τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν! Ἰδοὺ τὶ λέγει ὁ Δαυῒδ «δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν Σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς».

Πάντα τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν, ἔδειξαν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Φιλόσοφοι, καὶ μὴ τοιοῦτοι, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὕμνησαν τὸ μέγα ἔργον τῶν πατέρων μας, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον νὰ μεταλαμπαδεύσουν, εἰς τὸν εἰδωλολατρικὸν κόσμον, τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης. Τὸ εὐαγγέλιον ἐκεῖνο, διὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὁποίου, ἔχυσε ποτάμια ὁλόκληρα αἷμα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Πίστεως βωμοῦ.

Ἐνῷ δὲ ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει τὰς θυσίας τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, σ' ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνας δὲν ἐγεννήθη ἀκόμη τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, γιὰ νὰ εἰποῦμε εἰς πάντα, μὴ Ἕλληνα: «Ἂν δὲν ἦταν οἱ προπάτορές μου, οἱ Ἕλληνες νὰ κηρύξουν τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως, ἐσύ, ἀκόμη, θὰ ἦσουν στὸ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ εἰδωλολατρισμοῦ!»—Ἐμεῖς σᾶς ἀνοίξαμε τὰ μάτια, νὰ γενῆτε Χριστιανοί, υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ γλῶσσα σᾶς ἐδίδαξε τὴν Χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Ἐκείνη σᾶς ἔδειξε τὴν μεγάλην λεωφόρον τὴν ὁδηγοῦσαν τὸ ἀνθρώπινον εἰς τὸν πραγματικὸν προορισμόν!

Ἡ Ἑλληνικὴ φωνὴ καὶ γλῶσσα ἐκήρυξε «καὶ τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.» Βίβλος Γενέσεως, ἂν ἀκόμη εἶσαι γιὰ τὸν ἄλλον κόσμον ξένη, γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, γιὰ τὴν φυλήν μας, εἶσαι Βίβλος ἀθανασίας, τὴν ὁποίαν ἐλατρεύσαμεν καὶ λατρεύομεν. Καὶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ὀνόματος κλίνομεν γόνυ σεβασμοῦ, διότι μὲ τὴν Βίβλον τοῦ Χριστοῦ ἀνεφάνημεν ὡς νεώτερος λαὸς περιούσιος, ἀλλὰ καὶ ἐσώθημεν ἀπὸ τόσας βαρβαρικὰς ἐπιδρομάς, εἰς τὰ ἀθάνατα ἐδάφη τῆς Πατρίδος μας.

* * *

Ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν δοξασμένην μας Πατρίδα, ὅλα τὰ εἴδη τῶν βαρβαρων. Ἐπέρασαν οἱ Ρωμαῖοι, οἱ Ἐνετοί, οἱ Τοῦρκοι! κλπ.—Ἂν ἀφῆκαν θλιβερὰ ἴχνη διαβάσεως σωζόμενα ἀκόμη εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη γιὰ σημάδια τοῦ βαρβαρισμοῦ των, ὁ ὁποῖος ὡμοίαζε πρὸς μυριόπουν ὄφιν, στὴν Ἑλληνικὴ καρδιά, δὲν ἀφῆκαν κανένα σημάδι διαβάσεως!—Διὰ τῆς Βίβλου τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ, ἤκουεν ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ πάντοτε «Μὴν φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου»

«Ἕλληνες, Μὴν φοβηθῆτε νὰ παραλάβετε μαζύ σας τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἐγκλείει τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πρὸ παντός, γ᾽ὰ σᾶς, οἱ ὁποῖοι ἐκηρύξατε, στὸν κόσμον, τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Μονογενῆ του υἱόν: «Δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου· καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς!»

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου σήμερον ἱστορεῖται ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις, εἶπε στοὺς Μαθητάς του: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε. Ἀλλὰ θαρσεῖτε, νενίκηκα τὸν κόσμον». Μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον μόνον πικρίας, στεναγμὸν καὶ δάκρυα θὰ βρῆτε. Μὴν ἀπελπισθῆτε. Μὴν χάσετε τὸ θάρρος σας. Ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον!»

Αὐτὴν τὴν παραγγελίαν υἱοθέτησε καὶ ἡ Πατρίδα μας.—Τόσον εἰς ἡμέρας Ἐθνικῆς εὐδαιμονίας, ὅσον καὶ εἰς ἡμέρας τῆς σκλαβιᾶς ἤκουε πάντοτε τὸν ἐπὶ γῆς ἐπιφανέντα Θεὸν «Θαρσεῖτε!» «Κάνετε κουράγιο! Κάνετε θάρρος! Καὶ ὅπως λέγει ὁ ἱστορικὸς Πλούταρχος «ἀρχὴ τοῦ νικᾶν, τὸ θαρρεῖν». «Ἀρχὴ τῆς νίκης, εἶναι τὸ θάρρος».

Τὸ γνήσιον τέκνον τῆς ἐλπίδος ὥπλισε μὲ «ὅπλον καὶ θυρεὸν Πίστεως» τὴν Ἑλληνικὴ καρδιά, ὥστε, ὅταν στὰ ἀθάνατα βουνὰ τῆς Ἠπείρου συνελήφθη ὁ Κατσαντώνης μὲ γέλιο ἀγγελικὸ ἔβλεπε τὸ μαρτύριον, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ὑποστῇ! Ἀπάνω εἰς ἕνα ἀμῶνι τοῦ ἔσπασαν οἱ Τοῦρκοι τὰ κόκκαλά του! Καὶ ἐν τούτοις τὸ θάρρος, ἡ ἐλπὶς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πατρίδα ὄχι μόνον κατέστησαν ἀνωδυνότερον τὸ μαρτύριον, ἀλλά, τρόπον τινά, ἐμαρτύρει κηρύττων «μὲ τὸν μαρτυρικόν μου θάνατον, θὰ δώσω στὴν νεωτέραν μου γενεάν, ὡς ἀθάνατον κληρονομίαν, τὴν ἐλευθερίαν της! Καὶ τὸ μαρτύριόν μου θὰ κηρυχθῇ στὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ὅτι ἔτσι οἱ Ἕλληνες ἐξηγόρασαν, μὲ τὸ αἷμά των καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ Ἐθνικά τους ἀγαθά!»

* * *

Ἕλληνες! Ἔχουμε ἆρά γε κ' ἐμεῖς τὴν πραγματικὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τῆς Πατρίδος; Σχεδὸν ὅλοι μας, δὲν ἔχουμε τίποτε! Ὁ Θεὸς νὰ γίνῃ ἵλεως. Ἔχουμε κληρικοὶ καὶ λαϊκοί λησμονήσῃ τὸ μέγα ἔργον ποῦ ἔκαμαν οἱ προπάτορές μας! Ἔχουμε λησμονήσῃ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τόσον ἠγάπησε τὴν Ἑλληνικὴν Φυλήν.—Ἕλλην ὁ ὁποῖος λησμονεῖ τὸν Θεόν Του, κατ' ἀνάγκην λησμονεῖ τὴν Πατρίδα του, διότι στὴν καρδιὰ τοῦ Ἕλληνος, εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένα τὰ δύο φαινόμενα τῆς Πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, τῆς Πίστεως πρὸς τὴν Πατρίδα.

Τί θὰ Σὲ ὠφελήσουν τὰ πλούτη, Ἕλληνα, ὅταν χάσῃς τὴν Χριστιανικήν σου καὶ τὴν Ἐθνικήν σου συνείδησιν; Τὴν φυλήν μας, τὴν γενεά μας, τὴν καμαρόνουν καὶ τὴν δοξάζουν ξένοι—οἱ λεγόμενοι φιλέλληνες—καὶ ἐμεῖς τὴν παραδίδομεν δεμένην χεροπόδαρα στὴν ἀδιαφορίαν μας, ἡ ὁποία, ὡρισμένως, θὰ μεταβάλῃ αὐτήν, εἰς ἀπέραντον κοιμητήριον!

Ὅσον βαθύτερον αἰσθανόμεθα τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν, τόσον περισσότερον πονοῦμεν τὴν Πατρίδα. Ἂν ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως τοῦ

Χριστοῦ, ἔχῃ πάντας τοὺς, κατὰ σάρκα, προπάτορας αὐτοῦ, ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη Βίβλος Γενέσεως, ἡ ὁποία ἀρχίζει. «Βίβλος Γενέσεως, τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εἶναι μητέρα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος! Ἡ Ἑλλὰς ἐγέννησε τοὺς Θεμιστοκλεῖς, τοὺς Μιλτιάδας, τοὺς Λεωνίδας, τοὺς Φωκίωνας! Ἡ Ἑλλάς, ἐγέννησε τοὺς Ἡροδότους, τοὺς Ἡσιόδους, τοὺς Πλουτάρχους, τὸν Θουκυδίδην. Ἡ Ἑλλὰς ἐγέννησε τοὺς Σωκράτας, τοὺς Πλάτωνας, τοὺς Ἀριστοτέλεις, τοὺς Πυθαγόρας, τοὺς Γνωμαγόρας, τοὺς Περικλεῖς, τοὺς Φιλιππίους Ἀλεξάνδρους, τοὺς Δράκοντας, τοὺς Σόλωνας!

Ἡ Ἑλλάς, ἐγέννησε τοὺς Χρυσοστόμους, τοὺς Βασιλείους, τοὺς Ἀθανασίους, τοὺς Κυρίλλους, τοὺς Μεθοδίους, τοὺς Φωτίους. Ἡ Ἑλλάς, ἐγέννησε τοὺς ἱερομάρτυρας καὶ Ἐθνομάρτυρας, οἱ ὁποῖοι ἥνωσαν τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ γεννήσουν τὴν νεωτέραν γενεὰν τῶν Ἡρώων τοῦ 1453, τοῦ 1821, οἱ ὁποῖοι μὲ χαρακτῆρας ἀνεξαλείπτους νὰ χαράξουν καὶ στὴν καρδιά μας «Δώσω ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου» νὰ μάθουν καὶ ἐκεῖνα ποίαν ἀξίαν ἔχουν τὰ πατροπαράδοτά μας, τὰ ὁποῖα ἐκπορεύονται ἀπὸ τὴν ἐθνικοθρησκευτικὴν δύναμιν τοῦ καθήκοντος.

Ἂν μετὰ τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ, ἐφάνησαν οἱ Χριστιανοὶ ὡς υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας του, μετὰ τὴν Βίβλον τῆς γενέσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐφάνησαν, τὰ ἀθάνατα παιδιά της, υἱοὶ καὶ κληρονόμοι τοῦ Μεγάλου της προορισμοῦ, σύμβολα ἀθάνατα τῆς ἀθανασίας τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς, ἥτις ἐξεδηλώθη εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ἡρώων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς μας καὶ ἥτις θὰ ἀκολουθεῖ, ἕως ὅτου γίνῃ μία μεγίστη καὶ ἀδιαίρετος Ἑλλάς!

Ἕλληνες, εἶναι ἀνάγκη νὰ δείξωμεν ποῖοι εἴμεθα, καὶ ὅτι εἴμεθα ἄξια τέκνα τῶν προπατόρων μας, τῶν ὁποίων οἱ ἀδριάντες, ἔχουν στηθῆ εἰς ὅλα τὰ ξένα Πανεπιστήμια εἰς ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ φανῶμεν ἀντάξιοι καὶ πρὸς τοὺς πόθους τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Καὶ θὰ φανῶμεν τοιοῦτοι, ἂν πάρωμεν τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Βίβλον τῆς Γενέσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν παραδώσωμεν στὰ παιδιά μας, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ εἴπωμεν. «Θὰ σᾶς δώσωμεν τὰς Βίβλους αὐτάς, ὡς ἀθάνατη κληρονομία, ποῦ ἐπείραμε κ' ἐμεῖς ἀπὸ τοὺς προγόνους μας» διὰ νὰ Σᾶς ἀξιώσῃ ὁ Ὕψιστος νὰ κηρύξετε «δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς», ἡ ὁποία παραγγελία βασίζεται ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους κανόνος τῆς ἀγάπης, καὶ τὴν ὁποίαν τόσον ἀποτελεσματικῶς ἐκήρυξαν οἱ προπάτορές μας, συντελέσαντες εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου σήμερον εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἀναγινώσκεται, «ἡ Βίβλος τῆς Γενέσεως».

Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου Εὐαγγελίου.—Κεφ. Β—1—13.

Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδού, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα εν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ· καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· Οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· «Καὶ σύ, Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ». Τότε Ἡρώδης, λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε· Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδού, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

~~~~~~~~~~~~~~

«Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ, ᾧ ἀπόκειται, προσδοκία ἐθνῶν.—»

* * *

Δὲν θὰ ἐκλείψῃ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Ἰούδα, οὔτε ἀρχηγὸς ἀπὸ τὴν γενεαλογίαν αὐτοῦ, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἀφιερωμένη ἡ προσδοκία—ἡ ἐλπὶς καὶ βοήθεια—ὅλων τῶν Ἐθνῶν.—

Εὐαγγέλια χαρᾶς, εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του, ἀναγγέλλει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην, δι' ὅλα τὰ ἔθνη, ὁ Ἰακώβ, προφητεύων διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὰ εὐαγγέλια ἐκεῖνα τῆς χαρᾶς, διὰ τῆς ὁποίας ἀνακαινίζεται καὶ ἀναπλάσσεται ὁ κόσμος, καὶ ἐγώ, ὁ ἐλάχιστος, ἀναγγέλλων πρὸς τὸ χρι-
~~~~~~~~~~~~~~

στεπώνυμόν μου πλήρωμα, λέγω: «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις, εὐδοκία». Διότι ἡ προφητεία τοῦ Ἰακὼβ ἠλήθευσεν. Καὶ ὁ κόσμος τότε εἶδε καταλυθὲν τὸ Βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ὅταν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνεφάνη ἡ προσδοκία καὶ ἡ ἀπολύτρωσις τῶν Ἐθνῶν, ὁ Ἰησοῦς Χριστός! Ἀπὸ τὸ σπέρμα ἐκεῖνο—ἐκ τῶν μηρῶν τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα—ἔλαβε σάρκα ὁ ἔνθεος λόγος, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, περὶ τοῦ ὁποίου δικαίως ἐκπλήσσεται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἥτις λέγει, «ὁ ἀχώριστος παντί, πως ἐχωρίσθη ἐν σαρκί; Ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρός, πῶς ἐν ἀγκάλαις τῆς Μητρός; Καὶ μὲ ὅλην τὴν ἔκπληξιν ἐκείνην, ἀνέτειλε, διὰ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τὸ φῶς τῆς γνώσεως τοῦ ἀληθινοῦ μας προορισμοῦ!—Τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὡς ἄσημον εἰς φτωχικὴ φάτνη, μετὰ τοὺς τσοπάνηδες, προσεκύνησαν οἱ λατρεύοντες τὰ ἄστρα ὑπὸ ἀστέρος ὁδηγούμενοι.

Καὶ ἂν ὁ Ἰακὼβ προεφήτευσεν «οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ, ᾧ ἀπόκειται, προσδοκία ἐθνῶν», διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῆς προφητείας ταύτης ἀνάγκη νὰ ἐξετασθοῦν τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα προεκάλεσαν τὴν κάθοδον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Περὶ τῶν αἰτίων ἐκείνων, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, διὰ τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης περικοπῆς τοῦ ἀποστόλου ἔγραψεν «ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεός, τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον».

Ὅταν συνεπληρώθη ὁ καιρὸς τῆς Φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, τότε συνεπληροῦτο ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἔργον τῆς κακίας καὶ τῆς διαφθορᾶς, αἱ ὁποῖαι ἀπέρρεον, ἀπὸ τὸν προπάτορα Ἀδάμ! Ἄνωθεν, ἡ Εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ ἔλεγε πρὸς τὴν Δικαιοσύνην του «Σῶσον, Πανάγαθε, τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν Σου! ἄκουσον τὸν Ψαλμῳδὸν βοῶντα «μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν....» Καὶ ἐνῷ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐξυφαίνετο τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κάτωθεν—ἐδῶ στὴν γῆν—ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος ἐστέναζεν ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς ἁμαρτίας! «Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ φορτίον βαρύ, ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ... οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου....Προσώζεσαν καὶ ἐσάπισαν οἱ μώλωπές μου...» Οὕτω περιέγραφεν ἑαυτὸν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην, ὁ Δαυΐδ.—

Δὲν ἠρκέσθη ὅμως ἡ ἁμαρτία ἕως τῶν περιγραφῶν τοῦ Δαυΐδ, ἔπραξε καὶ κάτι ἄλλο, ὅταν ἤγγιζε τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως. —Παρέλυσε τὴν οἰκογένειαν. Τὰ ἤθη ἦσαν τόσον διεφθαρμένα, ὥστε περὶ τῆς κοινωνίας, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ μὲν Δαυΐδ ἔγραψε· «Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν καὶ οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός!»—Ὁδὲ Γάλλος ἱστορικὸς Λεμαὶτρ ἔγραψε τὰ ἑξῆς: «Ἡ τότε κοινωνία, πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνόμιζέ τις, ὅτι ὅλη ἐκείνη ἡ κοινωνία ἐτέλει σπονδήν τινα καὶ θυσίαν, πρός τινα ἄγνωστον Θεόν, ὁ

ὁποῖος ἦτο Θεὸς τῆς παραλυσίας, τῆς διαφθορᾶς, τῆς ἀποσυνθέσεως! Ἀκολασία καὶ αἱμομιξία ἐχαλιναγώγουν τὰ πλήθη!»

«Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος». Καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἁμαρτία, ἡ νομίζουσα, ὅτι θὰ ἔχῃ στήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀθάνατα τρόπαια καὶ ὅτι θὰ δεσπόζῃ εἰς γενεὰν γενεῶν, αἴφνης ἐξέλιπε τὸ Κράτος τοῦ Ἰούδα! Ἤτοι ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸ ὁποῖον τῆς Μεγάλης Βουλῆς του τὸν ἄγγελον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, στέλλει ἐπὶ τῆς γῆς, σάρκα προσλαμβανόμενον, ἵνα σώσῃ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐμφανίζεται, ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Οὐρανοῦ!

* * *

Ὅλαι αἱ μεγάλαι φυσιογνωμίαι, αἱ ὁποῖαι διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισίν των ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ἐδοξάσθησαν κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφάνισιν αὐτῶν, ἢ ἐδοξάσθησαν καὶ ἐτιμήθησαν μετὰ θάνατον—Οὐδεὶς Συγγραφεύς, ἔγραψεν, ἢ ἐκήρυξε τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ λοιπῶν ὑπερόχων φυσιογνωμιῶν.—Οὐδεμία ἱστορικὴ πηγὴ ὑπάρχει, ἡ ὁποία νὰ προφητεύῃ τὴν ἐμφάνισιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ ὑπὸ θεϊκοῦ γνόφου καταληφθέντος βραδυγλώσσου, Μωϋσέως. Οὔτε καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν Μελχισεδέκ, ὅστις, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὑπῆρξεν ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος!

Οὔτε ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία προκαταγγέλλει τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν, ἀλλὰ πλέκει τὰ ἐγκώμια πρὸς ἐκείνους μετὰ τὴν μυθολογικήν των ἐμφάνισιν.—Οὔτε ἡ ἱστορία τῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν Σινῶν ἀναγράφει τι, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἐμφανισθοῦν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Βράχμας, ὁ Βούδας, ὁ Μολόχ, ὁ Κομφούκιος.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο μαρτυρεῖ, ὅτι πάντες οἱ μεγάλοι ἄνδρες, οἱ διακριθέντες διὰ τὴν σοφίαν αὐτῶν, ἦσαν κοινοὶ θνητοί.—Ἦσαν καὶ ἐκεῖνοι γήϊνοι καρποί, τοὺς ὁποίους θὰ ὑπεδέχετο τὸ κοινὸν δοχεῖον τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ τάφος.—Ἡ ἱστορία, ἡ Ρωμαϊκή, δὲν προεφήτευσεν, ὅτι ἤθελον γεννηθῇ οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ διευθύνοντες τὰς τύχας αὐτῆς, οὔτε δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν Καίσαρα Αὔγουστον, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστός!

Οἱαδήποτε ἱστορία τῶν Ἐθνῶν, τῶν πεπολιτισμένων καὶ ἀπολιτίστων, εἰς καμμίαν της σελίδα δὲν προεφήτευσε τὴν κάθοδον ἐπὶ τῆς γῆς ἑνὸς Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ, ὄχι μόνον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' οὔτε τοῦ ἔθνους ἐκείνου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐγράφη ἡ ἱστορία!

Τὸ φαινόμενον τοῦτο, εἶναι μία τρανωτάτη ἀπόδειξις ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος «ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοὺς ἀνθρώπους συνανεστράφη» δὲν ἦτο γήϊνος καρπός.—Ἦτο ἡ ἀλήθεια τοῦ οὐρανοῦ, ἡ κατελθοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα πᾶσα σὰρξ ἴδῃ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν!—«Ἐκ γαστρός, πρὸ Ἑωσφόρου ἐγέννησά Σε».—Ἡ πρώτη προφητεία, διὰ τὸν μέλλοντα νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἡ προφητεία ἐκείνη, ἡ ὁποία διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ ἐνσαρκοῦται εἰς τὸ σπέρμα τοῦ Ἰούδα,

εἰς τὴν πατριὰν τοῦ Δαυῒδ ὁ ὁποῖος ἔψαλλεν «Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννησά Σε». «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ, ᾧ ἀπόκειται, προσδοκία Ἐθνῶν».

Καὶ ἐνῷ τὰ εἰδωλολατροῦντα ἔθνη, ὡς ἄνω εἶπον, δὲν ἔγραψαν τίποτε περὶ τῆς μελλούσης ἐμφανίσεως τῶν μεγάλων προσωπικοτήτων τῶν Ἐθνῶν των, ἐν τούτοις διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔγραψαν.— Ὁ Πατὴρ τῶν φιλοσόφων Σωκράτης προεφήτευσε τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς!

Ἡ Βαχαβαράτα τῶν Ἰνδῶν ἐπίσης.—Ὁ Λατῖνος ἱστορικὸς Τάκιτος, εἰς τὸν βίον τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου, γράφει τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν Ρώμην ἐγένετο κάποιο θαῦμα. Ἡ δὲ Ρωμαϊκὴ Σύγκλητος (τὸ τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον) τόσον ἔντρομος ἐγένετο, ὥστε ἐκάλεσε μάντεις καὶ οἰωνοσκόπους, ὅπως δώσουν τὴν ἀπαιτουμένην ἐξήγησιν, τοῦ θαύματος ἐκείνου.—Οἱ ἑρμηνευταί, ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ δώσουν τὴν βεβαίαν, τὴν θετικὴν λύσιν τοῦ θαύματος ἐκείνου, προσέτρεξαν νὰ συμβουλευθοῦν τὰ Βιβλία τῶν Σιβυλλῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον, πρὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν, ὑπάρξῃ, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος.

Ἀνατρέξαντες δὲ εἰς τὰ Βιβλία ἐκεῖνα εὗρον, ὅτι αἱ Σίβυλλαι εἶχον προμαντεύσῃ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ· ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δηλαδὴ τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος, μεγάλα γεγονότα ἤθελον φανῇ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Καὶ ὅτι οἱ θέλοντες νὰ σωθοῦν, ἔπρεπε νὰ τρέξουν πρὸς τὴν Ἀνατολήν.—Ταῦτα ἐγνωστοποιήθησαν εἰς τὸν Αὔγουστον Καίσαρα. Ὁ ὁποῖος φοβηθεὶς μήπως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, ἐφανέρωναν ὕπαρξιν ἐπιγείου Βασιλέως, ἐξέδωκε αὐτοκρατορικὸν διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου διετάσσετο ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Ἰουδαίας. Καὶ τὸ ὁποῖον διάταγμα ἐξετέλεσεν ὁ Ἡρώδης, φονεύων τὰ νήπια ἐκεῖνα, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστήν.

* * *

Ἐνῷ δὲ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐτελετουργοῦντο καὶ ὅλα τὰ ἔθνη ἀνέμενον τὴν κάθοδον τοῦ Λυτρωτοῦ, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ὅσων εἶπε ὁ Ἰακώβ, αἱ τότε κοινωνίαι διετέλουν ὑπὸ τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας.—Ἡ ἁμαρτία, ἡ ἐξαπλωθεῖσα διὰ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, ἐχαλιναγώγει πάσας τὰς γνωστὰς κοινωνίας.

Εἰς τὰς παραμονὰς τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ, δέν ὑπῆρχεν οἰκογένεια καὶ οἰκογενειακὴ τιμή, στοργὴ καὶ ἀφοσίωσις.—Οἱ Ρωμαῖοι Νομοδιδάσκαλοι ἱστοροῦν, ὅτι εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον τῆς Ρώμης εἰς μίαν καὶ μόνον ἡμέραν ἐξεδικάσθησαν 685 αἰτήσεις διὰ διαζύγια! Πλήρης ἀποσύνθεσις καὶ τελεία κατάπτωσις τῆς γυναικός! Οἱ λατρεύοντες λαοὶ τὴν κτίσιν, καὶ ὄχι τὸν κτίσαντα, καὶ ἰδίως ἐν Ρώμῃ, τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, δὲν τὸν ἐθεώρουν ὅμοιόν τους.—Εἶχον δούλους, μὲ δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπ' αὐτῶν! Εἰς τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα, τὰ δερόμενα, τὰ ἀκρωτηριαζόμενα, τὸ

κρεουργούμενα, ἀπηγορεύετο καὶ τὸ δάκρυ ἀκόμη νὰ χύσουν καὶ ὁ ἐλάχιστος ὀλοφυρμός! Ἦσαν δοῦλοι! Ἦσαν χειρότεροι τῶν ζώων. Οἱ τότε νομιζόμενοι εὐγενεῖς, ἔτρεφον περισσοτέραν ἀγάπην, εἰς τὰ ζῷα, παρὰ εἰς τοὺς δούλους των. —Ἕνας Ρωμαῖος πλούσιος εἰς τὴν ἐξοχικήν του ἔπαυλιν, παρέθεσε τιμητικὸν δεῖπνον, εἴς τινα πλούσιον φίλον του, ἐλθόντα νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ.

Ἐθεώρησε καλὸν ὁ Ρωμαῖος εὐπατρίδης νὰ παρατεθῇ ἡ τράπεζα, ἔμπροσθεν, εἰς μίαν τεχνικὴν λίμνην, τῆς ἐπαύλεώς του, ἐντὸς τῆς ὁποίας διετήρει σκυλόψαρα! Ὅταν ὁ φιλοξενούμενος τοῦ εἶπεν, ὅτι δὲν ἔχει ἴδῃ, πῶς σφάζονται ἄνθρωποι, ὁ Ρωμαῖος διέταξε νὰ τοῦ φέρουν μερικοὺς δούλους του, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὡς ὁδηγὸν τὸν δήμιόν των. Ὅταν ἦλθον μπροστά του, λέγει εἰς τὸν δήμιον. «Σφάξε δύο-τρεῖς ἀπ' αὐτοὺς νὰ ἴδῃ ὁ φιλοξενούμενος φίλος, καὶ ἀφοῦ τοὺς κομματιάσῃς, νὰ ρίψῃς τὰ κομμάτιά των πρὸς τροφήν, εἰς τὰ σκυλόψαρα! Ἡ παραγγελία τοῦ αὐθέντου ἐξετελέσθη παραχρῆμα!...

Εἰς αὐτὴν τὴν πλήρη ἀποσύνθεσιν καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν, ἐπέστη τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀπολύτρωσιν. —Ἦλθεν ὁ διὰ τῶν Προφητῶν προκατηγγελμένος Μεσσίας, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ διὰ τῆς σωτηρίας τούτου ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μεγαλεῖά του ὁ Θεός! Περὶ τῆς φιλανθρωπίας τῶν πλασμάτων του ἔλεγεν ὁ ψαλμῳδὸς «τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;» Καί ἐν τούτοις ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, ἐπεφάνη καὶ ἡ ἀπολύτρωσις ἐπέρχεται διὰ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ διάβασις διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τῶν Ἑβραίων φευγόντων, ὑπὸ τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως, τὴν τυραννίαν τοῦ Φαραώ, ὁ καταποντισμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ Φαραὼ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ἡ σωτηρία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἐκείνου λαοῦ, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γενέτειραν, διὰ τῆς φωτεινῆς νεφέλης, εἶναι ἡ πλέον ζωντανὴ προφητεία, τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Μωϋσῆς ἔσωσε τὰ τυραννούμενα σώματα καὶ τὰ ἀπήλλαξε τῆς ἐπὶ πλέον τυραννίας τοῦ Φαραώ.—Ὁ Χριστός, ἔσωσε τὰς τυραννουμένας ψυχὰς ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν! Καὶ ὅπως τὰ στρατεύματα τοῦ Φαραὼ κατεποντίσθησαν καὶ ἐπνίγησαν, ἔτσι καὶ τὰ στρατεύματα τῶν διαφόρων κακιῶν κατεστράφησαν διὰ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, ἀντὶ τῆς φωτεινῆς νεφέλης τοῦ Μωϋσέως, φωτίζει, διὰ τοῦ Ἱεροῦ Αὐτοῦ Εὐαγγελίου, πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον «εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν».

* * *

Ἐφάνη ὁ Ἄρχων τοῦ κόσμου! Ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων, ὁ δεσπόζων τῶν οὐρανίων θόλων, ἄδοξος, τεταπεινωμένος καὶ διὰ νὰ πατάξῃ, πρὸ παντός, τὴν ὑπεροψίαν καὶ ὑπερηφάνειαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Σατανᾶς, καταδέχεται νὰ γεννηθῇ εἰς μίαν πτωχὴν φάτνην, μέσα σ' ἕνα

ἀνήλιαστο σπήλαιον, τοῦ ὁποίου οἱ Ἄγγελοι, ὡς παρήγορος τῆς ἀνθρωπότητος δύναμις, ψάλλουν εὐλαβῶς τὴν γέννησιν! «Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων· Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνης, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία!»

Τὸ χαρμόσυνον τῆς ἐνανθρωπήσεως γεγονός, δὲν ἀναγγέλλεται εἰς μεγιστάνας καὶ βασιλεῖς! Δὲν ἀναγγέλλεται εἰς πλουσίους ἐνδεδυμένους, μὲ πορφύραν καὶ βύσσον! Δὲν ἀναγγέλλεται εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐκράτουν τοὺς τύπους, διὰ νὰ πνίγουν τὴν οὐσιαστικὴν ἀλήθειαν, οὔτε εἰς τοὺς Γραμματεῖς, οὔτε εἰς τοὺς Φαρισσαίους, οὔτε εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν Συναγωγῶν!

Ἐκεῖ, κοντὰ στὸ Σπήλαιον, σὲ σκότος τῆς νυκτὸς ψηλαφητόν, ἦσαν μερικοὶ τσοπάνηδες φυλάσσοντες τὰ ποίμνιά τους, καὶ διασκεδάζοντες τὰς ὥρας τῆς ἀτέρμονος νυκτός, παίζοντες τὴν φλογέρα τους.—Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀδόξους καὶ ἀσήμους, παρουσιάζεται ὁ Ἄγγελος, ἵνα ἀναγγείλῃ, τὰ εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς.

Τῆς χαρᾶς ἐκείνης ἡ ὁποία ἑνόνει τὰ οὐράνια μὲ τὰ ἐπίγεια! Τῆς χαρᾶς ἐκείνης, ἡ ὁποία μέ τὸ χαρμόσυνόν της δάκρυ, σβύνει ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνην καρδιὰ τὸ δάκρυ τοῦ στεναγμοῦ καὶ γεννᾷ τὴν ἀνακούφισιν!

Τσοπάνηδες, ἀγραυλοῦντες, παρηγορούμενοι μὲ τὸ πλαγιαῦλί τους μέσα στὰ σκότη τῆς νυκτός, γίνονται οἱ πρῶτοι εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τοῦ θείου Βρέφους, εἰς τὴν φάτνην! Καὶ ἀφέντες τὰ σκότη τῆς νυκτός, ἔμπλεοι ἀπὸ τὸ φῶς τῶν οὐρανίων Στρατιῶν, μεταβαίνουν εἰς τὴν φάτνην νὰ προσκυνήσουν τὸ ἀνέσπερον φῶς! εὑρόντες «τήν τε Μαρίαν καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ». Καὶ ἀφοῦ προσεκύνησαν τὸ θεῖον Βρέφος, ὑπέστρεψαν δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεόν, δι' ὅλα ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον.

* * *

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε! Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε! Ἄσατε, τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοί.—Ὁ Βασιλεὺς τῶν Οὐρανῶν, ὁ καθαιρέτης τοῦ Ἅδου, ἐν μέσῳ ἡμῶν, προβάλλει μὲ ὅλην τὴν ταπείνωσιν καὶ ὄχι ὅπως τὸν ἐφαντάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι.—Ἐκεῖνοι τὸν ἤθελον ἐπίγειον Βασιλέα, νὰ γνωρισθῇ πρῶτα στοὺς μεγάλους καὶ τιτλούχους, νὰ γείνουν ἐκεῖνοι ἀπέναντί Του κόλακες καὶ αὐλοκόλακες!

Ἐνῷ Ἐκεῖνος ἦλθεν, ὡς προσωποποίησις τῆς ταπεινότητος, νὰ χύσῃ βάλσαμον παρήγορον, σὲ κάθε πληγωμένην καρδιὰ καὶ νὰ δεσπόσῃ τῶν οὐρανίων, ἐπιγείων καὶ καταχθονίων.

Ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς τοῦ Οὐρανοῦ, νὰ καταργήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην δουλείαν καὶ ἔτι πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὸν Παῦλον λέγοντα «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος! Πάντες γὰρ ὑμεῖς, εἷς ἐστε, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ θεμελιώσῃ, ἐπὶ ἀδιασαλεύτων βάσεων, τὴν ἀλληλεγγύην τῆς ἀγάπης, ὄχι μόνον πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας, ἀλλὰ καὶ πρὸς

τοὺς μισοῦντας. Ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου σήμερον πανηγυρίζομεν τὴν Ἁγίαν Γέννησιν, ὑπῆρχε κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὅταν ἔκαμε τὸ ἔγκλημα τῆς παρακοῆς, ἡ Εὔα μὲ τὸν Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον καὶ δὲν ἐμίσησεν. «Ἐν Ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν».— Καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐμίσησεν, ἀλλὰ τοιαύτην φιλανθρωπίαν ἔδειξεν, ὥστε ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διὰ τοῦ Σταυρικοῦ του θανάτου ἐπεβεβαίωσε καὶ συγχώρησιν καὶ συμπάθειαν καὶ μᾶς ἀπελύτρωσεν, ἀπὸ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.

Ἂν, ἑκάστη ἀνθρωπίνη καρδία, πρέπῃ, νὰ μεταβληθῇ εἰς σπήλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ ἀποθέσῃ τὸ θεῖον Βρέφος, τὴν ἀγάπην καὶ πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀγάπης ἀπορρέοντα εὐγενῆ αἰσθήματα, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχομεν ὑπέρτερον καθῆκον νὰ ἔχωμεν πάντοτε, στὴν καρδιά μας, τὸ θεῖον Βρέφος.

Μία μεγάλη Σπηλῃά ἦτο καὶ ἡ Ἑλλάς, πρὸ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς.—Ἐλυμαίνετο καὶ ἐκείνη, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα ὅμορα Ἔθνη, ἀπὸ τὰ ἴδια κακὰ καὶ ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν ἐκείνην, ἡ ὁποία εἶχε θεοποιήσῃ καὶ αὐτὰς τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πριάπου καὶ Ἀφροδίτης.

Ἀλλ' ὁ ἐμφανισθείς, ἐπὶ τῆς γῆς, ἀληθινὸς Θεὸς βγαίνει τὴν πλάνην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἐμπιστεύεται τὸ Ἱερόν του Εὐαγγέλιον. Ἡ παληὰ σπηλῃὰ τῆς εἰδωλολατρείας ἀποδέχεται τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ οἱ πρῶτοι ποιμένες, οἱ ὁποῖοι προσεκύνησαν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον τοῦ θείου Βρέφους, ἦσαν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐξῆλθον, διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης νὰ κηρύξουν ἐκεῖνον «ᾧ ἀπόκειται προσδοκία Ἐθνῶν!»

Οἱ προπάτορες ἡμῶν ἐκχριστιανισθέντες, ἐξεχριστιάνισαν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον καὶ ἐμεῖς, ὡς ἀπόγονοι ἐκείνων, ἔχομεν καθῆκον νὰ διατηρήσωμεν, στὴ ἁμαρτωλή μας καρδιά, τὸ θεῖον Βρέφος καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον αὐτοῦ καὶ νὰ ψάλλομεν ἐν ὕμνοις, ἐν ᾠδαῖς πνευματικαῖς «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία....».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Β'—13.

Ἀναχωρησάντων τῶν Μάγων, ἰδού, Ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν Μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἴσθι ἐκεῖ, ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ Παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθείς, παρέλαβε τὸ Παιδίον καὶ τὴν Μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ Προφήτου, λέ-

γοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν Υἱόν μου. Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν Μάγων, ἐθυμώθη λίαν καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν Μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ Προφήτου, λέγοντος· Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς. Ῥαχὴλ κλαίει τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδού, Ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ Παιδίον καὶ τὴν Μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ Παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθείς, παρέλαβε τὸ Παιδίον καὶ τὴν Μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας, ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν Προφητῶν· Ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

«Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν».

Μάγοι, διάσημοι φιλόσοφοι, μελετηταὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, μεγάλοι ἀστρονόμοι, εἶδον τὸν Ἀστέρα αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἦλθον να προσκυνήσουν τὸ θεῖον Βρέφος.

Τὸ ἄστρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὡδήγησε, τοὺς τσοπάνηδες τοῦ βουνοῦ, ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, ὑπεράνω τοῦ ὁποίου ἐσταμάτησε, τὸ ἄστρον ἐκεῖνο, ὁδηγεῖ καὶ ἐκείνους ποῦ ἐγνώρισαν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἔρευναν ποῦ ἔκαμαν τοῦ ὁρατοῦ στερεώματος. Ἂν τὰ σύμπαντα ἐγέμισαν ἀπὸ χαράν, διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως τοῦ οὐρανοῦ, δὲν ἔμειναν ὅμως χωρὶς χαρὰν καὶ χωρὶς ἐκτίμησιν καὶ σεβασμό οἱ σοφοὶ τῆς Περσίας Οὐρανολόγοι!

Εἶδον τὸν ἀστέρα τοῦ Γεννηθέντος Βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἦλθον φορτωμένοι ἀπὸ δῶρα, χρυσόν, λίβανον καὶ σμύρναν, διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν.

Ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ ἀστέρος ὡδηγούμενοι, ἐθεώρησαν καλὸν νὰ επισκεφθοῦν τὸν Βασιλέα Ἡρώδην. Ὁ Ἡρώδης, ὑποδέχεται τοὺς ἐπιφανεῖς Πέρσας μεγαλοπρεπῶς εἰς τὰ ἀνάκτορά του, τῶν Μάγων διηγηθέντων πρὸς ἐκεῖνον τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθον! «Ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ» καὶ διὰ τοῦτο θέλομεν ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά Σου νὰ μάθωμεν «ποῦ εἶναι ὁ τεχθεὶς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων».—Ὁ Ἡρώδης ἐξηκρίβωσεν ἀπὸ τοὺς Μάγους τὴν ἐποχὴν ποῦ ἐφάνη ὁ ἀστὴρ καὶ τοὺς λέγει: «Ὑπάγετε νὰ τὸν προσκυνήσετε καὶ ἔλατε ἐδῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε ποῦ βρίσκεται, διὰ νὰ μεταβῶ καὶ ἐγὼ νὰ τὸν προσκυνήσω.—

Μετέβησαν εἰς Βηθλεὲμ καὶ εὗρον τὸ παιδίον μὲ τὴν μητέρα του Μαρίαν. Τὸ προσεκύνησαν. Ἔδωσαν τὰ δῶρά των, καὶ ἀνεχώρησαν, μὲ τὴν ἰδέαν, ὅπως τὴν ἐπομένην, μεταβοῦν καὶ ἀναγγείλουν στὸν Ἡρώδη ποῦ εἶναι ὁ τεχθεὶς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Τὴν νύκτα ὅμως, βλέπουν ἀγγελικὴν ὀπτασίαν! Ὠνειρεύθησαν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πᾶνε στὸν Ἡρώδην. Καὶ ἀπὸ ἄλλο δρόμο, γιὰ νὰ χάσῃ καὶ τὰ ἴχνη των ὁ Ἡρώδης, ἐγύρισαν στὴν Πατρίδα των. «Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν» .

Ἐνῷ δὲ οἱ Μάγοι ἀνεχώρησαν, Ἄγγελος Κυρίου ἐμφανίζεται πρὸς τὸν Ἰωσὴφ καὶ τοῦ λέγει: Πάρε ἀμέσως τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεύγα διὰ τὴν Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης σκοπεύει νὰ φονεύσῃ τὸ θεῖον βρέφος! Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰωσήφ, μὲ τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Ἰησοῦν ἔφυγαν γιὰ τὴν Αἴγυπτον, ὁ Ἡρώδης, τρελλὸς ἀπὸ ὀργὴν καὶ ἐκδίκησιν, διότι τὸν ἐνέπαιξαν οἱ Μάγοι καὶ δὲν ξαναπῆγαν νὰ τὸν εἰδοποιήσουν, προβαίνει εἰς τὴν σφαγὴν ὅλων τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν συνόρων της, ἀπὸ δύο ἐτῶν παιδιὰ καὶ κατωτέρω!—Τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο τέρας δὲν ἐλυπήθη οὔτε τὰ βρέφη τὰ ἀθῷα, οὔτε τῆς μανάδες ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν ὁποίων οἱ στρατιῶταί του, τὰ ἥρπαζον καὶ τὰ ἔσφαζον «Ραχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς!. . . .»

* * *

Μετά τινα χρόνον τὸ ἀπαίσιον τέρας, ὁ Ἡρώδης, ἀπέθανε. Τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Ἀρχέλαος. Ἄγγελος καὶ πάλιν Κυρίου ἐμφανίζεται στὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸν εἰδοποιεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου». Ὁ Ἰωσὴφ ὅμως φοβηθεὶς μήπως ὁ Ἀρχέλαος ὁ Βασιλεύς, φονεύσῃ τὸν Ἰησοῦν, ἀντὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου, μετέβη καὶ κατώκησεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ Προφητεία «καί Ναζωραῖον κληθήσεται». —

Πόσους τρόμους, πόσους φόβους, πόσους κινδύνους ἔχει νὰ διατρέξῃ πᾶς ἄνθρωπος, ποῦ ἔρχεται σ' αὐτὸν τὸν κόσμον! Ἐνθυμοῦμαι τὰς πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰς Σειρῆνας! Ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς, διὰ νὰ μὴν κατασπαραχθοῦν ἀπὸ τὰ θέλγητρα τῶν Σειρήνων οἱ σύντροφοί του, τοὺς ἔκλεισε τὰ αὐτιὰ μὲ κερί, διὰ νὰ μὴν ἀκούσουν τὸ ὡραῖο τραγοῦδι των καὶ αἰχμαλωτισθοῦν! Εἶπε προσέτι στοὺς συντρόφους του, νὰ τὸν δέσουν σφιχτά, μὲ ξεβούλωτα αὐτιά, σ' ἕνα ἱστὸν τοῦ πλοίου, ὥστε τὸ τραγοῦδι τῶν Σειρήνων νὰ μὴ δύναται νὰ τὸν ἁρπάσῃ, διότι θὰ ἦτο δεμένος! Ἔτσι καὶ ἔγεινε, οἱ σύντροφοι μὲ βουλωμένα αὐτιά, αὐτὸς δὲ δεμένος στὸ πλοῖο, κατώρθωσαν καὶ ἐπέρασαν τὰς συμπληγάδας πέτρας! Αἱ δὲ Σειρῆνες, ἀπὸ τὸ πεῖσμά τους, ποῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ αἰχμαλωτίσουν, μὲ τὸ ᾆσμά των, τὸν Ὀδυσσέα καὶ τοὺς περὶ αὐτόν, ἔπεσαν στὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγησαν. Τὸ περιστατικὸν αὐτό, τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὴν Ὀδύσσειαν μοῦ φαίνεται πῶς

εἶναι, ἕνα φαινόμενον ἰσχυρᾶς θελήσεως τῆς Φυλῆς μας, ὅταν αὐτὴ διδαχθῇ τὴν ἀλήθειαν. Εἶναι ἕνας πρόδρομος τοῦ ἀναγεννηθέντος Ἑλληνισμοῦ, εἰς Ἑλληνοχριστιανισμόν». Ἔπαυσε τὸ γλυκολάλημα τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἡ θεοποίησις τοῦ ὑλικοῦ κόσμου! Οἱ Ναοὶ τοῦ Διός, τοῦ Ἄρεως, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Ἥρας, τῆς Δήμητρας καταργοῦνται καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ἔκλεισε τὰ αὐτιά του διὰ τὰς σειρῆνας τῆς εἰδωλολατρείας! Τὸ δὲ Ἑλληνικὸν σκάφος, μὲ ἀνοιχτὰ αὐτιά, ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία, δι' ἄλλης ὁδοῦ τὸ μεταφέρει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν.

* * *

Οἱ Μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν στὸν Ἡρώδην! Οἱ Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς φιλοσοφίας εἶδον τὸ ἄστρον τῆς ἀναπλάσεως, δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν εἰδολωλατρείαν!

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, ἐζήτησαν «ποῦ εἶναι ὁ τεχθεὶς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» καὶ μετέβησαν νὰ τὸν προσκυνήσουν. Καὶ ἂν οἱ Μάγοι τοῦ προσέφεραν μέρη ἀπὸ τὸν ὑλικὸν κόσμον, ἡ δοξασμένη μας Πατρίδα, τοῦ προσφέρει τὸ ἀνώτατον καὶ τιμιώτατον πάντων τὴν καρδιά της, ἐκ τῆς ὁποίας ἐχύθησαν ποταμοὶ αἱμάτων καὶ τοῦ ἐστερέωσαν τὴν Μεγάλην του θρησκείαν! Τὴν θρησκείαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἔχει ὡς βάσιν, τὴν ἀλληλεγγύην τῆς ἀγάπης!

Δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, οἱ Μάγοι, ὁ Ἰωσὴφ καὶ οἱ Ἕλληνες.

Οἱ μὲν Μάγοι, ἵνα ἐπαναλάβουν τὸ ἔργον τους, ὁ Ἰωσὴφ τὸ θεῖον Βρέφος καὶ ἡ Μαρία, ἵνα σαρκικῶς «τὸ κραταιούμενον ἐν πνεύματι καὶ χάριτι Θεοῦ παιδίον» ἀναθρέψουν, ἵνα σταυρωθῇ διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, οἱ δὲ Ἕλληνες, δι' ἄλλης ὁδοῦ, νὰ λάβουν τὴν μεγάλην τοῦ Λυτρωτοῦ θρησκείαν, ἵνα διὰ τῆς γλώσσης των τὴν διακηρύξουν εἰς πέρατα τῆς Οἰκουμένης. Δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πέραν τοῦ τάφου ζωή, ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ.

Φῦγε καὶ σὺ Χριστιανὲ ἀπὸ τὸν Ἡρώδην. Φῦγε καὶ σὺ ἀπὸ τὴν βάσιν τῆς ἁμαρτίας καὶ δι' ἄλλης ὁδοῦ, διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἔλα εἰς τὴν ἀληθῆ ὁδόν, στὸν πραγματικὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀγάπης! Ὁ δρόμος ἐκεῖνος εἶναι ἀνήφορος, εἶναι στενός!

«Στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν!» Ἔλα τὸν δρόμον αὐτὸν, διὰ νὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωήν, τὸ φῶς τῆς οὐρανίου μακαριότητος! Ἂν θέλῃς νὰ εἶσαι πραγματικὸς Χριστιανός, ἄφησε κατὰ μέρος τὴν διχόνοιαν, τὴν βλασφημίαν καὶ «ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» καὶ πάψε νὰ ἔχῃς ἀνοιχτοὺς λογαριασμοὺς μὲ τὸν Ἡρώδην, ὁ ὁποῖος στὰς σημερινὰς περιστάσεις, εἶναι κάθε εἶδος ἀσωτείας, κάθε εἶδος κακοηθείας καὶ φαυλότητος!

Ἔλα παιδί μου, ἔλα Χριστιανέ μου εἰς τὴν χώραν Σου δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἰσοδύναμος πρὸς

τὰ ὄνειρα τῶν Μάγων καὶ τοῦ Ἰωσὴφ «καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην!»

Ἄκουσον καὶ Σὺ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς σου. Μὴν ξαναπηγαίνεις πλέον στὰ λημέρια τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ φῦγε μακρὰν ἀπ' αὐτὴν καὶ πήγαινε στὰ παλάτια τῆς ἀρετῆς διὰ νὰ ζήσῃς ὑγιὴς καὶ εὐδαίμων καὶ εἰς τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν ζωήν, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν!

Ἔλα Ἕλληνα ξενητεμένε στὸν δρόμον τοῦ ἐθνικοῦ σου προορισμοῦ.— «Δι' ἄλλης ὁδοῦ» ἀναχώρησον εἰς τὴν χώραν τῆς δόξης σου, τῆς ἀνδρείας σου, τῆς λεβεντιᾶς, τῆς παλληκαριᾶς Σου. Ἔλα στὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα νὰ γίνῃς μέλος—νὰ γίνῃς παιδὶ τῆς μικρᾶς μας Πατρίδος, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύει ἡ κοινότης. Εἶναι ἕνα μικρὸ βασίλειον ἡ Κοινότης μας, ἐντὸς τῆς φιλοξένου χώρας. Ἔλα σ' αὐτὸν τὸν δρόμον της Ἐθνικῆς προόδου, ἀλλοιῶς θὰ γινῇς Ἡρώδης καὶ χειρότερος ἐκείνου, καὶ μὲ τὴν ἀδιαφορίαν σου θὰ σφάξῃς τὰ Ἑλληνόπουλα, τὰ ὁποῖα ἐδῶ θὰ χαθοῦν ἂν σὺ δὲν συντρέξῃς τὸ ἔργον τῆς Κοινότητος, ἡ ὁποία θὰ ἱδρύσῃ τὸ Σχολεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ βγοῦν καὶ ὀρθόδοξα παιδιά, ἀλλὰ πρὸ παντὸς πραγματικὰ Ἑλληνόπουλα!

Πρέπει νὰ τὸ καταλάβωμεν καλά. Δι' ἄλλης ὁδοῦ ν' ἀναχωρήσωμεν εἰς τὴν χώραν μας. Δηλαδὴ ἀπὸ ἄλλην σκέψιν πλέον νὰ ὁδηγηθῶμεν καὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Ἐθνικὸν προορισμὸν διὰ νὰ σωθῶμεν Ἐθνολογικῶς, νὰ σώσωμεν τὰ παιδιά μας, διὰ νὰ παραδώσωμεν εἰς αὐτὰ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων μας! Μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην! Νὰ μὴν ξαναγυρίσουμε πίσω στὴν ἀδιαφορία, γιὰ νὰ ἴδοῦμε τὸ Ἐθνικὸν ἔγκλημα ποῦ κάνουν μερικοὶ ἀπὸ μᾶς καὶ δὲν εἶναι μέλη τῆς Κοινότητος! Καὶ μὲ τὴν ἀδιαφορίαν τους, δὲν θάπτουν, δὲν καταστρεφουν μόνον τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, τὰ παιδιά μας, τὰ ὁποῖα ἐνῷ ἡ Πατρὶς τὰ περιμένῃ νὰ γίνουν Ἕλληνες, καλλίτεροι ἀπὸ τοὺς γονεῖς των καὶ ἀπὸ μᾶς ὅλους, ἑμεῖς ὅμως, ὄχι μόνον δὲν τῆς τὰ δίδομεν, ἀλλὰ τὰ ἑτοιμάζομεν ὡς νεωτέρους γιαννιτσάρους καὶ ἐναντίον μας καὶ ἐναντίον τῆς δοξασμένης μας Πατρίδος!

Ἕνα τέτοιο ζωντανὸ ὄνειρο, ἀνώτερο ἀπ' αὐτὸ ποῦ εἶδαν οἱ Μάγοι, τὸ εἶδαν οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς στὰ τέλη Σεπτεμβρίου τοῦ 1912! Ἦτο τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα, τὸ ὁποῖον ἐκάλει τοὺς Ἕλληνας τοὺς εὑρισκομένους εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Οἰκουμένης, νὰ πᾶνε στὸν ἔνδοξον πόλεμον, διὰ νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τῶν προαιωνίων μας ἐχθρῶν Τούρκων καὶ Βουλγάρων! «Δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τὴν ἔνδοξον καὶ ἐκεῖ στὰ Μακεδονικά, Ἠπειρωτικὰκαὶ Νησιωτικὰ ἐδάφη ἔστησαν τὰ τρόπαια τῆς νίκης των καὶ ἔβγαναν εἰς τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας τοὺς σκλαβωμένους μας ἀδελφούς!

Καὶ τώρα ἀκούω τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος μας νὰ φωνάζῃ σὲ κάθε Ἑλληνικὴ καρδιά «Ἕλληνες σώσατε τὰ παιδιά σας, μοῦ χρειάζονται! Αὐτὰ θὰ γίνουν πειὸ λεβέντες ἀπὸ σᾶς! Δώσατέ τους τὰ φῶτα τοῦ πατριωτισμοῦ σας καὶ ἀνοῖχτε γιὰ αὐτὰ Σχολεῖον!

Ὁ καινούργιος Ἡρώδης—ἡ ἀφομοίωσις—ζητεῖ νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον—τὸ Ἑλληνόπουλο. Πάρ' το ἀπ' ἐκεῖ καὶ φέρτο μακρυά, νὰ τὸ μάθῃς τὴν γλῶσσά του, τὴν θρησκείαν του!

Καὶ ἂν ὁ Ἰωσὴφ ἐφοβήθη καὶ τὸν Ἀρχέλαον ἀκόμη, σὺ νὰ φοβηθῇς περισσότερον. Ἐκεῖνος ἐπῆρε τὸν Χριστὸν καὶ κατώκησε στὰ μέρη τῆς Ναζαρέτ ἵνα ἐκπληρωθῇ ἡ προφητεία «Ναζωραῖος κληθήσεται».

Σὺ Ἕλληνα, πάρε τὸ παιδί Σου, πάρετε τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ νὰ τὰ φέρετε στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖον—στὴν Ναζαρὲτ τῆς φυλῆς μας καὶ ἐκεῖ μέσα θὰ ἐκπληρωθῇ ὁ πόθος καὶ ἡ θέλησις τῆς πατρίδος μας, διότι Ἑλληνόπουλα διδασκόμενα «Πίστιν καὶ Πατρίδα» «Ἕλληνες κληθήσονται».

Ἐμπρός, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Ἐθνικὸν καθῆκόν μας. Ὅλοι μέλη τῆς Κοινότητος νὰ σώσωμεν τὰ παιδιά μας καὶ νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως ἔχοντες τὸν Θεὸν βοηθόν, ἐπιστρέψωμεν ὑγιεῖς καὶ μὲ Ἑλληνόπουλα μπόλικα στὴν Πατρίδα μας καὶ γεμάτοι ἀπὸ πατριωτισμὸν «δι' ἄλλης ὁδοῦ νὰ ἀνεχωρήσωμεν διὰ τὴν ἔνδοξον χώραν μας. — Γένοιτο. —

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. Α'—1.

Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς γέγραπται ἐν τοῖς Προφήταις. Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν Ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· «Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ». Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται· καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

«Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

* * *

Χαρᾶς εὐαγγέλια! Ἀπολύτρωσις καὶ κατάργησις τοῦ παρελθόντος. Τελεία θεραπεία τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, τῆς βασανιζομένης ἀπὸ τὴν κατάρσν τοῦ προπάτορος Ἀδάμ.—Τὰ περασμένα χρόνια, οἱ περισσότερο.

αἰῶνες, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐστέναζεν ἡ ἀνθρωπότης, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ Σατανᾶς εἶχε στήσει τὸ Βασίλειόν του, τὸ ἀπαίσιον, μὲ διοικητικὰ συστήματα πάσης κακίας, πάσης φαυλότητος, πάσης διαφθορᾶς, καταργοῦνται διὰ παντός.

Ἡ σφαῖρα τῶν ἐπιρροῶν τοῦ Σατανᾶ χάνεται ἀνεπιστρεπτεὶ καὶ τὰ δεσμὰ τῆς Σαταναλώτου ἀνθρωπότητος σπάζονται καὶ συντρίβονται.—«Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸν ταπεινωθήσεται» πρὸς τιμὴν καὶ σεβασμὸν τοῦ ἐρχομένου λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ, τοῦ Μεσσίου καὶ Χριστοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ τοῦ Βαπτιστοῦ, ἡ φωνὴ τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, μᾶς παραγγέλλει ὅτι ἔρχεται ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου καὶ ἂς ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Κυρίου. «Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ».—Ἁμαρτωλὴ καὶ συντετριμμένη ἀνθρωπότης, κλῖνον γόνυ εὐλαβείας, ἑτοίμασον, καθάρισον τὸν δρόμον τῆς καρδιᾶς σου, νὰ περάσῃ ὁ Χριστός· καὶ τὴν ψυχήν σου ἀμόλυντον διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ἐκεῖ.—Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου. Ἔρχεται ὁ Χριστός, ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ νὰ μείνῃ ἐν μέσῳ ἡμῶν ὅλων, διὰ νὰ καταργήσῃ ὁλοτελῶς τὸ ἁμαρτωλὸν τῆς ἁμαρτωλῆς ἀνθρωπότητος παρελθόν!

* * *

Ὁ μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν, ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς καὶ Πρόδρομος, μένων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐδέχετο πάντα προσερχόμενον εἰς τὸ βάπτισμα αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν θείαν του διδασκαλίαν. Καὶ μένων εἰς τὴν ἔρημον ἐκήρυττε τὸ ἐγερτήριον σάλπισμά του «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου», ὁ ὁποῖος ἔρχεται καὶ τοῦ ὁποίου οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.

Ἡ φωνὴ τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀναγγέλλουσα τὴν κάθοδον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, προδιέθετε πᾶσαν ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν, διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Χριστόν. Ὑπῆρξεν ὁ διαγγελεύς, ὁ μέγας ὄχι μόνον διὰ τὸν ἐρχομὸν Ἐκείνου, ὅπως ἐξαλείψῃ τὸ προπατορικόν μας ἁμάρτημα, ἀλλὰ καὶ ὁ διαγγελεύς, ὅπως παρασκευασθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοί, διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Λυτρωτοῦ.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁποίου εἶναι καὶ ἡ ἑρμηνευομένη περικοπή, μᾶς ἀναγγέλλει σήμερον τὰ Εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς διὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ὡς γέγραπται ἐν τοῖς Προφήταις.—Λέγει ὁ Θεός, διὰ τῶν Προφητῶν.—Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.—Θὰ ἀποστείλω δηλαδὴ τὸν ἄγγελόν μου, τὸν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον, πρὸ τοῦ ἐμφανισθῇς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς αὐτὸν θὰ ἀναθέσω τὸ ἔργον νὰ σοῦ κατασκευάσῃ, νὰ σοῦ προπαρασκευάσῃ τὸ ἔδαφος, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ κατέλθῃς ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ σώσῃς τὸν ἄνθρωπον.—«Καὶ ἔσονται τὰ σκοτιά, εἰς ὁδοὺς λείας». Ὁ Ἰωάννης ἀποσταλεὶς ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, τὴν μόνην παρθένον φύσιν καὶ παρὰ τὰ ῥεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὰ παρόχθια ἐκεῖνα μέρη, ἐκήρυττε βάπτισμα μετανοίας καὶ παρε-

σκεύαζε κάθε ἄνθρωπον διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Μεσσίαν.—Δὲν μετέβη οὔτε εἰς Βασιλεῖς, οὔτε εἰς ἡγεμόνας λαῶν! Δὲν ἐπῆγε οὔτε στοὺς Ἀρχιραβίνους τῆς ἐποχῆς του, οὔτε εἰς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν κάθοδον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, διότι ὁ Χριστός, δὲν ἔδωσεν οὐδὲν προνόμιον, πρὸς οὐδένα, εἰ μὴ μόνον τὸν στέφανον τῆς ἀρετῆς—τὸν ἀκανθόπλεκτον—μόνον στοὺς ἀγωνισαμένους καὶ πεσόντας ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀδιακρίτως ἂν ἐκεῖνοι ἦσαν βασιλεῖς ἢ στρατιῶται, ἂν ἦσαν πλούσιοι ἢ πτωχοί.

Εἰς τὰ τέκνα ἐκεῖνα τῆς ἐρήμου, τὰ προσερχόμενα εἰς τὸν Ἰωάννην, ἐγένετο ἡ ἀνακοίνωσις—ἀνηγγέλλοντο ἀπὸ τὸ ἀλάθητον στόμα τοῦ Ἰωάννου—τὰ Εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς, τῆς ἀναπλάσεως καὶ ἀναγεννήσεως τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, διὰ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ἵνα πᾶσα σὰρξ ἴδῃ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.—Ἡ φωνὴ τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπεκάλυπτε τοῦ θείου μυστηρίου τὴν φανέρωσιν «ὅτι ἡ Παρθένος τέξεται υἱὸν καὶ καλέσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ» ἤτοι σωτηρίαν τῶν Ἐθνῶν.

Ἡ φωνὴ τοῦ βοῶντος Βαπτιστοῦ ἀναγγέλλουσα τὴν κάθοδον συνεπλήρονε συμβουλευτικῶς «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ». Ταῦτα διδάσκων, ἐθεμελίωνεν ἐπὶ τῶν προσερχομένων καρδιῶν, τὸ εὐγενέστερον τῶν ψυχικῶν φαινομένων—τὴν μετάνοιαν!—Τὴν μετάνοιαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἀγγελοποιεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν αὕτη ἦνε τελεία, ἀπροφάσιστος καὶ εἰλικρινὴς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

Ζῶν ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ, διδάσκων τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας, ἦτο ἐνδεδυμένος μὲ τρίχας καμήλου, μὲ δέρμα, καὶ μὲ ζώνην ἐπίσης δερματίνην, ἦτο ζωσμένος.—Εἰς τὸν γυμνόπουν, στὸν ξυπόλυτον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, τὸν συντηρούμενον ἀπὸ βλαστάρια καὶ ἀπὸ μέλι ἄγριον, προσέτρεχεν ὅλη ἡ Ἰουδαία καὶ οἱ Ἰσραηλῖται. Προσήρχοντο, μὲ εὐλάβειαν πρὸς Ἐκεῖνον νὰ ἐξομολογηθοῦν, νὰ βαπτισθοῦν καὶ νὰ μάθουν τῆς χαρᾶς τὰ Εὐαγγέλια ἵνα ἑτοιμάσουν τὸν δρόμον διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἑτοιμάσουν ἐπίσης καθαρὰς τὰς καρδίας των, διὰ νὰ διαμείνῃ εἰς ἐκείνας.—Κηρύττων μετανοίας βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, παρεσκεύαζε τὴν καρδίαν ἐκείνων διὰ τὸν ἐρχόμενον ὄπισθέν του, ἵνα ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «ἀποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου».

Πόσον παρήγοροι αἱ πράξεις τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ καὶ πόσον χαρμόσυνα τὰ ἀγγελτήρια. «Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου» ἀνοῖχτε τὴν πόρτα τῆς καρδιᾶς, νὰ μπῇ καὶ ἐνθρονισθῇ εἰς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τοῦ Οὐρανοῦ.—Γνωρίζετε ἔλεγε, πρὸς τοὺς προσερχομένους νὰ ἐξομολογηθοῦν καὶ νὰ βαπτισθοῦν, γνωρίζετε ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπὸ πίσω μου καὶ τὸν ὁποῖον περιμένει ἡ ἀνθρωπότης, διὰ νὰ ἀπολυτρωθῇ; Εἶναι ἰσχυρότερός μου. Εἶναι τόσον ἰσχυρός, εἶναι τόση μεγάλη ἀξία καὶ δύναμις, ὥστε ἐγὼ εἶμαι ἀνίκανος νὰ σκύψω διὰ νὰ τοῦ λύσω τὸ λουρὶ τῶν παπουτσιῶν του.—Διὰ νὰ ἐννοήσητε, τοὺς ἔλεγε, τὴν δύναμιν τοῦ ἐρ-

χομένου σᾶς λέγω καὶ τὸ ἑξῆς: «Ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς, ἐν Πνεύματι ἁγίῳ». Ἐγὼ σᾶς ἐβάπτισα ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἵνα ἀφαιρέσω τὰς ἁμαρτίας σας. Ἐνῷ ὁ Χριστὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ σᾶς ἐξυψώσῃ πρὸς τὸν οὐράνιόν του πατέρα «τέκνα φωτὸς γενέσθαι».

* * *

Χιλιάδες κόσμου προσέτρεχον εἰς τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν ἐρήμῳ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ λαμβάνοντες τὸ Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.—Ἐλάχιστοι ὅμως ἔμειναν πιστοί, διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τῆς εἰλικρινείας, μὲ τὴν ὁποίαν ἐγνωρίζετο ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Ἐκεῖνος ἐβεβαίονε τὸν κόσμον διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ προέτρεπε τοῦτον «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ». Οὕτω διδάσκων ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣΤΑΤΑ ἐκήρυττεν ὅτι ὁ ἐρχόμενος εἶναι «ἰσχυρότερος αὐτοῦ». Ἤθελα νὰ συναντοῦσα αὐτὴν τὴν ἀρετήν, γιὰ νὰ τὴν ἐρωτοῦσα «πόσες καρδιὲς εὑρῆκες, σὰν τὴν καρδιὰ τοῦ Βαπτιστοῦ, τοῦ ἀναγγέλλοντος τὰ εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς; Πόσες καρδιὲς εὑρῆκες νὰ μείνῃς, νὰ στήσῃς τὸν θρόνον σου, νὰ παρουσιάσῃς εἰλικρινεῖς χαρακτῆρας;» Μήπως ἔτυχες κατὰ τὴν σταδιοδρομίαν τῶν αἰώνων νὰ ἴδῃς ἀπὸ μακρυὰ πῶς σὲ ἔχουν καταντήσῃ οἱ φθονεροί, οἱ συκοφάνται, οἱ κλέπται, οἱ ἄδικοι, οἱ βλάσφημοι, οἱ θεομπαῖχται κληρικοὶ καὶ λαοί, οἱ διπλωμάται, οἱ ἐστεμμένοι; Ἂν μᾶς ἔδωσες τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγων, οἱ ὁποῖοι κοσμοῦν τὸ διάδημά σου, ἀφῆκες ὅμως τόσους ἀνειλικρινεῖς χαρακτῆρας, ὥστε τὴν εἰλικρίνειαν νὰ τὴν θαυμάζωμεν καὶ νὰ ἐκπλησσώμεθα, ὅπως ἐκπλησσόμεθα πρὸ κανενὸς ὑπερφυσικοῦ φαινομένου! «Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, ὀπίσω μου» φωνάζει ἡ φωνὴ τοῦ βοῶντος! Ἐλάχιστοι τώρα εἶναι ἐκεῖνοι, ποῦ δύνανται νὰ μιλήσουν μὲ τέτοια γλῶσσα εἰλικρινείας! Τώρα πᾶσα πρᾶξις, πᾶν διάβημα, τὰς περισσοτέρας φορὰς ἐγκλείει δόλιον σκοπόν, καὶ πολλάκις ἡ εἰλικρίνεια ἀντικαθίσταται μὲ τὴν δολίαν προαίρεσιν, ἢ τὴν ὑστεροβουλίαν.—«Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου» διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν, διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ ἱκανώτερος.—Ἄχ! πῶς ἀλλάζουν οἱ καιροὶ στὸν κόσμον ἐδῶ κάτω! Τώρα τὸ «ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν» εἶναι προωρισμένον, ὄχι νὰ εἰσέλθῃ ἡ ἱκανότης—αὐτὴ ἀποκεφαλίζεται λαμβάνουσα τὴν τύχην τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ—ἀλλὰ ἡ ἀνικανότης, τὰ μέσα, τὰ ἄμεσα καὶ πλάγια! Οἱ τότε Ἰουδαῖοι ἐξωμολογοῦντο διὰ νὰ ξεπλύνουν τὸ ἁμάρτημα, οἱ τωρινοὶ Χριστιανοὶ ἐξομολογοῦνται πῶς νὰ κάμουν τὸ ἁμάρτημα καὶ νὰ μείνῃ παροιμιῶδες τὸ «φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ» δηλαδὴ στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα, ὅσο θέλεις βρόντα!

Σήμερον δὲν περνᾷ ἡ εἰλικρίνεια τοῦ Προδρόμου, ὁ ὁποῖος ὁμολογῶν ἰσχυρότερον τὸν Χριστόν, ὡμολόγει τὸν ἑαυτόν του ὑποδεέστερον. Σή-

μερον περνοῦν τὰ ἀντίθετα. «Τὶ εἶσαι σύ, καὶ τὶ εἶμαι ἐγώ». Αἱ ἀξίαι παραγνωρίζονται, ἢ δὲν ἀναγνωρίζονται. Καὶ ἂν ἀναγνωρισθοῦν ὡς τοιαῦται, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον εἰς αὐτάς! Τότε θὰ ἐκσπάση ἐναντίον των τὸ μαινόμενον τῆς συκοφαντίας κῦμα καὶ θὰ τὰς συμπαρασύρη, διὰ νὰ τὰς βυθίση εἰς σκοτάδια ἀπύθμενα! Ἄλλοτε πάλιν παρουσιάζεται ἓν ἄλλο φαινόμενον «προτιμῶνται οἱ ἰδικοί μας» αὐτὴ ἡ σαπίλα τῆς προστασίας τῶν ἰδικῶν μας, πολλὰς ἀξίας ἔκαμε νὰ λησμονηθοῦν, ἢ νὰ χαθοῦν στὸν ὠκεανὸν τῆς βιοπάλης! «Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου» δύσκολον πρᾶγμα ν' ἀκουσθῇ σήμερον, διότι δὲν ἀφίνει, ἡ ἡμιμάθεια τὸ ποιὸ ἐπικίνδυνο πρᾶγμα διὰ κάθε κοινωνίαν. Τὰ χρυσᾶ λόγια τοῦ Προδρόμου, ἐξαιρέσει ἐλαχίστων περιπτώσεων καὶ ἐλαχίστων ἐφαρμογῶν, κατήντησαν νὰ ἔχουν ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν εἰς πολλὰς καρδίας, αἱ ὁποῖαι ἀποπνίγουν κάθε εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν συμπέρασμα ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ!

«Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ». Τ' ἀκοῦτε Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι καὶ Ἕλληνες; Πόσοι ἀπὸ μᾶς δυσπιστοῦντες εἰς τὸν εἰλικρινῆ ἄνθρωπον, ἐγίναμεν παραίτιοι καὶ ἀτομικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἐθνικῶν συμφορῶν!—Στὸν εἰλικρινῆ χαρακτῆρα τοῦ Ἰωάννου προσέτρεχε πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ Ἱεροσολυμῖται, δὲν μοῦ λέτε πόσοι προστρέχουν στὸν ἰσχυρότερόν του—στὸ στόμα τῆς ἀληθείας, στὸν μέγιστον κήρυκα καὶ ἱδρυτὴν τοῦ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους;»

Δὲν μοῦ λέτε, πόσοι πηγαίνουν στὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐλάβομεν τὸ Βάπτισμα, διὰ νὰ ἐξομολογηθῶμεν, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν; Οἱ περισσότεροι Ἑλληνορθόδοξοι ἔχουν τώρα ἄλλες δουλειές. Ἂς εἶναι καλὰ ἕνας ἄλλος ποταμός, ὁ ὁποῖος εἶναι προωρισμένος ὄχι γιὰ βάπτισμα, ἀλλὰ πνίξιμο.—Εἶναι τὰ κέντρα τῆς διαφθορᾶς, τῆς χαρτοπαιξίας, τῆς ἀθλιότητος τὰ ὁποῖα δὲν ἀναγεννοῦν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἀφαιροῦν πᾶσαν ἰκμάδα πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ζωῆς συμπαρασυρομένου καὶ τοῦ φτωχοῦ πορτοφολιοῦ τοῦ βιοπαλαιστοῦ.—Εἰλικρινὴς γι' αὐτοὺς εἶναι τὰ αἰσχρὰ μυθιστορήματα καὶ αἱ βιογραφίαι τῶν ἀπαισιωτέρων κακούργων, ἐναντίον τῶν ὁπίων ὑψώθη καρμανιόλα, ἀλλὰ διὰ τὰς ἀτίμους βιογραφίας των δὲν ὑψώθη ἀκόμη ὁ πέλεκυς τῆς Δικαιοσύνης, ἵνα ὁδηγήση τοὺς ἐκμεταλλευτὰς συγγραφεῖς στὰς φυλακάς, διὰ νὰ παταχθῇ τὸ κακὸν καὶ ἑτοιμασθῇ νέα Χριστιανικὴ καὶ Ἐθνικὴ λεωφόρος, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ στερεὸν βῆμα δυνηθῶμεν νὰ περιπατήσωμεν.

Φωνάζει ὁ Βαπτιστής: «Εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους». Κηρύττουν οἱ ἱερεῖς καὶ ἱεροκήρυκες τὸν Χριστιανικόν μας προορισμόν. Γλυκά, ὡραῖα τὰ λόγια των, ἀλλὰ γι' αὐτὴν τὴν στιγμήν. Διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ τῆς ἀληθείας κάμετε μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὰς Ὀρθοδόξους Χριστιανικὰς οἰκογενείας καὶ θὰ ἴδητε πόσαι ἀπ' αὐτὰς ἔχουν στὸ σπῆτί τους, τὸ ἱερὸν τῆς Ὀρθοδόξου μας θρησκείας Εὐαγγέλιον.—Μὴν λάβετε τὸν κόπον, σᾶς

πληροφορῶ ἐγώ, ὅτι θὰ εὕρητε «ὡραῖα καὶ ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα». Λίαν δύσκολον νὰ εὕρητε εἰς τὰς Βιβλιοθήκας τῶν λογίων, τῶν Ἐπιστημόνων, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον! — Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Πάπα, γιὰ νὰ ἔχῃ τὸν κόσμον στραβό, ἔχει ἀκόμη τὸ Εὐαγγέλιον στὴν Λατινικὴν γλῶσσαν! Δὲν ξέρει κανένας Δυτικὸς τὸ Εὐαγγέλιον. Ἐμεῖς εἴμεθα χειρότεροι ἀπ' αὐτούς, διότι τὸ ἔχουμε στὴν ἀθάνατη Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ δὲν τὸ τιμῶμεν, νὰ τὸ ἔχωμεν ὡς πολύτιμον φυλαχτάρι στὸ σπῆτί μας. Γιατί; Διότι δὲν ἔχομεν τὴν πρέπουσαν εἰλικρίνειαν οἱ περισσότεροι καὶ ὅταν, ἀδελφοί μου, λείψῃ ἡ εἰλικρίνειά μας, ἡ πίστις μας ἔχει χαθῇ πρὸ πολλοῦ.—Καιρὸς ν' ἀκούσωμεν τὰ θεῖα λόγια καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ Προδρόμου καὶ νὰ παρασκευάσωμεν τὴν καρδιά μας διὰ θρόνον τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μας, ὁ μέλλων νὰ μᾶς ἐξαλείψῃ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἂν καὶ ἡμεῖς θελήσωμεν.—Ἂς λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὸν χαρακτῆρα τοῦ Προδρόμου, ὁ ὁποῖος ἀνεγνώριζε τὸν ἐρχόμενον ἀνώτερόν του καὶ ἂς ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὴν συνείδησίν μας, ἡ ὁποία μᾶς ἐλέγχει ὅταν πράττωμεν τὸ κακὸν καὶ μᾶς βραβεύει ὅταν πράττωμεν καμμίαν ἐνάρετον πρᾶξιν.

* * *

«Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου» Ἕλληνες, φωνάζει ἡ Πατρίδα. Ἑτοιμάσατε, ὡς ἄνδρες εἰλικρινεῖς, τὴν ἀθανασίαν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Γνωρίσατε τὸν καλλίτερόν σας καὶ ἀκούσατε τὰς συμβουλάς του. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἰδοῦμε τὸν ἰσχυρότερον ποῦ ἔρχεται ἀπὸ πίσω μας. Εἶναι ἡ Ἑλλάς μας. Εἶναι ἡ γλυκειά μας Πατρίδα ἡ ὁποία μᾶς βαπτίζει μὲ τὸ ἀθάνατό της βάπτισμα, μὲ τὸν πατριωτισμόν.

Ὅσον ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ «Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ» τόσον περισσότερον ἀκούω—ἐδῶ στὴν ξενητειὰ—τὴν φωνὴν ποῦ φωνάζουν οἱ Πρόδρομοι τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας! «Ἑτοιμάσατε τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτῆς».

Ὅσον φαντάζομαι τὸν Πρόδρομον τῆς Χάριτος, τόσον πιστεύω ὅτι ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ ἐδόθη στοὺς προδρόμους τῆς Ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως. Βλέπω τὸν Ἐθνικὸν Πρόδρομον, τὸν Ἐμμανουὴλ Ξάνθον, νὰ ἐξομολογῇ—ὡς εἰλικρινέστατον τέκνον τῆς ἀθανάτου Πατρίδος μας—καὶ νὰ βαπτίζῃ εἰς τὸ βάπτισμα τῆς ἀναστάσεως τῆς Φυλῆς καὶ τὸν ἀκούω νὰ λέγῃ εἰς τοὺς μεμυημένους «Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου». Ποιός; Τὸ ἀθάνατο ἐκεῖνο καρυοφύλλι τὸ ὁποῖον ἐδόξασε καὶ ἀνέστησε τὴν Πατρίδα καὶ τὸ ὁποῖον μετεβλήθη εἰς γκρὰ καὶ μάουζερ στὰ χέρια τῶν νέων σταυραητῶν, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀναστάσεως. Καὶ ὅταν φαντάζωμαι αὐτὰ τὰ δύο μιὰ φωνὴ ἀκούω νὰ μοῦ λέγῃ «εἰπὲ στοὺς Ἕλληνας, ἂν θέλουν νὰ μὴ ἀφίσουν πατροπαραδότως τὸ

«ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου» ἐπ' ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος ἂς μάθουν τὰ παιδιά τους Ἑλληνικὰ γράμματα».—Τ' ἀκούσατε καὶ ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται, ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὴν Πάτριον θρησκείαν καὶ γλῶσσαν, νὰ σώσουμε τὰ Ἑλληνόπουλα.

Α'. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Δ'—12.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς Γαλιλαίαν. Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ. Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ Προφήτου λέγοντος· Γῆ Ζαβουλών, καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν· ὁ λαός, ὁ καθήμενος ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

«Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ὅπλα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός».

* * *

Ἂς πετάξουμε ὅλοι μας τὰ ὅπλα τῆς ἁμαρτίας καὶ ἂς ὁπλισθοῦμε, ἂς ντυθοῦμε, μὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός, δηλαδὴ τὴν ἀρετήν!

Αὐτὸ τὸ ρητὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐξέλεξα νὰ τὸ λάβω γιὰ ὑπόθεσιν τῆς ὁμιλίας μου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ρητοῦ τούτου νὰ δυνηθῶ νὰ στηρίξω τὴν ἑρμηνείαν τῆς ἀναγνωσθείσης σήμερον Εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Ἀλλὰ διὰ νὰ μείνῃ χαραγμένη στὴν καρδιά μας ἡ σημερινή μου ὁμιλία, εἶναι ἀνάγκη καθένας ἀπὸ μᾶς νὰ βγάνῃ ἀπὸ τὴν καρδιά του τὴν ἀδιαφορίαν, ἡ ὁποία εἶναι τὸ στέμμα πάσης κακίας, νὰ πετάξῃ ἀπὸ πάνω τὰ σκουριασμένα ὅπλα τῆς κακίας καὶ νὰ βάνῃ στὴν καρδιά του, ἓν εἶδος ἀρετῆς, τὸ ὁποῖον λέγεται ΠΡΟΣΟΧΗ. Ἡ προσοχὴ ὅπως λέγουν οἱ ψυχίατροι εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς, ὅταν ἡ ψυχὴ εἶναι διαπαιδαγωγημένη Χριστιανικῶς.—Εἶναι ὅμως ἐπίσης τρομερὰ νόσος τῆς ψυχῆς, ὅταν ἐκείνη παθοῦσα ἀπὸ ἀσυνειδησίαν, εἶναι φορτωμένη ἀπὸ διαφόρους ἁμαρτίας, αἱ ὁποῖαι καλλιεργοῦνται διὰ τῆς προσοχῆς εἰς τὸ κακόν! Ὥστε ἔχουμε «προσοχὴ γιὰ τὸ καλό» καὶ «προσοχὴ γιὰ τὸ κακό». Λέγουν ἐπίσης οἱ ψυχολόγοι, ὅτι ἡ προσοχὴ εἶναι κόρη τῆς ἐπιθυμίας. Κάτι γυρεύει ἡ καρδιά, κάτι γυρεύει ἡ ψυχή. Ἐκεῖνο τὸ κάτι λέγεται ἐπιθυμία, ἡ ὁποία διεγείρει καρδίαν καὶ νοῦν εἰς τὸ αἴσθημα

τῆς προσοχῆς. — Ὁ Οὐρανοβάμων Παῦλος, διὰ τῶν Ἐπιστολῶν του, διήγειρε τὴν προσοχὴν εἰς πάντα ἐπιθυμοῦντα ν' ἀκούσῃ, νὰ μάθῃ, νὰ ἐκτελέσῃ ὅσα τίμια καὶ ἐνάρετα. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν φωνάζει «ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός!»

Προσοχὴ λέγει Χριστιανοί. Εἶναι καιρὸς ν' ἀνοίξετε τὰ μάτια σας καὶ τὰ αὐτιά σας καὶ νὰ μάθετε ὅτι πρέπει σὰν παληοπάπουστο νὰ πετάξωμε πειὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ ἐνδυθῶμεν τὴν ἀρετήν!

Ἂμ ποῦ νὰ τὴν βροῦμε; Ποιά; τὴν προσοχή; ἢ τὴν ἀρετήν; Καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην, ἐλᾶτε μαζύ μου. Ἐντείνατε τὸ αἴσθημά σας, δι' ὅσα θὰ ἀκούσετε. Καὶ ἅμα τὰ ἀκούσετε καὶ τὰ πράξετε, τότε θὰ ἔχουμε μπροστά μας ὁλοζώντανη τὴν ἀρετήν.—«Ἐκ τοῦ καρποῦ γνωρίζουμε τὸ δένδρον». Ἐλᾶτε κοντά μου καὶ θὰ ἰδῆτε.—Ἐγὼ δὲν σκέπτομαι νὰ σᾶς μεταφέρω νοερῶς οὔτε ἐκεῖ ποῦ ἔχουν στὰ ψυγεῖα (στὰ ἄϊς μπὰξ) τοὺς πεθαμένους ἄθαφτους, ἐπὶ μῆνας, μὲ νούμερα, γιὰ νὰ ἰδῆτε ποιὸς ἦτο ὁ ἄνθρωπος καὶ ποῦ κατάντησε. Δὲν θὰ σᾶς πάω ἐκεῖ.—Ἐπισης δὲν σκέπτομαι νὰ σᾶς πάω οὔτε στὰ μεγάλα ἀνατομεῖα, ἐκεῖ ποῦ βγένουν οἱ γιατροὶ ἀπὸ τὸν ἀσβέστη τοὺς πεθαμένους καὶ τοὺς φέρνουν και τοὺς τοποθετοῦν ἀπάνω στὸ μαρμάρινο τραπέζι καὶ τοὺς ξεσκίζουν διὰ να σπουδάσουν ἐπὶ τῶν πτωμάτων, ἐπὶ τῆς σαρκὸς τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀνατομίαν. — Ἄλλοτε, εἰς ἄλλην μου ὁμιλίαν, θὰ σᾶς πάω στὰ μέρη αὐτὰ τῆς φρικαλέας ματαιότητος.—Τώρα ἐλᾶτε νὰ πᾶμε στὴν Γαλιλαίαν, ἀφοῦ ἐνδυθῆτε τὰ ὅπλα τῆς προσοχῆς Σας, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν συνοδοιπόρον. —

Μετὰ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην, ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα και ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν διὰ νὰ πληρωθῇ καὶ ἓν ἄλλο μέρος τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὸ ὁποῖον λέγει «Γῆ Ζαβουλὼν καὶ Γῆ Νεφθαλείμ ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν.—Ὁ λαός σου, ὁ καθήμενος ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου εἶδε φῶς μέγα». Μακρὰν τοῦ Ἰορδάνου, Σὺ Γαλιλαία ποῦ βρίσκεσαι, θὰ δεχθῇς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος θὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας τὸν λαόν σου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται ἀκόμη ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ θανάτου, δηλαδὴ θὰ τὸν ἀφοπλίσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ θὰ τὸν ἐνδύσῃ μὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός!

Γαλιλαία. Τόπος εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον κατοικήση ἀπὸ ὅλας τὰς φυλὰς τῆς γῆς. Ἰουδαῖοι, Ἕλληνες, Πέρσαι, Πάρθοι, Φοίνικες Ἐλαμῖται κλπ. Καὶ μαζὺ μὲ αὐτοὺς ὁ Χριστὸς διὰ νὰ κηρύξῃ ἐκεῖ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν τῶν Ἐθνῶν, ὅτι δὲν ἦλθε νὰ καταλύσῃ τὸν Νόμον τοῦ Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν, ἀλλὰ νὰ τὸν συμπληρώσῃ «Οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν Νόμον τοῦ Μωσέως καὶ τῶν Προφητῶν, ἀλλὰ πληρῶσαι».

Ἐκεῖ στὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκων, ἐκήρυττε τὸ μέγα εὐεργέτημα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς «μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν».

Ἐκήρυξεν ἐκεῖνο ποῦ μᾶς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μὲ ἄλλα λόγια «ἀπόθεσθε οὖν τὰ ὅπλα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυθῆτε τὰ ὅπλα τοῦ φωτός»

Διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ πρὸς ὅλας τὰς φυλάς, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκοντο εἰς τὴν Γαλιλαίαν τῶν Ἐθνῶν, ὁ Χριστὸς καταργεῖ τὸν τοπισμὸν καὶ κηρύττει τοὺς πάντας ἴσους καὶ ἀδελφοὺς καὶ θεμελιόνει τὸ κήρυγμά του εἰς μίαν καὶ μόνον λέξιν «Μετανοεῖτε» ἀλλάξατε ὄχι σκέψιν, ἀλλὰ ἀπόφασιν. Βγάλτε ἀπὸ τὸν νοῦν σας τὴν σκέψιν περὶ ἁμαρτίας—τὸ ντουφέκι αὐτὸ τῆς κακοηθείας,—καὶ βάλτε στὴν καρδιά σας μίαν ἄλλην ἀμετάκλητον καὶ ἀμετάβλητον ἀπόφασιν, τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, ἥτις παρουσιάζει εἰς τὸν κόσμον ἔργα φωτός, ἔργα φιλανθρωπίας, ἔργα ὁμονοίας, ἔργα ἀδελφικῆς ἀγάπης!

Ὁ μέγας ἐκεῖνος θεμελιωτὴς τοῦ «Μετανοεῖτε» παραδίδει τὴν ἀγάπην του, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς γενεὰς γενεῶν—μέσον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον κηρύσσεται εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου! Ἔγινε μιὰ Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν συμβολική, δι' ὅλον τὸν κόσμον, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον τόσον πιστῶς ἐφύλαξεν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ μέσον τῶν αἰώνων καὶ διδάσκει «ἀποθώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός». Ἀπὸ τὰ ὅπλα ἐκεῖνα εἶναι γεμάτη ἡ ὁπλαποθήκη τοῦ Οὐρανοῦ· ἤτοι ἀπὸ ἀγάπην, χρηστότητα, πρᾳότητα, ἐγκράτειαν, ἀγαθωσύνην καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετήν!

Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου,—ἡ οἰκουμένη ὁλόκληρος—ἡ ἀπέραντος Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὁποία ἐστέναζεν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία ἐκυλύετο εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀκολασίας καὶ τῆς διαφθορᾶς, ἡ ὁποία εὑρισκομένη εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ ὑπὸ τὸ σκοτάδι ἐκεῖνο προσεκύνει τὰ κτίσματα καὶ ὄχι τὸν κτίσαντα, ἡ ἀπέραντος ἐκείνη Γαλιλαία, ἀκούει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον «φῶς ἀνέτειλεν!» «Μετανοεῖτε!» Τὸ ἐγερτήριον ἐκεῖνο σάλπισμα τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ψυχῆς, διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς γνώσεως τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἀγκάλιασε, τὸ ἤκουσε πρώτη ἡ Ἑλληνικὴ φυλή, ἡ ὁποία παραλαβοῦσα τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ ἐκήρυξε πρὸς ὅλον τὸν κόσμον τὸ οὐράνιον ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ὅτι ὁ Χριστὸς ἐνδύει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον μὲ τὰ θεῖα φῶτα τῆς ἀρετῆς, τὰ ὁποῖα ἐκπέμπονται ἀπὸ τὸ Ἱερόν του Εὐαγγέλιον!

Ἡ Ἑλλὰς—μία Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἐκείνη, δεχθεῖσα τὴν θρησκείαν τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀποθέτει, πετάει τὰ ὅπλα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυθεῖσα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός, μεταβάλλει εἰς φῶς ἀληθινὸν καὶ αὐτὸν τὸν Παρθενῶνα! Ὁ εἰδωλολατρικὸς Παρθενὼν παύει νὰ εἶναι ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς «φῶς ἀνέτειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα» καὶ ὁ Παρθενὼν μεταβάλλεται εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη σώζονται εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοιχώματά του ἴχνη ἁγίων Εἰκόνων!

Διὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ οἰκουμένη μεταβάλλει ὄψιν, πετᾷ τὰ ὅπλα τῆς ἀμαθείας, ξυπνᾷ ἀπὸ τὸν βαθὺν ὕπνον της καὶ ἐνδύεται τὰ ὅπλα τοῦ Χριστιανικοῦ φωτὸς καὶ τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας!

Ἐνστερνίζεται τὰ γλυκὰ λόγια τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς ἀγάπης, Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος τὴν ὅλην του ἀγάπην, πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, τὴν ἐστήριξεν εἰς μίαν μόνον λέξιν «Μετανοεῖτε». Καὶ ὑπεσχέθη ὄχι ἀπολαύσεις, ὄχι θέλγητρα, ὄχι πλούτη γήϊνα, ὄχι δόξας, ὄχι τιμάς, ὄχι πρωτοκαθεδρίας, ἀλλὰ «θλῖψιν ἕξετε». Ἀλλὰ εἰς τὴν πικρὰν δοκιμασίαν, εἰς στερήσεις, εἰς δάκρυα, εἰς στεναγμόν! «Στενὴ ἡ πύλη, ἔλεγε, ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀνήφορος μεγάλος διὰ τὴν ἀρετήν!»

Καὶ ἐν τούτοις ὑπήκουσαν καὶ ὑπακούουν οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ Λυτρωτοῦ, διότι τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθινὸν φῶς, τὸ ὁποῖον ὅταν ἐπεφάνη ἐπὶ τῆς γῆς, διέλυσε τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης τυφλώσεως.

«Ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς». Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστὸν καὶ διὰ νὰ μὴν περιπατήσωμεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ ἀκούσωμεν τὴν πρώτην του διαταγήν, ἂν πράγματι ἤμαστε Χριστιανοί. Ἡ Διαταγὴ ἐκείνη εἶναι «Μετανοεῖτε!»

Θὰ ἔχετε ἴδῃ κανένα ποῦ νομίζει ὅτι εἶναι φθισικὸς καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα τὸν βασανίζει καὶ τὸν τυραννεῖ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πάει σὲ κανένα διάσημον ἰατρὸν καὶ τοῦ βγάλῃ αὐτὴν τὴν ἰδέαν, τότε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τόσον χαίρει, τόσον ἐνθουσιᾷ, ὥστε ἀναγεννᾶται. Αὐτὸς ὁ νομιζόμενος, ἀπὸ τὴν φαντασίαν του ἡ ὁποία τὸν ἐτυραννοῦσε, φθισικός, τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐντελῶς ἀλλάσσει χρῶμα, ἀλλάσσει μορφήν, χαίρει, πανηγυρίζει τὸ λάθος του, ὅτι δὲν εἶχε τίποτε, ὅτι δὲν ἦταν φθισικός, ἐνῷ ἐπίστευε ὅτι ἦτο τοιοῦτος!—Πολὺ νόστιμο πρᾶγμα νὰ ἑορτάζωμεν καὶ νὰ πανηγυρίζωμεν τὴν πλάνην μας!

Τώρα δυνάμεθα νὰ φαντασθοῦμε ἕκαστος τὴν ἁμαρτωλήν μας ψυχήν, ἡ ὁποία ἀκούει τὸν Χριστόν, δὲν ἔχετε τίποτε! Ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι! «Μετανοεῖτε, διὰ νὰ ἀναγεννηθῆτε καλλίτερα ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του φθισικὸν καὶ ἔλυονε σὰν τὸ κερί!

Ἂν Ἐκεῖνος πανηγυρίζῃ τὴν πλάνην του, ἡμεῖς πρέπει νὰ πανηγυρίσωμεν ἐνθουσιωδέστερον τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἀκούοντες τὸν Χριστὸν λέγοντα Μετανοεῖτε καὶ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον «ἐνδύσασθε τὰ ὅπλα τοῦ φωτός» διότι ἤμαστε πραγματικῶς ἄρρωστοι ψυχικῶς.

«Γαλιλαία τῶν Ἐθνῶν» εἶναι κάθε παροικία, εἶναι κάθε Ἑλληνικὴ Κοινότης καὶ μένει στὸ σκότος τῆς ἀμαθείας, ὅπως ἡ παλαιὰ Γαλιλαία, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ.—Καὶ ὅπως δι' ἐκείνην ἐλέχθη «ὁ λαός σου ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα» ἔτσι καὶ τώρα δύναται νὰ λεχθῇ, ἂν ἐνδυθῶμεν τὰ ὅπλα τῆς κοινοτικῆς ὁμονοίας καὶ τῆς κοινοτικῆς συμπράξεως «Φῶς ἀνέτειλεν» Ποιό; Ὁ προορισμός μας, διὰ νὰ

ζήσωμεν ἠνωμένοι ὑπὸ μίαν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Κοινότητα καὶ ὄχι διεσπαρμένοι ὡς Ἕλληνες, εἰς παροικίας!

Ἀλλὰ Γιλιλαία τῶν Ἐθνῶν, πολὺ μικρὰ εἶναι καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἀμερικῆς.—Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος. Μικρασιᾶται! Ἑλλησπόντιοι, Θρᾷκες, Μακεδόνες, Ἑπτανήσιοι, Ἠπειρῶται, Θεσσαλοί, Πελοποννήσιοι, Κρῆτες!—«Φῶς ἀνέτειλε γιὰ ὅλους.—Εἴμεθα Ἕλληνες!

Στὴν Γαλιλαίαν τῶν Ἐθνῶν ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὸ φῶς τοῦ Μετανοεῖτε σὲ ὅλους ποῦ ἦσαν ἐκεῖ καὶ δὲν ἔκαμε καμμίαν διάκρισιν νὰ φωτίσῃ πρῶτα τὴν μίαν φυλὴν καὶ ὕστερα τὴν ἄλλην! «Ὁ λαός σου» εἶπεν ὁ Προφήτης δηλαδὴ τὸ σύνολον ὅλων τῶν φυλῶν! Καὶ ἐδῶ στὴν Ἀμερικὴ τὸ ἴδιο πρέπει νὰ γίνῃ—Εἴμαστε Ἕλληνες! «Φῶς ἀνέτειλε γιὰ ὅλους! Μιὰ Πατρίδα ἀνέτειλε γιὰ ὅλους τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς ἀλυτρώτους. Ἡ Ἑλλάς! Ὥστε πρέπει πάντες ἡμεῖς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ν' ἀκούσουμε ἀκόμη μιὰ φωνή, ἡ ὁποία δὲν εἶναι οὔτε τοῦ Χριστοῦ, οὔτε τοῦ Παύλου, ἀλλὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία μᾶς φωνάζει «ἀπόθεσθε τὰ ὅπλα τοῦ τοπικισμοῦ καὶ ἐνδυθῆτε τὰ ὅπλα τοῦ Ἑλληνισμοῦ!» Κάτω ὁ τοπικισμός, ἡ τρομερὰ αὐτὴ φάγουσα, ἡ ὁποία τυραννεῖ τὰς περισσοτέρας Ἑλληνικὰς Κοινότητας καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ τοπικισμοῦ δὲν μποροῦν νὰ προοδεύσουν διὰ νὰ σώσουν καὶ τοὺς ἑαυτούς των καὶ τὰ παιδιά τους, τὰ ὁποῖα εἶναι παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος!

Μετανοεῖτε φωνάζει καὶ ἡ γλυκειά μας Πατρίδα. Μετανοεῖτε καὶ βγάλτε τὴς σκουριασμέναις ἰδέαις τοῦ τοπικισμοῦ καὶ ἀγκαλιασθῆτε ὅλοι ὡς Ἕλληνες, ὅπως εἶσθε ὄντως Ἕλληνες.

Δυστυχῶς ὅμως, σχεδὸν ὅλοι μας, ἔχουμε ἀπὸ δύο εἰδῶν μυαλὰ καὶ βγένουμε δύο εἰδῶν σκέψεις καὶ ἀποφάσεις! Μὴν ἐκπλήττεσθε. δύο εἰδῶν μυαλὰ εἶναι μέσα στὸ κεφάλι μας. Οὔτε ἐγώ. οὔτε καὶ σεῖς ἀκούσαμε ποτέ: «Αὐτὸς εἶναι Πελοποννήσιος καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος». Ὁ τάδε Μακεδὼν καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος»—«Ὁ δεῖνα Μικρασιάτης καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος». Κανεὶς δὲν ἄκουσε, ποτέ του, τέτοιο πρᾶγμα.

Ἄκουσε ὅμως ἕνα ἄλλο «Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος». Αὐτὸ καὶ ἐγώ, καὶ σεῖς, τὸ ἔχετε ἀκούσει. —- Τώρα σᾶς ἐρωτῶ: Ἀπὸ ποιό, ἀπὸ τὰ δύο μυαλὰ ἐβγῆκε ὁ τοπικισμός; Ἀπὸ τὸ πρῶτο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἀκούσαμεν ποτέ; Ἐμεῖς δὲν εἴπαμε «Πελοποννήσιος Ὀρθόδοξος ποτέ!» Ἀπὸ τὸ δεύτερον «Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος;» Ἀμ' ἀφοῦ λὲς πῶς εἶσαι Ἕλλην, τότε γιατὶ καυχᾶσαι πῶς εἶσαι Μωραΐτης, Κρητικός, Μακεδών, Ἠπειρώτης, Θεσσαλός; Γιατὶ καυχᾶσαι γιὰ τὴν Ἐπαρχία σου καὶ ὄχι γιὰ τὴν Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα μας;

Ἰδοὺ ὅτι ἔχουμε δύο μυαλά, ποῦ βγένουν δύο σκέψεις. Ἀπὸ τὴν μίαν ὁ τοπικισμὸς—ὄχι τὸ Ἕλληνες ἐσμὲν—καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην ἡ Ὀρθοδοξία.—Ὡς ὀρθόδοξοι εἴμαστε ὅλοι μαζὺ «Ἕλλην καὶ Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος» ὡς Ἕλληνες, προτάσσομεν τὴν διαίρεσιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ τοπικισμός!

Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη τὰ δύο αὐτὰ μυαλὰ νὰ τὰ κάμωμεν ἐμπράκτως ἕνα μυαλὸ καὶ νὰ εἴπωμεν ὅλοι μαζύ: Ὅπως στὸ θρήσκευμα εἴμεθα ὅλοι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἔτσι καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα, εἴμεθα ὅλοι Ἕλληνες!

Ξέρεις Ἕλληνά μου γιατὶ ἀγαπᾷς τὸν πατριώτη τοῦ χωριοῦ σου καλήτερα; Διότι δὲν ἐπῆγες νὰ βρῇς καὶ ἕνα ἄλλο Ἕλληνα ποῦ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ ἐγεννήθης! Γιὰ κάνε δοκιμὴ νὰ τὸν πλησιάσῃς καὶ θὰ πεισθῇς ὅτι ἔσφαλλες πάντοτε, ποῦ δὲν ἐπήγαινες νὰ τὸν γνωρίσῃς!— Εἶσαι ἄνθρωπος. Εἶσαι Ἕλλην! Γιατὶ λοιπὸν θέλεις νὰ 'μοιάσῃς σἂν τὸ σκουλῆκι ἐκεῖνο, ποῦ κολλάει στὴν πικροδάφνη καὶ ποτίζεται διαρκῶς μὲ τὸ ζουμὶ τῆς πικροδάφνης;

Ἀπόθεσθε οὖν τὰ ὅπλα τοῦ σκότους. Πετᾶχτε τὸν τοπικισμόν.—Ἐνδυθῆτε τὸν χιτῶνα τοῦ φωτός, ὁ ὁποῖος λέγεται Ἐθνικὸς προορισμός!

Τὸ φῶς ἔχει τρεῖς μεγάλας ἰδιότητας. Φωτίζει, θερμαίνει καὶ ζωογονεῖ.—Ἄν, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἐκλείψῃ τὸ φῶς, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ψυχὴ ζῶσα εἰς τὸν πλανήτην αὐτόν.

Τὸ ἴδιο πρᾶγμα συμβαίνει καὶ μὲ τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν τῶν Ἐθνῶν ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. —Φωτίζει πάντα νοῦν καὶ πάντα λογισμόν, θερμαίνει τὴν πίστιν καὶ ζωογονεῖ τὰ Χριστιανικὰ ἔργα!

Τέτοιο φῶς ἔφερεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, καὶ τέτοιο φῶς μᾶς συμβουλεύει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ ἐνδυθῶμεν. Φῶς ἀληθείας, φῶς ζωῆς, φῶς δυνάμεως διὰ τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εὔχομαι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ νὰ πραγματοποιήσωμεν μετανοοῦντες καὶ δυνάμενοι κατὰ τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς κρίσεως, νὰ ἔχωμεν καλὴν ἀπολογίαν ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ νὰ εἴπωμεν «Μετενοήσαμεν καὶ ἀφοῦ ἐπετάξαμεν τὰ ὅπλα τῆς ἁμαρτίας, ἐνεδύθημεν τὰ ὅπλα τοῦ φωτός». Γένοιτο.

Β΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. Δ΄—12.

(Ἴδε Εὐαγγελικὴν περικοπὴν καὶ ἑρμηνείαν αὐτῆς εἰς τὴν Β΄ Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου. Σελὶς 64).

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ, ΤΗΣ ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΙΕ΄—21.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδού, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἐκραύγαζεν αὐτῷ λέγουσα· Ἐλέησόν με, Κύριε, Υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτων αὐτόν, λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην, εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπεν· Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· Ναί, Κύριε, καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

«Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου. Ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου, θυσία ἑσπερινή».

* * *

Εἴθε, λέγει ὁ Προφήτης Δαυΐδ, ἡ προσευχή μου τὴν ὁποίαν προσφέρω πρὸς Σὲ τὸν Θεόν μου, νὰ φανῇ ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν Σου καὶ τὰ χέρια μου, ποῦ σηκώνω πρὸς τὰ ἄνω νὰ Σὲ δοξάσω, νὰ τὰ θεωρήσῃς, ὡς θυσίαν ἑσπερινήν!

Γλυκύτερον, ὡραιότερον πρᾶγμα καὶ διὰ τὸ σῶμα καὶ διὰ τὴν ψυχὴν δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ στὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς προσευχῆς ἀνοίγει τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς του καὶ προσεύχεται μὲ κατάνυξιν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἀκόμη γλυκύτερα, καὶ ἀκόμη χαρμόσυνα, φαίνονται στὴν ψυχὴν ἐκείνη, (τὴν συντετριμμένην, ἡ ὁποία χύνει ἕνα δάκρυ πρὸ τοῦ Θεοῦ,) τὰ ἀποτελέσματα, ὅταν ἡ δέησις γίνῃ ἀκουστή, ἀπὸ τὸν δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν.—Ὅσον ἄδικο καὶ ἂν φανῇ τὸ παιδὶ πρὸς τὸν πατέρα, ὅσην δήποτε ἀστοργίαν καὶ ἂν δείξῃ τοῦτο πρὸς αὐτόν, ὁσαδήποτε ἐγκλήματα καὶ ἂν παρουσιάσῃ, ὁ γονηὸς καὶ στὴν καρμανιόλα, ἂν ἴδῃ τὸ παιδί του καὶ ἀνεβῇ, διὰ νὰ τὸ κόψουν, οὐδέποτε ἡ πατρική του καρδιὰ θὰ τὸν ἀφίσῃ γιὰ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἦτο δικαία καὶ ὅτι τὸ παιδί του δικαίως ἀποκεφαλίζεται!

Πάντοτε πρὸς τὰ ἁμαρτήσαντα τέκνα, ἡ στοργὴ τῶν γονέων, παρουσιάζεται, ὡς χρυσοῦς πέπλος, διὰ νὰ καλύψῃ τὰ αἴσχη, τὰς ἀτιμίας, τὸ ἔγκλημα. Ἀλλ᾽ ἂν διὰ τὴν κακίαν, παρουσιάζεται, ὑπὸ τοιαύτην μορφήν, ἡ στοργὴ τῶν γονέων, διὰ τὰ τέκνα ἐκεῖνα τὰ εὐλαβούμενα καὶ σεβόμενα τοὺς γονεῖς, ἡ στοργὴ παρουσιάζεται, ὡς οἰκογενειακὴ κορῶνα, ὡς οἰκιακὸν στέμμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασιζόμενοι οἱ Γονεῖς, ἐναβρύνονται καὶ καυχῶνται γιὰ τὰ ἔνδοξα αὐτῶν παιδιά, ὅπως ἐκαυχήθη, διὰ τὴν ὑπακοὴν τοῦ παιδιοῦ της καὶ ἡ Σπαρτιάτισσα ἐκείνη—μάνα, ὅταν δίδουσα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀσπίδα, γιὰ νὰ πάῃ στὸν πόλεμον, τοῦ εἶπεν «ἢ τάν, ἢ ἐπὶ τᾶς».

Ἂν τοιαῦτα φαινόμενα παρατηροῦνται τῆς στοργῆς τῶν γονέων ἐν μέσῳ τῶν κοινωνιῶν, τὰ φαινόμενα αὐτὰ μεγαλοποιοῦνται, μεγαλογραφοῦνται, ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν Οὐρανοῖς, ὁ ὁποῖος πλήρης πατρικῆς στοργῆς πάντοτε μᾶς παρουσιάζεται διὰ τοῦ Δαυῒδ ὡς «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος και πολυέλεος, οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς αἰῶνα μηνιεῖ».

Δι᾽ ἕνα τοιοῦτον Πατέρα πλήρη ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν, ὁ ὁποῖος ὅλα τὰ παιδιά, τὰ θεωρεῖ ἕνα, εἴτε ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, εἴτε ἐν τῇ ἀρετῇ διατελοῦντα, γιὰ ενα τέτοιο πατέρα, δικαία εἰναι ἡ δέησις καὶ προσευχή. «Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν Σου, ἔπαρσις των χειρῶν μου, θυσία ἑσπερινή».

Οὐδέποτε, λέγει ὁ Χριστός μας, οὐδέποτε ὁ γονηός ἠρνήθη νὰ προστατεύσῃ τὸ φίλτρον τῆς καρδιᾶς του «μήπως λέγει, ὀψάριον αἰτήσεται καὶ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ». Μήπως εὑρέθη ποτὲ γονηός, ὁ ὁποῖος, ὅταν τὸ παιδί του τοῦ γύρεψε ψάρι, ἐκεῖνος τοῦ ἔδωσε φεῖδι γιὰ νὰ φάῃ; Οἱ γονεῖς γνωρίζουν «ἀγαθὰ δόματα» νὰ δίδουν εἰς τὰ τέκνα των. - Ὁ πατὴρ μας, ὁ Οὐράνιος, πρέπει νὰ κάνῃ περισσότερα, ἀρκεῖ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ παράκλησίς μας πρὸς αὐτόν, νὰ ἦνε εἰλικρινὴς καὶ ἐγκάρδιος. Τότε ἡ προσευχὴ ἐκείνη, θὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς λιβανωτός, ὡς θυμιαμα καὶ ἡ ἱκεσία μας, θὰ ἐκδηλώσῃ τὴν μετάνοιαν ἐκείνην, ἡ ὁποια μεταφέρει τὸν μετανοοῦντα ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, εἰς τὸ φῶς τοῦ ἀληθινοῦ μας προορισμοῦ.—Μία τέτοια παράκλησις, πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, γενομένη δεκτή, μᾶς θεραπεύει ἀπὸ κάθε εἶδος φθοροποιοῦ νόσου καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Μᾶς σηκόνει μὲ τὸ ἅγιό του χέρι καὶ μᾶς δείγνει τὸν δρόμον τῆς νέας μας ζωῆς, κατὰ τὸ ρητὸν «ὁ Θεὸς βοηθός μου εἶ καὶ ρύστης».

* * *

Στὸν Θεὸν ἐκεῖνον καὶ φιλόστοργον πατέρα—στὸν ἐπιφανέντα, ἐπὶ τῆς γῆς, Θεὸν—προσέρχεται σήμερον καὶ μία ἀλλογενὴς γυναῖκα, ΜΙΑ ΧΑΝΑΝΑΙΑ, νὰ τοῦ εἴπῃ: «Ἐκ βαθέων ἀνέκραξά σοι Κύριε. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου, θυσία ἑσπερινή!»

Τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὴν ἀλλογενῆ (γιατὶ δὲν ἤτανε Ἑβραία), τὴν γυναῖκα ἐκείνην τὴν εἰδωλολάτριδα, ὁδηγεῖ πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μία μεγάλη καὶ ἱερὰ δύναμις, ἡ ὁποία, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, καὶ ἐφ' ὅσον ζῇ ἡ ἀνθρωπότης, θὰ δεσπόζῃ, ἡ ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ ὁδηγουμένη καὶ ἀπὸ πόνον πρὸς τὸ φύτρον τῆς καρδιᾶς της καὶ ἀπὸ πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν! Ὅσοι δὲν ἐννόησαν, τὶ εἶναι μάνα, ἐκεῖνοι δὲν ἐννόησαν καὶ τὸν πόνον τῆς μάνας! Στὸν πόνον μας καὶ στὴν χαράν μας εἶναι ἡ ἴδια, μὲ τὴν ἴδια στοργή! Τὴν χαράν μας, ἔχει χαράν της, καὶ τὸν πόνον μας ἰδικό της καὶ περισσότερο! Μάνα, ὄχι ὄνειρον ἐαρινῆς νυκτὸς παρερχόμενον, ὄχι ἄνθος ποῦ ζῇ διὰ νὰ τινάξῃ τὰ φύλλα του εἰς τὸ φθινόπορον. Ὄχι! Μάνα ποῦ ζῇ στὴν καρδιὰ τοῦ πονεμένου της καὶ τοῦ χαίροντος παιδιοῦ! Μάνα, ποῦ μᾶς ἐχάραξε μὲ ἀνεξάλειπτα γράμματα τὸ ὄνομά της στὴν καρδιά μας καὶ τῆς ὁποίας ἡ εὐχὴ μᾶς παρακολουθεῖ, ἔστω καὶ ἂν ἐμεῖς ἐφάνημεν ἀχάριστα, πρὸς ἐκείνην, ἄστοργα παιδιά....

Ἂν τὸ παιδί, λησμονάῃ τὴν μάνα, ποῦ πολλὰ τέτοια ἄσωτα παιδιὰ τὴν ἐλησμόνησαν ἐδῶ στὴν ξενητειὰ ποῦ ἦρθαν καὶ δὲν τὴν ἐθυμηθήκανε μὲ ἕνα πράσινο φύλλο, ἡ μάνα οὐδέποτε ξεχνάει τὸ παιδί της.

Ἡ στοργὴ τῆς μάνας ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῇ τὴς κατηγορίαις ἐναντίον τοῦ παιδιοῦ της! Τὸ ἀχάριστο παιδὶ τὴν ξεχνάει καὶ βρίσκει, ἀντὶ μάνας, διεφθαρμένας γυναῖκας, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀσωτεία του. Ἡ μάνα ὅμως πηγαίνει στὴν Ἐκκλησία λιβάνι καὶ κερὶ στὸ Χριστό, γιὰ τὸ ξενητεμένο της παιδὶ καὶ προσεύχεται γι' αὐτὸ καὶ ἱκετεύει τὸν Θεὸν νὰ κατευθυνθῇ ἡ προσευχή της ὡς θυμίαμα, σὰν τὸ λιβάνι ποῦ ἐπῆγε στὸ Χριστὸ καὶ τὰ δάκρυα ποῦ χύνει, νὰ γίνουν ἐγκάρδιος εὐγνωμοσύνη. Βαίνει, τὸ στῆθός της, σημάδι, γιὰ τὸ παιδί της, νὰ τὸ ἀναθρέψῃ, νὰ τὸ μεγαλώσῃ! Μάνα, μητέρα! Λέξεις ποῦ ἐφέρθησαν, ἀπὸ τὸν οὐρανό, στὴ γῆ, καὶ γιὰ τοὺς εὐγνώμονας καὶ γιὰ τοὺς ἀχαρίστους. Στοὺς πόνους σου, στὴς συμφορές σου, ἀχάριστο παιδί, γιατὶ τὴν γυρεύεις; Στὴ χαρά σου ὅταν γύριζες σὲ διασκεδάσεις, σὲ γλέντια, μὲ τοὺς κρασόφιλους, σὲ γλέντια μὲ γυναῖκας τοῦ ἐλευθέρου κόσμου, μὲ βιολιντζῆδες, μὲ χαρτοπαίγνια, τὴν ἐθυμήθηκες τὴ μάνα σου;

Εἰς τὸν Πύργον, κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν, καὶ εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως, ἔτρεξε μιὰ μάνα Ἑλληνίδα, μὲ τὸ παιδάκι της στὴν ἀγκαλιά, νὰ σώσῃ τὸν ἱεροδιάκονον ἀδελφόν της, τὸν ὁποῖον οἱ Τοῦρκοι εἶχον κρεμάσῃ ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος, ἐνῷ, τὴν προηγουμένην ἡμέραν, τῆς εἶχον σκοτώσει τὸν ἄνδρα της.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, ἕνας Τοῦρκος τῆς ἁρπάζει τὸ παιδί, ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά, γιὰ νὰ τὸ σφάξῃ. Ἐκείνη τρέμουσα, πέφτει στὰ πόδια του καὶ τὸν ἱκετεύει λέγουσα, «Μή, τὸ δόλιο μου, παιδί, σκοτῶστέ με ἐμένα!»

Μητρικὸς πόνος, σὲ μητρικὴ καρδιὰ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἀχαριστία καὶ ἀγνωμοσύνη, τὴς περισσότεραις φορές, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος γιὰ τὸ ἀχά-

ριστο παιδί, ποῦ ξέχασε τὸ πολυτιμώτερον ἀγαθὸν—τὸ σπιτικό του παράδεισο—τὴν μάνα του.

Δὲν εἰξεύρω, οὔτε θέλω νὰ μάθω, ποίαν εὐγνωμοσύνην θὰ δώσῃ τὸ τρελλὸ κορίτσι στὴν πονεμένη μάνα—τὴν Χαναναίαν ποῦ ἐπῆγε στὸ Χριστό, γνωρίζουσα αὐτὸν ἐκ φήμης. Τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἡ μητρικὴ στοργή, ὁδηγεῖ πρὸς τὸν Χριστόν, γεμάτη ἀπὸ ἔμπρακτον πίστιν πρὸς ἐκεῖνον.

* * *

Ὅταν ὁ Χριστὸς ἐξῆλθεν καὶ ἐπήγαιναν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἀπὸ ἀντίθετον διεύθυνσιν εἶχε ξεκινήσῃ γιὰ νὰ βρῇ τὸν Χριστόν, μία γυναῖκα Χαναναία, ἡ ὁποία, ὅταν τὸν εἶδεν, ἤρχισε μὲ δυνατὴν φωνὴν νὰ τὸν ἱκετεύῃ κλαίουσα, ὀδυρομένη, παρακαλοῦσα, τρόπον τινὰ ἐνθυμουμένη τὸν Δαυΐδ, «κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου», «Κύριε, τοῦ λέγει. Ἐλέησόν με. Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ καὶ θεράπευσε τὸ κορίτσι μου, τὸ ὁποῖον κακῶς δαιμονίζεται, πάσχει ἀπὸ τρομερὰν τρέλλαν!» Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀμέσως διαγνώσας τὸν μητρικὸν πόνον καὶ θέλων ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς μαθητάς του, τὴν θεϊκὴν στοργήν, διὰ πάντα ποῦ ζητεῖ τὴν βοήθειάν του, καὶ ἀκόμη περισσότερον τὴν δύναμιν τῆς πίστεώς της πρὸς αὐτόν, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, λέγω, εἰς τὰς φωνάς της, εἰς τὰς παρακλήσεις της, εἰς τὰ δάκρυά της, δὲν ἔδωσε καμμίαν ἀπάντησιν, ἀλλ' ἐσιώπα. Τότε ἐλθόντες οἱ Μαθηταί του πλησιέστερον, τὸν παρεκάλουν νὰ τὴν διώξῃ «ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν». Κάμε, διδάσκαλε, τοῦ λέγουν, ὅτι κάνεις, γιατὶ φωνάζει ἐρχομένη ἀπὸ πίσω μας. Καὶ προχωρῶν λέγει στοὺς Μαθητάς του, «μόνον διὰ τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ ἦλθον ἐπὶ τῆς γῆς». «Οὐκ ἀπεστάλην, εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ». Ἡ Χαναναία, προχωροῦντος τοῦ Χριστοῦ, προχωρεῖ καὶ ἐκείνη καὶ πέφτει πάλιν στὰ πόδια του, λέγουσα, «Κύριε, βοήθει μοι».—«Ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου, θυσία ἑσπερινή». Κύριε, ἔλεγε, βοήθησόν με, σῶσε τὸ φτωχό μου τὸ παιδί! Μιὰ μάνα πονεμένη, μιὰ μάνα δυστυχής, σὲ ἱκετεύει καὶ ζητεῖ τὴν βοήθειάν Σου.... «Οὐκ ἔστι καλόν, λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις». Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὰ παιδιά του καὶ νὰ τὸ δώσῃ στὰ σκυλιά—τῆς εἶπεν ὁ Χριστός.—Μάλιστα Κύριε τοῦ ἀπαντᾷ ἐκείνη. Ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλιὰ τρέφονται ἀπὸ τὰ τρίμματα τοῦ ψωμιοῦ, ποῦ πέφτουν κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι, ποῦ τρῶνε τὰ ἀφεντικά των.—Δός καὶ σὲ μένα τὰ τρίμματα, δὸς καὶ πρὸς ἐμὲ τὴν μάνα, ποῦ σὲ ἱκετεύει, τὰ ψίχουλα ποῦ θὰ πέσουν ἀπ τὸ τραπέζι τῆς φιλανθρωπίας σου. Δὲν γυρεύω νὰ πάρῃς τὸ ψωμὶ ποῦ ἔχεις γιὰ τὸν Ἰσραήλ.—Ὅτι περισσεύουν, δός μου.—Δός τὰ ψίχαλα ἐκεῖνα, ποῦ θὰ πέσουν κάτω, ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ τῆς ἐλεημοσύνης Σου.—Τότε ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπεν.—«Γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι, ὡς θέλεις....Μόλις δὲ

εἶπεν ὁ Χριστὸς αὐτὰ τὰ λόγια, ἡ κόρη της ἐθεραπεύθη καὶ ἔγινεν ἐντελῶς καλά, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης!»

«Μεγάλη σου, ἡ πίστις» διὰ τὸν Χριστόν, ἀλλ' ἐξ ἴσου μεγάλη ἡ μητρινὴ στοργὴ διὰ τὸ τρελλὸν ἐκεῖνο φύτρον τῶν σπλάγχνων της. Ἰδιαιτέρως αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι ἀνάγκη νὰ τ' ἀκούσουν οἱ γονεῖς, ἂν θέλουν νὰ δείξουν προκαταβολικῶς καὶ προληπτικῶς τὴν στοργήν τους, τὸν πόνον τους, γιὰ τὰ παιδιά τους, πρὸ τοῦ νὰ τὰ ἴδουν τρελλὰ καὶ χάνοντα τὴν ἐθνικήν των συνείδησιν.—Εἶναι ἀνάγκη ὅλοι μας, ἀπὸ τὸ τραπέζι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Ἐθνικῆς ζωῆς, νὰ δώσωμεν χεῖρα βοηθείας, ἄλλοι μὲν ὁμοιάζοντες τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεραπεύοντος καὶ ἄλλοι τῆς Χαναναίας, ἡ ὁποία ἦτο Ἑλληνὶς τὸ γένος. Πρέπει νὰ χαράξωμεν ἓν νέον δρομολόγιον, νὰ περάσουμε καὶ ἐμεῖς, ὅπως ἡ Χαναναία, τὰ σύνορα τῆς ἀδιαφορίας, νὰ πᾶμε νὰ βροῦμε τὴν σωτηρίαν μας καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ἀπὸ τὴν Πατρίδα, ἡ ὁποία εἶναι ἀνωτέρα τῆς Χαναναίας καὶ ἡ ὁποία ἐξεδίπλωσε πρὸς ἡμᾶς ὅλην της τὴν στοργήν· καὶ διαρκῶς ἱκετεύει τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἡμῶν ὅλων νὰ διατηρηθῶμεν καὶ ἐδῶ ὡς Ἑλληνικὴ Φυλή, μὲ Ἑλληνοπρεπῆ συμπεριφορὰν καὶ καθαρὰν ἐθνικὴν συνείδησιν, ἂν θέλωμεν νὰ μὴ 'μοιάσουμε ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι περιπλεχθέντες ἐδῶ, ἐλησμόνησαν καὶ Μάνα καὶ Πατρίδα.—Γιὰ μᾶς Μάνα καὶ Πατρίδα εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα: Ξεχνᾶμε τὴν μάνα ποῦ μᾶς γέννησε, ξεχνᾶμε καὶ τὴν Πατρίδα ποῦ εἴδαμε τὸ φῶς. Εἶναι ἀνάγκη, ἐν τέλει, ὅλοι μας νὰ πάρουμε στὴν καρδιά μας τὸν πόνον καὶ τὴν πίστιν τῆς Χαναναίας καὶ μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν νὰ εἴπωμεν στὸν Πατέρα μας Θεὸν «κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μας, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν Σου» καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματά μας διὰ νὰ ζήσωμεν ἐδῶ ὡς πραγματικοὶ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ ὡς τετιμημένοι Ἕλληνες.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΗ'—9.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισσαῖος καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτόν, ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης. Νηστεύω δὶς τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ Τελώνης μακρόθεν ἑστώς, οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

«Θυσία, τῷ Θεῷ, πνεῦμα συντετριμμένον. Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεός, οὐκ ἐξουδενώσει».

* * *

Ἐκείνη ἡ θυσία, ἐκείνη ἡ προσευχὴ εἶναι εὐπρόσδεκτος πρὸς τὸν Θεόν, ὅταν παρουσιάζῃ πνεῦμα συντετριμμένον. Δηλαδὴ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, ἡ ὁποία ἐπιφέρει τὴν ἀναγέννησιν τῆς ψυχῆς! Μιὰ τέτοια καρδιὰ μὲ μετάνοιαν εἰλικρινῆ, μιὰ τέτοια καρδιὰ συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, ὁ Θεὸς δὲν θὰ τιμωρήσῃ διὰ τῆς αἰωνίου κολάσεως.—«Οὐκ ἐξουδενώσει» —ὅταν ἡ καρδιὰ ἐκείνη, ἀλλάξῃ ὄχι σκέψιν, ἀλλὰ ἀπόφασιν. Ὄχι μετάνοιαν τυπικήν, ἀλλὰ μετάνοιαν πραγματικήν.—

Ἔλεγον οἱ Λατῖνοι: «Οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὁδοιπόροι εἰς τὴν γῆν», ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐγεννήθησαν καὶ τελειόνουν σωματικῶς εἰς τὸν τάφον». Διαρκῶς βαδίζουν καὶ περιπλεκόμενοι εἰς τὰς βιωτικὰς μερίμνας καὶ φροντίδας λησμονοῦν ἐντελῶς, ὅτι ὁ δρόμος αὐτός, μὲ ὅλας τὰς περιπλοκὰς ποῦ ἔχει μόνον στὸν τάφον καταντᾷ!

Φαντάζονται τοὺς μεγάλους σταθμοὺς ποῦ κάνουν καὶ ἐπιπλέουν εἰς τὴν κοινωνίαν εἴτε ὡς μεγάλοι ἄνδρες εἰς τὰ πολιτικά, ἢ εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικά, ἢ εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἢ εἰς τὰς τέχνας, ὅτι ἐξησφάλισαν καὶ μέλλον καὶ δόξαν!

Πόσην μεγάλη εἶναι ἡ ἀπάτη αὐτή!. Αὐτὸ ποῦ ἐκέρδισαν, δὲν εἶναι ὁ τέλειος Σταθμός! Πλάνη οἰκτρά. Ἦτο σταθμὸς βοηθειῶν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔλαβεν ἄλλας βοηθείας διὰ νὰ πάῃ στὸ τεελυταῖό του σταθμόν, ὁ ὁποῖος λέγεται ΤΑΦΟΣ! Σ' αὐτὸ τὸ μέρος, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, λησμονεῖται καὶ κατατίθεται πᾶσα δόξα! Ἐκεῖ λησμονοῦνται τὰ πλούτη, ἐκεῖ αἱ καλλοναί, ἐκεῖ τὰ παράσημα, ἐκεῖ τὰ μεγαλεῖα! Τὸ πολὺ ποῦ μπορεῖ νὰ μείνῃ θὰ εἶναι κανένα μνημεῖον μαρμάρινον, τὸ ὁποῖον ἵδρυσαν, οἱ συγγενεῖς τοῦ πεθαμένου, γιὰ ἀνάμνησιν. Ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖ μέσα ἐτάφη τὸ κορμὶ ἑνὸς μεγάλου ἐπιστήμονος ἢ πλουσίου, βασιλέως ἢ Πατριάρχου διὰ νὰ δείξῃ, ὡς φανάρι τὴν τύχην ποῦ ἀναμένει κ' ἐμᾶς!

Μαζὺ μὲ τὸ μαρμάρινον ἐκεῖνο μνῆμα, εὑρίσκονται καὶ ἄλλα ἁπλᾶ ἢ ὅμοια μὲ μαρμάρινους ἢ ξύλινους Σταυρούς! Εἶναι τὸ νεκροταφεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἀπὸ μᾶς καθ' ἑκάστην μεταβαίνομεν καὶ διαβάζουμε τὰς ἐπιγραφὰς «Ἐνθάδε κεῖται ὁ δεῖνα»—«Ἐνθάδε κεῖται ὁ τάδε».

Σὲ πόσους ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τάφους ἐκλαύσαμεν! Πόσους ἀναθεματίσαμεν διότι ἡ ζωή τους ἦταν πλήρης ἀδικιῶν καὶ ἐγίναμεν κριταὶ αὐτοῦ, ποῦ σκεπάζει τὸ χῶμα. Καὶ πόσους ἄλλους ἐσυχωρέσαμε διότι ἀφῆκαν καὶ καλὰ ἔργα καὶ ἔδειξαν ἐνάρετον βίον, τὴν ἐποχὴν ποῦ ἔζησαν σ' αὐτὸν τὸν ψεύτικο κόσμο!

Ἔλεγε κάποιος ἀρχαῖος φιλόσοφος «Τὰ πάντα ρεῖ» τὰ πάντα ρέουν, ὅπως τρέχει τὸ ποτάμι! Τὰ πάντα παρέρχονται, ἀφανίζονται, χάνονται καὶ πρώτη ἀπ' ὅλες τὴς κακίαις, ποῦ ἀφανίζεται καί λησμονεῖται εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια. Ἡ πρώτη ἐκείνη ἁμαρτία, ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀποπομπὴν τοῦ Σατανᾶ ἀπὸ τὰ οὐράνια δώματα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ μεγάλη ἐκείνη κακία, δὲν στέκεται στὸ νεκρὸν σῶμα παντὸς θνητοῦ. Φεύγει πρὸ τοῦ τὸν θάψουν καὶ ἀφίνει μόνον λυπηρὰς ἀναμνήσεις, ἴχνη τῆς προστυχιᾶς του, ὅπως ἀφίνει τὴς μποῦδρες καὶ τὰ κοκκινάδια, στὸ μαξιλάρι ἐπάνω, τὸ μοῦτρο μιᾶς φτειασιδωμένης γυναικός!

Τότε δυνάμεθα ξάστερα καὶ μὲ γυμνὸ μάτι νὰ ἴδωμεν τὸν ὑπερήφανον, τὸν ἐγωϊστήν, ὅταν ἡμεῖς στεκώμεθα πλησίον τῆς ταπεινοφροσύνης, ὅταν ἤμεθα ταπεινόφρονες καὶ ἐπιδεικνύομεν τὴν ἀρετὴν αὐτήν, ὄχι στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην οὐκ ἐξουδενώσει. Καὶ ὄχι μόνον δὲν θὰ καταστρέψῃ, ἀλλα αὐτὸ τὸ φαινόμενον, τῆς συντετριμμένης καρδίας, θέλει ὡς γνησίαν προσευχήν. «Θυσία τῷ Θεῷ, πνεῦμα συντετριμμένον!»

Ἕνα τοιοῦτο πνεῦμα συντετριμμένον, μιὰ τέτοια ψυχὴ ποῦ ὁμολογεῖ εἰλικρινῶς τὴν ἁμαρτίαν της, μᾶς τὴν παρουσιάζει ὁ Εὐαγγελιστὴς σήμερον εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν εὐαγγελικὴν περικοπήν, καὶ τὴν ὁποίαν ψυχὴν ἐδικαίωσεν ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, διότι ἐκεῖνος ἐλάλησε διὰ τοῦ Προφήτου Δαυΐδ, τὸ ρητὸν ποῦ τόσον ἀσθενῶς ἑρμηνεύω, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς περικοπῆς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

* * *

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον χαράσσει δύο δρόμους καὶ τοὺς θέτει μπροστά μας καὶ μᾶς ἀφίνει νὰ κρίνωμεν, μόνοι μας, ποιὸν δρόμον νὰ ἐκλέξωμεν, ἀφοῦ εἴμαστε θνητοὶ καὶ παρερχόμεθα ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ ἀποσυντιθέμεθα εἰς τὰ ἐξ ὧν εἴχομεν συντεθῇ.—Μᾶς παρουσιάζει σήμερα μίαν ὁλοζώντανη παραβολήν, ποιὸς σώζεται καὶ μεταβαίνει στὴν αἰωνιότητα, ποιὸς δικαιοῦται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ποιὸς ἀκούει «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν».—

Ἔλα λοιπὸν ἄνθρωπε, ποῦ ἐγεννήθης νὰ σκάψῃς τὸν τάφον σου καὶ νὰ ρίξῃς, ἐντὸς ἐκείνου, τὸ κορμί σου, τὸ ὁποῖον, μόλις τοῦ βγῇ ἡ ψυχή, μεταβάλλεται εἰς δηλητήριον—εἰς πτωμαΐνην—ποῦ δὲν ἔχει ἀντιφάρμακον. —Ἔλα νὰ ἰδῇς ποιὸς ἄνθρωπος δικαιοῦται καὶ κληρονομεῖ τὴν ἐπουράνιον Βασιλείαν.

Ἔλα νὰ ἰδῇς: Δύο ἄνθρωποι, λέει τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον ἐπῆγαν στὴν Ἐκκλησίαν «μετέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν» διὰ νὰ προσευχηθοῦν.—Ὁ ἕνας ἦταν Φαρισσαῖος.—Ὁ ἄλλος ἦταν Τελώνης, δηλαδὴ κλέφτης, ἅρπαξ, ἀπατεών! Ὁ πρῶτος, ὁ Φαρισαῖος ἦτο ἡ προσωποποίησις τῆς ψευδοηθικῆς. Πάντοτε παρουσιάζετο, πάντοτε ἐφαίνετο στὴν κοινωνίαν, ὡς μέγας ἠθικοδιδάσκαλος, ἐνάρετος, ἅγιος. Οἱ δύο αὐτοί, ὅταν ἐμπῆκαν στὴ ἐκκλησίαν (στὴ Χάβρα τῶν Ἑβραίων) ἤρχισαν νὰ προσεύχωνται.—Ἄρχισεν ὁ Φαρισσαῖος νὰ λέῃ τοῦ Θεοῦ. «Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ, ποῦ δὲν ἀποτελῶ μέρος τῆς κοινωνίας, ποῦ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι κλέφταις, ἅρπαγες, μοιχοί. Ποῦ δὲν ἀποτελῶ σάπιον μέλος τῆς κοινωνίας ἐκείνης καὶ δὲν 'μοιάζω σὰν αὐτὸν ἐδῶ, τὸν Τελώνην, ποῦ ἦρθε νὰ προσευχη-

θῆ!....'Εγὼ ἀπὸ ὅσα εἰσοδήματα μαζεύω στὰς ἀποθήκας μου, δίνω τὸ δέκατον ἀπ' αὐτὰ στοὺς φτωχούς!....«'Αποδεκατῶ τῶν ὅσων κτῶμαι...». —'Ο Τελώνης ἵσταται δακρυσμένος καὶ γονυκλινὴς εἰς κάποιο μέρος τοῦ Ναοῦ καὶ μὲ καρδιὰ τρέμουσαν, ἀπὸ σεβασμὸν καὶ πόνον, ἔλεγεν «ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ». Θεέ μου, γίνου ἵλεως καὶ γιὰ μένα τὸν ἁμαρτωλόν, ποῦ Σοῦ παραδίδω αὐτὸ ποῦ ἐλάλησες στὸν Δαυΐδ «Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον. Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει».

Τότε λέγει ὁ 'Ιησοῦς Χριστὸς πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν. Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο, ποῦ πῆγαν καὶ προσηυχήθησαν εἰς τὴν συναγωγήν, εἰς τὸ ἱερόν, δεδικαιωμένος—μὲ ἀπαλλαγὴν ἁμαρτιῶν—ἔφυγεν ὁ Τελώνης καὶ ὄχι ὁ Φαρισσαῖος!.

* * *

Πόσον γλυκειὰ καὶ παρήγορος ἡ προτροπὴ τοῦ Δαυΐδ καὶ γιὰ μᾶς ποῦ ζῶμεν στὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον! ὅτι ἡ καλλιτέρα θυσία, ποῦ δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεόν, εἶναι ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια εἶναι «πνεῦμα συντετριμμένον». 'Αλλὰ καί πόσον μεγάλη εἰναι ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Σωτῆρός μας Χριστοῦ, ὅτι μόνον τοῦ Τελώνου ποῦ εἶπεν «ὁ Θεὸς ἱλάσθητι μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» ἔγινε δεκτὴ ἡ προσευχὴ και ἡ μετάνοια καὶ ἐδέχθη, ἀπὸ τὸν Θεόν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν.

'Ο θνητὸς ἄνθρωπος τώρα, ἂς ἴδῃ, ἂς ἀγναντέψῃ, τοὺς δύο δρόμους, οἱ ὁποῖοι τοῦ χαράσσονται ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστήν. 'Ο ἕνας εἰναι ὁ δρόμος τῆς ὑπερηφανειας, τὸν ὁποῖον φωτίζει ὁ ἴδιος ὁ διάβολος, ὁ ἴδιος ὁ Σατανᾶς! «Ὑπερηφάνοις ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται!» 'Ο ἄλλος, εἰναι ὁ δρόμος, τὸν ὁποῖον φωτιζει ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς «καρδίαν συντετριμμένην» ἤτοι ὁ δρόμος τῆς ταπεινοφροσύνης, ἡ ὁποία εἶναι τόσον μεγαλη ψυχικὴ δύναμις, ὥστε τὸν Θεάνθρωπον 'Ιησοῦν νὰ τὸν μεταφέρῃ εις τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.—Μετὰ τὸ βάπτισμά του ὁ Χριστὸς ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Ὅταν ὁ Χριστὸς εἶδε τὸν διάβολον στὴν ἔρημον, ὁ Χριστὸς δὲν τοῦ ἔδειξε τὴν παντοδυναμίαν του, ἀλλὰ τὸν ἀφῆκε νὰ δείξῃ ὅλην του τὴν ὑπερηφάνειαν.—Ἐπῆρε λοιπὸν τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ, καθὼς σᾶς εἶπον: Ὅταν δὲ τὸν ἀνεβίβασεν ἐκεῖ τοῦ λέγει «Τώρα πέσε κάτω καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ δὲν θὰ ἀφίσουν νὰ σκοντάψῃ σὲ κανένα λιθάρι τὸ πόδι σου». «Οὐ προσκόψει πρὸ λίθον τὸν πόδα Σου».—«Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ! Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου». 'Η ὑπερηφάνεια τοῦ Σατανᾶ συντρίβεται. 'Ο Σατανᾶς τρέμει καὶ ἡ προσωποποίησις τῆς ταπεινοφροσύνης—ὁ Χριστὸς—ἐξέρχεται δεδικαιωμένος! «Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ» πᾶς ἀληθὴς Χριστιανὸς πρέπει νὰ λέῃ ἔστω καὶ ἂν ἀνέλθῃ καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ—εἰς ὑψηλότατα ἀξιώματα! καὶ ἂς ἦνε βέβαιος, ὅτι δὲν θέλει πειραχθῆ, ποτέ του, ἀπὸ τὴν τρομερωτέραν καὶ περισσότερον ἐπίφοβον ἁμαρτίαν ἡ ὁποία λέγεται ὑπερηφάνεια! 'Η συν-

τετριμμένη καρδία—ὁπλίζεται μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς Ὀρθοδόξου μας Πίστεως! Ἐξέρχεται δεδικαιωμένη καὶ ἀπολυτρωθεῖσα καὶ μεταβαίνει ἡ ψυχή, μὲ χιτῶνα φωτεινόν, πρὸς τὸν Πλάστην της.

Ἡ ὑπερηφάνεια, (καὶ ἀλλοίμονον σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ποῦ τὴν ἔχει) ὅταν κυριαρχήση στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι πολὺ δύσκολον πρᾶγμα νὰ γιατρευθῆ.

Πολὺ δύσκολον νὰ καταλάβη, ὅτι ὁ Θεὸς ἐμίσησε τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τοῦτο, διὰ νὰ τὴν καταργήση, ἔστειλε τὸν υἱὸν του μονογενῆ διὰ νὰ γεννηθῆ εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων καὶ ἐντὸς σπηλαίου, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ γεννηθῆ, ὡς ὁ μεγαλείτερος αὐτοκράτωρ τῶν αὐτοκρατόρων!

Ἀλλοίμονον ἀκόμη ἂν ὁ ὑπερήφανος ἄνθρωπος πάρῃ καμμίαν θέσιν, ἢ δὲν καταλάβη τὴν ἀξίαν τῆς θέσεώς του καὶ κάνει κατάχρησιν αὐτῆς, ὅπως ὁ σημερινὸς Φαρισσαῖος!

Πρῶτα, πρῶτα, φαντάζεται ὅτι δὲν θὰ πεθάνῃ ποτέ! Δὲν τοῦ ἀφίνει ἡ ὑπερηφάνεια νὰ σκεφθῆ ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ὁδοιπόρος ἐν τῇ γῇ καὶ θὰ καταλήξη στὸν τάφον!

«Καρδια συντετριμμένη καὶ τεταπεινωμένη» εἶναι ἄγνωστα πράγματα δι' αὐτὸν καὶ ἀκόμη ποιὸ ἄγνωστα, ὅταν οὗτος εἶναι ἡμιμαθής! Αὐτὸς τὰ γνωρίζει ὅλα, ὅπως καὶ ὁ Φαρισαῖος ποῦ δὲν καταδέχεται νὰ συναναστραφῆ μὲ τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον!

Οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ παραδεχθῆ ὁ ὑπερήφανος, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός. Ὅλοι εἶναι ἁμαρτωλοί. Ὅλους ἦλθε νὰ σώσῃ ὁ Χριστός, ἐκτὸς ἐκείνου ποῦ εἶναι ἀναμάρτητος! Ἠκούσατε πῶς εἶπεν ὅταν προσηυχήθη!—Εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, σὰν νὰ τὸν εἶχε συνέταιρον καὶ τὸν διεβεβαίονεν ὅτι μοιράζει τὸ δέκατον, ἀπ' αὐτὰ ποῦ εἰσέπραττε, στοὺς μὴ ὁμοίους του! Σὰν μερικοὺς τοκογλύφους τῆς πατρίδος μας, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἔβγαναν καὶ τὴν τελευταίαν σταγόνα τοῦ αἵματος τοῦ φτωχοῦ ποῦ ἔτυχε νὰ δανεισθῆ, στέλνουν ὕστερα κανένα ἀσημένιο καντῆλι στὴν Ἐκκλησία ἢ καμμιὰ λαμπάδα, ὅση εἶναι τὸ μπόϊ τους, γιὰ νὰ τὸν εἰποῦν θρῆσκον καὶ εὐσεβῆ, στὸ χωριό! — Πόσοι τέτοιοι Φαρισσαῖοι εὑρίσκονται, δυστυχῶς, εἰς τὰς κοινωνίας, μόνον διὰ νὰ ζημιώσουν, μόνον διὰ νὰ καταστρέψουν.

«Καρδίαν συντετριμμένην» σὰν τὴν καρδιὰ τοῦ Τελώνου, δύσκολον πρᾶγμα νὰ συναντήσωμεν.

Ἂν κανένας ὑπερήφανος, βρῆ κανένα Τελώνην καὶ τοῦ εἰπῆ πρὸς τὸ καλόν του τὴν ἀλήθειαν, ἀλλοίμονό του τὶ ἔχει νὰ τραβήξῃ! Ὁ ὑπερήφανος θὰ γίνῃ χειρότερος ἀπὸ ὕαιναν διὰ νὰ τὸν κατασπαράξῃ! Παντοῦ καὶ πάντοτε ὁ ὑπερήφανος προτάσσει τὸ «Ἐγώ». Τί τὸ λές, ὑπερήφανε αὐτὸ τὸ ἐγὼ στὸν κόσμο; Πές το τοῦ Χριστοῦ ἂν δύνασαι. Ἀλλὰ ποῦ νὰ τὸν βρῇς τὸν Χριστόν; Ὁ Χριστὸς γυρεύει Τελώνην νὰ δικαιώσῃ, καρδίαν συντετριμμένην ζητεῖ νὰ θεραπεύσῃ. Ἐνῷ τὴν καρδιὰ τὴν 'δική σου τὴν ἔχει πάρει ὁ διάβολος καὶ τὴν κρατεῖ ἕως ὅτου ξεψυχήσης. Ὕστε-

ρα σ' ἀφίνει καὶ φεύγει, μόνον διὰ νὰ παραδοθῇς νεκρὸς καὶ ἄπνους στὸν τάφον. Σπεύσατε Χριστιανοί μου, ὅσοι εἴχατε τὴν ἀτυχίαν νὰ πάθετε ἀπ' αὐτὸ τὸ τρομερὸν κακό, τὴν ὑπερηφάνειαν, σπεύσατε νὰ τὴν βγάνετε ἀπὸ πάνω σας.

Ὅσον τρομερὰ ἡ ἁμαρτία αὐτή, τόσον ἁγία ἡ ταπεινότης.—Εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη, δύο ἀντίθετα αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα χωρίζει ἄβυσσος. Ἡ ὑπερηφάνεια ὁδηγεῖ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἡ ταπείνωσις εἶναι τὸ κλειδὶ τοῦ παραδείσου. Εἶναι ἡ ὑψίστη τῶν ἀρετῶν, διότι εἶναι γνησία κόρη τῆς εὐσεβείας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται καὶ τὸ ρητὸν τοῦ ψαλμοῦ «Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον. Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. Κεφ. ΙΕ΄—11.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί. Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κεράτων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι; Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολλωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν, καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶ-

πεν αὐτῷ· Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν· ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· Ἰδού, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὸς ἦν, καὶ εὑρέθη.

«Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου· καὶ ἐρῶ αὐτῷ: Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου».

* * *

Θὰ σηκωθῶ, θὰ ξεκινήσω καὶ θὰ πάω νὰ βρῶ τὸν πατέρα μου. Καὶ ὅταν τὸν ἴδω, θὰ τοῦ εἰπῶ «Πατέρα ἥμαρτον καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιόν σου».

Αὐτὸ τὸ μέρος θὰ σᾶς ἑρμηνεύσω, ἀπὸ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπὴν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, εὐχόμενος ὅπως ἡ πτωχή μου αὐτὴ ἑρμηνεία, εὕρῃ θέσιν εἰς τὴν καρδίαν σας.—Γνωρίζω, ὅτι ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἠκολούθησεν ἕνα πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον λέγεται «Ἐπίδειξις». Διὰ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, διὰ τοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ ἐπιδειχθῇ στὸν ἄλλον κόσμον «ποιὸς εἶναι». Καὶ διὰ τῶν ἐπιδείξεων παρουσιάζει ἄλλος τὸ τάλαντόν του, ἄλλος τὴν ἐπιστημην του, ἄλλος τὰ πλούτη του, ἄλλος τὰ κουβαρνταλίκια του.

Διὰ νὰ ἐπιδειχθῇ ὅμως ἀπαιτεῖται νὰ εὑρεθῇ καὶ κάποιος ἄλλος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος νὰ ἴδῃ τὴν ἐπίδειξιν, καθόσον μόνον τρελλοὶ ἄνθρωποι δύνανται νὰ ἐπιδειχθοῦν ποιοὶ εἶναι, στοὺς ἀσώτους, στοὺς βρωμερούς. στοὺς καπήλους, στοὺς ἀχαρακτηρίστους, στοὺς ἀτίμους! Ἡ ἐπίδειξις, ἡ ἀνθρωπίνη, συνήθως γίνεται γιὰ κάποιον ἀνώτερον ἢ πολύτιμον συγγενῆ ἢ πολύτιμον φίλον.—Πολὺ δὲ περισσότερον ἐπιδεικνυόμεθα ὁσάκις πρόκειται νὰ ὑποδεχθῶμεν κάποιο ἄξιον λόγου καὶ προσοχῆς πρόσωπον εἰς τὸ σπῆτί μας, διὰ νὰ τὸ φιλοξενήσωμεν. Ὁπωσδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἐκλάβωμεν τὴν ἐπίδειξιν, αὕτη εἶναι μία κοσμικὴ πρᾶξις, έστω καὶ ἂν τὰ ἐλατήριά της δὲν εἶναι καλά, ἡ ὁποία τιμᾷ τόσον τὸ ἄτομον, ἢ τὴν οἰκογένειαν ποῦ ἐπιδεικνύεται, ὅσον καὶ τὸ πρόσωπον πρὸς χάριν τοῦ ὁποίου παρέχεται ἡ ἐπίδειξις αὐτή.

Ὅταν ἡ ἐπίδειξις προσφέρεται ἀπὸ γονεῖς εἰς τέκνα, ἢ ἀπὸ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς, ἡ ἐπίδειξις αὐτὴ παρουσιάζεται μὲ ἕνα ἄλλον ἔνδυμα τὸ ὁποῖον λέγεται στοργή.

Φαντασθῆτε τοὺς γονεῖς μας, ὅταν λάβουν γράμμα ἢ μανθάνουν τὴν

ἐπιστροφήν μας στὴν πατρικὴν στέγην, ὅτι ἐπανερχόμεθα εὔποροι, πλούσιοι. Γεμάτοι ἀπὸ πατρικὴ χαρὰ ἑτοιμάζουν καὶ αὐτὸ τὸ πτωχό τους σπῆτι νὰ ὑποδεχθοῦν τὸ ξενητεμμένο τους παιδί! Δεικνύουν καὶ ἐπιδεικνύουν ὄχι μόνον τὴν χαράν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκδηλοῦν τόσον ἐμπράκτως, ὥστε ἀγωνιωδῶς στέκουν ἢ στὴν προκυμαίαν ποῦ θὰ ἔλθῃ τὸ πλοῖον, ἢ στὸν Σταθμὸν ποῦ θὰ φθάσῃ τὸ τραῖνον, νὰ μᾶς ὑποδεχθοῦν.—Τὴν ἐπίδειξιν ἐκείνην ποῦ ἔχουν νὰ διατρανώσουν οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς, τὴν δεικνύουν καὶ φίλοι καὶ δικοί !

Ὅταν ὅμως μάθουν, ὅτι τὸ ξενητεμένο ἐκεῖνο παιδί, ἔζησε στὴν ξενητειὰ ὡς ἄσωτος, χαρτοπαίκτης, κατατρώγων τὴν περιουσίαν του καὶ τὸν ἱδρῶτά του. ὅλη τὴν νύκτα στὰ χαρτοπαίγνια, ὅταν μάθουν ὅτι τὸ παιδί τους αὐτὸ ἔζησεν ἀσώτως μετὰ πορνῶν. Ὅτι τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔγινε δοῦλος καὶ τῆς τελευταίας πριμαντόνας τοῦ καφὲ-ἀμάν, ἢ τοῦ καφὲ-σαντάν, ὅτι κατήντησε σάπιο σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ἀπὸ διάφορα νοσήματα, τὰ ὁποῖα προσφέρει, ὡς παράσημά της, ἡ ἀσωτεία, ὅταν μάθῃ ὅτι, τὸ ξενητεμένο αὐτὸ παιδί, ἐπιστρέφει χωρὶς πεντάρα καὶ ὅτι ἐγύρισε στὴν πατρίδα μὲ χρήματα προερχόμενα εἴτε ἀπὸ συνεισφορὰ τῶν πατριωτῶν του, εἴτε ἀπὸ δίσκο διακονιᾶς ποῦ τὴς περισσότεραις φορὲς κυκλοφορεῖ στῆς Ἑλληνικὲς παροικίες τῆς Ἀμερικῆς, ὄχι ἀπὸ ἐκτίμησιν, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθοῦν οἱ πατριῶταί του, τί θέλετε νὰ κάμουν οἱ γονεῖς; Ποιὰ ἐπίδειξιν νὰ τοῦ κάμουν; Μὲ ποιὸ τρόπο νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν;

Τὸ παιδὶ ἐκεῖνο ἔφυγεν, ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τους, παρθένο! Καὶ τὸ παιδὶ ἐκεῖνο γυρίζει ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, κατὰ τὴν διάβασιν τῶν ὁποίων δὲν ἐθυμήθη τὴν μάννα ποῦ τὸν γέννησε, τὸν πατέρα ποῦ τὸν ἀνάθρεψε, μὲ ἕνα γράμμα, καὶ τὸ παιδὶ ἐκεῖνο, λέγω, γυρίζει ὄχι τιμημένο παλληκάρι, ἀλλὰ ἄτιμον καὶ ἄδοξον, ἐλεεινὸν καὶ τρισάθλιον, βεβαίως ἡ ἐπίδειξις τῶν γονέων, δὲν εἶναι ἐγκάρδιος ὑποδοχὴ γονέων, πρὸς τέκνον. Εἶναι περιφρόνησις, ἡ ὁποία κοινωνικῶς ἁρμόζει καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς γονεῖς γιὰ τέτοια κοινωνικὰ παράσιτα, γιὰ τέτοια κοινωνικὰ ναυάγια καὶ ἀποβράσματα πάσης ἀθλιότητος!

Ὅσην χαρὰν αἰσθάνονται οἱ ἀνωτέρω διὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἑνὸς τιμημένου, τόσα δάκρυα καὶ τόσην ἀποστροφὴν αἰσθάνονται ὅταν μάθουν ἐπιστροφὴν ἑνὸς ὁ ὁποῖος ἔρχεται κατάχρεως ἠθικῶς, Χριστιανικῶς καὶ Ἐθνικῶς χρεωκοπημένος! Ἡ ἐπίδειξις, διὰ τὸν πρῶτον, ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐκτιμήσεως.—Ἡ ἐπίδειξις, διὰ τὸν δεύτερον—τὸν ἄσωτον—ἐκδηλοῦται διὰ τῆς περιφρονήσεως!

Ἐνῷ δὲ παρατηρῶ μετ' ἀκριβείας τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ φαινόμενον, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς λαούς, βλέπω ἐπίσης μιὰ συναίσθησιν ἑνὸς ἀνθρώπου ποῦ ἦτο, ἕως χθές, κοινωνικὸν ναυάγιον! τὸν βλέπω, τὸν ἀκούω νὰ λέῃ μόνος, καθ' ἑαυτόν. «Ἀναστάς, πορεύσομαι εἰς τὸν πατέρα μου».

Ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψει, ὅτι, ἐνδέχεται, νὰ μὴν τοῦ γίνῃ καμμία ὑποδοχή, νὰ περιφρονηθῇ, σκέπτεται ὅτι πρέπει

νὰ θάψῃ τὰ πάντα. Νὰ ἐνταφιάσῃ, διὰ παντός, τὸ παρελθὸν τῆς ἀσώτου καὶ ἁμαρτωλῆς ζωῆς του! Ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ἐπίδειξιν ἡ ὁποία πρόκειται νὰ τοῦ παρασχεθῇ.—Ἀδιαφορεῖ τὶ θὰ εἰπῇ ὁ κόσμος καὶ πῶς περιφρονητικῶς θὰ σχολιάσῃ τὴν ἐπιτροφήν του.

Μέσα του κυριαρχεῖ μιὰ ὑπεράνθρωπος δύναμις—ἕνα μεγάλο ψυχικὸν φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἀναπλάσσει καὶ ἀναγεννᾷ τὴν ψυχήν. Αὐτὸ τὸ φαινόμενον λέγεται θέλησις!—Ὥστε μόνον ἡ θέλησις δύναται νὰ γκρεμίσῃ τὰ κάστρα τῆς ἁμαρτίας!

Μὲ βάσιν τὴν θέλησιν λέει «θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω στὸν πατέρα μου!» Μετὰ τὴν θέλησιν αὐτὴν γεννᾶται ἡ ἐκτέλεσις τῆς θελήσεως εἰς ἔργον!—Καὶ ἀφοῦ πάω στὸν πατέρα μου, θὰ τοῦ εἰπῶ μὲ πονεμένη, μὲ μετανοοῦσαν καρδιά. «Ἥμαρτον! Ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν Σου!»

Ὅλαι αἱ σκέψεις γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων μετατρέπουν τὴν περιφρόνησιν εἰς συμπάθειαν! Μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι θάπτουν τὴν ἐπίδειξιν! Ὑποδέχονται ἕνα μετανοήσαντα, μὲ ἕνα πικρὸ παράπονο, ὅτι δὲν τοῦ κάμουν καμμίαν ἐπίδειξιν, καμμίαν ὑποδοχήν. Καὶ τὴς περισσότεραις φορὲς λένε μεταξύ τους «ἀφοῦ ἄλλαξε δρόμο, ἂς ζήσῃ ἐντίμως καὶ θὰ τὸν συντρέξουμε».—

Ἐκτίμησις, ἐπίδειξις, στοργή, συμπάθεια, σ' αὐτὸν τὸν πρόσκαιρον κόσμον, βασίζονται ἐπὶ τῆς συναλλαγῆς! καὶ ἐπιμερίζονται μὲ διάφορα μέτρα καὶ σταθμά! Καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον δὲν κυριαρχεῖ στὴν καρδιά μας ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις τῶν πραγμάτων, ὅτι ἐνδεχόμενον νὰ παραστρατήσωμεν καὶ ἐμεῖς καὶ νὰ γίνωμεν χειρότεροι.

Βλέπομεν τὰς κακίας τῶν ἄλλων, μόνον διὰ νὰ τὰς κατακρίνωμεν καὶ ὄχι γιὰ νὰ διδαχθῶμεν! Καθήμεθα εἰς διάφορα κέντρα καὶ σχολιάζομεν τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον, ἐνῷ γιὰ μᾶς χρειάζονται καὶ σχόλια καὶ κατακραυγή, παρουσιαζόμενοι ἄλλοτε ὡς ὑβρισταὶ καὶ ἄλλοτε ὡς συκοφάνται καὶ διαβολεῖς.

Τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ φαινόμενα, δὲν παρατηροῦνται εἰς τοὺς ἀληθεῖς Χριστιανούς! Ἐκ τοὐναντίον παρατηροῦνται τὰ ἀντίθετα.

Σήμερον ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μᾶς διδάσκει τὴν ποιὸ παρήγορον παραβολὴν διὰ πάντα ἄνθρωπον ἁμαρτήσαντα. Μᾶς διδάσκει, τὴν παραβολὴν «τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ».

Δι' αὐτῆς κρημνίζονται τὰ πάντα! Καὶ ἐπιδείξεις καὶ περιφρονήσεις καὶ λοιπά, ἄρδην ἀνατρέπονται!

Διὰ τῆς παραβολῆς αὐτῆς, τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, διδασκόμεθα ἓν πρωτότυπον εἶδος τῆς πανηγυρικῆς καὶ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς τοῦ ἁμαρτήσαντος καὶ μετανοήσαντος, ὅταν οὗτος ὁπλισθῇ μὲ τὴν μεγάλην ἐκείνην δύναμιν ἡ ὁποία συντρίβει τὸ παρελθόν.—Εἶναι ἡ θέλησις! Εὐτυχεῖς δέ, οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, ποῦ ἔχουν, στὴν καρδιά τους, τὸ μέγιστον αὐτὸ προτέρημα—τὴν θέλησιν!

Ἂν δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ Σᾶς παρουσιάσω τὴν δύναμιν αὐτὴν τῆς θελήσεως, εἶναι ὅμως ἱκανὴ νὰ Σᾶς τὴν παρουσιάσῃ ἡ παραβολὴ τοῦ ση-

μερινοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία φανερόνει τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν!

* * *

Κάποιος πλούσιος, διδάσκει ἡ παραβολή, εἶχε δύο παιδιά.—῾Ο νεώτερος υἱός, τὸ νεώτερό του παιδί, εἶπε στὸν πατέρα του. Πατέρα, τὸ μερτικό ποῦ πρόκειται νὰ κληρονομήσω ἀπὸ σένα, θέλω νὰ μοῦ τὸ δώσῃς ἀπὸ τώρα. ῾Ο Πατὴρ ἐδέχθη «καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον» καὶ ἐμοίρασε τὴν περιουσίαν εἰς δύο μέρη.—Τὸ νεώτερο παιδὶ ἐπῆρε τὸ μερτικό του καὶ ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, ζῶν ἀσώτως. Μόλις ἐπῆρε τὸν παρᾶ, ἀνεχώρησε σὲ μακρυνὸ τόπον καὶ ἐκεῖ, ὡς ἀρχοντόπουλο, ἤρχισε νὰ ζήσῃ ἀσωτεύων εἰς πᾶσαν κακοήθειαν! . . . .

Καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκεῖνος εἶχε γυμνωθῇ ἐντελῶς, καθ' ἣν ἐποχὴν εἶχε κατασπαταλήσει ὅλα του τὰ πλούτη, συνέβη εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τρομερὸς λιμός, τρομερὰ πεῖνα! Πρὸ τῆς φρικώδους ἐκείνης πείνης ἠναγκάσθη νὰ πάῃ ὑπηρέτης σὲ κάποιο πλούσιον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰ χωράφια του, διὰ νὰ βόσκῃ γουρούνια.

Ἐκεῖ δὲ μένων, ὡς χοιροβοσκός, ἐχόρταινε τὴν κοιλιά του τρώγων ξυλοκέρατα, «ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι». Ἀπ' αὐτὰ ποῦ ἔτρωγαν τὰ γουρούνια!

Εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν καὶ τρισαθλίαν κατάστασιν εὑρισκόμενος ἐθυμήθη τὰ περασμένα του μεγαλεῖα, τὴν παλαιάν του δόξαν. Καὶ συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν εἶπε: «Πόσοι ὑπηρέται τοῦ πατρός μου τρώγουν στὸ σπῆτί μου καὶ καλοπερνοῦν, ἐνῷ ἐγώ, ἐδῶ-πέρα, καταστρέφομαι ἀπὸ τὴν πεῖνα!» «Ἀναστὰς πορεύσομαι εἰς τὸν πατέρα μου!» Θὰ σηκωθῶ, θὰ φύγω καὶ θὰ πάω στὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἰπῶ Πατέρα μου, ἥμαρτον! Πατέρα μου ἔσφαλα καὶ ἐνώπιόν Σου καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ! Δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ παιδί Σου, μὲ τὴν διαγωγὴν ποῦ ἔδειξα. Πάρε με ὄχι γιὰ παιδί σου, ἀλλὰ γιὰ ὑπηρέτη, γιὰ κοπέλι σου.

Ὅταν ἔφθασε κοντὰ στὸ σπῆτι, ἀφίσας τὰ γουρούνια καὶ τὰ ξυλοκέρατα κουρελιασμένος καὶ τρισάθλιος, καὶ τὸν εἶδεν ὁ πατέρας του, ἀμέσως ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ. Τὸν ἀγκαλιάζει, ὁ ἀγαθός, ὁ ἐνάρετος πατέρας, κλαίει, τὸν σφίγγει στενώτερα στὴν ἀγκαλιά του, τὸν φιλεῖ καὶ μὲ καρδιὰ γεμάτη ἀπὸ χαρὰ φωνάζει στοὺς ὑπηρέτας του. «Ἑτοιμάσατέ του τὸν χιτῶνα τὸν φωτεινὸν νὰ ξαναφορέσῃ, δώσατέ του νὰ φορέσῃ τὸ δακτυλῆδί του καὶ «θύσαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, ἀπολωλὸς ἦν καὶ εὑρέθη!—῾Η πατρικὴ στοργὴ γεμίζει τὸ σπῆτι ἀπὸ χαρά, τὸ ὁποῖον, μὲ ὄργανα, μὲ μουσικές, πανηγυρίζει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ!

Ἐνῷ δὲ ταῦτα συνέβαινον στὸ σπῆτι, αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὰ κτήματα ὁ μεγαλείτερος υἱός. Ἀκούει συμφωνίας καὶ χοροὺς εἰς τὸ σπίτι καὶ ἐρωτᾷ τί συμβαίνει.—Ὅταν ἔμαθε τὰ διατρέξαντα τόσον ἐστενοχωρήθη, ὥστε μετέβη πρὸς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε Γιὰ αὐτὸν τὸν ἄσωτον υἱόν, ὁ ὁποῖος σοῦ ἔφαγε τὴν περιουσίαν ὀργιάζων μετὰ

πορνῶν καὶ ἑταιρῶν, κάνεις τέτοια πράγματα; Σ' ἐμένα δὲν εἶπες ποτέ, νὰ πάρω ἓν ἐρίφιον — νὰ σφάξω ἕνα βεργάδι — νὰ τὸ γλεντήσω μὲ τοὺς φίλους μου. Ὁ φιλόστοργος ὅμως Πατέρας, μὲ συμβουλευτικὴν παρατήρησιν, τοῦ ἀπαντᾷ.—«Παιδί μου δὲν σὲ ἐμπόδισα ποτέ, νὰ πάρῃς τίποτε. Πάντα τὰ ἐμά, σὰ ἐστίν.—Ἡ περιουσία μου, εἶναι δική σου καὶ ὡς δική σου ἠδύνασο νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃς, ὅπως ἤθελες καὶ θέλεις. Γι' αὐτὸν ὅμως—τὸν ἄσωτον υἱόν—ἔπρεπεν ὅλοι μας νὰ χαρῶμεν καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν, διότι νεκρὸς ἦτο—γιὰ τὸ σπῆτί μας—χαϊμένος ἦταν καὶ εὑρέθη. «Νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν. Ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη!»

* * *

Τὸ ὕψος τῆς πατρικῆς φιλοστοργίας φθάνει εἰς ὕψη δυσθεώρητα! Ὅσον αμαρτωλὸν καὶ ἐξηυτελισμένον τὸ παιδὶ τοῦ πονοῦντος πατρος, ὅσον ἀπόβλητον καὶ γυμνὸν τῆς ἠθικῆς καὶ ἂν παρουσιασθῇ μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς μεταμελειας, τόσον ἡ πατρικὴ στοργή, ἁπλονει τὸν μανδύαν τῆς συμπαθείας νὰ τὸ περιτυλιξῃ.

Οὔτε ἐπιδειξεις, οὔτε περιφρόνησις, χωροῦν ἢ δύνανται νὰ εἰσχωρήσουν καὶ νὰ εὕρουν θέσιν εἰς τὴν πατρικην στοργήν, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται δι' ὅλης τῆς δυνάμεως πρὸς τὸν ἀπόκληρον αὐτὸν τῆς ἠθικῆς, ὁ ὁποῖος λησμονεῖ τὸ παρελθόν του, προσέρχεται συντετριμμένος διὰ νὰ εἴπῃ στὸν πατέρα του «Πάτερ ἥμαρτον....οὐκ εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου.... ποίησόν με, ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου....»

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἑρμηνεύοντες τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, διδάσκουν, ὅτι πατὴρ τῆς παραβολῆς εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ Θεός, ὁ πλάσας δύο τάξεις Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων.

Οἱ δεύτεροι, παρακούσαντες τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἔφαγαν εἰς τὸν παράδεισον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔζων, τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, ἐγυμνώθησαν τῆς ἀθανάτου κληρονομιας, ἦλθον εἰς τὴν γῆν, φέροντες τὴν σφραγίδα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐπλαστουργήθησαν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ δημιουργοῦ των. Τοῦτο ὅμως λησμονήσαντες, ἤρχισαν νὰ κυλίωνται εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας, τῆς κακοηθείας, τῆς διαφθορᾶς! Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πορσῆλθον ὡς ὑπηρέται, ὡς ὄργανα τοῦ Σατανᾶ· καὶ εἰς χώραν ἄγονον ἐκυλίοντο εἰς τὴν μέθην τῶν αἰσθήσεων καὶ τῶν ἡδονῶν, αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζουν σὰν τὰ «κέρατα» ὅπως τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα τρώγονται μὲν μὲ κάποια γλυκάδα, τὴν ὁποίαν ἀφίνουν εἰς τὸ στόμα, ἀλλ' ἀκολούθως δυσκόλως χωνεύουν. Εἶναι ἐντελῶς δύσπεπτα! Ἔτσι εἶναι καὶ ἡ σωματικὴ ἡδονή. Μία στιγμιαία εὐχαρίστησις ἡ ὁποία φέρει τὴν ἁμαρτίαν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως.

Ἡ ἀσωτεία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καταργεῖται, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς Θεὸς καὶ ὑπὲρ ἡμῶν δώσας τὸν νῶτόν του εἰς μάστιγας καὶ τὸ πρόσωπόν του μὴ ἀποστρέψας ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων, Σταυρωθείς, ἐκήρυξε διὰ τοῦ ἁγίου Του στόματος τὸν ἀληθῆ προορισμόν μας «τέκνα Θεοῦ γενέσθαι».

Ἐκήρυξε τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, ἡ ὁποία ἀνασταίνει τὸν ἄνθρωπον καὶ τοῦ διαπλάσσει τὸν χαρακτῆρα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ἡ ἐξεγειρομένη εἰλικρινὴς θέλησις νὰ τὸν ἀναγκάσῃ, νὰ εἴπῃ. «Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου» Θὰ ἐπιστρέψω στὸν πατέρα μου τὸν συγχωροῦντα, τὸν φιλάνθρωπον, τὸν ἐλεήμονα, ὁ ὁποῖος λέγει «οὐ θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν».

Ἡ θέλησις τῆς μετανοησάσης ἀνθρωπότητος. ὡδήγησεν αὐτὴν καὶ πάλιν στὸν πλαστουργόν της, παρ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τοῦ μεγαλειτέρου υἱοῦ, ἤτοι τῶν ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι καίτοι παρίστανται πρὸ τοῦ θρόνου τῆς θεότητος, ἐν τούτοις ὅμως δὲν εἶναι οἱ πλαστουργοὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος δεικνύει ὅλην του τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ συμπάθειαν διὰ πάντα ἄνθρωπον μετανοοῦντα καὶ ἐπανερχόμενον πρὸς τὸν Θεόν.

«Εὐφρανθῆναι καὶ χαρῆναι» εἶπε στοὺς ἀγγέλους του ὁ Θεός. Θὰ εὐφρανθῶ καὶ θὰ χαρῶ γιὰ τὸ ἔργον μου—γιὰ τὸ ἄσωτο παιδί μου—τὸ ὁποῖον καὶ πάλιν ἐπανέρχεται στὴν πατρική του στέγη.

Τέτοια μακροθυμία πρέπει νὰ δείξῃ κάθε Ὀρθόδοξος Χριστιανός, διὰ πάντα ἀδελφόν του, ὁ ὁποῖος εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, τοῦ ἔσφαλε.—Ὁμοίαν μακροθυμίαν καὶ ὁμοίαν χαρὰν αἰσθάνεται καὶ ἡ Πατρίδα μας ὁσάκις βλέπει τὰ παιδιά της ἐπανερχόμενα στὸν τόπον τῆς γεννήσεώς των, ἔστω καὶ ἂν τὰ παιδιὰ αὐτά οἱ Ἕλληνες ἐκακοτύχησαν, στὴν ξενητειά.

Οὔτε ἐπιδείξεις, οὔτε περιφρόνησιν παρουσιάζει πρὸς πάντα ἐπιστρέφοντα στὴν ἔνδοξόν της γῆν—στὸ ἀθάνατο σπῆτί της—στὸ Ἑλληνικὸν χῶμα.

Δεικνύει τὴν συμπάθειάν της καὶ τὴν στοργήν, ὅπως καὶ ὁ δημιουργός μας καὶ μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν φιλεῖ δακρυσμένη καὶ φωνάζει «ὁ υἱός μου—ὁ Ἕλληνάς μου—ἀπολωλὼς ἦν, χαϊμένος ἦταν ἀπ' ἐδῶ, ἀλλὰ ἀνέζησεν, ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη».

Ὅπως ὁ Θεὸς ἐχάρη διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, ἔτσι χαίρεται καὶ ἡ Πατρίδα μας διὰ πάντα Ἕλληνα, ἐπιστρέφοντα εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος, ἔστω καὶ ἂν ἐκεῖνος γυρίσῃ ἄδοξος καὶ ἀπένταρος.

Ἂν γιὰ φίλους καὶ δικοὺς ἐκεῖνος εἶναι ἄχρηστος καὶ δὲν τοῦ γίνῃ οὐδεμία ὑποδοχή, ἡ Ἑλληνικὴ Πατρὶς μὲ πολλὴν χαράν, τοῦ φορεῖ καὶ πάλιν τὸν χιτῶνα—τὸν περιβάλλει μὲ τὴν σημαίαν της καὶ τοῦ λέει «Γιὰ μένα ποῦ ξαναγύρισες μὲ ὅλην σου τὴν θέλησιν καὶ εἶπες, ΑΝΑΣΤΑΣ ΠΟΡΕΥΣΟΜΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΟΥ, γιὰ μένα εἶσαι γνήσιο παιδί. Εἶσαι Ἕλληνας! Εἶσαι καὶ θὰ εἶσαι σταυραητός! Ἔλα παιδί μου, ἔλα Ἕλληνά μου, νὰ σοῦ φορέσω τὸ δακτυλῆδι τῆς Ἐθνικῆς σου τιμῆς καὶ δόξης. Εἶσαι Ἕλλην. Εἶσαι αἷμά μου, εἶσαι φυτάρι τῆς καρδιᾶς μου.

Εἶναι καιρός, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, νὰ βάλουν, πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, τὴν πραγματικὴν θέλησιν στὴν καρδιά τους καὶ νὰ παύσουμε νὰ τρῶμε τὰ

ξυλοκέρατα τῆς πικραμμένης ξενητειᾶς, ποῦ πολλοὶ τὰ τρῶμε ἀνακατωμένα μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῆς κακοηθείας καὶ τῆς διαφθορᾶς!

Εἶναι καιρὸς ν' ἀφίσουμε τὰ χωράφια, εἰς τὰ ὁποῖα βόσκει μία πρωτότυπος ἀσέλγεια—μία πρωτότυπος ἀσωτεία, ἡ ὁποία λέγεται ἀπομίμησις πρὸς πᾶν ξενικὸν καὶ ἄσχετον πρὸς τὰ ἰδεώδη τῆς Φυλῆς μας, πρὸς τὰ πατροπαράδοτα τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ τῆς 'Ελληνικῆς Πατρίδος.

«'Απεδημήσαμεν εἰς χώραν μακρὰν» διὰ νὰ σπαταλήσωμεν τὰς ἀτομικὰς καὶ ἐθνικάς μας δυνάμεις καὶ οἱ μὲν εἰς τὰ ἐργοστάσια, οἱ δὲ ἀλλοῦ καὶ δι' ἄλλους σκοπούς, καὶ δι' ὑποθέσεις, αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς τὸν φτωχό, τὸν μετανάστη.

Καιρὸς ν' ἀφίσωμεν τὰ χωράφια αὐτά, τρώγοντες τὰ ἀπατηλὰ ξυλοκέρατα καὶ νὰ εἴπωμεν, θὰ πᾶμε στὴ φτώχεια μας, θὰ πᾶμε στὴν πατρίδα μας διὰ νὰ δυνηθῇ καὶ χαρῇ ἡ Πατρίδα καὶ εἴπῃ: Δὲν τὰ ἔχασα τὰ παιδιά μου. Νεκρὰ ἦσαν καὶ ἀνέζησαν, χαϊμένα ἦσαν καὶ ἐγύρισαν στὸν τόπον τους, τὸν δοξασμένο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

'Εκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΚΕ'—31.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθατε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεύς, ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ

καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

«Εἶπε ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας;»

* * *

Γιὰ λέγε μας, διδάσκαλε, πότε θὰ συμβοῦν αὐτὰ τὰ πράγματα, ποιὸ θὰ ἦνε τὸ σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐννοήσωμεν τὴν δευτέραν Σου παρουσίαν;

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν Αὐτοῦ, καὶ διὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Πίστεως ἐχάραξε τὸν δρόμον ποῦ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ κάθε Ὀρθόδοξος Χριστιανός, ἂν θέλῃ νὰ εἶναι Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος.

Ὁ δρόμος αὐτὸς μᾶς ἀνηγγέλθη, διὰ τῶν Εὐαγγελικῶν περικοπῶν τῶν τριῶν Κυριακῶν, αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν τῆς παρούσης Κυριακῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκεται τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

Εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν μετάνοιαν, τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Πλαστουργοῦ μας καὶ Θεοῦ, ὅπως ὁλοζώντανη ἐκείνη περιγράφεται εἰς τὴν παραβολὴν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ὕψιστος πανηγυρίζει τὴν ἐπιστροφὴν μετὰ μουσικῶν, χορῶν καὶ τυμπάνων.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐχαράχθη ὁ δρόμος τῆς σωτηρίας διὰ πάντα πιστεύοντα, σήμερον ἐξαγγέλλεται, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἡ Δευτέρα Αὐτοῦ Παρουσία καὶ εἴθε νὰ μᾶς ἀξιώσῃ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος, διὰ νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου».

Ἂν ὡς ἄνθρωποι ζῶντες εἰς τὸν πρόσκαιρον αὐτὸν κόσμον εἴτε ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ ἐγίναμεν ἁμαρτωλοί, εἶναι ὅμως εὔκολον πρᾶγμα νὰ βγάνουμε τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ πάνω μας, μετανοοῦντες, διὰ νὰ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὅπως καὶ οἱ Ἀπόστολοι, νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν Χριστὸν «Διδάσκαλε, πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας».

Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, εἶχον τὸ θάρρος νὰ τὸν ἐρωτήσουν, διότι τὰ πάντα ἀφῆκαν καὶ τὸν ἠκολούθησαν. «Οἱ δὲ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ». Εἶχον τὸ θάρρος νὰ τὸν ἐρωτήσουν περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας, διότι εἶχον κάμῃ ὅλα, ὅσα τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Συνεπῶς ἡ Δευτέρα παρουσία γι' αὐτούς, ἦτο ἡμέρα τῆς αἰωνίας εὐδαιμονίας καὶ μὲ πολλὴν χαρὰν τὴν περιμένουν. Ἀπὸ τὸν δίκαιον Κριτήν, δὲν εἶχον νὰ φοβηθοῦν ἀπολύτως τίποτε. Ὁ

σεβόμενος τὸν νόμον καὶ ἐφαρμόζων αὐτόν, ποτέ του δὲν πηγαίνει στὰ Δικαστήρια. 'Αλλὰ καὶ ἂν πάῃ, πάντοτε θὰ ἦνε τὸ δίκαιον ὑπὲρ αὐτοῦ».

Ἐμεῖς οἱ ἁμαρτωλοί, οἱ ἐξακολουθοῦντες νὰ μενωμεν δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός μας, εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν Χριστόν, ὅπως καὶ οἱ 'Απόστολοι; Εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν. «Πότε θὰ γίνῃ ἡ δίκη μας» ἀφοῦ εἴμεθα ἔνοχοι καὶ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις μᾶς ἦνε ἐκ τῶν προτέρων γνωστή; Κανένας κατηγορούμενος, ὁ ὁποῖος ὡμολόγησε τὴν ἐνοχήν του στὴν ἀνάκρισιν, δὲν ἐπιδιώκει νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ δικαστήριον, διότι ἀπὸ ὑπόδικος ποῦ μένει εἰς ἐλαφροτέραν φυλακήν, θὰ γίνῃ κατάδικος καὶ θὰ μπῇ εἰς σκοτεινὴν καὶ φρικώδη φυλακήν! Ἐμεῖς λοιπὸν οἱ ἔνοχοι, οἱ ὁποῖοι ὁμολογοῦμεν μὲν τὸ ἁμάρτημά μας ἀπέναντι τῆς φωνῆς τῆς συνειδήσεώς μας, καὶ ὁμολογοῦντες τοῦτο μένομεν μόνον μὲ τὴν ὁμολογίαν καὶ χωρὶς τὴν μετάνοιαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν Χριστὸν «Πότε ταῦτα ἔσται καὶ τὶ τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας».—

'Εκ τοὐναντίου μάλιστα τρέμομεν, διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἐκείνη τῆς μεγάλης κρίσεως, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸ Δικαστήριον. Νὰ ἀποφύγωμεν νὰ δώσωμεν λόγον τῶν πράξεών μας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦνε, ὅπως κηρύττει ὁ Μέγας Βασιλεύς, «ὡς πέπρακται καὶ ὡς λέλεκται» δηλαδὴ ὅπως τὰ ἐκάναμε καὶ ὅπως τὰ εἴπωμεν.

'Αφοῦ ὅμως ἠρωτήθη ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοὺς Μαθητάς του, τοὺς εἶπε, διὰ νὰ τὸ ἀκούσουν, Βασιλεῖς καὶ Πατριάρχαι, 'Αρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, Ἐπιφανεῖς καὶ ἀφανεῖς, πλούσιοι καὶ πένητες, ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀναμάρτητοι.—Τοὺς εἶπε τὶ θὰ συμβῇ, πρὸ τοῦ ἔλθῃ ἡ Λευτέρα Παρουσία καὶ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου ὅλου.

Δὲν ὥρισεν χρονικὴν περίοδον ἐξεπίτηδες, διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅτι πάντοτε πρέπει νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι. «Οὐκ οἴδατε τὴν ὥραν, καὶ τὴν στιγμήν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.»

Εἶπε πρὸς τοὺς Μαθητάς του ὅσα θὰ γίνουν πρὸ τῆς παρουσίας του, ἀλλ' ἐτόνισεν ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι «ἀρχαὶ ὠδίνων» δηλαδὴ ἀρχὴ τῶν πόνων, ποῦ πιάνουν τὴν γυναῖκα, προτοῦ γεννήσῃ τὸ παιδί.

)Αλλὰ πρὸ τοῦ ἀναπτύξω τὴν σύνθεσιν τοῦ Δικαστηρίου τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ἀνάγκη πρῶτον νὰ κάμωμεν τὸ ἐρώτημα «θὰ ὑπάρξῃ, ἢ δὲν θὰ ὑπάρξῃ συντέλεια τοῦ κόσμου».

* * *

'Εγὼ θὰ ἀφίσω, κατὰ μέρος, καὶ τὴν ἐρώτησιν τῶν Μαθητῶν «πότε ταῦτα ἔσται» καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ περὶ τῆς ὁποίας δηλώσεως—ἀπὸ τὸ ἀλάθητον Αὐτοῦ στόμα—θὰ ὁμιλήσω παρακατιόν. Καὶ θὰ σᾶς εἴπω, δι' ὀλίγων, τὶ διδάσκουν δύο μεγάλαι 'Επιστῆμαι: ἡ Γεωλογία καὶ ἡ 'Αστρονομία.

Αἱ δύο αὐταὶ 'Επιστῆμαι ἐπεκύρωσαν, διὰ τῶν ἐρευνῶν των, τὰ ὅσα γράφει ἡ Ἁγία Γραφή, περὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ σύμπαντος.

Εἶναι ἐπιστῆμαι, ποῦ λένε τὰ σῦκα, σῦκα καὶ τὴ σκάφη, σκάφη. Διότι, πᾶν ὅτι λέγουν καὶ τὸ ἀποδεικνύουν.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ διδάσκει μὲ λόγια καὶ αἱ δύο Ἐπιστῆμαι μὲ ἔργα. καὶ ἀποδείξεις, ὅτι, πρὸ τοῦ γίνῃ τὸ σύμπαν, ἡ μὲν Γῆ ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, τὸ δὲ σύμπαν ἐφέρετο ὡς σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου! Ἔρχονται αἱ ἐπιστῆμαι αὐταὶ καὶ ἀποδεικνύουν, ὅτι ὅσα εἶπεν ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια! Ἀκατασκεύαστος ἡ Γῆ, σκότος καὶ ἔρεβος, ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ἀβύσσου! Ἀλλ' ὅπως ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔκαμε τὸν κόσμον, ἡ ἴδια πάλιν δύναμις τοῦ Θεοῦ, δύναται καὶ πάλιν νὰ τὸν κάνῃ μηδέν! Ὅπως ἡ σάρκα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χῶμα καὶ μετὰ τὸν θάνατον γίνεται πάλιν χῶμα, ἔτσι καὶ τὸ σύμπαν ἀπὸ σκότος ποῦ ἦτο, δύναται καὶ πάλιν νὰ γίνῃ σκότος.

Καὶ ὅπως ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ ἐδόθη εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς ψυχή, τοιουτοτρόπως ἐπιστρέφει καὶ πάλιν εἰς τὸν δοτῆρα

Ἡ Γεωλογία καὶ ἡ Ἀστρονομία ὡμίλησαν αὐθεντικῶς, διὰ τὴν διάπλασιν τοῦ σύμπαντος κόσμου, μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα καὶ οὕτω ἐπεβεβαίωσαν, τὰ ὅσα ἱστορεῖ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Περιμείνατε τώρα, μιὰ στιγμή, νὰ ἀκούσητε τὴν ἀπάντησιν ποῦ ἔδωσεν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς Μαθητάς του, ὅταν τὸν ἠρώτησαν «πότε ταῦτα ἔσται» ἤτοι πότε θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ τὶ θὰ προηγηθῇ τῆς Δευτέρας του παρουσίας. «Τὶ τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας».—«Περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης (δηλαδὴ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος) κανένας δὲν γνωρίζει τίποτε, τοὺς ἀπαντᾷ ὁ Χριστός, ἀλλὰ μόνον τὰ προανακρούσματα θὰ σᾶς εἴπω, διὰ νὰ ἦσθε πάντοτε ἕτοιμοι, ἀφοῦ κανεὶς δὲν γνωρίζει τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου.

Θὰ συμβοῦν ἐπὶ τῆς γῆς πολλαὶ δυστυχίαι, πολλαὶ θλίψεις, πολλαὶ συμφοραί. «Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐναντίον βασιλείας καὶ θὰ φανοῦν ἀρρώστειες καὶ πεῖνα «ἔσονται λοιμοὶ καὶ λιμοὶ καὶ σεισμοί κατὰ τόπους». Θὰ πληθυνθῇ τόσον ἡ ἀνομία, θὰ ἐξαπλωθῇ τόσον ἡ ἁμαρτία, ὥστε νὰ καταστῇ, ὡς ματαία λέξις καὶ ἄνευ ἐννοίας καὶ προορισμοῦ, τὸ εὐγενὲς τῆς ἀγάπης αἴσθημα. «Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν».

Μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων θὰ μαυρίσῃ ὁ ἥλιος, θὰ παύσῃ νὰ φωτίζῃ καὶ μαζὺ μὲ αὐτὸν οὔτε ἡ σελήνη θὰ φωτίζῃ. «Οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς.» Καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται!

Καὶ ὅπως ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, ἔτσι θὰ φανῇ τὸ σημεῖον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ τότε θὰ ἴδουν αὐτόν, ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, ἐρχόμενον πρὸς τὴν γῆν, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Ὅταν δὲ λάβουν χώραν τὰ ἀνωτέρω, τότε θὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος καὶ φωνῆς μεγάλης διὰ νὰ καλέσῃ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. Καὶ

κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, θὰ κατέλθῃ ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ γῆς «ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, καταβήσεται ἀπ οὐρανοῦ». Προσέχετε, λοιπόν, λέγει ὁ Χριστός, μήπως ὅταν ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ σεῖς εὑρεθῆτε μὲ καρδίαν ἁμαρτωλήν, ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς.

Μετὰ τὰς δηλώσεις αὐτὰς τοῦ Λυτρωτοῦ μας καὶ Θεοῦ, ἂς ἴδωμεν τὶ διδάσκουν αἱ δύο Ἐπιστῆμαι ἀναφορικῶς μὲ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου. —Αἱ ἐπιστῆμαι αὗται, Γεωλογία καὶ Ἀστρονομία, ἐπιβεβαιοῦν τὰ ὅσα εἶπεν ὁ Χριστός. Ὅτι οὕτως θὰ σβύσῃ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη δὲν θὰ δώσῃ τὸ φῶς της, οὔτε οἱ ἀστέρες. Τὸ δὲ «ὅριον ἔθου» ποῦ λέγει ὁ Δαυΐδ—ἡ παγκόσμιον οὐράνιον ἕλξιν ποῦ ὀνομάζει ὁ μέγας Ἀστρονόμος Νεύτων, μόλις παρεκκλίνει τῆς τροχιᾶς της, θὰ ἐπέλθῃ τελεία ἀποσύνθεσις «αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται καὶ ἡ γῆ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτογενῆ αὐτῆς κατάστασιν! Ἅμα ἐκλείψῃ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ ἐκλείψῃ πᾶσα ὀργανικὴ ὕπαρξις! Αὐτὸ θερμαίνει, αὐτὸ φωτίζει, αὐτὸ ζωογονεῖ. «Ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται» εἶπεν ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ὁποῖον λίαν ἐπισήμως ἀποδέχεται καὶ κηρύττει, ὡς ἀδιάσειστον ἀλήθειαν, καὶ ἡ Γεωλογία καὶ ἡ Ἀστρονομία!

Ὅλα ὅμως αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἀνάγονται εἰς τὴν προδικασίαν. Εἶναι ἕνα εἶδος προανακρίσεως τοῦ Μεγάλου Κριτοῦ πρὸ τοῦ εἰσαχθῶμεν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ βήματος—τοῦ ἑδωλίου τοῦ κατηγορουμένου—μὲ Δικαστήν μας, τὸν Χριστόν, ὅστις τὰ πάντα «πυρὶ κρινεῖ καὶ κολάσει» ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ φωτὸς τῆς εὐθυδικίας, θὰ δικάσῃ καὶ θέλει τιμωρήσῃ.

Ἂν ἐννοήσωμεν καλά, ὅσα, δι' ὀλίγων, ἐκθέτω περὶ τῶν μελλόντων νὰ συμβοῦν πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἄν, λέγω, ἐννοήσωμεν καλὰ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, καὶ κυττάξουμε τοὺς ἑαυτούς μας κυλιομένους στὴν ἁμαρτίαν, εἶμαι βεβαιότατος ὅτι κανένας δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐρωτήσῃ «πότε ταῦτα ἔσται καὶ τὶ τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας». Ὄχι μόνον δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἐρωτήσῃ, ἀλλὰ θὰ τρέμῃ νὰ τὸ σκεφθῇ.

Τρέμομεν, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τὸν θάνατον! Τὸν τρομερώτερον θάνατον, ὁ ὁποῖος λέγεται ΑΙΩΝΙΟΣ ΚΟΛΑΣΙΣ, τὸν φανταζόμεθα; Φανταζόμεθα τὸ μέγεθος καὶ τὴν διάρκειαν τοῦ τρομερωτέρου μέρους τῆς πνευματικῆς μας, τῆς πέραν τοῦ τάφου ζωῆς;

Εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀτενίσωμεν τὸν Χριστόν, ἐμεῖς, ποῦ στὰ διάφορα κέντρα τὸν βλαστημούσαμε, ὡς χειρότερον ἀπὸ μᾶς, νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν «πότε θὰ γίνῃ ἡ δίκη μας;» «Πότε ταῦτα ἔσται;»

Τὸν ἠρώτησαν ὅμως οἱ Μαθηταὶ καὶ ἡ ἐρώτησις Ἐκείνων ἐχρησίμευσε καὶ χρησιμεύει καὶ γιὰ δικαίους καὶ γιὰ ἁμαρτωλούς. Ὅπως καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ γίνωμεν τέλειοι, ὅσοι ἀκόμη βρισκόμεθα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Σατανᾶ, ὡς διαβολόδουλοι. «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος εἰμί». Εἶπεν ὁ Χριστός.

Ἅμα γίνωμεν τοιοῦτοι τότε θὰ δυνάμεθα νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν «πότε

ταῦτα ἔσται» διότι θὰ ὁμοιάσωμεν τῶν ἁγίων τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, τοὺς ὁποίους ἔχομεν μεσίτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο τόσον εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν τὰς ἁγίας εἰκόνας Των, ἀνηρτημένας εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ναοὺς καὶ στὰ σπήτια μας.

* * *

Ἐθεώρησα ὀρθὸν νὰ προτάξω ὅλα τὰ ἀνωτέρω διότι ταῦτα εἶναι τὸ προοίμιον τῆς Δευτέρας παρουσίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἔπραξα τοῦτο διὰ νὰ ἐννοήσητε βαθύτερον τὸ ἱστορικὸν μέρος τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ δὲν ἔχει ἀλληγορικὴν ἔννοιαν. Εἶναι μία ἐπίσημος δήλωσις διὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ κριθῶσι ζῶντες καὶ νεκροί. «Ὥσπερ γάρ, ὁ Πατήρ, ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ· καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί» λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Μοῦ φαίνεται ὅτι βλέπω—μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων—χωρὶς νὰ δυνηθῶ καὶ ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς νὰ ἐρωτήσω «πότε ταῦτα ἔσται» αὐτὴν τὴν στιγμήν, τὸν Χριστόν, ἐγκαταλείποντα τὸν οὐρανόν. Προηγεῖται ὁ Μέγιστος Δικαστής! Ποῦ πηγαίνεις Χριστέ μου; Σοῦ εἶναι ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ Οἰκουμένη καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. Ἔχει μαζύ Του τοὺς 12 ἀποστόλους νὰ καθίσουν καὶ ἐκεῖνοι στὸ μεγάλο Δικαστήριον διὰ νὰ κρίνουν, μαζύ Του, τὰς 12 φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀπειροπληθῆ ἀκολουθίαν; ἀπὸ ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων! Ἂν διαρκῶς εἰς τὸν Οὐρανὸν τὰ Πολυόμματα Χερουβεὶμ καὶ τὰ Ἑξαπτέρυγα Σεραφείμ, μὲ φόβον καὶ τρόμον παρίστανται, τώρα ἀκόμη περισσότερον τρέμουν καὶ ἀκολουθοῦν τρέμοντα τὸν Δίκαιον Κριτήν, τὸν ἐρχόμενον νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς!

Σάλπιγγες καὶ φωναὶ ἀγγελικαὶ προηγοῦνται διὰ νὰ κηρύξουν τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ ἡ προφητεία τῶν νεκρῶν ὀστῶν, τοῦ Προφήτου παρουσιάζεται ὄχι πλέον γυμνὴ—ὄχι πλέον κόκκαλα—ἀλλὰ ἄνθρωποι ζωντανοί!. . . .

«Εἶδον, εἶπεν ὁ Χριστός, τὸν Σατανᾶν ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ πεσόντα», γεμάτον σκότος, ἔρεβος, ζόφον. Τώρα βλέπει καὶ ὁ Σατανᾶς ἐπὶ τῶν νεφελῶν καθήμενον τὸν Χριστὸν ὅλον φῶς, ὅλον Δικαιοσύνην ἐρχόμενον διὰ νὰ κρίνῃ τὸν ἄνθρωπον εἴτε δίκαιος εἶναι, εἴτε ἁμαρτωλός.

Χριστέ μου, ποίους θὰ κρίνεις; Αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι χάριν τῆς προσκαίρου ματαιοδοξίας των κατεκουρέλιασαν τὴν γλυκειά σου θρησκεία καὶ ἐξετόπισαν καὶ ἀπ' αὐταὶς τὴς Ἐκκλησίαις σου «τὸ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους;» Αὐτοὺς ποῦ ἄφησαν νεκρὸ γράμμα τοῦ Εὐαγγελίου σου, τὸ εὐγενέστερον αἴσθημα τῆς καρδιᾶς· «ἡ φιλανθρωπία;» Ποίους θὰ δικάσῃς; Αὐτοὺς ποῦ μπῆκαν στὸν Ναόν Σου—στὸν ἱερὸν βωμὸν τῆς ἀγάπης—ὡς λύκοι βαρεῖς; Αὐτοὺς θὰ συντρίψῃς ὡς σκεύη κεράμεως.

Εἶπες κάποτε Χριστέ μου στοὺς Μαθητάς Σου. «Ἀποστέλλω ὑμᾶς, ὡς πρόβατα, ἐν μέσῳ λύκων». Μὰ τώρα, δὲν Σὲ ἀκοῦμε ἀλλὰ μπένουμε ὡς λύκοι, ἐν μέσῳ προβάτων, οἱ περισσότεροι.

Ἄλλοι, Χριστέ μου, ἀγοράζουν, ὡς χείριστοι τοῦ Ἰούδα, τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Σου πνεύματος, τὴν ὁποίαν, ἀπλήρωτεί, ἔδωσες στοὺς Μαθητάς Σου, εἰπών: «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον!»

«Θεὸς Κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρός». Ἐπέρασεν ὁ καιρὸς τῆς μετανοίας. Ἔρχεται! Ἰδοὺ εἶναι καιρὸς τῆς κρίσεως καὶ περιττεύει πᾶσα ἐρώτησις «Πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας». Κάμπτεται ἡ θεία Εὐσπλαγχνία καὶ ἐπιφαίνεται ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, πάνοπλος διὰ νὰ δικάσῃ τοὺς ζῶντας καὶ νεκρούς!

«Ὅπου γὰρ ἂν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ οἱ ἀετοί».

Ἔρχεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Δὲν γνωρίζομεν, τὸ πότε. Τοῦτο μόνον μᾶς λέγει ὁ Χριστός μας, ὅτι, ὅταν ἔλθῃ, ὡς ἑξῆς θὰ γίνῃ ἡ σύνθεσις τοῦ Δικαστηρίου. Θὰ καθίσῃ ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καὶ θὰ ἦνε πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ. Πρὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐκείνου θὰ συναχθοῦν πάντα τὰ ἔθνη καὶ θὰ τὰ ξεχωρίσῃ, ὅπως ὁ τσοπάνης χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ γίδια.—Ὅταν, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰ ξεχωρίσῃ θὰ βάλῃ τὰ μὲν πρόβατα στὰ δεξιά του, τὰ δὲ ἐρίφια στὰ ἀριστερά.—Ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία δι' ἕκαστον, καὶ τῆς δεξιᾶς καὶ τῆς ἀριστερᾶς μερίδος, εἶναι λίαν εὐσύνοπτος, διότι δικάζει ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς!! Δικάζει ὁ παντεπόπτης καὶ παντογνώστης Κύριος. Τότε θὰ εἴπῃ ὁ βασιλεὺς σ' ἐκείνους ποῦ βρίσκονται δεξιά. «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα καὶ μοῦ ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψασα καὶ μ' ἐποτίσατε· ἤμην ξένος καὶ μὲ ἐμπάσατε στὸ σπῆτί σας. Γυμνὸς ἤμουν καὶ μὲ ἐνεδύσατε· ἠσθένησα καὶ ἤλθατε νὰ μὲ ἰδῆτε· ἤμην φυλακισμένος καὶ ἤλθετε νὰ μὲ παρηγορήσετε. Τότε θὰ εἴπουν οἱ δίκαιοι πρὸς αὐτόν. Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δὲ σὲ εἴδομεν ξένον καὶ σὲ ἐπήραμε στὸ σπῆτί μας; ἢ γυμνὸν καὶ σὲ ἐνεδύσαμεν; Πότε δὲ σὲ εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ; «Ἀμήν, λέγω ὑμῖν, θὰ τοὺς ἀπαντήσῃ ὁ βασιλεύς, ἐφ' ὅσον αὐτὰ τὰ ἀνωτέρω—αὐτὴν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν—ἐδείξατε σ' αὐτοὺς ποῦ εἶχον ἀνάγκην «Ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων» γιὰ μένα τὸ ἐπράξατε.

Ἀκολούθως θέλει εἴπῃ καὶ πρὸς αὐτοὺς ποῦ βρίσκονται στὰ ἀριστερά. Φύγετε ἀπὸ 'δῶ. Μακρυὰ ἀπὸ μένα κατηραμένοι! Πηγαίνετε εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡτοιμασμένο γιὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς συνεργάτας του.—Ἄστοργοι καὶ ἀχάριστοι ἄνθρωποι—κατηραμένοι—ἐπείνασα καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε νὰ φάγω· ἐδίψασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε. Ἤμην ξένος καὶ μὲ περιεφρονήσατε. Δὲν μὲ ἐπήρατε στὸ σπῆτί σας, ἀλλὰ μ' ἀφήσατε στὸν δρόμο. «Οὐ συνηγάγετέ με». Γυμνὸς ἤμην καὶ δὲν μοῦ ἐδώσατε ἕνα ἔνδυμα. Ἄρρωστος καὶ φυλακισμένος καὶ ἀρνηθήκατε νὰ

μὲ ἐπισκεφθῆτε.—Τότε θὰ ἀποκριθοῦν καὶ ἐκεῖνοι καὶ θὰ τὸν ἐρωτήσουν: Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἠρνήθημεν νὰ σοῦ προσφέρωμεν τὰς ὑπηρεσίας μας; «καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;» Θ' ἀπαντήσῃ ἐπίσης καὶ πρὸς αὐτούς: Ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε—δὲν ἐδείξατε τὸ ἐνδιαφέρον σας—ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε». Ἐφ' ὅσον δὲν ἐπροστατεύσατε καὶ δὲν εὐεργετήσατε κανένα ἀπ' αὐτοὺς ποῦ ἔχουν ἀνάγκην, οὔτε ἐμένα εὐεργετήσατε. Καὶ θὰ ἀπέλθουν οἱ ἀχάριστοι αὐτοὶ καὶ ἀγνώμονες εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι, οἱ ἐκπληρώσαντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λείπει πᾶσα ὀδύνη καὶ κάθε στεναγμός.

Ἀφίνω τὸν καθένα, ἀπὸ σᾶς, νὰ καλοσκεφθῇ περὶ τῆς τύχης, ποῦ μᾶς ἀναμένει. Ἡ περικοπὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἔχει ἀνάγκην ἑρμηνείας διότι αὐτὴ εἶναι ΑΠΟΦΑΣΙΣ ἀμετάκλητος. Τοῦτο μόνον εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέξωμεν ὅλοι μας. «Πότε ταῦτα ἔσται» δὲν τὰ ἔμαθον οὔτε οἱ Μαθηταί. Συνεπῶς καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἤμεθα ἕτοιμοι νὰ δεχθῶμεν τὴν εὐλογίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ δεδικαιωμένοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθά, τῆς οὐρανίου μακαριότητος. Νὰ ἀφίσωμεν κάθε κακία, ἡ ὁποία κυριαρχεῖ στὴν καρδιά μας, διότι δὲν ξέρουμε οὔτε τὴν ὥρα, οὔτε τὴν στιγμήν, ποῦ θὰ ἀφίσουμε τὴν πρόσκαιρη ζωὴ καὶ νὰ ἀποθάνωμεν δεδικαιωμένοι, διὰ νὰ δυνηθῶμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀκούσωμεν, τό: «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν Βασιλείαν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Κεφ. ΣΤ΄—14.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί, ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων, ἄλειψαί σου τὴν κεφαλήν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ Πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι. Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέπτουσιν. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

«Ἐγνώρισε, τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τῷ Μωϋσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ».

* * *

Λέγει ὁ Προφήτης Δαυΐδ, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωσε πρὸς τὸν Μωϋσῆν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ τὰς δέκα ἐντολάς, δηλαδὴ τοῦ ἔδειξε τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς· καὶ πρὸς τὸν Ἑβραϊκὸν λαὸν ἐγνώρισεν ἐπίσης τί πρέπει νὰ πράξῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἅγιόν του θέλημα.

Ὁ ἀχάριστος ὅμως ἐκεῖνος λαός, ὁ τοσάκις εὐεργετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Κυρίου, ὄχι μόνον ἠρνήθη τὸν Θεόν, ὄχι μόνον ἠρνήθη τὰς παραγγελίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἐλάτρευσε τὴν κτίσιν, περιπεσὼν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

Ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν Μωϋσῆν καὶ ὁ Μωϋσῆς διὰ τοῦ δεκαλόγου τὰς ἐκήρυξεν εἰς τὸν ἀχάριστον ἐκεῖνον κόσμον. Ἐγνώρισε τὰ θελήματα αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠρνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ. Ὅσον ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ Προφῆται ἀπεκάλυπτον τὴν ὁδὸν τοῦ προορισμοῦ τοῦ λαοῦ ἐκείνου, τόσον ἐκεῖνος ἀπεμακρύνετο.

Ἡ ἄκρα ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, δὲν ἐγνωρίσθη μόνον διὰ λόγων, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων.—Εἶναι ὁ Θεὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐφώτιζε κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον διὰ τῆς φωτεινῆς νεφέλης καὶ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος τὴν ἰδίαν νεφέλην μετέβαλεν εἰς σκιὰν τὴν ἡμέραν, ὅταν ἐκεῖνοι ὡδοιπόρουν εἰς τὴν ἔρημον.

Εἶναι ἐπίσης ὁ αὐτὸς Θεός, ὁ ὁποῖος ἔτρεφε τὸν λαὸν ἐκεῖνον, μὲ τὸ μάνα τῆς ἐρήμου. Τόσον ἐμπράκτως ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην του καὶ τὰ θελήματά του ὁ Θεὸς πρὸς αὐτούς!

Ὅλην αὐτοῦ τὴν στοργήν, ὅλην αὐτοῦ τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ ἔλεος τὰ παρέσχεν ἀφθόνως. Καὶ ὅσον ἀφθονώτερα παρείχοντο, τόσον ἐκεῖνοι ἀχαριστότεροι ἐφαίνοντο, ὑποβοηθούμενοι καὶ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαίους, οἱ ὁποῖοι κρατήσαντες τὸ νεκρὸν γράμμα τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου, συνετέλεσαν, ἔτι περισσότερον, εἰς τὴν ἀποτύφλωσιν τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἀπεγυμνώθη τῆς ἠθικῆς!

Δι' ἕνα τοιοῦτον λαόν, εἰς τὸν ὁποῖον, διὰ τοῦ Μωϋσέως, ὁ Θεὸς ἔδειξε τὰ θελήματα αὐτοῦ, χαράξας, δι' αὐτοῦ, τὸν δρόμον τῆς νομιμοφροσύνης εἶναι δικαιοτάτη, ἡ σήμερον γενομένη, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπειλητικὴ παρατήρησις!—Διὰ τοιούτους ἀχαρακτηρίστους χαρακτῆρας, διὰ τοιούτους ἀχαρίστους, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τὸν θεόσδοτον Νόμον καὶ δὲν τὸν ἠκολούθησαν, διὰ τοιούτους ἐξηυτελισμένους χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ, ἀξίζει ἡ πικρὰ παρατήρησις «Ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδ' ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος ἀφίσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν».

Ἐὰν σεῖς, οἱ Ἑβραῖοι, δὲν ἀγαπήσετε μεταξύ σας, δὲν καλλιεργήσετε τὴν ἀγάπην, ἂν δὲν ἔχετε μέσα στὴν καρδιά σας τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν, οὔτε ὁ πατὴρ ὁ Οὐράνιος θὰ σᾶς συγχωρήσῃ. «Ἔλαιον

ἁμαρτωλοῦ, μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου» παραγγέλλει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου, ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει, διὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν του, «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις».—Τότε θὰ ἐννοήσῃ ὁ κόσμος, ὅτι εἶσθε μαθηταί μου, ὅταν, ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, βασιλεύῃ ἡ ἀγάπη».

Τοῦ ἀχαρίστου ἐκείνου λαοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐλθὼν νὰ συμπληρώσῃ τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως, σήμερον ἐξυψόνει τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ τὸ μεταφέρει εἰς εὐγενέστερον ἐπίπεδον! Καταργεῖ τὸ Μωσαϊκὸν «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος» καὶ κηρύττει τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν συμπάθειαν! «Ἂν δὲν συγχωρήσητε τὰ παραπτώματα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, οὔτε ὁ Οὐράνιος πατήρ μου θὰ συγχωρήσῃ τὰ δικά σας ἁμαρτήματα!—» Κηρύττει τὴν κατάργησιν τοῦ μίσους, τοῦ φθόνου, τῆς ἐκδικήσεως καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τῆς συγχωρήσεως.—Ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, δημιουργεῖ ἀνάπλασιν ψυχικοῦ αἰσθήματος. Ἐνῷ ἐκ τοὐναντίον, τὸ νὰ μείνῃ τις, ὑπὸ τὴν σκλαβιὰ τῆς ἐκδικήσεως καὶ τοῦ μίσους, καθίσταται ἐμπαθὴς χαρακτήρ, ἄρρωστος πνευματικός, ἕρμαιον τῶν παθῶν του. Καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου καθίσταται μισάνθρωπος καὶ περισσότερον ἐκδικητικός.

Ὁ λαὸς ὅμως ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεστάλη ὁ Χριστὸς, ὄχι μόνον δὲν τὸν ἤκουσε, ὄχι μόνον δὲν ἐσεβάσθη τὸ Εὐαγγέλιον τῆς νέας του θρησκείας, ἡ ὁποία βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀνεξικακίας καὶ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἔπραξε τὸ ὅλως ἐναντίον.

Ὁ μὲν Μωϋσῆς γνωρίσας τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ θελήματα τοῦ θεοῦ, τὰ ἐφήρμοσε κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε «ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς Φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι» ἠρνήθη, λέγει ὁ Παῦλος, νὰ ὀνομάζεται υἱὸς τοῦ βασιλέως Φαραώ, προτιμῶν νὰ συνταυτίσῃ τὴν τύχην του, μὲ τοὺς πατριώτας του, τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ πρὸς αὐτοὺς τὰς παραγγελίας καὶ θελήσεις τοῦ Θεοῦ. Ὁ Μωϋσῆς λοιπὸν μείνας πιστὸς εἰς τὸν Θεόν, ἐγένετο καὶ μέγας Προφήτης διὰ τὴν κάθοδον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ λαὸς ὅμως ὄχι μόνον δὲν τὸν ἤκουσε, γενόμενος ἀχάριστος, ἀλλὰ τὴν παρακοὴν ἐκείνην τοῦ Μωϋσέως τὴν ἀκούει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ νὰ διαδηλοῖ τὴν περιφρόνησιν πρὸς τοὺς ἀχαρίστους λέγων «καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης, κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν».

Ἀχάριστε Λαέ, ποὺ ἐγνώρισες τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ποτέ σου δὲν τὰ ἐφήρμοσες καὶ μαζὺ μὲ σένα καὶ οἱ πάτρωνές σου, καὶ οἱ ἀρχηγοί σου, ἀχάριστε Λαέ, ἄκουσον! Ὄχι μόνον τὴν ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ γίνῃ τσοπάνης ἄλλων προβάτων, δηλαδὴ τῶν εἰδωλολατρῶν, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν μεγάλην θρησκείαν τῆς ἀπολυτρώσεως, ἀλλ' ἄκουσον ἐπίσης καὶ τὴν κατάραν του «λίθος ἐπὶ λίθου δὲν θὰ μείνῃ ἐπὶ τῆς χώρας αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐφόνευσε τοὺς Προφήτας καὶ ἐλιθοβόλησε τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, διὰ νὰ κραταιώσουν τὸ θέλημα τοῦ

Θεοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς!» «Τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ» ποῦ ἐγνώρισε καὶ τὰ ἐδίδαξε διὰ τοῦ Μωϋσέως, τὰ θελήματα ἐκεῖνα οὐδέποτε οὔτε ἐκαλλιεργήθησαν, οὔτε ἐκαρποφόρησαν! Οὐδέποτε ἐφηρμόσθησαν!

Τὴν Ἄνναν τοῦ Ἐλκανᾶ, ἡ ὁποία γεμάτη ἀπὸ πνεῦμα ἅγιον μετέβη εἰς τὸν Ναὸν νὰ προσευχηθῇ, ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὴν ἔβγαλεν ἔξω τοῦ Ναοῦ, θεωρήσας αὐτήν, ὅτι ἦτο μεθυσμενη! Τὰ θελήματα αὐτοῦ περιῆλθον εἰς τόσην ἀχρησίαν, ὥστε ἐλησμονήθησαν καὶ κατήντησαν ἀνύπαρκτα!

Ἔμειναν μόνον μερικὰ διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, μόνον διὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς παρουσιάσεώς των ὅπως εἶπε τὸ ἀψευδέστατον στόμα τοῦ Χριστοῦ: «Φιλοῦντες τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, πλατύνοντες τὰ ἐγκόλπια αὐτῶν καὶ μακρύνοντες τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν!» Ἀγαποῦσαν δηλαδὴ τὴς πρωτοκαθεδρίαις, καὶ τὰ φυλαχτάρια τους νὰ τὰ κάμουν χρυσᾶ καὶ μεγάλα, κρεμώμενα ἀπὸ τὸ λαιμό τους, μὲ χονδρὲς ἁλυσσίδες, καὶ νὰ μακραίνουν τὰ ἱερατικά τους φορέματα!....

Ἐκεῖ καὶ μόνον περιωρίσθη τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, καὶ τῶν διοικούντων τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ τῶν συναγωγῶν καὶ τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐντὸς τῆς καρδιᾶς του, δὲν ἐφύλαξεν οὔτε ἴχνος οὐσιαστικῆς Πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὰ θελήματα αὐτοῦ, πρὸς αὐτούς, διὰ τοῦ Μωϋσέως. Περιωρίσθησαν ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς λατρείας καὶ ἀπεμάκρυναν τὰ αἰσθήματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐξυψοῦν τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προκαλοῦν τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον! Πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον τόσον ὕμνησεν ὁ Δαυῒδ, ὥστε ψάλλων ἔλεγε πρὸς τὸν Θεὸν «πάντα ὑπέταξας ὑπὸ κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης....τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν!»

Καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς προσεκύνει τὸν ἀληθῆ Θεόν, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη παρουσίαζε τὸ μεγαλείτερον φαινόμενον τῆς ἀπιστίας, διότι τὸν προσεκύνει μόνον μὲ τὰ χείλη του, ἡ δὲ καρδία του ὁ δὲ νοῦς του, οὐδέποτε παρηκολούθουν, ὅσα ἔψαλλεν ἡ γλῶσσα.

Σ᾽ ἕνα τέτοιο λαόν, γνωρίσαντα μὲν τὸν Θεόν, ἀλλ᾽ ἀρνηθέντα νὰ τὸν λατρεύσῃ ὅπως ἦσαν τὰ θελήματα αὐτοῦ, σ᾽ ἕνα τέτοιο λαὸ ἀγνώμονα, σήμερον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀφαιρεῖ, διὰ τῶν λόγων Του, τὴν ψευδοπροσκύνησιν καὶ παρουσιάζει πρὸς αὐτοὺς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, δηλαδὴ τὴν καρδιά, τὸν νοῦν, τὸν στοχασμόν, τὴν ψυχήν!

Σήμερον, τοὺς παρουσιάζει ὡς ἀχαρίστους, διὰ νὰ τοὺς κλείσῃ, διὰ παντός, τὴν πόρτα ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐπὶ αἰῶνας εἶχον ἀνοιχτή, ἀλλ᾽ οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ παλάτια τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐκείνους!

Εἶναι τὸ φθινόπωρον διὰ τὸν ἀχάριστον λαόν. Καὶ ὅπως τὸ φθινόπωρον ἀρχίζουν νὰ κιτρινίζουν τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ νὰ πίπτουν,

ὅπως τὰ πεσόντα αὐτὰ φύλλα, κατὰ γῆς, κιτρινισμένα καὶ σάπια καὶ μουχλιασμένα, ἔρχεται ὁ ἀέρας καὶ τὰ διασκορπίζει εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους, ἔτσι καὶ ὁ ἀχάριστος ἐκεῖνος λαὸς διασκορπίζεται ἄπατρις καὶ ξένος παντοῦ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, διότι τὰς ὁδούς του ὁ Θεὸς γνωρίσας εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ ὁ Μωϋσῆς πρὸς ἐκείνους, ἐκεῖνοι δὲν ἠκολούθησαν τὰ θελήματα αὐτοῦ!

Ἀποκαλύπτει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἀγαθοποιΐαν καὶ τὴν συγχώρησιν, ἣν ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ διδάξῃ καὶ χάριν αὐτῶν νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὡς κακοῦργος, ἐν μέσῳ κακούργων.—ἐν μέσῳ δύο λῃστῶν!— Ἀχάριστε Λαέ. Δὲν σὲ σώζει τὸ «Κύριε.... Κύριε....» Σὲ σώζει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» τὸ ὁποῖον σήμερον κηρύττει ὁ Χριστὸς μὲ ἄλλα λόγια «ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδ' ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος ἀφίσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν». Ἂν μεταξύ σας, δὲν συγχωρηθῆτε καὶ δὲν ἀγαπήσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, οὔτε ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θὰ συγχωρήσῃ τὰ παραπτώματά σας, τὴς ὁμαρτίαις σας, διὰ νὰ σᾶς ἀγαπήσῃ, ὡς παιδιά του. Ἂν ὁ γήϊνος πατέρας ἔχῃ πικραμένην τὴν καρδιά του ποῦ βλέπει τὰ παιδιά του νὰ τρώγωνται, σὰν σκυλιὰ στὸ τυρόγαλο, φαντασθῆτε μὲ πόσην πληγωμένην καρδιά, βλέπει ὁ Θεός, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του, τὰ παιδιά του νὰ ἀλληλοτρώγωνται. Νὰ μὴν ἔχῃ μάτια νὰ βλέπῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, νὰ μὴν ἔχουν μέσα στὴν καρδιά τους τὴν ἀγάπην!

«Ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωϋσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ».—Ἐγνώρισεν ὅμως καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, πρὸς τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶπε «καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς» καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, τὰ θελήματα του διὰ πάντα Ὀρθόδοξον Χριστιανόν!

Οἰκογένεια, ἡ ὁποία δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης, οἰκογένεια ἡ ὁποία δὲν βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας συγχωρήσεως τῶν παραπτωμάτων, οἰκογένεια ἡ ὁποία συζητεῖ τὰ σφάλματα ἐκείνου ποῦ ἔπταισεν μόνον διὰ νὰ αὐξήσῃ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ὀργήν, οἰκογένεια ἡ ὁποία δὲν συγχωρεῖ τὸ σφάλμα, διὰ νὰ ξαναβλαστήσῃ ἡ ἀμοιβαία ἐκτίμησις καὶ ἀγάπη, ἡ οἰκογένεια ἐκείνη, ἔχει πάρει διαζύγιον ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴν ἠθικήν!

Μέσα στὴν οἰκογένειαν αὐτὴν βασιλεύει καὶ χοροπηδάει ὁ διάβολος, διότι ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν ἔχει πάρει ὅλους καὶ τὸν νοικοκύρη.

Γυναῖκα, ποῦ δὲν συγχωρεῖ καὶ δὲν ἐπιδιώκει νὰ διορθώσῃ τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἀνδρός της, ἢ ἄνδρας ποῦ δὲν διορθόνει και δὲν συμμορφώνει τὰς ἐλλείψεις τῆς γυναικὸς καὶ ἔχουν στὸ σπῆτί τους διαρκῶς καυγάδες, διὰ νὰ γελοῦν εἰς βάρος των οἱ γείτονες, ἀνδρόγυνο, τὸ ὁποῖον μπροστὰ στὰ παιδιά τους, κάνουν καυγάδες καὶ τὰ διδάσκουν, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, νὰ κάνουν κι' αὐτὰ τὰ ἴδια, τὸ ἀνδρόγυνο ἐκεῖνο δὲν ἔχει καμμίαν θέσιν οὔτε μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν, οὔτε μεταξὺ τῆς

κοινωνίας, οὔτε μεταξὺ τῆς Πατρίδος. Οὔτε ἔχει καμμίαν θέσιν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ θὰ ἦνε εὐχῆς ἔργον νὰ βρεθοῦν ἱερεῖς, σὰν τὸ Χριστό, καὶ νὰ μὴν τοὺς δώσουν οὔτε ἅγιον ἀντίδωρον!

Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ποῦ κυττάζουν νὰ βγάλουν, ὁ ἕνας, τοῦ ἄλλου, τὰ μάτια, ποῦ κυττάζουν νὰ συκοφαντήσουν, ποῦ κυττάζουν νὰ ἐκδικηθοῦν, ποῦ ἐπιδιώκουν νὰ ἐξοντώσουν κάθε τίμιον ἄνθρωπον, αὐτοὶ οἱ Χριστιανοὶ οἱ ὁποῖοι κάνουν τέτοια πράγματα καὶ δὲν ἐπιδιώκουν νὰ συμφιλιωθοῦν, νὰ ἀγαπηθοῦν, νὰ ὁμονοήσουν, νὰ συνεργασθοῦν γιὰ Ἐκκλησιαστικόν, ἢ Ἐθνικὸν σκοπόν, αὐτοὶ οἱ Χριστιανοὶ εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὁποῖοι ἠρνήθησαν νὰ υἱοθετήσουν καὶ ἐφαρμόσουν τὰ παραγγέλματα καὶ τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ. «Νὰ συχωρεθοῦμε μεταξύ μας καὶ τότε θὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὁ Θεός!» Αὐτὸ φωνάζει ἡ πρώτη παράγραφος ἀπὸ τὸ ἀναγνωσθέν, σήμερον, ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος Σωκράτης «εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἑλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι». Ἂν δηλαδὴ εὑρισκόμην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀδικήσω, ἢ νὰ ἀδικηθῶ, ἀπὸ ἄλλον ἄνθρωπον, ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα νὰ ἀδικηθῶ, ἀλλ' ὄχι νὰ ἀδικήσω. Ἰδοὺ ἕνας Ἐθνικὸς Πρόδρομος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, σήμερον, μᾶς διδάσκει τὴν ἀνεξικακίαν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν συγχώρησιν, ἡ ὁποία ὅταν γίνῃ εἰλικρινής, καὶ βγῇ πραγματικῶς ἀπὸ τὴν καρδιά μας, ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια μας, φτειάνει ἀπόρθητον τεῖχος τῆς ἀγάπης! Πόσες φορὲς δὲν ἔχουμε εἰπῇ: «Ἐμάλωσα μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον μιὰ φορὰ καὶ δὲν ἐννοῶ νὰ ξαναμαλώσω πάλιν» δηλαδὴ φτειάνει ἰσχυρότερον δεσμὸν τῆς ἀγάπης.

Μία τέτοια ἀγάπη γυρεύει ὁ Χριστός μας καὶ ἡ Ὀρθόδοξός μας Ἐκκλησία. Ἄφεσιν παραπτωμάτων, ἐγκάρδιον συγχώρησιν καὶ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, αἱ ὁποῖαι, κατ' εὐθεῖαν, μᾶς ὁδηγοῦν, εἰς τὸν Παράδεισον. Θὰ περιορισθῶ εἰς τὴν παράγραφον αὐτὴν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ θ' ἀφίσω τὸ ὑπόλοιπον μέρος, δι' ἄλλην μου ὁμιλίαν.

Οἱ πλεῖστοι Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, καὶ γυναῖκες ἀμόρφωτες ἀκόμη, βλασφημοῦν τὸν Χριστόν, τὴν Μητέρα Του καὶ τὴν Μητέρα μας—τὴ Βαγγελίστρα. Βλαστημᾶνε καὶ αὐτὸν τὸν Θεόν! καὶ ἂς ἀφίσουμε πλέον τὶ γίνεται ἡ κολυμβήθρα Του, τὰ λιβάνια Του, τὰ καντήλια Του.

Ὀρθόδοξε Χριστιανέ, γιὰ νὰ βλαστημήσῃς τὸ Θεό, τὸ Χριστό, τὴν Παναγία, θὰ εἰπῇ ὅτι ἐμάλωσες μαζύ τους. Σὺ τοὺς βρίζεις καὶ τοὺς βλαστημᾷς, ποῦ δὲν ἔχεις ποτέ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, βρίσει τὸν χειρότερο φονηᾶ τῆς οἰκογενείας σου καὶ τῆς τιμῆς σου ἀκόμη.—Αὐτὸς ὁ Θεός, αὐτὸς ὁ Χριστός, αὐτὴ ἡ Παναγία, ποῦ εἶναι πανταχοῦ παρόντες καὶ σὲ ἀκοῦνε ποῦ τοὺς βλαστημᾷς, αὐτοὶ σοῦ ἔδωκαν καμμίαν ἀνταπόδοσιν; Αὐτοὶ σὲ ἐβλασφήμησαν; Μποροῦσαν νὰ σοῦ ἀφαιρέσουν τὸν ἥλιον, μποροῦσαν νὰ σὲ κάμουν νὰ τρέμῃς, ἀλλὰ δὲν κάνουν ἀντεκδίκησιν. «Ἀνατέλλουν τὸν ἥλιον αὐτῶν διὰ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχουν διὰ δικαίους καὶ δι' ἀδίκους». Σὺ βλαστημᾷς· καὶ αὐτοὶ σὲ περιποιοῦνται. Σὺ βρίζεις καὶ ἐκεῖνοι σὲ ἀνέχονται ἕως τὸ ἐπιστρέψαι καὶ

ζῆν αὐτόν». Σὲ ἀφίνουν νὰ αἰσθανθῇς τὸ ἁμάρτημά σου καὶ νὰ μετανοήσῃς. Νά, ἕνα παράδειγμα, διὰ νὰ σὲ φέρῃ στοῦ Θεοῦ τὸ δρόμο. Νὰ συγχωρήσῃς καὶ σὺ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἄλλων, διότι θὰ ἔλθῃ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ θέλῃς ἀλλὰ δὲν θὰ δύνασαι. Καὶ ἡ στιγμὴ ἐκείνη λέγεται θάνατος! «Ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα ἡμῶν». Νὰ συχωρεθοῦμε μεταξύ μας καὶ μετανοοῦντες νὰ δυνηθῶμεν καὶ εἴπωμεν στὸν Χριστόν μας «Διὰ Σοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Σου καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ποῦ μᾶς φωτίζει, ἐγνωρίσαμεν τὰς ἁγίας Σου ἐντολὰς καὶ ἠκολουθήσαμεν τὰ θελήματά σου. Ἤδη σὲ ἱκετεύομεν δέξου τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων μας καὶ κάνε μας γνήσια τέκνα σου, διὰ νὰ λάβωμεν τὸ θάρρος καὶ λέγωμεν τὴν Κυριακήν Σου προσευχήν: «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά Σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρατηροῦμεν διὰ τὴν ἀμοιβαίαν συγχώρησιν τῶν παραπτωμάτων μας—διὰ νὰ ἀναπλασθῇ ἡ καρδιά μας Χριστιανικῶς καὶ γίνωμεν μία ποίμνη, ὑπὸ ἕνα ποιμένα, τὸν Χριστόν, τὸ παρατηροῦμεν νὰ συμβαίνῃ καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Φυλήν, καὶ ὡς φυλὴν καὶ ὡς Πατρίδα.

Ἀκούω τὴν φωνὴν τῆς Ἑλλάδος νὰ μοῦ λέῃ αὐτὴν τὴν στιγμήν, «ἂν μεταξύ σας δὲν ἦσθε ἀγαπημένοι, ἂν δὲν συγχωρήσετε τὰ παραπτώματά σας, οὔτε ἐγὼ θὰ συγχωρήσω αὐτά!»

«Ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Ἐθνικοῦ καθήκοντος καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης πρὸς τοὺς Φιλοσόφους της καὶ πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας τὰ θελήματά της καὶ τὰς παραγγελίας της!»

Οἱ Φιλόσοφοί μου, πρὸ τῶν ὁποίων κλίνει γόνυ, καὶ θὰ κλίνῃ, ἡ οἰκουμένη ὁλόκληρος, ὑπῆρξαν ὅ,τι ὁ Μωϋσῆς διὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, καὶ διὰ τοῦ λόγου των, διὰ τῶν ἔργων των, τῶν συγγραμμάτων των, ἐδίδαξαν τὴν Ἐθνικὴν ὀντότητα, τὴν Ἐθνικὴν συνεργασίαν καὶ τοὺς Ἕλληνάς μου καὶ τοὺς ξένους! Ἐδίδαξαν τὸν Ἐθνικὸν προορισμὸν καὶ ἔγιναν φωτεινὴ νεφέλη νὰ ὁδηγήσουν πάντα Ἕλληνα εἰς τὴν λεωφόρον τοῦ Ἐθνικοῦ καθήκοντος, διὰ νὰ ἀφίσουν κατὰ μέρος τὰ παραπτώματα, τὰς ἔχθρας, τὰς ἀντιζηλίας, τὸ μῖσος, τὸν φθόνον, τὰς ἀντεκδικήσεις.— «Ἐὰν μὴ ἀφῆτε τοῖς Ἕλλησι τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδ' ἐγὼ ἀφίσω ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν».

Τὰ θεμέλια τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, τότε διεσαλεύθησαν, ὅταν οἱ Ἕλληνες δὲν ἦσαν μονιασμένοι! Ὥστε ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀντιζηλιῶν καὶ ἡ ἄφεσις τῶν παραπτωμάτων, δημιουργεῖ πλήρη τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν κοινὴν Ἐθνικὴν ἀγάπην πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν Ἐθνικῶν μας ἰδεωδῶν.—

«Ἕλληνες, μᾶς φωνάζει ἡ Ἑλλάς, ὑπῆρξεν ἐποχή, ποῦ δύο παιδιά μου δοξασμένα, ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης ἦσαν ἄσπονδοι ἐχθροί.— Ὅταν ὅμως ἐπρόκειτο νὰ σώσουν τὴν Πατρίδα καὶ σωθοῦν καὶ ἐκεῖνοι, συνεφιλιώθησαν, ἀδελφοποιήθησαν καὶ ἔσωσαν τὴν Πατρίδα. Ἀφίσατε

καὶ σεῖς τὴς ἔχθραις καὶ τοὺς καυγαδες, ἂν πραγματι ἦσθε Ἕλληνες καὶ θέλετε καὶ τὴν σωτηρίαν σας καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς γλυκειᾶς σας Πατρίδος».

Ἡ ἀνεξικακία, ἡ συγχώρησις, τοῦ Ἕλληνος πρὸς τὸν Ἕλληνα δὲν σώζει μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Πατρίδα, ἡ ὁποία ὑπακούσασα εἰς τὸ κέλευσμα τοῦ Χριστοῦ, υἱοθέτησε τὸ ἱερόν του Εὐαγγέλιον καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς τὸ Κήρυγμα τὰ ἀθάνατα αὐτῆς τέκνα διὰ νὰ διδάξουν ἅπαντα τὸν κόσμον, τὴν κατάργησιν τῆς ἔχθρας ἀπὸ κάθε καρδιὰ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς ἀγάπης σὲ κάθε καρδιά. Ἀφῆκαν οἱ Ἕλληνες τὰ παραπτώματα αὐτῶν καὶ ὅταν τὰ ἀφῆκαν ἐμεγάλυναν καὶ ἐδόξασαν τὴν Πατρίδα ἀγωνισθέντες καὶ πεσόντες εἰς τοὺς ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἱεροὺς ἀγῶνας!

Τὰ τρόπαια ἐκεῖνα τῶν προγόνων μας καὶ τὰ ἰδικά μας, ποῦ ἐστήσαμε στὰ 1912 καὶ 1913, ἂς μᾶς γίνουν βάσις νὰ σταθοῦμε καὶ νὰ ἀγκαλιάσουμε τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς Ὀρθοδόξου μας θρησκείας καὶ νὰ συγχωρήσωμεν ἀλλήλους, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν δικαίαν συγχώρησιν καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Α΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Α΄—14.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδὰ ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ οἱ Προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐαὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ραββί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι· Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

«Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι».

* * *

Τὸ ρητὸν αὐτὸ τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ, θέλω ἑρμηνεύση ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διαλάμπει ἡ σήμερον πανηγυριζομένη μεγάλη τῆς θρησκείας μας ἑορτὴ— ἡ ἑορτὴ τῆς Ὀρθοδοξίας—κατὰ τὴν ὁποίαν ὑψώθη σήμερον τὸ μέγιστον τῶν συμβόλων αὐτῆς, ἡ προσκύνησις τῶν Ἁγίων Εἰκόνων, ὡς δεῖγμα ἐκτιμήσεως, καὶ ὡς φόρος σεβασμοῦ, διὰ τοὺς Ἁγίους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οἵτινες δώσαντες, ὡς ἐκδήλωσιν τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως τὴν Χριστιανικὴν βεβαίωσιν τῆς Πίστεως, — «Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ», ἔλαβον τὸν Σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνὰ τὸν κόσμον ἅπαντα, ἐκήρυξαν τὰ ἅγια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἐπότισαν διὰ τοῦ τιμίου αὐτῶν αἵματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ διὰ τοῦ ὁποίου, ἐθεμελιώθη ἡ Μεγάλη τοῦ Λυτρωτοῦ θρησκεία! Ὡπλίσθησαν μὲ τὴν δύναμιν καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ νὰ στρατολογήσουν τοὺς εἰδωλολάτρας λαούς, καὶ τοὺς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ πλαστουργοῦ των καὶ τοὺς διδάξουν ὄχι μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα, νὰ εἴπουν καὶ ἐκεῖνοι μὲ ἐγκάρδιον βεβαίωσιν Πίστεως, ὅτι καὶ οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, ὅτι καὶ ὁ Δαυΐδ. «Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι!» Ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς τὸν ἄνθρωπον βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θεωρεῖ τὸν Θεὸν βοηθόν του, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πτερύγων τῆς οὐρανίας προστασίας θὰ ἐνθουσιασθῇ, θὰ εὐφρανθῇ, θὰ χαρῇ!— Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποῦ θεωρεῖ καὶ ἔχει τὸν Θεὸν βοηθόν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς προσκολλᾶ, παραδίδει τὴν ψυχήν του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὁ Θεὸς τὸν προστατεύει. «Ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιά Σου».

Πᾶσα αἰτία, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἴτε αἰτία καλή, εἴτε αἰτία κακή, παράγει ἀποτελέσματα. Ἡ αἰτία εἶναι μία πρᾶξις, ἡ ὁποία γεννᾶται στὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι πρᾶξις ὑποκειμενική. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς αἰτίας, εἶναι τὸ παρεχόμενον εἰς ἄλλο πρόσωπον καὶ λέγεται πρᾶξις ἀντικειμενική! Ἡ ἀγαθὴ αἰτία, ἔχει ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα. Ἡ καλή, λόγου χάριν, θέλησις, γεννᾶ ἀγαθοεργοὺς πράξεις. Ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἡ κακὴ αἰτία, οἱ μαῦροι καὶ δόλιοι στοχασμοί, γεννοῦν παρανομίαν, δημιουργοῦν τὴν ἁμαρτίαν, παράγουν τὸ ἔγκλημα!

Ἡ αἰτία, ὅπως παρουσιάζῃ τὰς πράξεις της στὸν ἄλλον ἄνθρωπον, ὡς ἀποτελέσματα, ἔτσι παρουσιάζει καὶ μερικὰ ἀποτελέσματα, στὸν ἴδιον τὸν ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου τὸ λογικὸν γεννᾷ τὴν αἰτίαν, περὶ τῆς ὁποίας εἶπεν ἡ ψυχιατρικὴ ἐπιστήμη, ὅτι τὴς περισσότεραις φορὲς εἶναι παραστάσεις, εἶναι εἰκόνες, τὰς ὁποίας παραλαμβάνει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ ὅτι βλέπει, ἀπὸ ὅτι αἰσθάνεται, ἀπὸ ὅτι ἀκούει....

Ὁ Δαυΐδ, λοιπόν, παραδεχόμενος τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν παντοδυνα-

μίαν τοῦ Θεοῦ καὶ αἰσθανόμενος, ὅτι, διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μόνον διὰ τοῦ Θεοῦ, ζῇ, κινεῖται καὶ ὑπάρχει, ἔλαβεν ὡς βάσιν τὸ φαινόμενον τοῦτο καὶ εἶπε τὰ ἀποτελέσματα τῆς θεοπνεύστου σκέψεώς του «Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι». Σὺ μοῦ ἐγεννήθης, Θεέ μου, βοηθὸς καὶ διὰ τῆς προστασίας σου θὰ χαρῶ καὶ θὰ ζήσω. «Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει Σε». Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐρευνήσωμεν τὴν αἰτίαν εἴτε ὡς ὑποκειμενικήν, εἴτε ὡς ἀντικειμενικήν, θὰ δεχθοῦμε, κατ' ἀνάγκην, ὅτι ἡ αἰτία εἶναι βάσις στερεὰ καὶ τοῦ μυαλοῦ καὶ τῆς καρδιᾶς καὶ ἀπὸ τὴν βάσιν ἐκείνην γεννᾶται μία μεγάλη καὶ ὑπεράνθρωπος δύναμις, ἡ ὁποία λέγεται «Πίστις». Ἂν δὲν ὑπάρξῃ αἰτία, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ πίστις, ἡ ὁποία ἄλλοτε μὲν γεννᾶται μέσα στὴν καρδιά μας καὶ στὴν διάνοιά μας ὑποκειμενικῶς καὶ ἄλλοτε γεννᾶται ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον!—Διὰ νὰ Σὲ ἀγαπήσω, διὰ νὰ σὲ ἐκτιμήσω, διὰ νὰ σὲ θεωρήσω φίλον, εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ παρουσιάσῃς κάτι τι. Καὶ αὐτὸ ποῦ θὰ μοῦ παρουσιάσῃς εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν, θὰ τὸ πάρω καὶ θὰ μορφώσω, στὴν καρδιά μου, τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχω ἀπέναντί σου, διὰ νὰ σοῦ ἐκδηλώσω καὶ ἐγὼ τὰ αἰσθήματά μου.

Ὁ Δαυῒδ ἐπὶ τῆς ἄκρας ἀγαθότητος καὶ παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ βασιζόμενος καὶ βλέπων τὰ ἀποτελέσματα τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος, ἐλάτρευσε τὸν Θεόν, ὡς πατέρα, πλήρη ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν. Ἀπαράλλαχτα βλέπει καὶ ὁ ἄδολος Ναθαναὴλ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, καὶ ἀπὸ θείαν πίστιν κατεχόμενος, ἐκδηλοῖ ἐγκάρδιον βεβαίωσιν καὶ ἀφοσίωσιν λέγων. «Σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ».

Ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, ὅταν ἠρωτήθη τί εἶναι φιλία, «ἄλλος, ἐγώ». Ἕνας ἄλλος ἀκόμη ἄνθρωπος ποῦ ἔχει τὸ ἐγώ, τὸ ἰδικόν μου Ἤτοι ἕνωσις δύο καρδιῶν, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ εὐγενῆ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ταυτίζονται εἰς ἓν καὶ μόνον αἴσθημα, στὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία παράγεται ἀπὸ εὐγενεῖς αἰτίας μὲ περισσότερον εὐγενῆ ἀποτελέσματα. Καὶ ἂν τοῦτο τὸ φαινόμενον παρατηρῆται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ περισσότερον ἀκόμη λόγον πρέπει νὰ παρατηρῆται μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνον, τὸν πατέρα, τὸν παντοκράτορα, τὸν ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς. Καὶ τὸ ὁποῖον φαινόμενον ἐκδηλοῦται, ὡς ἄκρος σεβασμὸς διὰ νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἀφοσίωσις ἐκείνη τῆς πίστεως, ἡ ἐκδηλουμένη εἰς τὸ ἑρμηνευόμενον ῥητόν «Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι».

* * *

Σχέσεις Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον· καὶ σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, ἀποτελοῦν μιὰ ἅλυσσίδα τῆς ὁποίας ἡ μὲν μία ἄκρη εἶναι ἡ πίστις, ἡ δὲ ἄλλη ἡ χορηγουμένη βοήθεια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ ἔργα τῶν

χειρῶν του, τὰ ὁποῖα μὲ δόξαν καὶ μὲ τιμὴν τὰ ἐστεφάνωσε καὶ τὰ κατέστησεν υἱοὺς καὶ κληρονόμους τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας του.

Μία φιλία εὐγενής, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἠθικῆς, ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς αἰωνίους καὶ ἀμεταβλήτους νόμους τῆς φύσεως, ξεδιπλώνεται σήμερον, πρὸ ἡμῶν ὅλων!—Ἡ φιλία τοῦ Φιλίππου πρὸς τὸν Ναθαναήλ, ἡ ὁποία, φαίνεται, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν προϋπάρχουσα μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ τῆς ἀμοιβαίας πίστεως. Ἀλλὰ πλὴν τούτου, παρατηροῦμεν καὶ κἄτι ἱερώτερον ἀκόμη εἰς τὴν φιλίαν αὐτήν. Ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ φίλοι, εἶχον βοηθὸν τὸν Θεόν! Ἐπίστευον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἦσαν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων τῆς Εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ. Εἶχον καὶ ἐκεῖνοι ἐνθυμηθῇ τὸν Προφητάνακτα κηρύττοντα καὶ διδάσκοντα «ὅτι ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι». Ἡ συνάντησις τῶν δύο φίλων ἢ θὰ περιεστρέφετο εἰς τὰ περὶ Θεοῦ καὶ κατὰ τὸν Θεόν, ἢ θὰ περιεστρέφετο πάντοτε εἰς ἠθικὰς συζητήσεις καὶ συνομιλίας, διότι μόλις εὗρεν ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ καλὰ καλὰ δὲν τὸν ἐχαιρέτισε, χαρμόσυνος τοῦ ἀναγγέλλει τὰ εὐαγγέλια τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ λέγει «εὑρήκαμεν» καὶ ὄχι εὕρηκα. Δηλαδὴ αὐτὸν ποὺ βρῆκε ὁΦίλιππος, ἦτο τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸν Ναθαναήλ!

Εὐγενὴς αἰτία καὶ εὐγενέστατοι πόθοι! Ὅσον κανεὶς προβαίνει εἰς τὴν ἔρευναν, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς αἰτίας τοῦ Δαυῒδ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τῶν δύο ἐκείνων φίλων, πρὸς τὸν Ραββί, τόσον σκοτίζεται, τόσον ὁ νοῦς του ὀλιγώτερα συμπεράσματα βγαίνει!

Ὁ Δαυῒδ λατρεύει καὶ σέβεται τὸν Θεόν! Οἱ φίλοι συζητοῦν περὶ ἐκείνου καὶ σπεύδουν νὰ τὸν ἴδουν. Τοῦ ἑνός, τοῦ Ναθαναήλ, κατεχομένου ὄχι ἀπὸ δυσπιστίαν, ἀλλὰ ἀπὸ ἔκπληξιν!

Γλυκόλαλα λόγια τοῦ Δαυῒδ, τὰ ὁποῖα, ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἐκεντήσατε τόσους, εὐαισθήτους, χορδὰς καρδιῶν τῶν αἰώνων, κεντήσατε καὶ τὴ δική μου τὴν καρδιά, νὰ πάω καὶ ἐγὼ νὰ βρῶ Ἐκεῖνον, ποῦ ἐγεννήθη βοηθὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, γιὰ νὰ τοῦ εἰπῶ, μὲ τὴ φτωχή μου καὶ ἁμαρτωλὴ γλῶσσα, «Χριστέ μου, ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι». Νὰ πάω καὶ ἐγὼ νὰ τοῦ δείξω λατρείαν ἀγάπης. Λατρείαν πίστεως. Λατρείαν ἀφοσιώσεως. Λατρείαν σεβασμοῦ, λατρείαν τέκνου πρὸς Πατέρα. Μετάνοιαν ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὸν ἀναμάρτητον. Δώσατε μου τὴν δύναμιν νὰ γίνω ἕνας καινούργιος Ναθαναὴλ ν' ἀκούσω καὶ ἐγὼ ἀπὸ φίλον—ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξόν μου Ἐκκλησίαν—«Ἔρχου καὶ ἴδε. «Ἔλα, γιὰ νὰ ἰδῇς!»

Καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ ρθῆτε καὶ σεῖς κοντά μου, κάμετέ μου τὴν χάριν καὶ ἀκροασθῆτε τὴν ἑρμηνευομένην ἱστορικὴν περικοπὴν τοῦ Ἱεροῦ μας Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἦσθε βέβαιοι, ὅτι αὐτὸ θὰ γίνῃ αἰτία, ὅπως ὁ Φίλιππος γιὰ τὸν Ναθαναήλ, νὰ βροῦμε τὸν Χριστὸν — τὴν Ὀρθοδοξίαν μας καὶ τὰ Χριστιανικὰ καὶ Ἐθνικά μας ἔργα, τὰ ὁποῖα μόνον ἐπὶ τῆς Πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης στηρίζονται.

Ὅτε, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἦτο ἐπὶ γῆς, ἐξῆλθε διὰ νὰ στρατολογήσῃ τοὺς Μαθητὰς αὐτοῦ καὶ μετέβη εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ εὑρίσκει τὸν Φίλιππον· καὶ μόλις τὸν προσεκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ὡς Μαθητής, αὐτὸς ἀμέσως τὸν ἠκολούθησεν. Ὁ Φίλιππος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ καὶ ἦτο πατριώτης τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

Ὁ Φίλιππον εὑρίσκει τὸν φίλον του Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέγει. Ἐκεῖνον περὶ τοῦ ὁποίου προεφήτευσαν ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Εἶναι ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, καὶ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ. «Ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ Νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ!» Ὁ Ναθαναὴλ μόλις ἤκουσε τὴν λέξιν Ναζαρέτ, περὶ τῆς ὁποίας, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι, δὲν εἶχε καλὴν ἰδέαν, διότι τὸ χωρίον ἐκεῖνο ἔβγενε φτωχολογιὰ μαραγκῶν, εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον ἐπλησσόμενος, «Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι;» Μπορεῖ νὰ βγάνῃ ἡ Ναζαρὲτ κανένα καλὸ πρόσωπο, καμμιὰ ἐπιφανῆ φυσιογνωμία; Ἐκείνη βγένει μόνον μαραγκούς.—Ὁ Φίλιππος γεμάτος ἀπὸ θείαν χάριν δὲν συζητεῖ μὲ τὸν φίλον του, τίποτε περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τοῦ λέγει: «Ἔρχου καὶ ἴδε». Ἔλα νὰ ἰδῇς.

Οὔτε τὴν σύστασιν περὶ Χριστοῦ, οὔτε τὴν προτροπὴν τοῦ Φιλίππου ἀρνεῖται ὁ Ναθαναήλ, ἀλλ' ἀμέσως μεταβαίνουν στὸν Χριστόν. Ὅταν ὁ Χριστὸς τοὺς εἶδε, λέγει πρὸς τὸν Ναθαναήλ. «Ἴδε ἀληθὴς Ἰσραηλίτης, ἐνῷ δόλος οὐκ ἔστι». Ἰδοὺ ἕνας εἰλικρινὴς χαρακτήρ, ἕνας καλὸς Ἰσραηλίτης, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄδολος καὶ χωρὶς πονηρίας.

«Πόθεν, μὲ γινώσκεις;» τὸν ἐρωτᾷ ὁ Ναθαναήλ. Ὁ δὲ Χριστὸς τοῦ ἀπαντᾷ. Πρὸ τοῦ νὰ συνομιλήσῃς περὶ ἐμοῦ, μὲ τὸν Φίλιππον, ἐγὼ σὲ εἶδα ποῦ καθόσουνα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ συκιᾶ. «Ραββί, Διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.» Γεμάτος εἰλικρίνειαν ὁ ἄδολος Ἰσραηλίτης, τοῦ ἀπαντᾷ!

«Ὅτι ὑπὸ τὴν συκῆν ὄντα, εἶδόν σε, πιστεύεις;» Διότι σὲ εἶδα ποῦ καθόσουνα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν συκιᾶ πιστεύεις; Ναθαναὴλ θὰ ἴδῃς μεγαλείτερα πράγματα ἀκόμη. Θὰ ἴδῃς τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας, ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ εἶπεν ὁ Χριστός.

Ἐλᾶτε, τώρα, κοντά. Ὅσον κι' ἂν ἦσαν φίλοι εἰλικρινεῖς ὁ Φίλιππος μὲ τὸν Ναθαναήλ, ἐκάθηντο καὶ ἐκεῖνοι ὑπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας, ὑπὸ τὴν συκῆν, τῆς ὁποίας τὰ φύλλα εὑρέθησαν νὰ σκεπάσουν καὶ νὰ καλύψουν τὸ ἔγκλημα τῶν πρωτοπλάστων. Τῆς ὁποίας τὰ φύλλα καὶ τὸ σχοινίον ποῦ ἔκαμαν οἱ πρωτόπλαστοι ἀπὸ τὸν φλοιὸν ποῦ ἔβγαναν ἀπὸ τῇς κλάρες τῆς συκιᾶς, εὑρέθησαν νὰ σκεπάσουν τὴν γυμνότητά των, ὅταν ἔχασαν τὴν δύναμιν τῆς ἀρετῆς καὶ ἐκεῖνοι δὲν εἶχον πλέον τὸ ἠθικὸν σθένος νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅταν τοὺς ἐφώναζε, περὶ τὸ δειλινόν, εἰς τὸν παράδεισον. «Εἶα περὶ τὸ δειλινὸν κρότον τοῖς ὠσὶν ἠχηθεῖσα, τῷ φόβῳ ἐκρύβη». Σὲ μιὰ τέτοια συκιᾶ, ἡ ὁποία εἶναι ὁ συμβολισμὸς τῆς ἀποκρύψεως ἐστέκοντο καὶ συνεζήτουν οἱ καλοὶ φίλοι.—Οἱ βοτανολόγοι καὶ ὅσοι ἠσχολήθησαν εἰς τὴν βοτανικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν

Φαρμακολογίαν πιστοποιοῦν ὅτι ἀπὸ τὴν συκῆν βγένουν τέτοια αἰθέρια ἔλαια, ὥστε ἐξ αὐτῶν παράγονται πολλὰ ναρκωτικά. «Βαρειὸς ὁ ἴσκιος τῆς συκιᾶς» λέγει ὁ κοινὸς κόσμος. Ἡ συκιὰ ἐπίσης, ἀφοῦ ἁπλώσει τὰς ρίζας της «καταργεῖ τὸν ἀγρόν» τὸ χαλάει τὸ χωράφι, ἕνα γύρω στὴς ρίζες, λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ δὲν μπορεῖ νὰ φυτρώσῃ τίποτε! Τρῶμε τὸ σῦκο, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἦνε ἄγουρο, μᾶς πρίζει τὰ χείλη, καὶ ὅταν τὸ σῦκο, τῆς συκῆς τὸν καρπόν, ὅταν ἦνε ὥριμος τὸν τρῶμε, τρῶμε μὲν τὸν καρπόν, ἀλλ' οὐδέποτε χωνεύουμε τὸν καρπὸν τοῦ καρποῦ του!

Δικαίως ἄρα χαρακτηρίζεται ὁ συμβολισμὸς τῆς ἁμαρτίας ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις.—Ὁ φίλος Φίλιππος, πέρνει τὸν φίλον του ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ συκιᾶ, ποῦ ἦτο, τὸν βγένει ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν πηγαίνει στὸ Χριστό, πανηγυρικῶς διαβεβαιῶν αὐτὸν τὸ «εὑρήκαμεν, ἐκεῖνον περὶ τοῦ ὁποίου ἐλάλησεν ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ Προφῆται».

* * *

Ἐκεῖνοι ἐπῆγαν στὸ Χριστὸ καὶ ἔγιναν, ὅσα ἔγιναν ποῦ σᾶς ἀνέφερα. Τώρα πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, ὅταν ἀκούσουν ἀπὸ κανένα φίλον τους «εὑρήκαμεν» «πᾶμε, μὲ ἄλλα λόγια, στὴν Ὀρθόδοξόν μας Ἐκκλησίαν, νὰ ἀφίσουμε τὴν συκιᾶ ποῦ στεκόμεθα ἀπὸ κάτω,» διατρέχει ὁ φίλος τὸν κίνδυνον ἢ νὰ περιφρονηθῇ, ἢ νὰ θεωρηθῇ τρελλός. Τώρα, ἄλλαξαν οἱ καιροί! Οὔτε Φίλιππος εὑρίσκεται νὰ εἴπῃ «Εὑρήκαμεν Ἰησοῦν....ἔρχου καὶ ἴδε», οὔτε αὐτιὰ ν' ἀκούσουν τὰ λόγια τοῦ Δαυ-δ «Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι».

Καὶ ποῦ ὀφείλεται αὐτό; Εἰς δύο τινά. Πρῶτον εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς σταθερᾶς πίστεως πρὸς τὴν Ὀρθόδοξόν μας Ἐκκλησίαν καὶ δεύτερον εἰς τὸ ὅτι κανένας μας δὲν ἐπεδίωξε νὰ βρῇ τὸν πραγματικόν, τὸν εἰλικρινῆ, τὸν ἄδολον χαρακτῆρα γιὰ νὰ κάνῃ φίλον.

Ξεκινάει ὁ καθένας μας ἀπὸ ἄσχημο δρόμο. Ξεκινᾶμε ἀπὸ σφαλερὰν αἰτίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι σφαλερώτερα.

Οὐδέποτε, στὰ σωστὰ ἐζητήσαμεν τὸν Θεὸν βοηθόν, διὰ νὰ χαρῶμεν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Τὸ «Κύριος βοηθός μου καὶ σωτήρ μου». Τὸ «Κύριος, ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου» μᾶς εἶναι ἄγνωστα πράγματα, ὄχι διότι δὲν τὰ γνωρίζουμε. Τὰ γνωρίζουμε, ἀλλὰ δὲν θέλουμε νὰ τὰ ἐκτελέσωμεν, καθόσον δὲν εὐκαιροῦμε γιὰ τέτοιες δουλειές.—Ἔχουμε ἄλλες δουλειὲς στὸ χέρι. Τώρα βρίσκει ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, ἀλλὰ γιὰ κακοὺς καὶ ἀτίμους καὶ αἰσχροὺς σκοπούς. Ὅπως κατάντησαμεν, εἶναι σπάνιον φαινόμενον νὰ βρῇ κανεὶς δυὸ καρδιές, αἱ ὁποῖαι νὰ συνδέωνται, διὰ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τῆς ἀδελφικῆς φιλίας.—Ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ ὁ Πελοπίδας, μὲ τὴν δύναμιν τῆς φιλίας των, ἔφεραν εἰς τὴν μεγαλειτέραν εὔκλειαν καὶ δόξαν τὴν Πατρίδα τους καὶ μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ τὴν θρησκείαν ποῦ ἐπίστευον τότε.—Τώρα βρίσκονται—λυκοσυντροφιὲς—ἄφιλοι φίλοι, κακοήθεις ἐκμεταλλευταί, τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου δεσμοῦ,

ὄν διδάσκει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, λέγον, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Χριστοῦ «οὐκέτι λέγω ὑμᾶς ἀδελφούς, ἀλλὰ φίλους».

Τώρα, ἂν τυχὸν κανεὶς καὶ συνδεθῇ μὲ κανένα, ἂς περιμένῃ ἀργότερα, ὅταν δυσαρεστηθῇ, ὄχι μόνον νὰ ἴδῃ στὴς 'Εφημερίδες τὰ μυστικά του, ἀλλὰ καὶ ὅπλα συκοφαντίας ἐναντίον του! Ἂν δὲ ἔχῃ τὸ ἀτύχημα νὰ νομίσῃ καὶ κανένα ἀπὸ τοὺς ἔχοντας κάποια ἐξουσίαν φίλον, τότε θὰ γίνῃ πρὸς αὐτὸν μισθωτὸς δορυφόρος—θὰ γίνῃ κόλαξ, διότι οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀξιωμάτων μόνον στοὺς κόλακας ἀρέσκονται καὶ οὐδέποτε στοὺς φίλους!

Ὑποκρίνονται, ὅτι δέχονται τὰς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας τῶν φίλων ἐκείνων ποῦ μοιάζουν τὸν Ναθαναήλ, μόνον διὰ νὰ τοὺς μισήσουν ἀργότερα καὶ εἶναι οἱ περισσότερον ἐπιδεκτικοὶ γιὰ νὰ δεχθοῦν κάθε εἶδος ὕβρεων καὶ συκοφαντίας γιὰ τὸν φίλον τους, ποῦ συνέφαγον, ποῦ εἶπαν τὰ μυστικά των! Λυκοσυντροφιά! Οὐδέποτε Φίλιππος καὶ Ναθαναήλ, οὐδέποτε Δάμων καὶ Φιντίας!

Κάποτε δύο φίλοι—ψεύτικοι, σὰν τοὺς σημερινούς—μετέβαιναν ἀπὸ ἕνα δάσος, νὰ πᾶνε σὲ κάποιο χωριό! Στὸν δρόμον συνήντησαν μιὰ ἀρκοῦδα. Ὁ ἕνας ποῦ ἦταν γερὸς ἀνέβη στὴν κορφὴ ἑνὸς δένδρου γιὰ νὰ σωθῇ. Ὁ ἄλλος, ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ τρέξῃ, καὶ ἔμεινε ἀπὸ τὸν φίλον του ἀπροστάτευτος, ἔπεσε χάμου καὶ ἔκανε τὸ πεθαμμένο, κρατῶν βαθειὰ τὴν ἀναπνοή του. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ ἀρκοῦδα, δὲν τρώει ψοφιακά. Μόλις ἐπλησίασε καὶ δὲν ἐννόησεν ἀναπνοήν, ἔφυγε. — Ὅταν ἀπεμακρύνθη πολὺ καὶ ὁ φίλος ποῦ ἦταν στὸ δένδρον, κατάλαβεν ὅτι δὲν διατρέχει πλέον κίνδυνον ἡ ζωή του, κατέβη ἀπὸ τὸ δένδρον διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ταξεῖδι, μὲ τὸν φίλον του. Ὅταν προχώρησαν λίγα βήματα τοῦ λέει ὁ φίλος «τὶ σοῦ εἶπε ἡ ἀρκοῦδα στ' αὐτί, ὅταν σὲ ἐπλησίασεν;» «Νὰ μὴ πιάνω τέτοιους φίλους, σὰν καὶ σένα» τοῦ ἀπήντησεν ὁ ἄλλος φίλος καὶ ἔφυγε.—Τέτοιοι φίλοι καὶ χειρότεροι εἶναι πολλοὶ σήμερον, ἀπὸ τοὺς 'Ορθοδόξους Χριστιανούς. Σὲ ἀγαποῦν, γιατὶ ἔχεις παράδες. Μόλις σωθοῦν, οἱ πρῶτοι ποῦ θὰ Σὲ ἀρνηθοῦν θὰ ἦνε ἐκεῖνοι. Καὶ ἂν γελασθῇς καὶ τοὺς ζητήσεις τίποτε, δὲν εἶναι ἀρκετὸν ποῦ θὰ Σὲ ἀρνηθοῦν, ἀλλ' ἰδιαιτέρως θὰ σοῦ κουρελιάσουν τὴν ὑπόληψιν, ὅτι τοὺς ἐνοχλεῖς, γιὰ παράδες, ὅτι «τοὺς ἔγινες φόρτωμα».

Οὐδέποτε θὰ εἴπουν, ὡς καλοὶ φίλοι «ἔρχου καὶ ἴδε» ἔλα, φίλε ἀγαπημένε νὰ Σοῦ δείξω τὰ αἰσθήματά μου, νὰ Σοῦ ἐκδηλώσω τὴν συμπάθειαν, διότι μᾶς ἥνωσε μιὰ εὐγενὴς ἰδέα, ἡ ὁποία εἶναι ἀπὸ τὴν 'Ορθόδοξόν μας πίστιν, ποῦ κηρύττει διὰ τοῦ Δαυῒδ ὅτι ὁ Θεὸς ἐγεννήθη βοηθός μας καὶ ὅπως 'Εκεῖνος μᾶς βοηθεῖ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ἔτσι κι' ἐμεῖς νὰ τὸν μιμηθοῦμε, διότι εἶναι πατέρας μας.

Τὴς περισσόteραις φοραίς, τὴν φιλίαν θὰ συνδέῃ ἢ ἔγκλημα τελεσθέν, ἢ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ τελεσθῇ, ἢ ἡ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀγάπης, αἰσχρὰ ἐκμετάλλευσις. Βρίσκει σήμερα Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀντίθετον ὄψιν! Δὲν τοῦ λέγει «Ἔρχου καὶ ἴδε τὸν Χρι-

στὸν» ἀλλὰ τοῦ λέγει «Ἔρχου καὶ ἴδε τὸν διάβολο!»—Εὑρήκαμεν, ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς τῷ Νόμῳ ἔλεγεν ἐκεῖνος. Εὑρήκαμεν μιὰ ὡραία πριμαντόνα ποῦ τραγουδάει καὶ χορεύει θαυμάσια λέει ὁ σημερινὸς φίλος! Ἔρχου καὶ ἴδε λέγει τὸ Εὐαγγέλιον διὰ τὸν Χριστόν.—«Ἔρχου καὶ ἴδε» λέει ὁ τωρινὸς φίλος, καὶ τὸν πάει στὸ χαρτοπαίγνιο ποῦ γίνεται πρώτης γραμμῆς παιγνῖδι, γιὰ νὰ μὴν τοῦ μείνῃ πεντάρα στὴν τσέπη!

«Ραββί, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ» λέγει ὁ Ναθαναήλ». «Παρέα μου χρυσῆ ποῦ σκοπεύεις νὰ μοῦ βγάνῃς καὶ τὰ μάτια ἀκόμη λέγει τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἐθεώρησε γιὰ φίλους τοὺς δημίους τῆς ἠθικῆς του καὶ τῆς ζωῆς του καὶ δὲν τὸ ἀφῆκαν οἱ ἀπαίσιοι ἐκεῖνοι χαρακτῆρες νὰ ζητήσῃ τὸν Θεὸν βοηθὸν καὶ νὰ εἴπῃ. «Ἐγεννήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι».

Ἐλᾶτε κοντὰ Χριστιανοί, ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸν Χριστόν, τοῦ ὁποίου τὰ ἄχραντα μυστήρια ὑψόνονται στὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἐπίσημον ἡμέραν. Ἐκεῖνος ποῦ σᾶς φωνάζει γιὰ νὰ ρθῆτε εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐντὸς ἐκείνης θὰ γίνωμεν πραγματικοὶ φίλοι, διότι ἐντὸς ἐκείνης θὰ ἰδοῦμεν τοὺς Ἀγγέλους τῆς ὁμονοίας, τῆς φιλίας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀγαθοεργίας ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὸν μέγαν προορισμὸν τῆς νύμφης τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ Ὀρθοδόξου μας πίστεως ἥτις θέλει μᾶς δώσῃ τὴν δύναμιν νὰ προσευχηθῶμεν καὶ προσευχόμενοι νὰ γίνωμεν μιὰ ψυχὴ καὶ ἓν σῶμα ὅπως τὰ αἰσθήματα τοῦ Φιλίππου καὶ Ναθαναήλ. Οὕτω δὲ προσευχόμενοι, θὰ φύγουμε μακρὰν ἀπὸ τὴν συκιᾶ τῆς ἁμαρτίας καὶ μετὰ παρρησίας ἀκατακρίτου θὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς «Θεέ μου, ἐγεννήθης βοηθός μας καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιασόμεθα».

Β΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. Β΄—1.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναούμ· καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν· καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δέ τινες τῶν Γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ

πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτω διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι, καὶ ἆρόν σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας (λέγει τῷ παραλυτικῷ)· Σοὶ λέγω· ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον, ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεόν, λέγοντας· Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.

«Οἱ ἀνταποδίδοντές μοι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλόν με ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην».

* * *

Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μοῦ ἀνταπέδιδον κακά, ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν ποῦ ἔκανα, σ' αὐτούς, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ κατεδίωκον καὶ μὲ ἐραδιούργουν, ὅταν ἔκανα φιλανθρωπίαν—Δηλαδὴ ἐκεῖνοι ποῦ ἔπρεπε νὰ μὲ εὐγνωμονοῦν καὶ μοῦ ἀποδίδουν εὐχαριστίας δι' ὅσα καλὰ ἔκανα στὸν κόσμον, ἐκεῖνοι μὲ ἐραδιούργουν διότι μὲ ἔβλεπαν νὰ κάμω φιλανθρωπίαν.—Ἔτσι προφητεύει ὁ Δαυῒδ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅταν οὗτος εὑρισκόμενος ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἐθεράπευσε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν σωματικὴν καὶ πνευματικήν, τῶν ἔργων τῶν χειρῶν του.

Πάντοτε οἱ ἀχάριστοι ἐκεῖνοι Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι, ὁσάκις ἔβλεπον, ἢ ἐμάνθανον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔκαμε τὸ δεῖνα ἢ τὸ τάδε θαῦμα, δὲν ἄφιναν τὴν περίστασιν ἐκείνην νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητος, ἀλλ' ἔβγεναν τὸ χαληνάρι τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς εὐκοσμίας ἀπὸ τὴν ἄτιμον γλῶσσάν του καὶ ἀχαλίνωτοι ἐντελῶς ἐσατύριζαν καὶ ὕβριζον πᾶν θαῦμα τοῦ Χριστοῦ, μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὥστε εἶπον πολλὲς φορὲς «ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Σατανᾶ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια!» Ὅτι δηλαδὴ ὁ Χριστός, δὲν ἦτο ὁ ἀναμενόμενος Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἦτο ἕνα ὄργανον τοῦ Διαβόλου, διὰ λογαριασμὸν καὶ ἐντολὴν τοῦ ὁποίου, αὐτὸς διατάσσει τὰ δαιμόνια καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, εἰς τὴν καρδιὰ τῶν ὁποίων εἶχον ἐκεῖνα κατασκηνώσει. Ἡ ἐκδήλωσις ἐκείνη τῆς διαβολῆς ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, λόγῳ καὶ ἔργῳ, εἶχεν ὡς βάσιν τὸ μῖσος, τὴν ἀποστροφήν, τὴν ἐκδίκησιν ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξεν, ἐφήρμοσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του τὸ λαμπρὸν παράδειγμα γιὰ νὰ τὸ μιμηθῶμεν φιλανθρωποῦντες, λέγων «οὕτω λαμψάτω καὶ τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ἀλλ' ὅσον, ὡς μέγα ἡλιακὸν φῶς παρουσιάζονται τὰ καλὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, τόσον ἐκεῖνοι ἐτυφλοῦντο, τόσον ἐταράσσοντο ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Καὶ τυφλωμένοι ἐκίνουν πάντα λίθον ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ

συκοφαντοῦντες καὶ ἐκεῖνον καὶ τὰ θαύματά του καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν «ἴδε ὁ Διδάσκαλος ὑμῶν μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει».—Νὰ ποιὸν ἔχετε διδάσκαλον! Ἕνα ποῦ τρώει καὶ πίνει καὶ διασκεδάζει μὲ τοὺς τελώνας καὶ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς!

Ὅσον δὲ ὁ Λυτρωτὴς τῆς ἀνθρωπότητος ἐκήρυττεν «οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν» τόσον οἱ Ἰουδαῖοι ἔρριπτον τὰ βέλη τῆς συκοφαντίας ἐναντίον του, ὥστε ἔπεισαν τὸν Ἑβραϊκὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐθεραπεύετο, ἀπὸ τὸν Χριστόν, σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, νὰ φωνάζῃ, μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐσχάτου κακούργου «ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν!»

Ἐζήτουν τὴν σταύρωσιν οἱ ὄχλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τοὺς Εὐαγγελιστάς, προσέτρεχον εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐθεραπεύοντο! Ἐζήτουν τὴν σταύρωσιν τὰ θύματα ἐκεῖνα τῆς ἀτιμίας τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισσαίων, τὰ ὁποῖα σήμερον, ὅπως ἠκούσατε τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπήν, τόσον ἐθαύμαζον, ὥστε ἔλεγον «οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν»—«καμμιὰ φορὰ στὴ ζωή μας, δὲν εἴδαμε τέτοια ἀξιοθαύμαστα πράγματα!» Καὶ ἐζήτει ἀκόμη περισσότερον ὁ ἀχάριστος ἐκεῖνος λαὸς τῆς Ἑβραϊκῆς ἀριστοκρατίας νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν, ἡ ὁποία συντελεῖ εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ, ὄχι μόνον νὰ κρατήσουν τὸν λαὸν στὸ σκότος τῆς ἀμαθείας, ὄχι μόνον νὰ ἐπιπλέουν ἐκεῖνοι οἱ βρωμεροὶ χαρακτῆρες, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαληθεύσῃ καὶ αὐτὴ ἡ Προφητεία τοῦ Δαυῒδ «οἱ ἀνταποδίδοντές μοι κακά, ἀντὶ ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλλόν με ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην».—Καὶ διὰ νὰ γνωρίσωμεν μέχρι ποίου σημείου ἔφθασε ἡ συκοφαντία ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ἐκ μέρους τῶν προκρίτων τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, διὰ νὰ ἐμβαθύνωμεν ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο δηλητήριον τῆς συκοφαντίας, τὸ ὁποῖον μόνον οἱ συκοφάνται ξεύρουν νὰ κατασκευάζουν, ὡς ἄριστοι συνθέται χημικῶν ἑνώσεων, ἀνάγκη νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν ἑρμηνειαν τῆς ἀναγνωσθείσης Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, σήμερον.

* * *

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπῆγεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν Καπερναούμ· καὶ ὅταν ἐπῆγεν ἐκεῖ, ἔμαθε ὁ κόσμος, οἱ Καπερναουμῖται, ὅτι ἔμεινε σὲ κάποιο σπῆτι. Ἡ ἄφιξις τοῦ Χριστοῦ ἐγνώσθη ἀστραπιαίως εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ διαφόρους διευθύνσεις μετέβησαν οἱ κάτοικοι νὰ τὸν επισκεφθοῦν, νὰ κρεμασθοῦν ἀπὸ τὴν μελίρρυτον γλῶσσάν του.—Μὲ τὸν κόσμον ἐκεῖνον ἐπῆγαν καὶ μερικοὶ πρόκριτοι, Γραμματεῖς καὶ Φαρισσαῖοι, κατεχόμενοι ὄχι μόνον ἀπὸ περιέργειαν, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀκούσουν, ἢ ἴδουν, ἐκεῖ μέσα, νὰ τὸ σατυρίσουν, νὰ τὸ χλευάσουν, νὰ τὸ δυσφημίσουν, νὰ τὸ συκοφαντήσουν καὶ ἐκεῖνο καὶ τὸν Χριστόν!

Τὸ σπῆτι ἐγέμισε ἀπὸ κόσμον τόσον, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ εἰσέλθῃ πλέον κανείς. «Μηκέτι χωρεῖν, μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν». Εἰς τὸν συνωστισμένον ἐκεῖνον κόσμον, ἤρχισε νὰ λαλῇ, ἡ γλυκειὰ γλῶσσα τοῦ Ἰησοῦ

ἡ διδάσκουσα τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν.«Καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον».Ἐνῷ δὲ ταῦτα συνέβαινον εἰς τὸ σπῆτι ἐκεῖνο, τέσσαρες Καπερναουμῖται ἀπεφάσισαν νὰ βάλουν ἀπάνω σὲ ἕνα ξυλοκρέββατο ἕνα παραλυτικό συμπολίτην των καὶ νὰ τὸν πᾶνε στὸ Χριστό, γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ. «Ἐπὶ κλίνης βεβλημένον, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων».

Ἂς ἀφίσουμε τὸν Μέγαν Ἀρχιερέα τῆς ἀλληλεγγύης τῆς ἀγάπης, νὰ κηρύττῃ στὸ σπῆτι καὶ ἂς ἴδωμεν, πρὸς στιγμήν, ἐκείνους τοὺς τέσσαρας ἀνθρώπους ποῦ ἐσκέφθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ πᾶνε στὸ φτωχικὸ σπῆτι τοῦ παραλυτικοῦ.—Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀκούω ἕνα ἀπ' αὐτούς, νὰ λέῃ: «Ἤρθαμε νὰ σὲ βάλουμε στὸ ξυλοκρέββατο καὶ νὰ σὲ πᾶμε στὸ Χριστό, νὰ σὲ κάνῃ καλά!» Ποία διασταύρωσις εὐγενῶν ἐλατηρίων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους! Ἀπόλυτος πεποίθησις, πίστις σταθερά, στὴς καρδιές των, διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ἀνεκλάλητος χαρὰ ποῦ θὰ πάρουν τὸν παράλυτον νὰ τὸν πᾶνε στὸν Χριστό! «Σήκω νὰ σὲ βάνουμε στὸ ξυλοκρέββατο! Ὁ Χριστὸς θὰ σὲ κάνει καλά!» Μήπως τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἤτανε ἡ μάνα του μπροστά; Μήπως τὰ δάκρυα τῆς μάνας, τῶν συγγενῶν, τοῦ γονηοῦ, ηὔξησαν ἀκόμη τὴν χαρὰν καὶ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ ἐκείνων καὶ τοῦ παραλυτικοῦ; Μήπως τὰ δάκρυα ἐκείνων καὶ τῆς μάνας, ἔκαναν ὁλοζώντανη τὴν ἐλπίδα τοῦ παραλυτικοῦ, ὅτι θὰ γίνῃ καλά; Ἂν ἡ ἐλπὶς εἶναι τὸ φανάρι τῆς ψυχῆς διὰ τὸ μέλλον, δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τὴν ἐλπίδα τοῦ παραλύτου, ὁ ὁποῖος, ὡρισμένως θὰ τὰ εἶχε χάσει ἀπὸ τὴν χαρὰν καὶ ἡ καρδιά του θὰ ἔπλεεν εἰς ὠκεανὸν χαρᾶς καὶ ἐλπίδων, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν ἔξοδον, θὰ ἐπολλαπλασιάσθησαν λόγῳ τοῦ συγκεντρωθέντος κόσμου, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ἐξερχόμενον καὶ ὑπὸ τεσσάρων φερόμενον παραλυτικόν.

Οἱ φέροντες τὸν παραλυτικὸν εὑρέθησαν πρὸ ἀδιεξόδου! Κόσμος πολύς, συνωστισμὸς μέγας! Ἀδύνατον ἦτο δι' αὐτοὺς ἡ εἴσοδος μὲ τὸ φορεῖον τοῦ παραλυτικοῦ.—Ἐσκέφθησαν, τῆς χαμαιγείου αὐτῆς οἰκίας νὰ ἀφαιρέσουν τὴν στέγην καὶ ἐξορύξαντες τὴν στέγην, διὰ σχοινίων, μὲ τὸ ξυλοκράββατο, ὅπως ἦτο ὁ παραλυτικός, τὸν ἔρριψαν μπροστὰ στὸ Χριστό.

Οὗτος ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ παραλυτικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ζωγραφισμένη ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ ἔλεος ποῦ ἐζήτει ἀπὸ τὸν Χριστόν, λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν. «Τέκνον, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι σου». «Παιδί μου, αὐτὴν τὴν στιγμήν, σοῦ συγχωρῶ τὰς ἁμαρτίας!»

Πρῶτα ἡ συγχώρησις, πρῶτα ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς. Καὶ ἡ ἐξαγνισθεῖσα ψυχή, δημιουργεῖ καὶ τὸ σῶμα ὑγιές. Μόνον αὐτὸς ποῦ συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας τοῦ παραλυτικοῦ, μόνος Ἐκεῖνος ἐγνώριζε τὰς αἰτίας αἱ ὁποῖαι τοῦ προεκάλεσαν τὴν σωματικὴν ἐκείνην παραλυσίαν καὶ ἐθεώρησε πρέπον νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν πρώτην, τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ τῆς παραλυσίας.—Διεῖδεν ὁ ἐτάζων καρδίαν καὶ νεκρούς, τὴν

αἰτίαν τῆς νόσου, ὅπως ὁ καλὸς ἰατρός, ὁ ὁποῖος κάνει καλὴν διάγνωσιν τῆς ἀσθενείας καὶ μετὰ τὴν διάγνωσιν χορηγεῖ τὴν συνταγὴν διὰ τὸ γιατρικό. Ἄνευ διαγνώσεως, μάταια τὰ φάρμακα καὶ τὶς περισσότερες φορὲς καταστρεπτικά.—Ὁ καρδιογνώστης Θεός, συγχωρεῖ καὶ ἐξαλείφει τὴν αἰτίαν, τὴν ἁμαρτίαν. «Ἐβάρεσε τὴν ἀρρώστεια, κατακέφαλα».

Ὁ κόσμος ὅλος, ὁ ὁποῖος ἤκουσε τὸ θεῖον κήρυγμα, ἔβλεπεν ἐμπράκτως τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κηρύγματος, ἔβλεπε τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἁμαρτωλοῦ παραλυτικοῦ, ἔκθαμβος! «Ἦσάν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ, διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Τὶ οὗτος, οὕτω, λαλεῖ βλασφημίας;» Ἦσαν, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ μερικοὶ—στὸ σπῆτι —ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι ὅταν ἤκουσαν «ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι σου» ἤρχισαν νὰ διαλογίζωνται καὶ νὰ λένε καθ' ἑαυτούς. Τί εἶναι αὐτὸς ποῦ βλασφημεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν Θεόν; ἀφοῦ μόνον ὁ Θεὸς συγχωρεῖ ἁμαρτίας;—Πρέπει νὰ γνωρίζητε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου φανερόνει, σὰν καθρέπτης, ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς χαρᾶς, τῆς λύπης, τοῦ δισταγμοῦ, τῆς περιφρονήσεως, καθὼς διδάσκει ἡ παραστατικὴ ἀνατομία καὶ ψυχολογία, ἀλλὰ δὲν ἀποκαλύπτει τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου διαλογισμοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγνώρισε τοὺς διαλογισμούς των ἀμέσως καὶ τοὺς λέγει «Τί σκέπτεσθε κατ αὐτὸν τὸν τρόπον;» Τὶ εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἴπω στὸν παραλυτικὸν «ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι ποῦ σὲ παρέλυσαν», ἢ νὰ εἴπω «τέκνον ἔγειραι. Ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει»

Καὶ διὰ νὰ παύσετε σκεπτόμενοι τόσον ἀνάνδρως καὶ ὑπούλως, καὶ διὰ νὰ ἰδῆτε καὶ πεισθῆτε, ποιὰ εἶναι ἡ δύναμίς μου, ὡς υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, λέγει στὸν παραλυτικόν. «Παιδί μου, σήκω ἀπάνω. Πάρε τὸ κρεββάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπῆτί σου».—«Τέκνον ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει!»—Τὰ παραλελυμένα μέλη τοῦ παραλυτικοῦ γίνονται ὑγιᾶ! Αἱ ἀρθρώσεις ἐπανῆλθον εἰς τὴν προτέραν των κατάστασιν, τὸ νευρικόν του σύστημα ἠνωρθώθη καὶ ὁ παραλυτικὸς ἐσηκώθη ἀπάνω ὑγιέστατος καὶ λαβὼν τὸν κράββατόν του ἐξήρχετο τοῦ κόσμου θαυμάζοντος καὶ ἐκπλησσομένου καὶ συζητοῦντος, ὅτι καμμιὰ φορὰ δὲν εἴδανε τὰ μάτια του, τέτοιο θαῦμα, πλὴν τῶν γραμματέων, οἱ ὁποῖοι ἂν καὶ εἶδον τὸ θαῦμα, ἐν τούτοις δὲν τὸ ὡμολόγησαν, ἀλλ' ἔφυγαν ντροπιασμένοι καὶ ἐλεεινοί, ὅπως ὅλοι οἱ ἄτιμοι συκοφάνται, τῶν ὁποίων κύριον ἔργον, καὶ κύριος σκοπός, εἶναι καταστροφὴ τῆς τιμῆς, τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς, πάσης ἐντίμου οἰκογενείας καὶ ἀτόμου καθὼς καὶ ἡ καταστροφὴ παντὸς ἔργου Ἐκκλησιαστικοῦ ἢ Ἐθνικοῦ τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ ἐπαναφορά, ἀπὸ τὴν παραλυσίαν, εἰς τὴν ὑγιᾶ κατάστασιν ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτήσαντος εἴτε Ἐθνικῶς, εἴτε Ἐκκλησιαστικῶς!

Ἂς ἀναπολήσωμεν εἰς τὴν μνήμην μας τώρα τὸ σπῆτι ποῦ ἦτο ὁ Χριστός, τὸ κήρυγμά του, τὸ θαῦμά του διὰ τὸν παραλυτικὸν καὶ ἐκεῖ μέσα τοὺς συκοφάντας, ποῦ διελογίζοντο καὶ ἐχαρακτήριζον τὸν Χριστὸν ὡς

βλάσφημον. Ἅμα φαντασθῶμεν καλὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς περικοπῆς τοῦ ἀναγνωσθέντος Εὐαγγελίου, τότε θὰ ἴδωμεν τὸν Χριστόν, ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ νὰ μᾶς εἴπῃ: Χριστιανοί μου, τὴν ἀκούετε τὴν προφητείαν τοῦ Δαυΐδ; «Οἱ ἀνταποδίδοντές μοι κακά, ἀντὶ ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην».

Ὁ Χριστὸς διδάσκει, ὁ Χριστὸς θεραπεύει, ὁ Χριστὸς ἀνορθώνει παραλυτικούς, οἱ ὁποῖοι πάσχουν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ὁ Χριστὸς ὅμως ἐπίσης καυτηριάζει καὶ πάντα ὅμοιον, σὰν τὸν ἄτιμον χαρακτῆρα τῶν Γραμματέων ἐκείνων, οἵτινες πονηρὰ διελογίζοντο, ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, μόνον διὰ νὰ συκοφαντήσουν καὶ δρέψουν τοὺς καρποὺς τῆς ἀτίμου πράξεώς των.

Μᾶς χαράσσονται δύο δρόμοι σήμερον. Ὁ ἕνας εἶναι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας. Ὁ ἄλλος εἶναι τῆς συκοφαντίας καὶ τοῦ φθόνου, τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδικήσεως.—Ὁ ἕνας δρόμος, εἶναι τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἄλλος, εἶναι τοῦ διαβόλου. Δύνασαι Χριστιανὲ νὰ ἐκλέξῃς ὁποιονδήποτε θέλεις. Ἂν ἐκλέξῃς τὸν δρόμον τοῦ Χριστοῦ, μόνον αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ σοῦ θεραπεύσῃ οἱονδήποτε εἶδος παραλυσίας, διότι εἶναι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.—Ἂν ἐκλέξῃς τὸν δρόμον τοῦ διαβόλου, τότε ὄχι μόνον δὲν ἔχεις θέσιν, ὡς Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος, ἀλλὰ θὰ γίνῃς χειρότερος τῶν Γραμματέων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀνταπέδιδον πρὸς τὸν Χριστόν, κακά, ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ τὸν κατηγόρουν, ὅταν ἔπραττε ἀγαθωσύνην καὶ φιλανθρωπίαν. Τοῦτο μόνον στοχάσου. Στοχάσου μήπως ἐρωτηθῇς καὶ σὺ «Τί πονηρὰ διαλογίζεσθε, ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» Ἔχω πεποίθησιν, ὅτι ὄχι ὁ Χριστός, ἡ συνείδησίς σου μόνον ἂν σὲ ἐρωτήσῃ, δὲν θὰ δυνηθῇς νὰ ἀποκριθῇς πρὸς ἐκείνην τίποτε! Προκειμένου λοιπὸν νὰ σκεφθῇς πονηρά, σκέψου δίκαια, ὅπως οἱ τέσσαρες ἐκεῖνοι ποῦ ἐπῆγαν τὸν παράλυτον στὸν Χριστόν. Σκέψου τὴν χαρὰν τοῦ παραλυτικοῦ καὶ βάλ' την στὴν καρδιά σου. Γιὰ ἄκουσε αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας ποῦ θέλουν νὰ σοῦ βγάλουν τὴν παραλυσίαν, ποῦ θέλουν νὰ σὲ φέρουν στὸ Χριστόν. Τοὺς ξέρεις, Χριστιανέ μου, ποιοι εἶναι; Εἶναι οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί, οἱ ὁποῖοι ἐβάστασαν, διὰ τῶν Εὐαγγελίων αὐτῶν, τὸν παράλυτον κόσμον, γιὰ νὰ τὸν γιατρέψῃ ὁ Χριστός. Εἶναι ἡ δύναμις τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἔσωσε τὸν κόσμον καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθη καὶ ἐθεμελιώθη ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία. Αὐτοὶ θὰ σὲ πᾶνε, στὸ Χριστό, καὶ ἄφησε, τοὺς ἀτίμους, ποῦ σοῦ σηκόνουν τὸ μυαλὸ καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ὀπαδῶν του, διότι ἐκεῖνοι ἐπιδιώκουν νὰ σὲ βλέπουν πάντοτε σακατεμένο, πάντοτε ἁμαρτωλόν, ἕως ὅτου ἀκούσουν ζωηροτέραν τὴν κατάραν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι θὰ συντρίψῃ αὐτούς, ὡς σκεύη κεραμέως.

Γ΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. Η΄—34.

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».

* * *

Ὅποιος θέλει νὰ ἔρθῃ μαζύ μου καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς παραγγελίας μου, ἂς ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἂς πάρῃ τὸν σταυρόν του καὶ ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος σήμερον, διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης σήμερον, Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, σαλπίζει τὸ μέγα ἐγερτήριον σάλπισμα, τῆς ἀναστάσεως τῆς ψυχῆς! Σήμερον σαλπίζει, μὲ τὴν σάλπιγγα τῆς ἀληθείας, στὸν κόσμον ὁλόκληρον, νὰ ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸν βαθὺν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας καὶ ν' ἀκούσῃ τὴν μεγάλην ἐκείνην φωνὴν τῆς προσκλήσεως!—Σημαίνει προσκλητήριον ἡ οὐρανία φωνή· καὶ κηρύττει τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, πρὸ παντός!

Καλεῖ καὶ προσκαλεῖ σήμερον πάντα τὰ ἔθνη, πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ν' ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη αὐτεξούσιος, διὰ νὰ ρυθμήσῃ τὰς πράξεις του καὶ κανονίσῃ τόν, ἐπὶ γῆς καὶ πέραν τοῦ τάφου, βίον του!

Τὸ ἐγερτήριον αὐτὸ σάλπισμα, ἀναγγέλλει πρὸς ὅλον τὸν κόσμον τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος καὶ τὸ δικαίωμα ἑκάστου ἀτόμου, εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς, ποιὸν δρόμον θέλει νὰ ἐκλέξῃ.

Διὰ τοῦ ἐγερτηρίου αὐτοῦ σαλπίσματος, κηρύττει, ὁ Χριστός, ὅτι ἡ

ἀνθρωπίνη ψυχή, ἐδόθη ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος εἰς κάθε ἄνθρωπον καὶ τὴν ὁποίαν ὁ ψυχοφόρος ἄνθρωπος, δύναται νὰ διαθέση, κατὰ βούλησιν! Καταργεῖ διὰ τοῦ παραγγέλματός του σήμερον τὴν δουλείαν τοῦ πνεύματος καὶ τὸ ἀφίνει ἐλεύθερον νὰ σκεφθῇ, νὰ ἀποφασίση, νὰ κανονίση ἐκεῖνο τὴν θέσιν, καὶ νὰ ἐκλέξῃ τὰ μέσα τοῦ προορισμοῦ του!

Διὰ τῆς προσκλήσεώς του, δὲν ζητεῖ οὔτε δούλους, οὔτε σκλάβους νὰ καταθέσουν νοῦν καὶ σκέψιν καὶ νὰ ἀκολουθήσουν, ἄνευ σκέψεως καὶ χωρὶς θέλησιν τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ! Ζητεῖ, συνιστᾷ, ἐπιδιώκει, διὰ τοῦ προσκλητηρίου, τὴν ὀρθὴν σκέψιν καὶ ὀρθοτέραν ἀντίληψιν, τοῦ προορισμοῦ μας, διὰ νὰ διδάξῃ, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ὅταν σκεφθῇ βραδέως καὶ ὡρίμως, δύναται νὰ φθάσῃ πρὸ τῆς Μεγάλης θύρας τοῦ Οὐρανίου ἐλέους, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται ὡς χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ παρουσιάζει τὸν τέλειόν του προορισμόν! Ξύπνα, φωνάζει ὁ Χριστός. Ξύπνα ψυχὴ ἐλευθέρα καὶ ὄχι δούλη. Ξύπνα νὰ ἴδῃς τὴν ἐλευθερίαν Σου, τὴν ὁποίαν ὅταν ὁδηγῇ ἡ εἰλικρινὴς θέλησις, θὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, νὰ λάβῃς τὴν πρέπουσαν θέσιν!

Τὸ σημερινὸν προσκλητήριον, σοῦ λέει καθαρὰ καὶ ξάστερα: Ἄνθρωπε, δὲν σὲ βιάζω. Εἶσαι ἐλεύθερος νὰ πράξῃς εἴτε τὸ καλόν, εἴτε τὸ κακόν. — Ἔχω ὅμως, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου μου, ἔχω τὴν χάριν νὰ δώσω ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ἂν Σὺ θελήσῃς νὰ σωθῇς καὶ νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἂν ἀποφασίσῃς νὰ λυτρωθῇς, ἐμένα θὰ μὲ εὕρῃς βοηθὸν καὶ σωτῆρά σου, κατὰ τὸν Δαυὶδ λέγοντα «ὅτι αὐτὸς ρύσεταί σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους».

Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, παρασκευάζουν τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸν Παράδεισον. Οὔτε μόνη της ἡ θέλησις σώζει, οὔτε μόνη της ἡ χάρις θεραπεύει.—Αὐτὸ εἶναι τὸ δόγμα τῆς Ὀρθοδόξου μας πίστεως. «Θέλησις καὶ χάρις».—Καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἰδιοτήτων στηρίζεται σήμερον ἡ πρόσκλησις τοῦ Χριστοῦ κηρύττοντος, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου του, τὸ ἀπαραβίαστον τῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως! Ἀκοῦστε τὸν Χριστὸν τὶ εἶπε τότε καὶ τὶ ἐξακολουθεῖ μὲ τὸ ἐνθνοσωτήριόν του σάλπισμα νὰ κηρύττῃ καὶ σ' ἐμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς!

«Ὅποιος θέλει» διδάσκει. Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ. Μᾶς ἀφίνει στὴν διάθεσίν μας καὶ δὲν βιάζει κανένα ἀπολύτως καὶ νὰ μᾶς εἰπῇ: «Πρέπει, ἐπιβάλλεται, νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς».—Δὲν μᾶς λέει τέτοια πράγματα, ἀλλὰ μᾶς ἀφίνει τελείως ἐλευθέρους.

Οὔτε βίαν, οὔτε ἀπειλάς, οὔτε ἄλλο τι μέσον ἐκφοβισμοῦ, κηρύττει ὁ ἱδρυτὴς τῆς παγκοσμίου ἀγάπης. Μᾶς λέγει μὲ ἄλλα λόγια: «Χριστιανοί, εἴσαστε ἐλεύθεροι, νὰ ἀκολουθήσετε τὴν θρησκείαν τοῦ Λυτρωτοῦ σας. Ἐγὼ δὲν βιάζω κανένα. Θεωρῶ ἐλευθέρας τὰς σκέψεις σας. Ὅποιος, λοιπόν, ἀπὸ σᾶς θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ, (καὶ ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτᾶται νὰ ἔλθῃ, ἢ νὰ μὴν ἔλθῃ μαζύ μου) πρέπει ν' ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ πάρῃ τὸν σταυρόν του νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ!....»

Ὅποιος θέλει, ὅποιος μπορεῖ, ὅποιος μὲ καταλαβαίνει.—Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἂς ἀρνηθῇ τὸ ἁμαρτωλόν του παρελθόν, πᾶσαν ἐπιθυμίαν καὶ σκέψιν τοῦ Σατανᾶ. Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἂς σταυρώσῃ ὅλας του τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, τοῦ ἀθεμίτου πλούτου, τῆς ματαιοδοξίας, ἂς σταυρώσῃ τὸν ψεύτικο ἐγωϊσμό του καὶ ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ.—Ὄχι μὲ ἐξαναγκασμόν, ὄχι μὲ βεβιασμένην θέλησιν, ὄχι μὲ τοιαῦτα δικαιολογητικά, ἀλλὰ μὲ ἐλευθέραν θέλησιν καὶ μὲ περισσότερον ἐλευθέραν συνείδησιν.

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν».

Ἀπὸ ἐμᾶς λοιπὸν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη μας καὶ ὁ προορισμός μας. Ὁ Χριστός μας, ὁ σαλπίσας τὴν ἀνάστασιν τῆς θελήσεως, κηρύττει, ὅτι αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ ἦνε δούλη οὐδεμιᾶς ἐπιθυμίας, διὰ νὰ τῆς βάλῃ χαλινάρι! Ἔχεις τὴν θέλησιν ζωντανὴ στὴν καρδιά σου Χριστιανέ; Ἂν τὴν ἔχῃς ἀκολούθησέ με! Ὅποιος θέλει, ἂς ἔρθῃ κοντά μου, ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ.

Στάσου ὅμως, μιὰ στιγμὴ Χριστιανέ, γιὰ νὰ καταλάβῃς τὸ μέγα αὐτὸ ἐγερτήριον σάλπισμα. Στάσου νὰ ἰδῇς διατὶ κηρύττει «ὅποιος θέλει νὰ ἔλθῃ κοντά μου, πρέπει ν' ἀφίσῃ κατὰ μέρος τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς προσκαίρους ἡδονάς».

Ἡ συμπλήρωσις τοῦ κηρύγματός του χαράσσει δύο δρόμους. Ὁ ἕνας εἶναι ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς.—Ὁ ἄλλος ἡ τιμωρία τῆς ψυχῆς. Σὲ ἀφήνει λοιπὸν ὁ Χριστὸς νὰ ἐκλέξῃς ἕνα ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς δρόμους. Ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται ν' ἀκούσῃς τὴν συμβουλὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται νὰ μὴν δεχθῇς. «Ὅποιος θέλει, ἂς μὲ ἀκούσῃ». Ὅποιος θέλει ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ. Δὲν γυρεύει σήμερα ὁ Χριστὸς ἀπὸ κανένα ρουσφέτια. Τίποτε δὲν γυρεύει. — Ἀλλὰ μᾶς ἀφίνει νὰ ἐκλέξωμεν. Μᾶς ἀφῆκε τὴν θέλησιν νὰ πάρῃ τὸν ἕνα, ἢ τὸν ἄλλον δρόμον.

Ἰδοὺ οἱ δρόμοι. «Ὅστις θέλει σῶσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, οὗτος ἀπολέσει αὐτήν». Ὅποιος νομίζει, ὅτι μόνος του—μὲ τὴν θέλησίν του—πῶς μπορεῖ νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του—αὐτὸς ὡρισμένως θὰ τὴν χάσῃ. Πλανᾶται νὰ σκέπτεται ὅτι μόνος του, δύναται νὰ σωθῇ.—Ὁ ἄλλος δρόμος, εἶναι ὁ ἑξῆς: «Ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν».

Ὅποιος ὅμως θελήσῃ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἡ ὁποία βασανίζει τὴν ψυχήν του, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δεχθῇ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, αὐτὸς καὶ μόνον θὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του. Ὥστε θέλησις ἀτόμου καὶ χάρις τοῦ Θεοῦ, δημιουργοῦν τὴν πρέπουσαν θέσιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅποιος θέλει, ἂς ἀκούσῃ τὸ μέγα αὐτὸ ἐγερτήριον, τὸ ὁποῖον δὲν βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ψυχικῆς δυνάμεως. Πλήρης κατάργησις τῶν ματαίων καὶ ἐγκοσμίων, τῶν φθαρτῶν ποῦ καταλήγουν στὸ μηδέν! Πλήρης ἀνάστασις καὶ ἀνύψωσις τῆς ψυχῆς διὰ νὰ παραδοθῇ στὸν Πλάστην ἀπηλλαγμένη πάσης ἁμαρτίας! Ἐκεῖνος ποῦ ἀρνεῖται τὸν ἀτομισμὸν—τὸ ἀτομικόν του ἐγὼ—ἐκεῖνος

δύναται νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἀληθῆ προορισμόν, τὸν ὁποῖον ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, ἐκδηλοῖ διὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως. Ἡ κατάργησις τοῦ ἀτομισμοῦ, μεταφέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα, διότι ἀπὸ τὴν κατάργησιν ἐκείνην, βλαστάνει ἡ αὐταπάρνησις, ἡ εὐγενεστερα τῶν ψυχικῶν δυνάμεων.—Αὐτὴ ἡ αὐταπάρνησις, εἶναι τὸ βαθύτερον μέρος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τοῦ Σωτῆρος, τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν.—«Τί γὰρ ἂν ὠφελήσῃ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»

Ἂν ἡ αὐταπάρνησις γεννᾷ τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος, τὸ καθῆκον ἐκεῖνο, ποῦ μᾶς παρουσιάζεται ὡς ἔργον, μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν ματαιότητα ἐκείνην τοῦ ὑλικοῦ κόσμου! Μᾶς φανερόνει τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωήν, τὴν ὁποίαν τὸ ἀληθέστατον στόμα τοῦ Χριστοῦ μᾶς τὴν φανερόνει λέγον «ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» Ὅλα περνοῦν σ' αὐτὸν τὸν πρόσκαιρον κόσμον καὶ τὰς περισσοτέρας φορὰς δὲν ἀφίνουν ἴχνη διαβάσεως, ὅπως δὲν ἀφίνουν ἴχνη οὔτε τὰ ὄνειρα, οὔτε ἡ τηλεπάθεια! Ἐνόμισες, ὅτι ἐκέρδισες τὸν κόσμον ὅλον! Ἠπατήθης ὅμως. Ὁ κόσμος ἔμεινε νὰ τὸν διαδεχθῇ ἄλλο ἄτομον, ἢ ἄλλα Ἔθνη, ἐνῷ σὺ κατέβης εἰς τὸν τάφον γυμνὸς μὲ ἕνα σάβανον μόνον!

Ὅσα καὶ ἂν ἀπέκτησες σ' αὐτὸν τὸν πρόσκαιρον κόσμον καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστήριξες τὰς ἐλπίδας σου ὅτι θὰ γίνῃς αἰώνιος, ὅλα αὐτὰ θὰ σε ἀφήσουν, τὴν ὥραν ποῦ θ' ἀφίσῃς στὸ κρεββάτι τὴν τελευταίαν σου πνοήν, γιὰ νὰ σὲ βάλουν οἱ ἐπιζῶντες εἰς τὸ νεκροκράββατον! Τί ἐκέρδισες; τίποτε!

Τὴν ψυχήν Σου; τὴν θείαν αὐτὴν πνοήν, ποῦ θὰ τὴν παραδώσῃς; Τί ὠφελήθης κερδίσας τὸν κόσμον καὶ καταστρέψας τὴν ψυχήν Σου; Ποιὸς δρόμος εἶναι καλλίτερος. Νὰ ζήσῃς καλά, εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς ἁμαρτίας, στὸ κόσμον αὐτὸν ποῦ ἔρχεται καὶ παρέρχεται, ὡς κῦμα, ἐπὶ κῦμα, καὶ νὰ καταστρέψῃς τὴν ψυχήν σου, ἢ νὰ ζήσῃς, διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως σ' αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ νὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν, νὰ παρίστασαι καὶ Σὺ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων;

Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται. «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Γρηγορεῖτε, ξυπνήσατε, κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ θάψατε τὸν ἀτομισμόν, ἐντὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως! Τῆς σκέψεως ἐκείνης, ἡ ὁποία παράγει τὴν αὐταπάρνησιν ποῦ μοιάζει, σὰν φωτεινὸ λυχνάρι, ὁδηγοῦν τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἀθανασίαν της.

Ὅσον κανεὶς θελήσῃ νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὸ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» τόσον μεγαλεῖτερο δρόμο βλέπει μπροστὰ διὰ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς του. Καὶ ὅσον ἀτενίζει τὸν δρόμον ἐκεῖνον τῆς αἰωνίας χαρᾶς καὶ αἰωνίου ἀγαλλιάσεως, τόσον καθαρότερα βλέπει τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα «Ὅστις θέλει ὀπίσω ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν».

Στὸν δρόμον ἐκεῖνον τῆς αὐταπαρνήσεως βλέπομεν τοὺς Ἀποστόλους,

τοὺς Εὐαγγελιστάς, τοὺς Μεγάλους Πατέρας τῆς Ὀρθοδόξου θρησκείας, τοὺς Μεγαλομάρτυρας καὶ τόσους ἄλλους ἁγίους, οἱ ὁποῖοι ὡμολόγησαν τὸν Χριστόν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων! Τὸν ὡμολόγησαν, τοῦ ἐκήρυξαν τὰς Εὐαγγελικάς του ἀληθείας καὶ τὴν ὁμολογίαν των ἐκείνην ὁ Χριστὸς παρέδωκεν ἐνώπιον τοῦ, ἐν Οὐρανοῖς, Πατρός του.

Βλέπομεν ἐκείνους οἵτινες ἠκολούθησαν τὸν Χριστὸν ἔργῳ καὶ λόγῳ «ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».

* * *

Ἐκήρυξεν ὁ Χριστὸς τὴν αὐταπάρνησιν πρὸς ἑαυτόν, διὰ νὰ δώσῃ πρὸς πᾶσαν λυτρωθεῖσαν καρδίαν τὴν χάριν καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. Ἐκήρυξεν ὅμως καὶ ὁ Σατανᾶς, τὰ ἀντίθετα! Ὁ Χριστὸς ζητεῖ ἀφοσίωσιν διὰ τὴν ἀρετήν. Ὁ Διάβολος ζητεῖ ἀφοσίωσιν διὰ τὴν κακίαν, διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ θέλει διαρκῶς ἡ ψυχὴ νὰ κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον παντὸς εἴδους ἁμαρτίας!

«Ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» κηρύττει ὁ Χριστός! Τὸ ἀντίθετον ὁ διάβολος. Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν συμβουλὴν τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει, μᾶς λέγει καὶ τὸ ἑξῆς. Ὅποιος ὅμως γίνῃ ὄργανον τοῦ διαβόλου καὶ ἀρνηθῇ τὰς ἐντολάς μου νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ καὶ τὰς διδάξῃ, ὅποιος ἀπ' αὐτούς τοὺς διαβολοπαρμένους, μέ ἀρνηθῇ, ἐδῶ στὴν γῆν, ποῦ ἡ γενεὰ αὐτὴ εἶναι μοιχαλὶς ἁμαρτωλός, θὰ τὸν ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν Οὐρανοῖς! Τοῦ ἔδειξα τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς εὐθύτητος. Τοῦ ἔδειξα τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας του, πλὴν αὐτὸς δὲν ἤκουσε. «Ὃς δ' ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ» θὰ τὸν ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Πατρός μου καὶ θὰ τὸν παραστήσω ὡς ἀνάξιον νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ. — Ἐνῷ δὲ ἐπρόκειτο νὰ κλείσω τὴν ἑρμηνείαν τῆς περικοπῆς, ἀκούω μιὰ φωνὴ δυνατή! Ἀκούω μιὰ ἄλλην μεγάλη σάλπιγγα, ἡ ὁποία διασαλπίζει «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι!»

Ἡ σάλπιγξ ἐκείνη, ποῦ ἠχεῖ αὐτὸ τὸ μέγα ἐμβατήριον εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος! «Ὅποιος θέλει νὰ ἦνε Ἕλληνας, καὶ νὰ ἀνήκῃ στὴν Ἑλλάδα, πρέπει νὰ ἀφοσιωθῇ πρὸς ἐμέ, νὰ πάρῃ τὸν σταυρόν μου τοὺς θριάμβους μου, τὰ τρόπαιά μου καὶ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ!»

«Ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» κάθε Ἕλλην, κάθε γνήσιό μου παιδί. Καὶ ἐκεῖ στὴν ξενητειὰ ποῦ μένει «νὰ μὴν ἐντραπῇ, ἀλλὰ νὰ καυχηθῇ ὅτι εἶναι Ἕλλην! Ὅτι εἶναι ἀπόγονος τῶν φιλοσόφων μου, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν οἱ Πρόδρομοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀκολούθως αἱ Τυρρηνικαὶ τοῦ Εὐαγγελίου του, σάλπιγγες!»

Ὅποιος εἶναι γνήσιος Ἕλλην, πρέπει νὰ παρουσιασθῇ μὲ ἀφοσίωσιν, μὲ αὐταπάρνησιν πρὸς τὴν Γλυκειά μας Πατρίδα. Τὶ γὰρ ἂν

ὠφελήσῃ τὸν Ἕλληνα, ἂν κερδίσῃ πλούτη, ἂν γίνῃ Κροῖσος καὶ ξεχάσῃ καὶ διαγράψῃ ἀπὸ τὴν καρδιά του τὴν Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα; Στάσου, Πατρίδα Ἀθάνατη. Μὴν ἐκτοξεύεις φαρμακερὰ λόγια γιὰ τὰ παιδιά σου «οὐ μὴ γεύσονται θανάτου». Ἂν ἐδῶ στεκώμεθα, ἡ καρδιά μας εἶναι μαζύ σου καὶ χάριν τῆς Πατρίδος ἀπαρνούμεθα τὸν ἑαυτόν μας καὶ Σὲ ἱκετεύομεν νὰ γίνῃς μεσίτρια πρὸς τὸν Χριστόν, πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία σὲ ἔβγανεν ἀπὸ τὴ σκλαβιά, διὰ νὰ φωτίσῃ, κ' ἐμᾶς τοὺς ξενητεμένους, νὰ ἀκούσωμεν καὶ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν παραγγελίαν τοῦ Χριστοῦ «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἁγίαν του δωρεάν, ἵνα ἐν μετανοίᾳ καὶ συντριβῇ καρδίας, δυνηθῶμεν καὶ προσκυνήσωμεν αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν.

Δ΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον.—Κεφ. Θ΄—17.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον· καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς Μαθηταῖς σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν, καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τό· Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων, ἔλεγε· Πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω· Ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν· Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες, παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις

γνῷ. Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς Μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθείς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

«Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου, πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον».

* * *

Ὅποιος δὲν ἔγινεν οἰκογενειάρχης, ὅποιος δὲν ἔγινε πατέρας μὲ παιδιά, αὐτὸς δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ καταλάβῃ τὸν πόνον τοῦ γονηοῦ γιὰ τὸ παιδί του.—Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον γονηός, ἔστω καὶ εἰς τὴν ἀγρίαν κατάστασιν εὑρισκόμενος, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν αἰσθάνεται βαθειὰ χαραγμένο, στὴν καρδιά του τὸν πατρικὸ πόνο. — Καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα, ἥμερα καὶ ἄγρια καὶ αὐτὰ ἐξ ἐνστίκτου ἐκδηλοῦν τὸν πόνον καὶ τὴν συμπάθειαν στὰ παιδιά των. Μὲ τόσην δὲ στοργὴν αἰσθάνονται τὸν πατρικὸν πόνον, ὥστε, ὅταν τις πλησιάσῃ, στὰ ζῷα τὰ θηλάζοντα τὰ νεογνά των, ἢ στῆς φωληαῖς τῶν πουλιῶν, οἱ γονεῖς καὶ ἰδίως ἡ μανάδες ἀποθηριοῦνται καὶ ὁπλίζονται, αἰσθανόμεναι, ὅτι διατρέχουν τὰ παιδιά τους, τὰ πουλιά τους κίνδυνον. Ζητοῦν μὲ ὅλην τους τὴν δύναμιν, ν' ἀποτρέψουν τὸν κίνδυνον. Εἶναι γραμμένο στὴν καρδιὰ ἑκάστου τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ αἰωνίου, τοῦ φυσικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος λέγεται πατρικὴ στοργή.—Τὴν στοργὴν ἐκείνην τοῦ γονέως πρὸς τὸ τέκνον τὴν βλέπουμε ζωηροτέραν ἀκόμη, ὅταν τύχῃ τὸ παιδί του νὰ γεννηθῇ φιλάσθενο, νὰ γεννηθῇ σακάτικο.—Ἀκόμη δὲ ζωηροτέραν τὴν παρατηροῦμεν, ὅτον τὸ γέννηθὲν παιδί, εἶναι φυσιολογικῶς ἀτελές. Ἔχει γεννηθῇ πλημμελές, δὲν ἔχει ἀρτιμέλειαν. Εἶναι σακάτικο ἐκ γενετῆς. Καὶ αὐτὸς ὁ γονηὸς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, τὸν ὁποῖον ὑπεχρέωνεν ὁ Νόμος, νὰ πετάξῃ τὸ σακάτικο παιδί του, τὸ μὴ ἀρτιμελές, στὸν Καιάδαν καὶ αὐτὸς ὁ γονηὸς ἐξανέστη τέλος πρὸ τοῦ Νόμου καὶ ὁ γραπτὸς ἐκεῖνος νόμος κατηργήθη καὶ ἐσώθη ὁ Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαος. Κατηργήθη ὁ νόμος καὶ ὑπέκυψε πρὸς τὸν ἀπαρασάλευτον νόμον, ὁ ὁποῖος ἐν προκειμένῳ λέγεται πατρικὴ στοργή, ἡ ὁποία περιβάλλει μὲ μείζονα συμπάθειαν τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο πλάσμα!

Ἕνας τέτοιος γονηός, πικραμμένος, πονεμένος, μὲ πληγωμένην καρδιά, ἐπῆγε στὸν θαυματουργὸν Θεόν. Ἐπῆγε στὸν Χριστόν, γονυκλινὴς καὶ κλαίων καὶ τοῦ λέγει: «Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου, πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. «Διδάσκαλε, σοῦ ἔφερα τὸ παιδί μου νὰ τὸ γιατρέψῃς μὲ τὴν ἁγίαν Σου δύναμιν. Πάσχει ἀπὸ σεληνιασμό! Εἶναι δαιμονιζόμενον, τοῦ ὁποίου ὁ Σατανᾶς κρατεῖ δεμένη τὴν γλῶσσαν. Ἔχει πνεῦμα ἄλαλον!» Διδάσκαλε αὐτὸ τὸ σακάτικο παιδί, τὸ ἔφερα καὶ πρὸς τοὺς Μαθητάς σου, ἀλλά, δυστυχῶς, οἱ Μαθηταί σου δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸ θεραπεύσουν.—Διδάσκαλε, ἤδη ζητῶ τὴν βοήθειάν σου διὰ τὸ σεληνιαζόμενον παιδί μου.—Ἄκουσον τὴν ἀσθένειάν του καὶ σὲ ἱκετεύω νὰ γίνῃς ἵλεως, ν' ἀνοίξῃς τὰ φιλάνθρωπα σπλάγχνα τῆς ἀγαθό-

τητός σου καὶ γιὰ τὸ σακατεμένο μου, τὸ πονεμένο μου, παιδί. Ὅταν τὸ καταλάβῃ αὐτὸ τὸ τρομερὸν πάθος, τρέμει, ἀφρίζει, τρίζει τὰ δόντια του, πέφτει χάμου· κυλιέται καὶ μένει ξερό!

«Καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐκβαλεῖν». Καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἔλθω πρὸς Σέ, εἶπα στοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ θεαρπεύσουν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν.—Γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, λέγει ὁ Χριστός, ἕως πότε θὰ σᾶς ἀνέχομαι, ἕως πότε θὰ ἦμαι μαζύ σας; Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε: «Φέρετε τὸ ἐπιληπτικὸ αὐτὸ παιδί, ἐδῶ».

Ὅταν τὸ παιδὶ αὐτὸ τὸ παρουσίασαν στὸ Χριστό, τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον—ὁ Σατανᾶς—μόλις εἶδε τὸν Χριστόν, ἔρριψεν ἀμέσως τὸ παιδὶ χάμου καὶ ἐκυλίετο καὶ ἔβγενεν ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα του.

«Ἔχει πολὺν καιρόν, εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν; ἐρωτᾷ ὁ Χριστός. Μάλιστα, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ πατέρας, «Παιδιόθεν» ἀπὸ μικρὸ παιδάκι. Καὶ πολλαὶς φορὲς—τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον, τὸ σπρώχνει νὰ πέσῃ στὸ νερὸ γιὰ νὰ πνιγῇ· καὶ πολλάκις στὴν φωτιά, γιὰ νὰ καῇ.—Ἀλλ' ἂν δύνασαι Διδάσκαλε, σῶσον τὸ φύτρον τῆς καρδιᾶς μου!—«Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι». Διὰ πάντα πιστεύοντα, διὰ κάθε ἄνθρωπον ποῦ ἔχει πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, ὅλα εἶναι δυνατά. ὅλα κατορθοῦνται! Πιστεύω, Κύριε, λέγει ὁ δυστυχὴς πατὴρ! Πιστεύω, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ!—Τότε ὁ Ἰησοῦς, ὁ Κύριος τοῦ σύμπαντος, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα καὶ ἄβυσσοι ξηραίνονται καὶ ἀπειλοῦνται ὄρη, λέγει. «Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς, ἐν αὐτῷ». Διὰ τῆς διαταγῆς αὐτῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μαρτυρεῖται ἡ παντοδυναμία του. «Ἐγώ σοι ἐπιτάσσω».—Ἐγὼ σὲ διατάσσω!

Μὲ τὸ ἐγὼ ποῦ εἶπεν ὁ Χριστός, ἀποκαλύπτει σήμερον τὴν θεότητά του καὶ τὴν παντοδυναμίαν του, τὴν ὁποίαν ὑμνῶν ὁ Δαυῒδ ἔλεγεν «ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων, ὁ ἐκτείνων τὸν Οὐρανόν δέρριν, ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς».

Ὁ δὲ ποιητὴς Π. Σοῦτσος ἔλεγε:

«Δύναται ὁ δάκτυλός σου, ὡς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ,
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου, τοὺς ὠκεανοὺς νὰ κλείσῃ».

Αὐτὸς ὁ Παντοδύναμος Θεός, ὁμιλεῖ καὶ διατάσσει σήμερον μὲ το ἐγὼ καὶ μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Ὄχι μόνον διατάσσει τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ παιδὶ ἐκεῖνο, ἀλλὰ διατάσσει ἀκόμη νὰ μὴν ἐμφωλεύσῃ, νὰ μὴν ξαναμπῇ, στὴν καρδιὰ τοῦ παιδιοῦ ἐκείνου εἰς τὸ μέλλον! Ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτό!»

Ἡ διαταγὴ τοῦ Χριστοῦ σπαράσσει τὸ δαιμόνιον καὶ ὁ σπαραγμὸς τοῦ δαιμονίου ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς παιδιοῦ τόσον, ὥστε ὅλος ὁ σπαραγμὸς τοῦ δαίμονος μετεδόθη εἰς τὸ σακάτικο αὐτὸ παιδί, μετὰ τόσης δυνάμεως, ὥστε τὸ παιδὶ ἐκεῖνο τόσον ἄφριζε, τόσον ἤσπαιρε, τόσον ἔτρεμεν, ὥστε ἐκυλίετο καὶ ἐσφάδαζεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Περιῆλθεν εἰς

πλήρη ἀναισθησίαν! Ὅλοι οἱ βλέποντες τὴν κατάστασιν ἐκείνην, μὲ τὸ δύστυχό του τὸν πατέρα, ἐπίστευσαν, ὅτι τὸ παιδὶ ἐκεῖνο ἀπέθανεν!— Βλέπων ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅτι ἔρχεται κόσμος, σκύπτει πέρνει ἀπὸ τὸ χέρι τὸ παιδὶ καὶ τὸ σηκόνει τελείως ὑγιὲς καὶ τὸ δίδει εἰς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος τὸν πατρικὸν πόνον, τὴν πατρικὴν συμπάθειαν, μεταβάλλει εἰς ὠκεανὸν χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ.—Φεύγει ὁ γονηὸς μὲ τὸ παιδί του πλῆρες ὑγείας, εὐγνωμονῶν τὸν θεῖον Διδάσκαλον διὰ τὴν φιλανθρωπίαν, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως πανηγυρίζων καὶ τὴν χαράν του, ποῦ, ἀπὸ τὸ παιδί του, ἔφυγε διὰ παντὸς—ὁ σεληνιασμός, τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, τὸ ὁποῖον, τὸ δυστυχὲς αὐτὸ πλάσμα, ἐβασάνιζεν ἐκ γενετῆς.

* * *

Αὐτὸ τὸ θαῦμα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὑπόδειγμα καὶ διὰ πάντα Ὀρθόδοξον Χριστιανὸν νὰ πάῃ στὸ Χριστὸ—στὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ—στὸν ἱερέα—τὴν σεληνιαζομένην του καρδιά, νὰ τοῦ τὴν θεραπεύσῃ. Νὰ πάῃ τὴν καρδιά του—στὸν ἱερέα, ὁ ὁποῖος κατ' ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ εἴπῃ «Πνεῦμα ἄλαλον καὶ κωφόν, ἔξελθε καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν».—

Ἔχουμε τὴν καρδιά μας πάσχουσαν ἀπὸ σεληνιασμὸν τῶν παθῶν μας, ἀλλὰ κανείς, δυστυχῶς, δὲν πηγαίνει στὸν Ἐξομολογητή, στὸν Πνευματικόν, νὰ τοῦ εἴπῃ μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν «Γιάτρεψέ μου τὴν καρδιὰ τὴν πονεμένη, τὴν καρδιὰ ἐκείνη, ποῦ σεληνιάζεται καὶ ὅταν ἔχω εὐτυχιαν, ἀπὸ ὑπερηφάνειαν καὶ ὅταν ἔχω δυστυχίαν ἀπὸ ἔλλειψιν ὑπομονῆς. Πᾶνε πολλοὶ στὸν πνευματικό, ἀλλ' ὀλίγοι ἐξομολογοῦνται.

Κάθε Χριστιανός, ὅταν πάῃ τὴν καρδιά του εἰς τὸ Μυστήριον τῆς θείας ἐξομολογήσεως καὶ μετὰ ταύτην—ὅταν ὁ παπᾶς τοῦ βγαίνῃ τὴν ἁμαρτίαν, προστρέξῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἤθελα, προτοῦ πάῃ ἐκεῖ, νὰ μοῦ ἤκουε τὴν ἐρώτησιν, γιὰ νὰ καταλάβῃ ποιὸ βαθύτερα τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον: «Γονηέ, πατέρα, μάνα. Τ' ἄκουσες τὶ εἶπεν ὁ Γονηός, ποῦ πῆγε στὸ Χριστὸ τὸ σεληνιαζόμενον παιδί του; «Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου, πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον».

Τὸ κατάλαβες καλὰ τὶ εἶπεν, ὁ Γονηὸς ἐκεῖνος, στὸν θεῖον Διδάσκαλον; Ἂν ἐσκέφθης νὰ πᾷς τὴν καρδιά σου, τὴν ἁμαρτωλή, τὴ σεληνιασμένη στὸν ἱερέα νὰ σοῦ τὴν κάνῃ καλά, πρέπει νὰ σκεφθῇς καὶ γιὰ κἄτι ἄλλο ποῦ ἔχει βγῇ ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια σου. Πρέπει νὰ σκεφθῇς καὶ γιὰ τὸ φύτρο τῆς καρδιᾶς σου, τὴν σάρκα σου, τὸ παιδί σου.

Ἐσκέφθης νὰ πᾷς στὸν ἱερέα διὰ νὰ σωθῇς ἐσύ, εἴτε πατέρας, εἴτε μητέρα εἶσαι.—Τὸ παιδί σου τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, τὶ θὰ τὸ κάνῃς; Γιὰ τὰ σπλάγχνα σας, γιὰ τὰ παιδιά σας ἐσκέφθητε, τὶ θὰ κάνετε; Ἀνοῖχτε τὰ μάτια σας καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι τὰ παιδιά σας, ἔχουν πνεῦμα ἄλαλον καὶ κωφόν! Εἶναι κουφά, εἶναι μουγκά!—Δὲν ξέρουν τὴν γλῶσσαν τῶν γονέων των, τὴν ἀθάνατη Ἑλληνικὴ γλῶσσα!

Ἂν γιὰ σένα, τὸ γονηό, ὠφελῇ ἡ μετάνοια, σὲ ἐξαγιάζει ἡ κοινωνία

τῶν ἀχράντων μυστηρίων, στὸ παιδί σου πόση ὠφέλεια θὰ ἦνε, ὅταν τὸ πᾶς στὸ δάσκαλο καὶ τοῦ εἴπῃς. «Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου, πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον». Διδάσκαλε, τὸ παιδί μου, εἶναι ἄλαλον. Δὲν γνωρίζει τὰ Ἑλληνικά! Δὲν γνωρίζει τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγράφησαν καὶ τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια!—Εἶναι ἄλαλον καὶ κωφόν!

Ὁ γονηὸς τοῦ Εὐαγγελίου ἐπῆγε τὸ παιδί, στὸ Χριστό, νὰ τὸ κάνῃ καλά. Ὁ σημερινὸς γονηὸς τὸ πάῃ στὴν καταστροφή, τὸ φτειάνει αὐτὸς σακάτικο καὶ Ἐκκλησιαστικῶς καὶ Ἐθνικῶς!

* * *

Ὅταν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἔπεσεν ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ ἡ μεγάλη πλάκα τῆς σκλαβιᾶς ἐπλάκονε τὰ στήθη τοῦ δούλου Γένους, τὸ ὁποῖον ἔτρεμε ὑπὸ τὴν πτέρναν βαρβάρου κατακτητοῦ, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ καταστραφοῦν ἐντελῶς, διαγραφόμενα καὶ ἐκεῖνα, ὅπως διεγράφη ἀπὸ τὸν γεωγραφικὸν χάρτην καὶ ἡ Ἑλλάς, ὀνομασθεῖσα Τουρκιά!

Τὸ ἀθάνατο ὅμως ράσσον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ὄχι μόνον στὴν ἐποχὴ τῆς σκλαβιᾶς, διεφύλαξε τὴν Πίστιν ἀκεραίαν, ἀλλὰ ἔσωσε καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν.

Τὰ Μοναστήρια τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχον μεταβληθῆ εἰς Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ ἐκεῖ μέσα ἐσφυρηλατεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ ἡ Ἐθνικὴ συνείδησις! Ἐκεῖ μέσα, διὰ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, παρεσκευάζετο ἡ νεολαία διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ. Μέσα σὲ ἀνήλιαστα κελλιά, στὰς ρωγμὰς τῶν βράχων, στὰς χαράδρας τῶν βουνῶν, οἱ ἀθάνατοι Ἐκεῖνοι καλόγηροι ἐδίδασκον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα στὰ Ἑλληνόπουλα ἐκεῖνα, ποῦ τὰ ἐπήγαινεν ὁ γονηὸς καὶ ἔλεγε στοὺς μεγάλους ἐκείνους φύλακας τῶν πατροπαραδότων. «Διδάσκαλε ἤνεγκα τὸν υἱόν μου, πρὸς σέ, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον». Διδάσκαλε, σοῦ ἔφερα τὸ παιδί μου, ἄλαλον ἀπὸ Ἑλληνικὰ γράμματα, μουγκὸ ἀπὸ Ἐθνικὴν συνείδησιν! Ὁ καλόγηρος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μὲ τὸν Ὀκτάηχον καὶ ἀντὶ χαρτιοῦ καὶ μελάνης—ἀπάνω σὲ κοσκινισμένην ἄμμον ἐμάνθανε τὸ Ἑλληνόπουλο καὶ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν!

Ἡ σκλαβωμένη Ἑλλὰς ἀνέδειξε τοὺς λεγομένους μεγάλους διδασκάλους τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, οἱ ὁποῖοι ἐγένοντο οἱ Πρόδρομοι τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας. Τότε ἀνεφάνησαν ὁ Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος, Νεόφυτος Βάμβας, Νεόφυτος ὁ Καυσοκαλυβίτης, ὁ Λάμπρος Φωτιάδης, ὁ Ἠλίας Ψαλλίδας, ὁ Γεννάδιος, ὁ πάντων μέγιστος Ἀδαμάντιος Κοραῆς καὶ τόσοι ἄνδρες ἱεροὶ δαδοῦχοι τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἀνεστήθη ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ καὶ ὡς Ἔθνος καὶ ὡς Κράτος!

Τότε ἐλειτούργουν, ὑπὸ τὴν τρομερὰν τυραννίαν, τὰ περιώνυμα Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Κυδωνιῶν, τῶν Ἰωαννίνων τῆς Δημητσάνης κλπ. ἅτινα παρεσκεύαζον διὰ τῶν Ἑλληνικῶν γραμ-

μάτων τὰς γενεὰς τῶν μεγάλων ἡρώων τοῦ 1821.—Μέσα στὰ μοναστήρια, στὰ Σχολεῖα, τὸ ἀγράμματο παιδί, τὸ ὁποῖον ἦτο ἄλαλο καὶ κωφό, ἐγίνετο καλά. Ἐμάνθανε τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ μανθάνον αὐτὰ καὶ ἀνερχόμενον εἰς ὑψηλότερον Ἐθνικὸν ὁρίζοντα, ἐμάνθανε ποιὰ εἶναι ἡ ἐπὶ τόσας ἑκατοντάδας ἐτῶν ζήσασα φυλή του, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὑπερασπίσῃ καὶ νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας!

Εἰσήρχετο στὸ Σχολεῖον, στραβὸ ἀπὸ ὅλα· καὶ ἐξήρχετο φωτισμένο ἀπὸ ὅλα. Ἐκρατοῦσε στὴν καρδιά του ἄσβεστη τὴν φωτιὰ τοῦ πατριωτισμοῦ του! Τὰ Σχολεῖα ἐκεῖνα παρεσκεύασαν τὴν φυλὴν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρωτοστάτησε καὶ πάλιν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διὰ νὰ διδάξῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους τὴν διπλῆν ἀποστολήν μας καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ ὑπὲρ Πατρίδος!

Ὑπὸ τὸν τρόμον τῆς σκλαβιᾶς ὁ γονηὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπήγαινε τὸ παιδί του τὸ ἀγράμματο στὸ δάσκαλο, νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν ἔνθεον ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα. Ἐνῷ σήμερον ὁ γονηὸς ἀπὸ τὴν χαράν, ποιὸ σακάτης ἀπὸ τὸ σακάτικο παιδί του, τὸ πηγαίνει σὲ τέτοιο δάσκαλο, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ διδάξῃ πῶς θὰ λησμονήσῃ, πῶς θὰ ἀδιαφορήσῃ καὶ πῶς θὰ καταστρέψῃ τὴν Πατρίδα.—Ἄλαλος καὶ κωφὸς ὁ γονηός, ἄλαλον καὶ κωφὸν τὸ παιδί του. Ἔχουν καὶ οἱ δύο ἀνάγκη θεραπείας.—Ἔλεγεν ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ. Ὁ ἀνοίγων ἕνα Σχολεῖον, κλείει 7 φυλακάς.—Λέγω καὶ ἐγὼ ὁ ἀνοίγων ἓν Ἑλληνικὸν Σχοελῖον—στὴν ξένην γῆν—διατηρεῖ τὴν φυλήν του εἰς ἑπτὰ γενεάς! Τ' ἀκοῦς γονηέ; Θὰ σωθῇς εἰλικρινῶς μετανοῶν καὶ μεταλαμβάνων. Τὸ παιδί σου; Θέλετε γονεῖς, νὰ σωθοῦν τὰ παιδιά σας; Θέλετε νὰ τὰ ἰδῆτε Χριστιανοὺς Ὀρθοδόξους καὶ Ἕλληνας; Μιμηθῆτε τὸν σημερινὸν Πατέρα τοῦ Εὐαγγελίου. Πάρτε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ παιδί σας καὶ πηγαίνετέ το στὸν δάσκαλο καὶ εἴπετέ του «Τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔχει πνεῦμα ἄλαλον. Δὲν μιλάει Ἑλληνικά. Γιάτρεψέ το καὶ μάθε το τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν!»

Γονηός, ποῦ ἀρνεῖται νὰ στείλῃ στὸ Σχολεῖο τὸ παιδί του, γονηὸς ποῦ δὲν βοηθεῖ τὸ Σχολεῖον, γονηὸς ποῦ ἀδιαφορεῖ τί θὰ γίνῃ τὸ παιδί του ἀργότερα ποῦ θὰ μεγαλώσῃ, 'μοιάζει σᾶν τὴν γκαστρωμένη ὀχιά. Γονηέ, τῆς ὀχιᾶς τὰ φειδόπουλα, σκίζουν τὴν κοιλιὰ γιὰ νὰ βγοῦν. Δυστυχῆ, ποῦ δὲν καταλαβαίνεις, ποιὰ συμφορὰ σὲ περιμένει, ἄκουσέ την. Θὰ σοῦ σκίσουν τὴν καρδιὰ καὶ θὰ βγοῦνε τὰ παιδιά σου γιὰ ὄχενταις φαρμακεραὶς καὶ διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα! Ἐσένα θὰ φάγῃ πρῶτα καὶ ὕστερα τὴν Πίστιν καὶ τὴν Πατρίδα μας. Θὰ τὸ πιάσῃ ἐκκλησιαστικὸς καὶ ἐθνικὸς σεληνιασμός! Ἄνοιξε γονηέ, τὰ μάτια σου γιὰ νὰ σώσῃς τὸ παιδί σου. Οὔτε τὸ κερὶ ποῦ βαίνεις στὴν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὔτε τὸ πρόσφορο ποῦ στέλνεις τοῦ παπᾶ, θὰ σοῦ σώσουν καὶ τὴν ψυχήν σου καὶ τὸ παιδί σου. Βγάλ'το αὐτὸ ἀπὸ τὸ κεφάλι σου. «Αὐτὸ τὸ πάθος οὐκ ἐκπορεύεται εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ». Αὐτὸ τὸ παιδί σου δὲν γιατρεύεται ἀλλοιώτικα, γιὰ νὰ γίνῃ τέλειον, εἰμὴ διὰ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διδασκάλου! Τ' ἀκοῦτε γονεῖς; Ἐ-

πήρατε χαμπάρι, ὅτι τὰ παιδιά σας, ἂν τὰ ἀφίσετε χωρὶς γλῶσσα, τὰ παιδιὰ αὐτὰ θὰ ἦνε ἄλαλα καὶ κωφὰ καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὴν πατρίδα;

Ἰδοὺ καιρός.—Ἰδοὺ τὶ μᾶς διδάσκει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Νὰ πάρουμε τὰ παιδιά μας νὰ τὰ πᾶμε στὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, γιατὶ ἀλλοίμονό σας γονεῖς. Πρῶτα σεῖς θὰ ποτισθῆτε μὲ τὸ δηλητήριον, ἂν τὰ Ἑλληνόπουλα ποῦ ἐγεννήσατε, δὲν θὰ φτειάξετε, διὰ τοῦ Σχολείου, Ἑλληνόπουλα!

Ὅπως ὁ ἁμαρτωλὸς μετανοῶν, λαμβάνει τὴν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔτσι καὶ ὁ Ἕλλην μετανοῶν καὶ ἀνοίγων σχολεῖον, λαμβάνει τὴν δάφνην ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα.

Ὅτι εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία γιὰ μᾶς τοὺς μεγάλους, εἶναι τὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖον διὰ τοὺς μικροὺς καὶ κἄτι παραπάνω. Διότι θὰ τοὺς ἀφίσωμεν τρόπον τινὰ κληρονόμους καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας ἱδρύσαμεν διὰ τοῦ ἱδρῶτός μας.

Ἐμπρὸς Γονεῖς, τὰ παιδιά σας γιὰ τὸ Σχολεῖον! Ἐμπρὸς ὅλοι μαζύ, διότι ἐδῶ τὰ παιδιὰ εἶναι τῆς Πατρίδος μας, ἐμπρὸς ὅλοι διὰ τὸ Σχολεῖον νὰ κατηχήσωμεν τὰ παιδιά μας εἰς τὸν Ἐθνικὸν προορισμόν, ἐμπνέοντες πρὸς αὐτὰ τὴν Ἐθνικὴν συνείδησιν. — Νὰ τὰ διδάξωμεν Ἑλληνοπρεπῆ συμπεριφορὰν διὰ νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς «τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν ἔξελθε!» Νὰ τὰ ἰδοῦμε Ἑλληνόπουλα, παρασκευασμένα καὶ ἐκεῖνα διὰ νὰ διατηρήσουν τὴν φυλήν μας, ἐδῶ στὴν ξενιτειά.

Ε΄ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Μᾶρκον. Κεφ. Ι΄—32.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα Μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν· Ὅτι ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα, ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε ποιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε, τὸ δὲ καθίσαι

ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτούς, λέγει αὐτοῖς· Οἴδατε, ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. Καὶ γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

«Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

* * *

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ὄχι νὰ ὑπηρετηθῇ ἀπ' αὐτό. Ἦλθον, λέγει, νὰ δώσω τὴν ψυχήν μου λύτρον διὰ νὰ σωθοῦν πολλοί. Αὐτὸ τὸ ρητὸν τοῦ σήμερον ἀναγνωσθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου, θέλω ἑρμηνεύσῃ εἰς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, διότι διὰ τῆς περικοπῆς αὐτῆς, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διδάσκει, ὅτι κάθε καυχηματίας καὶ φιλόδοξος ἄνθρωπος, πρέπει ν' ἀφίσῃ τὰς ἰδιότητας αὐτὰς καὶ νὰ 'μοιάσῃ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἦλθε νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ ἑκούσιον πάθος, νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ τὸν φέρῃ καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Οὐρανίου Πατρός.—Ἦλθε νὰ δώσῃ τὴν ἁγίαν του Σταύρωσιν, τὴν ἁγίαν του ψυχήν, ὡς λύτρα, διὰ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας, τὸ ἀνθρώπινον γένος.—Δὲν ἦλθε νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἐκείνην, ἡ ὁποία ἦτο αἰχμάλωτος στὰ λημέρια τῆς ἁμαρτίας.

Ἂν ψάξῃ κανεὶς εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἂν τὸν ἐξετάσῃ καλά, καλά, θὰ εὕρῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει πολλὰς κακίας, αἱ ὁποῖαι βασιλεύουν στὴν καρδιά του.

Θὰ βρῇ πολλοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἰδίως τοὺς νέους, νὰ καυχῶνται, νὰ ἦνε οἰηματίαι καὶ νὰ δίδουν τιμὴν στὸν ἑαυτόν τους παραπάνω ἀπὸ ὅτι τοὺς ἀξίζει. Φαντάζονται τὸν ἑαυτόν τους πολὺ περισσότερον ἱκανόν, ἀπὸ ὅτι εἶναι! Γίνονται ἐγωϊσταί, κάνουν πῶς τὰ γνωρίζουν ὅλα, καὶ ὁσάκις δὲν δύνανται νὰ ἀντεπεξέλθουν, ἅμα συναντήσουν κανένα ποῦ ξέρει περισσότερα ἀπ' αὐτούς, τότε θὰ τὸν ὑβρίσουν, τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ἢ θὰ φέρουν τόσην σύγχυσιν στὴν συναναστροφήν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ διάλυσις, ἄνευ ἀποτελέσματος.—Ἄλλοι, ἐπίσης, ὑπερτιμοῦν περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι πρέπει τὴν ἀξίαν τους εἰς τέτοιο σημεῖον ὥστε νὰ φαίνωνται

στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὡς μέγας ἀστήρ! καὶ τὴς περισσότεραις φορὲς νὰ μὴν καταδέχωνται νὰ συζητήσουν κἂν μαζύ σας. Δὲν ἐσκέφθησαν αὐταὶ αἱ δύο τάξεις τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καὶ ἂν ἔχουν καμμίαν ὑπεροχήν, καμμίαν ἀξίαν, τὰς ἰδιότητας ταύτας ἔπρεπε νὰ τὰς μεταχειρισθοῦν ὅπως θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ Σταυροῦ.

Δὲν ἐσκέφθησαν οἱ ἐγωϊσταὶ καὶ φιλόδοξοι, πρὸ παντός, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπακούσουν στὸ παράγγελμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λύτρον, ἀντὶ πολλῶν. Ἐγωϊσμὸς καὶ φιλοδοξία φτειάνουν συνήθως τὸν ὑπερήφανον, ὁ ὁποῖος δίδει μεγαλειτέραν σημασίαν εἰς τὸ ἄτομόν του καὶ περιφρονεῖ τὸν ἄλλον κόσμον! Οἱ τοιοῦτοι χαρακτῆρες οὐδέποτε ἔχουν ὁδηγὸν τὴν εἰλικρίνειαν. Ἡ ἀλήθεια ἔχει φυγαδευθῆ ἀπὸ τὴν καρδιά τους, διότι οὐδέποτε θέλουν νὰ τὴν ἀκούσουν. Καὶ διὰ τοῦτο προτιμοῦν ὄχι φίλους, ἀλλὰ κόλακας, οἱ ὁποῖοι νομίζονται φίλοι. Ἐνῷ, εἶναι οἱ ἐπικινδυνωδέστεροι ἐχθροί, ὁμοιάζοντες τοῦ φειδιοῦ τοῦ κρυμμένου εἰς τὴν χλόην καὶ ἑτοίμου νὰ δαγκάσῃ καὶ δηλητηριάσῃ τὸν διερχόμενον διαβάτην! Καὶ οἱ ὁποῖοι ἀκόμη δὲν θέλουν νὰ πιστεύσουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ παλαιοῦ ρητοῦ τῶν προπατόρων μας «κρεῖττον εἰς κόρακας, ἢ εἰς κόλακας». «Καλήτερα νὰ πέσῃ στὰ νύχια τῶν κοράκων, παρὰ στὰ χέρια τῶν κολάκων!»

Τότε εἶναι καλὴ ἡ φιλοδοξία, ὅταν αὕτη ἔχει εὐγενῆ ἐλατήρια καὶ παρουσιάζεται, καὶ ὁ σκοπός της καὶ ἡ αἰτία της, ὡς ἀρετή, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιδιώκεται ἡ ὠφέλεια τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι θὰ τιμήσουν καὶ θὰ δοξάσουν τὸν ἐνάρετον αὐτὸν φιλόδοξον.—Μία τοιαύτη πρᾶξις ἐναρέτου καὶ εὐγενοῦς φιλοδοξίας, τιμωμένη ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον, φέρει τὰ ὀνόματα τῶν ἀτόμων ἐκείνων εἰς τὸ Πάνθεον τῆς ἀθανασίας. Θέλετε νὰ ἴδητε τὴν μεγάλην, τὴν ἡγεμονικὴν φιλοδοξίαν; Θὰ τὴν βρῆτε, ὡς ταπεινοφροσύνην—εἰς τὸν Κύριόν μας καὶ Σωτῆρα—τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἑαυτὸν ἐταπείνωσε γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου.—Ὁ ὁποῖος, τόσον ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, ὥστε ἕνας Θεός, Κύριος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων, νὰ μᾶς φωνάζῃ σήμερον, διὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου «οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι». Οἰηματία, καυχησιάρη, ὑπερήφανε, φιλόδοξε, τὶ ἔχεις νὰ εἴπῃς; Εἶσαι Χριστιανὸς πλέον, ἀφοῦ μὲ αὐτὰς τὰς κακάς σου ἕξεις καὶ συνηθείας θέλεις νὰ γίνῃς ἀνώτερος τοῦ Χριστοῦ; Σκουληκάνθρωπε, γεμάτε ἀπὸ ἐγωϊσμό, τὸν ὁποῖον σοῦ ὑπεβοήθησε, μόνον γιὰ νὰ σὲ καταστρέψῃ ὁ ψευτοπολιτισμός, ἔλα νὰ ἴδῃς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος κατέβη νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ σένα, ἔλα νὰ τὸν ἴδῃς! Στάσου μιὰ στιγμή, πρὶν τὸν ἴδῃς, νὰ ἀκούσῃς, τὶ λέει στοὺς Μαθητάς του καὶ δι' αὐτῶν πρὸς πάντα Χριστιανόν, ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰλικρινῶς καὶ Ἐκεῖνον καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου μας Ἐκκλησίας.

Ἔχει μυστικὸν συμβούλιον σήμερον μὲ τοὺς Μαθητάς του, ὁ Μέγας Λυτρωτὴς τῆς Ἀνθρωπότητος καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ τοὺς προείπῃ τὶ μέλ-

λουν νὰ τοῦ συμβοῦν αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ποῦ θὰ πᾶνε στὴν Ἱερουσαλήμ.—Στάσου ἀπ' ἔξω ν' ἀκούσῃς τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀφοσίωσίς του νὰ καλέσῃ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.—Ἄκουσον τί τοὺς λέγει.—Τώρα βλέπετε πηγαίνομεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, θὰ συλληφθῇ καὶ θὰ παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀρχιερεων καὶ τῶν Γραμματέων, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν καταδικάσουν εἰς θάνατον καὶ θὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὰ ἔθνη, ὅτι δηλαδὴ δὲν τὸν ἀναγνωρίζουν γιὰ δικό τους· θὰ τὸν ἐμπαίξουν πρὸ τῆς Σταυρώσεως, θὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ ἐν τέλει θὰ τὸν φονεύσουν· ἀλλὰ τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ. Τ' ἀκοῦς Ὀρθόδοξε Χριστιανὲ τὶ πρόκειται—πρὸς χάριν τῶν ἁμαρτιῶν σου νὰ πάθῃ ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ σὲ σώσῃ, διακονῆσαι καὶ ὄχι διακονηθῆναι; Μὴν τὸν χάνῃς ἀκόμη τὸν ἐγωϊσμόν σου, γιὰ φύλαξέ τον μιὰ στιγμὴ καὶ ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται νὰ τὸν φυλάξῃς διὰ παντός, ἢ νὰ τὸν πετάξῃς διὰ τῆς ταπεινώσεως, διὰ παντός.—Ἐνῷ ὁ Χριστὸς ἔλεγεν, ὅσα ἠκούσατε ἀνωτέρω, μπένουν μπροστὰ οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ τοῦ λέγουν. «Διδάσκαλε, θέλουμε μιὰ χάρι νὰ μᾶς κάνῃς» «θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσῃς». Ὅτι σοῦ γυρέψουμε θέλουμε νὰ μᾶς τὸ κάμῃς.—Ὁ δέ Ἰησοῦς τοὺς ἠρώτησε—«τι θέλετε ποιῆσαί μοι ὑμῖν». Ποία χάρι θέλετε νὰ σᾶς κάμω; Ἐκεῖνοι τοῦ ἀπήντησαν, θέλομεν ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν δόξαν σου, νὰ μᾶς βάλῃς νὰ καθίσωμεν, ὁ ἕνας στὰ δεξιά σου καὶ ὁ ἄλλος στὰ ἀριστερά σου. «Δός ὑμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου». «Οὐκ οἴδατε τὶ αἰτεῖσθε».—Δὲν καταλαβαινετε, τὶ γυρεύετε—τοὺς εἶπεν ὁ Χριστός, δύνασθε νὰ πίητε τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι νὰ βαπτισθῆτε; Μάλιστα, δυνάμεθα· τοῦ ἀπαντοῦν.—Ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς λέγει. Τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω δύνασθε νὰ πίετε καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι, δύνασθε νὰ βαπτισθῆτε: τὸ νὰ καθίσετε ὅμως ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, αὐτὸ δὲν δίδεται ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' εἶναι δοσμένον σ' αὐτοὺς ποῦ ἔχουν παρασκευασθῇ νὰ τὸ παραλάβουν «ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται». Ἐνῷ δὲ τέτοια λόγια διημοίβοντο μεταξὺ Χριστοῦ ἀφ' ἑνὸς, Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου ἀφ' ἑτέρου, οἱ ἄλλοι δέκα μαθηταὶ ἐστενοχωρήθησαν πολύ, διότι ἄλλα ἔλεγεν ὁ Χριστὸς πρὸς αὐτοὺς καὶ ἄλλα ἐκεῖνοι ἐζήτουν! Ἦσαν ἀκριβῶς, δύο ἀντίθετα: Ἄκρα ταπεινοφροσύνη τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄκρα φιλοδοξία τῶν δύο μαθητῶν! Καὶ διὰ νὰ λύσῃ τὴν ἀπορίαν πάντων ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς διδάξῃ τὴν νέαν θρησκείαν, ἐπὶ ποίων βάσεων τὴν στηρίζει, τοὺς προσκαλεῖ ὅλους μαζὺ καὶ τοὺς λέγει. «Γνωρίζετε ὅτι ἐκεῖνοι ποῦ θέλουν νὰ βασιλεύσουν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ ἦνε ἡγεμόνες τῶν Ἐθνῶν, τὰ ἔθνη αὐτὰ τὰ κυριεύουν διὰ τῶν πολέμων, διὰ τῆς βίας· καὶ οἱ ἐπιφανεῖς ἔχουν εἰς χεῖράς τους τὰς ἐξουσίας». Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα παρατηρεῖται παντοῦ, εἰς ὅλα τὰ Ἔθνη. «Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν». Μεταξύ μας ὅμως δὲν εἶναι, δὲν συμβαίνει, τὸ ὅμοιον. Ἐμεῖς δὲν θὰ ὑποτάξωμεν τὸν κόσμον διὰ τῆς σπάθης, τῶν πολέμων, τοῦ αἵματος! Ἡ βα-

σιλεία ἡ ἐμή, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ τοῦ κόσμου τούτου». Ἡμεῖς ἔχομεν πρόγραμμα τὴν ταπεινοφροσύνην, ἡ ὁποία, ὅταν βλαστήση, θὰ ξηράνη τὸν ἐγωϊσμόν, τὴν φιλαυτίαν, τὴν οἴησιν, τὴν ὑπερηφάνειαν. Λοιπόν, ἀγαπητοί μου Μαθηταί. «Ὃς ἂν θέλη γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται διάκονος ὑμῶν». Ὅποιος ἀπὸ σᾶς θέλει μεγαλεῖα καὶ δόξας μεταξύ σας, πρέπει νὰ ἦνε ὑπηρέτης ὅλων· καὶ ὅποιος θέλη νὰ ἦνε πρῶτος, πρέπει νὰ ἦνε δοῦλος ὅλων σας. Πάρετε παράδειγμα ἀπὸ μένα, ὁ ὁποῖος ἦλθον στὴν γῆν ὄχι νὰ μὲ ὑπηρετήση ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ νὰ τὴν ὑπηρετήσω, νὰ τὴν σώσω, δίδων τὴν ψυχήν μου λύτρον ἀντὶ πολλῶν. «Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

* * *

Τ' ἄκουσες Χριστιανέ μου, τ' ἄκουσες ἀδελφέ μου, τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Μαθητάς του; Ἐκεῖνος διδάσκει σήμερον τὴν καρτερίαν, τὴν ὑπομονήν, δι' ὅσα θὰ πάθη! Σὲ διδάσκει νὰ ἀτενίσης καὶ σὺ τὸν ὠκεανὸν τῆς ζωῆς μὲ αὐταπαρνησίαν, μὲ ὑπομονὴν καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην· καὶ σύ, καλὰ καὶ σώνει, θέλεις νὰ 'μοιάσης τῶν παιδιῶν τοῦ Ζεβεδαίου, ποῦ τοῦ ἐγύρευον πρωτοκαθεδρίαν. Ἤκουσες τὶ τοὺς ἀπήντησε: Εὐχαρίστως τοὺς δίδει τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου του νὰ τὸ πίουν καὶ τὸν θάνατόν του διὰ τὴν ἀθανασίαν των «ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ, διὰ τοῦ βαπτίσματος».

Διὰ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ὅμως εἶπε «ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται». Ἡ ἀξία σου, θὰ σοῦ δώση τὴν πρέπουσαν θέσιν. Παρατηρήσατε, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χαρακτῆρας ποῦ ἀνέφερα εἰς τὸ προοίμιον τοῦ λόγου μου. Παρατηρήαστέ τους καὶ θὰ ἴδητε, ἂν τυχὸν κανένας ἀπ' αὐτούς, τοὺς μπουντραρισμένους μασκαράδες, ἀνέβη εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα τῆς θέσεώς του, δὲν κατώρθωσε νὰ κρατηθῆ! νΕπεσεν ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοκατάκριτος! Γιατί; Διότι ἀντὶ τῆς ἀξίας, παρουσίασεν ἐγωϊσμόν ὑπερηφάνειαν, προσόντα τῶν ψευδαισθήσεων ποῦ λέει ἡ ἰατρικὴ Ἐπιστήμη. «Οἷς ἡτοίμασται». Γι' αὐτοὺς ποῦ ἔχουν ἀξίαν καὶ ὄχι διὰ τοὺς καυχηματίας, τοὺς ἀλαζόνας, τοὺς φθονερούς, τοὺς κόλακας!

«Οὐκ ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι». Εὐτυχὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ποῦ θὰ δυνηθῆ νὰ βάνη στὴν καρδιά του, τὰ ἀληθινὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος ποῦ βαίνει χαλινάρι, σ' αὐτὰς τὰς ψυχικὰς παθήσεις, αἱ ὁποῖαι 'μοιάζουν σὰν τὸ ἀχαλίνωτο μουλάρι, ποῦ κινδυνεύει κανεὶς νὰ τὸ πιάση ἀπὸ τὰ πολλά του κλωτσίματα!

Ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Τιμολέων, προσεκλήθη ἀπὸ τοὺς Συρακουσίους γιὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώση ἀπὸ τὴν σκλαβιά, ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ βασιλέως τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου.—Πράγματι μετέβη καὶ κατατροπώσας τὸν Διονύσιον καὶ τὰ στρατεύματά του, ἀπήλλαξε τὰς Συρακού-

σας ἀπὸ τὴν τυραννίαν καὶ ἔδωσε στοὺς Συρακουσίους τὴν ἐλευθερίαν των.

Μόλις τοὺς ἀπελευθέρωσεν ἀμέσως παρῃτήθη τῆς ἐξουσίας καὶ ἔφυγε, παρ' ὅλας τὰς ἱκετευτικὰς παρακλήσεις τῶν Συρακουσίων, διὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ὅπως τὸν ἀναγορεύσουν Βασιλέα των! Ἰδοὺ μιὰ ταπεινοφροσύνη, βγαλμένη ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων μας ἐπιβεβαιωτικὴ τοῦ ρητοῦ τοῦ Χριστοῦ «οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι».

* * *

Ὅπως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ τῆς σήμερον Εὐαγγελικῆς περικοπῆς ἐπιδιώκει τὴν κατάργησιν τῆς φιλαυτίας καὶ τὴν κατάργησιν τῆς πρωτοκαθεδρίας, ἀπαραλλάκτως ἐπιζητεῖ καὶ ἡ Ἑλλὰς τὴν κατάργησιν αὐτῶν τῶν παθολογικῶν ψυχικῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα ὁσάκις παρουσιάσθησαν, ἡ πατρίδα ἀπὸ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ἐκινδύνευσε! Ἂν ὁ Χριστὸς λέγῃ, δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν, ἂν ὁ Χριστὸς ζητῇ νὰ τὸν μιμηθῶμεν καὶ νὰ δώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ψυχήν μας εἰς τὸν Χριστὸν πρὸς ἀπολύτρωσιν, ἂν ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κηρύττῃ «Ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα» τὸ αὐτὸ ἐπιζητεῖ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρὶς ἀπὸ πάντα Ἕλληνα νὰ δώσῃ τὴν καρδιά του, τὸν πατριωτισμόν του, λύτρον ἀντὶ πολλῶν! Ζητεῖ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς, ὄχι πρωτοκαθεδρίας καὶ ἐγωϊσμούς, ἀλλὰ ἔνθεον πόνον καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτήν, διὰ νὰ διατηρῆται μακρὰν τῆς αἰχμαλωσίας, μακρὰν τῆς Σκλαβιᾶς καὶ μὲ ἀντάξιον βλέμμα νὰ παρατηρῇ τὰ τέκνα της, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦν τὸ θέλημά της.—Καὶ ἐκείνη μᾶς φωνάζει «οἷς ἡτοίμασται» ἡ πρωτοκαθεδρία.

Πῶς ἡ Πατρίδα μας τὸ φωνάζει, δυνάμεθα νὰ τὸ παρατηρήσωμεν εἰς πολλὰς Κοινότητας, τόσον τὰς ὑπαρχούσας ἐν Ἑλλάδι, ὅσον καὶ ἐδῶ! Ὅπου, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, παρουσιάσθη ὁ ἐγωϊσμός, ὅπου παρουσιάσθη ἡ τιτλομανία, ἐκεῖ παρουσιάσθη ἡ κακοδιοίκησις, ἡ ἀπολυταρχία, ἡ ἀποσύνθεσις! Δὲν κατενόησε καθένας μας τὴν ἀξίαν του, διὰ νὰ ἐργασθῇ σύμφωνα πρὸς τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών του, ἀλλ' ἐπεδίωξεν ἀνώτερον καὶ ἔτσι καὶ αὐτὸς ἐναυάγησε καὶ τὸ ἔργον ποῦ ἀνέλαβε δὲν εἶδε οὔτε προκοπήν, οὔτε πρόοδον.

Ἀκούσατε τὶ λέγει ὁ Χριστός, εἰς τοὺς Μαθητάς του: «Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν, εἰς Ἱεροσόλυμα». Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ φίλοι εἶναι καὶ ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, οἱ ὑπακούοντες εἰς τὰ λόγια τοῦ ἱεροῦ του Εὐαγγελίου.—Τὸ Εὐαγγέλιον ποῦ ἀνεγνώσθη σήμερον ἰδοὺ τὶ εἶναι: Εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας, ὁ τόπος ὁ ὁμοιάζων τὸν τόπον τῆς συγκεντρώσεως τῶν Μαθητῶν, ὅταν ἤρχισε νὰ τοὺς ὁμιλῇ περὶ τῶν μελλόντων νὰ συμβοῦν. Ὅπως ὁ Χριστὸς τοὺς προεῖπε διὰ νὰ τοὺς κραταιώσῃ τὴν Πίστιν πρὸς αὐτόν, ἔτσι σήμερον τὸ Εὐαγγέλιόν του, μᾶς λέει τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν διὰ νὰ κραταιωθῇ ἡ Πίστις πρὸς Ἐκεῖνον, ποῦ μεταβαίνει νὰ ἀναβῇ στὸν Σταυρόν, διὰ τὴν σωτηρίαν μας.—Λέγει καὶ σ' ἐμᾶς. Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ ἐλᾶτε

κοντά μου νὰ ἴδητε, ὅσα ἔπαθον γιὰ σᾶς. Εἶναι κανένας ἀπὸ μᾶς ἱκανὸς νὰ τὸν ἀκολουθήση; Εἶναι κανένας σωστὸς 'Ορθόδοξος Χριστιανὸς νὰ τὸν ἀκολουθήση διὰ τὴν νέαν 'Ιερουσαλήμ; Μοῦ φαίνεται, ὅτι εἴμεθα, ὅλοι, ὅλοι, ἀνίκανοι νὰ προχωρήσωμεν καὶ νὰ ἀναβῶμεν εἰς 'Ιεροσόλυμα.

Λείπει ἀπὸ μέσα μας, αὐτὸ ποῦ γυρεύει ὁ Χριστός. Μᾶς λείπει ἡ πραγματική, ἡ οὐσιαστικὴ πίστις. Μὲ ὅλας ὅμως τὰς ἐλλείψεις τῆς Πίστεως, ὁ Χριστός μας δὲν μᾶς ἀρνεῖται, ἀλλὰ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου του μᾶς λέει «'Ιδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς 'Ιεροσόλυμα κ' ἐλᾶτε μαζύ μου».—Τί νὰ κάνουμε Χριστέ μου; Νὰ Σὲ ἰδοῦμε μαστιγούμενον, ὑβριζόμενον, κολαφιζόμενον, ἐμπτυόμενον, σταυρούμενον; Νὰ ἰδοῦμε τὰ μαρτύρια ποῦ θὰ σοῦ κάνουν οἱ 'Εβραῖοι; 'Εκεῖνοι Σοῦ τὰ ἔκαναν μιὰ φορὰ καὶ ἐμεῖς στὰ κάνουμε ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Σὲ βλαστημοῦσαν ἐκεῖνοι. Κ" ἐμεῖς κάνουμε τὸ ἴδιο, διότι δὲν καταλάβαμε ποιὸς εἶσαι. Σὲ περιέπαιζαν ἐκεῖνοι. καὶ ἡμεῖς δὲν ὑστεροῦμεν κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ἐφυλάξαμεν μόνον τὸ τυπικὸν μέρος τῆς 'Αγίας Σου θρησκείας καὶ ἐγίναμεν στὸν ἐμπαιγμὸ πολὺ χειρότεροι ἀπὸ τοὺς 'Αρχιερεῖς καὶ τοὺς Πρεσβυτέρους, ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς, καὶ ἀπὸ τὸν 'Εβραϊκὸν λαὸν ὁ ὁποῖος ὅταν σὲ ἀνέβασε στὸ Σταυρό, σὲ ἐνέπαιζε λέγων« εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβα ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ!»

'Ο ἐγωϊσμὸς, ἡ ὑπερηφάνεια ἐκείνων, δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ ἴδουν τὸν Λυτρωτὴν ποῦ ἦλθε νὰ ὑπηρετήση καὶ σώση τὸ ἀνθρώπινον γένος. 'Ο ἴδιος ἐγωϊσμὸς πολλῶν, ἀπὸ μᾶς δὲν ἀφίνουν νὰ ἴδωμεν τὸν μέγαν 'Εκκλησιαστικὸν καὶ 'Εθνικὸν προορισμὸν ποῦ ἔχουν αἱ 'Ορθόδοξοι 'Εκκλησίαι Σου, αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν εἰς τοὺς κόλπους των πολλοὺς νὰ σοῦ διοικήσουν τὴν 'Αγίαν 'Εκκλησίαν, ἐνῷ εἶναι εἰς τὰ αἰσθήματα χειρότεροι ἀπὸ τοὺς σταυρωτάς σου.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ μεγάλη ἐπιείκεια τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἔδειξε στοὺς 'Ιάκωβον καὶ 'Ιωάννην, δεικνύεται σήμερον καὶ γιὰ μᾶς.—Θέλει ἡ εὐσπλαγχνία του νὰ μᾶς σώση καὶ μᾶς λέει, 'Ιδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς 'Ιεροσόλυμα....

Πάρ'τε, Χριστιανοί, παράδειγμα «τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε» δηλαδὴ νὰ ἤμεθα τέκνα γνήσια τῆς 'Εκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀνάγκη νὰ σταυρώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ ἀποβάλωμεν πᾶσαν κακίαν καὶ πονηρίαν ποῦ βασιλεύει στὴν καρδιά μας, ὅπως οἱ δέκα ἄλλοι ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι ἐγόγγυζον καὶ ἐστενοχωροῦντο, διὰ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου.

'Αναβαίνομεν. μὲ τὸν Χριστόν, στὰ 'Ιεροσόλυμα, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ πεισθῶμεν, ὅτι πρέπει νὰ ὑποτάξωμεν πᾶσαν σκέψιν καὶ ἐπιθυμίαν κακήν. πάντα ἐγωϊσμόν, πᾶσαν φιλοδοξίαν παραγωγὸν κακίας, πᾶσαν καύχησιν, ὅπως καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξεν «οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὸ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

Ὅταν ἀποβάλωμεν τὰ ἀνωτέρω, θὰ εἴμεθα πραγματικοὶ Χριστιανοὶ καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ βλέπωμεν πάντοτε τὸν Χριστὸν ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ τὰ

νέα του Ἱεροσόλυμα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Ἐμπρός, παιδιά μου, ὑπὲρ Χριστοῦ, ὑπὲρ Πατρίδος, ἂς βγάνουμε ἀπὸ κοντά μας, τὰ πάθη μας καὶ ἂς πᾶμε στὸν Χριστόν μας, μετανοοῦντες ἀπὸ βάθους ψυχῆς. Ἡ μετάνοιά μας θὰ ἐξαλείψῃ τὸ παρελθόν, τὸν ἁμαρτωλόν μας βίον. Καὶ τὴν καρδιά μας δίδοντες στὸν Χριστὸν νὰ γίνωμεν ἄξιοι, νὰ τοῦ εἴπωμεν, πάρε τὴν καρδιά μας βασιλῆᾶ τοῦ Οὐρανοῦ, ντυμένη μὲ τὸν χιτῶνα τῆς ἀρετῆς, διότι καὶ αὐτὴ ἀνῆκεν ἄλλοτε στὰ λημέρια τοῦ Σατανᾶ. Πάρε μας μετανοοῦντας Σύ, ὁ ὁποῖος ἦλθες εἰς τὴν γῆν νὰ δώσῃς τὴν ψυχήν σου «λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Κεφ. Β΄—1.

Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχὶ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό· Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκραζον· «Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ». Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον· «Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών, ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου». Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν, ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λά-

ζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος ὅτι ἤκουσε τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

«Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι, οἱ λέγοντές με, εὖγε, εὖγε».

* * *

Θὰ φύγουν 'ντροπιασμένοι, πολὺ γρήγορα, ἐκεῖνοι ποῦ μοῦ φωνάζουν εὖγε! Ἐκεῖνοι ποῦ μοῦ φωνάζουν σήμερον «ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ἐκεῖνοι θὰ ἀπομακρυνθοῦν καταντροπιασμένοι. Αἱ ζητωκραυγαί των, ἡ ἐνθουσιώδης αὐτῶν ὑποδοχή, ἡ ἀποθεωτικὴ δεξίωσις, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐκδηλωτικὰ φαινόμενα θὰ παρέλθουν! Ἀντὶ τῶν ζητωκραυγῶν ἀντί, «τοῦ ὡσανὰ τῷ Δαυΐδ», θὰ μὲ χλευάζουν καὶ ἄλλος θὰ μοῦ φωνάζῃ «χαῖρε ραββὶ» καὶ ἄλλος «χαῖρε ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» εἰς ἔνδειξιν εἰρωνείας καὶ χλευασμοῦ! Θὰ τὸν βλέπῃ ὁ ἀχάριστος ἐκεῖνος λαός, ὁ ὁποῖος μὲ ἀνεκλάλητον χαρὰν τὸν ὑποδέχεται σήμερον ὡς νικητὴν καὶ τροπαιοφόρον καὶ τοῦ στρώνει βαΐα τῶν φοινίκων καὶ τὰ ἱμάτιά του διὰ νὰ διαβῇ, θὰ τὸν βλέπῃ μὲ πρόσωπον γεμάτο ἀπὸ τὴν ἐντροπή, διὰ νὰ ἀληθεύσῃ ἡ Προφητεία «ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές με, εὖγε, εὖγε! «Ζήτω ὁ υἱὸς τοῦ Δαυΐδ. Ζήτω ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ μέλλων λυτροῦσθαι αὐτόν. Τὸ ζήτω ἐκεῖνο, μετατρέπεται εἰς ἀνάθεμα καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς χαρᾶς μεταβάλλεται εἰς λυσσώδη φανατισμὸν ἐκδηλούμενον εἰς τὰς φράσεις: «ἆρον, ἆρον σταύρωσον αὐτόν!»

Αὐτὸς εἶναι ὁ κόσμος. Παλίρροια καὶ ἄμπωτις! Ἄλλοτε τιμᾷ καὶ ἄλλοτε ὑβρίζῃ! Ἄλλοτε νὰ ἀναβιβάζῃ καὶ ἄλλοτε νὰ καταβιβάζῃ. Μοιάζει σὰν τὸ κῦμα τὸ ἀφρισμένο, τὸ ὁποῖον ξεσπᾷ ἀπάνω στοὺς βράχους, διὰ νὰ ὀπισθοχωρήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πάλιν μὲ τὴν ἰδίαν ἢ ἠλαττωμένην ὁρμητικότητα! Αὐτὸς εἶναι ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ὁδηγεῖ ἡ παραφορὰ καὶ ἄλλοτε τὸν ὁδηγοῦν οἱ δημαγωγοί. Εἶναι λαὸς μὲ θέλησιν, ἀλλὰ χωρὶς σύνεσιν. Ἕνας τέτοιος λαὸς ἦτο καὶ ἐκεῖνος, ποῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βηθανίαν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸν τεταρταῖον Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Εἶδε τὸ ὑπερφυσικὸν αὐτὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον κατέλυσε πάντα φυσικὸν Νόμον! Ἕνα πτῶμα, ἐπὶ 4 ἡμέρας εἰς τὸν τάφον, μὲ τὴν καθολικήν του δηλητηρίασιν ἀπὸ τὴν πτωμαΐνην, ἕνα πτῶμα, τὸ ὁποῖον κατέλαβε ἡ ἀποσύνθεσις καὶ τὸ ὁποῖον ἐβρωμοῦσε ὑπακούει εἰς μίαν φωνὴν «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω!»

«Κύριε, τὶς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων Κυρίου, τίνι ἀπεκαλύφθη;» Τὸ πτῶμα ἐκεῖνο, ὑπακούει εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Μεγάλου Λυτρωτοῦ καὶ ἐξέρχεται ὁλοζώντανον!—Τὸ θαῦμα αὐτό, τὸ καταπλῆσσον

πᾶσαν ἐπιστημονικὴν διάνοιαν, ἀστραπιαίως διαδίδεται ἀνὰ τὴν Βηθανίαν καὶ οἱ κάτοικοι προσέτρεξαν στὸ σπῆτι τοῦ Λαζάρου νὰ τὸν ἴδουν ποῦ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ νὰ ἴδουν καὶ θαυμάσουν καὶ αὐτὸν ποῦ τὸν ἀνέστησε, τεταρταῖον, ἐκ νεκρῶν, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν!

Ὁ κόσμος ἔβλεπεν ἀμφοτέρους εἰς τὴν Βηθανίαν! Καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον δὲν ἐχόρταινε οὔτε τὸν ἀναστάντα Λάζαρον, οὔτε αὐτόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέστησεν.—Καὶ ὅσον ἔβλεπον ἀμφοτέρους, τόσον μέσα στὴν καρδιά τους ἐκυριάρχει τὸ φαινόμενον τῆς ἀνυποκρίτου χαρᾶς, ἡ ὁποία ητο μεγαλειτέρα διὰ τὰς ἀδελφὰς τοῦ Λαζάρου, τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν, αἱ ὁποῖαι εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ καὶ τιμῆς, τοῦ ἔκαμαν τραπέζι.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ τραπεζιοῦ ἡ Μαρία ἐπῆρε ἓν δοχεῖον γεμάτο μυρουδιά, λίτρον νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, τὸ ὁποῖον ἔχυσε καὶ ἔπλυνε τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ ὁποῖα ἀκολούθως ἐσφούγγισε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, παρουσίᾳ ὅλων τῶν ὁμοτραπέζων καὶ τοῦ λαοῦ, παρακολουθοῦντος, τὴν ἐκδήλωσιν ἐκείνην τῆς μεγάλης οἰκογενειακῆς χαρᾶς, πρὸ τῆς ὁποίας καὶ εἰς τὸ ἴδιο μέρος πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἦσαν δάκρυα, κοπετοὶ καὶ θρῆνοι, πρὸ τοῦ νεκροῦ Λαζάρου! Ἕνας εὑρέθη ἐκεῖ μέσα, ὄχι μόνον ἀμέτοχος της χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ φθονερός. Ὁ ἕνας αὐτὸς καὶ κατέκρινε τὴν πρᾶξιν τῆς Μαρίας εἰπὼν «ἠδύνατο τὸ μῦρον τοῦτο πραθῆναι ἀντὶ ἑκατὸν δηναρίων καὶ δοθῆναι πτωχοῖς». Μπροῦσε αὐτὸ τὸ μῦρον νὰ πωληθῇ γιὰ 100 δηνάρια καὶ τὸ χρῆμα αὐτὸ νὰ δοθῇ στοὺς πτωχούς. Ποιός, νομίζετε, ἦτο; Ὁ Ἰούδας! Τὸ φιλάργυρον αὐτὸ τέρας, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Ὁ ὁποῖος καὶ τὸ πουγγὶ ἐκρατοῦσε καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ἔκλεπτε! Πόσοι σὰν τὴν γνώμην τοῦ Ἰούδα ὑπάρχουν καὶ σήμερον. Πόσοι, φαίνονται ὡς ὑπεραμυνόμενοι τιμῶν καὶ ὑπολήψεων, ἐνῷ ἐπιδιώκουν νὰ ἐξοντώσουν κάθε εὐγενές, κάθε ἱερόν, κάθε ἐθνικόν! Τέτοια μυαλὰ καὶ τέτοιες γλῶσσες, σὰν τοῦ Ἰούδα, ὑπάρχουν παντοῦ! Ὁ Ἰούδας ἐφάνη ἐνδιαφερόμενος γιὰ τὴν φτωχολογιά, ἀλλὰ νὰ δώσουν οἱ ἄλλοι, ὄχι ὅμως αὐτός! Νὰ πωληθῇ τὸ μῦρον καὶ νὰ δοθῇ στοὺς πτωχούς, ὄχι ὅμως αὐτὸς νὰ βγάνῃ ἀπὸ τὴν τσέπην του, οὔτε ἕνα λεπτόν. Καὶ θὰ παρήρχετο ἡ δήλωσις αὐτὴ τοῦ Ἰούδα, ὡς ἀλήθεια, ἂν δὲν ὡμίλει τὸ στόμα τῆς ἀληθείας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. «Τοὺς πτωχοὺς πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν ἔχετε, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε!» Τ' ἀκοῦς Ἰούδα; τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἔχετε πάντοτε μαζύ σας, ἀλλὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος τοὺς προστατεύει, δὲν ἦνε πάντοτε.—Αὐτὸ δὲ ποῦ ἔκαμε ἡ Μαρία, εἰς ἔνδειξιν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τὸ ἔκαμε!

Ταῦτα ἐγένοντο πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἐπανηγύριζον οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Διερχόμενος, λοιπόν, ὁ κόσμος, πλὴν τῶν κατοίκων τῆς Βηθανίας, ἐπληροφορεῖτο τὰ περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου καὶ ἔσπευδε νὰ ἴδῃ ὄχι μόνον τὸν ἀναστάντα Λάζαρον, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ποιήσαντα τὸ θαῦμα. Οὕτω

οἱ διερχόμενοι, οἱ ἐγχώριοι, μεταβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, διέδιδον τὰ περὶ τοῦ θαύματος τοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι συνεσκέπτοντο ὄχι μόνον τὸν Ἰησοῦν νὰ φονεύσουν, ἀλλὰ καὶ τὸν Λάζαρον. Ἐνῷ δ' ὁ κόσμος διελάλει τὸ θαῦμα καὶ ἦτο τὸ θέμα τῆς συζητήσεως τοῦ ὑπερθαυμασίου ἐκείνου θαύματος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐγκαταλείπει τὴν Βηθανίαν, ὅπως ἑορτάσῃ τὸ Πάσχα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἡ κάθοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν διεδόθη ἀστραπιαίως καὶ οἱ κάτοικοι καὶ οἱ παρεπίδημοι ἐξῆλθον εἰς προϋπάντησιν τοῦ Χριστοῦ, φέροντες εἰς ἔνδειξιν ἐκτιμήσεως—διὰ τὸν νικητὴν τοῦ θανάτου—τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, βλαστάρια χουρμαδιῶν, τὰ ὁποῖα ἔστρωνον καθ' ὁδόν, ἵνα διαβῇ ὁ Σωτήρ! Ἄλλοι, μὴ ἔχοντες, ἢ καὶ ἔχοντες ἀκόμη, ἔστρωνον τὰ φορέματά των ἐπάνω τῶν ὁποίων νὰ διέλθῃ ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Ὅλη δὲ ἐκείνη ἡ κοσμοπλήμμυρα ἐφώναζεν «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος, ἐν ὀνόματι Κυρίου...».

Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν προσήγγιζεν εἰς τὴν πόλιν, εὗρε «πῶλον ὄνου, υἱὸν ὑποζυγίου». Εὗρεν ἕνα πουλάρι ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθισε, καὶ οὕτω, ἔφιππος, ἐπὶ τοῦ πουλαριοῦ, προχωροῦσε εἰς τὴν πόλιν, ὑπὸ τὰς ζητωκραυγὰς τοῦ πλήθους καὶ διὰ μέσου τῶν στρωθέντων βαΐων καὶ τῶν φορεμάτων τοῦ λαοῦ, ἵνα ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών, ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται πραΰς, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου, υἱὸν ὑποζυγίου».

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐλάμβανον χώραν, οἱ μὲν Μαθηταὶ ἐννόησαν τὴν προφητείαν μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ κόσμος μαζὺ μὲ τὰς ζητωκραυγὰς ἐμαρτύρει περὶ τοῦ θαύματος, ἀναφωνῶν καὶ διασαλπίζων «ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις, ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

«Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσι μόνον μὲ τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία του πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ». Αὐτὸ εἶχε προείπει ὁ Χριστός. Ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων μονάχα μὲ τὴν γλῶσσάν του τὸν ἐτίμα καὶ τὸν ἐσέβετο, ἀλλ' ἡ καρδιά του οὐδέποτε τὸν ἐτίμησε καὶ τὸν ἐσεβάσθη. Καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὁ σήμερον ὑποδεχόμενος τὸν Χριστόν, ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὁ ἐνθουσιωδῶς καὶ μὲ οὐρανομήκεις ζητωκραυγὰς ὑποδεχόμενος, μετὰ 2—3 ἡμέρας ἀπὸ τὴν καρδιά του δὲν ἐφώναζεν «ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ», ἀλλὰ «ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν», ἵνα ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία «ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές με, εὖγε, εὖγε!»

* * *

Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἔρχεται ὁ Χριστὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔρχεται νὰ κάμῃ τὸ Πάσχα τῆς ἀναστάσεώς μας καὶ πρὸ ἡμῶν χαράσσονται δύο δρόμοι. Ὁ ἕνας εἶναι δρόμος τῆς ἀναστάσεως κάθε ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, σάπιας ἀπὸ διάφορες ψυχικὲς καὶ σωματικὲς ἀρρώστειες! Μὴ φοβούμεθα νὰ πᾶμε μὲ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, μὲ συντετριμμένην καρδίαν στὸ Χριστό, ὁ ὁποῖος θὰ εἴπῃ στὸν ψυχικὸν θάνατον

«Δεῦρο ἔξω τοῦ μνήματος» καὶ θὰ μᾶς δώση τὴν ἀπολύτρωσιν, διὰ τῆς κοινωνίας τῶν ἀχράντων μυστηρίων, διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τέλειον καθαρισμὸν τῆς ψυχῆς μας!

«Αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνήνεγκε καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται». Ἂν ἀνέστησεν ἕνα πτῶμα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν θαμμένο στὸν τάφον, φαντασθῆτε πόσον εὐκολώτερον θὰ εἶναι γι' αὐτὸν, νὰ ἀναστήση τὴν ψυχήν μας καὶ νὰ τὴν κάμη λευκοτέραν χιόνος. Μία ἐκδήλωσις εἰλικρινοῦς μετανοίας μᾶς ἔχει, μὲ γλῶσσα καὶ μὲ καρδιὰ ἀκεραίους εἰς τὸν Χριστόν. Μιὰ ψευτομετάνοια, μιὰ ψεύτικη ἐπίδειξις, μᾶς κάνει χειροτέρους τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, ν' ἀκούωμεν πάντοτε «αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές με εὖγε, εὖγε!» Ἡ μεγαλειτέρα ἀνακούφισις γιὰ τὴν πονεμένη καρδιὰ εἶναι τὸ Μυστήριον τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως, καὶ ὄχι ἡ διδομένη εὐχὴ πρὸ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ποῦ διαβάζει ὁ παπᾶς! «Ἐξομολογεῖσθε τὰ παραπτώματα ὑμῶν». Ἡ ἐξομολόγησις πρὸς τὸν Ἱερέα, τὸν ἱκανὸν νὰ δίδη ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, βγαίνει τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τὸν τάφον τῆς ἁμαρτίας, τὸν καινουργόνει, τὸν κάνει τέλειον Χριστιανὸν «Δεῦρο ἔξω» ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι σου. Τὴν σωματική μας ἀσθένειαν τὴν λέμε τοῦ γιατροῦ, τὸ ἔγκλημά μας τὸ λέμε στὸν δικηγόρον διὰ νὰ μᾶς ὑπερασπισθῆ στὴν δίκην. Τὴν ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς μας, τὸ ἔγκλημά της, γιατί δὲν πᾶμε νὰ τὸ ἐξομολογηθοῦμε στὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, νὰ πάρουμε τὴν θεραπείαν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν;

Ὁ ἰατρὸς δίδει φάρμακα νὰ γιατρέψη προσωρινῶς τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐνωρὶς ἢ ἀργὰ θὰ μπῆ στὸν τάφον. Ὁ Δικηγόρος δίδει συμβουλὴν ὑπερασπίσεως διὰ τὸ ἔγκλημα, χωρὶς ὅμως νὰ διδάξη καὶ ἀποφυγὴν ἀπὸ ἄλλα ἐγκλήματα. Ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ δικηγόρος θεραπεύουν ὡρισμένον σωματικὸν ἢ ψυχικὸν ἐλάττωμα. Μάλιστα δέ, μία ἐσφαλμένη διάγνωσις τῆς νόσου ἢ μία ἀτελὴς ὑπεράσπισις, δύνανται νὰ φέρουν τὸν μὲν ἄρρωστον στὸν τάφον, τὸν δὲ ἐγκληματίαν βαθύτερα εἰς τὴν φυλακήν! Τὸ ὅμοιον ὅμως δὲν συμβαίνει διὰ τὸν ἐξομολογούμενον, ποῦ προσέρχεται εἰς τὴν ἐξομολόγησιν μὲ συναίσθησιν τῆς ἱερότητος αὐτῆς! Ὁ ἱερεὺς γίνεται ἀνώτερος ἰατροῦ καὶ δικηγόρου! Δίδει φάρμακον θεραπείας τελείας τοῦ σώματος καὶ συμβουλὴν τελείας θεραπείας τῆς ψυχῆς! Λέγει «δεῦρο ἔξω». Σακάτικο κορμί, τὸ ὁποῖον σοῦ ἔκαμε τέτοιο ἡ ἁμαρτωλή σου ψυχή, γίνεσαι καλά. Ἁμαρτωλὴ ψυχή, ποῦ εἶχες γίνει ἐργοστάσιον γιὰ κάθε ἁμαρτία «δεῦρο ἔξω». Λάβε τὰ ἄχραντα μυστήρια, πάρε τὸ Σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἀκούσης καὶ σύ «ἴδε ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε» σὰν τοὺς Ἑβραίους, ποῦ ἀπὸ «εὖγε, εὖγε» μοῦ ἐφώναζον «Σταυρωθήτω! Σταυρωθήτω, περισσῶς κράζοντες, ἵνα σωθῆ ὁ κατάπτυστος Βαραβᾶς καὶ ὄχι ὁ Σωτήρ των, ὁ Χριστός! «Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ Βαραβᾶν».

Ἂν δὲν θέλωμεν αὐτὸν τὸν δρόμον, ἂς πάρωμεν τὸν ἄλλον, ποῦ μᾶς ὑποδεικνύεται ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ἑβραίους. Νὰ ἴδωμεν ἐκεῖνοι τί ἐκδηλοῦν καὶ νὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ «ὅσα ἂν λέγωσιν

ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε», διότι «ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα, αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές με εὖγε, εὖγε».

Ἂς πάρωμεν τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἂς βγοῦμε εἰς προϋπάντησιν τοῦ Χριστοῦ, κράζοντες καὶ ἡμεῖς «ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!»

Τὰ βαΐα ἐκεῖνα, οἱ κλάδοι, οἱ προσφερόμενοι εἰς νικητάς, γιὰ μᾶς τοὺς Χριστιανούς, πρέπει νὰ εἶναι τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας μας, τὰ ὁποῖα ὁ Λυτρωτής μας θέλει μεταβάλλει εἰς δάκρυα ἐνθουσιώδους ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς, διὰ νὰ πανηγυρίσωμεν ὡς Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ τὸ ἅγιόν μας Πάσχα, δι' οὗ ὁ Χριστὸς ἀνέστησε διὰ τῆς ἀναστάσεώς του τὸν προπάτορα Ἀδάμ.

Περνᾷ ἡ μεγάλη βαϊοφόρος ὑποδοχὴ καὶ ἂς μὴ σταθῶμεν οὔτε μακρὰν τῆς ὑποδοχῆς, οὔτε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Περνᾷ ὁ Χριστὸς καθήμενος ἐπάνω στὸ πουλάρι, ἐπάνω στὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον, τὸν ὁποῖον ἔσωσε καὶ πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ εἴπωμεν «ὡσανὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ». Ἂν, Χριστιανέ, δὲν ἔχῃς βαΐα τῶν φοινίκων νὰ ὑποδεχθῇς στὸ σπῆτι τῆς ἁμαρτωλῆς σου καρδιᾶς τὸν Χριστόν, τότε βγάλε τὰ ροῦχά σου νὰ στρώσῃς διὰ νὰ διαβῇ. Βγάλε τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ πάνω σου καὶ ρίψε την νὰ τὴν πατήσῃ ὁ Χριστός, ὁ καταλύσας τὸν θάνατον. Πέταξε ἀπὸ πάνω σου τὰ κουρέλια τῆς ἁμαρτίας, μετανόησον, ἐξομολογήσου καὶ θὰ εὕρῃς πρόθυμον τὸν ἱερέα νὰ σοῦ δώσῃ ὄχι μόνον ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ ἁγίαν μετάδοσιν, νὰ γίνῃς τέλειον λογικὸν πρόβατον τῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ.

Ἔβγα, ἄνθρωπε ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας. Ἢ τὸν ἕνα δρόμον πάρῃς, ἢ τὸν ἄλλον, στὸ αὐτὸ σημεῖον θὰ καταλήξῃς καὶ θὰ εὕρῃς τὸν Χριστὸν πλήρη ἀγάπης, πλήρη ἐπιεικείας, γεμᾶτον ἔλεος καὶ φιλανθρωπίαν.

Μαζὺ μὲ τὰ ἀνωτέρω πάρε καὶ δάφνινα κλωνάρια, πάρε τὶς δάφνες τὶς ἀμάραντες τῆς γλυκειᾶς μας Ἑλλάδος, ἀπ' αὐτὲς ποῦ ἐστεφάνωσε τόσους καὶ τόσους ἁγίους. Πάρε τὴν πίστιν ἐκείνην ποῦ εἶχον οἱ ἅγιοί πρόγονοι καὶ προχώρει. Θὰ βρῇς ἐκεῖ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἁγίους Ἕλληνας μὲ βαΐα τῶν φοινίκων νὰ ὑποστηρίζουν τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ παρακαλοῦντας τὸν Χριστὸν νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ τέκνα της! Προχώρει στὴν μεγάλην ἑορτήν, ὄχι ὡς Ἑβραῖος, ἀλλ' ὡς Ἕλλην, γεμᾶτος ἀπὸ μετάνοιαν στὸν Χριστὸν καὶ πρόσφερε τὴν καρδιά σου πρὸς αὐτόν, ὡς βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ὡς δάφνην τῆς Πατρίδος μας, τῆς ὁποίας τὰ ἀθάνατα τέκνα, ὅταν τὰ εἶδεν ὁ Χριστὸς προσερχόμενα ἐνώπιόν Του εἶπεν «ἐλύληθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου».

* * *

Ὅταν ἑρμηνεύω τόσον ἀτελῶς τὸ ὑπερφυσικὸν τοῦτο θαῦμα, ἀκούω αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν νὰ μοῦ φωνάζει «ἀποστραφήτωσαν παραχρῆμα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντες εὖγε...εὖγε...» Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπεν ἡ Πατρίδα μας στὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν, καθ' ἣν

ἐποχὴν ἡ δύναμις τῆς μετανοίας, ἡ δύναμις τῆς πληγωμένης καὶ νεκρωμένης Ἑλληνικῆς καρδιᾶς, ἀπὸ τὴν σκλαβιά, ἀνεπτέρονε τὰς ἐλπίδας καὶ διέγραφε τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς ἀναστάσεώς της, ἐλπίζουσα διὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ὅτι θὰ ἀκούσῃ «Ἑλλάς, δεῦρο ἔξω ἀπὸ τοῦ τάφου τῆς φρικαλέας σκλαβιᾶς!...» Τεταρταῖος ὁ Λάζαρος στὸν τάφον! τέσσαρας αἰῶνας ἡ Ἑλλὰς στὸ μνῆμα τῆς δουλείας. Ἂν τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ πάθους του ὁ Χριστὸς διεπίστωσεν, ἔτι περισσότερον διεπίστωσε τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος, τῆς διαγεγραμμένης ἀπὸ τὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ μείνῃ μὲ τὸ εὖγε τῆς εἰρωνείας ἡ ὠχρά διπλωματία. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, αἱ ὑπηρετοῦσαι τὸν Χριστόν πάντοτε, διὰ τὴν γλυκειά μας Πατρίδα ἦσαν οἱ Ἁρματωλοὶ καὶ οἱ Κλέφται, οἱ διακονήσαντες τὴν δούλην Πατρίδα.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου συνετέλεσε διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀποθεωτικὴ ὑποδοχὴ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ βαΐα τῶν φοινίκων. Ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος, καταργήσασα τὸ εὖγε, εὖγε τῆς διπλωματίας, παρουσιάζει παιδιὰ ἀθάνατα. Τὰ ὁποῖα παιδιά, μὲ πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, μὲ τὴν μετάδοσιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, μὲ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα χαρᾶς, ἀντὶ βαΐων, ἔλαβον τὰ ἅγια μυστήρια, ἀντὶ ἱματίων, διὰ νὰ στρώσουν τὸν δρόμον, ἔρριψαν τὴς καρδιές των νὰ περάσῃ ὁ Χριστός, κρατῶντας τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἀκούσῃ καὶ ἐκείνη τὸ «ὡσαννὰ» τῆς δόξης της. Τὴν πάει στὴν Κωνσταντινούπολιν—στὸν τάφον ἑνὸς ἄλλου πεθαμένου Λαζάρου, γιὰ ν' ἀκούσῃ «Κωνσταντῖνε, δεῦρο ἔξω!...» Ἡ ἀνάστασις τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιληᾶ! τοῦ ὁποίου τὰ σάβανα ἔγιναν δαφνολούλουδα καὶ πόθος ἐγκάρδιος διὰ πάντα πιστεύσαντα εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος, ἡ ὁποία ἐπάτησε στὰ δαφνόκλαδα τῆς δόξης, στὴς καρδιὲς τῶν ἀθανάτων ἡρώων· καὶ ἀνέβη στὸν δοξασμένον της θρόνον. Καὶ ἀναβᾶσα εἰς τὸν θρόνον της, ἀναγεννηθεῖσα ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ σκλαβιά, ἔστρωσε δάφνας ἐθνικῆς πίστεως πρὸς τὸν λυτρωτήν μας καὶ Θεόν! Ἔστρωσε μὲ ὁμοίας τὸ βῆμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔσπειρε δαφνολούλουδα εἰς τὰ μνήματα τῶν ἱερομαρτύρων καὶ ἐθνομαρτύρων της, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ αἷμά των ἐπότισαν τὰ βαΐα καὶ τὰ δαφνολούλουδα, νὰ ὑπενθυμίζουν εἰς ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους, ὅτι εἶναι ὅμοια καὶ μὲ ἴσην ἀποστολὴν τὰ βαΐα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ δαφνολούλουδα τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἡ δύναμις ἡ στηριζομένη εἰς τὰς λέξεις «Πίστις καὶ Πατρίς».

Ἡ μετάνοια τῶν πατέρων καὶ προγόνων μας ἀνέπλασσε τὴν ψυχὴν καὶ ἀνεπτέρονε τὴν πεθαμμένη ἐλπίδα στοῦ σκλάβου τὴν καρδιά, διὰ νὰ πέσῃ, ὡς κομμένο δαφνολούλουδο, εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεως, ἐξομολογούμενος καὶ λέγων: «γιὰ σένα Πατρίδα μου, γλυκειά...». Τὸ λάβαρον τοῦ Γερμανοῦ ἦταν τὰ βαΐα τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ δάφνες τῆς Πατρίδος. Τὸ Λάβαρον ἐκεῖνο ἦτο ἡ νεωτέρα ἀσπὶς τῆς Σπαρτιάτιδος γυναικός, ποῦ ἔδωσε στὸ παιδί της, εἰποῦσα «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς». Ἦτο ὅμως καὶ ἡ πλὰξ τοῦ τάφου, ἡ σκεπάζουσα ἄλλοτε τὴν σκλαβωμένη ἐλευθεριά, διὰ νὰ βγῇ ἀπ' τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά!...

Σύ, Ἕλληνα, ποῦ ζῇς στὴν φιλόξενον χώραν, ἔχεις πάρει μαζύ σου τὰ βαΐα τῶν φοινίκων; ἔχεις πάρει τὰ δαφνολούλουδα τῆς Πατρίδος; Ἂν ἔχῃς μόνον τὰ βαΐα, ἔμεινες Χριστιανός, ἀλλὰ δὲν ἔμεινες Ἕλλην, Ἂν ἔχῃς μόνον τὴς δάφνες τῆς Πατρίδος, τότε ἔμεινες Ἕλλην, ἀλλ' ὄχι καὶ Χριστιανός. Ἑλληνά μου, διὰ νὰ ζήσῃς εὐτυχής, πρέπει νἄχῃς ἀδελφωμένα καὶ τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καί τὴς δάφνες τῆς Πατρίδος, ἂν θέλῃς νὰ ἔχῃς εἰς τὴν φιλόξενον χώραν ἐθνικοθρησκευτικὸν Πάσχα, νὰ ἴδῃς δηλαδὴ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλληνο-Χριστιανικῆς φυλῆς.

Θὰ ἔχῃς καὶ τὰ δύο ἂν βασισθῇς μόνον εἰς τὴν Μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν πρὸς τὸν Χριστόν, ἂν ἡμάρτησες, πρὸς τὴν Πατρίδα ἐὰν ἔσφαλες. Πάρε τὰ βαϊοδαφνολούλουδα ὡς ἀληθὴς καὶ τέλειος Χριστιανὸς καὶ Ἕλλην, καὶ χῦσε ἓν δάκρυ χαρᾶς διὰ τὴν ὑποδοχὴν τὴν πραγματικὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ μὴν ἀκούσῃς «ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα, αἰσχυνόμενοι, οἱ λέγοντές με εὖγε, εὖγε...»

Προχώρει μὲ καρδιά, προχώρει μὲ ἕνα δάκρυ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. Καὶ διὰ νὰ σωθῇς, διὰ νὰ κοινωνήσῃς τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, πάρε καὶ ἐμοῦ τοῦ πτωχοῦ κήρυκος τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας τὴν συμβουλήν, εἰπὲ μόνον «Ἥμαρτον!» καὶ μὲ τὸ ἥμαρτον ἐκεῖνο ποῦ θὰ βάνῃς στὸν νοῦ σου, στὴν καρδιά σου, θὰ ἴδῃς τὸν Χριστὸν νὰ περνᾷ πλησίον σου, μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Καὶ σὰν τὸν ἰδῇς, εἰπὲ μὲ μετάνοιαν, μὲ εὐλάβειαν «ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ....»

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΘ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Ἠκολουθήσαμεν τὴν διάταξιν τοῦ τυπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἠρχίσαμεν τὰς ἑρμηνείας συμφώνως πρὸς τὰς περικοπὰς τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, προτάσσοντες τὰ κείμενα, μὲ ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἀρχόμενοι ἀπὸ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα.

ΣΗΜ:—Τὸ κατὰ Ἰωάννην Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς, ἐκτὸς τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων, ἡ ὁποία εἶναι περικοπὴ ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον Ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΣΗΜ:—Διὰ νὰ εὕρῃ ὁ ἀναγνώστης τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ματθαῖον Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς αὐτῆς ν' ἀρχίσῃ νὰ μετρῇ μέχρι τῆς Κυριακῆς, τῆς ὁποίας ζητεῖ τὴν περικοπὴν τοῦ κατὰ Ματθαῖον Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν ἑρμηνείαν αὐτῆς. Τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκεται ἐπὶ ΙΖ (17) Κυριακάς. Ἄρχεται ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων καὶ τελειώνει τὴν Κυριακὴν πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ΣΗΜ:—'Αναγινώσκεται ἐπὶ ΙΖ (17) Κυριακάς. Ἄρχεται δὲ ἡ περίοδος τῶν ἱερῶν περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν πρώτην Κυριακήν, μετὰ τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν ὕψωσιν, μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν 'Απόκρεω.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΣΗΜ:—'Αναγινώσκεται τὰς Βαν, Γην, Δην καὶ Εην Κυριακὰς τῆς 'Αγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, δηλ. τῶν Νηστειῶν.

THE LIBRARY OF CONGRESS

THE LIBRARY OF CONGRESS